

PAUL GÎDEI

IRINEL E. POPESCU

GHIDUL COLEOPTERELOR DIN ROMÂNIA

II

editura pîm

PAUL GÎDEI

IRINEL E. POPESCU

Ghidul
coleopterelor
din
România
II

editura pîm
Iași, 2014

Referenți științifici:

Dr. ADRIAN RUICĂNESCU

Institutul de Cercetări Biologice Cluj, Str. Republicii, nr.48, Cluj-Napoca,
400015, Romania

Dr. SANDA MAICAN

Institutul de Biologie București, Splaiul Independenței, 296, București,
060031, Romania

Ghidul coleopterelor din România

© Paul Gîdei, Irinel E. Popescu

Coperta 1&2 : Irinel E. Popescu

Editură acreditată CNCSIS – 66/2010

Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 4, Iași – 700497

Tel.: 0730.086.676; Fax: 0332.440.715

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GÎDEI, PAUL

Ghidul coleopterelor din România / Paul Gîdei, Irinel E. Popescu. -

Iași : PIM, 2012-

3 vol.

ISBN 978-606-13-0959-7

Vol. 2. - 2014. - Bibliogr. - ISBN 978-606-13-2089-9

I. Popescu, Irinel E.

595.76(498)

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	5
I SUPRAFAMILIA BUPRESTOIDEA.....	7
32 Familia BUPRESTIDAE.....	7
II SUPRAFAMILIA BOSTRICOIDEA.....	50
33 Familia ANOBIIDAE.....	50
34 Familia DERMESTIDAE.....	51
35 Familia BOSTRYCHIDAE.....	55
III SUPRAFAMILIA DASCILLOIDEA.....	58
36 Familia DASCILLIDAE.....	58
IV SUPRAFAMILIA TENEBRIONOIDEA.....	59
37 Familia TENEBRIONIDAE.....	61
38 Familia BORIDAE.....	95
39 Familia MELANDRYIDAE.....	95
40 Familia MORDELLIDAE.....	103
41 Familia RHIPIPHORIDAE.....	105
42 Familia MELOIDAE.....	108
43 Familia PYROCHROIDAE.....	130
44 Familia OEDEMERIDAE.....	132
45 Familia PYTHIDAE.....	147
46 Familia MYCTERIDAE.....	148
V SUPRAFAMILIA CHRYSOMELOIDEA.....	150
47 Familia CERAMBYCIDAE.....	150
48 Familia CHRYSOMELIDAE.....	336
VI SUPRAFAMILIA CURCULIONOIDEA.....	405
49 Familia RHYNCHITIDAE.....	406
50 Familia BRACHYCERIDAE.....	407
51 Familia ANTHRIBIDAE.....	408
52 Familia DRYOPHTHORIDAE.....	409
53 Familia ERIRHINIDAE.....	411
54 Familia CURCULIONIDAE.....	413

VII INDEXUL FAMILIILOR, SUBFAMILIILOR, GENURILOR ȘI SUBGENURILOR.....	478
VIII INDEXUL SPECIILOR ȘI AL VARIETĂȚILOR....	487
SUMMARY.....	527
BIBLIOGRAFIE.....	529

PREFAȚĂ

Acest volum reprezintă continuarea volumului I din "Ghidul Coleopterelor din România", apărut în anul 2012 la Editura PIM, Iași. În cele peste 500 de pagini sunt cuprinse date despre aproximativ 800 de specii aparținând la 271 de genuri din 23 de familii. Lucrarea cuprinde peste 300 de figuri, un index util și o bibliografie care cuprinde lucrările esențiale asupra subiectului tratat.

Acest al doilea volum tratează coleoptere din șase suprafamilii: Buprestoidea, Bostrichoidea, Dascilloidea, Tenebrionoidea, Chrysomeloidea și Curculionoidea. La fiecare suprafamilie sunt tratate familiile, subfamiliile, triburile, genurile, subgenurile, speciile, subspeciile și chiar varietățile, formele și aberațiile. Marea majoritate a spațiului lucrării este ocupat de descrierea științifică a taxonilor pentru asigurarea corectitudinii determinării lor. Caracterele morfologice sunt descrise după literatura de specialitate și după materialul din colecții.

Tratarea formelor infraspecifice (forme, aberații) s-ar putea dovedi nepractică, mai ales că ele nu mai sunt în general de actualitate în lucrările de taxonomie unde sunt considerate în prezent doar subspeciile. Deși referenții și alți colegi specialiști ne-au recomandat în mod întemeiat să nu le mai păstrăm totuși le-am menținut pentru a asigura unitatea de concepție pentru cele două volume și pentru a oferi un tablou suplimentar al diversității coleopterelor.

Majoritatea cheilor de determinare, pentru ambele volume, sunt adaptate după Freude, Harde & Lohse 1966-1983 iar pentru familia Cerambycidae după Bense 1995.

Lucrarea va cuprinde trei volume. Primele două cuprind chei de determinare și descrierea taxonilor, fiind prezentate speciile de coleoptere mai mari de 8 mm lungime prezente în fauna României. Al treilea volum va cuprinde imagini cu cât mai multe dintre aceste specii, acest volum putând fi utilizat ca un album foto rapid pentru lucrul în teren. Pentru cei care vor dori intrarea în detalii vor putea folosi și primele două volume. O cale intermediară de lucru este folosirea a deja apărutului "Îndrumător pentru cunoașterea coleopterelor" care cuprinde într-un singur volum textul și ilustrația pentru speciile mai mari de 15 mm lungime din fauna României.

Actualul "Ghid al Coleopterelor" este destinat pregătirii studenților și masteranzilor de la facultățile de Biologie, Agricultură, Ecologie sau alte specializări tangente cu științele naturale, muzeografilor, precum și publicului mai larg interesat de cunoașterea coleopterelor, inclusiv liceelor silvice sau agricole ori învățământului preuniversitar în general, mai ales la cercurile de biologie pentru realizarea de insectare. Lucrarea

nu este neapărat adresată specialiștilor în domeniu, nefiind o lucrare de cercetare științifică ci una mai curând didactică, o călăuză în practica de teren în confruntarea cu biodiversitatea ordinului Coleoptera. Pe baza cheilor și ilustrațiilor se poate ajunge la denumirea științifică a taxonilor, de la suprafamilii până la specii. Volumul poate fi folosit și de publicul "amator", iubitor de natură, doritor în a-și satisface curiozitatea și plăcerea de a se orienta spre cunoașterea unor specii de coleoptere din fauna României.

Rămânem îndatorați referenților pentru munca depusă în îmbunătățirea acestei lucrări, mulțumindu-le pentru sugestiile foarte pertinente oferite. Păstrăm o aleasă considerație pentru efortul depus de către domnul Dr. Adrian Ruicănescu mai ales pentru sugestiile referitoare la familiile Buprestidae și Cerambycidae. Alese mulțumiri adresăm și doamnei Dr. Sanda Maican pentru sfaturile deosebit de competente referitoare la tratarea familiei Chrysomelidae. Ne exprimăm gratitudinea pentru observațiile primite din partea doamnei Dr. Maria Magdalena Fusu (Dascălu) pentru familia Cerambycidae și a domnului Dr. Cosmin Mancî.

În cele două volume sunt tratate aproximativ 1600 de specii reprezentând în jur de 25-30% din totalul speciilor de coleoptere menționate în fauna României. Demersul a fost unul perfectibil, fiind dorit ca un mic pas înainte pentru cercetarea entomofaunei României, orice critică primită fiind cu siguranță pornită dintr-un sentiment sincer de îmbunătățire constructivă a prezentei lucrări și a cunoașterii în general, știința fiind în primul rând un mod de a vedea lumea bazat pe îndoială ca sursă a cunoașterii.

Autorii

I Suprafamilia BUPRESTOIDEA

Se caracterizează prin lipsa de mobilitate a pronotului în plan vertical, prin aspectul unghiurilor posterioare ale pronotului care nu sunt prelungite în spate și prin coloritul cu reflexe metalice al corpului.

Cuprinde două familii, una dintre ele fiind prezentă în fauna României.

32 Familia BUPRESTIDAE

Capul de regulă înfundat în pronot până la marginea ochilor, aceștia din urmă fiind eliptici sau ovali. Antenele sunt formate din 11 articole ce se inseră înaintea marginii interne a ochilor, articolele antenale 3-8 fiind de cele mai multe ori serate. Palpii scurți, labrumul îngust, iar mandibulele sunt de asemenea scurte. Pronotul transvers sau tronconic, trunchiat anterior și nu este mobil în plan vertical. Marginile laterale ale pronotului drepte sau rotunjite, iar unghiurile sale posterioare nu sunt prelungite în spate. Episternitele prosternului delimitate de o carenă ± accentuată. Prosternul este prelungit posterior sub forma unei proeminențe ce ajunge uneori până la nivelul mezo sau metasternului. Elitrele au baza dreaptă sau bilobată, marginile laterale ale elitrelor fiind de regulă zimțate anteapical. Uneori vârful elitrelor se termină sub forma unui spin ascuțit. Epipleurele elitrelor sunt înguste. Aripile membranoase bine dezvoltate. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare sunt deschise posterior. Picioarele scurte, cu tibiile cilindrice, prevăzute întotdeauna cu 2 piteni terminali. Coxele anterioare sferice și de dimensiuni reduse, iar cele posterioare sunt transverse, în formă de disc, cu marginea concavă. Tarsele pentamere, primele două sau primele 4 articole tarsale au pe marginea internă câte o formațiune coriacee. Abdomenul este constituit din 5 sternite, primele două sternite abdominale nu sunt sudate în partea lor mediană.

Coleoptere diurne, foarte iuți, ele zboară cu viteză mare. Suprafața corpului prezintă în general reflexe metalice. Larvele trăiesc în lemn sau sub scoarță, mai rar în mezofilul frunzelor. Ele sunt dăunătoare în livezi și în plantațiile de viță de vie. Adulții se găsesc pe flori, arbuști și pe pomii fructiferi. În fauna României cele mai multe specii sunt meridionale, frecvente în sudul țării.

Cheia subfamiliilor și a genurilor

1. Mezosternul nu este complet divizat de apofiza prosternului (fig.1a). Episternitele metasternului sunt acoperite de epipleurele elitrelor.....**1 Polycestinae**
- Mezosternul complet divizat de apofiza prosternului (fig.1b). Episternitele metasternului bine vizibile.....**2**

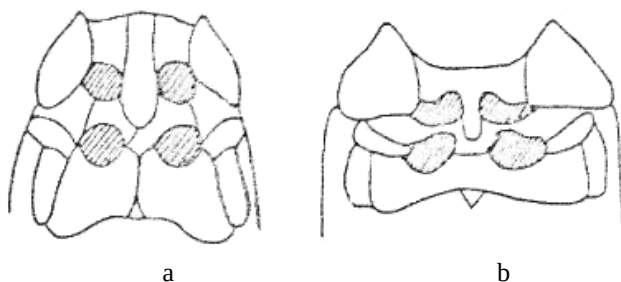

Fig. 1

Sternul la Buprestidae (după H. Freude)

a-Polycestinae, b-Buprestinae.

2. Ghearele tarselor despicate sau denticulate la bază (fig.2). Carena mezosternului scurtă. Coxele posterioare puternic lățite spre exterior. Episternitele metasternului înguste.....**2 Agrilinae**
- Tarsele cu ghearele normal conformate, cel mult ele pot fi ușor lățite la bază. Carena mezosternului bine dezvoltată. Coxele posterioare lățite spre exterior, iar episternitele metasternului sunt mai late.....**3**

Fig. 2
Ghearele la Buprestidae (după H. Freude)
 a-*Coraebus* sp., b-*Agrilus* sp.

3. Antenele se inseră între ochi, aceștia din urmă sunt mari, aproape confluenți, astfel încât fruntea și vertexul sunt extrem de înguste.....**3 Chrysobothrinae**
- Antenele se inseră pe frunte, înaintea de marginea anterioară a ochilor.....**4 Buprestinae**

1 Subfamilia Polycestinae

1. Scutulul bine vizibil (fig.3a).....**1 Ptosima Dej.**
- Scutulul este absent (fig.3b).....**2**

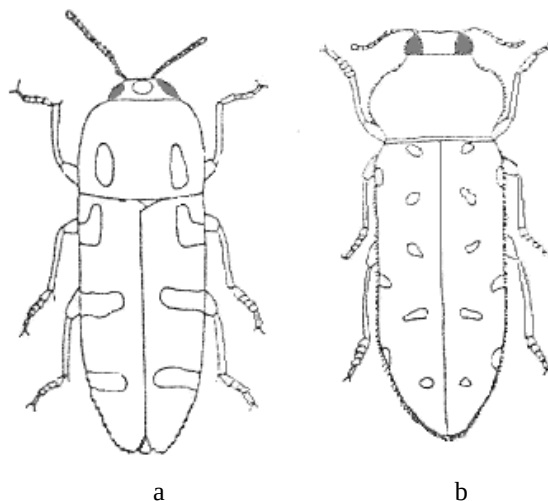

Fig. 3
Partea dorsală a corpului la Buprestidae (după H. Freude)
 a-*Ptosima* sp., b-*Acmaeoderella* sp.

2. Partea ventrală a corpului este acoperită cu solzi albicioși și deși.....**2 Acmaeoderella Cobos**
- Partea ventrală prezintă o pilozitate fină.....**3 Acmaeodera Esch.**

2 Subfamilia Agrilinae

3. Marginile laterale ale pronotului (văzute din profil) prezintă o bordură simplă lângă care nu este vizibilă o carenă (fig. 4a). Primul articol al tarselor posterioare este cel mult la fel de lung cât următoarele două luate împreună. Scutelul lipsit de o carenă transversală.....4 ***Coraeus* Gory & Lap.**

— Pronotul prezintă marginile laterale cu o bordură dublă, lângă care se află o carenă înălțată (fig. 4b). Metatarsul picioarelor posterioare este cel puțin la fel de lung cât următoarele 3 articole luate împreună. Scutelul aproape întotdeauna cu o carenă transversală.....5 ***Agrilus* Curt.**

Fig. 4

Capul și pronotul văzute din profil la Buprestidae (după H. Freude)

a-*Coroebus* sp., b-*Agrilus* sp.

3 Subfamilia Chrysobothrinae

Cuprinde un singur gen.....6 ***Chrysobothris* Esch.**

4 Subfamilia Buprestinae

1. Articolele antenale serate, ele prezintă pe ambele margini pori setigeri răzleți, uneori dispuși pe o prelungire situată la nivelul marginii interne a fiecărui articol. Acești pori setigeri nu se prezintă sub forma unor gropițe adâncite (fig. 5a).....2

— Pori antenali se prezintă sub forma unor gropițe adâncite sau a unor câmpuri bine conturate, situate pe fața internă ori la extremitatea fiecărui articol (fig. 5b).....4

Fig. 5

Antenele la Buprestidae (după A. Thery)

a-*Chalcophora* sp., b-*Poecilonota* sp.

2. Primul articol al tarselor mediane este de aproximativ două ori mai lung decât articolul 2. Ultimul sternit abdominal la ♂ concav, la ♀ el este rotunjit.....**7 *Chalcophora* Dej.**
- Tarsele mediane prezintă metatarsul aproape la fel de lung cât articolul 2. Ultimul sternit abdominal la ♂ nu este concav.....**3**
3. Pronotul trapeziform, îngustat anterior, discul pronotului fiind lipsit de reliefuri circulare. Partea dorsală a corpului de culoare verde, albastră sau arămie.....**8 *Perotis* Spin.**
- Pronotul cordiform, lățit anterior, cu discul prevăzut cu reliefuri circulare. Dorsal negru sau bronzat.....**9 *Capnodis* Esch.**
4. Scutelul mare, transvers, ascuțit la vârf, adesea prevăzut cu o carenă transversală. Abdomenul prezintă 7 sternite bine conturate.....**10 *Sphenoptera* Sol.**
- Scutelul mic sau de dimensiuni medii, nu este ascuțit la vârf. Abdomenul cu 8 sternite bine vizibile.....**5**
5. Epimerele metasternului vizibile, ele nu sunt acoperite de prelungirea marginii anterioare a primului sternit abdominal.....**6**
- Epimerele metasternului acoperite de prelungirea marginii anterioare a primului sternit abdominal.....**11**
6. Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit, triunghiular sau oval. Vertexul puternic îngustat, iar porțiunea anterioară a frunții prezintă rugozități fine. Dorsal corpul are pete sau porțiuni întunecate.....**7**
- Articolul terminal al palpiilor maxilari este cilindric sau puțin îngroșat spre vârf, palpii fiind în general subțiri. Fruntea nu este îngustă în zona vertexului, partea ei anterioară fiind netedă, lucioasă sau mată. Partea dorsală a corpului este lipsită de pete.....**8**
7. Apexul elitrelor prelungit, cu vârful trunchiat. Primul articol al tarselor mediane este aproape la fel de lung cât articolul 2. Scutelul extrem de redus, de formă rotunjită.....**11 *Dicerca* Esch.**
- Vârful elitrelor nu este prelungit. Metatarsul picioarelor mediane este de aproximativ 2,5 ori mai lung comparativ cu articolul 2. Scutelul dezvoltat, transvers sau trapeziform.....**9**
8. Partea dorsală a corpului de culoare verde-metalică sau albastru-verzuie, adesea cu o bordură laterală aurie sau arămie. Interstriurile elitrelor cu zone reliefate alungite mici, negre sau albastru-închise. Vârful elitrelor de regulă trunchiat ori oval-rotunjit. Primul sternit abdominal necarenat sau prevăzut cu o carenă superficială.....**12 *Lamprodilla* Motsch.**
- Dorsal arămiu sau bronzat cu numeroase pete netede, de culoare neagră. Unghiul intern al extremității elitrelor este ușor denticulat. Primul sternit abdominal prezintă o carenă accentuată.....**13 *Poecilonota* Esch.**
9. Marginea anterioară a prosternului concavă median (fig.6a, pag.11).....**14 *Kisanthobia* Mars.**
- Marginea anterioară a prosternului uniform rotunjită, lipsită de o concavitate mediană (fig.6b, pag.11).....**10**

Fig. 6
Prosternul la Buprestidae (după A. Therý)
 a-*Kisanthobia* sp., b-*Buprestis* sp.

10. Scutelul rudimentar, puțin mai lat decât lung. Coloritul corpului variat, în general prevăzut cu pete galbene, care însă uneori pot lipsi.....**15 *Buprestis* L.**
 — Scutelul ± dezvoltat, transvers. De culoare verde-închisă, fără pete gălbui. Marginile laterale ale elitrelor pot avea uneori o tivitură laterală îngustă, aurie sau arămie.....**16 *Eurythyrea* Dej.**
 11. Baza pronotului dreaptă. Suprafața pronotului este reticulată sau încrețită. Ultimul sternit abdominal lipsit de dinți ascuțiți (fig.7a).....**17 *Anthaxia* Esch.**
 — Pronotul cu baza dublu-ondulată și cu suprafața punctată. Ultimul sternit abdominal prezintă 2 dințișori ascuțiți (fig.7b).....**12**

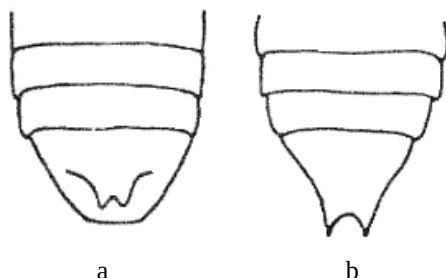

Fig. 7
Sternitele abdominale la Buprestinae (după H. Freude)
 a-*Anthaxia* sp., b-*Melanophila* sp.

12. Antenele ușor lățite începând cu articolul 3. Apexul elitrelor lat și trunchiat. Marginea anterioară a clipeului concavă, lipsită de prelungiri ascuțite (fig.8a).....**18 *Phaenops* Dej.**
 — Antenele serate începând cu articolul 4. Porțiunea apicală a elitrelor puternic ascuțită sau prevăzută cu țepi. Clipeul sinuat anterior, având două prelungiri ascuțite (fig.8b).....**13**

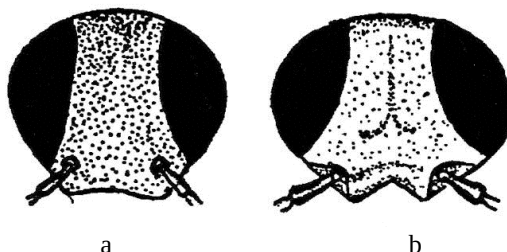

Fig. 8
Capul la Buprestinae (după A. Therý)
 a-*Melanophila* sp., b-*Phaenops* sp.

13. Vârful elitrelor zimțat, lipsit de un spin terminal ascuțit (fig.9a). Suprafața elitrelor are carene $\pm$ accentuate.....**19 *Trachypteris* Kirby**
 — Extremitatea apicală a elitrelor cu marginile zimțate, prevăzute în plus cu un spin terminal ascuțit (fig.9b). Elitrele necarenate, prevăzute cu impresiuni longitudinale superficiale.....**20 *Melanophila* Esch.**

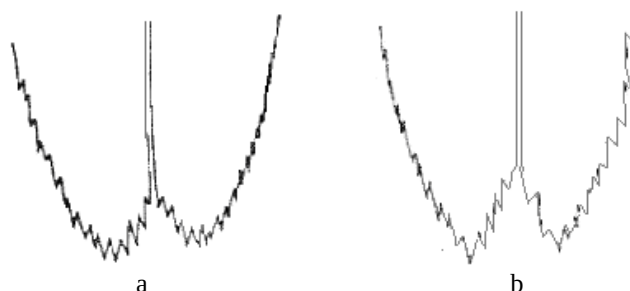

Fig. 9

Apexul elitrelor la Buprestinae (după H. Freude)

a-*Trachypteris* sp., b-*Melanophila* sp.

1 Genul *Ptosima* Dejean

Corpul cilindric și convex. Baza pronotului dreaptă. Scutelul mic cu vârful rotunjit. Elitrele nu sunt mai late decât pronotul. Marginile laterale ale elitrelor ușor zimțate spre vârf.

În fauna României o singură specie răspândită pe pomii fructiferi.

***Ptosima undecimmaculata* Herbst (*flavoguttata* Ill., *sexmaculata* Hbst.)**

Corpul oblong, negru și lucios, cu reflexe metalice albăstrui, acoperit cu o pilozitate fină. Partea dorsală prezintă un desen galben, extrem de variabil, format în general dintr-o pată frontală, două pete dispuse la baza pronotului, iar pe fiecare elită câte 3 pete situate în vecinătatea marginilor laterale, cu sau fără o pată anteapicală mică de formă rotunjită. În unele cazuri o parte din petele galbene pot lipsi. Capul convex cu o punctuație deasă. Ochii nu ating marginea anterioară a pronotului. Suprafața capului prezintă o pubescență albicioasă, care la nivelul pronotului este orientată postero-anterior. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale paralele la nivelul ultimelor 2/3, puțin îngustate și rotunjite în prima treime anterioară. Discul pronotului cu o punctuație rară, spre margini fiind prezente rugozități punctate fine. De regulă este prezent un șanțuleț longitudinal median fin, de o parte și de alta a lui fiind vizibilă câte o impresiune bazală longitudinală alungită. Scutelul triunghiular. Elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit, prevăzut pe margini cu zimțișori fini. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale fine. Ghearele tarselor au baza denticulată. L = 7-13 mm.

♂ Capul prezintă o pată frontală gălbuie. Vârful ultimului sternit abdominal ușor sinuat.

♀ Capul unicolor. Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit.

Specie xerofilă răspândită pe diferite *Rosaceae*.

Cheia varietăților

1. Toate petele de pe elitre cu excepția celei anteapicale lipsesc.....**ab. confusa** Villa
- Elitrele de regulă cu câte 3 pete galbene și o pată anteapicală.....2
2. Discul pronotului fără pete galbene.....3
- Discul pronotului prezintă două pete gălbui.....7
3. Elitrele au câte o pată anteapicală rotunjită galbenă.....4
- Pata anteapicală galbenă este absentă.....5
4. Petele postmedianale ale elitrelor sunt unite formând o bandă transversală continuă.....**ab. viturati** Pic
- A 3-a pereche de pete ale elitrelor separate între ele.....**ab. decorata** Bed.
5. Pronotul prezintă câte o maculă (pată de dimensiuni mici) laterală gălbuie, situată înaintea unghiurilor posterioare.....**ab. salioclitina** (♂) Bed.
- Maculele laterale ale pronotului nu sunt vizibile.....6
6. Fiecare elită prezintă câte 3 pete galbene laterale complet dezvoltate.....**ab. sexmaculata** (♂) Hbst.
- Primele două perechi de pete de pe elitre sunt rudimentare sau absente.....**ab. brevinotata** Pic
7. Elitrele fără pete anteapicale.....8
- Elitrele au câte o pată anteapicală bine conturată.....9
8. Pronotul este lipsit de macule laterale.....**ab. sexmaculata** (♀) Hbst.
- Pronotul prezintă macule laterale.....**forma typica**
9. Pronotul are câte două macule laterale.....**ab. polisticta** Bed.
- Marginile laterale ale pronotului fără macule vizibile.....**ab. lepreuri** Pic

2 Genul *Acmaeoderella* Cobos

În arealul nostru faunistic sunt prezente 3 specii.

***Acmaeoderella flavofasciata* Piller & Mitterpacher (*taeniata* F.)** Dorsal negru-mat, capul și pronotul cu irizații metalice slabe. Elitrele prezintă două benzi transversale gălbui, câteva puncte mici dispuse în partea lor anterioară și o pată anteapicală, care au de asemenea o culoare gălbuie. Configurația benzilor și a petelor este extrem de variabilă. Uneori elitrele au reflexe metalice violacee. Capul și pronotul prezintă o punctuație deasă și accentuată, fiind acoperiți de peri verticali maronii, printre care se intercalează și perișori albicioși. Pronotul de peste două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale puternic rotunjite și cu baza dreaptă. Elitrele cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile prezintă câte un rând de peri albi, orientați oblic-posterior. Al 4-a și al 8-a interstriu al elitrelor sunt ușor înălțate și unite în partea lor anterioară. Partea ventrală a corpului este acoperită cu solzi albicioși, iar sternitele abdominale sunt lucioase. L = 6,5-11 mm.

-ab. unifasciata Rey Elitrele au o singură pată transversală gălbuie.

-ab. tristis Luc Corpul negru-unicolor.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat de *Quercus* sp. și *Fagus* sp. Adulții sunt întâlniți pe inflorescențele de *Achillea* sp. Uneori adulții apar pe *Chrysanthemum leucanthemum*.

3 Genul *Acmaeodera* Eschscholtz

Se diferențiază de genul *Ptosima* prin absența scutelului, iar de *Acmaeoderella* prin existența unei pilozități fine la nivelul părții ventrale. Corpul cilindric și alungit, ușor convex, acoperit de regulă cu o pilozitate culcată fină. Capul plan sau puțin convex, cu clipeul extrem de scurt. Ochii mari, dispuși paralel față de marginile

laterale ale capului. Antenele scurte și subțiri, cu scapul lung și măciucat, articolele 2-4 au dimensiuni egale, conice ori piriforme, restul articolelor fiind de regulă puternic serate. Pronotul ± cordiform, cu baza dreaptă, uneori ceva mai lat decât baza elitrelor. Discul pronotului plan cu un șanțuleț longitudinal ușor adâncit. Scutелul absent. Elitrele lungi cu vârful rotunjit sau ascuțit, prevăzute cu striuri longitudinale punctate.

În entomofauna României există două specii, întâlnite mai ales în sudul țării pe flori de Apiaceae.

1. Corpul este acoperit cu o pubescență neagră, uniformă, printre care se află Pete sau dungi, formate din perișori de culoare mai deschisă..... **1 A. degener Scop.**
- Partea dorsală cu o pubescență de nuanță întunecată, printre care se află intercalați perișori de culoare deschisă..... **2 A. pilosellae Bon.**

1 *Acmaeodera degener Scopoli (sexdecimpunctata Schr., octodecimguttata Pill.)*. Corpul alungit, ușor convex, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Capul și pronotul negre sau albastru-negricioase, elitrele prezintă reflexe metalice violet. Uneori la nivelul marginilor laterale ale pronotului sunt vizibile macule gălbui. Fiecare elită are câte 8-10 Pete galbene dispuse pe două rânduri. Capul convex, cu puncte ombilicate dese, uneori prevăzut cu o pată frontală gălbuie. Antenele scurte, ± serate începând cu articolul 6, cu scapul îngroșat apical. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite, evident îngustate antemedian, având cea mai mare lățime în ultima treime bazală. Marginea anterioară a pronotului arcuită în sus, iar baza lui este dreaptă. Unghiurile posterioare ale pronotului rotunjite. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 3,5 ori mai lungi decât pronotul, marginile lor laterale fiind paralele și puțin îngustate după umeri. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile prezintă rugozități fine. L = 8-12 mm.

În lunile iunie-august pe flori sau în lemnul de *Quercus* sp.

Cheia varietăților

1. Corpul este acoperit cu o pilozitate scurtă și aspră.....2
- Perișorii de pe suprafața corpului sunt moi și ceva mai lungi.....5
2. Partea dorsală a corpului neagră. Marginile laterale ale pronotului cu o bordură galben-maronie, elitrele cu benzi transversale de aceeași culoare.....
-**ab. acaciae Mayet**
- Dorsal albastru-negricios sau negru cu reflexe violacee. Pronotul fără o bordură laterală gălbuie, cel mult sunt prezente macule gălbui la mijlocul marginii laterale sau la nivelul unghiurilor posterioare.....3
3. Dorsal albastru-negricios, elitrele aparent lipsite de Pete galbene sau cu urme de Pete.....**ab. insolita Théry**
- Dorsal negru-violaceu de nuanță închisă, elitrele cu Pete ± numeroase.....4
4. Pronotul prezintă Pete gălbui.....**forma typica**
- Suprafața pronotului întotdeauna lipsită de Pete galbene.....
-**ab. sexdecimpunctata Schr.**
6. Benzile elitrelor complete și ± lățite.....**ab. quadrifasciata Rossi**
- Benzile de pe elitre întrerupte sub forma unor puncte.....**ab. prunneri Spin.**

2 *Acmaeodera pilosellae Bonelli (dayremi Thérý, discoidea Ol.)* Capul și pronotul unicolore, bronzat-arămii cu luciu metalic, acoperite cu o pilozitate cenușie fină. Elitrele galbene cu o bandă suturală comună ± întreruptă, pe margini cu un

contur neregulat și cu pete bronzate pe marginile externe. Capul convex, cu rugozități punctate și cu o impresiune longitudinală mediană slab conturată. Antenele nu depășesc baza pronotului. Pronotul transvers, puțin mai lat decât elitrele în ultima treime bazală, marginile lui laterale fiind puternic îngustate antemedian. Elitrele (luate împreună) de aproximativ două ori mai lungi decât late, cu vârful rotunjit, umerii elitrelor prezintă un calus proeminent. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, striurile 6 și 7 fiind unite. Interstriurile plane, prevăzute cu o punctuație de fond uniformă. L = 8-9 mm.

-ab. eumelas Obbg. Corpul negru-unicolor.

În lunile mai-iunie pe *Hieracium* sp., *Taraxacum* sp., *Convolvulus* sp. și *Helianthemum* sp.

4 Genul *Coraebus* Gory & Laporte

Se deosebește de genul *Agrilus* prin bordura marginilor laterale ale pronotului care este simplă și prin unghiurile sale posterioare de regulă necarenate. Capul convex, clipeul scurt și lățit, delimitat de frunte printr-o linie ușor arcuită. Ochii eliptici, mari, ei ating marginea anterioară a pronotului. Tâmpile prezintă câte un dinte ascuțit ori câte un tubercul teșit. Cavitățile de articulație ale antenelor mari, dreptunghiulare și dispuse oblic. Antenele serate începând cu articolul 4, cu scapul îngroșat, de formă conică, iar articolele 2-3 prezintă dimensiuni aproximativ egale. Pronotul convex, mai lat decât lung, cu marginile ± carenate. Marginea anterioară a pronotului dublu-ondulată, iar marginile laterale sunt rotunjite median. Baza pronotului cu un lob median orientat spre scutel, acesta din urmă fiind triunghiular sau cordiform. Elitrele lățite adesea postmedian, iar vârfurile elitrelor pot fi rotunjite sau trunchiate. Suprafața elitrelor cu puncte sau solzi, lipsită de strii longitudinale punctate. Prosternul scurt, cu marginea anterioară concavă sau dreaptă. Prelungirile laterale ale metasternului scurte, ± sudate cu coxele anterioare și mediane. Marginea internă a coxelor posterioare puțin lățită. Tibiile cilindrice, ușor comprimate, vârful tibiilor posterioare uneori crestă, prevăzut cu peri țepoși. Tarsele scurte, comprimate lateral, cu metatarsul puțin mai lung comparativ cu articolul 2. Ghearele scurte și îngroșate cu vârful despicat.

În fauna României sunt prezente 4 specii.

1. Baza pronotului este lipsită de o impresiune adâncită, iar unghiurile sale posterioare nu sunt carenate. Suprafața pronotului punctată, fără rugozități. În zona postmediană a elitrelor sunt prezente două benzi transversale pubescente late și altă bandă transversală anterioară, slab conturată.....**1 C. fasciatus Vill.**
- Baza pronotului cu două impresiuni ușor adâncite, situate în vecinătatea marginilor laterale, iar suprafața sa dispune de rugozități bine vizibile. Unghiurile posterioare ale pronotului carenate. Elitrele au câte 3-4 benzi transversale pubescente complete**2**
2. Carenă unghiurilor posterioare ale pronotului este ușor proeminentă și incompletă, ea nu ajunge până la nivelul vârfului unghiului posterior. Articolele antenale mediane sunt la fel de lungi sau mai lungi decât late. Dorsal verde cu reflexe bronzate, iar scutul este neted și lucios..... **2 C. undatus F.**
- Unghiurile posterioare ale pronotului au o carenă proeminentă și completă. Articolele din zona mediană a antenelor sunt mai late decât lungi. Corpul negru, suprafața scutului cu rugozități mate.....**3 C. rubi L.**

1 *Coraebus fasciatus* Villers (*florentinus* Hbst., *bifasciatus* Ol.) Corpul alungit, dorsal prevăzut cu un colorit variabil: verde-lucios, verde-auriu, albăstrui sau violet. Elitrele cu câte 3 benzi pubescente transversale de nuanță bronzat-aurie. Partea ventrală a corpului de culoare verzuie. Antenele subțiri, ele depășesc baza pronotului. Fruntea convexă, punctată între locul de inserție al antenelor. Pronotul transvers, tronconic, cu marginile laterale ușor îngustate anterior. Baza pronotului dublu-ondulată, prevăzută cu un șanțuleț transversal. Discul pronotului convex și puternic punctat. Scutelul triunghiular cu vârful ascuțit. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, spre vârf ele sunt ușor zimțate. L = 13-16 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu vârful trunchiat.

♀ Vârful ultimului sternit abdominal este rotunjit.

Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Quercus* sp., iar adulții apar din luna mai.

2 *Coraebus undatus* Fabricius (*pruni* Panz.) Partea dorsală a corpului bronzat-închisă, albastră sau verzuie. Pronotul poate avea uneori o nuanță bronzat-arămie, iar jumătatea postmediană a elitrelor este negru-violacee. În jumătatea anterioară a elitrelor de fiecare parte a suturii este vizibilă câte o pată ovală negru-violace. Jumătatea postmediană a elitrelor cu 3 benzi transversale pubescente înguste, dispuse în zig-zag. Ventral albastru cu apofiza prosternului de regulă bronzată ori verzuie. Marginea anterioară a capului concavă, iar suprafața capului prezintă rugozități granulate neuniforme, fiind prezenți și 2 tuberculi frontali. Antenele depășesc jumătate din lungimea pronotului, cu articolele serate, mai lungi decât late. Pronotul îngustat anterior, având cea mai mare lățime în jumătatea sa postmediană. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și ondulate înaintea unghiurilor posterioare, prevăzute cu o bordură fină. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze, cu câte o impresiune transversală superficială. La nivelul bazei și a marginilor laterale ale pronotului sunt prezente strițiuni foarte fine, în rest apar rugozități punctate. Scutelul extrem de scurt, neted și lucios, de aproximativ 3 ori mai lat decât lung. Elitrele la nivelul umerilor sunt aproximativ la fel de late cât baza pronotului, îngustate în ultima lor treime posterioară. Vârful elitrelor ușor denticulat. Marginile laterale ale elitrelor crestate, spre vârf ele sunt evident zimțate. Suprafața elitrelor cu rugozități transversale fine dispuse în jumătatea antemediană, postmediană ea este granulată și prevăzută cu solzi. Partea dorsală a corpului are o pilozitate albicioasă rară, ventral corpul este fin punctat și acoperit cu o pilozitate scurtă de nuanță albicioasă. Apofiza prosternului carenată, lățită și rotunjită spre vârf. Sternitele abdominale cu o punctuație fină și deasă, iar ultimul sternit prezintă o brazdă mediană. La ambele sexe tibiile anterioare și posterioare sunt puțin arcuite. L = 10-14 mm.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal este ușor sinuat.

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă un vârf rotunjit.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul arborilor bătrâni de *Quercus* sp. și *Fagus* sp. Adulții sunt activi în lunile iunie-august.

3 *Coraebus rubi* Linnaeus (*nebulosus* Scop.) Corpul negru cu un luciu metalic ± accentuat. Capul și pronotul adesea cu reflexe bronzate. Uneori elitrele au o nuanță albăstruie și prezintă 5 benzi transversale pubescente, înguste, cu marginile zimțate. Primele două benzi adesea se contopesc. Suprafața capului cu o punctuație neuniformă, acoperită de perișori albicioși. Fruntea cu o impresiune superficială. Antenele subțiri, aproximativ la fel de lungi cât pronotul, articolele antenale mediane sunt mai late decât lungi. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Unghiurile posterioare ale pronotului au o carenă evidentă,

arcuită posterior, ajungând până în vecinătatea unghiurilor anterioare. Baza pronotului dublu-ondulată. Scutelul cordiform cu vârful ascuțit, mat, prevăzut cu o punctuație fină și deasă. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 3 ori mai lungi decât pronotul, marginile lor laterale crestate pe aproape întreaga lor lungime, spre vârf ele fiind ușor zimțate. Baza elitrelor cu câte o impresiune humerală puțin adâncită. Suprafața elitrelor granulată, prevăzută cu solzi. Sutura elitrelor este ușor înălțată posterior. Prosternul convex, cu rizuri punctate accentuate. Sternitele abdominale prezintă o pubescentă fină, ultimul sternit cu vârful truncat. L = 7,5-11 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Rosaceae*, iar adulții sunt întâlniți îndeosebi pe inflorescențele de *Rubus sp.*

5 Genul *Agrilus* Curtis

Corpul îngust și alungit, ușor convex, lățit în ultima treime posterioară. Capul ortognat, neted sau prevăzut cu un șanțuleț fin, porțiunea posterioară a capului poate fi convexă ori ea se prezintă sub forma unui tubercul ușor înălțat. Tâmpurile netede sau cu un zimțșor teșit. Ochii mari, ovali, ei ating marginea anterioară a pronotului. Antenele aproximativ la fel de lungi cât pronotul, serate începând cu articolul 4. Scapul lung și îngroșat, articolul 2 este sferic, al 3-lea fiind conic și alungit. Pronotul transvers și convex, de regulă cu marginea anterioară dublu-ondulată. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și prevăzute cu o bordură dublă, iar unghiurile sale posterioare sunt adesea crenate. Discul pronotului concav sau brăzdat de un șanțuleț longitudinal. Scutelul are o carenă anteapicală fină, dispusă transversal. Elitrele cu marginile laterale mai înguste după umeri, fiind ușor lățite median sau postmedian. Marginea anterioară a prosternului prezintă o cută transversală, iar vârful lui este lățit-rotunjit. Prelungirile laterale ale mezosternului sunt extrem de scurte. Picioarele subțiri cu femurele fusiforme, acestea din urmă fiind mai îngroșate la ♂ decât la ♀. Tibiile subțiri, cele posterioare adesea prevăzute cu peri țepoși. Tarsele lungi și înguste, metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung sau mai lung decât articolele 2-4 luate împreună. Articolul 4 de la toate tarsele cordiform și evident lobat. Ghearele tarselor cu baza denticulată și cu vârful despicat.

În arealul nostru faunistic sunt prezente mai multe specii întâlnite pe lăstari și pe flori.

1. Fiecare elită prezintă câte 1-3 pete pubescente albicioase, formate din perișori culcați și deși.....2
- Elitrele sunt lipsite de pete pubescente.....3
2. Elitrele au câte o pată pubescentă albicioasă postmediană dispusă lângă sutură (fig.10a, pag.18), uneori ea se prelungește spre bază lângă tuberculul humeral. Partea dorsală a corpului lucioasă, verde, albastră sau verde-aurie. Vârful pigidiului rotunjit.....1 *A. biguttatus* F.
- Fiecare elită cu câte 3 pete pubescente: una bazală la nivelul tuberculului humeral, o pată antemediană de dimensiuni mici și o alta postmediană situată lângă sutură (fig.10b, pag.18). Dorsal negru cu reflexe metalice slabe. Pigidiul prezintă un vârf alungit.....2 *A. ater* L.

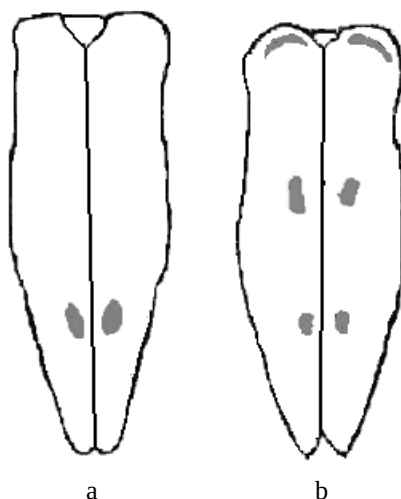

Fig. 10

Elitrele la *Agrilus*

a-*Agrilus biguttatus*, b-*A. ater*.

3. Bordura ultimului sternit abdominal este știrbită la vârful (fig. 11a).....4
 — Vârful bordurii ultimului sternit abdominal nu este știrbit (fig. 11b).....5

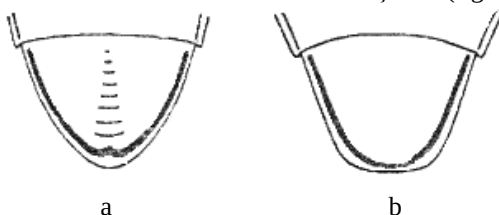

Fig. 11

Ultimul sternit abdominal la *Agrilus* (după H. Freude)

a-*Agrilus viridis*, b-*A. sulcicollis*.

4. Corpul bicolor (capul și pronotul sunt verzi sau albastre, iar elitrele au o culoare aurie ori arămie). Scutелul necarenat sau prevăzut cu o carenă fină.....
3 ***A. subauratus* Gebl.**
 — Corpul unicolor, albastru, verde sau măsliniu, adesea cu luciu metalic. Scutелul prezintă o carenă mediană evidentă.....4 ***A. sulcicollis* Boisd. & Lac.**
 5. Dorsal glabru sau prevăzut cu o pilozitate rară de culoare închisă. Apofiza prosternului voluminoasă, puternic despicată sub forma unui unghi ascuțit.....
5 ***A. sinuatus* Ol.**
 — Partea dorsală a corpului este parțial acoperită cu o pubescență de culoare deschisă. Apofiza prosternului de dimensiuni moderate, ea este ușor concavă spre vârf.....6
 6. Ochii de dimensiuni mai reduse, linia imaginată transversală ce unește marginile anterioare ale locului de inserție al antenelor ajunge la nivelul bazei ochilor (fig. 12a, pag. 19). Tâmpilele aproximativ la fel de late cât diametrul ochilor.....
6 ***A. lineola* Redb.**
 — Ochii ceva mai mari, iar linia imaginată ce unește marginile locului de inserție al antenelor intersectează baza ochilor (fig. 12b, pag. 19). Tâmpilele mai înguste, având aproximativ jumătate din diametrul ochilor.....7

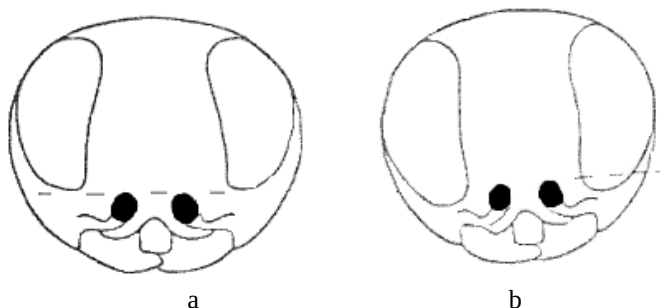

Fig. 12
Capul la *Agrilus* (după H. Freude)
 a-*Agrilus lineola*, b-*A. viridis*.

7. Suprafața corpului este acoperită cu perișori deși de nuanță deschisă, care se pot grupa sub forma unor pete sau benzi.....7 ***A. cinctus* Ol.**
- Dorsal glabru sau prevăzut cu o pilozitate negricioasă fină, uneori lângă sutură poate fi vizibil câte un rând de perișori fini și albicioși.....8
8. Femurele mediane și posterioare prezintă câte o muchie ascuțită și câte un dințișor antepical mic. Tibiile anterioare îndeosebi la ♂, uniform arcuite. Al 4-lea articol tarsal este mai lat decât pretarsul, iar articolul 3 este mai dezvoltat comparativ cu articolul 2.....8 ***A. suvorovi* Obbg.**
- Femurele sunt lipsite de o muchie ascuțită și nu prezintă dințișori antepicali. Tibiile anterioare drepte. Al 4-lea articol tarsal puțin mai lat decât pretarsul, articolul 3 fiind ceva mai dezvoltat față de articolul 2.....9 ***A. viridis* L.**

1 *Agrilus biguttatus* Fabricius (*panonicus* Pill. & Mitt., *bicolor* Fleisch.)

Dorsal verde, albastru, albastru-verzui sau verde-arămiu. Elitele au câte o pată pubescentă situată în treimea lor apicală de lângă sutură, iar epipleurele sunt delimitate printr-o strie longitudinală și prezintă câte 3 pete pubescente alb-gălbui. Capul cu un șanțuleț frontal, iar suprafața capului dispune de rugozități punctate. Pronotul puțin îngustat anterior, cu marginea anterioară dreaptă, cu marginile laterale ușor îngustate anterior, lipsite de o bordură vizibilă și cu baza triplu-ondulată. Scutelul este prevăzut cu o strie transversală, porțiunea sa anterioară fiind netedă, nepunctată. Umerii elitrelor bine reliefați, iar vârful elitrelor este rotunjit, cu marginile extrem de fin zimțate. Suprafața elitrelor cu granulații fine. Ghearele tarselor au vârful despicat. Partea ventrală a corpului punctată, sternul și sternitele abdominale sunt acoperite cu o pubescență cenușie. Pigidiul rotunjit, lipsit de un vârf mucronat. L = 8-13 mm.

♂ Fruntea îngustă, cu marginile laterale evident sinuate în jumătatea posterioară.

♀ Fruntea mai lată, cu marginile laterale drepte.

- ***forma typica*** Partea dorsală a corpului de culoare verde.

- ***ab. coerulescens* Schils.** Dorsal albastru.

- ***ab. aenescens* Schils.** Corpul verde-arămiu.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul stejarilor bătrâni, iar adulții sunt întâlniți pe lăstarii de stejar, în lunile iunie-iulie.

2 *Agrilus ater* Linnaeus (*sexguttatus* Brahm) Corpul negru, cu reflexe metalice verzi-măslinii sau bronzate. Pe marginile laterale ale pronotului există câte o pată pubescentă albicioasă, care se poate prelungi până la nivelul bazei și a marginii

anterioare. Elitrele au lângă sutură câte o pată pubescentă mediană și o alta postmediană rotunjită, ambele de culoare gălbuie, vârful elitrelor de asemenea cu perișori gălbui. Marginea anterioară a sternitelor abdominale 3-5 cu pete galbene. Capul cu fruntea bombată și cu ochii mari, reniformi, ce nu ating marginea anterioară a pronotului. Antenele serate începând cu articolul 6. Pronotul rotunjit, cu unghiurile posterioare obtuze, acestea din urmă au o carenă arcuită. Discul pronotului cu rizuri fine. Suprafața elitrelor prezintă pete pubescente, dintre care prima situată la baza elitrei, adesea aceasta este ± ștearsă. Apexul elitrelor cu zimțișori mici. Sternitele abdominale 3-5 au o pilozitate albicioasă la nivelul părții laterale a marginilor laterale. Vârful pigidiului mucronat. L = 8-10 mm.

♂ Marginile laterale ale frunții sinuate.

♀ Fruntea cu marginile laterale drepte.

Pe specii de *Salix*, *Populus alba* și *P. nigra*. Adulții sunt activi în lunile iunie-august.

3 *Agrilus subauratus* Gebler (*auripennis* Lap., *coryli* Ratzb.) Corpul de regulă bicolor: capul și pronotul verde sau albastru, elitrele galben-arămii, verzi sau mai rar roșcat-violete. Partea ventrală a corpului verde sau albastră cu luciu metalic. Suprafața corpului puternic granulat. Capul ușor bombat, prevăzut cu un șanțuleț frontal superficial ce se pelungește pe toată lungimea vertexului. Pronotul îngustat antemedian, cu marginea anterioară arcuită, marginile laterale fiind rotunjite, iar baza triplu-ondulată. Unghiurile posterioare ale pronotului bine reliefate și fin carenate. Scutelul plan, cu o strie transversală superficială, care uneori poate lipsi. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 5 ori mai lungi decât pronotul, cu marginile laterale ușor îngustate după umeri, apoi ele se lătesc postmedian, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Ghearele tarselor sunt prevăzute cu un dinte median ascuțit. L = 7-10 mm.

♂ Elitrele acoperă în totalitate marginile laterale ale tergitelor abdominale. Ghearele bifide cu cele două vârfuri ascuțite de lungime egală.

♀ Marginile laterale ale tergitelor abdominale sunt parțial neacoperite de elitre. Vârfurile ghearelor au o lungime inegală.

-**ab. *theresae* Pic** Capul și pronotul albastre, elitrele verzui.

-**ab. *cyanescens* Hellen** Corpul albastru-unicolor.

-**ab. *gallicus* Obbg.** Capul, pronotul și partea ventrală a corpului albastre, elitrele roșcat-violete.

Larvele trăiesc în ramurile arborilor bătrâni. Adulții apar în lunile iunie-iulie pe *Salix caprea* și *Populus tremulae*.

4 *Agrilus sulcicollis* Boisduval & Lacordaire (*elongatus* Hbst.) Dorsal-unicolor, lipsit de pete gălbui. Coloritul corpului variabil: verde-metalic, verde-mat, verde-măsliniu, bronzat-metalic, albastru-metalic, mai rar negru sau albastru-negricios. Capul cu rugozități punctate și cu un șanțuleț frontal. Ochii mari și ușor sinuați. Antenele lungi și subțiri, începând cu articolul 5 sau 6 puternic serate, cu vârful ascuțit. Pronotul mai lat decât lung, îngustat spre bază, având marginile laterale ușor rotunjite. Suprafața pronotului prezintă rugozități transversale, care în zona discului sunt dispuse regulat. Pronotul dispune de un șanțuleț median longitudinal, de o parte și de alta a lui se află câte o impresiune adâncită. Unghiurile posterioare ale pronotului au câte o carenă accentuată, ușor arcuită. Scutelul prezintă o strie transversală accentuată. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 4,5 ori mai lungi decât pronotul. Suprafața elitrelor ușor adâncită în vecinătatea scutelului, vârful

elitrei (luate izolat) este rotunjit și fin zimțat. Sternul dispune de rugozități punctate dese. Abdomenul cu puncte izolate și cu o pilozitate fină și rară. L = 6-8,5 mm.

♂ Fruntea este acoperită cu o pubescență deasă și albicioasă.

♀ Fruntea glabră.

- **forma typica** De culoare verde sau albastru-verzuie.

- **ab. cyaneus Rossi** Corpul albastru.

- **ab. pragensis Obbg.** Coloritul corpului brun-ărâmiu.

- **ab. prochazkyi Obbg.** Corpul negru sau albastru-negricios.

Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Quercus* sp., iar adulții apar în lunile mai-august.

5 *Agrilus sinuatus* Olivier (*chryseis* Curt.) Dorsal arâmiu-violet cu luciu metalic, acoperit cu o pilozitate rară de nuanță închisă. Partea ventrală a corpului bronzat-închisă cu luciu metalic violet, prevăzută cu o pilozitate fină, greu vizibilă. Capul cu rugozități punctate dese, iar fruntea este plană cu un striu median. Marginea interioară a ochilor (privită de sus) dreaptă. Articolele antenale 2 și 3 ceva mai lungi decât late. Pronotul ușor transvers, cu marginea anterioară arcuită, având marginile laterale puțin ondulate spre bază. Bordura marginilor laterale ale pronotului se îngustează spre bază. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite, prevăzute cu o carenă arcuită bine conturată. Discul pronotului cu o punctuație deasă, de regulă cu rizuri transversale fine. Scutелul prezintă o carenă transversală. Elitrele de aproximativ 4 ori mai lungi comparativ cu pronotul, marginile laterale ale elitrelor ± concave în prima lor treime, iar vârful elitrelor este trunchiat sau ușor rotunjit. În treimea posterioară a elitrelor este vizibil câte un rând de peri extrem de fini, dispus în vecinătatea suturii. Ghearele tarselor bifide. L = 4,5-10 mm.

♂ Ambele vârfuluri de la ghearele picioarelor anterioare și mediane au o lungime egală. Al 5-lea sternit abdominal prezintă o carenă mediană.

♀ Ghearele cu vârfulurile de dimensiuni inegale.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Rosaceae*, adulții apar îndeosebi pe *Pyrus* sp., *Malus* sp., *Rosa* sp., *Crataegus* sp. și *Sorbus aucuparia* din mai până în iulie.

6 *Agrilus lineola* Redtenbacher Corpul alungit, cu elitrele puțin lățite postmedian, de culoare verde-aurie, albastru-verzuie, maronie cu reflexe arâmii sau purpurie. Vertexul ușor convex, fruntea este lată și prevăzută cu un stri fin, iar suprafața capului prezintă rizuri punctate, fiind acoperită cu o pubescență albicioasă. Pronotul transvers, ușor convex, cu marginile laterale rotunjite și mai puternic îngustate la bază. Discul pronotului cu strie mediană fină, ± ștearsă anterior. Unghiurile posterioare ale pronotului au o carenă superficială curbată. Suprafața pronotului prezintă rizuri punctate fine. Scutелul carenat, antemedian cu o punctuație fină și deasă, postmedian el este neted, nepunctat. Elitrele cu umerii proeminenți, tuberculul humeral se continuă cu o linie care ajunge până spre apex. Vârful elitrelor oblic-trunchiat și fin zimțat. Suprafața elitrelor fin granulată, cu o pilozitate scurtă de nuanță albicioasă. Partea ventrală a corpului granulat-punctată, prevăzută cu o pilozitate fină. Ultimul sternit abdominal rotunjit, cu granule mai mari, tot aici sunt vizibile două pete pubescente laterale, dispuse la nivelul bazei sternitului. L = 5-9 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Salix* sp.

7 *Agrilus cinctus* Olivier (*sinuatocollis* Bris.) Corpul bronzat-închis, mai rar verzui, marginile laterale ale pronotului și umerii elitrelor cu pete pubescente, asemănătoare cu o pudră albă. Capul convex, punctat, cu rizuri longitudinale fine.

Fruntea puțin mai lungă decât lată, cu marginile laterale drepte, la ♀ ușor sinuate la bază. Vertexul convex, prevăzut cu rugozități punctate șterse și cu o strie slab conturată. Ochii ± proeminenți, marginea lor anterioară prezintă o impresiune mediană fină. Pronotul lățit median, cu marginile laterale uniforme rotunjite, iar discul pronotului dispune de strii transversale scurte, mai bine vizibile în jumătatea anterioară. Unghiurile posterioare ale pronotului rotunjite și prevăzute cu câte o carenă ascuțită. Scutelul cu vârful ascuțit. Elitrele înguste, de-a lungul suturii ele prezintă un șanțuleț longitudinal superficial, prevăzut cu un rând de peri deși. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Suprafața elitrelor cu puncte accentuate, fin granulată spre bază. Apofiza prosternului cu marginile laterale paralele, prevăzute cu o bordură fină și cu vârful rotunjit. Fața ventrală a coxelor, episternitele pro, mezo și metasternului, marginile laterale ale sternitelor abdominale au o pubescență uniformă fină, de culoare albă. L = 5,5-10 mm.

♂ Fruntea cu marginile laterale ușor sinuate la bază și cu o tentă palidă verzuie.

♀ Marginile laterale ale frunții rotunjite, iar suprafața ei are aceeași culoare ca și restul capului.

Plantele gazdă sunt *Sarothamnus scoparius* și *Genista scorpius*. Adulții sunt activi în lunile iulie-august.

8 *Agrilus suvorovi* Obenberger (*populneus* Schäf.) Corpul albastru, verde, auriu sau cu reflexe bronzate. Ochii roșcat-maronii. Antenele serate începând cu articolul 6. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate spre bază. Discul pronotului cu rizuri transversale fine. Scutelul mare, triunghiular, cu suprafața netedă în prima treime anterioară. Elitrele lățite postmedian, cu marginile laterale ușor ondulate anteapical. Vârfurile elitrelor depărtate și rotunjite. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate și o pilozitate fină. Tarsele lățite. L = 7-11 mm.

♂ Tibiile anterioare uniforme arcuite. Articolele antenale 6-10 evident mai late decât lungi.

♀ Tibiile anterioare ușor arcuite, iar articolele antenale 6-10 sunt ceva mai late decât lungi.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Populus* sp., după unii autori și în cel de *Salix* sp.

9 *Agrilus viridis* Linnaeus (*linearis* Panz., *rosacea* Scop.) Unicolor verde, albastru sau arămiu, mai rar negru. Capul prezintă rugozități punctate, cu vertexul ± bombat și lipsit de un șanțuleț vizibil. Fruntea plană, acoperită cu perișori albicioși fini și scurți. Antenele aproximativ la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună, evident serate începând cu articolul 4. Ochii ușor sinuați. Pronotul puțin mai lat decât lung, lățit antemedian, lipsit de un șanțuleț median, baza pronotului prezintă de o parte și de alta a marginilor laterale câte o impresiune adâncită. Unghiurile posterioare ale pronotului nu sunt bine reliefate. Scutelul fin punctat, cu o carenă transversală evidentă. Elitrele lățite postmedian cu umerii bine reliefăți, la nivelul ultimei treimi apicale elitrele se îngustează treptat spre vârf. Suprafața elitrelor glabră, prevăzută cu rugozități punctate. Partea ventrală a corpului lucioasă, cu rugozități punctate, mai dese și mai accentuate în jumătatea antemediană, fiind vizibili și perișori albicioși rari. Marginea anterioară a prosternului cu o cută transversală bine conturată, iar vârful ultimului sternit abdominal este rotunjit. Ghearele prezintă la bază un dinte lățit. L = 5-10 mm.

♂ Marginea anterioară a prosternului dreaptă sau ușor rotunjită.

♀ Prosternul cu marginea anterioară concavă.

- **forma tipica** La ♂ corpul este galben, verde sau albastru, iar la ♀ corpul bicolor: capul și pronotul galben sau arămiu, iar elitrele pot fi verzi ori albastre. Larvele de dezvoltă în lemnul de *Fagus sp.*

-**ab. fagi Ratzb.** Unicolor galben-bronzat, mai rar albastru-verzui. Ambele sexe au același colorit. În lemnul de *Fagus sp.*

-**ab. nocivus Ratzb.** Albastru sau albastru-violet. Șanțulețul frontal este mai accentuat decât la forma tipică. Pe *Betula sp.*, *Alnus sp.*, *Fagus sp.*, *Populus sp.* și *Acer sp.*

-**ab. linearis Panz.** Capul și pronotul galben-verzui, bronzate ori arămii, elitrele verzi sau albastre.

-**ab. ater F.** Corpul negru-unicolor.

Specie polifagă, larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, adulții fiind activi din mai până în august.

6 Genul *Chrysobothris* Eschscholtz

Corpul oblong, scurt și lățit. Capul ortognat, cu vertexul scurt și cu fruntea dispusă oblic. Clipeul lățit cu marginea anterioară ușor concavă. Cavitățile de inserție ale antenelor mici și rotunjite, deschise posterior. Ochii voluminoși, oval-alunghiți, dispuși oblic și apropiați între ei. Antenele cu scapul evident îngroșat, articolul 2 fiind mic și rotunjit, articolul 3 este aproximativ la fel de lung cât articolele 4-6 luate împreună, începând cu articolul 4 antenele sunt ușor serate, prevăzute cu pori punctigeri. Pronotul puternic transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung. Marginile laterale ale pronotului de regulă lățite antemedian, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Scutелul triunghiular, bine vizibil. Elitrele evident mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele sau ușor rotunjite la nivelul primelor 2/3 și puternic îngustate în ultima treime distală, uneori prevăzute cu zimțișori fini. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Suprafața elitrelor (luate împreună) prezintă 4-6 gropițe adâncite galben-aurii. Marginea anterioară a prosternului rotunjită, baza pronotului cu 3 vârfuri, dintre care cel median este ascuțit. Femurele îngroșate, îndeosebi cele anterioare, la ♂ marginea lor internă prezintă un dinte mare și proeminent, la ♀ este vizibil un dințișor mic. Tibiile anterioare și mediane arcuite, cele anterioare fiind denticulate. Articolele tarsale comprimate, fața lor ventrală prezintă o pilozitate tomentoasă maronie, metatarsul picioarelor posterioare fiind mai alungit. Primul sternit abdominal prezintă uneori un șanțuleț longitudinal median.

Larvele se dezvoltă în lemnul și sub scoarța copacilor. În arealul nostru faunistic există 4 specii.

1. Elitrele prezintă carene alungite pe toată lungimea lor. Interstriurile elitrelor cu rugozități neuniforme. Dintele exterior al apofizei prosternului este mai scurt decât cel median.....1 *C. chrysostigma* L.
- Carenele alungite sunt vizibile numai în jumătatea anterioară și pe marginile laterale ale elitrelor. Suprafața elitrelor lipsită de rugozități, ea prezintă o punctuație fină și deasă.....2
2. Talia mare (10,5-15 mm). Gropițele elitrelor mici și rotunjite, ultimele două sunt mai înguste decât lățimea celui de-al 2 lea interstriu. Unghiurile posterioare ale pronotului evident ascuțite (fig.13a, pag.24).....2 *C. affinis* F.

— Corpul de dimensiuni mai reduse (7-12 mm). Gropițele adâncite de pe elitre sunt mai mari și au un contur neregulat, ultimele două fiind mai dezvoltate decât lățimea celui de-al 2 lea interstriu. Unghiurile posterioare ale pronotului ușor ascuțite (fig.13b).....**3 C. solieri Cast.**

Alte specii: *Chrysobothris leonhardi* Obenberger L = 8-12 mm.

Fig. 13

Pronotul la *Chrysobothris* (după H. Freude)

a-*Chrysobothris affinis*, b-*C. solieri*.

1 *Chrysobothris chrysostigma* Linnaeus Capul verde sau arămiu, iar pronotul este bronzat-arămiu, cu câteva reliefuri negricioase. Scutelul negru. Elitrele negricioase, cu un luciu bronzat, ele au câte două gropițe adâncite galben-roșcate sau verzui și o bordură laterală de aceeași culoare. Porțiunea mediană a părții ventrale a corpului de nuanță albastru-verzuie lucioasă, verzuie, roșcat-arămie sau albastră, în rest coloritul este auriu sau purpuriu. Antenele albastre sau verzi cu luciu metalic, baza antenelor fiind roșcat-arămie. Picioarele roșcat-arămii, iar tarsele sunt albastre cu luciu metalic. Capul cu rugozități punctate fine și dese, acoperit cu o pilozitate culcată fină, de nuanță albicioasă. Fruntea între ochi plană sau ușor convexă, iar vertexul prezintă o linie longitudinală puțin înălțată. Pronotul puternic transvers, de peste două ori mai lat decât lung. Marginea anterioară a pronotului arcuită spre margini, marginile laterale drepte, iar baza sa evident ondulată. Discul pronotului cu un șanțuleț longitudinal median superficial, suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dispuse neuniform, întreaga suprafață a pronotului este acoperită cu o pilozitate albicioasă. Unghiurile anterioare ale pronotului drepte cu vârful rotunjit, cele posterioare fiind obtuze. Elitrele de aproximativ două ori mai late decât baza pronotului, prezintă umerii oblic-rotunjiți, marginile lor laterale fiind ușor lățite postmedian. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit și fin zimțat. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate neuniforme, fiecare elită prezintă câte 4 carene longitudinale înălțate, dintre care prima este situată lângă sutură, ajungând de la baza la vârful elitrei, a 2-a este ceva mai scurtă, a 3-a pornește de la umeri fiind cea mai scurtă, iar cea de-a 4 a este ± paralelă cu marginea laterală a elitrei. O elită mai prezintă 3 gropițe adâncite mari, de formă circulară, de culoare galben-aurie, prima dintre ele este bazală, dispusă între umăr și scutel, a 2-a mediană sau ușor antemediană, cea de-a 3-a fiind postmediană, situată în ultima treime distală. Partea ventrală a corpului puternic punctată, cu o pilozitate albicioasă fină, ultimul sternit abdominal prezintă o linie mediană longitudinală puțin înălțată dispusă în jumătatea posterioară. L = 11-16 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal sinuat spre vârf.

♀ Vârful ultimului sternit abdominal tronconic, cu marginea posterioară dreaptă.

Specie montană, întâlnită în pădurile de conifere. Larvele se dezvoltă în lemnul de *Pinus sp.* Adulții preferă terenurile însorite, unde apar în lunile iunie-august.

2 *Chrysobothris affinis* Fabricius (congener Paky.) Asemănător cu *C. chrysostigma* de care se diferențiază prin corpul mai convex, prin pronotul ceva mai lățit anterior și prin elitrele care au o punctuație deasă și uniformă, prevăzute cu carene longitudinale accentuate. Capul de culoare verde, mai rar arămie, prevăzut uneori cu un șanțuleț transversal negru. Antenele verzi-metalice, iar picioarele au o culoare albastru-metalică. Pronotul și elitrele arămii-negricioase cu luciu metalic, negre, verzi ori albastre. Scutelul verde sau negru. Gropițele elitrelor galben-aurii, arămii sau verzi, gropița mediană atinge prima carenă interioară de lângă sutură. Partea ventrală a corpului albastru-verzuie cu o bordură purpuriu-roșcată sau roșcat-arămie. De regulă sternitele abdominale au o bordură apicală verzuie. Picioarele albastru-metalice. Capul cu rizuri punctate fine, acoperit cu o pilozitate albicioasă. Antenele la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, având cea mai mare lățime în prima treime anterioară. Suprafața pronotului are o punctuație fină și deasă, precum și rizuri transversale fine. Elitrele mai late decât baza pronotului cu umerii rotunjiți. Fiecare elită prezintă câte o carenă longitudinală suturală, dispusă în jumătatea posterioară și o carenă mediană slab conturată. Gropițele aurii sunt superficiale, prima având o formă dreptunghiulară, cea de-a 2 a fiind rotunjită. Extremitățile elitrelor îngustate cu vârful ascuțit, ușor zimțat. L = 10,5-15 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal prezintă o știrbitură de formă triunghiulară.

-ab. *aeruginosa* Fügner Partea dorsală a corpului de nuanță verde-deschisă.

Larvele sunt polifage și se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Fagus* sp., *Populus* sp., *Betula* sp., *Quercus* sp.). O generație apare o dată la 2 ani, adulții fiind activi în lunile mai-august pe arborii gazdă.

3 *Chrysobothris solieri* Castelnau Se deosebește de *C. affinis* prin corpul mai lung și mai lucios, prin unghiurile posterioare ale pronotului care sunt drepte. Partea dorsală a corpului predominant bronzat-arămie de nuanță închisă, iar scutelul este negru. Gropițele elitrelor roșcat-arămii, ceva mai mari comparativ cu cele de la speciile precedente și au o formă semicirculară. Antenele și femurele galben-arămii, tibiile și tarsele au o culoare violacee. Sternitele abdominale arămii, unicolore, vârful ultimului sternit fiind adesea verzui. Bordura bazală a pronotului este mai accentuată de o parte și de alta a marginilor laterale. Carena exterioară a elitrelor slab conturată sau absentă. Elitrele cu o punctuație uniformă dar rară, vârful elitrelor fiind puternic zimțat. Partea ventrală a corpului prezintă la nivelul marginilor laterale o pubescență accentuată. L = 7-12 mm.

-ssp. *igniventris* Rtt. Elitrele au o nuanță mai închisă comparativ cu forma tipică. Sutura și marginile laterale ale elitrelor cu o bordură de culoare mai deschisă. Gropițele adâncite ale elitrelor sunt galben-verzui sau arămii. Partea ventrală a corpului verde, albastru-verzuie cu un luciu metalic accentuat, acoperită cu o pubescență deasă și cu marginile laterale purpurii.

-ab. *pini* Klingelhöffer Capul galben-arămiu cu reflexe verzui, gropițele elitrelor de culoare verde-metalică.

-ab. *parvipunctata* Obbg. Fruntea de culoare roșie-aprinsă.

♂ Capul verde-metalic cu vertexul arămiu. Ultimul sternit abdominal prezintă o știrbitură de formă triunghiulară.

♀ Capul arămiu, clipeul de culoare verzuie. Ultimul sternit abdominal cu vârful trunchiat, prevăzut cu o carenă mediană longitudinală fină.

Larvele se dezvoltă în lemnul de conifere, iar metamorfoza durează 2 ani. Adulții sunt activi din mai până în august.

7 Genul *Chalcophora* Dejean

Conturul corpului oval, îngustat atât anterior cât și posterior. Capul cu o impresiune frontală, ce se prelungește posterior sub forma unui șanțuleț scurt. Suprafața capului prezintă rugozități granulate. Clipeul scurt, convex, prevăzut cu două unghiuri ascuțite. Antenele aproximativ la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună. Scapul îngroșat, ușor măciucat anterior, articolul 2 este sferic, iar articolele 4-10 sunt mai lungi decât late, aplatizate, cu marginea internă fin denticulată, iar articolul terminal este oval. Ochii ovali, dispuși relativ oblic, fruntea este mai lungă decât diametrul ochilor. Pronotul transvers, ușor convex, prevăzut cu o carenă longitudinală mediană. Marginile laterale ale pronotului relativ rotunjite, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Scutelul mic cu un contur pătrat. Elitrele alungite, convexe, marginile lor laterale sunt zimțate spre vârful. Prosternul plan, cu două impresiuni mediane, marginea sa anterioară este ușor rotunjită, prevăzută cu o bordură fină. Marginile laterale ale mezosternului transverse, iar metasternul prezintă un șanțuleț median superficial. Coxele posterioare lățite spre marginea lor internă. Femurele anterioare și mediane puțin arcuite spre bază, iar femurele posterioare sunt cilindrice. Tarsele relativ alungite, primul articol al tarselor posterioare este mai lung decât articolul 2.

În fauna României două specii răspândite în zona montană pe conifere.

1. Vârful elitrelor puternic sinuat, la nivelul unghiului sutural este prezent un pinten ascuțit.....**1 C. mariana L.**
— Vârful elitrelor ușor sinuat, iar unghiul sutural este denticulat. **2 C. intermedia Rey**

1 *Chalcophora mariana* Linnaeus Corpul oval-alungit și puternic convex. Partea dorsală bronzat-lucioasă, prevăzută cu porțiuni adâncite, arâmii sau bronzate. Uneori corpul poate fi negru-unicolor cu sau fără reflexe metalice. Ventral arămiu, prevăzut cu rugozități neuniforme și cu o pilozitate rară, de nuanță albicioasă. Fruntea mai lungă decât diametrul ochilor și prezintă o strie longitudinală mediană. Pronotul cu marginile laterale îngustate și rotunjite de la bază spre marginea anterioară, discul pronotului are o linie mediană înălțată și netedă. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și deasă. Scutelul rotunjit, de dimensiuni reduse. Elitrele mai late decât baza pronotului, luate împreună sunt de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late. Suprafața elitrelor cu 4 striuri longitudinale late, dintre care cele mediane sunt mai șterse și cu câte o depresiune plană, postmediană. Vârful elitrelor nu este sinuat, iar unghiul lor sutural fin denticulat. Prosternul cu două șanțulețe alungite. Primul articol al tarselor posterioare aproximativ la fel de lung cât următoarele două luate împreună. L= 24-30 mm.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal prezintă o concavitate rotunjită.

♀ Ultimul sternit abdominal are vârful ± rotunjit și ușor crestat.

-ab. *deadurata* Voet Partea dorsală a corpului unicolor-neagră, lipsită de reflexe metalice.

În păduri de conifere, din mai până în luna iulie. Larvele se dezvoltă în trunchiurile arborilor doborâți.

2 *Chalcophora intermedia* Rey Corpul bronzat-marونی sau negru-arămiu, dorsal cu porțiuni roșcat-arâmii. Antenele și picioarele arămiu-negriceoase. Capul cu o impresiune frontală adâncită, puternic accentuată. Ochii relativ dezvoltati, ei nu ating marginea anterioară a pronotului. Antenele scurte ce nu ajung până la baza pronotului. Pronotul transvers, în formă de clopot, cu marginile laterale rotunjite, puternic sinuate înaintea unghiurilor posterioare, acestea din urmă fiind ascuțite și divergente. Baza

pronotului dublu-ondulată. Elitrele cu umerii rotunjiți, marginile lor laterale sunt paralele antemedian, după care ele se îngustează treptat spre vârf. Suprafața pronotului și a elitrelor cu reliefuri ușor înălțate. L = 24-33 mm.

Element meridional răspândit și în sudul țării noastre.

8 Genul *Perotis* Spinola

Gen monotipic. În fauna noastră o singură specie.

***Perotis lugubris* Fabricius** Corpul lătit, turtit dorso-ventral, dorsal bronzat-negricios sau verde-întunecat. Partea ventrală a corpului arămiu-roșcată, lucioasă, fin pubescentă. Capul ± semicircular, ochii nu ating marginea anterioară a pronotului. Suprafața capului este acoperită cu o pilozitate fină. Pronotul cordiform, mai lat decât lung, având aproximativ aceeași lățime cu elitrele. Suprafața pronotului este lipsită de reliefuri triunghiulare lucioase. Baza pronotului cu două gropițe adâncite situate în vecinătatea scutului. Elitrele au reliefuri netede, dispuse sub forma a 3 carene longitudinale. Baza elitrelor are o bordură îngustă. Suprafața pronotului și a elitrelor cu o punctuație deasă. Vârfurile elitrelor rotunjite, ele nu sunt zimțate sau prelungite în formă de "coadă". Articolele tarselor lățite și comprimate lateral. L = 15-30 mm.

Specie dăunătoare în pepiniere. Larvele se dezvoltă în trunchiurile diferitelor esențe foioase (*Malus* sp., *Pyrus* sp., *Prunus* sp., *Cydonia* sp.). Adulții apar pe pomii și arborii gazdă.

9 Genul *Capnodis* Eschscholtz

Corpul negru sau bronzat, puternic chitinizat. Pronotul cordiform, prevăzut cu o depresiune adâncită, situată în vecinătatea scutului. Suprafața pronotului prezintă reliefuri lucioase, între care se află o secreție cretată de culoare albicioasă. Scutul mic și rotunjit. Elitrele ușor trunchiate spre vârf, fiind prevăzute cu strii longitudinale punctate și cu pete neregulate albicioase. Primul articol al tarselor posterioare nu este mai lung decât articolul 2.

În fauna noastră 3 specii.

- 1. Talia mare (26-34 mm)..... **1 *C. cariosa* Pall.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (10-27 mm)..... **2**
- 2. Pronotul cu marginile laterale extrem de rotunjite, mai late decât elitrele. Pe pronot se află 3 reliefuri lucioase mari. Corpul negru-mat..... **2 *C. tenebrionis* L.**
- Pronotul nu este mai lat decât elitrele. Suprafața pronotului prezintă câteva reliefuri lucioase mici. Corpul bronzat-închis..... **3 *C. tenebricosa* Ol.**

1 *Capnodis cariosa* Palliardi Corpul negru cu reflexe metalice slabe. Baza pronotului prezintă 3 reliefuri în formă de oglindă, dintre care unul este dispus în fața scutului, iar celelalte două au o formă rotunjită și sunt situate de o parte și de alta a discului pronotului. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și cu secreții albicioase. Pronotul mai prezintă o linie mediană longitudinală alungită. Elitrele au striuri înguste și pete transversale albicioase. L = 26-34 mm.

Specie meridională, rară.

2 *Capnodis tenebrionis* Linnaeus (*variegata* Gze., *naevia* Gmel.) Corpul negru-mat. Pronotul cu reliefuri înălțate negre, între aceste reliefuri se află o zonă albicioasă. Capul (privit de sus) are marginea anterioară sinuată. Ochii ușor bombăți. Antenele scurte, ele nu depășesc mijlocul pronotului, acesta din urmă este transvers, de două ori mai lat decât lung. Marginea anterioară a pronotului fin sinuată, iar

marginile lui laterale sunt puternic rotunjite. Suprafața pronotului prezintă 3 reliefuri lucioase bazale mari, dintre care două sunt laterale și unul median; mai sunt prezente alte două reliefuri mici și rotunjite, situate în vecinătatea marginilor laterale. Scutелul de dimensiuni reduse. Elitrele au cea mai mare lățime în jumătatea lor antemediană. Discul elitelor prezintă striuri longitudinale punctate, iar interstriurile sunt netede, nepunctate. Suprafața elitelor cu pete albe, mici și rotunjite. L = 10-27 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu vârful trunchiat.

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă vârful rotunjit.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și la baza tulpinilor pomilor fructiferi.

3 *Capnodis tenebricosa* Olivier (*dorsata* Voet, *lugens* Küst.) Partea dorsală a corpului de culoare bronzat-închisă, iar cea ventrală are o nuanță albastru-negricioasă. Capul înfundat în pronot până la nivelul ochilor, cu marginea anterioară fin sinuată. Ochi neproeminenți, iar antenele sunt scurte. Pronotul puternic transvers, cu marginea anterioară ușor sinuată și cu marginile laterale puternic rotunjite. La nivelul pronotului sunt prezente 4 reliefuri lucioase negre, dintre care două bazale și două antemediane, însoțite de alte câteva reliefuri mai mici dispuse neuniform. Suprafața pronotului are o punctuație de fond extrem de fină. Scutелul transvers, de dimensiuni reduse. Elitrele cu strii punctate fine, marginile lor laterale sunt paralele antemedian, apoi ele se îngustează treptat spre vârf. Unghiul sutural al elitrei bine conturat, iar vârful elitrei este trunchiat. Suprafața elitelor cu porțiuni netede, neproeminente, ce alternează cu impresiuni rotunjite, fin punctate. Apofiza prosternului are o bordură bine conturată. Picioarele bine dezvoltate. L = 12-23 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal trunchiat, prevăzut cu o bordură fină.

♀ Ultimul sternit abdominal rotunjit.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Rumex* sp.

10 Genul *Sphenoptera* Solier

Antenele cu articolele triunghiulare, mate, prevăzute cu o punctuație deasă. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 2. Scutелul transvers cu vârful ascuțit. Unghiurile posterioare ale pronotului se continuă direct cu umerii elitelor. Suprafața elitelor prezintă striuri punctate. Ghearele simple.

În fauna noastră 5 specii.

1. Talia redusă (5,7-9,5 mm). Apofiza prosternului cu vârful rotunjit, prevăzut cu o bordură accentuată. Suprafața pronotului fără impresiuni adâncite.....

.....1 *S. laportei* Saund

— Corpul de dimensiuni mai mari (9-17 mm). Vârful apofizei prosternului nu este rotunjit, fiind lipsit de o bordură vizibilă, uneori în acest loc poate fi prezent un rând lateral de puncte. Pronotul cu impresiuni sau cu șanțulețe adâncite.....2

2. Suprafața elitelor prezintă microsculpturi grosiere. Unghiurile anterioare ale sternitelor abdominale 2-4 netede, prevăzute cu o suprafață lucioasă, iar cele posterioare au câte o pată pubescentă. Baza pronotului și cea a elitelor sunt aproximativ la fel de late.....2 *S. antiqua* Ill.

— Elitrele plane, cel mult cu microsculpturi fine. Unghiurile anterioare ale sternitelor 2-4 sunt lipsite de luciu metalic sau de suprafețe lucioase, în formă de "oglină". Unghiurile posterioare ale sternitelor abdominale fără pete pubescente.....

.....3 *S. barbarica* Gmel.

1 *Sphenoptera laportei* Saund (*metallica* Hbst.) Corpul cilindric, alungit și convex, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. De culoare bronzat-arămie de nuanță închisă, dorsal cu un luciu metalic accentuat. Capul convex, cu marginea anterioară ușor sinuată, prevăzută cu puncte rare dar accentuate, dispuse ± uniform. Fruntea mai lungă decât lată, marginile ei laterale sunt prevăzute cu o impresiune ușor adâncită, delimitată de carene ascuțite. Ochii de dimensiuni reduse. Antenele nu ating baza pronotului, al 2-lea articol antenal de 1,7 ori mai lung decât lat. Pronotul transvers, având cea mai mare lățime în treimea bazală. Marginile laterale ale pronotului îngustate și rotunjite anterior. Marginea anterioară a pronotului prezintă o bordură fină, iar bordura marginilor laterale este bine conturată și ajunge până la mijlocul pronotului. Baza pronotului dublu-ondulată, fiind prevăzută cu un lob median rotunjit. Discul pronotului cu o punctuație uniformă, deasă și accentuată. Scutelul lat, terminat printr-un vârf ascuțit. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, carena ce delimitează epipleurele elitrelor cu 3 zimțișori apicali, dintre care cel median este mai dezvoltat. Sutura elitrelor lipsită de o carenă vizibilă. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile sunt convexe, cu o punctuație de fond extrem de fină. Sternitele abdominale cu puncte fine, acoperite cu o pilozitate alcătuită din perișori fini și rari. Ultimul sternit abdominal prezintă peri negri dispuși oblic, bine vizibili atunci când exemplarul studiat este privit din profil. L = 5,7-9,5 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de Cariophyllaceae, îndeosebi pe diverse specii de *Dianthus*. Adulții sunt activi în lunile iunie-august.

2 *Sphenoptera antiqua* Illiger (*inaequalis* Stev., *litigiosa* Mann.) Corpul oval-alungit, lățit anterior. Bronzat-arămiu, jumătatea anterioară a corpului prezintă un luciu metalic accentuat, roșcat-arămiu sau violet. Antenele negre-unicolore. Partea ventrală a corpului verde-închisă, cu porțiunea mediană și marginea anterioară a sternitelor abdominale violet-purpurie. Uneori marginile laterale ale părții ventrale a corpului prezintă un luciu metalic violet. Antenele serate începând cu articolul 4, iar articolul 3 este puțin mai lung decât articolele cu care se învecinează. Fruntea plană cu un relief caracteristic. Pronotul transvers, cu marginile laterale ± paralele sau divergente anterior. Marginea anterioară a pronotului dublu-ondulată, iar marginile laterale prezintă o bordură fină pe 2/3 din lungimea lor. Striul median longitudinal al pronotului este îngustat anterior, fiind prevăzută la bază cu o gropiță adâncită. Discul pronotului prezintă o punctuație rară, pe marginile pronotului punctuația este mai accentuată. Scutelul eliptic, transvers, având un punct apical fin. Elitrele au cea mai mare lățime la bază, apoi ele se îngustează treptat spre vârf. Lângă sutură există o carenă înălțată, situată în jumătatea postmediană a elitrelor. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile sunt punctate, prevăzute cu rizuri fine. Unghiurile anterioare ale sternitelor 2-4 au o suprafață în formă de "oglină", iar unghiurile posterioare prezintă câte o pată pubescentă deasă. L = 13-17 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Astragalus* sp., *Onobrychis* sp. și *Dianthus* sp. Metamorfoza durează 2 ani, iar adulții apar în lunile iunie-iulie.

3 *Sphenoptera barbarica* Gmelin (*bicolor* F., *barbara* Ol.) Conturul corpului oval-alungit, ușor convex, de culoare arămie sau bronzată cu reflexe metalice ± accentuate. Primul articol de la baza antenelor arămiu, restul articolelor fiind verzui-negricioase. Capul prezintă o punctuație ștearsă, mai rară în partea sa anterioară. Al 3-lea articol antenal este mai lung comparativ cu articolele învecinate (2 și 4). Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, el fiind ceva mai lat decât elitrele. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din

lungimea lor, fiind prevăzute cu o bordură fină. Unghiurile anterioare ale pronotului rotunjite, iar baza pronotului este dublu-ondulată, cu un lob median rotunjit și bine conturat. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină, iar discul pronotului are o strie mediană superficială. Scutелul eliptic, concav, prevăzut cu un punct apical de dimensiuni reduse. Elitrele ușor lățite în dreptul umerilor, ele se îngustează de la bază spre vârf. Fiecare elită are câte 3 carene fine, iar striul sutural este ușor înălțat în jumătatea sa postmediană. Interstriurile impare sunt plane, cu o punctuație deasă. Partea ventrală a corpului lucioasă, cu puncte accentuate. L = 8-15 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Onobrychis* sp., *Ononis* sp. și *Onopordum acanthium*.

11 Genul *Dicerca* Eschscholtz

Corpul oval-alungit și ascuțit spre vârf, ușor convex dorsal. Capul plan, prevăzut cu rugozități granulate, clipeul fiind semicircular. Antenele scurte și subțiri, cu gropițe de pori adânciți. Scapul scurt și îngroșat, articolele 2-3 scurte și conice, articolul 4 este tot conic dar mai alungit, iar articolele 5-11 sunt serate. Pronotul ușor cordiform, cu marginile laterale ondulate, lipsite de o bordură vizibilă. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze. Scutелul mic, circular, deasupra scutелului se află două puncte fine, uneori contopite. Elitrele striate, prevăzute cu carene longitudinale, de regulă întrerupte. Vârful elitelor este alungit în formă de coadă. Prosternul plan ori concav, cu marginea anterioară adesea ondulată ori bilobată. Mezosternul ± divizat, prelungirile laterale ale mezosternului fiind extrem de lungi. Metasternul cu un șanțuleț median longitudinal, marginea anterioară a metasternului fiind lobată. Femurele și tibiile cilindrice, tibiile anterioare lățite spre vârf, iar coxele posterioare sunt lățite. Metatarsul picioarelor posterioare ceva mai lung decât articolul 2.

♂ Marginea internă a femurelor mediane puternic denticulată.

În fauna României 5 specii. Larvele trăiesc în rădăcinile și trunchiurile diversilor arbori. Metamorfoza durează 2-3 ani.

1. Apofiza prosternului ușor lătită între coxele anterioare, cu marginile laterale necarenate. Pronotul cordiform, puternic îngustat la bază. Elitrele mate, numai suprafețele netede înălțate sunt relativ lucioase.....**1 D. moesta F.**
- Apofiza prosternului puternic lătită între coxele anterioare, iar marginile ei laterale sunt carenate. Forma pronotului este ± cordiformă. Elitrele de regulă lucioase în ansamblu sau prevăzute doar cu câteva suprafețe lucioase, mai rar suprafețele lucioase sunt absente.....**2**
2. Prelungirile în formă de "coadă" ale elitelor mai lungi și mai înguste, cu vârful trunchiat, unghiurile apical intern și extern ale elitelor nu sunt prevăzute cu câte un vârf ascuțit (fig. 14a, pag. 31).....**2 D. furcata Thunb.**
- Prelungirile în formă de "coadă" de la nivelul apexului elitelor scurte și lățite, unghiurile apical intern și extern ale elitelor sunt ascuțite (fig. 14b, pag. 31).....**3**

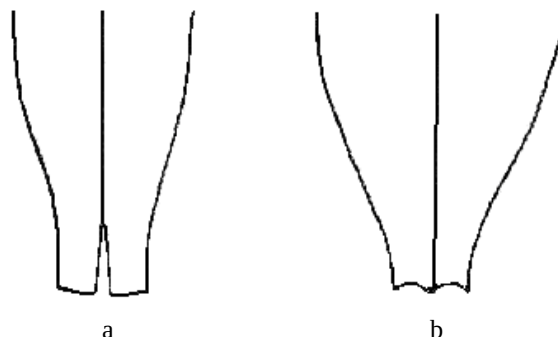

Fig. 14

Apexul elitrelor la *Dicerca* (după H. Freude)

a-*Dicerca acuminata*, b-*D. aenea*.

3. Elitrele sunt lipsite de suprafețe lucioase situate între rândurile de puncte. Tibiile mediane la ♂ au pe marginea internă câte un tubercul rotunjit..... **3 *D. aenea* L.**
- Elitrele cu suprafețe lucioase, bine vizibile. La ♂ tibiile mediane au câte un dinte ascuțit dispus median..... **4**
4. Talia mare (20-24 mm). Pronotul este lipsit de un șanțuleț median longitudinal. Elitrele prezintă o punctuație fină..... **4 *D. berolinensis* Hbst.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (16-22 mm). Pronotul are un șanțuleț median superficial, dar bine vizibil. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată **5 *D. alni* Fisch.**

1 *Dicerca moesta* Fabricius (*quadrilineata* Hbst.) Partea dorsală a corpului castaniu-închisă sau maroniu-negricioasă cu luciu metalic, uneori cu reflexe arămii sau verzui. Elitrele au reliefuri longitudinale netede și lucioase, de culoare neagră. Adesea porțiuni ale suprafeței corpului sunt acoperite cu o pudră de nuanță cenușie. Picioarele și partea ventrală a corpului roșcat-arămii, prevăzute cu o pilozitate albicioasă. Capul prezintă rugozități punctate, iar antenele sunt puternic serate. Pronotul transvers, cu marginile laterale evident rotunjite și lățite median, unghiurile lui posterioare fiind ascuțite și ± divergente. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă, uniformă și 3-5 carene longitudinale, dintre care cea mediană este slab conturată, ștearsă în partea ei anterioară, iar carenele laterale sunt întrerupte de câte o impresiune oblică. Scutелul are o concavitate mediană adâncită. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale ușor lățite postmedian. Vârful elitrelor prezintă unghiul sutural ușor ascuțit, iar cel apical extern denticulat. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate, spre marginile laterale fiind vizibile rugozități transversale neuniforme. Ultimul sternit abdominal cu granule alungite. L = 12-16 mm.

♂ Sternitul anal cu marginea posterioară ușor concavă, prevăzută cu o știrbitură mediană superficială.

♀ Sternitul anal se termină printr-un vârful ascuțit.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor, preferând lemnul de *Picea* sp., iar adulții sunt întâlniți din mai până în august.

2 *Dicerca furcata* Thunberg (*acuminata* Pall.) Partea dorsală a corpului bronzată sau roșcat-arămie, discul pronotului cu două dungi mediane netede. Elitrele prezintă striuri longitudinale accentuate cu reliefuri longitudinale netede, ușor înălțate, de nuanță închisă. Sternul și abdomenul arămiu-lucioase. Capul înfundat în pronot

până la nivelul ochilor, aceștia din urmă au o formă oval-rotunjită. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale puțin rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Baza pronotului dublu-ondulată. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt ușor ascuțite. Scutelul $\pm$ circular. Elitrele de 2-2,5 ori mai lungi decât capul și pronotul luate împreună, cu marginile laterale paralele la nivelul primelor 2/3 anterioare. L = 16-20 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Betula* sp. Metamorfoza durează 3 ani.

3 *Dicerca aenea* Linnaeus (*cuprea* Scop., *austriaca* Schr.) Corpul alungit, bronzat-închis, mai rar arămiu sau verzui, cu sutura elitrelor de nuanță mai deschisă. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o secreție albicioasă. Mai rar suprafața corpului prezintă reflexe metalice verzui sau arămii. Capul lățit, lipsit de o punctuație vizibilă, fiind prevăzut cu reliefuri ondulate neuniforme. Pronotul transvers, având cea mai mare lățime în zona mediană. Marginea anterioară a pronotului dublu-ondulată, marginile laterale fiind rotunjite și evident îngustate antemedian. Atât unghiurile anterioare ale pronotului cât și cele posterioare sunt rotunjite. În apropierea marginilor laterale ale pronotului se află câte o impresiune adâncită. Suprafața pronotului cu rugozități fine. Scutelul mic și rotunjit, cu o linie mediană fină. Elitrele au marginile laterale paralele și îngustate în ultima treime distală, iar vârful lor este trunchiat, prevăzut cu câte un spin ascuțit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, $\pm$ șterse în vecinătatea marginilor laterale. Partea ventrală a corpului arămie, prevăzută cu rugozități punctate. L = 16-22 mm.

♂ Marginea internă a femurelor mediane prezintă o proeminență în formă de tubercul.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și trunchiurile de *Populus* sp. și *Salix* sp. Adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

4 *Dicerca berolinensis* Herbst (*calcarata* F., *gigantea* Scop.) Dorsal roșcat-arămiu, adesea elitrele prezintă reflexe metalice verzui sau arămii. Antenele arămii, picioarele fiind roșcat-arămii. Partea ventrală a corpului neagră sau de nuanță roșcat-arămie. Capul lățit, marginea lui anterioară (privită de sus) are o impresiune mediană fină. Suprafața capului cu rugozități accentuate neuniforme. Pronotul cu marginea anterioară și cu cele laterale puternic rotunjite și lățite median, baza pronotului fiind dublu-ondulată, cu unghiurile posterioare relativ ascuțite. Discul pronotului cu puncte fine și rare, fiind lipsit de o linie mediană longitudinală, mai rar pe discul pronotului este prezent un șanțuleț median slab conturat. Înainte de scutel, la baza pronotului este prezentă o impresiune adâncită. Suprafața pronotului cu o punctuație rară pe disc și cu rugozități granulate pe margini. La nivelul pronotului sunt vizibile 4 reliefuri lucioase negre. La ♂ stria mediană a prosternului este fin pubescentă. Scutelul mic, rotunjit, cu o linie mediană fină. Elitrele mai late comparativ cu baza pronotului cu marginile laterale ușor ondulate spre vârf. Unghiul sutural al elitrelor fin, unghiul apical extern fiind bine conturat. Lângă sutură sunt vizibile 2-3 rânduri longitudinale de puncte, iar intervalele dintre puncte sunt asemănătoare unor strii slab conturate. Spre marginile laterale pe suprafața elitrelor există rugozități punctate dese. Partea ventrală a corpului prezintă în jumătatea anterioară puncte rotunjite, parțial însoțite de rugozități, postmedian sunt vizibile rugozități granulate alungite, îndeosebi la nivelul primului sternit abdominal. Femurele, tibiile și tarsele sunt puternic punctate. L = 20-24 mm.

♂ Marginea internă a tibiilor mediane cu un dinte apical ascuțit. Vârful ultimului sternit abdominal se termină printr-o concavitate ușor lățită.

♀ Tibiile mediane nedenticulate la nivelul marginii interne. Vârful ultimului sternit abdominal prezintă 3 dințișori neascuțiți.

-ab. obscura Schils. Corpul în cea mai mare parte negru.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile de *Fagus sp.*, mai rar de *Betula sp.*, *Carpinus sp.*, *Alnus sp.* Adulții sunt activi din iunie până în august, fiind întâlniți pe arborii gazdă.

5 *Dicerca alni* Fischer von Waldheim (*mariana* Deg.) Corpul alungit, de aproximativ 3 ori mai lung decât lat, dorsal roșcat-arămiu, bronzat-verzui sau negricios cu pete mici, rotunjite sau pătrate, de culoare arămie. Antenele arămii, iar picioarele și partea ventrală a corpului roșcat-arămie. Capul (privit de sus) ușor sinuat anterior, prevăzut cu reliefuri neregulate, ± alungite, în rest suprafața capului prezintă rugozități punctate și accentuate. Pronotul cu marginea anterioară dreaptă, marginile laterale sunt rotunjite și au cea mai mare lățime în partea sa mediană. Discul pronotului cu un striu median longitudinal ușor adâncit, uneori întrerupt sub forma a 3 impresiuni longitudinale. De o parte și de alta a marginilor laterale se află câte o impresiune longitudinală, dispusă oblic. Cele 4 reliefuri lucioase de la nivelul pronotului au un contur neregulat. Striul median al prosternului la ♂ prezintă o pubescență deasă, tomentoasă. Scutелul mic, rotunjit, prevăzut cu o linie mediană fină. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, având cea mai mare lățime în jumătatea postmediană. Lângă sutură sunt prezente câte 3-5 striuri longitudinale punctate, primele două interstriuri fiind ușor carenate spre vârf. Elitrele cu excepția zonelor din vecinătatea suturii prezintă o punctuație deasă și accentuată, printre punctuația de fond sunt prezente reliefuri negre, alungite, adesea dispuse sub forma unor rânduri longitudinale. Jumătatea anterioară a suprafeței elitrelor puternic corodată. Vârful elitrelor adesea zimțat. Femurele și tibiile evident punctate. Partea ventrală a corpului prezintă microsculpturi accentuate. L = 16-22 mm.

♂ Marginea internă a tibiilor mediane cu un dinte apical neascuțit. Ultimul sternit abdominal prezintă la vârf o concavitate ușor lătită.

♀ Tibiile mediane fără un dinte apical. Ultimul sternit abdominal are la vârf 3 dințișori, dintre care cel median este ascuțit.

-ab. nigricans Schils. Corpul negru-unicolor, mat ori prevăzut cu reflexe metalice slabe.

Specie comună întâlnită pe *Fagus sp.*, *Alnus sp.*, *Betula sp.* și *Corylus avellana*. Uneori poate fi prezentă pe *Juglans regia* și pe *Malus communis*. Adulții sunt activi în lunile iunie-iulie.

12 Genul *Lamprodilla* Motschusky (*Ovalisia* Kerrem., *Lampra* Lac.)

Corpul oval și ușor convex. Capul plan, clipeul cu două prelungiri ± arcuite, iar vertexul prezintă o linie longitudinală fină. Cavitățile de inserție ale antenelor triunghiulare și puțin adâncite. Antenele scurte, serate începând cu articolul 4, prevăzute cu gropițe de pori. Scapul conic și ușor arcuit, iar articolul 2 este de aproximativ două ori mai scurt decât articolul 3. Ochii eliptici, dispuși puțin oblic. Pronotul transvers, mai lat decât lung, cu marginile laterale evident îngustate anterior și ușor îngustate înaintea unghiurilor posterioare, baza pronotului fiind dublu-ondulată. Scutелul puternic transvers cu vârful trunchiat. Elitrele nu sunt prelungite în formă de "coadă", cu striuri longitudinale punctate, având mici suprafețe în formă de "oglină" situate între interstriuri, de culoare neagră ori albastru-închisă. Vârful elitrelor cu 2 dințișori laterali sau cu două prelungiri laterale neascuțite. Prosternul

lățit anterior, iar baza este ușor concavă, prelungită între coxele anterioare sub forma unui vârf scurt și ascuțit. Prelungirile laterale ale mezosternului scurte și transverse. Picioarele la ambele sexe nediferențiate între ele, femurele anterioare și mediane cilindrice și comprimate lateral. Tibiile cilindrice și subțiri, iar coxele posterioare sunt curbate spre vârf, cu marginea internă arcuită. Metatarsul picioarelor posterioare mai lung comparativ cu articolul 2.

În arealul nostru faunistic sunt prezente 4 specii.

1. Suprafața elitrelor unicoloră, galben-aurie sau albastru-verzuie, lipsită de o bordură laterală cu un colorit diferit. În zona postmediană a elitrelor sunt prezente câteva pete rotunjite mari de nuanță întunecată, dispuse simetric.....**1 L. festiva L.**
- Elitrele de culoare verde-metalică sau albastru-verzuie, de regulă prevăzute cu câte o bordură laterală roșcat-arămie. Suprafața elitrelor în general cu numeroase pete reticulate mici, dispuse neuniform, negre, sau albastru-negricioase.....**2**
2. Vârful sternitului anal cu o depresiune puțin adâncită și cu porțiuni laterale ușor proeminente (fig.15a). Discul pronotului este lipsit de o linie mediană neagră.....**2 L. rutilans F.**
- Sternitul anal prezintă două vârfuri laterale ascuțite și proeminente (fig.15 b-c). Discul pronotului de regulă cu o linie mediană de culoare negricioasă.....**3**

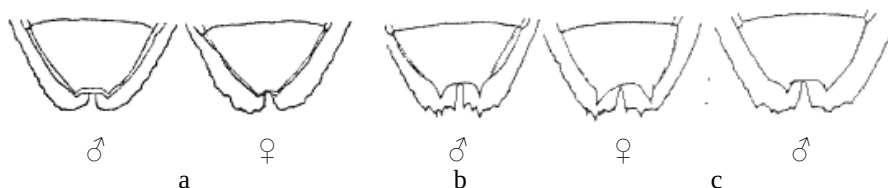

Fig. 15

Sternitul anal și vârful elitrelor la *Lamprodilla* (după H. Freude)

a-*Lamprodilla rutilans*, b-*L. dives*, c-*L. mirifica*.

3. Apexul elitrelor evident zimțat (fig.15b). Scutelul puternic transvers, de 3-4 ori mai lat decât lung. Interstriurile elitrelor convexe. Al 4-lea articol antenal este mai lung comparativ cu articolul 3.....**3 L. dives Guillb.**
- Porțiunea apicală a elitrelor fin zimțată (fig.15c). Scutelul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung. Interstriurile elitrelor plane. Articolele antenale 3 și 4 au aceeași lungime.....**4 L. mirifica Muls.**

1 *Lamprodilla festiva* Linnaeus (*decempunctata* F., *decemmaculata* Rossi)

Partea dorsală a corpului cu luciu metalic, verde, albastru-verzuie sau arămie. Sunt prezente 10-14 pete mari, de formă rotunjită, albastru-purpurii, dintre care două situate pe pronot, restul pe elitre. Articolele antenale arămii. Capul verde-lucios, bombat anterior, fruntea cu o punctație fină și uniformă, prevăzută cu o zonă netedă, bine reliefată, situată între ochi, aceștia din urmă fiind relativ proeminenți. Pronotul are cea mai mare lățime în treimea lui posterioară, iar marginile sale laterale sunt de regulă rotunjite, cu o bordură evident arcuită. Discul pronotului prezintă o punctație uniformă și accentuată, la nivelul marginilor pronotului fiind vizibile rugozități granulate. Pe pronot mai este vizibilă o linie mediană netedă, de o parte și de alta a ei există câte o zonă lucioasă și netedă. Scutelul rotunjit, de aproximativ două ori mai lat decât lung. Elitrele ceva mai late decât pronotul, îngustate de la bază spre vârf. Apexul elitrelor truncat, prevăzut cu dințișori mici. Marginile laterale ale elitrelor au

zimțișori fini și uniformi. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale echidistante. Interstriurile elitrelor convexe, având o punctuație neuniformă. Partea ventrală a corpului cu microsculpturi fine. L = 6-12 mm.

♂ Marginile laterale ale corpului ± paralele. Apofiza prosternului prezintă o punctuație accentuată. Ultimul sternit abdominal puternic sinuat între cei 2 spini apicali.

♀ Corpul oval-alungit, iar apofiza prosternului are o punctuație rară. Porțiunea sinuată dintre cei 2 spini ai sternitului anal este mai îngustă.

-ab. *bonnairei* Fairm. Pronotul unicolor, lipsit de pete vizibile.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Junniperus sp.*, mai rar în alte Cupressaceae. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-august.

2 *Lamprodilla rutilans* Fabricius (*aeruginosa* Hbst., *rustica* Schr.) Corpul eliptic, verde-metalic, de regulă cu reflexe albastrii sau albastru-verzui, mai rar verde-murdar. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor cu o bordură galben-roșcată sau galben-deschisă. Partea ventrală a corpului și picioarele albastru-verzui. Pronotul adesea lipsit de o linie discală neagră, iar elitrele au câteva pete negre, care însă pot fi absente. Capul cu rugozități punctate dese, antenele cu articolele fin serate. Pronotul de aproximativ 1,5 ori mai lat decât lung, cu marginea anterioară dreaptă, marginile laterale fiind rotunjite și mai puternic îngustate anterior, iar baza pronotului dublu-ondulată. Discul pronotului cu o linie mediană longitudinală fină și cu o punctuație fină și rară, spre margini punctuația devine mai accentuată și mai deasă. Scutelul dreptunghiular, neted, cu o punctuație fină, uneori cu o impresiune mediană superficială. Elitrele oval-alungite, convexe în jumătatea lor antemediană, cu marginile laterale ușor lățite în treimea postmediană. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile prezintă suprafețe netede și alungite de culoare albastru-închisă. La nivelul porțiunii mediane a elitrelor sau (și) spre vârf suprafețele netede pot fi ± contopite. Vârful elitrelor (luate izolat) puțin rotunjit și fin zimțat. Partea ventrală a corpului cu rugozități punctate în jumătatea anterioară, postmedian există o punctuație fină și rară. L = 9-15 mm.

♂ Apofiza prosternului prezintă peri lungi. Ultimul sternit abdominal ușor concav, cu vârfurile laterale obtuze și neascuțite.

♀ Apofiza prosternului cu o punctuație grosieră. Vârful ultimului sternit abdominal cu o știrbitură ascuțită mică, de formă triunghiulară.

-ab. *immaculatus* Schyls. Partea dorsală a corpului este lipsită de pete negre.

-ab. *tyli* Obbg. Elitrele prezintă reflexe metalice albastrii.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Tilia sp.* Ciclul biologic durează 1-2 ani. Adulții apar de la sfârșitul lunii mai sau la începutul lunii iunie.

3 *Lamprodilla dives* Guillebeau (*decipiens* Mannh.) Corpul oval-alungit și relativ lățit postmedian. De culoare verde-metalică, elitrele prezintă câte o bandă longitudinală laterală de culoare arămie și mai multe pete mici și negre, dreptunghiulare, dispuse longitudinal. Capul ușor convex, fruntea netedă cu un luciu metalic auriu, iar ochii sunt ± proeminenți. Antenele depășesc jumătate din lungimea pronotului, al 4-lea articol antenal mai lung decât al 3-lea și aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Pronotul transvers, având cea mai mare lățime în partea sa mediană, cu marginea anterioară dreaptă și cu marginile laterale evident rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului cu 5 reliefuri negre ce se prezintă sub forma a 5 benzi longitudinale netede, dintre care banda mediană este alungită, restul fiind rudimentare și uneori parțial absente. Scutelul trapeziform, puternic transvers, de 3-4 ori mai lat decât lung. Elitrele ceva mai late comparativ cu baza pronotului cu

umerii rotunjiți. Marginile laterale ale elitrelor ușor lățite median, apoi ele se îngustează treptat spre vârf și sunt prevăzute cu zimțișori uniformi. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, interstriurile fiind puternic convexe, cu o punctuație de fond rară și uniformă. L = 10-15 mm.

♂ Apofiza prosternului cu o punctuație deasă, fiind acoperită de o pubescență accentuată. Sternitul anal prezintă o concavitate apicală, vârfulurile acestei concavități fiind ascuțite.

♀ Apofiza prosternului nepunctată în zona mediană, fiind acoperită de perișori mai rari. Ultimul sternit abdominal are la vârf o știrbitură de formă triunghiulară.

-ab. modesta Guillb. Elitrele verzi.

Pe *Alnus glutinosa* și *Ulmus sp.* în lunile mai-august.

4 *Lamprodilla mirifica* Mulsant (*picta* Obb.) Oval-alungit, dorsal verde, albastru-verzui, uneori bronzat-auriu. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor au o bordură roșcat-arămie. Pronotul de regulă cu 5 benzi longitudinale negre, dintre care cea mediană este mai accentuată, restul benzilor pot fi ± întrerupte, contopite sau absente. Pe elitre sunt presărate numeroase pete negre mici, nepunctate, situate la nivelul interstriilor, între aceste pete, punctele se prezintă sub forma unor gropițe mici, ± evidente. Pronotul cu marginile laterale paralele în prima treime bazală, apoi ele sunt evident îngustate anterior. Scutelul transvers, trapeziform, terminat cu un vârf mic și ascuțit. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, ele se îngustează în treimea lor posterioară. Vârful elitrelor trunciat cu zimțișori inegali. Discul elitrelor cu o depresiune mediană, el prezintă striuri uniforme rare, iar interstriurile sunt plane. Partea ventrală a corpului dispune de o punctuație deasă. Vârful ultimului sternit abdominal sinuat, delimitat pe margini de câte un spin ascuțit, mai lat la ♂. L = 7,5-14 mm.

Specie monofagă, larvele trăiesc în lemnul de *Ulmus sp.* Adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

13 Genul *Poecilonota* Eschscholtz

Cuprinde coleoptere asemănătoare cu *Dicerca*, de care se deosebesc prin conformația corpului care este mai lățit și mai aplatizat, cât și prin vârfulurile elitrelor care nu sunt prelungite în formă de "coadă". Ochii dispuși oblic și ușor apropiați de vertex. Articolele antenale serate, pe fața lor internă sunt situați pori antenali sub forma unor fosete punctate. Cavitățile de articulație ale antenelor sunt apropiate de marginea internă a ochilor. Scutelul transvers, de dimensiuni reduse și fin carenat. Prelungirile laterale ale metasternului lungi, bine vizibile, separate de metastern printr-o strie bine conturată.

În fauna României o singură specie.

***Poecilonota variolosa* Paykull (*rustica* Hbst., *conspersa* Gyll.)** Partea dorsală a corpului arămie, verde-metalică sau negru-marmorată. Capul cu rugozități granulate și cu o punctuație neuniformă. La nivelul pronotului este vizibilă o depresiune discală longitudinală de culoare neagră. Partea ventrală arămie, prevăzută cu câteva reliefuri albastre cu luciu metalic. Ochii eliptici. Pronotul transvers, de aproximativ 2,5 ori mai lat decât lung, cu marginea anterioară ușor sinuată, marginile lui laterale fiind puternic rotunjite, având cea mai mare lățime în jumătatea sa antemediană. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze. Suprafața pronotului are o punctuație deasă, lângă marginile lui laterale sunt prezente rugozități accentuate. Scutelul scurt și extrem de lat. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, fiind rotunjite în dreptul umerilor. Marginile laterale ale elitrelor ușor sinuate după umeri, se îngustează în

ultima treime distală. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, iar interstriurile sunt convexe. Din loc în loc apar mici reliefuri negre, netede și lucioase, ce alternează cu mici depresiuni adâncite, puternic punctate. Vârful elitrelor rotunjit sau trunchiat, zimțat pe margini. Apofiza prosternului cu o bordură vizibilă și cu un striu divergent în partea anterioară. Vârfurile marginilor laterale ale mezosternului albastre, cu luciu metalic. L = 13-21 mm.

Pe *Populus tremula*, *P. alba* și *Salix sp.*, comună, din iunie până în septembrie.

14 Genul *Kisanthobia* Marseul

În arealul nostru faunistic întâlnim o singură specie.

***Kisanthobia ariasi* Robert (*kruperi* Ganglb., *curta* Pic)** Corpul oval, având cea mai mare lățime în ultima treime distală. Capul albastru-verzui, pronotul verde cu puncte galben-aurii, elitrele de culoare verde-aurie mată. Antenele și picioarele verzi sau albastru-verzui. Capul rotunjit, cu fruntea convexă, prevăzut cu rugozități punctate dese. Ochii ovali, neproeminenți, evident depărtați între ei. Antenele alungite, subțiri și ușor serate, cu articolul 2 îngroșat, de aproximativ două ori mai scurt comparativ cu articolul 3. Pronotul tronconic, ușor îngustat anterior și cu unghiurile posterioare ascuțite. Scutelul triunghiular, de dimensiuni reduse. Elitrele convexe, la nivelul umerilor sunt ceva mai late decât baza pronotului. Vârful elitrelor (uate izolat) trunchiat-rotunjit, având pe margini zimțișori extrem de fini. Marginile laterale ale elitrelor puțin îngustate după umeri, apoi ele se lătesc până în ultima treime distală, fiind prevăzute în această zonă cu zimțișori fini. Discul elitrelor cu microsculpturi fine și cu strii slab conturate. Apofiza prosternului plană, terminată printr-un vârf ascuțit. Apexul ultimului sternit abdominal este trunchiat. L = 8,5-12 mm.

-ab. unicolor Pic Corpul verde-unicolor cu slabe irizații aurii.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus sp.*

15 Genul *Buprestis* Linnaeus (*Ancylocheira* Esch.)

Corpul oval-alungit, aplatizat și turtit dorso-ventral. Capul ușor convex, prevăzut cu rugozități accentuate. Clipeul scurt, cu marginea anterioară dreaptă ori puțin arcuită. Cavitățile de inserție ale antenelor mici, bine diferențiate, situate în imediata vecinătate a marginii interne a ochilor. Antenele subțiri, aproximativ la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună, serate începând cu articolele 3-4. Ochii eliptici, de mărime moderată, sunt dispuși oblic și nu ating baza mandibulelor. Pronotul trapeziform, cu marginea anterioară și baza dublu-ondulate. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, au marginile laterale mai late în dreptul umerilor. Marginile laterale ale elitrelor îngustate în ultima treime distală, iar vârful elitrelor (uate izolat) este oblic-trunchiat sau rotunjit, uneori prevăzut cu zimțișori fini. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile pot fi plane ori convexe, uneori sunt vizibile și carene fine. Femurele anterioare fusiforme, puternic lățite la mijloc, cele mediane fiind ușor lățite, iar femurele posterioare aplatizate și uniform lățite. Marginea internă a coxelor posterioare puternic lățită. Pretarsul picioarelor posterioare evident alungit. Primul sternit abdominal nu este complet concrescut de sternitul 2, fiind separate de un șantuteț fin.

În fauna României sunt prezente 5 specii.

1. Elitrele plane, cu o impresiune superficială, lipsite de pete galbene. Uneori elitrele pot avea o culoare verde-smarald, iar sutura și marginile lor laterale prezintă reflexe metalice aurii.....2
- Elitrele convexe, fără o impresiune vizibilă, fiind prevăzute cu pete gălbui bine conturate. În cazuri rare petele pot fi de dimensiuni reduse sau ele pot fi șterse.....4
2. Elitrele verzi sau albastre, cu sutura și marginile laterale purpurii sau aurii. Vârful elitrelor rotunjit, unghiul lui sutural prezintă un dințișor mic.....
.....1 **B. splendens F.**
- Elitrele unicolore, adesea verzui sau albastre, mai rar violete ori negricioase. Extremitățile elitrelor au câte un dințișor mic atât la unghiul sutural cât și la cel exterior.....3
3. Unghiurile anterioare ale pronotului de regulă nu sunt gălbui. Pronotul transvers, având cea mai mare lățime înaintea de baza sa. Între pronot și elitre se află un unghi bine conturat (fig.16a). Vârful elitrelor oblic-trunchiat (fig.17a).....2 **B. rustica L.**
- Pronotul cu unghiurile anterioare adesea galbene, de formă alungită, el nu este transvers. Între pronot și elitre lipsește un spațiu sub forma unui unghi (fig.16b). Apexul elitrelor trunchiat și drept (fig.17b).....3 **B. haemorrhoidalis Hbst.**

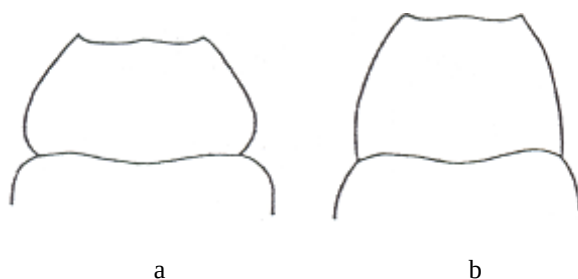

Fig. 16
Pronotul la *Buprestis* (după H. Freude)
a-*Buprestis rustica*, b-*B. haemorrhoidalis*.

Fig. 17
Apexul elitrelor la *Buprestis* (după H. Freude)
a-*Buprestis rustica*, b-*B. haemorrhoidalis*.

4. Partea dorsală a corpului albastră cu reflexe metalice, uneori prevăzută cu un luciu verzui slab. Elitrele puternic lățite în dreptul umerilor, având de regulă 8 pete gălbui (fig.18a, pag.39).....4 **B. octoguttata L.**
- Dorsal negru cu luciu metalic uneori cu un desen gălbui de formă neregulată, adesea petele pot fi confluențe sau pot avea dimensiuni reduse. Elitrele nu sunt lățite în dreptul umerilor prevăzute cu 6 pete gălbui (fig.18b, pag.39).....
.....5 **B. novemmaculata L.**

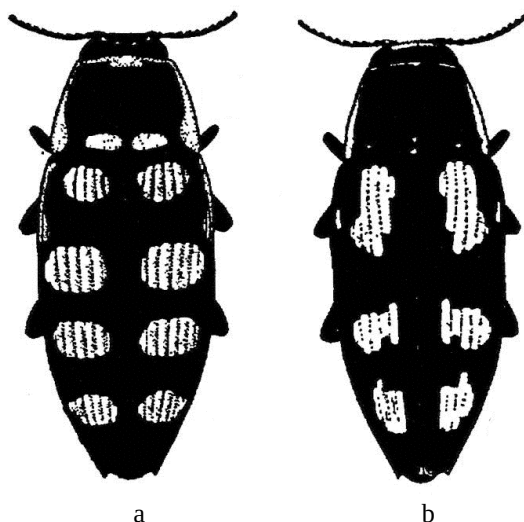

Fig. 18

Partea dorsală a corpului la *Buprestis* (după A. Thérý)

a-*Buprestis octoguttata*, b-*B. novemmaculata*.

1 *Buprestis splendens* Fabricius Corpul oval-alungit. Capul roșcat-arămiu, pronotul parțial verzui și roșcat-arămiu. Elitrele albastru-verzui, cu excepția suturii și a marginilor laterale, care prezintă câte o bordură arămie. Capul scurt și lat cu marginea anterioară dreaptă. Pronotul ceva mai lat decât lung, cu marginea anterioară arcuită median și cu marginile laterale rotunjite, evident îngustate înaintea unghiurilor anterioare, acestea din urmă fiind obtuze. Baza pronotului dublu-ondulată. Elitrele puțin mai late comparativ cu baza pronotului, sutura elitrelor fin carenată în prima treime bazală. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Suprafața elitrelor cu rânduri longitudinale de puncte cu nu formează striuri adâncite. Interstriurile elitrelor alternativ plane și convexe, prevăzute cu o punctuație deasă. L = 18-21 mm.

În zona montană pe *Pinus sylvestris* și *P. cembra*., în lunile iulie-august.

2 *Buprestis rustica* Linnaeus Corpul oval-lățit, ușor convex, cu un colorit extrem de variabil: verde, verde-închis, albastru, albastru-verzui sau violet, mai rar arămiu sau negricios. Elitrele de regulă au o nuanță ceva mai închisă, cu o bordură albastră de-a lungul suturii. Labrumul adesea galben-unicolor. Picioarele roșcat-arămii cu tarsele albastre. Uneori unghiurile anterioare ale pronotului și două pete de pe sternitul anal au o nuanță gălbuie. Partea ventrală a corpului de regulă cu o culoare arămie și prezintă o secreție sub forma unei pudre albicioase, fiind acoperită cu o pubescentă cenușie. Suprafața capului prezintă rugozități punctate accentuate și un șanțuleț frontal slab conturat. Antenele subțiri, ușor serate. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior, prevăzute cu o bordură fină situată în jumătatea antemediană. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte, cu vârful ascuțit, orientate în spate. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată, lângă marginea anterioară și marginile laterale ale pronotului sunt prezente rugozități ± confluențe. Elitrele ușor convexe, cu marginile laterale relativ rotunjite și puțin lățite postmedian. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate, în vecinătatea suturii striurile sunt șterse. L = 12-20 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal ușor concav. Femurele anterioare puțin îngroșate, tibiile anterioare ușor curbate spre vârf, fiind prevăzute cu un dinte ascuțit.

♀ Ultimul sternit abdominal are marginea posterioară tăiată drept. Picioarele normal conformate.

-ab. violacea Deg. Partea dorsală a corpului violetă.

-ab. obscura Shils. Partea dorsală negricioasă sau albastru-negricioasă.

-ab. bimaculata Kr. Capul, unghiurile anterioare ale pronotului și câte două pete situate pe ultimul sternit abdominal, au o nuanță gălbuie.

-ab. bisornata Fleisch. Capul și unghiurile anterioare ale pronotului prezintă pete gălbui.

-ab. signaticeps Fleisch. Marginea anterioară a capului cu o bordură gălbuie.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Abies sp.*, *Picea sp.* și *Pinus sp.* Metamorfoza durează 2 ani. Adulții sunt întâlniți în lunile iulie-august.

3 *Buprestis haemorrhoidalis* Herbst (*inframaculata* Fleisch.) Oval-alungit și convex, dorsal coloritul este variabil: roșcat-arămiu sau verde-închis, mai rar albastru sau negricios. Partea ventrală a corpului roșcat-arămie. Mandibulele și o pată frontală gălbui. Antenele întunecate cu luciu metalic. La ambele sexe ultimul sternit abdominal prezintă două pete laterale rotunjite, roșcate sau gălbui. Picioarele roșcat-arămii, cu tarsele verzui sau albastre. Pete gălbui mai pot fi prezente la nivelul coxelor anterioare și a epipleurelor pronotului. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență fină și deasă, de nuanță cenușie. Capul cu rugozități punctate dese și cu o impresiune frontală superficială. Antenele subțiri, ușor serate. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, îngustat anterior, cu marginea anterioară și posterioară ondulate. Unghiurile anterioare și posterioare ale pronotului drepte, cu vârful ascuțit. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, prevăzute cu o bordură fină spre bază, cu sau fără gropițe bazale adâncite. Discul pronotului cu o punctuație rară dar accentuată, spre margini sunt vizibile rugozități punctate. Elitrele convexe, ușor lățite postmedian, cu marginile laterale puțin rotunjite. Vârful elitrelor oblic-trunchiat sau ușor rotunjit. Suprafața elitrelor cu rânduri de puncte fine, relativ ondulate. Interstriurile elitrelor prezintă o punctuație fină și rară. La ambele sexe ultimul sternit abdominal are vârful trunchiat. L = 12-21 mm.

♂ Femurele anterioare puțin îngroșate, tibiile anterioare fiind ușor arcuite, prevăzute cu un dinte apical.

♀ Femurele anterioare normal conformate.

-ab. nigricans Schils. Dorsal negricios.

-ab. inframaculata Fleisch. Marginile laterale ale sternitelor abdominale 2-4 sau 1-5 cu pete gălbui.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile și ramurile uscate de conifere. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt activi în lunile iunie-august pe trunchiurile copacilor.

4 *Buprestis octoguttata* Linnaeus (*albopunctata* Deg.) Corpul albastru-metalic de nuanță deschisă sau închisă, la ♂ pronotul și partea ventrală a corpului prezintă reflexe metalice verzui sau roșcat-arămii. Capul albastru, verzui sau arămiu, parțial piesele bucale și câte o pată alungită postoculară de nuanță gălbuie. Marginile laterale ale pronotului (la ♂ și marginea sa anterioară) cu o tivitură îngustă gălbuie. Mai rar la nivelul pronotului pot fi prezente două pete galbene mici, situate lângă scutel. Elitrele albastre, fiecare elită prezintă câte 5 pete gălbui: una bazală între umeri și scutel, o pată posthumerală mică situată la nivelul marginii laterale, una antemediană, ultimele două pete fiind dispuse postmedian (fig.18a, pag.39). Partea

ventrală a corpului cu numeroase pete galbene mai mari sau mai mici, bine conturate. Primele 4 sternite abdominale prezintă câte 4 pete galbene, iar la sternitul 5 (sternitul anal) petele se contopesc, fiind vizibile numai două pete alungite. Antenele subțiri, ușor serate, la ♂ articolele antenale mediane sunt puțin îngroșate. Pronotul lucios, prevăzut cu o punctuație deasă, uniformă și cu o linie mediană netedă, neevidentă. Marginea anterioară și marginile laterale ale pronotului ± drepte, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Scutелul neted și lucios. Elitrele cu marginile laterale ușor rotunjite, având cea mai mare lățime în partea lor postmediană. Suprafața elitrelor plană, cu striuri longitudinale fine, interstriurile prezintă câteva puncte izolate. Vârful elitrelor trunciat, la unghiul sutural și cel lateral al elitrei este prezent câte un dințișor mic. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație deasă și accentuată în jumătatea antemediană, postmedian punctuația este mai rară. Apofiza prosternului depășește cu puțin baza coxelor anterioare. Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal trunciată, cu unghiurile laterale ascuțite. L = 9-18 mm.

♂ Femurele anterioare ușor îngroșate, iar tibiile anterioare sunt drepte.

-ab. magica Cast. Partea ventrală a corpului predominant galbenă, cu pete metalice albastrii sau de culoare verde-închisă.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Pinus sp.*, adulții fiind întâlniți în lunile iulie-august.

5 *Buprestis novemmaculata* Linnaeus (*flavopunctata* Deg.) Corpul oval-alungit, dorsal negru sau albastru, adesea cu un luciu metalic verzui sau albastrui. Partea ventrală a corpului roșcat-arămie, uneori cu un desen galben. Capul ± gălbui, cu un desen negru, fiecare elită prezintă câte 3 pete galbene dispuse longitudinal (fig.18b, pag.39). Uneori petele galbene de pe elitre se contopesc sub forma unei benzi longitudinale cu marginile zimțate. Suprafața capului cu rugozități punctate dese și cu o impresiune frontală superficială. Antenele subțiri și fin serate. Pronotul transvers, convex și îngustat anterior, cu marginile laterale drepte sau ușor ondulate. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte, orientate în spate. Baza pronotului ondulată, prevăzută cu impresiuni bazale laterale superficiale. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă, ± accentuată și o linie longitudinală mediană netedă, uneori de o parte și de alta a ei sunt vizibile două pete antemediane netede. Scutелul neted și rotunjit. Elitrele ușor convexe, cu marginile laterale rotunjite, având cea mai mare lățime în partea antemediană. Umerii elitrelor lățiți sub forma unui unghi obtuz. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile sunt plane și punctate. Vârful elitrelor trunciat, cu dințișori ascuțiți. Partea ventrală a corpului și îndeosebi sternitele abdominale prezintă o punctuație deasă. Apofiza prosternului extrem de alungită, iar ultimul sternit abdominal are vârful trunciat. Tibiile anterioare scurte, ușor arcuite, cu marginea internă dublu-concavă, prevăzută cu un vârf median ascuțit. L = 12-20 mm.

♂ Sternitele abdominale prezintă câte o pată gălbuie de o parte și de alta a marginilor laterale. Femurele anterioare îngroșate.

♀ Fiecare sternit abdominal are câte 4 pete gălbui, la nivelul sternitului anal petele sunt contopite câte 2.

-ab. maculata F. Petele galbene de pe elitre au dimensiuni reduse.

-ab. tristis Schils. Petele galbene de pe elitre se dispun sub forma unor strii scurte, ± șterse.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor. Metamorfoza durează 2-4 ani.

16 Genul *Eurythyrea* Dejean

Corpul oval, $\pm$ convex dorsal cu extremitatea apicală ascuțită. Partea dorsală a corpului verde-metalică sau albastră. Capul puternic bombat, cu clipeul scurt și rotunjit, vertexul fiind prevăzut cu un striu fin. Gropițele de inserție ale antenelor mici și rotunjite, antenele sunt subțiri, ele nu ating unghiurile posterioare ale pronotului. Scapul conic și alungit, la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Începând cu articolele 3-4 antenele sunt serate, prevăzute cu gropițe de pori. Ochii poimenenți, emisferici la ♂. Pronotul transvers, ușor convex, marginile sale laterale prezintă uneori o bordură fină. Baza pronotului dublu-ondulată cu unghiurile posterioare drepte, iar în fața scutului este prezentă o gropiță punctiformă. Scutul bine dezvoltat, mai lat decât lung. Marginile laterale ale elitrelor cu o bordură îngustă, fiind lipsite de zimțșori fini, extremitățile elitrelor în general trunchiate, prevăzute cu 2 dințișori laterali mici. Suprafața elitrelor cu striuri fine, interstriurile $\pm$ convexe, cu o punctuație de fond extrem de fină. Prosternul plan, cu marginea anterioară dreaptă, prevăzută cu o bordură fină, vârful apofizei prosternului fiind de regulă rotunjit. Prelungirile laterale ale mezosternului scurte și înguste, cu marginile laterale paralele. Marginea internă a coxelor posterioare lătită. Femurele anterioare conice, tibiile anterioare fiind $\pm$ arcuite, ușor lățite spre vârf, cele mediane și posterioare fiind mai lungi și mai înguste. Metatarsele puțin mai lungi comparativ cu articolul 2, iar articolele 2-4 sunt bilobate. Abdomenul punctat cu excepția primelor două sternite care au puncte $\pm$ șterse. Elitrele de regulă au câte o bandă laterală arămie.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal trunchiat, prevăzut cu 2 dințișori laterali mici.

♀ Vârful ultimului sternit abdominal conic și ascuțit, prevăzut cu o linie mediană longitudinală fină.

În fauna noastră 4 specii.

1. Primul sau primele 2-3 interstriuri interioare ale elitrelor (de lângă sutură) au o culoare albastru-metalică sau albastru-verzuie.....**1 *E. aurata* Pallas**
- Primele interstriuri suturale ale elitrelor verzi sau verzi-aurii.....**2**
2. Scutul evident lătit (fig.19a, pag.43). Pronotul prezintă 2-4 gropițe adâncite dispuse pe un singur rând. Partea ventrală a corpului albastră sau violet-albăstruie, la ♀ ea este arămie.....**2 *E. austriaca* L.**
- Scutul puțin mai lat decât lung (fig.19 b-c, pag.43). Pronotul este lipsit de gropițe adâncite, el prezintă doar un punct mic situat deasupra scutului. Ventral verde-metalic.....**3**
3. Pronotul prezintă o punctuație deasă și accentuată, fiind lipsit de un șanț median longitudinal. Între unghiurile posterioare ale pronotului și baza elitrelor există un unghi bine conturat (fig.19b, pag.43).....**3 *E. quercus* Hbst.**
- Suprafața pronotului cu o punctuație fină. Este vizibil un șanț median longitudinal superficial. Unghiurile posterioare ale pronotului se continuă direct cu baza elitrelor (fig.19c, pag.43).....**4 *E. micans* F.**

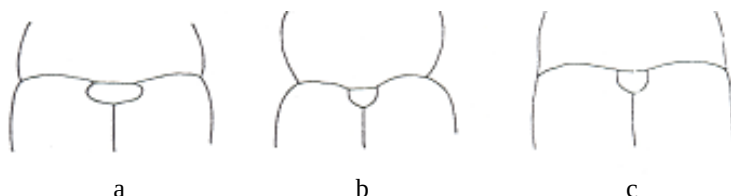

Fig. 19
Pronotul și scutul la *Eurythyrea* (după H. Freude)
 a-*Eurythyrea austriaca*, b-*E. quercus*, c-*E. micans*.

1 *Eurythyrea aurata* Pallas Capul și pronotul albastru-verzui cu irizații slabe gălbui, interstriile interioare ale elitrelor (de lângă sutură) albastru-verzui, spre margini elitrelor prezintă reflexe metalice roșcat-arămii. Antenele și picioarele albastru-verzui. Pronotul ușor transvers, cu marginea anterioară convexă median, baza pronotului fiind dublu-ondulată. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și ușor îngustate anterior. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și uniformă, pronotul cu o punctuație relativ accentuată, mai rară pe disc. Elitrele alungite, antemedian cu marginile laterale paralele sau ușor concave, vârful elitrelor (luate împreună) fiind trunchiat-rotunjit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, interstriurile au o punctuație mai fină. L = 14-24 mm.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile uscate de *Populus* sp.

2 *Eurythyrea austriaca* Linnaeus (*aurulenta* Rossi, *bicolor* Fleisch.) Capul și pronotul lucioase, de culoare verde-metalică sau verde-albăstruie. Scutul arămiu, iar elitrele verzi, uneori prevăzute cu o bandă longitudinală arămie. Capul prezintă o punctuație deasă și accentuată, cu o gropiță fină, triunghiulară pe vertex. Pronotul transvers, puternic convex, prevăzut cu o punctuație fină și rară, la ♀ ceva mai accentuată în jumătatea sa anterioară. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și îngustate anterior. Suprafața pronotului de regulă cu mai multe impresiuni superficiale, uneori este vizibil un rând transversal format din 4 gropițe ușor adâncite. Scutul transvers, de 2-3 ori mai lat decât lung, neted și nepunctat. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pilozitate extrem de fină și prezintă striuri accentuate, în partea lor apicală, iar interstriurile sunt crenate. Vârful elitrelor trunchiat și denticulat. L = 15-23 mm.

♂ Ochii mari și convecși. Partea ventrală albastră sau violet-albăstruie.

♀ Ochii de dimensiuni ceva mai reduse. Ventral roșcat-arămiu.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., *Populus* sp. și *Abies* sp. Adulții apar în lunile iulie-august.

3 *Eurythyrea quercus* Herbst (*scutellaris* Ol., *carniolica* Hbst.) Capul unicolor verde-auriu cu luciu metalic. Pronotul și elitrele albastru-verzui, uneori discul pronotului prezintă reflexe metalice galben-verzui. Marginile laterale ale elitrelor sunt lipsite de benzi arămii. Picioarele au de regulă o culoare violacee. Fruntea între ochi cu marginile paralele. După vertex lipsește o gropiță adâncită, însă vertexul prezintă o carenă mediană. Suprafața capului are o punctuație accentuată. Pronotul puternic transvers, de aproape două ori mai lat decât lung. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului arcuită în sus, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Unghiurile posterioare ale pronotului scurte și lățe, dar bine reliefate. Suprafața pronotului

prezintă o punctuație deasă și uniformă. Elitrele lungi, cu marginile laterale ușor îngustate în dreptul umerilor. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, interstriurile elitrelor sunt puternic convexe. Zimții de la vârful elitrelor sunt bine conturați și ascuțiți. L = 15-25 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., iar adulții sunt activi din iulie până în august.

4 *Eurythyrea micans* Fabricius (*marginata* Ol., *fagniezi* Méc.) Corpul oval-alungit și ascuțit spre vârful. Capul și pronotul verzi-aurii, uneori vertexul poate fi roșcat-arămiu. Elitrele de culoare verde-metalică sau albastră, marginile lor laterale prezintă o bandă longitudinală lată, galben-roșcată, de nuanță mai deschisă decât la *E. austriaca*. Marginile laterale ale frunții nu sunt paralele, ele se îngustează posterior după ochi. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație fină, ceva mai accentuată pe pronot. Marginea anterioară a pronotului cu o bordură netedă, nepunctată, iar unghiurile posterioare ale pronotului sunt obtuze. Scutелul transvers, de formă eliptică. Elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, apoi ele se îngustează spre vârful. Apexul elitrelor oblic-trunchiat, cu unghiul sutural ascuțit. Interstriurile elitrelor late, aplatizate, ușor bombate spre vârful, însă ele nu sunt carenate. Vârful ultimului sternit abdominal cu 2 dințișori mici. L = 16-24 mm.

În lemnul de *Populus* sp. și *Salix* sp. Specie meridională răspândită în sudul țării.

17 Genul *Anthaxia* Eschscholtz

Corpul aplatizat. Capul înfundat în pronot, cu fruntea plană sau convexă, uneori marginea sa anterioară prezintă o impresiune superficială. Clipeul scurt și lățit, iar gropițele de inserție ale antenelor sunt mici și rotunjite mai apropiate de clipeu decât de marginea anterioară a ochilor. Antenele scurte și subțiri, cu scapul lung și măciucat, serate începând cu articolul 4, fiecare articol prezintă câte o gropiță de pori. Ochii mari și ovali, paraleli față de marginile laterale ale capului sau ușor orientați spre vertex. Pronotul dreptunghiular, rareori mai lung decât lat. Marginea anterioară a pronotului convexă, mai rar dublu-arcuită și prevăzută cu un vârf median ascuțit. Marginile laterale ale pronotului sunt rotunjite, baza pronotului fiind dreaptă. Suprafața pronotului granulată sau rugoasă, iar discul pronotului are adesea impresiuni ușor adâncite. Scutелul mic, triunghiular, ori prevăzut cu 5 vârfuri ascuțite. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele la nivelul primelor 2/3, apoi ele sunt oblic-îngustate, drepte ori prevăzute cu zimțișori mici. Epipleurele elitrelor lățite, ascuțite apical. Suprafața elitrelor cu o punctuație neuniformă deasă, fiind lipsite de striuri sau rânduri de puncte. Prosternul lățit, plan, cu marginea anterioară dreaptă și prevăzută cu o bordură fină, între coxele anterioare fiind prezent un vârf ascuțit. Mezosternul cu prelungirile laterale arcuite, iar metasternul prezintă o strie longitudinală mediană. Primele două sternite abdominale sunt concrescute, fiind vizibilă o linie de separație fină numai spre marginile laterale. Picioarele ± dezvoltate, cu femurele fusiforme și relativ îngroșate, tibiile fiind și cilindrice iar articolele 2-4 ale tarselor anterioare și mediane lățite. Metatarsul picioarelor posterioare alungit, al 2-lea articol scurt, articolele 3-4 fiind lățite și cordiforme. Ghearele simple.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor și a arborilor de esențe foioase. Adulții se întâlnesc pe flori. În fauna noastră mai multe specii.

1. Corpul $\pm$ alungit, cilindric, ascuțit posterior. Pronotul cu marginile laterale ușor rotunjite, ceva mai îngustate spre bază. Marginile laterale ale abdomenului sunt vizibile privite de sus.....**1 A. hungarica Scop.**
- Corpul lățit. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, evident îngustate posterior. Marginile laterale ale abdomenului privite de sus nu sunt vizibile.....**2**
2. Dorsal maroniu-închis, unicolor, cu pronotul de nuanță ceva mai deschisă. Partea ventrală a corpului negricioasă, relativ lucioasă. Elitrele au granulații accentuate, neuniforme.....**2 A. morio Hbst..**
- Partea dorsală verde-unicoloră sau albastră, roșie, aurie ori bronzată cu pete sau benzi (la exemplarele melanice petele și benzile nu sunt bine vizibile). Ventral de culoare verde, aurie, arămie sau albastră. Elitrele lucioase cu granulații fine.....**3**
3. Dorsal verde, marginile laterale ale pronotului și elitrelor prezintă o tivitură îngustă roșie sau arămie. Antenele lungi, ele depășesc cu mult baza pronotului. Suprafața pronotului și a elitrelor cu granulații accentuate.....**3 A. deaurata Gmel.**
- Elitrele bronzat-maronii, unicolore, lipsite de o tivitură laterală. Antenele sunt mai scurte, ajungând până la coxele anterioare. Pronotul și elitrele cu microsculpturi fine.....**4 A. manca L.**

Alte specii: *Anthaxia sponsa* Kiesenwetter L = 8,5-9,5 mm.

1 *Anthaxia hungarica* Scopoli (*femorata* Vill.) Corpul alungit, de regulă îngustat postmedian. Capul oval și lat, cu fruntea și vertexul de formă trapezoidală, cu porțiunea mai îngustă spre baza capului. Marginea anterioară a pronotului concavă, iar marginile lui laterale sunt ușor rotunjite având cea mai mare lățime în partea mediană. Baza pronotului este dreaptă ori ușor ondulată. Discul pronotului prezintă rugozități transversale, iar marginile sale laterale au reticulații fine, adesea este vizibil și un șanțuleț longitudinal median fin, dispus în jumătatea bazală a pronotului. Scutelul triunghiular. Elitrele se îngustează de la bază spre apex, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate fine, lipsită de striuri longitudinale punctate. Coloritul corpului extrem de variabil, de regulă verde sau albastru, datorită acestui fapt există un dimorfism sexual accentuat. L = 7-15 mm.

♂ Corpul verde-unicolor, pronotul adesea cu două benzi longitudinale de culoare închisă. Femurele mediane și posterioare îngroșate.

♀ Capul, marginile laterale ale pronotului și partea ventrală a corpului purpurii. Femurele nu sunt îngroșate.

-ab. *huguesi* Mécq. (♀) Pronotul albastru-închis, cu o linie mediană verde și cu marginile laterale purpurii, iar elitrele sunt albastre.

-ab. *sittoides* Schaef. Marginile laterale ale pronotului și partea ventrală a corpului prezintă o culoare roșcată.

-ab. *simplicithorax* Obbg. La ambele sexe pronotul este verde-unicolor, lipsit de cele două benzi longitudinale negricioase.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., iar adulții sunt întâlniți pe flori.

2 *Anthaxia morio* Herbst (*similis* Saund, *meridionalis* Obbg.) Partea dorsală a corpului de culoare neagră sau negru-bronzată, cu reliefuri netede și lucioase, acoperită cu o pilozitate fină, alcătuită din perișori alungiți și culcați, de nuanță albicioasă. Capul (văzut din față) $\pm$ circular. Fruntea cu marginile laterale arcuite, prezintă o impresiune ușor adâncită, iar pilozitatea sa este mai rară comparativ cu cea de pe restul capului. Ochii ușor proeminenți. Vârful antenelor atinge de regulă baza pronotului. Pronotul are cea mai mare lățime în partea sa mediană, având marginile laterale mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului ușor concavă, iar baza pronotului puțin arcuită. Unghiurile posterioare ale pronotului

obtuze. De o parte și de alta a marginilor laterale ale pronotului este prezentă câte un striu lateral dispus în jumătatea bazală. Discul pronotului cu reticulații fine, pe margini fiind prezente rizuri longitudinale. În general suprafața pronotului dispune de 4 impresiuni transversale ± evidente, uneori ele sunt șterse sau pot lipsi. Elitrele cu marginile laterale paralele până la nivelul ultimei treimi posterioare. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit, fără un unghi sutural bine conturat. Elitrele au rugozități punctate, ele sunt acoperite cu perișori scurți și culcați. Dorsal maroniu-închis, pronotul cu o nuanță mai deschisă. Partea ventrală a corpului verde-deschisă. L = 6-9 mm.

♂ Fruntea verzuie. Vârful ultimului sternit abdominal rotunjit.

♀ Fruntea bronzată cu reflexe roșcate. Ultimul sternit abdominal prezintă un vârf ascuțit.

Larvele trăiesc în lemnul de *Pinus sylvestris* și *P. cembra*, adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

3 *Anthaxia deaurata* Gmelin (*aurulenta* F., *auricolor* Hbst.) Dorsal unicolor, verde-închis cu reflexe aurii sau de nuanță bronzat-deschisă. Pronotul cu două benzi discale de culoare mai închisă, neaccentuate. Scutelul verde. De regulă marginile laterale ale elitrelor prezintă câte o bordură roșcată ori arămie. Partea ventrală a corpului roșcată cu un luciu metalic bronzat sau arămiu. Capul înfundat în marginea anterioară a pronotului iar tâmpilele sunt absente. Ochii puternic convecși, iar antenele nu ajung până la baza pronotului. Suprafața capului este acoperită cu o pilozitate albicioasă. Pronotul ușor transvers, cu marginea anterioară concavă și prevăzută cu un lob median scurt. Marginile laterale ale pronotului paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, ele se îngustează numai în imediata vecinătate a marginii anterioare. Baza pronotului ± dreaptă. Scutelul neted, nepunctat, de formă semicirculară. Elitrele se îngustează treptat de la bază spre vârf, suprafața lor prezintă granulații punctate, ceva mai accentuate comparativ cu cele de pe pronot. L = 9-12,5 mm.

-forma tipica Pronotul verde-unicolor la ♂, la ♀ el prezintă o bordură arămie. Elitrele verzi cu marginile laterale bronzate ori arămii.

-ab. *senicula* Schr. Partea dorsală a corpului unicoloră, de nuanță purpurie, marginile laterale ale pronotului și elitrelor prezintă o bordură de culoare mai închisă. Uneori elitrele pot fi negre-unicolore, cu luciu metalic.

-ab. *intermedia* Obbb. Prezintă același colorit ca la varietatea precedentă, însă pronotul dispune de două benzi negricioase.

-ab. *scintilla* Obbg. Dorsal verde-unicolor, fără borduri laterale roșcate.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul de *Ulmus sp.* și *Salix alba*. Adulții sunt întâlniți de la sfârșitul lunii aprilie până în iulie pe scoarța copacilor și pe flori.

4 *Anthaxia manca* Linnaeus (*bistriata* F., *elongatula* Schr.) Corpul scurt și lățit, acoperit cu o pilozitate fină de culoare albicioasă. Capul verzui ori galben-arămiu, pronotul verde, uneori cu unghiurile posterioare arămii, mai rar discul pronotului prezintă două pete alungite negre ori albastru-negricioase. Elitrele maronii sau negre cu reflexe metalice. Jumătatea bazală a părții ventrale a corpului verzuie, postmedian cu un colorit galben-arămiu. Antenele negre, la bază cu luciu metalic, iar picioarele sunt negricioase, uneori cu reflexe aurii. Capul prezintă rugozități punctate dese, iar antenele sunt lungi și subțiri. Pronotul transvers, marginea sa anterioară dispune de o proeminență mediană, iar marginile laterale sunt paralele la bază, după care ele se îngustează. Discul pronotului fără un șanțuleț longitudinal median, cu rugozități reticulate, spre margini sunt prezente suprafețe ușor înălțate și puncte

ombilicate. Elitrele cu marginile laterale paralele în jumătatea antemediană, apoi ele se îngustează treptat, iar spre vârf prezintă zimțișori ascuțiți. Sternul punctat, iar sternitele abdominale prezintă reticulații fine. Partea ventrală a corpului este acoperită cu perișori moi. L = 7-11 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal ușor concavă.

♀ Ultimul sternit abdominal cu un vârf ascuțit, fin carenat, prevăzut cu o știrbitură apicală de formă triunghiulară.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Ulmus* sp., adulții sunt prezenți în lunile mai-iunie pe *Prunus spinosa*.

18 Genul *Phaenops* Dejean

Asemănător cu *Melanophila* de care se diferențiază prin antenele care sunt ușor serate începând cu articolul 3. Conturul corpului oval-eliptic, ușor lățit în treimea anterioară. Capul relativ lățit cu fruntea plană. Clipeul scurt cu marginea anterioară ușor știrbită. Gropițele de inserție ale antenelor mici și rotunjite, ele nu sunt acoperite de marginea anterioară a clipeului. Scapul alungit și măciucat, articolul 2 conic-alungit, iar articolele 3-11 sunt triunghiulare, punctate și pubescente, fiecare articol prezintă câte o gropiță de pori. Ochii eliptic-alunghiți, dispuși ușor oblic. Pronotul ± convex, trapeziform, puternic îngustat anterior. Scutelul mic, puțin mai lat decât lung. Marginile laterale ale elitrelor prezintă în general spre vârf zimțișori fini. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și neuniformă, lipsită de carene sau strii longitudinale. Prosternul scurt și lățit, cu marginea anterioară deaptă, prevăzută cu o bordură fină. Prelungirile laterale ale mezosternului oblice. Femurele anterioare și mediane mai dezvoltate comparativ cu femurele posterioare. Coxele posterioare lățite. Tibiile cilindrice și subțiri, iar tarsele sunt lungi, metatarsul picioarelor posterioare mai lung comparativ cu articolul 2.

♂ Ultimul sternit abdominal este trunchiat spre vârf.

♀ Vârful ultimului sternit abdominal ± alungit și rotunjit.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor. În fauna României 3 specii.

1. Discul pronotului cu granulații accentuate situate transversal, spre marginile pronotului granulațiile sunt dispuse oblic. Apexul elitrelor fin zimțat.....

.....**1 P. knoketi Rtt.**

— Pronotul cu discul punctat, cel mult pot fi prezente rugozități fine. Elitrele cu apexul puternic zimțat.....

2

2. Suprafața pronotului prezintă o punctuație neuniformă, iar discul pronotului are o linie mediană aplatizată. Ultimele 4 articole antenale sunt de două ori mai lungi decât late, iar articolele 10 și 11 au aceeași lungime. Elitrele glabre..

2 P. cyanea F.

— Pronotul are o punctuație uniformă, cu puncte rotunde, el fiind lipsit de o linie mediană. Ultimele 4 articole antenale ceva mai scurte, articolul 10 fiind mai lung decât articolul 11. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență albicioasă.....

.....**3 P. formaneki Jacobs.**

1 *Phaenops knoketi* Reitter Corpul oval-alungit, unicolor albastru-verzui de nuanță închisă. Capul lat cu tâmpilele scurte, ochii nu ating marginea anterioară a pronotului. Ochii mari, neproeminenți, iar vârful antenelor ajunge până la nivelul unghiurilor posterioare ale pronotului. Pronotul trapeziform, cu marginea anterioară puțin concavă, baza pronotului fiind dublu-ondulată, prevăzută cu un lob median bine dezvoltat. Marginile laterale ale pronotului îngustate treptat de la bază spre marginea anterioară. Discul pronotului cu rizuri transversale fine, spre margini sunt prezente

rugozități punctate superficiale. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, cu umerii rotunjiți, Marginile laterale ale elitrelor fin rotunjite sau $\pm$ paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, apoi ele se îngustează în ultima lor treime distală. Vârful elitrelor (luate izolat) lățit-rotunjit. Suprafața elitrelor dispune de rugozități punctate fine. L = 7-10 mm.

Larvele sunt prezente sub scoarța și în lemnul de *Abies alba*.

2 *Phaenops cyanea* Fabricius (*tarda* F., *chalybaea* Vill.) Corpul oval, aplatizat, predominant albastru-închis, verzui sau negricios. Capul verde, clipeul uneori cu o pată galbenă. Pronotul parțial de nuanță verde-deschisă, elitrele albastre, mai rar negre-unicolore. Suprafața capului prezintă o punctuație deasă. Antenele puțin mai lungi decât unghiurile posterioare ale pronotului, ultimele 4 articole antenale fiind de două ori mai lungi decât late. Pronotul trapeziform, îngustat anterior, cu unghiurile posterioare drepte și cu baza dublu-ondulată. Discul pronotului are un șanțuleț median accentuat ce se lățește înaintea scutului sub forma unei gropițe alungite. Suprafața pronotului dispune de o punctuație neuniformă. Scutul mic și rotunjit, cu rugozități punctate extrem de fine. Elitrele ovale, cu marginile laterale rotunjite, având cea mai mare lățime în partea lor postmediană. Suprafața elitrelor glabră, iar discul elitrelor are o punctuație dublă, spre margini punctuația este mai deasă. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit, iar marginile lor nu sunt zimțate. Partea ventrală a corpului lucioasă, cu o punctuație superficială, acoperită cu o pilozitate fină de culoare cenușie. L = 7-12 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor. Metamorfoza durează 2 ani.

3 *Phaenops formaneki* Jacobson Partea dorsală a corpului bronzat-arămie, elitrele sunt acoperite cu o pilozitate albicioasă extrem de fină. Capul transvers cu ochii mari și convecși, aceștia din urmă nu ating marginea anterioară a pronotului. Antenele aproximativ la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună. Pronotul trapeziform, cu marginea anterioară dreaptă, marginile laterale sunt de asemenea drepte și îngustate anterior, iar baza pronotului dublu-ondulată, prevăzută cu un lob median proeminent. Discul pronotului cu rizuri transversale fine, pe margini sunt prezente puncte dese. Unghiurile posterioare ale pronotului neproeminente. Scutul are dimensiuni extrem de reduse. Elitrele ușor divergente, spre vârf sunt puțin mai late decât baza pronotului și prezintă umerii rotunjiți. Marginile laterale ale elitrelor $\pm$ paralele antemedian, după care ele se îngustează treptat spre vârf. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate fine. L = 5,5-10 mm.

Larvele se dezvoltă în ramurile uscate și sub scoarța coniferelor. Adulții sunt activi în lunile iunie-iulie.

19 Genul *Trachypteris* Kirby

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Trachypteris picta decostigma* Fabricius** Corpul oval-lățit și ușor convex, cu marginile laterale $\pm$ paralele. Capul și pronotul bronzat-arămii de nuanță închisă, iar elitrele sunt arămiu-negricioase cu luciu metalic. Fiecare elită prezintă câte 6 pete galben-roșcate dispuse sub forma unui desen variabil. De regulă prima pată este postscutelară și are dimensiuni mai reduse. Partea dorsală a corpului prezintă o pilozitate fină. Vertexul uneori cu o strie fină, iar ochii priviți de sus sunt dispuși oblic. Vârfurile antenelor ating unghiurile posterioare ale pronotului. Scapul mai lung și mai îngroșat comparativ cu articolul 2. Pronotul transvers, puțin mai lat decât lung. Marginea anterioară a pronotului concavă, marginile sale laterale sunt rotunjite și

îngustate atât anterior cât și posterior, iar baza pronotului este dublu-ondulată, cu un lob median neproeminent. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze. De o parte și de alta a marginilor laterale ale pronotului se află câte o fosetă superficială. Suprafața pronotului prezintă o punctuație uniformă, fină și deasă. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului cu umerii rotunjiți. Marginile laterale ale elitrelor au spre vârf zimțișori fini. Fiecare elită prezintă câte 3-4 carene longitudinale, intervalele dintre carene au rugozități punctate fine. L = 9,5-13 mm.

Adulții apar pe *Salix sp.* și *Populus sp.*

20 Genul *Melanophila* Eschscholtz

Capul plan sau ușor convex, antenele fin serate începând cu articolul 4. Pronotul ușor îngustat posterior cu baza dublu-ondulată. Scutelul de dimensiuni reduse. Elitrele prezintă o punctuație deasă și neuniformă, uneori sunt vizibile 3-4 carene superficiale scurte.

În fauna noastră au fost semnalate două specii.

1. Partea dorsală a corpului lucioasă, negru-bronzată, uneori cu reflexe albastrii.

Discul pronotului cu rugozități accentuate, iar suprafața din zona marginilor pronotului este încrețită.....1 *M. cuspidata* Klug

— Dorsal negru cu microsculpturi extrem de fine. Marginile pronotului sunt reticulate 2 *M. acuminata* Deg.

1 *Melanophila cuspidata* Klug (*regalis* F., *aequalis* Mann.) Corpul alungit, elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Dorsal negru-lucios, cu reflexe metalice bronzate sau albastrii, îndeosebi pe pronot. Capul cu ochii mari, proeminenți. Pronotul prezintă marginile laterale rotunjite, îngustate atât anterior cât și posterior. Baza pronotului cu o impresiune mediană antescutelară și cu câte o impresiune laterală ușor adâncită. Elitrele mai late decât pronotul, tuberculii humerali au o calozitate accentuată. Marginile laterale ale elitrelor îngustate în treimea lor apicală. Vârful elitrelor prezintă un spin alungit, iar unghiul sutural este rotunjit. L = 6,5-10 mm.

În zona montană și subalpină pe *Pinus sp.* și *Junniperus sp.*

2 *Melanophila acuminata* De Geer (*appendiculata* F., *morio* Payk.) Dorsal negru-unicolor, uneori cu reflexe metalice bronzate. Capul de formă triunghiulară, puternic îngustat anterior, ochii ating marginea anterioară a pronotului. Pronotul ușor transvers, având cea mai mare lățime în treimea sa anterioară. Marginea anterioară a pronotului concavă și ușor arcuită median, marginile laterale sunt rotunjite și îngustate anterior, apoi ele converg spre bază. Unghiurile posterioare ale pronotului ușor proeminente. Discul pronotului mat cu reticulații fine. Scutelul mic și triunghiular. Elitrele mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale ± paralele până la nivelul ultimei treimi posterioare. Vârful elitrelor ascuțit. L = 8-11 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal are porțiunea dintre cei 2 spini ascuțiți dreaptă.

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă o știrbitură superficială la nivelul porțiunii dintre cei 2 spini.

Larvele se dezvoltă sub scoarța copacilor de esențe foioase și conifere.

II Suprafamilia Bostrichoidea

Capul bine vizibil privit de sus sau poate fi acoperit parțial ori total de marginea anterioară a pronotului. Ultimele 3-4 articole antenale formează de regulă o măciucă compactă sau laxă. Pronotul strâns sudat de elitre, cu unghiurile posterioare neproeminente. Elitrele acoperă în totalitate sternitele abdominale. Tarsele pentamere, la *Psoa* sp. atât tarsele anterioare, cât și cele mediane și posterioare sunt tetramere (4, 4, 4).

Cuprinde specii xilofage, răspândite îndeosebi în lemnul esențelor foioase, unii reprezentanți pot fi întâlniți pe diferite materii vegetale și animale aflate în descompunere. În fauna României au fost inventariate 6 familii, dintre care Fam. Anobiidae, Dermestidae și Bostrichidae au fost prezentate în cheia subordinelor și a suprafamiliilor.

33 Familia ANOBIIDAE

Corpul în general oval-alungit și cilindric. Capul ortognat sau hipognat, adesea înfundat în pronot până la nivelul ochilor, el nu este vizibil privit de sus. Antenele se inseră pe marginile laterale ale capului înaintea ochilor. Ele sunt formate din 8-11 (rar 8-10) articole, ultimele 3 fiind alungite, ușor îngroșate sau măciucate. Pronotul este prevăzut adesea cu un tubercul în formă de coif. Elitrele de regulă striate, mai rar cu o punctuație neuniformă, ele prezintă marginile laterale $\pm$ paralele. Picioarele subțiri, cu coxele anterioare neproeminente, depărtate una de alta. Coxele posterioare au lamele coxale subțiri. Vârful femurelor poate depăși cu puțin marginea laterală a corpului. Tarsele pentamere.

Larvele sunt lignicole săpând galerii în cherestea și mobilă, altele trăiesc în arborii uscați sau sub scoarță. Mai pot fi întâlnite în conurile de pin sau în capitulele de scaieți. Adulții devin imobili când sunt prinși rămânând mult timp în această stare de catalepsie. În arealul nostru faunistic au fost semnalate mai multe genuri.

Genul *Xestobium* Motschulsky

Partea dorsală a corpului cu pete de culoare deschisă sau este acoperită cu o pubescență uniformă. Antenele filiforme, cu ultimele 3 articole mai lungi și ușor îngroșate. Marginile laterale ale pronotului au o bordură completă, iar marginea sa anterioară este prelungită în formă de coif. Elitrele sunt lipsite de striuri punctate.

Larvele sapă galerii în crengile uscate ale arborilor. În fauna noastră 3 specii.

1. Partea dorsală a corpului prezintă granulații dese și accentuate. Tibiile mediane și posterioare cu o știrbitură triunghiulară. Tarsele scurte și îngroșate.....

.....1 *X. rufovillosum* Deg.

— Dorsal cu o granulație mai fină. Ștribitura tibiilor mediane și posterioare are o formă ovală. Articolele tarselor mai subțiri.....2 *X. austriacum* Rtt.

1 *Xestobium rufovillosum* De Geer (*tesselatum* F., *pulsator* Schall.) Partea dorsală a corpului mată, cu rugozități dese și accentuate, acoperită de o pilozitate galbenă culcată. Prezintă un colorit variabil de la negru-unicolor la roșcat-marونی. Suprafața pronotului și a elitrelor cu zone roșcate sau cenușii. Pronotul puternic convex, trilobat, cu unghiurile anterioare și posterioare rotunjite. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură lată și plană, prevăzută cu perișori scurți și deși. Între baza pronotului și umerii elitrelor există un unghi bine conturat. Vârful elitrelor (luate

izolat) este rotunjit. Tibiile comprimate lateral, prevăzute cu câte o carenă fină, iar marginea lor externă este ondulată în forma literei „S”. L = 5-9 mm.

Larvele sapă galerii în lemnul de *Quercus sp.*, *Salix sp.*, *Castanea sp.*. Primăvara adulții pot fi găsiți pe flori.

2 *Xestobium austriacum* Reitter Se diferențiază de *X. rufovillosum* prin conturul oval al corpului și prin tibiile care sunt mai subțiri. Partea dorsală a corpului cu microsculpturi fine. Coloritul corpului negru sau maroniu-negricios. Marginea externă a tibiilor anterioare și mediane dreaptă. L = 6-9 mm.

În zona montană.

34 Familia DERMESTIDAE

Corpul oval-alungit, cilindric, mai rar rotunjit. Partea dorsală prezintă o pubescentă deasă, dublă sau ea este acoperită cu solzi. Capul ortognat, fruntea este prevăzută cu un ocel (la *Dermestes sp.* ocelul lipsește). Antenele sunt formate din 8-11 articole, adesea cu ultimele 3-4 articole măciucate, mai rar antenele pot fi serate. Palpii maxilari sunt formați din 4 articole, iar cei labiali din 3 articole. Pronotul este strâns sudat de elitre, acestea din urmă acoperă complet abdomenul. Suprafața elitrelor este lipsită de rânduri longitudinale de puncte. Coxele anterioare cilindrice și cotangente, iar cele posterioare prezintă lamele coxale. Tarsele pentamere.

Atât adulții cât și larvele se hrănesc cu materii vegetale și animale aflate în descompunere. Alte specii trăiesc sub scoarța sau în crăpăturile arborilor sau pe flori. În fauna noastră au fost semnalate mai multe genuri.

Genul *Dermestes* Linnaeus

Corpul oval-alungit cu marginile laterale ± paralele. Ocelul frontal este absent. Antenele prezintă o măciucă formată din 4 articole, dintre care primul are uneori dimensiuni extrem de reduse. Ele se pot adăposti într-un șanțuleț superficial aflat la baza prosternului. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescentă unicoloră sau pestriță, adesea marmorată. Perișorii sunt vizibili numai la exemplarele proaspete. Tibiile denticulate, prevăzute cu o carenă longitudinală fină.

Larvele acestor coleoptere trăiesc pe materii animale uscate și multe sunt dăunătoare colecțiilor și hainelor de blană.

Cheia subgenurilor și a speciilor

1. Pronotul puternic convex, cu marginea anterioară evident arcuită și lăsată în jos. Unghiurile anterioare ale pronotului drepte cu vârful rotunjit (fig.20a, pag.52). Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescentă albicioasă, în unele cazuri ea poate avea o nuanță gălbuie. Petele negre laterale de la nivelul marginii anterioare ale sternitelor abdominale sunt întotdeauna bine conturate.....

.....1 *Dermestinus* Zhantiev

- Pronotul ușor convex. Marginea anterioară a pronotului puțin arcuită, iar unghiurile sale anterioare sunt obtuze (fig.20b, pag.52). Ventral este lipsit de o pubescentă albicioasă, iar petele negre de pe sternitele abdominale pot fi prezente, slab conturate ori absente.....2 *Dermestes* s. str.

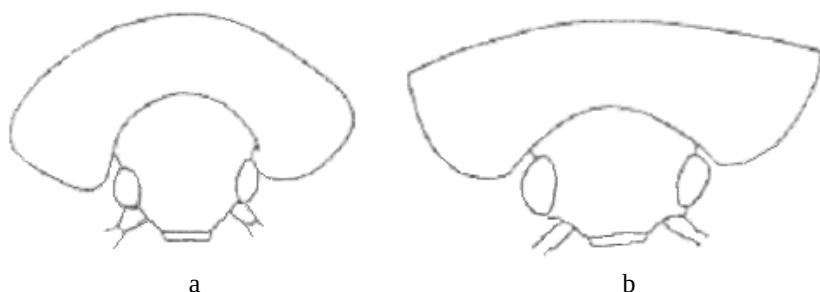

Fig. 20

Capul și marginea anterioară a pronotului la *Dermestes* (după H. Freude)
a-*Dermestinus* sp., b-*Dermestes* s. str.

1 Subgenul *Dermestinus* Zhantiev

1. Pronotul prezintă pe marginile laterale o pubescență albicioasă, orientată posterior (în spate) sau pubescența pronotului are un alt colorit.....**1 *D. murinus* L.**
- Marginile laterale ale pronotului pe cea mai mare parte din lungimea lor cu o pubescență albicioasă orientată spre interior.....**2**
2. Unghiul sutural al elitrelor ascuțit, iar extremitatea lor apicală este fin zimțată....**2 *D. maculatus* Deg.**
- Unghiul sutural al elitrelor este drept, extremitatea lor apicală fiind lipsită de zimțișori vizibili.....**3 *D. frischi* Kug.**

2 Subgenul *Dermestes* s. str.

1. Elitrele bicolore: jumătatea lor antemediană este roșcat-maronie, acoperită cu o pubescență cenușie, deasă (fig.21).....**4 *D. lardarius* L.**
- Elitrele unicolore, acoperite cu o pubescență uniformă.....**2**

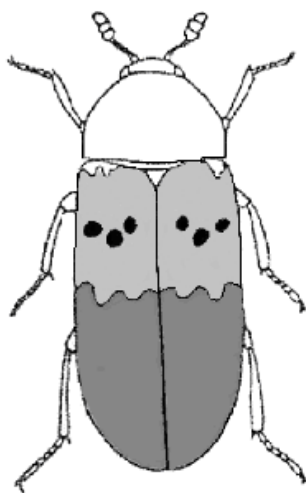

Fig. 21

Partea dorsală a corpului la *Dermestes lardarius*

2. Suprafața elitrelor cu striuri evidente, mai adâncite în partea lor posterioară. Partea ventrală a corpului roșcat-deschisă, în timp ce partea dorsală are o culoare mai închisă maroniu-negricioasă. Carena mezosternului netedă.....**5 D. bicolor F.**
- Elitrele au striuri fine, mai șterse spre apex. Partea ventrală a corpului nu este contrastant de nuanță mai deschisă comparativ cu cea dorsală. Carena mezosternului prezintă un dințișor median ascuțit.....**3**
3. Pronotul cu o bordură bazală întreruptă în partea sa mediană. Primul sternit abdominal dispune de o linie longitudinală bazală accentuată, ce se poate prelungi până la nivelul marginii laterale a sternitului respectiv, fiind ondulată în dreptul unghiului intern al episternitului. Abdomenul începând cu al 3-lea sternit prezintă pete pubescente negre.....**6 D. ater Deg.**
- Baza pronotului are o bordură completă. Striul bazal al primului sternit abdominal lipsește sau poate fi prezent, în acest caz striul este superficial și nu atinge marginea laterală a sternitului. Abdomenul este acoperit cu o pubescență uniformă, unicoloră sau marginile laterale ale sternitelor abdominale prezintă pete slab conturate, de nuanță ceva mai închisă.....**7 D. haemorrhoidalis Küst.**

1 *Dermestes murinus* Linnaeus Partea dorsală a corpului neagră, acoperită cu o pubescență negricioasă, printre care se intercalează perișori albastru-cenușii. Antenele negre-unicolore sau cu măciuca roșcat-maronie, articolele ce formează măciuca antenelor nu sunt sudate între ele. O bandă subțire de pe marginile laterale ale pronotului, două pete mici situate de o parte și de alta a discului pronotului și scutелul prezintă o pubescență galben-aurie ori galben-roșcată. Apofiza mezosternului, metasternul, sternitele abdominale, coxele și trohanterele picioarelor posterioare prezintă o pubescență tomentoasă formată din perișori albicioși, gălbui ori roșcat-albicioși. Episternitele metasternului au la unghiul apical extern și la mijlocul marginii externe câte o pată pubescentă neagră, uneori aceste două pete pot fi unite între ele. Primul sternit abdominal cu câte o pată bazală pubescentă neagră exterioară mare și cu alte pete mai mici interioare, de dimensiuni mai reduse. Marginile laterale ale sternitelor 2-4 cu pete pubescente laterale negre. Ultimul sternit abdominal este negru cu 3 pete anterioare albe. Toate femurele au la nivelul ultimei pătrimi apicale câte un inel albicios, iar tibiile sunt prevăzute cu dințișori mici. L = 7-9 mm.

♂ Porțiunea discală a celui de-al 3-lea și al 4-lea sternit abdominal prezintă un smoc de perișori negri.

Pe cadavre uscate și în cuiburile de păsări. Adulții apar în lunile mai-iunie.

2 *Dermestes maculatus* De Geer (*vulpinus* F.) Corpul alungit, dorsal negru sau maroniu. Antenele roșii-unicolore, uneori cu măciuca maronie. Capul prezintă o punctuație deasă de culoare albicioasă, vertexul, iar uneori cea mai mare parte din suprafața capului dispune de o pubescență gălbuie. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă, lângă marginile laterale ale pronotului sunt prezenți perișori cenușiu-albicioși orientați spre interior. Discul pronotului cu perișori fini de nuanță închisă orientați antero-posterior, printre care se află intercalați peri mai îngroșați de culoare albicioasă. Unghiurile posterioare ale pronotului, scutелul și umerii elitrelor prezintă o pubescență gălbuie deasă. Prosternul, apofiza mezosternului, unghiul extern al epimerelor metasternului, sternitele abdominale, coxele, trohanterele și jumătatea bazală a femurelor, toate acoperite cu o pubescență tomentoasă deasă, albicios-cretată. Sunt prezente și pete pubescente negre: câteva pete punctiforme de pe episternitele metasternului și de pe marginile laterale ale sternitelor abdominale, o pată mare situată pe primul sternit abdominal și alte pete mici la nivelul unghiurilor anterioare

ale sternitelor 2-5. Al 5-lea sternit abdominal cu o bandă pubescentă lată neagră și cu două pete pubescente albicioase. Marginea suturală postmediană a elitrelor cu zimțișori fini. Punctuația elitrelor deasă, ceva mai fină comparativ cu punctuația pronotului. Unghiul sutural al elitrelor se prelungește sub forma unui spin ascuțit. L = 5,5-10 mm.

♂ Numai al 4-lea sternit abdominal prezintă un smoc median de perișori negri.

-ab. senex Germ. Întreaga parte dorsală a corpului este acoperită cu o pubescentă deasă și uniformă, de nuanță cenușiu-albicioasă.

Specie sinantropă, cosmopolită, întâlnită și pe cadavre mici. Larvele se pot dezvoltă și în făina de pește oceanic.

3 *Dermestes frischii* Kugelan Specie asemănătoare cu *D. maculatus* de care se diferențiază prin aspectul corpului mai îngust și mai alungit, cât și prin unghiul sutural al elitrelor care este normal conformat, lipsit de un vârf ascuțit. Negru, cu antenele și picioarele roșcat-maronii, uneori și umerii elitrelor au o nuanță roșcat-maronie. Partea dorsală a corpului prezintă o pubescentă marmorată, albă și neagră. Marginile laterale ale pronotului cu o pubescentă albă, iar scutелul dispune de o pubescentă gălbuie. Ventral cu o pubescentă albă, iar lângă marginile laterale ale sternitelor abdominale au câte o pată mare, neagră. Uneori marginea anterioară a ultimului sternit abdominal prezintă o pată mediană albă. L = 6-10 mm.

♂ Al 4-lea sternit abdominal cu un smoc median de perișori negri.

-ab. uniformis Rey Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescentă uniformă și deasă, de culoare cenușiu-albicioasă.

-ab. sibiricus Er. Pigidiul în întregime negru, cu două pete pubescente albe de formă alungită, situate în partea anterioară.

Pe oase și pe cadavre, comună. Primăvara poate apare în natură printre firele de iarbă, printre mușchii de copac și pe conifere.

4 *Dermestes lardarius* Linnaeus (*luganensis* Strl.) Corpul cilindric, uniform lățit, predominant negru. Antenele roșcat-maronii cu o măciucă mare formată din 3-4 articole ce nu sunt sudate între ele. Capul prezintă o punctuație deasă și o pilozitate fină alcătuită din perișori maronii. Labrumul cu peri galben-aurii deși. Pronotul cu unghiurile anterioare rotunjite, este prevăzut cu o punctuație deasă și cu o pilozitate de fond negricioasă ori maronie, printre care se află pete pubescente galben-cenușii. Elitrele bicolore: partea lor antemediană cu o bandă transversală lată, roșcat-maronie cu marginea anterioară și posterioară zimțate. Pe pubescenta de fond fiecare elitra prezintă câte 3 pete negricioase (fig.21, pag.52). Jumătatea postmediană a elitrelor este acoperită cu o pubescentă de culoare închisă. Partea ventrală a corpului neagră. Sternul și picioarele au o pubescentă galben-cenușie, iar sternitele abdominale sunt acoperite cu o pilozitate maronie, fină și relativ deasă. L = 7-9,5 mm.

♂ Al 3-lea și al 4-lea sternit abdominal au câte un smoc median de peri.

Specie cosmopolită, întâlnită în locuințe, pe produse de origine animală și în colecțiile zoologice.

5 *Dermestes bicolor* Fabricius (*striatus* Kol.) Se recunoaște ușor prin striile carenate ale elitrelor și prin punctuația accentuată a părții dorsale a corpului. Corpul alungit, relativ convex, acoperit cu perișori negri de culoare roșcat-maronie, jumătatea posterioară a capului și discul pronotului, cât și elitrele cu excepția umerilor (uneori a bazei) maroniu-negricioase. Discul capului cu o punctuație fină și deasă, spre marginile capului sunt vizibile câteva puncte rare, suprafața capului fiind acoperită cu o pilozitate gălbuie. Pronotul cu marginile laterale ± rotunjite, unghiurile anterioare

fiind lățit-rotunjite. Suprafața pronotului cu puncte accentuate, mai dese lângă marginea anterioară și marginile laterale. În general pronotul este acoperit cu o pilozitate fină de culoare închisă, la nivelul discului pronotului sunt intercalați peri galbeni mai lungi. Baza pronotului prezintă peri țepoși galben-roșcați deși. Scutелul are o pubescență gălbuie deasă. Elitrele cu strii carenate dispuse postmedian, suprafața elitrelor cu o punctuație rară. Umerii proeminenți, prevăzuți cu perișori gălbui, în rest există o pilozitate fină de nuanță negricioasă. Pubescența părții ventrale a corpului este galben-aurie, fină. L = 7-9 mm.

♂ Al 3-lea și al 4-lea sternit abdominal prezintă câte un smoc median de peri.

În locuințe și în cuiburi de porumbel.

6 *Dermestes ater* De Geer (*cadaverinus* F.) Corpul negru sau maroniu-negricios, dorsal cu o pubescență de culoare închisă, printre care se intercalează perișori galbeni. Baza pronotului este lipsită de o bordură vizibilă. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale șterse. Baza primului sternit abdominal are o impresiune longitudinală ușor adâncită. Partea ventrală a corpului cu o pubescență cenușie sau galben-cenușie. Primele 4 sternite abdominale și pigidiul au câte 3 pete pubescente negre. Vârful abdomenului prezintă un smoc de perișori galben-roșcați. L = 7-9 mm.

În păduri pe cadavre mici, iarna se adăpostește sub scoarța copacilor.

7 *Dermestes haemorrhoidalis* Küster (*gulo* Muls. & Godart) Corpul maroniu-negricios unicolor, acoperit cu o pilozitate gălbuie, cu antenele și picioarele roșcat-maronii. Cea mai mare parte a capului (privit de sus) este acoperită de marginea anterioară a pronotului. Scapul mai lung și mai îngroșat comparativ cu articolele 2 și 3, iar ultimele 3 articole terminale formează o măciucă bine conturată, de nuanță ceva mai deschisă. Marginea anterioară și marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite, iar baza pronotului prezintă un lob median lățit. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt de asemenea rotunjite. Elitrele aproximativ la fel de late cât baza pronotului, vârful lor (luate împreună) fiind lățit-rotunjit. Uneori apexul elitrelor poate fi ușor întredeschis la nivelul suturii. Partea ventrală a corpului este acoperită în cea mai mare parte cu perișori culcați albicioși. L = 6,5-9 mm.

Specie cosmopolită sinantropă.

35 Familia BOSTRYCHIDAE

Corpul cilindric, ± alungit. Capul este acoperit total sau parțial de marginea anterioară a pronotului (o singură excepție *Psoa* sp.). Antenele sunt alcătuite din 8-11 articole, cu o măciucă din 3 articole. Ele se inseră între ochi lângă o proeminență frontală. Palpii maxilari prezintă 4 articole, iar cei labiali sunt triarticulați. Marginea anterioară a pronotului de regulă zimțată sau crestată. Vârful elitrelor trunchiat, mai rar rotunjit. Coxele anterioare voluminoase, sferice sau ovale, cele mediane sferice și ușor depărtate între ele, iar coxele posterioare sunt dreptunghiulare și depărtate între ele, fiind lipsite de lamele coxale. Trohanterele mici, dispuse oblic, cel puțin tibiile anterioare prezintă spini apicali bine dezvoltati. Tarsele pentamere cu primul articol rudimentar sau tetramere (*Psoa* sp.). Abdomenul prezintă 5 sternite abdominale dintre care primul este mai alungit.

Coleopterele sunt întâlnite în ramurile și trunchiurile uscate ale copacilor. Larvele sunt xilofage și uneori extrem de dăunătoare în silvicultură. În fauna noastră au fost semnalate până în prezent 8 genuri.

Cheia genurilor

1. Capul este bine vizibil (fig.22a). Toate tarsele sunt tetramere (4, 4, 4).....**1 *Psoa* Hbst.**
- Capul înfundat în pronot, acoperit parțial sau total de marginea anterioară a acestuia (fig.22b-c) Tarsele pentamere (5, 5, 5).....**2**
2. Marginea anterioară a pronotului rotunjită (fig.22b). Cavitățile de articulație ale coxelor posterioare nu sunt delimitate de primul sternit abdominal și lipsite de o bordură vizibilă.....**2 *Bostrychus* Geoffr.**
- Pronotul cu marginea anterioară sinuată median, prevăzută cu două vârfuli ascuțite dispuse lateral (fig.22c). Cavitățile coxelor posterioare prezintă o bordură vizibilă, fiind bine delimitate de primul sternit abdominal.....**3 *Lichenophanes* Lesne**

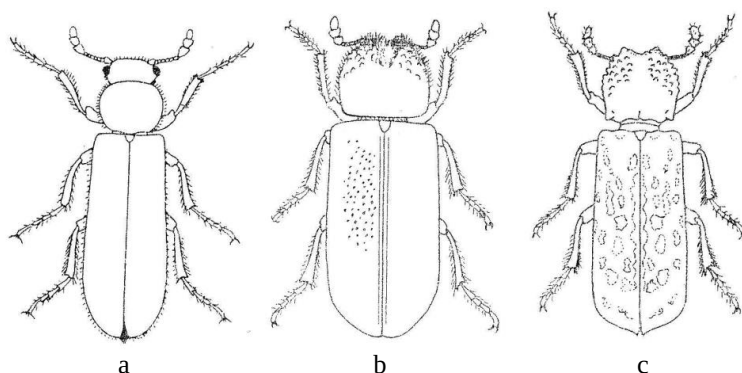

Fig. 22

Partea dorsală a corpului la Bostrichidae (după H. Freude)

a-*Psoa* sp., b-*Bostrychus* sp., c-*Lichenophanes* sp.

1 Genul *Psoa* Herbst

Antenele sunt formate din 10 articole, dintre care ultimele 3 măciucate. Pronotul rotunjit, cu lungimea și lățimea aproximativ egale. Elitrele lungi, cu marginile laterale ± paralele, lipsite de epipleure.

Genul cuprinde două specii europene, dintre care una este întâlnită și în fauna noastră.

***Psoa viennensis* Herbst** Capul, pronotul și scutелul predominant negre, uneori cu reflexe metalice verzui ori arămii. Elitrele roșcat-maronii de nuanță deschisă. Întregul corp este acoperit cu o pubescență cenușie, perișorii de pe elitre sunt mai îngroșați și mai deși, orientați posterior. Capul la fel de lat sau puțin mai îngust decât pronotul, cu ochii mari, rotunjiți și proeminenți. Scapul alungit și îngroșat, iar articolul terminal este oval-alungit. Pronotul de formă pătrată cu o adâncitură discală de dimensiuni mari. Marginile laterale ale pronotului au un rând postmedian de granule ascuțite. Baza pronotului prezintă o bordură fină. Scutелul triunghiular și bine vizibil. Elitrele ceva mai late comparativ cu baza pronotului, fiind ușor lățite postmedian. Vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit, iar suprafața elitrelor are o punctuație neuniformă. Fața interioară a metatarselor nu este pubescentă. L = 6-12 mm.

♂ Vârful abdomenului de culoare roșcată.

În butucii uscați de viță de vie.

2 Genul *Bostrychus* Geoffroy

În arealul nostru faunistic este răspândită o singură specie.

***Bostrychus capucinus* Linnaeus** Capul, pronotul, scutелul, sternul, primul sternit abdominal, antenele și picioarele au o culoare neagră. Elitrele și sternitele abdominale 2-5 roșii. Uneori tarsele pot avea o nuanță roșcată. Capul este acoperit în totalitate de marginea anterioară a pronotului. Fruntea cu rugozități dese, prevăzută cu o pubescență maronie deasă. Articolele antenale 5-7 au dimensiuni mai reduse, primele două articole ale măciucii antenelor prezintă la nivelul marginii un vârf ascuțit, iar articolul terminal este oval-rotunjit. Pronotul oval-alungit, cu marginea anterioară și cele laterale rotunjite, îngustate anterior și prevăzute cu o pubescență cenușiu-maronie. Suprafața pronotului prezintă o granulație rugoasă, în prima treime rugozitățile sunt ascuțite. Scutелul ± semicircular, glabru și lucios. Elitrele cu baza dreaptă și cu marginile laterale lățite de la bază spre vârf. Extremitatea apicală a elitrelor cu o boltă de regulă rotunjită, iar marginea lor posterioară este netedă. Aripile membranoase maronii. Sternul este acoperit de o pubescență erectă, iar sternitele abdominale prezintă o punctuație fină și deasă. Coxele anterioare proeminente, iar tibiile și tarsele au o lungime aproximativ egală. Marginea interioară a femurelor și tibiilor prezintă o pilozitate scurtă. Fața ventrală a tarselor cu o pubescență maronie extrem de scurtă. L = 8-13 mm.

♂ Fața ventrală a tarselor posterioare cu peri lungi și subțiri.

-**ab. *luctuosus* Ol.** Corpul negru-unicolor.

-**ab. *nigriventris* Luc** Abdomenul în totalitate negru.

-**ab. *rubriventris* Zouf.** Corpul negru, numai ultimele 4 sternite abdominale sunt roșii.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp. și de *Castanea* sp. fiind dăunătoare. Adulții sunt întâlniți pe buștenii tăiați.

3 Genul *Lichenophanes* Lesne

Genul cuprinde o singură specie.

***Lichenophanes varius* Illiger (*dufourii* Latr., *gallicus* Panz.)** Corpul cilindric, capul și pronotul maroniu-negricioase, antenele și palpii roșcați. Elitrele maronii, alungite, cu marginile laterale ± paralele. Suprafața elitrelor cu pete tomentoase neregulate, galben-aurii. Clipeul prezintă o pilozitate fină și câțiva peri mai mari, orientați spre exterior. Lungimea pronotului este aproximativ egală cu lățimea sa. Marginea anterioară a pronotului cu o despicătură mediană și cu două vârfuri laterale ascuțite, iar jumătatea antemediană a marginilor laterale prezintă câțiva dinți de asemenea ascuțiți. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte cu vârful ascuțit. Suprafața pronotului cu granulații accentuate, acoperită cu peri galben-aurii, orientați antero-posterior. Scutелul prezintă o pubescență tomentoasă de culoare gălbuie. Elitrele de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât pronotul, cu baza dreaptă și cu umerii ușor rotunjiți. Tibiile și tarsele anterioare au o lungime aproximativ egală. Tarsele anterioare și mediane sunt mai lungi comparativ cu tibiile. L = 6-13 mm.

În lemnul uscat de *Fagus* sp., mai rar de *Quercus* sp. sau alte esențe foioase.

III Suprafamilia DASCILLOIDEA

Capul prognat și îngustat anterior, mai îngust decât pronotul. Antenele lungi, filiforme. Pronotul transvers, de regulă cu marginile laterale rotunjite și puternic carenate. Prosternul bine dezvoltat, iar apofiza prosternului situată între coxele anterioare este îngustă. Mezosternul scurt și concav, iar metasternul este transvers. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație de fond deasă, între care se află puncte mai adâncite. Abdomenul prezintă 5 sternite bine conturate.

În fauna României o singură familie cu două genuri monotipice.

36 Familia DASCILLIDAE

Caracterele acestei familii sunt similare cu cele ale Suprafam. *Dascilloidea*.

Genul *Dascillus* Latreille

Mandibulele bine reliefate, iar marginea anterioară a labrumului este coriacee (sub forma unei membrane de consistența pielii) prevăzută cu 3-4 peri. Al 2-lea articol antenal de dimensiuni reduse, iar articolul 3 este alungit, următoarele fiind $\pm$ egale. Pronotul de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu unghiurile anterioare obtuze. Scutelul triunghiular. Elitrele acoperă în totalitate abdomenul și dispun de o pubescență deasă. Picioarele anterioare cu trohanterele mari. Tibiile sunt lipsite de carene longitudinale, ele au piteni apicali de dimensiuni reduse. Articolele tarselor cordiforme, cel de-al 4 lea fiind puternic dezvoltat. Pretarsele cu câte două gheare uniform dezvoltate.

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Dascillus cervinus* Latreille (*cinereus* L.)** Corpul alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele, negru-unicolor, maroniu sau galben-roșcat. De regulă elitrele, antenele și abdomenul sunt galben-roșcate. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență deasă, de nuanță cenușie sau gălbuie. Capul convex, comprimat lateral între ochi, prevăzut uneori în partea lui antemediană cu o carenă netedă, iar vertexul dispune de o punctuație accentuată. La ♂ antenele ating jumătate din lungimea corpului, la ♀ ele sunt ceva mai scurte. Articolele antenale sunt acoperite cu o pilozitate fină. Pronotul mai îngust decât elitrele. Marginea anterioară și cele laterale ale pronotului prezintă o bordură vizibilă, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Unghiurile anterioare ale pronotului evident rotunjite, iar unghiurile posterioare sunt proeminente, orientate în spate. Suprafața pronotului are o punctuație fină și deasă, discul pronotului cu un șanțuleț longitudinal superficial. Elitrele lățite în dreptul umerilor sunt divergente posterior. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate, interstriurile sunt convexe și au o punctuație de fond fină și rară. Partea ventrală a corpului cu o punctuație fină și deasă, iar metasternul este pubescent cu excepția unei linii longitudinale mediane netede. L = 9-11,5 mm.

♂ Partea dorsală a corpului unicoloră, maronie sau negricioasă, acoperită cu o pubescență scurtă și deasă de culoare verde-cenușie.

♀ Corpul ceva mai lățit. Capul, pronotul și partea ventrală a corpului negricioase, elitrele roșcat-maronii. Dorsal cu o pubescență verde-cenușie.

Larvele se dezvoltă în sol și în rădăcinile unor plante. Adulții apar mai ales în zona montană în lunile mai-iunie pe flori și pe arbuști.

IV Suprafamilia TENEBRIONOIDEA

Reprezentanții acestei suprafamilii se caracterizează prin conformația heteromeră a tarselor (5, 5, 4). În timp ce tarsele anterioare și mediane sunt pentamere, alcătuite din 5 articole, tarsele posterioare sunt tetramere fiind constituite din 4 articole. Coleopterele prezintă caractere morfologice extreme de variate, iar biologia și ecologia lor este diferită. Dintre cele 19 familii existente în fauna României, prezentăm în acest volum 10 dintre ele: Tenebrionidae, Boridae, Melandryidae, Mordellidae, Rhipiphoridae, Meloidae, Pyrochroidae, Oedemeridae, Pythidae și Mycteridae.

Cheia familiilor

1. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare sunt închise posterior (fig.23a).....**37 Tenebrionidae**
- Cavitățile coxelor anterioare deschise posterior (fig.23b).....**2**

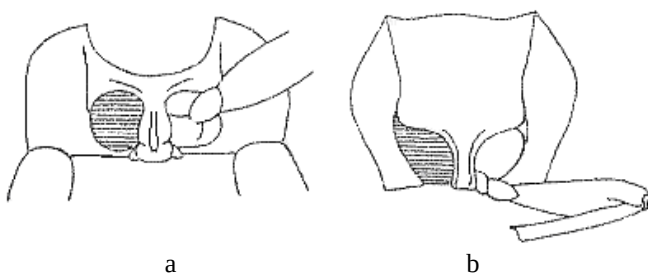

Fig. 23

**Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare la Tenebrionoidea
(după H. Freude)**

a-Tenebrionidae, b-Melandriidae.

2. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură accentuată.....**3**
- Pronotul cu marginile laterale rotunjite, lipsite de o bordură vizibilă.....**5**
3. Clipeul lătit lateral, acoperind locul de inserție al antenelor, astfel baza scapului nu este vizibilă privită de sus (fig.24a).....**38 Boridae**
- Clipeul nu este lătit lateral, locul de inserție al antenelor fiind bine vizibil privit de sus (fig.24 b-c).....**4**
4. Capul de formă tronconică, el nu este îngustat posterior la nivelul tâmpelor (fig.24b).....**39 Melandryidae**
- Capul ovoid, rotunjit și îngustat după ochi (fig.24c).....**40 Mordellidae**

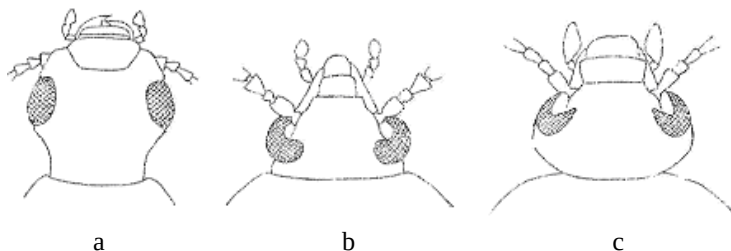

Fig. 24

Capul la Tenebrionoidea I (după H. Freude)

a-Boridae, b-Melandriidae, c-Mordellidae.

5. Capul de formă oval-alungită, între cap și pronot se intercalează un inel îngust sub forma unui "gât" scurt (fig.25a).....**6**
 — Capul ușor îngustat la nivelul tâmpelor, articulându-se direct cu pronotul (fig.25b)**8**

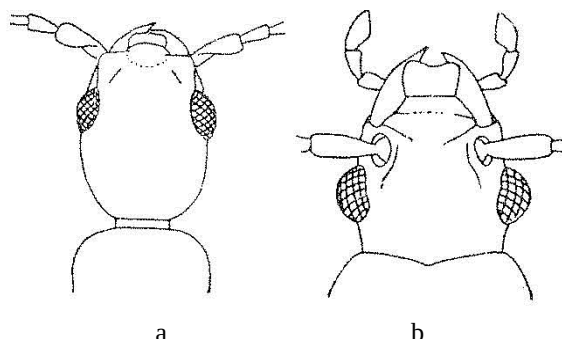

Fig. 25
Capul la Tenebrionoidea II (după H. Freude)
 a-Meloidae, b-Oedemeridae.

6. Baza pronotului nu este mai îngustă decât baza elitrelor la nivelul umerilor.....**41 Rhipiphoridae**
 — Pronotul cu baza mai îngustă comparativ cu baza elitrelor la nivelul umerilor.....**7**
 7. Antenele filiforme, moniliforme, ușor îngroșate spre vârf sau de formă neregulată. Elitrele sunt uneori întredeschise posterior. Ghearele lungi și înguste, despicate la bază, marginea lor interioară poate fi dreaptă, pectinată sau ușor zimțată.....**42 Meloidae**
 — Antenele la ♂ pectinate sau cu articolele prevăzute cu apofize alungite (fig.26 a-b, pag.61). Începând cu cel de-al 3 lea articol, la ♀ antenele sunt triunghiulare și denticulate. Elitrele aplatizate, ele nu sunt întredeschise în partea lor posterioară. Ghearele nedespicate la bază, cu marginea interioară dreaptă, cel mult la baza ghearelor poate fi prezent un dinte mic.....**43 Pyrochroidae**
 8. Antenele lungi și subțiri cu articolele filiforme (fig.26 d-e, pag.61), ele se inseră pe frunte între ochi. Capul nu este prelungit în formă de rostru (fig.25b). Elitrele moi, prevăzute de regulă cu nervuri longitudinale.....**44 Oedemeridae**
 — Antenele scurte, moniliforme (fig.26c, pag.61). Capul este prelungit anterior sub forma unui rostru (fig.84, pag.149). Suprafața elitrelor puternic chitinizată, lipsită de nervuri vizibile.....**9**
 9. Corpul glabru de talie mare (7,5-16 mm). Penultimul articol tarsal normal conformat, iar baza ghearelor nu este denticulată (fig.27a, pag.61).....**45 Pythidae**
 — Dorsal pubescent de dimensiuni mai reduse (5-10 mm). Penultimul articol tarsal lățit și ușor lobat, iar ghearele prezintă câte un dințișor bazal (fig.27b, pag.61).....**46 Mycteridae**

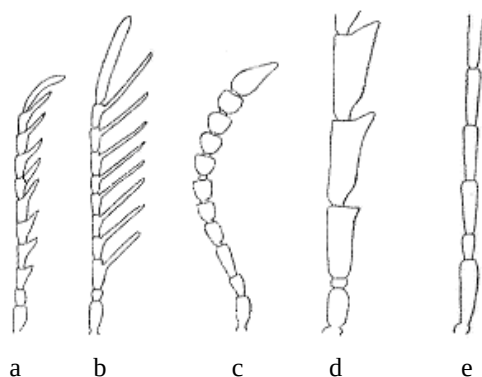

Fig. 26

Antenele la Tenebrionoidea (după H. Freude)

a-*Pyrochroa* sp., b-*Schizotus* sp., c-*Pytho* sp., d-*Calopus* sp., e-*Sparedrus* sp.

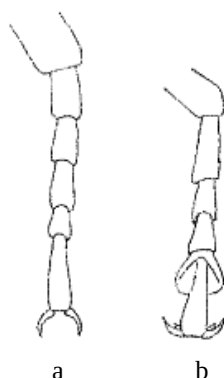

Fig. 27

Tarsele la Tenebrionoidea (după H. Freude)

a-Pythidae, b-Mycteridae.

37 Familia TENEBRIONIDAE

Aspectul general al corpului și talia sunt extrem de variabile. De culoare neagră, mai rar de altă culoare. Capul bine dezvoltat, cu marginile laterale de regulă îngustate înaintea ochilor. Clipeul formează câte un lob înaintea ochilor ce acoperă locul de inserție al antenelor, marginea anterioară a clipeului fiind dreaptă ori ușor concavă. Mandibulele scurte și late, marginea lor internă prezintă un dinte bazal. Antenele sunt formate din 11 articole moniliforme sau filiforme, uneori ele pot fi puternic măciucate. Articolul terminal al palpilor maxilari este triunghiular sau lățit în formă de secure. Elitrele concrescute cu abdomenul, aripile membranoase fiind rudimentare sau absente. La speciile nearipate elitrele sunt sudate în dreptul suturii. Epipleurele elitrelor înguste, adesea întâlnim false epipleure reprezentate de o carenă sau un rând longitudinal de puncte. Coxele anterioare și mediane sferice, mai rar ușor transverse, evident separate între ele. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare întotdeauna închise. Picioarele dezvoltate cu ghearele simple. Abdomenul este alcătuit

din 5 sternite (uneori la ♂ din 6 sternite), dintre care primele 3 sternite sunt concrescute. Propigidiul mobil, mai îngust decât sternitele ce îl preced.

Majoritatea tenebrionidelor sunt termofile și xerofile, întâlnindu-se în regiunile sudice. De regulă sunt specii nocturne, ziua se ascund sub pietre, frunze, hrănindu-se cu materii vegetale în descompunere. Unele trăiesc în lemnul putred, sub scoarța copacilor, altele în făină și cereale. Formele diurne apar pe nisip în bătaia razelor soarelui. Există specii sinantropice întâlnite în pivnițe sau în locuri întunecate.

În fauna României sunt prezente 6 subfamilii cu mai multe genuri.

Cheia subfamiliilor

1. Marginea interioară a ghearelor ușor zimțată (fig.28a).....1 **Alleculinae**
— Ghearele cu marginea interioară dreaptă (fig.28b).....2

Fig. 28

Ghearele la Tenebrionidae (după H. Freude)

a-Alleculinae, b-Tenebrioninae.

2. Locul de inserție al antenelor pe frunte este bine vizibil atunci când exemplarul studiat este privit de sus (fig.29a). Coxele anterioare sferice.....2 **Lagriinae**
— Locul de inserție al antenelor pe frunte este bine vizibil atunci când exemplarul studiat este privit din profil (fig.29b). Coxele anterioare conice sau cilindric-rotunjite.....3

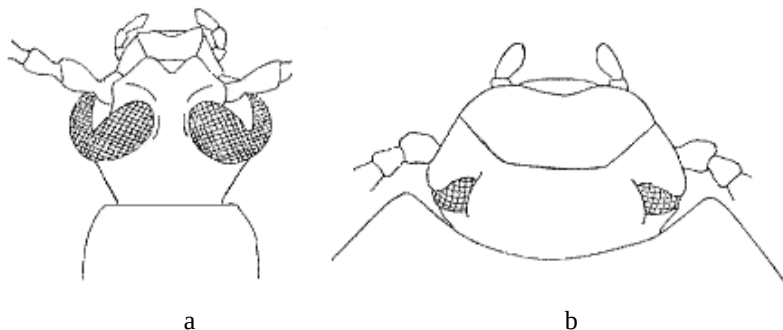

Fig. 29

Capul la Tenebrionidae (după H. Freude)

a-Lagriinae, b-Tenebrioninae.

3. Labiumul cordiform, de dimensiuni mari, el acoperă complet mentumul și baza mandibulelor (fig.30a, pag.63). Penultimul articol antenal evident mai mic comparativ cu articolul terminal, acesta din urmă are vârful truncat (fig.31a, pag.63)..... 3 **Pimeliinae**

- Labiumul hexagonal, de dimensiuni mai reduse, el nu acoperă mentumul, iar baza mandibulelor bine vizibilă (fig.30b). Penultimul articol antenal este ceva mai mic decât ultimul articol care prezintă vârful rotunjit (fig.31b).....**4 Tenebrioninae**

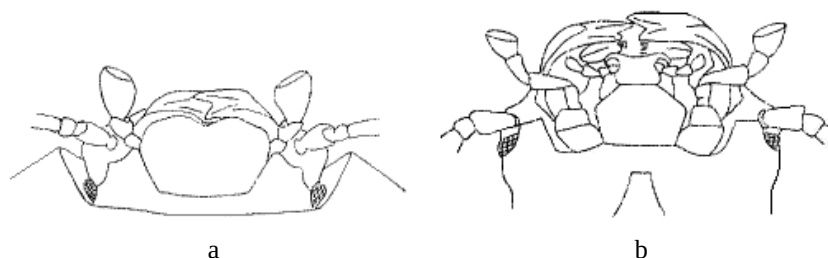

Fig. 30

Partea ventrală a capului la Tenebrionidae (după H. Freude)

a-Pimeliinae, b- Tenebrioninae.

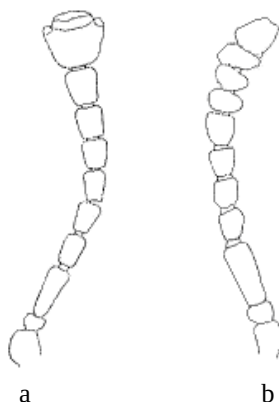

Fig. 31

Antenele la Tenebrionidae (după H. Freude)

a-Pimeliinae, b-Tenebrioninae.

1 Subfamilia Alleculinae

Corpul alungit, adesea oval. Capul rotunjit, prognat și îngustat după ochi. Baza labrumului prezintă o tivitură coriacee (de consistența pielii), lucioasă. Antenele lungi, ele se inseră pe cap înaintea ochilor, aceștia din urmă fiind rotunjiți sau ușor sinuați anterior. Pronotul adesea transvers, marginile lui laterale uneori cu o bordură vizibilă. Unghiurile anterioare ale pronotului de regulă rotunjite. Elitrele lățite fără o bordură bazală. Tuberculi humerali bine conturați la speciile ce prezintă aripi membranoase bine dezvoltate. Epipleurele elitrelor se îngustează treptat de la bază spre vârf. Coxele anterioare sferice sau ușor conice. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare sunt deschise posterior. Coxele mediane ușor depărtate între ele, iar cele posterioare sunt ± cotangente. Toate ghearele pectinate sau zimțate. ♂ au 5-6, iar ♀ 6-7 sternite abdominale bine conturate.

Unele specii sunt nocturne, ele se întâlnesc sub scoarța arborilor bătrâni și în iască. Coleoptere diurne, ce sunt răspândite la liziera pădurilor pe frunzele și

inflorescențele arborilor și arbuștilor. Larvele se dezvoltă în lemnul putred, în iască sau în sol printre rădăcinile plantelor. În fauna României 12 genuri.

Cheia genurilor

1. Marginea anterioară a ochilor puternic sinuată. Antenele se inseră imediat înaintea ochilor (fig.32a). Articolul terminal al palpiilor maxilari evident mai mare decât penultimul.....2
- Ochii nesinuati, uneori ei pot fi totuși ușor știrbiți la marginea lor anterioară. Între marginea ochilor și locul de inserție al antenelor există o anumită distanță (fig.32 b-c). Ultimul articol al palpiilor maxilari ceva mai mare decât penultimul...7

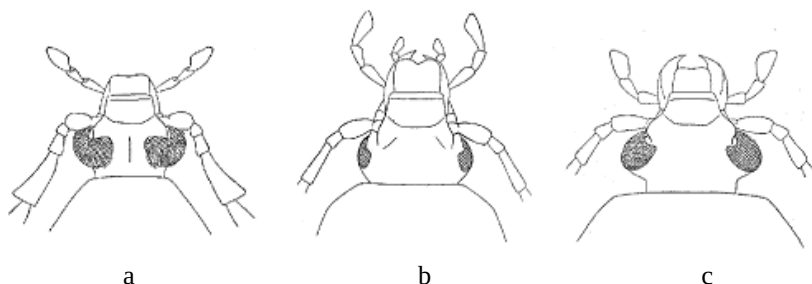

Fig. 32

Capul la Alleculinae (după Z. Kaszab)

a-*Pseudocistella* sp., b-*Cteniopus* sp., c-*Podonta* sp.

2. Articolele 3-4 ale tarselor mediane lobate (fig.33a).....3
- Tarsele mediane cu articolele 3 și 4 simple, nelobate (fig.33b).....5

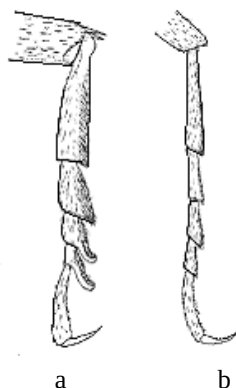

Fig. 33

Tarsele mediane la Alleculinae (după Z. Kaszab)

a-*Allecula* sp., b-*Pseudocistella* sp.

3. Articolele 2-3 antenale extrem de scurte, articolul 4 și următoarele fiind alungite (fig.34c, pag.65). La ♂ articolele 2-3 sunt la fel de scurte, iar la ♀ articolul 3 este mai lung decât articolul 2, dar mai scurt comparativ cu articolul 4. Elitrele au o punctuație neuniformă.....1 *Hymenalia* Muls.
- La ambele sexe numai articolul 2 este foarte scurt (fig.34 a-b, pag.65). Suprafața elitrelor cu strii punctate.....4

4. Punctele care formează striile de pe elitre nu sunt mai mari decât punctele dispuse pe interstirii. Prosternul înaintea coxelor anterioare scurt, având numai jumătate din diametrul cavităților de articulație coxale.....**2 *Prionychus* Sol.**
- Striile longitudinale ale elitrelor cu puncte îngroșate. Prosternul înaintea coxelor anterioare este mai lung decât diametrul cavităților de articulație coxale.....**3 *Allecula* F.**

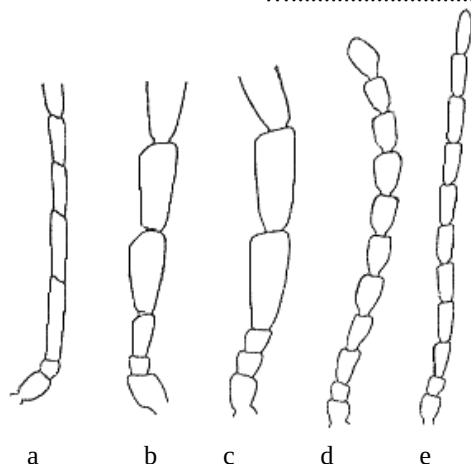

Fig. 34

Antenele la Alleculinae (după H. Freude)

a-*Allecula* sp., b-*Prionychus* sp., c-*Hymenalia* sp., d-*Mycetochara* sp., e-*Gonodera* sp.

5. Antenele îngroșate, acoperite cu peri dispuși oblic (fig.34d). Suprafața elitrelor cu rânduri de puncte fine, prevăzute cu o pubescență oblică, lungă.....**4 *Mycetochara* Berth.**
- Antenele subțiri, glabre sau prevăzute cu o pilozitate fină, culcată (fig.34e). Elitrele glabre sau cu peri fini.....**6**
6. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură vizibilă numai înaintea unghiurilor posterioare.....**5 *Pseudocistela* Crotch**
- Pronotul la nivelul marginilor laterale cu o bordură completă.....**6 *Gonodera* Muls.**
7. Epipleurele elitrelor ajung numai până la coxele posterioare sau până la nivelul celui de-al 3 lea sternit abdominal.....**7 *Omophlus* Dahl**
- Epipleurele se prelungesc pe toată lungimea elitrelor până la nivelul unghiului sutural.....**8**
8. Corpul negru-unicolor sau capul și pronotul sunt negre, iar elitrele roșcat-maronii. Capul prelungit anterior (fig.32b, pag.64). Pronotul transvers, cu marginile laterale îngustate anterior, baza pronotului fiind aproximativ la fel de lată cât baza elitrelor.....**8 *Cteniopus* Sol.**
- Corpul total sau parțial de nuanță gălbuie. Capul nu este prelungit anterior fiind îngustat după ochi (fig.32c, pag.64). Pronotul ușor transvers, mai îngust decât elitrele cu marginile laterale rotunjite.....**9**
9. Marginea anterioară a primului sternit abdominal prezintă o bordură fină și o ștrăbitură ascuțită situată între coxele posterioare.....**9 *Podonta* Muls.**
- Primul sternit abdominal normal conformat, fără o bordură și o ștrăbitură ascuțită...**10 *Megischina* Redt.**

1 Genul *Hymenalia* Mulsant

În fauna noastră o singură specie.

***Hymenalia rufipes* Fabricius (*fusca* Ill.)** Corpul oval-alungit, acoperit cu o pilozitate fină și deasă, culcată, de nuanță gălbuie. Dorsal maroniu, mai rar negru cu un luciu mătăsos. Antenele și picioarele roșcate, de nuanță deschisă. Capul ceva mai lung decât lat, cu marginile laterale îngustate atât înaintea ochilor cât și în dreptul tâmpelor. Ochii transversși, ± sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari triunghiular. Pronotul transvers, semicircular. Marginile laterale ale pronotului ascuțite, cu o bordură completă. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte cu vârful ascuțit. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului cu umerii rotunjiți. Punctele de pe elitre sunt ceva mai accentuate decât cele de pe pronot. Scutelul ± triunghiular cu vârful rotunjit. Discul elitrelor fără striuri longitudinale, fiind vizibile 2-3 striuri punctate în jumătatea lor posterioară lângă sutură și alte câteva striuri rudimentare spre vârf. Epipleurele elitrelor late pe toată lungimea lor. Toate femurele depășesc cu puțin marginile laterale ale elitrelor. Penultimul articol de la toate tarsele lobat. L = 8-9 mm.

♂ Antenele aproximativ la fel de lungi cât corpul, ușor serate începând cu articolul 4. Al 3-lea articol antenal nu este mai lung decât articolul 2. Toate tarsele sunt ceva mai lungi decât tibiile.

♀ Antenele mai scurte, iar articolele antenale nu sunt serate. Al 3-lea articol antenal de trei ori mai lung comparativ cu articolul 2. Tarsele mai scurte decât tibiile.

Larvele se dezvoltă în crengile putrede. Adulții sunt nocturni, ei apar în lunile mai-iunie, fiind atrași de sursele de lumină artificială.

2 Genul *Prionychus* Solier

(*Eryx* Steph.)

Corpul oval-lățit, dorsal puternic convex, cu o punctuație fină și deasă și cu o pubescență neagră, culcată. Capul prognat cu ochii transversși, sinuați anterior. Antenele nu depășesc jumătate din lungimea corpului, numai cel de-al 2 lea articol antenal este scurtat, având aproximativ jumătate din lungimea articolului 3. Articolul terminal al palpiilor maxilari alungit, de formă triunghiulară. Pronotul semicircular, la fel de lat ori puțin mai îngust decât elitrele în dreptul umerilor. Baza pronotului este dreaptă sau fin ondulată. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte cu vârful rotunjit, iar marginile laterale ale pronotului au o muchie ascuțită. Coxeele anterioare sferice, apofiza prosternului de formă cilindrică. Elitrele cu rânduri longitudinale de puncte fine și cu interstrii ușor convexe. Prosternul scurt, iar coxele anterioare sunt sferice. Picioarele scurte, vârful femurelor nu depășește marginea laterală a elitrelor. Penultimul articol al tarselor ușor lobat, iar metatarsul este alungit. Fața ventrală a articolelor 2-4 ale tarselor anterioare este acoperită cu periși fini.

În arealul nostru faunistic sunt prezente 2-3 specii.

1. Talia mare (12-14 mm). Marginea anterioară a pronotului cu o bordură incompletă.

Dorsal mat, între punctele de pe pronot și elitre se află rugozități fine. **1 *P. ater* F.**

— Corpul de dimensiuni mai reduse (10-12,5 mm). Toate marginile pronotului prezintă o bordură completă, fină. Partea dorsală lucioasă, punctată, lipsită de rugozități. **2 *P. melanarius* Germ.**

1 *Prionychus ater* Fabricius (*subsulcatus* Fairm.) Corpul negru, dorsal mat, prevăzut cu o punctuație deasă. Marginea anterioară a clipeului și tarsele roșcate, uneori tarsele pot fi maroniu-negricioase. Partea ventrală a corpului relativ lucioasă. Antenele și picioarele îngroșate. Pronotul transvers, de peste două ori mai lat decât capul, cu marginea anterioară și cele laterale de formă semicirculară, fără o bordură vizibilă. Baza pronotului ușor ondulată. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină. Elitrele striate, interstriurile sunt convexe și fin punctate. Epipleurele elitrelor netede în partea lor anterioară. Prosternul înaintea coxelor este oblic și convex, prevăzut cu o punctuație deasă. L = 12-14 mm.

Sub scoarța arborilor bătrâni și în resturi vegetale. Adulții sunt nocturni, fiind întâlniți din iunie până în august.

2 *Prionychus melanarius* Germar (*laevis* Rosenh.) Partea dorsală a corpului lucioasă, negru-unicoloră. Antenele și picioarele roșcat-maronii, mai subțiri comparativ cu specia precedentă. Pronotul semicircular, ușor transvers, prevăzut cu o punctuație fină și uniformă. Scutелul triunghiular cu vârful ascuțit. Elitrele oval-alungite cu rânduri de puncte slab conturate. Epipleurele elitrelor concave anterior, prevăzute cu granulații rare. Marginea prosternului înaintea coxelor anterioare plană cu o punctuație rară. L = 10-12,5 mm.

Larvele se dezvoltă adesea în lemnul stejarilor bătrâni.

3 Genul *Allecula* Fabricius

Corpul oval-alungit, adesea negru sau maroniu, glabru ori fin pubescent. Capul alungit cu clipeul dezvoltat. Ochii mari, transvers, sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari triunghiular sau lătit în formă de secure. Antenele lungi, ele ating sau depășesc jumătate din lungimea corpului. Al 2-lea articol antenal este întotdeauna scurtat. Pronotul evident mai îngust decât elitrele, atât marginea anterioară cât și baza pronotului prezintă o bordură fină. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt rotunjite. Elitrele prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate, iar interstriurile au o punctuație de fond relativ deasă. Epipleurele elitrelor ± șterse spre vârf. Prosternul alungit, coxele anterioare și mediane sferice, iar cele posterioare sunt separate între ele de apofiza primului sternit abdominal. Picioarele lungi și subțiri, vârful femurelor depășește marginea laterală a corpului. Fața posterioară a penultimului articol de la toate tarsele lobată. Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât restul articolelor luate împreună. Ghearele prezintă 5-7 zimțișori fini. Abdomenul cu 5 sternite bine conturate, al 6-lea sternit este rudimentar.

Larvele se dezvoltă sub scoarța copacilor uscați și în lemnul putred. Adulții sunt crepusculari, fiind atrași de sursele de lumină artificială. În fauna României au fost semnalate 3 specii.

1. Partea dorsală a corpului glabră, mată, de culoare neagră. Vârful femurelor posterioare la ♀ atinge sau la ♂ depășește extremitatea apicală a elitrei. Elitrele au interstriuri netede, nepunctate.....**1 A. *aterrima* Rosenh.**
- Dorsal cu o pilozitate fină. Vârful femurelor nu ajunge până la extremitatea apicală a elitrei. Interstriurile elitrelor prezintă puncte fine.....**2 A. *rhenana* Bach**

1 *Allecula aterrima* Rosenhauer Corpul oval-alungit, negru-mat, glabru dorsal. Antenele și picioarele negre cu tarsele maronii. Fruntea prezintă o punctuație accentuată. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, prevăzut cu o punctuație fină, în fața scutелului cu o impresiune longitudinală scurtă și ușor adâncită. Atât unghiurile

anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite. Elitrele cu striuri longitudinale punctate, iar interstriurile sunt convexe, lipsite de o punctuație vizibilă. Picioarele lungi, femurele posterioare ajung până la nivelul ultimului sternit abdominal. Primul articol al tarselor posterioare puțin mai lung decât restul articolelor luate împreună. Marginea internă a ghearelor cu 7 zimțișori mici (fig.35). L = 7-11 mm.

Sub scoarța esențelor foioase îndeosebi de *Fagus* sp.

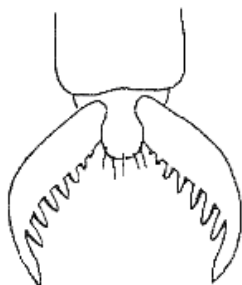

Fig. 35

Ghearele la *Aleculla aterrima* (după Z. Kaszab)

2 *Aleculla rhenana* Bach Oval-alungit, maroniu-negricios. Antenele, palpii și picioarele maroniu-închise, uneori elitrele pot avea o nuanță ceva mai deschisă. Capul cu marginea anterioară dreaptă este puternic îngustat în fața ochilor. Antenele ating 2/3 din lungimea corpului, iar ochii sunt extrem de voluminoși diametrul lor fiind mai mare decât lățimea frunții. Pronotul în formă de clopot cu baza dreaptă și cu unghiurile posterioare puțin rotunjite. Scutelul rudimentar, iar baza elitrelor este dreaptă cu umerii rotunjiți. Elitrele lungi și înguste, mai late decât baza pronotului, fiind de aproape 2,5 ori mai lungi decât capul și pronotul luate împreună, suprafața lor prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate. Vârful elitrelor (luate împreună) rotunjit. Tibiile și tarsele anterioare extrem de lungi. L = 7-10 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal prezintă o gropiță lată puțin adâncită.

În aceleași locuri cu specia precedentă.

4 Genul *Mycetochara* Berthold

Corpul alungit, adesea cu marginile laterale ± paralele, aplatizat sau ușor convex, lucios, acoperit cu o pilozitate fină. Capul rotunjit cu ochii sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari lățit în formă de secure. Antenele începând de la mijloc spre vârf au o pubescență oblică. Al 2-lea articol antenal întotdeauna scurtat. Pronotul transvers sau ușor cordiform. Marginile laterale ale pronotului cu o bordură vizibilă, iar unghiurile lui posterioare sunt drepte. Elitrele prezintă striuri longitudinale punctate. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescență oblică sau culcată în partea lor posterioară. Coxele anterioare de regulă sunt separate între ele de o prelungire îngustă a prosternului. Picioarele scurte cu tarsele subțiri, cilindrice, penultimul articol tarsal nu este lobat.

Coleopterele sunt întâlnite în iască și în lemnul putred. În fauna noastră există 6 specii.

***Mycetochara axillaris* Paykull** Corpul unicolor, relativ lucios, negru ori maroniu-negricios. Fiecare elită prezintă câte o pată subhumerală mică de culoare

roșcată. Partea ventrală a corpului predominant neagră, numai primul sternit abdominal este roșcat-marونی, mai rar întreaga parte ventrală poate fi roșcat-marونی. Piese bucale, cea mai mare parte a antenelor și picioarele galben-roșcate. Articolele mediane ale antenelor au în general o nuanță mai întunecată. Pubescenta părții dorsale a corpului culcată, de culoare neagră sau marونی. Discul pronotului cu sau fără o impresiune ușor adâncită, iar unghiurile anterioare ale pronotului sunt rotunjite. Atât marginea anterioară cât și baza pronotului sunt drepte. Elitrele cu marginile laterale ușor rotunjite și lăți median, prevăzute cu striuri longitudinale punctate superficiale și cu interstriuri ușor convexe. Pronotul și interstriurile elitrelor au o punctuație deasă și accentuată. Epipleurele elitrelor bine conturate. L = 6-9 mm.

♂ Pronotul la fel de lat cât elitrele în dreptul umerilor, marginile lui laterale fiind ± paralele în jumătatea bazală. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte.

♀ Pronotul este ceva mai îngust, cu marginile laterale ușor lăți și rotunjite spre bază. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze.

-ab. morio Redt. Dorsal negru-unicolor.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Populus* sp., *Ulmus* sp., *Salix* sp., *Cornus* sp. În scorburile arborilor bătrâni din mai până în iunie.

5 Genul *Pseudocistela* Crotch

Genul cuprinde o singură specie.

***Pseudocistela ceramboides* Linnaeus (*denticornis* Duf.)** Corpul oval-alungit, negru mat, cu elitrele galben-roșcate. Partea dorsală este acoperită cu o pilozitate culcată, fină, de nuanță gălbuie. Capul ortognat, mic și rotunjit. Vârful mandibulelor despicat. Ochii transversii, sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari este ușor îngroșat. Antenele lungi și subțiri, glabre, serate începând cu articolul 4, acesta din urmă fiind mai lung comparativ cu articolul 3. Pronotul transvers, ceva mai îngust decât elitrele, cu unghiurile posterioare ascuțite. Marginile laterale ale pronotului puternic îngustate anterior, prevăzute cu o bordură la nivelul unghiurilor posterioare. Baza pronotului dublu-ondulată, iar suprafața pronotului are o punctuație fină și deasă, ± ștearsă. Elitrele alungite, cu striuri longitudinale punctate și accentuate. Interstriurile elitrelor plane sau ușor convexe cu granulații fine. Porțiunea mediană a marginii ce delimitează epipleura elitrei (privită de sus) este bine vizibilă. Picioarele subțiri, penultimul articol al tarselor nu este lobat. Abdomenul cu 6 sternite, al 6-lea sternit abdominal este bine vizibil la ambele sexe. L = 10-12 mm.

♂ Antenele sunt mai lungi decât jumătatea corpului. Al 3-lea articol antenal puțin mai scurt decât articolul 4. Tarsele mai lungi decât tibiile.

♀ Antenele aproximativ la fel de lungi cât jumătatea corpului. Al 3-lea articol antenal de două ori mai scurt decât articolul 4. Atât tarsele cât și tibiile au o lungime aproximativ egală.

-ab. serrata Chevr. Pronotul și elitrele galben-roșcate.

În pădurile de *Quercus* sp. Larvele se dezvoltă în lemnul putred de esențe foioase. Coleoptere nocturne atrase de sursele de lumină artificială.

6 Genul *Gonodera* Mulsant

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Gonodera luperus* Herbst** Se deosebește de *Pseudocistella* prin partea dorsală a corpului care este glabră și lucioasă. Uneori pot fi totuși vizibili perișori dorsali culcați și rari. Oval-alungit, negru și lucios, cu palpii și tarsele maronii, iar baza antenelor și cea mai mare parte a picioarelor sunt galben-roșcate ori roșcat-maronii.

Capul rotund cu ochii puternic sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari are o formă triunghiulară. Al 3-lea articol antenal este mai scurt decât articolul 4. Pronotul transvers, cu baza ceva mai îngustă decât porțiunea bazală a elitrelor. Marginea anterioară a pronotului dreaptă, unghiurile anterioare fiind lățit-rotunjite. Marginile laterale ale pronotului paralele în jumătatea bazală, apoi ele sunt îngustate și rotunjite. Toate marginile pronotului prezintă o bordură fină. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt obtuze. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație fină și deasă. Elitrele au umerii rotunjiți și marginile laterale $\pm$ paralele în jumătatea lor antemediană, după care ele se îngustează spre vârful. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate și interstriuri ușor convexe, prevăzute cu o punctuație de fond fină și rară. Tarsele subțiri, penultimul articol tarsal nu este lobat. L = 6,5-9 mm.

♂ Antenele ating $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului, iar articolele antenale sunt evident serate. Tibiile posterioare puțin mai lungi decât tarsele.

♀ Antenele ceva mai scurte ajungând până la jumătatea corpului, ușor serate începând cu articolul 4. Atât tibiile anterioare, cât și cele mediane și posterioare sunt mai lungi decât tarsele.

-ab. ferruginea F. Elitrele roșcat-maronii sau maroniu-deschise.

-ab. castanea Marsh. Întreaga parte dorsală a corpului roșcat-maronie, unicoloră, cel mult discul pronotului poate avea o nuanță ceva mai întunecată.

La liziera pădurilor pe inflorescențele arbuștilor și pe brazii tineri, din mai până în iunie.

7 Genul *Omophlus* Dahl

Corpul alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele, dorsal glabru sau ușor pubescent. Partea ventrală este acoperită cu peri lungi. Capul applatizat. Ochii proeminenți, transvers, ușor sinuați anterior. Tâmpilele paralele. Ultimul articol al palpiilor maxilari puțin îngroșat, cu vârful oblic-trunchiat. Antenele filiforme sau moniliforme. Pronotul transvers, mai îngust decât elitrele. Toate marginile pronotului prezintă o bordură vizibilă. Elitrele au striuri longitudinale punctate. Epipleurele sunt vizibile în jumătatea antemediană a elitrelor. Picioarele lungi, bine dezvoltate. Coxele anterioare conice, cotangente în partea lor mediană. Tarsele normal conformate. Dorsal negru, cu elitrele galben-maronii sau negre.

În fauna României sunt prezente 5 specii. Larvele se dezvoltă în sol printre rădăcinile plantelor.

1. Pretarsul picioarelor anterioare la ♂ este lățit, iar baza ghearelor prezintă un dinte bazal (fig.36a).....1 ***O. lepturoides* F.**
- Atât la ♂ cât și la ♀ pretarsul picioarelor anterioare nu este lățit, baza ghearelor fiind simplă, nedenticulată (fig.36b).....2

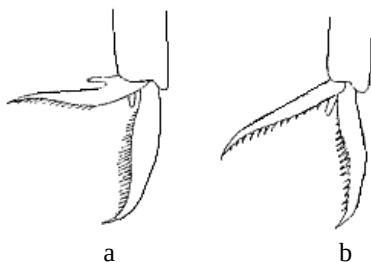

Fig. 36

Pretarsul și ghearele picioarelor anterioare la *Omophlus* (după H. Freude)

a-*Omophlus lepturoides*, b-*O. rufitarsis*.

2. Epipleurele elitrelor lățite, ele ajung până la nivelul coxelor posterioare sau până la cel de-al 3 lea sternit abdominal.....**2 O. flavipennis Küst.**
- Epipleurele elitrelor mai scurte și evident mai înguste.....**3**
3. Capul, pronotul și abdomenul sunt acoperite cu peri negri.....**3 O. pubescens L.**
- Capul, discul pronotului și abdomenul acoperite cu o pubescență cenușie.....**4**
4. Pronotul de aproape două ori mai lat decât lung, marginile lui laterale prezintă o bordură îngustă. Pe marginile capului și pronotului sunt vizibili peri lungi și cenușii. Epipleurele elitrelor înguste, ele se întind până la nivelul coxelor anterioare.....**4 O. proteus Kirsch**
- Pronotul puternic transvers, lățimea lui fiind de peste două ori mai mare decât lungimea sa. Bordura marginilor laterale ale pronotului este mai lată. Capul și pronotul sunt lipsite de peri lungi laterali. Epipleurele elitrelor lățite, fiind ușor îngustate spre vârf și depășesc coxele anterioare.....**5 O. rugosicollis Brul.**

1 Omophlus lepturoides Fabricius Corpul negru, cu elitrele galben-maronii, glabre. Antenele negre atât la ♂ cât și la ♀. Capul prezintă o punctuație deasă. Pronotul transvers cu unghiurile rotunjite. Discul pronotului are o punctuație fină și rară, fiind pubescent. Elitrele striate, cu epipleurele lățite ce ajung până la nivelul coxelor posterioare unde se îngustează brusc. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație fină, dar accentuată. Articolele 2-4 ale tarselor anterioare nu sunt mai late decât lungi. L= 11-16 mm.

♂ Sternitul anal prezintă o concavitate mediană superficială (fig.37a).

♀ Sternitul anal cu o concavitate largă, delimitată de două vârfuri ascuțite (fig.37b).

Specie montană.

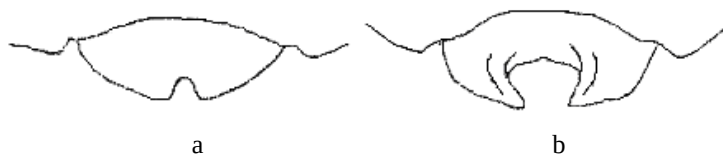

Fig. 37

Sternitul anal la *Omophlus lepturoides* (după H. Freude)

a-*Omophlus lepturoides* (♂), b-*O. lepturoides* (♀).

2 Omophlus flavipennis Küster Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii. Primele 3 articole de la baza antenelor galben-roșcate sau roșcat-maronii, în rest antenele sunt negre. Palpii maxilari galben-roșcați cu articolul terminal parțial negricios. Picioarele negre sau castaniu-închise. Capul mai îngust decât pronotul, cu ochii mari, ± convecși. Clipeul și labrumul bine dezvoltate. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină. Antenele lungi, ele depășesc jumătate din lungimea elitrelor. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, puțin mai îngust decât elitrele. Marginea anterioară și baza pronotului drepte, marginile laterale ale pronotului fiind uniform rotunjite. Discul pronotului lucios, fin punctat, spre marginile laterale sunt vizibile rugozități punctate fine. Scutелul semicircular. Elitrele de peste două ori mai lungi decât late, cu marginile laterale ușor lățite postmedian. Umerii și vârful elitrelor (luate împreună) rotunjiți. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate și accentuate. Picioarele lungi și subțiri. L = 7,5-12 mm.

3 *Omophlus pubescens* Linnaeus (*rufitarsis* Leske, *pinicola* Redtb.) Capul, pronotul și scutелul negre, elitrele roșcat-maronii. Marginea anterioară a labrumului cu o bordură gălbuie, palpii și mandibulele au o culoare roșcată. Antenele roșcat-maronii în jumătatea lor bazală, spre vârf ele prezintă o nuanță întunecată. Picioarele negre cu excepția tarselor care sunt roșcat-maronii. Uneori baza antenelor, vârful sau cea mai mare parte a tibiilor pot fi de asemenea roșcat-maronii. Pe marginile laterale ale capului și pronotului sunt prezenți peri negri. Capul alungit, cu ochii mici și convecși, ușor îngustat în dreptul tâmpelor. Articolele antenale fin serate la bază, iar articolul terminal prezintă un vârf ascuțit. Pronotul de aproximativ 1,5 ori mai lung decât lat, cu marginea anterioară și baza drepte. Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite, prevăzute cu o bordură lată și aplatizată. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite. Suprafața capului și a pronotului cu granulații punctate fine. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Tibiile nu sunt îngroșate. L = 8-11 mm.

♂ Antenele depășesc jumătate din lungimea corpului. Articolele tarselor anterioare puternic lățite. Vârful sternitului anal puțin concav (fig.38a).

♀ Antenele mai scurte decât jumătatea lungimii corpului. Tarsele anterioare cu articolele ușor lățite. Vârful sternitului anal prezintă o concavitate accentuată (fig.38b).

-ab. *frigidus* Muls. Elitrele galbene cu o pilozitate fină de culoare neagră.

Larvele trăiesc în rădăcinile de graminee, adulții apar printre firele de iarbă, pe inflorescențele arbuștilor și pe spicele de secară.

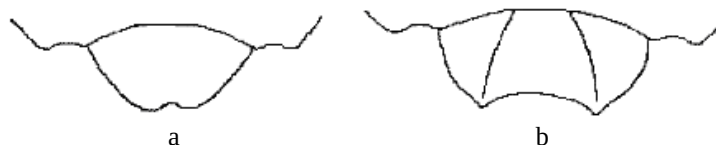

Fig. 38

Sternitul anal la *Omophlus rufitarsis* (după H. Freude)

a-*Omophlus rufitarsis* (♂), b-*O. rufitarsis* (♀).

4 *Omophlus proteus* Kirsch Capul, pronotul, scutелul, antenele și picioarele negre-unicolore, iar elitrele sunt galben-roșcate. Discul pronotului și elitrele prezintă un luciu slab. Capul rotunjit cu ochii mici și aplatizați. Scapul oval-alungit, evident îngroșat, iar articolul terminal este îngust cu vârful ascuțit. Pronotul puternic transvers, marginea sa anterioară fiind prevăzută cu o convexitate mediană. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior, iar baza pronotului este dreaptă. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, ele ating cea mai mare lățime în partea lor postmediană. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit și ușor divergent. Punctuația elitrelor este rară și ștearsă. L = 9-11 mm.

♂ Sternitul anal cu o știrbătură mediană superficială, marginile lui laterale nefiind prelungite în formă de cioc (fig.39a, pag.73).

♀ Sternitul anal prezintă o depresiune mediană adâncită lată, iar marginile lui laterale sunt prelungite și arcuite în formă de cioc (fig.39b, pag.73).

Specie comună, întâlnită pe flori și pe arbuști.

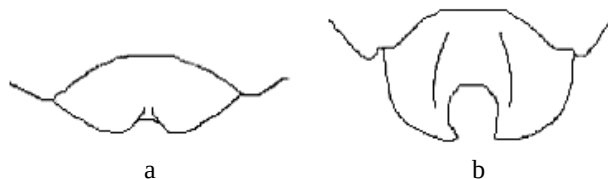

Fig. 39

Sternitul anal la *Omophlus proteus* (după H. Freude)

a-*Omophlus proteus* (♂), b-*O. proteus* (♀).

5 *Omophlus rugosicollis* Brullé (*rugicollis* Küst., *brevicollis* Muls.) Prezintă aproximativ același colorit cu *O. proteus*, numai elitrele au o nuanță maronie ceva mai închisă la culoare. Pronotul puternic transvers, de peste două ori mai lat decât lung, cu marginea anterioară și baza drepte, mai rar marginea anterioară poate fi ușor concavă. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite. Scutelul triunghiular cu vârful rotunjit. Baza elitrelor dreaptă cu umerii neproeminenți, iar marginile laterale sunt ușor lățite de la bază spre vârf. La nivelul ultimei treimi apicale elitrele sunt divergente, vârful elitrelor fiind rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate și accentuate. L = 10-12 mm.

În iarbă și pe inflorescențele arbuștilor.

8 Genul *Cteniopus* Solier

Corpul alungit, cu marginile laterale ± paralele, acoperit cu o pilozitate culcată, extrem de fină, adesea cu luciu mătăsos. Capul îngustat anterior cu labrumul pătrat sau dreptunghiular. Ochii mari, proeminenți, ușor sinuați anterior. Articolul terminal al palpiilor maxilari puțin mai lat decât penultimul, cu vârful oblic-trunchiat. Antenele subțiri, ele nu depășesc jumătate din lungimea corpului. Pronotul transvers, trunchiat anterior. Toate marginile pronotului prezintă o bordură fină. Baza pronotului este puțin mai îngustă decât elitrele, acestea din urmă dispun de striuri longitudinale punctate, ± șterse. Epipleurele elitrelor se prelungesc până la unghiul sutural. Picioarele subțiri cu tarsele normal conformate.

În arealul nostru faunistic sunt răspândite două specii.

***Cteniopus flavus* Scopoli (*sulphureus* L.)** Capul, pronotul și elitrele galben-unicolore, acoperite de o pilozitate culcată fină, cu aspect mătăsos. Ochii, articolul terminal al palpiilor maxilari, tarsele anterioare și antenele începând cu articolul 5 negre sau castaniu-închise. Uneori antenele și palpii sunt în totalitate negre, mai rar capul și pronotul pot fi negre-unicolore. Capul mai lung decât lat, cu labrumul transvers de formă dreptunghiulară. Ochii mici și puternic convecși. Pronotul ușor transvers, cu marginea anterioară și baza drepte, marginile laterale fiind ± paralele în jumătatea bazală, antemedian ele sunt îngustate și rotunjite. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte cu vârful rotunjit. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și deasă, mai puțin accentuată spre bază. Elitrele mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele antemedian, după care ele sunt îngustate și rotunjite spre vârf. Suprafața elitrelor are striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile sunt plane, prevăzute cu rugozități punctate fine. La ♂ picioarele sunt puțin mai lungi decât la ♀. Al 5-lea sternit abdominal ceva mai lung decât sternitul 4, iar sternitele 5 și 6 au lângă marginile laterale câte o gropiță adâncită. L = 7-9 mm.

♂ Antenele depășesc jumătatea lungimii corpului. De o parte și de alta a mijlocului pronotului este prezentă câte o impresiune postmediană ușor adâncită.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ating jumătate din lungimea corpului. De o parte și de alta a mijlocului pronotului există câte o gropiță adâncită bine conturată.

-ab. *pulpalis* Seidl. Corpul gălbui, cu antenele, palpii și tarsele negre-unicolore.

-ab. *analis* Seidl. Vertexul și vârful abdomenului negricioase.

-ab. *sulphuratus* Gmel. Capul și pronotul negre ori maroniu-negricioase.

-ab. *murinus* Hbst. Elitrele maronii sau negre, iar partea ventrală a corpului este cenușiu-maronie.

Larvele se dezvoltă în sol, iar adulții sunt întâlniți pe flori de Apiaceae (*Cynanchum vicetoxicum*, *Peucedanum* sp., *Achilea* sp.). Adulții sunt activi în lunile iunie-iulie.

9 Genul *Podonta* Mulsant

Corpul lucios, negru, oval-alungit, acoperit cu o pilozitate culcată extrem de fină. Capul lățit și aplatizat, îngustat în dreptul tâmpelor. Ochii mari și proeminenți, ușor sinuați anterior. Ultimul articol al palpilor maxilari puțin îngroșat. Antenele ceva mai îngroșate spre vârf, ele nu depășesc jumătate din lungimea corpului. Marginile laterale ale pronotului prezintă o muchie ascuțită, iar unghiurile sale posterioare sunt drepte. Atât baza pronotului cât și cea a elitrelor au o lungime aproximativ egală. Elitrele cu strii șterse, dese și fine, suprafața lor prezintă o punctuație accentuată. Epipleurele elitrelor complet dezvoltate până la unghiul apical.

♂ Ultimul sternit abdominal adânc sinuat sau concav.

Coleoptere meridionale, xerofile, întâlnite pe flori. În fauna României au fost semnalate 4 specii.

1. Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii. Pronotul prezintă o bordură bazală fină.....**1 *P. daghestanica* Rtt.**
- Dorsal negru-unicolor. Baza pronotului este lipsită de o bordură vizibilă.....**2**
2. Metatarsul picioarelor posterioare extrem de lat, iar marginea internă a ghearelor este lipsită de peri (fig.40a).....**2 *P. nigrita* F.**
- Metatarsul picioarelor posterioare normal conformat, marginea internă a ghearelor fiind prevăzută cu perișori fini (fig.40b).....**3 *P. dalmatina* Baudi**

Alte specii: *Podonta corvina* Kiesenwetter L = 7-9 mm.

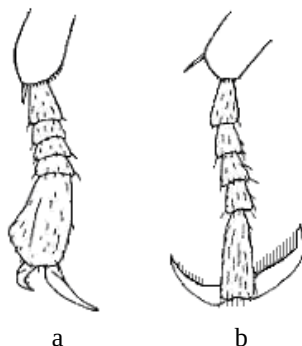

Fig. 40

Tarsele posterioare la *Podonta* (după Z. Kaszab)

a-*Podonta nigrita*, b-*P. dalmatina*.

1 *Podonta daghestanica* Reitter Corpul negru cu excepția elitrelor care sunt roșcat-maronii. Capul alungit cu ochii convecși. Scapul voluminos, articolul 2 oval-scurtat de dimensiuni reduse, iar articolul 3 este extrem de alungit, mai lung decât articolul 4. Pronotul dreptunghiular cu marginile laterale ușor rotunjite, prevăzute cu o bordură lată. Suprafața capului și a pronotului prezintă rugozități punctate fine. Scutелul triunghiular cu vârful rotunjit. Elitrele convexe, puțin mai late comparativ cu baza pronotului, cu marginile laterale ușor rotunjite și lățite postmedian. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate incomplete. L = 7-10 mm.

2 *Podonta nigrita* Fabricius Corpul negru-unicolor cu luciu metalic. Ghearele și pintenii tibiilor roșcate. Capul între frunte și clipeu prezintă o excrescență coriacee îngustă. Ochii proeminenți, ± emisferici, iar tâmpilele sunt înguste. Antenele depășesc cu puțin baza pronotului. Suprafața capului prezintă o punctuație uniformă, fină și deasă. Pronotul semicircular, cu unghiurile posterioare proeminente, relativ ascuțite și orientate în spate. Scutелul triunghiular cu marginile ușor rotunjite. Elitrele puțin mai înguste decât baza pronotului cu umerii rotunjiți. Marginile laterale ale elitrelor paralele în jumătatea lor antemediană, spre vârf ele sunt rotunjite și îngustate. Suprafața elitrelor cu striuri interioare fine, de regulă striurile sunt șterse spre vârf. L = 7-9 mm.

Specie răspândită în sudul României.

3 *Podonta dalmatina* Baudi Corpul oval-alungit, unicolor, de nuanță castaniu-închisă. Capul cu ochii puternic convecși, cu clipeul și labrumul bine dezvoltate. Antenele ating prima treime anterioară a elitrelor, ele sunt ușor serate începând cu articolul 6. Articolul terminal al palpilor maxilari evident lățit. Pronotul semicircular cu unghiurile anterioare rotunjite. Baza pronotului dreaptă, cu unghiurile posterioare ascuțite, orientate în spate. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină, dispusă neuniform. Scutелul triunghiular de dimensiuni reduse. Elitrele de peste două ori mai lungi decât late, atât baza pronotului cât și cea a elitrelor au dimensiuni aproximativ egale. Vârful elitrelor (luate împreună) rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate, ± șterse. Picioarele lungi și subțiri, cu tarsele la fel de lungi sau mai lungi decât tibiile. L = 7-9 mm.

10 Genul *Megischina* Redtenbacher

În fauna României există o singură specie.

***Megischina armillata* Brullé** Capul, pronotul, scutелul, antenele și picioarele negre-unicolore, iar elitrele sunt roșcat-maronii. Uneori parțial antenele și picioarele pot avea o nuanță mai deschisă. Capul cu tâmpilele lungi și cu marginile laterale divergente de la bază spre ochi. Pronotul ușor transvers ori aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginea anterioară și baza drepte, marginile laterale ale pronotului fiind uniform rotunjite. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite. Scutелul triunghiular. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale fine. Picioarele lungi și subțiri, tibiile și tarsele au o lungime aproximativ egală. Apofiza prosternului este prelungită sub forma unui lob proeminent. L = 12-13 mm.

2 Subfamilia Lagriinae

Corpul lățit, relativ applatizat, acoperit cu o pubescență deasă. Capul prognat, cu tâmpilele paralele sau ușor îngustat posterior. Ochil mari, adesea sinuați. Antenele filiforme sau moniliforme, cu articolul terminal de regulă alungit. Uneori ultimele 3 articole antenale pot fi alungite. Pronotul este mult mai îngust decât elitrele, cu marginile laterale rotunjite, lipsite de o bordură vizibilă. Suprafața elitrelor fără strii punctate sau nervuri longitudinale. Aripile membranoase sunt prezente. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare închise, coxele mediane ușor depărtate, iar coxele posterioare sunt evident depărtate între ele. Penultimul articol al tarselor lățit și ușor lobat, însă el nu este bilobat. Ghearele nu sunt zimțate. Abdomenul este format din 5 sternite bine vizibile.

Adulții sunt întâlniți pe vegetație sau sub scoarța copacilor. Larvele se dezvoltă în frunzișul uscat. În fauna României 4 genuri cu mai multe specii.

11 Genul *Lagria* Fabricius

Capul rotunjit, cu clipeul concav și cu marginile laterale îngustate spre bază. Ochii mari, proeminenți, sinuați anterior, la ♂ mai dezvoltati decât la ♀. Antenele ușor îngroșate spre vârf, cu articolul terminal alungit, îndeosebi la ♂. Mandibulele scurte și lățite. Pronotul îngust de formă cilindrică. Elitrele lățite posterior, (luate împreună) cu vârful rotunjit. Baza elitrelor este de aproximativ două ori mai lată decât baza pronotului. Suprafața pronotului prezintă o punctuație neuniformă. Aripile membranoase bine dezvoltate. Picioarele lungi și subțiri, cu penultimul articol tarsal lobat. Tibiile posterioare arcuite, uneori la ♂ ușor îngroșate spre vârf. Tarsele la ♂ adesea mai lungi decât tibiile, cu metatarsul extrem de alungit.

În fauna noastră două specii întâlnite pe frunzele arbuștilor.

1. Talia mică (7-10 mm). Corpul negru, uneori elitrele au o culoare galben-pai sau galben-roșcată. Epipleurele elitrelor la nivelul celui de-al 4 lea sternit abdominal mai înguste decât tibiile posterioare.....**1 *L. hirta* L.**
— Corpul de dimensiuni mai mari (10-12 mm). Dorsal negru-unicolor cu elitrele maronii. Epipleurele elitrelor la nivelul celui de-al 4 lea sternit abdominal la fel de late cât tibiile posterioare.....**2 *L. atripes* Muls. & Guillb.**

1 *Lagria hirta* Linnaeus Capul și pronotul negre, elitrele galben-maronii. Antenele și picioarele negre sau maroniu-negricioase. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență de culoare gălbuie, mai lungă pe elite. Capul rotunjit, la nivelul ochilor este mai lat decât baza pronotului. La ♂ vârful antenelor ajunge până la jumătatea elitrelor, la ♀ antenele sunt mai scurte. Ochii ușor sinuați. Pronotul mai lung decât lat, evident mai îngust comparativ cu baza elitrelor. La ♂ pronotul are o formă de clopot, fiind lățit la bază, marginile lui laterale sunt ușor sinuate înaintea unghiurilor posterioare, iar la ♀ marginile laterale sunt ± paralele sau drepte și ușor îngustate de la bază spre vârf. Elitrele lățite postmedian, mai dezvoltate la ♀. Epipleurele elitrelor înguste. Picioarele lungi, tibiile și tarsele au o lungime aproximativ egală. L = 7-10 mm.

♂ Ochii mari, apropiați între ei. Articolul terminal al antenelor evident alungit, aproximativ la fel de lung cât ultimele 3 articole ce-l preced (fig.41a, pag77). Marginea anterioară a pronotului ușor rotunjită, iar unghiurile posterioare sunt ascuțite.

♀ Ochii au dimensiuni mai reduse. Articolul terminal al antenelor la fel de lung cât ultimele două articole ce-l preced (fig.41b). Pronotul cu marginea anterioară dreaptă și cu unghiurile posterioare obtuze.

Comună în lunile iulie-august, pe arbuști și pe flori.

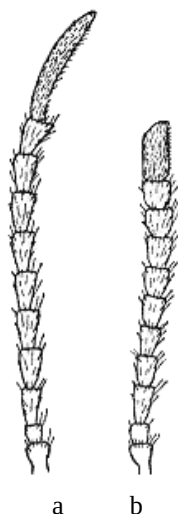

Fig. 41

Antenele la *Lagria hirta* (după Z. Kaszab)

a-*Lagria hirta* (♂), b-*L. hirta* (♀).

2 *Lagria atripes* Mulsant & Guillebeau Corpul negru cu elitrele maronii, antenele și picioarele negre-uniculare. Suprafața capului are o punctuație fină și rară. Ochii îndeosebi la ♂ sunt puternic sinuați. Pronotul ușor transvers, cu discul neted, prevăzut cu granulații sau cu puncte microscopice extrem de fine. Numai marginile laterale ale pronotului pot avea rugozități fine. Elitrele cu epipleurele evident lățite. L = 10-12 mm.

♂ Corpul mai îngust cu marginile laterale ± paralele.

♀ Elitrele puternic lățite cu marginile laterale rotunjite.

Din mai până în iunie, în aceleași locuri cu specia precedentă.

3 Subfamilia Pimeliinae

Corpul lățit cu elitrele plane, epipleurele elitrelor sunt extrem de late. Cavitățile de articulație ale coxelor mediane deschise lateral, iar trohanterele sunt bine vizibile.

În fauna României 4 genuri.

Cheia genurilor

1. Elitrele cu marginile laterale puternic rotunjite, ceva mai late decât baza pronotului.....**12 *Asida* Latr.**
- Elitrele hipertrofiate, de formă globulară, evident mai dezvoltate decât pronotul.....**13 *Pimelia* Pall.**

12 Genul *Asida* Latreille

Corpul lat, cu marginile laterale $\pm$ paralele, la ♀ lătit postmedian. Partea dorsală a corpului cu microsculpturi granulate, fiind acoperită cu o pubescență scurtă. Ochii sinuați anterior. Labrumul este bine vizibil. Antenele lungi și subțiri, al 10-lea articol antenal lătit, de formă trapezoidală. Marginea anterioară a pronotului concavă, iar marginile laterale sunt rotunjite și mai puternic îngustate anterior, prevăzute cu o bordură lată. Baza pronotului este lipsită de o bordură vizibilă. Discul pronotului convex, iar unghiurile posterioare ale pronotului sunt ascuțite și bine reliefate. Elitrele ușor convexe, adesea cu carene întrerupte. Picioarele scurte, unghiul extern al tibiilor anterioare este ascuțit.

În locuri însorite sub pietre, bulgări de pământ sau la baza plantelor.

1. Talia mare (12-18 mm).....**1 A. *sabulosa banatica* Fuesl.**
— Corpul de dimensiuni mai reduse (9-12 mm).....**2 A. *lutosa* Sol.**

1 *Asida sabulosa banatica* Fuesslin Corpul negru-mat sau maroniu, acoperit cu o pilozitate tomentosă de nuanță gălbuie. Capul transvers, mic, inclus în concavitatea marginii anterioare a pronotului. Tâmpilele lățite, iar ochii sunt dispuși transversal. Pronotul de peste două ori mai lat decât lung, este aproximativ la fel de lat cât baza elitrelor. Marginile laterale ale pronotului evident rotunjite, prevăzute cu o bordură lată, îndoită în sus. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt proeminente și bine conturate. Marginea anterioară a pronotului concavă, baza pronotului bisinuată, iar unghiurile lui posterioare sunt drepte. Suprafața capului și a pronotului cu puncte granulate dese. Elitrele puternic convexe, îndeosebi la ♀, luate împreună ele sunt ceva mai lungi decât late, având cea mai mare lățime în partea lor postmediană. Suprafața elitrelor cu câte 3-4 carene longitudinale ondulate și înălțate de culoare neagră, în rest sunt prezente rugozități granulate accentuate printre care se intercalează o punctuație de fond fină și deasă. Unele carene înălțate sunt $\pm$ incomplete. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență scurtă și accentuată. L = 12-18 mm.

♂ Pronotul cu marginile laterale mai puternic îngustate. Unghiurile anterioare ale pronotului relativ ascuțite.

♀ Marginile laterale ale pronotului sunt ușor rotunjite. Unghiurile anterioare ale pronotului mai dezvoltate și evident ascuțite.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Thymus serpyllum*. Adulții sunt întâlniți pe sol, sub pietre sau printre firele de iarbă.

2 *Asida lutosa* Solier Partea dorsală a corpului maronie sau roșcat maronie, cu antenele și picioarele cafeniu-închise. Capul mic, transvers, înfundat în pronot până la nivelul ochilor. Ochii mici și convecși, antenele sunt scurte, ele nu ating baza pronotului. Articolul terminal al antenelor dilatat cu vârful trunchiat. Pronotul transvers, cu marginea anterioară concavă, uniform rotunjită. Marginile laterale ale pronotului sunt rotunjite și mai puternic îngustate anterior, baza pronotului fiind dublu-ondulată, prevăzută cu un lob median scurt. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt obtuze, cu vârful ascuțit. Suprafața capului și a pronotului prezintă granulații fine. Scutелul abia vizibil. Elitrele la nivelul umerilor aproximativ la fel de late cât baza pronotului, luate împreună sunt ceva mai lungi decât late. Umerii elitrelor rotunjiți, iar marginile laterale sunt puțin lățite median. Vârful elitrelor (luate împreună) lătit-rotunjit. Suprafața elitrelor cu câte 2-3 carene longitudinale ondulate, $\pm$ șterse și cu rugozități granulate fine. Picioarele robuste, cu

pretarsele la fel de lungi sau puțin mai scurte decât restul articolelor tarsale luate împreună. L = 9-12 mm.

În aceleași locuri cu specia precedentă.

13 Genul *Pimelia* Fabricius

Genul cuprinde mai multe specii meridionale europene, una dintre ele fiind răspândită și în fauna României.

***Pimelia subglobosa* Pallas** Corpul convex, negru, uneori cu reflexe metalice albastrii. Capul înfundat în marginea anterioară a pronotului cu tâmpile scurte. Ochil mici și neproeminenți. Antenele scurte, vârful lor atinge marginea anterioară a pronotului. Scapul aproximativ la fel de lung sau mai lung decât articolele 2-3 luate împreună, iar articolul terminal are o formă rotunjită cu vârful trunchiat. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite și puternic îngustate anterior. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină. Elitrele convexe, extrem de dezvoltate, evident mai mari decât capul și pronotul luate împreună. Marginile laterale ale elitrelor cu o bordură lată și puternic granulată. Suprafața elitrelor cu granule ușor înălțate și cu 3-4 muchii longitudinale neproeminente. Picioarele robuste, tibiile anterioare au un dinte apical extern, iar femurele posterioare sunt extrem de lungi, drepte ori ușor arcuite. L = 14-18,5 mm.

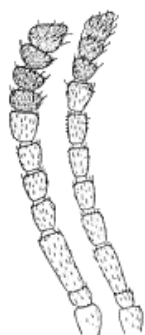
În sudul țării pe terenuri însoțite.

4 Subfamilia Tenebrioninae

Ochil reniformi sau ușor sinuați la nivelul marginii anterioare. Antenele scurte cu articolele terminale puțin îngroșate. Elitrele mai late decât pronotul, cu marginile laterale evident rotunjite, la unele specii vârful elitrelor este mucronat. Picioarele scurte, de regulă cu femurele îngroșate.

Cheia genurilor

1. Articolele antenale alungite și lucioase, ultimele 3-4 articole terminale sunt rotunjite, mate, acoperite cu o pubescență fină. Epipleurele elitrelor bine dezvoltate ele ajung până la unghiul sutural.....**2**
- Antenele moniliforme, cu articolele antenale transverse sau pedunculate. Elitrele cu epipleurele dezvoltate numai în dreptul umerilor. Uneori pe marginea laterală a elitrei există o bordură fină, dar în acest caz epipleurele nu ajung până la unghiul sutural.....**4**
2. Talia redusă (6-10 mm). Articolul terminal ușor alungit, iar ultimele 3 articole ce-l preced sunt rotunjite (fig.42a, pag.80). La ♂ tarsele anterioare și mediane lățite, fiind acoperite pe fața ventrală cu o pubescență gălbuie.....**14 *Platyscelis* Latr.**
- Corpul de dimensiuni mai mari (16-30 mm). Ultimele 4 articole terminale ale antenelor rotunjite și mate (fig.42b, pag.80). Tarsele anterioare și mediane la ♂ nu sunt lățite, cu fața ventrală glabră sau prevăzută cu peri țepoși.....**3**

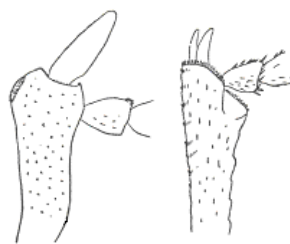
a b

Fig. 42

Antenele la Tenebrioninae (după Z. Kaszab)

a-*Platiscelis* sp., b-*Blaps* sp.

3. Extremitatea apicală a tibiilor anterioare prezintă un pînten ascuțit, digitiform (fig.43a). Apexul elitrelor nu este mucronat.....**15 *Gnaptor* Brul.**
 — Tibiile anterioare au la extremitatea lor apicală 2 pîteni terminali mai scurți (fig.43b). Elitrele prezintă apexul mucronat.....**16 *Blaps* F.**

a

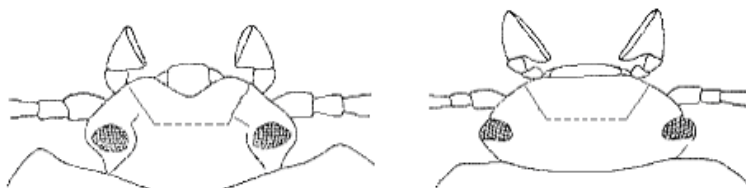
b

Fig. 43

Tibiile anterioare la Tenebrioninae (după Z. Kaszab)

a-*Gnaptor* sp., b-*Blaps* sp.

4. Marginea anterioară a clipeului cu o concavitate mediană adâncită (fig.44a).....**5**
 — Clipeul cu marginea anterioară dreaptă, rotunjită sau ușor concavă, în acest caz concavitatea cuprinde toată lungimea marginii anterioare (fig.44b).....**6**

a

b

Fig. 44

Capul văzut de sus la Tenebrioninae (după H. Freude)

a-*Pedinus* sp., b-*Crypticus* sp.

5. Ochii complet divizați în dreptul tâmpelor (fig.45a). Tarsele anterioare la ♂ puternic lățite, cu fața ventrală pubescentă.....**17 *Pedinus* Latr.**
 — Ochii nu sunt complet divizați (fig.45b). Tarsele anterioare nu sunt mai late decât cele mediane și posterioare.....**18 *Opatrum* F.**

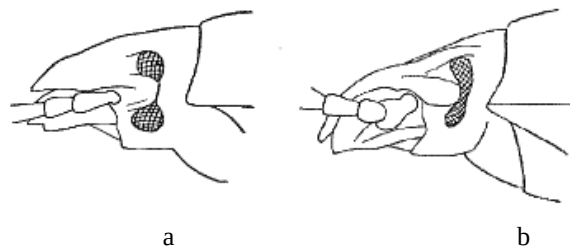

Fig. 45
Capul văzut lateral la Tenebrioninae (după Z. Kaszab)
 a-*Pedinus* sp., b-*Gonocephalum* sp.

6. Între clipeu și labrum lipsește o formațiune de consistența pielii.....**7**
 — Între clipeu și labrum există o formațiune coriacee, lucioasă.....**10**
 7. Epipleurele elitrelor scurtate, ele nu ajung până în dreptul unghiului sutural.....**19 *Uloma* Cast.**
 — Epipleurele elitrelor ating unghiul sutural și se îngustează treptat spre vârf.....**8**
 8. Pronotul cu unghiurile posterioare ascuțite, orientate în spate (fig.46a). Suprafața elitrelor prezintă rânduri longitudinale de puncte extrem de accentuate. Pintenul apical al tibiilor este foarte scurt.....**20 *Menephilus* Muls.**
 — Unghiurile posterioare ale pronotului drepte, ele nu sunt orientate în spate (fig.46b). Elitrele au rânduri de puncte fine. Tibiile cu un pinten apical bine dezvoltat.....**9**

Fig. 46
Pronotul la Tenebrioninae
 a-*Menephilus* sp., b-*Tenebrio* sp.

9. Lungimea și lățimea pronotului de dimensiuni aproximativ egale. Suprafața pronotului uniform punctată sau granulată. Scutul prezintă 5 colțuri.....**21 *Tenebrio* L.**
 — Pronotul transvers, mai lat decât lung, cu marginile laterale rotunjite. Punctuația pronotului inegală, pe marginile lui laterale sunt prezente puncte ombilicate. Scutul semicircular.....**22 *Neatus* Lec.**
 10. Corpul scurt și lățit, convex, aproape semicircular (fig.47a, pag.82). Femurele anterioare prezintă un dinte mare cu vârful ascuțit.....**23 *Enoplopus* Sol.**
 — Corpul alungit (fig.47b, pag.82). Femurele anterioare nu sunt denticulate.....**11**

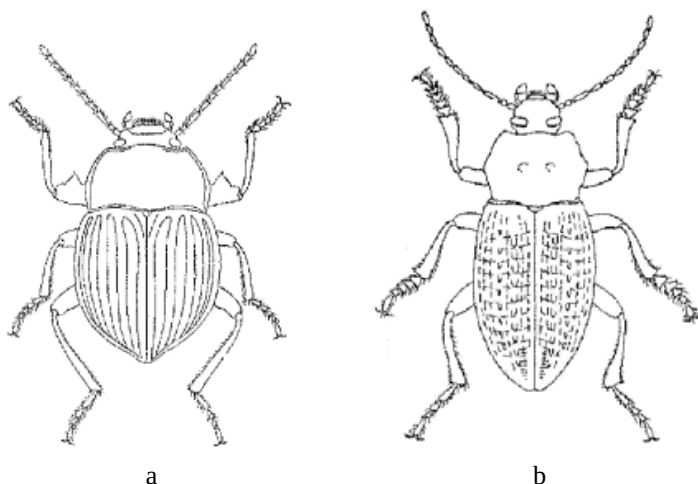

Fig. 47

Partea dorsală a corpului la Tenebrioninae (după H. Freude)

a-*Enoplopopus* sp., b-*Probaticus* sp.

11. Ochii (priviți de sus) transversși, de aproximativ două ori mai lați decât lungi, dispuși oblic. Tâmpilele sunt mai lungi decât ochii.....**12**
- Ochii (priviți de sus) rotunjiți, ușor alungiți, dispuși vertical. Tâmpilele mai scurte decât diametrul ochilor.....**13**
12. Corpul albastru-metalic. Labiumul conic, îngustat anterior. Tibiile anterioare și mediane puternic arcuite la ♂, la ♀ ele sunt ușor arcuite.....**24 Helops F.**
- Partea dorsală neagră-mată. Labiumul nu este îngustat anterior, fiind prevăzut cu o carenă mediană longitudinală și cu câte o impresiune bazală. Toate tibiile sunt drepte.....**25 Probaticus Seidl.**
13. Talia mare (12-16 mm). Pronotul îngustat atât anterior cât și posterior, cu baza dreaptă. Vârfurile elitrelor mucronate (fig.48). Abdomenul este acoperit cu o pilozitate fină, culcată.....**26 Stenomax All.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (7-12 mm). Marginile laterale ale pronotului se îngustează de la bază spre vârf. Elitrele (luate împreună) rotunjite la vârf. Abdomenul glabru sau cu perișori abia vizibili.....**27 Nalassus Muls.**

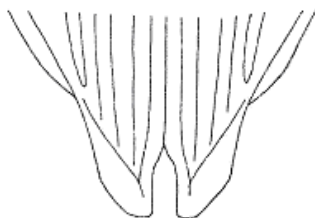

Fig. 48

Apexul elitrelor la *Stenomax aeneus* (după Z. Kaszab)

14 Genul *Platyscelis* Latreille

(*Oodescelis* Motsch.)

În fauna noastră o singură specie întâlnită în locuri însorite, sub pietre și printre firele de iarbă.

***Platyscelis polita* Sturm (gages Fisch.)** Corpul oval-scurtat, negru, relativ lucios. Partea anterioară a capului lățit-rotunjită și trunchiată. Antenele subțiri, începând cu articolul 4 ele sunt puțin îngroșate, rotunjite și mate. Ochii transversii, ușor sinuați anterior. Pronotul lățit, îngustat anterior, marginile lui laterale fiind prevăzute cu o bordură fină. Baza pronotului și a elitrelor de dimensiuni aproximativ egale. Elitrele ușor convexe, marginile lor laterale adesea abia vizibile privite de sus. Suprafața elitrelor fără striuri longitudinale punctate. Epipleurele elitrelor lățite, ele ajung până la unghiul sutural al elitrei. Dorsal glabru, cu o punctuație uniformă, fină și deasă. Apofiza prosternului este alungită. Partea ventrală a corpului și picioarele sunt acoperite cu o pubescență scurtă de nuanță închisă. L = 6-10 mm.

♂ Tibiile anterioare evident lățite spre vârf. Abdomenul este lipsit de peri țepoși, fiind acoperit cu o pilozitate superficială.

15 Genul *Gnaptor* Brullé

În fauna României o singură specie.

***Gnaptor spinimanus* Pallas** Corpul mare, puternic convex, cu luciu metalic. Capul lățit, clipeul este ușor concav anterior. Ochii mici și înguști, aplatizați, ei nu sunt sinuați anterior. Antenele scurte, cu al 3-lea articol alungit și cu articolele 8-10 ușor lățite. Capul și pronotul prezintă o punctuație fină. Pronotul transvers, cordiform, cu marginile laterale puternic rotunjite. Marginea anterioară și baza pronotului drepte. Scutelul rudimentar. Suprafața elitrelor cu puncte și granulații fine. Marginile laterale ale elitrelor privite de sus nu sunt bine vizibile. Aripile membranoase lipsesc. Tibiile anterioare prelungite posterior sub forma unei excrescențe lungi la ♀, scurtă la ♂. Picioarele dezvoltate. L=18-24 mm.

♂ Elitrele oval-alungite.

♀ Elitrele puternic bombate dorsal, aproape emisferice.

În locuri uscate la marginea pădurilor.

16 Genul *Blaps* Fabricius

Corpul negru-unicolor, mat sau prevăzut cu un luciu unsuros. Capul de dimensiuni reduse, îngustat după ochi, aceștia din urmă fiind puternic transversii. Labrumul dezvoltat. Antenele scurte, de regulă ele nu depășesc baza pronotului. Al 3-lea articol antenal extrem de alungit, iar ultimele 4 articole terminale sunt rotunjite și mate. Pronotul dreptunghiular sau ușor transvers, baza pronotului fiind aproximativ egală cu baza elitrelor. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură fină. Scutelul mic, pubescent. Elitrele oval-alungite, convexe postmedian, lipsite de striuri sau rânduri longitudinale de puncte. Epipleurele elitrelor lățite. Vârfurile elitrelor mucronate (prelungite în formă de „coadă”). Picioarele dezvoltate, la ♂ tarzele nu sunt lățite. Tibiile posterioare lățite spre vârf. Între cele două gheare este prezentă o formațiune rotunjită numită „onichium”. La ♂ între primul și al 2-lea sternit abdominal în general se află o pată mediană formată din peri aurii.

Larvele trăiesc în pământ unde se hrănesc cu rădăcinile plantelor. Adulții nocturni, fiind întâlniți în locuri întunecoase. Unele specii sunt răspândite în pivnițe și în alte locuri lipsite de lumină. În arealul nostru faunistic au fost semnalate 6 specii.

1. Primul sternit abdominal la ♂ are o pată pubescentă (fig. 49), iar ultimul sternit abdominal prezintă o bordură accentuată.....2
 — La ♂ abdomenul este lipsit de o pată pubescentă.....3

Fig. 49
Abdomenul la *Blaps mortisaga* (după Z. Kaszab)

2. Vârful elitrelor cu o prelungire mucronată lungă la ambele sexe. Elitrele alungite, cu marginile laterale ± paralele (fig. 50b și 50b1).....1 ***B. mortisaga* L.**
 — Porțiunea mucronată a elitrelor scurtă la ♂ sau extrem de scurtă la ♀ (fig. 50a, și 50a1). Elitrele oval-scurtate, puternic convexe, cu marginile laterale arcuite.....2 ***B. lethifera* Mars.**
 3. Sternitul anal fără o bordură vizibilă. Porțiunea mucronată a elitrelor este extrem de scurtă (fig. 50c).....3 ***B. halophila* Fisch.**
 — Pigidiul cu o bordură accentuată. Elitrele cu porțiunea mucronată puțin mai lungă (fig. 50 d-e).....4

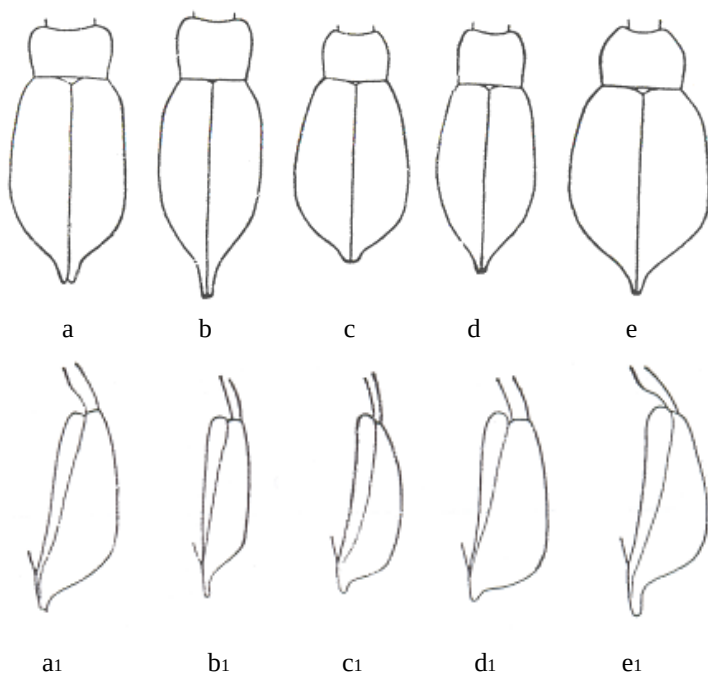

Fig. 50
Vârfurile elitrelor văzute de sus și din profil la *Blaps* (după Z. Kaszab)
 a-*B. lethifera*, b-*B. mortisaga*, c-*B. halophila*, d-*B. mucronata*, e-*B. abbreviata*.

4. Partea dorsală a corpului mată, cu o punctuație rară. Al 4-lea articol antenal de aproximativ două ori mai lung decât lat. Elitrele ușor lățite (fig. 50d, pag. 84).....

.....**4 B. mucronata Latr.**

— Dorsal lucios prevăzut cu o punctuație deasă. Articolul 4 antenal de 1,5 ori mai lung decât lat. Elitrele puternic lățite (fig. 50e, pag. 84).....**5 B. abbreviata Mén.**

Alte specii: Blaps tibialis Reiche L = 20-24 mm.

1 Blaps mortisaga Linnaeus Corpul alungit, relativ îngustat, dorsal cu un luciu mătășos. Antenele ating baza pronotului, articolele antenale 4-7 fiind mai lungi decât late. Pronotul ușor transvers sau la fel de lung și de lat, ± cordiform, baza pronotului fiind mai îngustă decât baza elitrelor. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și lățite median, mai puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Elitrele ceva mai late decât pronotul, cu marginile laterale ușor rotunjite, aplatizate în jumătatea lor postmediană. Fiecare elită prezintă câte un șanț sutural adânc și lățit. Bordura marginilor laterale ale elitrelor (văzută de sus) este vizibilă și în jumătatea lor antemediană, fiind mai accentuată în jumătatea postmediană. Prosternul este lipsit de o apofiză vizibilă. Sternitele abdominale prezintă rugozități granulate. Picioarele sunt mai lungi decât la *B. lethifera*, cu toate femurele măciucate anterior și cu tarsele alungite. Onichiul triunghiular, cu vârful rotunjit. L = 20-31 mm.

♂ Prelungirea mucronată a elitrelor are o lungime de 2,5-4,0 mm. Primul sternit abdominal prezintă o pată galbenă mare, formată din peri țepoși.

♀ Prelungirea mucronată a elitrelor mai scurtă, de 1,5-2,5 mm.

Specie sinantropă.

2 Blaps lethifera Marsham Corpul este mai lățit decât la specia precedentă. Antenele nu ating baza pronotului, al 7-lea articol antenal este mai lat decât articolele cu care se învecinează. Pronotul adesea transvers, îndeosebi la ♀, cu marginile laterale puternic rotunjite. Suprafața pronotului de regulă are o punctuație deasă și accentuată, mai rar punctuația poate fi rară și fină. Elitrele ceva mai late decât pronotul cu marginile laterale ușor rotunjite. Suprafața pronotului și a elitrelor aplatizată, prevăzută cu granulații fine. Bordura marginilor laterale ale elitrelor (privită de sus) este vizibilă numai în prima lor treime anterioară. Prosternul lipsit de o apofiză vizibilă. Sternitele abdominale lucioase, ușor granulate, prevăzute cu o punctuație fină și rară. Toate femurele puternic măciucate în partea lor anterioară, iar tibiile anterioare sunt lățite la bază. Onichiul cu vârful trunchiat. L = 16-27 mm.

♂ Articolele antenale 4-7 ceva mai lungi decât late. Prelungirea mucronată a elitrelor de aproximativ 2 mm. Primul sternit abdominal are o pată galbenă, alcătuită din peri țepoși. Prelungirea apicală mucronată a elitrelor măsoară 1-1,8 mm.

♀ Articolele antenale 4-7 nu sunt mai lungi decât late. Elitrele cu o prelungire mucronată foarte scurtă (sub 1 mm).

Nu este sinantropă, fiind răspândită în locuri uscate și însorite sub pietre și sub bulgării de pământ.

3 Blaps halophila Fischer von Waldheim Corpul alungit, de nuanță negru-maronie. Capul dreptunghiular cu marginea anterioară și baza drepte. Pronotul ± pătrat, cu marginile laterale drepte, ușor îngustate anterior. Unghiurile anterioare ale pronotului puternic rotunjite, iar cele posterioare sunt drepte sau ușor obtuze. Atât marginea anterioară cât și baza pronotului sunt drepte. Elitrele convexe, marginile lor laterale fiind puțin arcuite. L = 17-24 mm.

Specie continentală, pontică.

4 *Blaps mucronata* Latreille Oval-alungit cu pronotul ușor convex. Antenele lungi și subțiri, ele depășesc baza pronotului. La ambele sexe, articolele 4-7 sunt mai lungi decât late, iar al 7-lea articol antenal este de peste 1,5 ori mai lung decât articolul 8. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale puternic îngustate anterior. Elitrele evident mai late decât pronotul, convexe dorsal, cu marginile laterale ușor arcuite. Fiecare elită are un șanț sutural accentuat și o impresiune ușor adâncită situată lângă 2 tuberculi mici. Apofiza prosternului se prezintă sub forma unei proeminențe mici. Sternitele abdominale au o punctuație fină și rară. Picioarele lungi și subțiri cu femurele ușor măciucate. Tibiile posterioare drepte, ele nu sunt măciucate. Elitrele au o prelungire mucronată scurtă de aproximativ 0,7-1,5 mm. Onichiul ghearei semicircular. L = 20-24 mm.

♂ Prolungirea mucronată a elitrelor are o lungime de 1,0-1,5 mm.

♀ Prolungirea mucronată a elitrelor mai scurtă, de aproximativ 0,75-1,0 mm.

Specie sinantropă.

5 *Blaps abbreviata* Ménétris Corpul oval-scurtat, dorsal convex, negru cu reflexe metalice albastrii. Antenele mai scurte, ele nu ating la baza pronotului, al 7-lea articol antenal este ceva mai lung decât articolul 8, acesta din urmă fiind rotunjit. Pronotul transvers cu marginile laterale puternic arcuite. Elitrele bombate dorsal. Onichiul cu vârful trunchiat-rotunjit. L = 17-26 mm.

♂ Tibiile posterioare arcuite și îngroșate postmedian.

În zone aride sub pietre și în galerii de rozătoare.

17 Genul *Pedinus* Latreille

Corpul oval-scurtat sau cu marginile laterale ± paralele, îngustat atât anterior cât și posterior. Partea dorsală glabră, toate speciile au o culoare neagră. Ochii complet divizați. Clipeul este prevăzut cu o concavitate mediană. Antenele scurte, ele ating până la baza pronotului. Articolul terminal al palpiilor maxilari îngroșat în formă de seacă. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic arcuite, el atinge cea mai mare lățime în jumătatea postmediană. Baza pronotului este aproximativ egală cu lățimea elitrelor. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură fină înaintea unghiurilor posterioare. Elitrele cu striuri longitudinale punctate și cu interstriuri plane. Picioarele scurte și îngroșate.

♂ Tibiile și tarsele anterioare puternic îngroșate, fața ventrală a tarselor fiind acoperită cu o pubescență gălbuie.

În fauna noastră 5 specii nocturne, întâlnite în locuri uscate și nisipoase, sub pietre, scânduri, bulgări de pământ.

1. Tibiile mediane la ♂ prezintă la nivelul marginii interne un dinte proeminent (fig.51a, pag.87). Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate.....

.....1 *P. helopioides* Ahr.

— Marginea internă a tibiilor mediane la ♂ lățită sub forma unui unghi obtuz sau rotunjit (fig.51 b-c, pag.87). Elitrele prezintă striuri longitudinale mai fine.....2

2. Marginea prosternului între coxale mediane dreaptă sau ușor arcuită, lipsită de tuberculi vizibili. Tibiile mediane la ♂ cu marginea interioară lățită sub forma unui unghi obtuz (fig.51b, pag.87).....2 *P. fallax* Muls. & Rey

— Prosternul între coxale mediane cu o margine dreaptă, prevăzută cu 2 tuberculi teșți sau cu un dinte median ascuțit. Marginea internă a tibiilor mediane la ♂ lățit-rotunjită (fig.51c, pag.87).....3 *P. femoralis* L.

Alte specii: *Pedinus tauricus* Mulsant & Rey L = 6,5-9 mm.

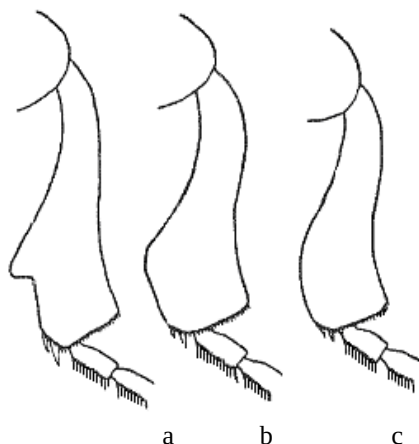

Fig. 51
Tibiile mediane la ♂ din genul *Pedinus* (după Z. Kaszab)
 a-*Pedinus heliopioides*, b-*P. fallax*, c-*P. femoralis*.

1 *Pedinus heliopioides* Ahrens Corpul oval-lățit, cu capul și pronotul negre, elitrele fiind maroniu-negricioase. Antenele și picioarele de nuanță maroniu-închisă. Capul transvers, evident lățit, cu ochii mici și aplatizați. Antenele scurte, ele ating baza elitrelor. Pronotul tronconic, cu marginea anterioară dreaptă și baza concavă. Marginile laterale ale pronotului îngustate de la bază spre vârf, iar unghiurile sale anterioare sunt rotunjite. Unghiurile posterioare ale pronotului relativ ascuțite cu vârful rotunjit. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Scutелul se prezintă sub forma unui triunghi lățit. Marginile laterale ale elitrelor sunt rotunjite și îngustate de la bază spre vârf, iar apexul elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate, ± accentuate. Picioarele scurte și robuste, la ♂ primele 3 articole ale tarselor anterioare sunt lățite și aplatizate. L = 9-10,5 mm.

2 *Pedinus fallax* Mulsant & Rey Corpul convex, negru, cu un luciu metalic accentuat. Capul dreptunghiular, iar pronotul este transvers cu marginile laterale îngustate anterior. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte cu vârful rotunjit. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele convexe, scurte, prevăzute cu rânduri longitudinale de puncte bine vizibile. Intervalele dintre rândurile de puncte cu o punctuație de fond extrem de fină. L = 8-10 mm.

Element ponto-mediteranean.

3 *Pedinus femoralis* Linnaeus Negru-lucios și convex dorsal. Capul lat cu marginile laterale puternic rotunjite și îngustate înaintea ochilor. Ultimul articol al palpilor maxilari lățit în formă de secure. Ochii mici, bine vizibili priviți de sus. Antenele scurte, ele nu ating baza pronotului, cu ultimele 4-5 articole distale moniliforme sau oval-alungite. Pronotul ceva mai lat decât lung, cu marginea anterioară concavă și cu baza ușor arcuită. Marginile laterale ale pronotului rotunjite și îngustate antemedian. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte sau puțin ascuțite. Suprafața capului și pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Scutелul rudimentar. Elitrele aproximativ la fel de late cât baza pronotului, ceva mai înguste la ♂. Suprafața elitrelor cu striuri punctate fine, interstriurile au o punctuație de fond

extrem de fină. Prosternul cu puncte îngroșate. Femurele îngroșate, iar tibiile posterioare sunt ușor arcuite, prevăzute cu o carenă longitudinală fină. L = 7-9 mm.

Sub pietre, în compost uscat și printre rădăcinile plantelor erbacee, în lunile mai-iunie.

18 Genul *Opatrum* Fabricius

Corpul scurt și lățit, convex dorsal, cu marginile laterale ± paralele, acoperit cu o pilozitate fină, neevidentă. Marginea anterioară a capului are o șirbitură mediană ușor adâncită. Ochii puternic despicați, însă ei nu sunt complet divizați. Tâmpilele lățite sub forma unui unghi ascuțit. Antenele scurte, ele nu depășesc jumătate din lungimea pronotului. Pronotul transvers, cu baza dublu-ondulată și cu marginile laterale uniforme rotunjite. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt drepte cu vârful ascuțit, acoperind parțial umerii elitrelor. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale fine, interstriurile prezintă tuberculi mari și lucioși, dispuși sub forma unor rânduri longitudinale. Aripile membranoase lipsesc sau sunt rudimentare. Picioarele scurte și îngroșate. Tibiile anterioare lățite, mai lungi decât primele 3 articole tarsale.

În fauna noastră două specii răspândite pe terenuri cultivate, drumuri, în locuri uscate și însorite

1. Discul pronotului prezintă suprafețe lucioase și netede în formă de „oglină”.....

.....1 *O. riparium* Scriba

— Pronotul mat, lipsit de suprafețe lucioase.....2 *O. sabulosum* L.

1 *Opatrum riparium* Scriba Corpul negru-mat. Capul cu marginea anterioară convexă și cu marginile laterale acuite median. Ochii mici de formă rotundă, iar tâmpilele sunt bine vizibile. Antenele scurte cu ultimele 4 articole distale ușor lățite. Pronotul are marginea anterioară concavă, cu marginile laterale rotunjite și mai puternic îngustate anterior, baza pronotului fiind dublu-ondulată. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite și bine reliefate. Discul pronotului de o parte și de alta a liniei mediane cu două suprafețe înălțate mici, netede și lucioase, în formă de „oglină”. Mai este prezentă o suprafață neagră în formă de „oglină” la baza pronotului în dreptul scutului, acesta din urmă fiind semicircular. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele puțin mai înguste decât pronotul, cu marginile laterale ușor rotunjite și îngustate spre vârf. Pe elitre sunt vizibile granule negre lucioase dispuse sub forma unor rânduri longitudinale. L = 7-9 mm.

Pe terenuri nisipoase și însorite sub pietre.

2 *Opatrum sabulosum* Linnaeus Corpul negru-mat, unicolor, dorsal cu o granulație punctată deasă, de regulă impregnat cu granule de pământ. Marginea anterioară a capului prezintă o șirbitură mediană accentuată. Ultimele 5 articole antenale sunt lățite, iar articolul terminal are o formă rotunjită. Pronotul transvers, aproximativ la fel de lat ori puțin mai lat decât baza elitrelor. Unghiurile posterioare ale pronotului ușor ascuțite, orientate în spate. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație uniformă, fină și deasă, lipsită de suprafețe lucioase în formă de „oglină”. Scutul rudimentar. Elitrele prezintă granule negre, lucioase și netede, dispuse sub forma unor rânduri longitudinale. La exemplarele proaspete suprafața elitrelor dispune de o pilozitate fină și rară. Tibiile anterioare lățite cu un dinte apical extern. Sternitele abdominale au o punctuație granulată fină. L = 7-10 mm.

Pe sol sau sub pietre, în locuri aride și nisipoase.

19 Genul *Uloma* Laporte de Castelnau (*Melasia* Muls.)

Corpul alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele, convex (privit din profil), lucios și glabru. Capul mic cu marginea anterioară a clipeului concavă. Antenele scurte și îngroșate spre vârf, ele ajung până la jumătatea pronotului. Ultimul articol al palpiilor maxilari triunghiular. Ochii puternic convecși și ușor sinuați anterior. Pronotul transvers, dreptunghiular, marginile lui laterale prezintă o bordură accentuată. Scutелul triunghiular. Elitrele prezintă striuri longitudinale accentuate, iar interstriurile sunt lucioase. Umerii elitrelor bine conturați. Picioarele dezvoltate, cu tibiile anterioare lățite, puternic zimțate la nivelul unghiului lor apical, iar tibiile mediane și posterioare prezintă țepi rigizi.

În fauna noastră sunt prezente 3 specii.

1. Talia mare (10-11,5 mm). Baza pronotului cu o bordură bine vizibilă. La ♂ pronotul prezintă o impresiune adâncită, situată lângă marginea sa anterioară. Labiumul pubescent.....**1 *U. culinaris* L.**
— Corpul de dimensiuni mai reduse (8-9 mm). Pronotul este lipsit de o bordură bazală. Pronotul la ♂ neted, fără impresiuni adâncite, iar labiumul este trapezoidal, glabru.....**2 *U. rufa* Pill. & Mitt.**

Alte specii: *Uloma ferruginea* Piller & Mitterpacher L = 9-10 mm.

1 *Uloma culinaris* Linnaeus Corpul roșcat-marونیu și lucios. Capul lățit, neted, prevăzut cu un șanțuleț frontal între ochi, la ♂ poate fi ușor punctat pe vertex. Clipeul de regulă cu o impresiune ușor adâncită. Mentumul lățit cu marginile rotunjite. Antenele scurte cu articolele treptat îngroșate de la bază spre vârf. Pronotul ceva mai lat decât lung cu marginea anterioară concavă și cu marginile laterale ușor rotunjite, mai puternic îngustate anterior, prevăzute cu o bordură fină. Baza pronotului $\pm$ ondulată, iar suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Atât unghiurile anterioare ale pronotului cât și cele posterioare sunt obtuze. Elitrele de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât pronotul, baza pronotului și cea a elitrelor au o lățime egală. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, vârful elitrelor (luate împreună) fiind lățit-rotunjit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, interstriurile sunt convexe, netede și nepunctate. Aripile membranoase sunt prezente. Picioarele scurte, marginea externă a tibiilor anterioare și mediane este zimțată. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație deasă. L = 10-11,5 mm.

♂ Mentumul neted și lucios. Lângă marginea anterioară a pronotului este prezentă o impresiune mediană adâncită.

♀ Mentumul punctat și pubescent. Marginea anterioară a pronotului fără o impresiune vizibilă.

În lemnul putred de foioase și conifere.

2 *Uloma rufa* Piller & Mitterpacher (*peroudi* Muls.) Asemănătoare cu specia precedentă, însă nuanța roșcată a corpului este mai accentuată, iar striile punctate de pe elitre mai superficiale. Capul înfundat în pronot până la nivelul ochilor, cu antenele moniliforme. Fruntea prezintă o impresiune adâncită. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior și cu unghiurile anterioare bine reliefate. Tibiile anterioare sunt mai late comparativ cu cele mediane și posterioare. L = 8-9 mm.

Specie montană răspândită în lemnul coniferelor.

20 Genul *Menephilus* Mulsant

Cuprinde o singură specie.

***Menephilus cylindricus* Herbst (*curvipes* F.)** Corpul ușor convex, cu marginile laterale paralele, negru cu luciu metalic și glabru dorsal. Piese bucale și antenele maroniu-negricioase. Partea ventrală maroniu-deschisă, prevăzută cu o punctuație deasă. Capul este puțin mai îngust decât pronotul, având aproximativ aceeași lungime și lățime. Ochii transversși și aplatizați, sinuați anterior. Tămplile scurte și rotunjite. Articolul terminal al palpiilor maxilari este ușor lățit. Antenele mai îngroșate începând cu al 6-lea articol, ele nu ating jumătate din lungimea pronotului. Baza pronotului dublu-ondulată având aceeași lățime cu baza elitrelor. Pronotul pătrat, la nivelul bazei și a marginilor laterale este prezentă o bordură accentuată. Unghiurile posterioare ale pronotului au un vârf ascuțit care se prelungește spre elitre. Capul și pronotul cu o punctuație deasă și accentuată. Marginea anterioară a pronotului dreaptă. Elitrele alungite cu marginile laterale ± paralele, prevăzute cu striuri longitudinale punctate și accentuate. Interstriurile elitrelor convexe. Prosternul neted. Picioarele dezvoltate cu tarsele scurte. Metatarsul este aproximativ egal cu celelalte articole tarsale luate împreună. L = 12-13 mm.

♂ Tibiile anterioare arcuite, prevăzute cu o pubescență apicală, galben-tomentoasă.

Sub scoarța de *Quercus* sp. sau în lemnul putred de conifere.

21 Genul *Tenebrio* Linnaeus

Corpul alungit cu marginile laterale ± paralele, glabru și ușor convex. Capul rotund, mai scurt decât pronotul, cu clipeul lățit și rotunjit. Ochii transversși, aplatizați, puternic sinuați anterior. Antenele glabre, cu majoritatea articolelor moniliforme, penultimul articol antenal este ușor transvers și aplatizat. Articolul terminal al palpiilor maxilari puțin îngroșat. Pronotul dreptunghiular sau pătrat, având aceeași lățime cu elitrele. Baza și marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură îngroșată. De o parte și de alta a bazei pronotului sunt vizibile două impresiuni superficiale. Scutелul transvers, semicircular sau pentagonal. Elitrele cu striuri longitudinale punctate și cu interstriuri ușor convexe. Epipleurele elitrelor bine conturate. Aripile membranoase sunt prezente. Femurele dezvoltate, ele depășesc cu puțin marginile laterale ale corpului. Tarsele mai scurte decât tibiile, fața lor internă are o pubescență deasă. Sternitul anal este lipsit de o bordură vizibilă. La ♂ tibiile anterioare sunt adesea ± arcuite.

În fauna noastră sunt prezente 3 specii răspândite în făină, produse de panificație și în lemn putred.

1. Pe fața ventrală a capului între ochi și mentum se află câte un dinte alungit.
..... **1 *T. opacus* Duft.**
- Porțiunea dintre ochi și mentum rotunjită, lipsită de un dinte vizibil. **2**
2. Ultimul articol antenal transvers, mai lat decât lung. Punctuația capului și a pronotului deasă și accentuată. Suprafața elitrelor cu rugozități granulate plane.
..... **2 *T. obscurus* F.**
- Articolul terminal al antenelor are aproximativ aceeași lungime și lățime, fiind mai lung decât penultimul. Punctuația capului și a pronotului este mai fină și mai rară. Elitrele cu rugozități foarte fine, ele nu sunt granulate. **3 *T. molitor* L.**

1 *Tenebrio opacus* Duftschmidt Corpul alungit, cu marginile laterale paralele, negru-unicolor, dorsal mat. Marginea anterioară a capului rotunjită, iar

tâmpilele sunt lungi. Fruntea prezintă în fața ochilor un șanțuleț transversal arcuit. Suprafața capului are o punctuație fină, ceva mai accentuată la nivelul frunții și a vertexului. Ochii mici, neproeminenți, iar ultimele 6 articole antenale sunt ușor lățite, articolul terminal este transvers, mai lat decât lung. Pronotul ceva mai lat decât lung, cu marginea anterioară și baza drepte, marginile laterale fiind ușor rotunjite. Unghiurile anterioare ale pronotului rotunjite dar proeminente, cele posterioare fiind ascuțite. Baza pronotului cu o bordură dublă în partea sa mediană. Suprafața pronotului cu o punctuație extrem de fină, adesea ± ștearsă. Scutelul triunghiular, bine vizibil. Elitrele cu baza dreaptă, cu umerii rotunjiți, marginile laterale ale elitrelor fiind paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața elitrelor prezintă striuri punctate fine, mai accentuate spre vârf. Interstriurile elitrelor au rugozități lucioase fine și dese. Tibiile anterioare ușor arcuite, toate tibiile sunt mai lungi decât tarsele. L = 16-18 mm.

Sub scoarța arborilor bătrâni.

2 *Tenebrio obscurus* Fabricius Partea dorsală a corpului mată, de culoare neagră sau castaniu-închisă. Uneori antenele și cea mai mare parte a picioarelor au o nuanță roșcat-maronie. Capul cu tâmpilele lungi, iar șanțulețul frontal din fața ochilor este slab conturat. Antenele aproximativ la fel de lungi cât capul și pronotul luate împreună. Al 3-lea articol antenal de aproximativ trei ori mai lung decât articolul 2, iar ultimele 4 articole terminale sunt scurte, mai late decât lungi. Pronotul ușor transvers, cu marginea anterioară concavă și cu marginile laterale relativ rotunjite, neondulate posterior. Baza pronotului cu o bordură mediană accentuată, pe laturi există câte o porțiune înălțată transversală. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite și ușor divergente. Scutelul pentagonal. Elitrele sunt mai lungi decât la *T. molitor*, suprafața lor prezintă striuri punctate fine, iar interstriurile sunt plane, cu granule longitudinale dispuse neregulat. Al 8-lea interstriu al elitrelor lățit, prevăzut cu un rând de puncte slab conturat. L = 14-18 mm.

♂ Femurele anterioare puternic îngroșate comparativ cu cele mediane, denticulate la nivelul marginii interne. Tibiile anterioare evident arcuite, iar marginea lor internă prezintă franjuri de peri.

♀ Femurele anterioare ceva mai îngroșate decât femurele mediane, iar tibiile anterioare sunt ușor arcuite.

Specie sinantropă, întâlnită în făină și produse de panificație.

3 *Tenebrio molitor* Linnaeus Corpul lucios, castaniu-închis sau negru. Jumătatea anterioară a capului, ochii, scutelul, antenele și picioarele, maronii sau roșcat-maronii. Partea ventrală a corpului adesea de nuanță mai deschisă, prevăzută cu un luciu mătăsos. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă, cu ochii sinuați. Antenele sunt mai scurte decât capul și pronotul luate împreună, articolul 3 este de două ori mai lung decât articolul 2, iar articolele 8-10 sunt transverse. Pronotul de aproximativ 1,5 ori mai lat decât lung, cu marginile laterale ușor rotunjite și prevăzute cu o bordură accentuată. De o parte și de alta a bazei pronotului se află câte o impresiune laterală ușor adâncită. Discul pronotului cu o punctuație rară, spre margini punctuația devine ceva mai accentuată. Scutelul bine vizibil. Elitrele cu striuri punctate relativ accentuate, interstriurile ușor convexe, prevăzute cu o punctuație fină și deasă, fiind lipsite de granule vizibile. Al 8-lea interstriu al elitrelor ceva mai lățit, cu un rând longitudinal de puncte. La ♂ tibiile anterioare sunt mai lungi și mai arcuite decât la ♀, prevăzute pe marginea internă cu peri țepoși. L = 12-18 mm.

Sinantropă, dar mai poate fi găsită în cuiburi de păsări și în lemnul arborilor bătrâni.

22 Genul *Neatus* Leconte

În fauna României există o singură specie.

***Neatus picipes* Herbst** Corpul alungit, cu marginile laterale paralele, lucios, turtit dorso-ventral, negru-unicolor. Antenele, picioarele și uneori partea ventrală a corpului de nuanță maroniu-deschisă. Capul rotunjit, prevăzut cu o punctuație fină și rară. Fruntea prezintă o impresiune mediană ușor adâncită. Ochii puternic sinuați anterior. Antenele cu articolele ușor îngroșate spre vârf, acoperite cu o pilozitate fină. Al 3-lea articol antenal de 1,5 ori mai lung decât articolul 2, articolele 7-10 sunt transverse, articolul terminal fiind mai lung decât penultimul. Pronotul transvers, cu marginile laterale evident rotunjite, puțin mai înguste anterior, prevăzute cu o bordură fină. Unghiurile anterioare și cele posterioare ale pronotului obtuse cu vârful ușor ascuțit. Discul pronotului lucios, cu o punctuație fină și rară, lângă marginile laterale ale pronotului există puncte ombilicate. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, ușor lățite postmedian. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, toate cele 9 interstriuri au o lățime egală, fiind prevăzute cu o punctuație de fond fină și rară. Picioarele lungi, femurele anterioare la ambele sexe nu sunt mai late decât cele mediane, iar tibiile anterioare sunt drepte. Ultimul sternit abdominal este lipsit de o bordură vizibilă. L = 12-16 mm.

♂ Marginea internă a tibiilor anterioare ușor ondulată, prevăzută cu câțiva zimțișori mici.

În lemnul putred și sub scoarța arborilor bătrâni.

23 Genul *Enoplopus* Solier

În arealul nostru faunistic întâlnim o singură specie.

***Enoplopus dentipes* Rossi (*velikensis* Pill., *caraboides* Panz.)** Corpul oval-rotunjit, puternic bombat dorsal, ± emisferic. Negru-unicolor și lucios, uneori antenele și tarzele pot fi roșcat-maronii. Capul scurt și lățit, înfundat în pronot până la nivelul ochilor. Articolul terminal al palpiilor maxilari lățit în formă de secure. Ochii mari și rotunjiți în dreptul clipeului. Antenele lungi, ele depășesc baza pronotului. Primele două articole antenale scurte, articolul 3 fiind evident alungit, iar articolul terminal ușor îngroșat. Pronotul transvers, trapeziform, cu marginea anterioară concavă și cu baza ondulată, prevăzută cu un lob median bine dezvoltat. Marginile laterale ale pronotului drepte în jumătatea bazală, după care ele sunt puternic îngustate anterior. Atât marginile laterale cât și baza pronotului prezintă o bordură accentuată. Unghiurile anterioare și posterioare ale pronotului ușor ascuțite, iar baza pronotului are aproximativ aceeași lățime cu cea elitrelor. Suprafața capului prezintă cute longitudinale, iar cea a pronotului are granulații alungite. Scutelul extrem de mic. Elitrele scurte, având cea mai mare lățime în partea lor mediană. Vârful elitrelor ascuțit, iar suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, marginile laterale ale elitrelor au o bordură bine vizibilă. Epipleurele elitrelor lățite anterior și îngustate spre vârf. Interstriurile elitrelor fin granulate cu un luciu slab. Picioarele lungi, cu femurele îngroșate, prevăzute pe marginea lor laterală cu un dinte ascuțit. L = 8,5-11 mm.

♂ Mentumul prezintă un smoc de peri.

Specie montană.

24 Genul *Helops* Fabricius

Genul cuprinde două specii central-europene, dintre care una a fost semnalată și în fauna noastră.

***Helops rossii* Germar** Corpul alungit, puternic convex, adesea cu luciu metalic, dorsal albastru sau violet. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație

deasă și accentuată. Capul voluminos cu clipeul rotunjit și bombat. Ochii transversii, ușor sinuați anterior. Tâmpilele se prelungesc anterior sub forma unui gât scurt. Antenele ating baza pronotului, ele nu sunt îngroșate spre vârf, cu articolul terminal mai scurt decât penultimul. Ultimul articol al palpiilor maxilari este lățit în formă de secure. Pronotul cordiform cu discul bombat. Baza și jumătatea antemediană a marginilor laterale ale pronotului prezintă o bordură accentuată. Unghiurile anterioare ale pronotului obtuze și rotunjite. Elitrele au o bordură bazală înălțată, iar suprafața lor prezintă striuri longitudinale accentuate. Interstriurile elitrelor puternic convexe, prevăzute cu o punctuație fină. Umerii elitrelor nu sunt bine conturați, însă unghiul lor humeral este ascuțit. Picioarele dezvoltate. Sternitul anal are o margine ascuțită. L = 13-20 mm.

25 Genul *Probaticus* Seidlitz

Capul lățit și aplatizat. Ochii oblic-transversii, ușor sinuați anterior. Antenele lungi și subțiri, ceva mai îngroșate spre vârf. Articolul terminal al palpiilor maxilari este lățit în formă de secure. Pronotul transvers, ± cordiform, cu unghiurile posterioare ascuțite. Unghiul humeral al elitrelor ascuțit. Metasternul este extrem de scurt. Sternitul anal prezintă o margine ascuțită.

În fauna României 3 specii.

1. Partea dorsală a corpului cu rugozități punctate accentuate.....**1 P. subrugosus Duft.**
- Dorsal fără rugozități punctate, elitrele au striuri longitudinale ± întrerupte.....**2**
2. Talia redusă (8-9 mm). Primele 2-3 articole ale tarselor mediane și posterioare hipertrofiate.....**2 P. tarsatus Küst.**
- Corpul de dimensiuni mai mari (10,5-18,5 mm). Articolele tarselor mediane și posterioare normal conformat.**3 P. tenebricosus Brullé.**

1 *Probaticus subrugosus* Duftschmidt Corpul negru-mat. Marginile laterale ale pronotului lipsite de o bordură vizibilă, iar discul pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Uneori suprafața pronotului are rugozități punctate. Suprafața elitrelor cu o punctuație granulată. L = 8-14 mm.

În zone aride și însorite pe terenuri nisipoase.

2 *Probaticus tarsatus* Küster Atât partea dorsală a corpului cât și antenele și picioarele sunt negre-unicolore. Capul dreptunghiular cu ochii aplatizați, articolul terminal al palpiilor maxilari este lățit în formă de secure. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu marginea anterioară și baza drepte. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt obtuze. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Scutелul are forma unui triunghi echilateral, iar elitrele (luate împreună) sunt de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât late, cu vârful rotunjit. Marginile laterale ale elitrelor ușor rotunjite și puternic îngustate spre apex. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale ± șterse, iar interstriurile au o punctuație extrem de fină. Picioarele scurte și îngroșate, primele două articole ale tarselor posterioare sunt evident lățite. L = 8-9 mm.

În aceleași locuri cu specia precedentă.

3 *Probaticus tenebricosus* Brullé Corpul negru-unicolor. Capul mai mic decât pronotul, cu antenele scurte ce ajung până la nivelul primei treimi anterioare a elitrelor. Al 3-lea articol antenal extrem de alungit. Ochii sunt situați pe fața

superioară a capului, fiind bine vizibili atunci când exemplarul studiat este privit de sus. Pronotul transvers, de aproximativ 1,5 ori mai lat decât lung, cu marginile laterale evident rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului convexă, iar baza pronotului poate fi dreaptă ori ușor concavă. Unghiurile anterioare ale pronotului obtuze, cele posterioare sunt drepte cu vârful ascuțit. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele convexe, cu marginile laterale rotunjite și lățite median și cu umerii bine reliefați. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale ce se prezintă sub forma unor linii întrerupte, interstriurile elitrelor au o punctuație extrem de fină. Picioarele robuste cu femurele mai îngroșate. L = 10,5-18,5 mm.

26 Genul *Stenomax* Allard

În fauna noastră este prezentă o singură specie.

***Stenomax aeneus* Scopoli** Corpul maroniu cu reflexe metalice, puternic convex privit din profil. Capul mai îngust decât pronotul, cu marginile laterale ± paralele la nivelul tâmpelor. Ochii mari și convecși, bine vizibili când capul este privit de sus. Antenele lungi și subțiri, ele se inseră lângă marginea anterioară a clipeului. Articolul terminal al palpiilor maxilari este lățit în formă de secure. Pronotul transvers, ușor cordiform, cu marginile laterale rotunjite, unghiurile anterioare ale pronotului obtuze, iar cele posterioare sunt drepte cu vârful ascuțit. Baza pronotului prezintă o bordură fină. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație uniformă, fină și deasă. Elitrele (luate împreună) de aproximativ două ori mai lungi decât late, iar vârful lor este mucronat. Suprafața elitrelor dispune de stri longitudinale punctate și accentuate. Picioarele robuste cu femurele extrem de îngroșate. L = 12-16 mm.

♂ Tarsele anterioare și mediane lățite.

În iască, ciuperci arboricole și sub scoarța copacilor.

27 Genul *Nalassus* Mulsant

(*Cylindronotus* Fald.)

Corpul oval-scurtat, convex dorsal. Pronotul lățit la bază, el nu este cordiform. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, îngustate anterior, prevăzute cu o bordură fină. Unghiul humeral al elitrelor teșit.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate 3 specii.

1. Partea dorsală a corpului lucioasă. Discul pronotului cu rugozități fine și cu o punctuație rară. Tarsele anterioare și mediane ale ♂ puternic lățite.....

.....1 *N. laevicostriatus* Gze.

— Dorsal mat. Discul pronotului și îndeosebi marginile lui laterale prezintă puncte și rugozități mai accentuate. La ♂ tarsele anterioare și mediane nu sunt lățite.....

.....2 *N. dermestoides* Ill.

Alte specii: *Nalassus dryadophilus* Mulsant L = 7,5-9,5 mm.

1 *Nalassus laevicostriatus* Goeze (*striatus* Geoffr., *caraboides* Panz.) Negru-maroniu cu luciu metalic. Antenele, palpii, picioarele, adesea și partea ventrală a corpului roșcat-maronie. Ochii puternic transvers, iar antenele ating baza elitrelor. Pronotul ușor convex, marginile lui laterale au o bordură fină. Elitrele puternic convexe, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație accentuată cu puncte izolate, mai adânci și mai îngroșate, uneori între puncte se află tuberozități transversale. L = 7-11 mm.

Sub scoarța stejarilor bătrâni.

2 *Nalassus dermestoides* Illiger (*quisquilius* Strm.) Corpul oval-alungit, negru-marونی, cu antenele, picioarele și partea ventrală de nuanță mai deschisă. Capul lătit, mai îngust decât pronotul, cu ochii aplatizați. Antenele scurte, ele ating baza pronotului. Pronotul transvers, cu marginea anterioară concavă și cu baza dreaptă sau ușor ondulată. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt obtuze și bine reliefate. Bordura marginilor laterale ale pronotului este mai îngroșată. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație uniformă. Scutelul triunghiular cu vârful ușor rotunjit. Elitrele cu marginile laterale rotunjite și îngustate spre apex, umerii elitrelor fiind bine conturați. Suprafața elitrelor cu striuri accentuate, la nivelul striurilor sunt vizibile din loc în loc puncte mai adâncite. Interstriurile elitrelor au o punctuație fină, din loc în loc ± ștersă. Picioarele fine cu tarsele subțiri. L = 8-12 mm.

Pe conifere.

38 Familia BORIDAE

Se deosebește de Fam. *Tenebrionidae* prin cavitățile de articulație ale coxelor anterioare care sunt deschise atât posterior cât și lateral și prin conformația primelor 5 sternite abdominale care nu sunt concrescute.

Cuprinde un singur gen monotipic.

Genul *Boros* Herbst

Corpul îngust, cilindric și glabru dorsal. Capul relativ dezvoltat, puțin mai îngust decât pronotul. Clipeul lătit, el acoperă parțial primul articol de la baza antenelor. Ochii ușor concavi, mari, situați pe părțile laterale ale capului. Între clipeu și labrum se află o strie superficială. Antenele scurte, ceva mai lungi decât capul, ultimele 3 articole antenale fiind îngroșate. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, prevăzute cu o bordură fină, însă bordura bazală a pronotului este accentuată. Marginea anterioară a pronotului dreaptă. Scutelul mic, semicircular. Elitrele lungi, mai late decât pronotul, prevăzute cu striuri punctate extrem de fine, dispuse neuniform. Femurele scurte și îngroșate, iar tibiile sunt înguste și subțiri. Pretarsele picioarelor anterioare mediane și posterioare alungite.

***Boros schneideri* Panzer** Corpul castaniu-lucios. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale uniform rotunjite. Elitrele lungi și înguste, de peste 3 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Apexul elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Capul și pronotul prezintă o punctuație deasă și accentuată. Suprafața elitrelor cu o punctuație mai fină și mai rară. Antenele maronii, iar tarsele sunt galben-roșcate, de nuanță mai deschisă. L = 11-14 mm.

Sub scoarța putredă de *Betula* sp., *Quercus* sp. și de conifere.

39 Familia MELANDRYIDAE

Corpul alungit cu marginile ± paralele, adesea ovoid. Capul îngustat după ochi, dar nu este pedunculat. Ochii aplatizați sau ușor bombați, adesea reniformi, mai rar rotunjiți. Antenele se inseră înaintea ochilor, uneori baza antenelor este acoperită de o bordură înălțată. Mandibulele scurte, de cele mai multe ori cu vârful despicat. Articolul terminal al palpiilor maxilari lătit în formă de secure, mai rar el poate fi cilindric sau acuminat. Marginile laterale ale pronotului îndeosebi spre partea posterioară au o muchie ascuțită. Elitrele adesea cu o punctuație neuniformă, uneori

suprafața elitrelor poate fi striat-punctată sau carenată. Aripile membranoase (cu câteva excepții) bine dezvoltate. Coxele anterioare rotunjite sau conice, cotangente, ori ele sunt separate de apofiza prosternului. Cavitățile coxale ale picioarelor anterioare deschise posterior. Abdomenul este format din 5 sternite bine conturate, mai rar poate fi vizibil și al 6-lea sternit de dimensiuni reduse. Penultimul sternit abdominal nu este scurtat. Femurele și tibiile scurte, cu pintenii apicali lungi sau femurele și tibiile pot fi lungi cu pintenii scurți. Primul articol al tarselor posterioare alungit, iar penultimul articol este de regulă bilobat. Ghearele simple sau cu un dinte median, situat pe marginea lor internă.

Adulții trăiesc sub scoarța arborilor bătrâni, în iască, în bucăți de lemn uscate sau în rumeguș. Un număr redus de specii sunt întâlnite la liziera pădurilor pe arbuști și pe flori.

Cheia genurilor

1. Ghearele denticulate sau despicate (fig.52a)..... **1 *Osphya* Ill.**
- Ghearele simple (fig.52b)..... **2**

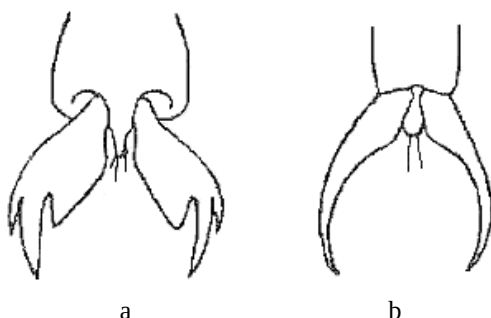

Fig. 52

Ghearele la Melandryidae (după H. Freude)

a-*Osphya* sp., b-*Serropalpus* sp.

2. Baza pronotului adesea cu o bordură, pronotul se fixează strâns de baza elitrelor, acestea din urmă acoperă complet abdomenul. Suprafața elitrelor prezintă o proeminență transversală..... **3**
- Baza pronotului lipsită de o bordură vizibilă, pronotul se inseră de elitre printr-o legătură slabă. Elitrele late și aplatizate fără o proeminență transversală..... **7**
3. Capul (privit de sus) bine conturat. Baza pronotului este mai îngustă decât marginea anterioară a elitrelor. Forma elitrelor este ovală sau lățită și aplatizată...
..... **2 *Zilora* Muls.**
- Capul (privit de sus) nu este bine vizibil. Baza pronotului aproximativ la fel de lată cât baza elitrelor, acestea din urmă fiind înguste și cilindrice..... **4**
4. Antenele depășesc jumătate din lungimea corpului. Penultimul articol al tuturor tarselor este subțire și alungit (fig.53a, pag.97)..... **3 *Serropalpus* Hell.**
- Antenele nu depășesc jumătatea lungimii corpului. Penultimul articol tarsal bilobat (fig.53b, pag.97)..... **5**

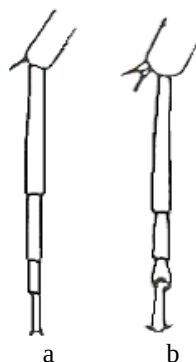

Fig. 53
Tarsele posterioare la Melandryidae (după H. Freude)
 a-*Serropalpus* sp., b-*Melandrya* sp.

5. Ochii ușor convecși. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare închise, iar trohanterele sunt bine conturate. Între prostern și epimere există o sutură superficială.....**4 Xylita Payk.**
- Ochii aplatizați. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare sunt deschise în partea lor posterioară. Trohanterele picioarelor anterioare nu sunt bine vizibile. Între prostern și epimere există o sutură accentuată.....**6**
6. Elitrele cu pete portocalii. Articolul terminal al palpilor maxilari este mai lat decât penultimele două articole (fig.54a). Coxele anterioare cotangente (fig.55, pag.98)**5 Dircaea F.**
- Elitrele maronii sau negre-unicolore. Ultimul articol al palpilor maxilari nu este mai lat decât penultimele două (fig.54b). Coxele anterioare ± depărtate între ele.....**6 Phloiotrya Steph.**

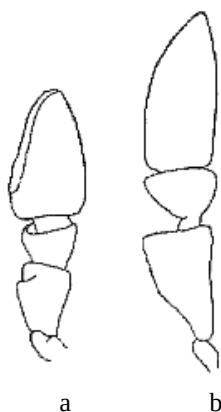

Fig. 54
Palpii maxilari la Melandryidae (după H. Freude)
 a-*Dircaea* sp., b-*Phloiotrya* sp.

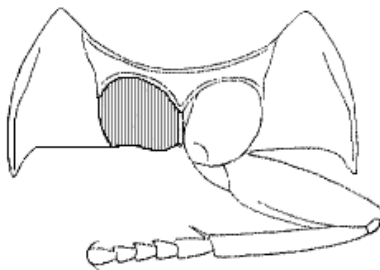

Fig. 55

Coxele anterioare la *Dircaea* sp. (după H. Freude)

7. Pronotul negru sau negru-albăstrui, îngustat anterior. Elitrele ușor lățițe posterior, prevăzute cu strii sau carene fine.....7 ***Melandrya* F.**
 — Pronotul parțial sau total gălbui, cu marginile laterale rotunjite, ușor îngustate anterior. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele, lipsite de strii sau carene vizibile.....8 ***Phryganophilus* Sahlb.**

1 Genul *Osphya* Illiger

În fauna noastră o singură specie.

***Osphya bipunctata* Fabricius (*praeusta* Ol.)** Coloritul corpului extrem de variat. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pilozitate fină, culcată, de nuanță gălbuie. Capul prognat cu ochii glabri, puternic sinuați și convecși. Vârful mandibulelor crestat. Articolul terminal al palpiilor maxilari dezvoltat, lățit în formă de secure. Antenele lungi și subțiri, filiforme, cu articolul 2 întotdeauna ușor scurtat. Vârful antenelor atinge sau depășește cu puțin jumătate din lungimea corpului. Pronotul disciform, aproximativ la fel de lat cât elitrele, ± transvers, cu baza dreaptă și cu marginile laterale arcuite. Unguiurile anterioare ale pronotului rotunjite. Elitrele mai late decât pronotul, cu tuberculi humerali bine conturați. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Marginile laterale ale elitrelor paralele la ♂, la ♀ ele sunt ușor rotunjite. Punctuația elitrelor deasă, neuniformă, ceva mai fină spre vârf, iar pubescența lor este culcată, scurtă, de nuanță cenușie. Epipleurele elitrelor înguste, șterse postmedian. Picioarele lungi cu femurele dezvoltate. Tibiile înguste, cu doi piteni apicali scurți de lungime egală. Ghearele fine. Penultimul articol al tarselor lățit și bilobat. L = 5-11 mm.

♂ Pronotul negru cu marginile laterale roșcate, elitrele negre cu excepția marginilor laterale care prezintă o tivitură îngustă de nuanță gălbuie.

♀ Corpul predominant roșcat-marونیu. Vertexul, două pete alungite pe pronot, 4 puncte situate la baza elitrelor, apexul elitrelor, vârful femurelor, tibiile și tarsale negre. Sternul negricios, sternitele abdominale parțial sau total negre.

La liziera pădurilor pe inflorescențele de *Cornus sanguinea*, *Prunus padus*, *Crataegus* sp.

Varietăți întâlnite la ♂:

-**ab. *testaceithorax* Pic** Pronotul parțial galben-roșcat.

-**ab. *vierli* Rtt.** Corpul predominant negru, baza antenelor, piesele bucale, baza femurelor și a tibiilor galben-roșcate.

-**ab. *nigroclavatus* Rtt.** Picioarele negre unicolore.

Varietăți întâlnite la ♀:

-**ab. impunctata Donisthorpe** Pronotul galben-roșcat unicolor, elitrele galben-roșcate cu apexul negru, iar picioarele sunt în cea mai mare parte gălbui.

-**ab. inoptata Pic** Partea dorsală a corpului în totalitate galben-roșcată.

-**ab. obscuripennis Pic** Elitrele au pete negre.

2 Genul *Zilora* Mulsant

Genul cuprinde o singură specie.

***Zilora obscura* Fabricius (*sericea* Strm., *eugeniae* Ganglb.)** Corpul alungit, lucios, negru, uneori roșcat-marونی. Discul pronotului și marginile laterale ale elitrelor de nuanță roșcat-maronie. Antenele, palpii și picioarele roșcate. Partea ventrală a corpului poate fi parțial marونی-deschisă. Capul transvers, evident mai îngust decât pronotul, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Ochii convecși. Articolul terminal al palpiilor maxilari în formă de secure și mai lat decât penultimul articol. Fruntea ușor convexă. Antenele îngroșate, ele depășesc baza pronotului, acesta din urmă este transvers, mai îngust decât elitrele. Baza și marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură fină. Pot fi prezente 2-3 gropițe bazale adâncite. Elitrele alungite, (luate împreună) cu vârful rotunjit. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele, iar spre vârf este vizibilă o strie suturală accentuată. Suprafața elitrelor cu o punctuație fină, aspră, ce se dispune sub forma unor striuri longitudinale fine. Picioarele subțiri cu tarsele mai scurte decât tibiile. Penultimul articol de la toate tarsele bilobat. Coxele anterioare cotangente. L = 4,5-9 mm.

Sub scoarța de *Abies* sp. și *Larix* sp. Adulții sunt nocturni.

3 Genul *Serropalpus* Hellenius

În fauna României o singură specie montană, întâlnită pe *Abies* sp. și pe *Picea* sp.

***Serropalpus barbatus* Schaller** Corpul alungit, îngustat după ochi, cilindric și bombat, ceva mai îngust decât pronotul. Dorsal unicolor, marونی sau marونی-negricios, cu antenele, palpii și picioarele galben-roșcate. Suprafața corpului prezintă o punctuație fină și deasă, acoperită cu o pilozitate gălbuie fină. Capul rotunjit, cu fruntea lată și aplatizată. Ochii mari, reniformi și aplatizați. Palpii maxilari lungi, articolul terminal al palpiilor maxilari aplatizat, triunghiular, de aproximativ două ori mai lung decât penultimul. Antenele lungi, filiforme, ajungând până la jumătatea corpului. Pronotul transvers, puțin mai lat decât lung, cu marginile laterale îngustate anterior. Baza pronotului dreaptă, iar marginile laterale sunt rotunjite, având pe cea mai mare parte din lungimea lor o bordură vizibilă. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte. Scutелul pătrat. Elitrele la fel de late sau puțin mai late decât pronotul, cu umerii rotunjiți, îngustate spre vârf. Suprafața elitrelor de regulă cu striuri punctate fine, spre bază sunt vizibile granulații punctate. Sutura elitrelor prezintă o bordură postmediană. Vârful elitrelor (luate izolat) ascuțit. Picioarele lungi și subțiri, cu tibiile cilindrice, prevăzute cu 2 piteni apicali. Tarsele mai lungi decât tibiile. L = 8-18 mm.

♂ Abdomenul este alcătuit din 6 sternite bine conturate, cu tibiile și tarsele anterioare lățite.

Atât adulții cât și larvele trăiesc în buturugile de conifere, larvele se dezvoltă în cuiburile de *Sirex* sp.

4 Genul *Xylita* Paykull

Corpul alungit, ușor convex, cu marginile laterale $\pm$ paralele. Capul transvers cu fruntea lată și plană. Ochii mari, reniformi. Capul este aplecat anterior, privit de sus este vizibil numai vertexul. Antenele lungi și subțiri. Articolul terminal al palpilor maxilari este puternic lățit în formă de secure. Elitrele puțin mai late decât pronotul, sutura elitrei prezintă o bordură fină. Picioarele scurte cu femurele mai îngroșate. Primul articol al tarselor posterioare atinge aproximativ jumătate din lungimea tibiei. Pintenul apical al tibiilor este scurtat.

În fauna noastră întâlnim o singură specie.

***Xylita laevigata* Hellenius (*buprestoides* Payk., *discolor* F.)** Corpul negru sau maroniu-închis, cu extremitatea elitrei adesea de nuanță mai deschisă. Umerii elitrei au o bordură laterală maroniu-gălbuie. Antenele și picioarele roșcat-maronii cu femurele negricioase. Partea dorsală a corpului prezintă o punctuație deasă și accentuată, iar elitrele sunt acoperite cu o pubescență gălbuie. L = 6,5-10 mm.

-ab. *lividipennis* Rtt. Corpul negru cu elitrele galben-maronii, de culoare deschisă.

În lemnul putred de conifere.

5 Genul *Dircaea* Fabricius

Genul cuprinde o singură specie.

***Dircaea quadriguttata* Fairmaire (*quadrimaculata* Ill.)** Corpul oval-alungit, puternic convex (văzut din profil). Negru cu palpii gălbui, antenele și picioarele de nuanță maronie. Pata antemediană gălbuie a elitrei se prelungește anterior sub forma unui vârful ascuțit, iar pata postmediană este ușor transversă. Capul emisferic, cu ochii reniformi și aplatizați. Antenele moniliforme, ele ajung până la baza pronotului. Lungimea și lățimea pronotului aproximativ egale, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Marginea anterioară a pronotului (privită de sus) acoperă capul în întregime, marginile laterale se îngustează anterior, iar unghiurile lui anterioare sunt slab conturate. Baza pronotului prezintă o bordură fină. Elitrele lungi, îngustate posterior, aproximativ la fel de late cât baza pronotului, fiind prevăzute cu tuberculi humerali bine conturați. Spre vârful elitrei sunt ușor întredeschise și rotunjite. Stria suturală este vizibilă numai la extremitatea apicală a elitrei. Picioarele subțiri cu penultimul articol de la toate tarsele bilobat. Pintenul terminal al tibiilor este bine dezvoltat. Elitrele au câte două pete portocalii. L = 8-12 mm.

În lemnul uscat de fag.

6 Genul *Phloiodya* Stephens

Dorsal alungit, cilindric, cu marginile laterale $\pm$ paralele, capul rotunjit și complet acoperit de pronot. Fruntea lată și plană. Ochii transvers, puternic fațetați și ușor convecși. Antenele lungi și subțiri. Articolul terminal al palpilor maxilari alungit, el nu este mai lat decât ultimele două articole care îl preced. Pronotul nu este transvers, marginea sa anterioară fiind semicirculară. Elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Sutura dintre prostern și epimeră este accentuată. Coxele anterioare cotangente în partea lor mediană.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate 3 specii.

1. Marginile laterale ale pronotului puternic arcuite, iar baza pronotului dublu-ondulată în forma literei „S”. Suprafața pronotului nu este granulată având o punctuație fină și deasă, ceva mai accentuată decât punctuația elitrelor. Epipleurele elitrelor se prelungesc de la bază spre apex.....**1 P. rufipes Gyll.**
 — Pronotul cu marginile laterale ușor arcuite, baza pronotului nu este dublu-ondulată, iar suprafața sa are o punctuație deasă și accentuată. Epipleurele elitrelor se prelungesc numai până la nivelul coxelor posterioare.....**2 P. tenuis Hampe**

1 *Phloiотrya rufipes* Gyllenhal Corpul predominant maroniu-negricios, baza antenelor, picioarele și elitrele roșcat-maronii. Uneori și abdomenul are o nuanță mai deschisă, roșcat-maronie. Epipleurele elitrelor înguste, dar ele se întind pe toată lungimea elitrei de la bază până la unghiul sutural. L = 5-9 mm.

În trunchiuri putrezite de fag.

2 *Phloiотrya tenuis* Hampe (*vaudoueri* Muls., *scabra* Petri) Corpul cilindric și alungit cu extremitățile rotunjite. Roșcat-maroniu, lipsit de luciu metalic, mai rar elitrele prezintă o nuanță ceva mai închisă. Picioarele, antenele și uneori abdomenul de culoare roșcat-deschisă. Antenele scurte, ele ating baza elitrelor. Pronotul mai lung decât lat, cu marginea anterioară și cele laterale rotunjite în formă de coif. Adesea pronotul prezintă între impresiunile bazale o gropiță mediană superficială. Scutelul mic și greu vizibil. Elitrele de aproximativ 4 ori mai lungi decât late, cu baza dreaptă și cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața pronotului și a elitrelor prezintă o punctuație ștearsă. L = 6-12 mm.

În lemnul uscat și sub scoarța copacilor.

7 Genul *Melandrya* Fabricius

Corpul aplatizat, adesea lățit posterior. Capul ușor aplecat înainte, pătrat, bine vizibil privit de sus. Fruntea lățită și aplatizată, iar clipeul este delimitat printr-o strie bine conturată. Ochii mari, dispuși oblic, reniformi și fin fațetați. Ultimul articol al palpiilor maxilari alungit. Antenele subțiri, depășind cu puțin baza pronotului, acesta din urmă este transvers, îngustat anterior, cu impresiuni bazale adâncite. Articolele antenale sunt scurte și ușor îngroșate. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale îngustate de la bază spre vârf. Baza pronotului triplu-ondulată, atât baza cât și marginile laterale ale pronotului au o bordură vizibilă. Jumătatea postmediană a pronotului cu două impresiuni bazale mari și adâncite. Elitrele plane, de 3,5-4 ori mai lungi decât pronotul, ușor lățite posterior. Suprafața elitrelor striată, între strii nu sunt prezente rânduri longitudinale de puncte. Epipleurele elitrelor îngustate anterior și șterse spre vârf. Picioarele dezvoltate cu femurele lățite median, iar tibiile sunt drepte cu 2 pinteni apicali scurți. Tarsele aproximativ la fel de lungi cât tibiile, primul articol al tarselor posterioare la fel de lung cât restul articolelor luate împreună, penultimul articol de la toate tarsele bilobat. Ghearele bine dezvoltate cu marginea internă simplă, nedenticulată.

Larvele se dezvoltă în crengile de alun căzute pe sol sau în lemnul putred de foioase. În fauna României 3-4 specii.

1. Pronotul este mai îngust decât elitrele. Interstriurile convexe ale elitrelor alternează cu interstriuri plane.....**1 M. dubia Schall.**
 — Atât pronotul cât și elitrele au o lățime aproximativ egală. Toate interstriurile elitrelor sunt uniforme, egal convexe și lățite.....**2**

2. Partea dorsală a corpului de culoare neagră-albăstruie. Elitrele prezintă câte 8-10 striuri longitudinale superficiale, scurtate în partea lor antemediană.....

.....**2 M. caraboides L.**

— Dorsal negru-unicolor și lucios. Fiecare elită are câte 4 striuri longitudinale superficiale, scurtate anterior.....**3 M. barbata F.**

1 Melandrya dubia Schaller Corpul negru-unicolor, numai palpii, vârful ultimului articol antenal și tarsele sunt roșcat-maronii. Partea dorsală cu o punctuație deasă, fiind acoperită cu o pubescență culcată, de culoare neagră. Baza pronotului prezintă două impresiuni adâncite care se prelungesc anterior până la mijlocul pronotului. Șanțulețul median longitudinal al pronotului este bine conturat. Elitrele lățite posterior și aplatizate, fiecare elită are câte 9-10 carene longitudinale superficiale. Discul elitrelor cu o pubescență gălbuie, înaintea discului se află o impresiune transversală accentuată. L = 10-16 mm.

În bucăți de lemn uscate.

2 Melandrya caraboides Linnaeus Corpul negru cu luciu metalic albăstrui. Palpii și tarsele galben-roșcate. Capul și pronotul sunt lipsite de un șanțuleț longitudinal median. Impresiunile bazale ale pronotului mici, triunghiulare, ele nu ajung până la mijlocul pronotului și la nivelul marginilor laterale. Baza pronotului triplu-ondulată. Punctuația pronotului rară, la fel cu cea a elitrelor. Jumătatea postmediană a elitrelor lățită și aplatizată. Suprafața elitrelor prezintă carene scurte, ușor înălțate. L = 10-16 mm.

-ab. tibialis Vit. Tibiile roșcat-maronii.

Specie montană, rară în zona de câmpie. Se întâlnește în lemnul doborât al arborilor de esențe foioase. Adulții nocturni, ei sunt activi în lunile mai-iunie.

3 Melandrya barbata Fabricius (flavicornis Duft.) Negru-lucios, cu antenele, palpii și picioarele galben-roșcate. Pronotul prezintă o punctuație fină, relativ deasă, punctuația elitrelor fiind mai accentuată decât cea a pronotului. Cele două impresiuni bazale se prelungesc până în partea mediană a pronotului. Marginile laterale ale elitrelor ușor lățite postmedian, iar interstriurile elitrelor sunt convexe. L = 9-12 mm.

În zona colinară și montană, în lemnul de foioase și conifere.

8 Genul *Phryganophilus* Sahlberg

Capul transvers, mai îngust decât pronotul, aplecat înainte. Fruntea lățită și aplatizată cu o impresiune mediană adâncită. Ochii mari, reniformi și convecși. Articolul terminal al palpilor maxilari alungit, triunghiular, cu baza mai lată decât penultimul articol. Antenele scurte, ele depășesc cu puțin baza pronotului și sunt ușor îngroșate spre vârf. Articolele antenale 2 și 3 au aproximativ aceeași lungime, iar articolul 4 este mai lung decât articolul 3. Pronotul transvers, rotunjit, având aceeași lățime cu baza elitrelor. Marginea anterioară a pronotului ușor rotunjită, iar marginile laterale ale pronotului sunt uniform rotunjite, prevăzute cu o bordură accentuată antemediană. Baza pronotului dublu-ondulată, lipsită de o bordură vizibilă, cu două impresiuni adâncite punctiforme. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuz-rotunjite. Scutелul rotunjit. Elitrele prevăzute cu o punctuație deasă, fiind lipsite de striuri sau carene. Penultimul articol al tarselor bilobat.

Dintre cele două specii europene una este prezentă și în fauna noastră.

***Phryganophilus ruficollis* Fabricius (*rostri* Hubenthal)** Corpul negru, cu pronotul galben-roșcat, unicolor. Ultimele două sternite abdominale gălbui. Prosternul și mezosternul scurtat înaintea cavității de articulație ale coxelor anterioare și mediane. L = 14-16 mm.

♀ Antenele lățite spre vârf, articolele antenale 8-10 sunt mai late decât lungi. Tarsele anterioare și mediane de asemenea lățite.

În lemnul putred de *Quercus* sp.

40 Familia MORDELLIDAE

Capul hipognat, înfundat în pronot până la nivelul ochilor (numai la *Hoshinanomia* tâmpilele sunt vizibile). Antenele sunt formate întotdeauna din 11 articole, ceva mai lungi decât la ♀. Adesea începând cu articolul 5 antenele sunt serate, ascuțite sau ușor îngroșate spre vârf. La unele specii antenele pot fi filiforme sau cu articolele terminale moniliforme. Partea ventrală a capului este legată de marginea anterioară a prosternului printr-un peduncul îngust. Pronotul este întotdeauna mai mare decât capul și are marginile laterale ascuțite. Marginea anterioară și cele laterale ale pronotului pot avea o bordură fină, care uneori este absentă. Suprafața pronotului de regulă punctată și pubescentă. Scutelul este bine conturat, de formă triunghiulară. Elitrele îngustate posterior, iar epipleurele sunt bine conturate. Aripile membranoase sunt prezente, coleopterele fiind bine adaptate la zbor. Abdomenul este alcătuit din 5 sternite bine delimitate între ele. La multe specii pigidiul este prelungit cu un vârf ascuțit și chitinos (fig.56, pag.104). Partea ventrală a corpului foarte puternic bombată. Picioarele posterioare de regulă mai alungite.

Coleoptere de talie mică și medie, întâlnite în general pe flori, câteva specii se găsesc în lemnul uscat al arborilor bătrâni. În fauna României au fost semnalate până în prezent 7 genuri.

Cheia genurilor

- 1.Scutelul dreptunghiular sau trapeziform (fig.56a, pag.104).....**1 *Tomoxia* Costa**
— Scutelul triunghiular, cu marginile laterale rotunjite sau drepte..... **2**
- 2.Primele 3 articole antenale sunt mai subțiri și mai scurte decât următoarele. Articolele 4 și 5 au aproximativ aceleași dimensiuni.....**2 *Variimorda* Méc.**
— Primele 4 articole sunt aproape la fel de lungi cât următoarele luate împreună, iar articolele terminale sunt mai late, ± serate.....**3**
- 3.Penultimul articol al tarselor anterioare și mediane are marginea posterioară dreaptă sau ușor oblic-trunchiată. Elitrele lipsite de pete sau benzi pubescente (fig.56c, pag.104).....**3 *Mordella* L.**
— Picioarele anterioare și mediane cu penultimul articol tarsal știrbit sau bilobat. Partea dorsală a corpului prezintă pete pubescente de nuanță deschisă (fig.56d, pag. 104).....**4 *Hoshihanomia* Kono**

1 Genul *Tomoxia* Costa

În fauna noastră o singură specie.

***Tomoxia bucephala* Costa (*biguttata* Gyll.)** Corpul negru-unicolor. Ochi pubescenti, fin fațetați. Antenele subțiri, ușor serate începând cu articolul 5, articolul terminal are vârful concav. Baza pronotului este dublu-ondulată. Scutelul mare, transvers, cu marginea posterioară ușor concavă. Elitrele sunt acoperite cu pete sau benzi pubescente. Pigidiul foarte dezvoltat, atingând aproximativ o treime din

lungimea elitrelor. Metatarsul picioarelor posterioare este puțin mai scurt decât tibia alăturată. L = 5,5-8,5 mm.

Pe Apiaceae și în lemnul de *Pinus* sp.

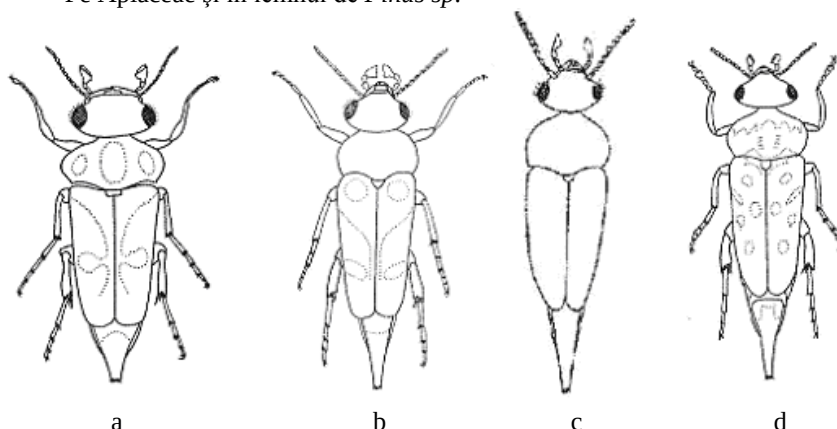

Fig. 56

Partea dorsală a corpului la Mordelidae (după H. Freude)

a-*Tomoxia* sp., b-*Variimorda* sp., c-*Mordella* sp., d-*Hoshihananomia* sp.

2 Genul *Variimorda* Méquignon

Elitrele sunt acoperite cu pete pubescente de nuanță deschisă și de formă variată. În arealul nostru faunistic 3 specii răspândite în locuri însorite.

***Variimorda villosa* Schrank (*fasciata* F.)** Corpul negru, partea dorsală este acoperită cu o pubescentă deasă, culcată. Baza pronotului și două benzi pe elitre au o pubescentă cenușie sau de nuanță deschisă, argintie ori aurie. Banda bazală a elitrelor este mai lată și prezintă o pată mediană neagră, iar banda postmediană nu atinge nici sutura, nici marginea laterală a elitrei. Aspectul și dimensiunile acestor benzi sunt variabile. Picioarele atât la ♂ cât și la ♀ negre-unicolore. Capul privit de sus este bine vizibil. Articolul terminal al palpiilor maxilari negru. Baza antenelor de nuanță roșcată. Pigidiul prezintă o coroană bazală de peri argintii. El se prelungește cu o proeminență chitinoasă, trunchiată la vârf. L = 5,5-8,5 mm.

♂ Articolul terminal al palpiilor maxilari mare, triunghiular.

♀ Ultimul articol al palpiilor maxilari alungit, cu marginile laterale ± paralele.

-ab. *nigropilosa* Schr. Elitrele prezintă o pubescentă neagră, unicoloră.

3 Genul *Mordella* Linnaeus

Corpul negru. Elitrele sunt lipsite de pete sau benzi pubescente, mai rar elitrele pot fi acoperite cu o pubescentă bicoloră. Ochii fin fațetați și pubescenti. Primele două articole antenale sunt ceva mai mari, începând cu articolul 5 antenele sunt serate. Scutelul triunghiular cu marginile drepte sau rotunjite. Tibiile posterioare prezintă o știrbitură apicală scurtă, iar tarsele posterioare sunt lipsite de ștribituri vizibile.

În fauna României au fost semnalate 4 specii.

***Mordella leucaspis* Küster** Palpii maxilari la ♂ galben-roșcați, articolul lor terminal prezintă marginea externă negricioasă. Baza pronotului și uneori marginile sale laterale, precum și baza și umerii elitrelor de nuanță maronie. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență roșcată sau maroniu-închisă, adesea în dreptul suturii se găsesc peri de culoare deschisă. Tibiile anterioare adesea roșcate. L = 6,5-9 mm.

4 Genul *Hoshihananomia* Kono

În fauna României au fost semnalate 3 specii.

***Hoshihananomia perlata* Sulzer** Corpul, antenele și picioarele negre. Ochii fin fațetați și glabri, sinuați în dreptul tâmpelor. Primele 4 articole antenale sunt mai înguste decât următoarele. Articolul terminal al palpiilor maxilari în formă de ciocan sau secure, având adesea vârful concav. Scutелul triunghiular, de regulă cu marginile rotunjite. Tibiile posterioare au o știrbitură apicală scurtă, însă tarsele posterioare sunt lipsite de știrbituri vizibile. Pigidiul extrem de lung, cu vârful ascuțit sau trunchiat. Marginea posterioară a pronotului în dreptul lobilor bazali prezintă câte un rând longitudinal pubescent albicios, adesea întrerupt. Scutелul este acoperit cu o pubescență de nuanță închisă. Elitrele au numeroase pete pubescente albicioase, care uneori sunt parțial absente. Este cel mai mare reprezentant al Fam. *Mordellidae* întâlnit în țara noastră. L = 6,8-10 mm.

41 Familia RHIPIPHORIDAE

Corpul adesea alungit, cu marginile aplatizate și cu toracele puternic convex. Ochil mari, uneori ei sunt sinuați lângă locul de inserție al antenelor, acestea din urmă fiind formate din 11 articole (rar 10). Începând cu articolul 4 antenele sunt pectinate sau în formă de evantai. Ultimul articol al palpiilor maxilari nu este lățit în formă de secure. Pronotul puternic îngustat anterior, baza lui fiind aproximativ egală cu cea a elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor lipsite de o bordură vizibilă, iar baza sa este dublu-ondulată. Elitrele în general rudimentare sau întredeschise, astfel încât aripile membranoase sunt bine vizibile. Picioarele lungi, cu coxele anterioare conice și cotangente. Cavitățile de articulație ale coxelor posterioare sunt deschise. Ghearele simple, ele nu sunt zimțate sau pectinate. Numărul segmentelor abdominale variabil, fiind cuprins între 5 și 8.

Metamorfoza este asemănătoare cu cea de la Meloidae. Larvele inițial sunt forme libere și agile răspândite pe flori. Ulterior ele se dezvoltă în cuiburi de viespi sau albine solitare. În arealul nostru faunistic întâlnim 4 genuri monotipice.

Cheia genurilor

1. Elitrele apropiate între ele, acoperind tot abdomenul cu excepția pigidiului. Ultimele 6 articole antenale sunt serate la ♀ sau prelungite sub forma unor lamele lungi la ♂ (fig. 57, pag. 106)..... **1 *Ptilophorus* Dej.**
- Elitrele sunt întredeschise lăsând parțial aripile membranoase descoperite. Articolele antenale au o altă conformație..... **2**
2. Pronotul este lipsit de un șanțuleț median. Capul mare și rotunjit, vertexul (privit din profil) este mai înalt decât marginea anterioară a pronotului (fig. 58a, pag. 106). Tibiile anterioare prezintă un pinten scurt, iar tibiile mediane au 2 pinteni apicali alungiți..... **2 *Macrosiagon* Hentz**

- Șanțulețul longitudinal median al pronotului este bine dezvoltat. Capul mic și aplatizat, iar vertexul (văzut din profil) este la fel de înalt cât marginea anterioară a pronotului (fig.58b). Tibiile anterioare lipsite de piteni apicali, iar cele mediane au 2 piteni scurți și subțiri.....**3 *Metoecus* Dej.**

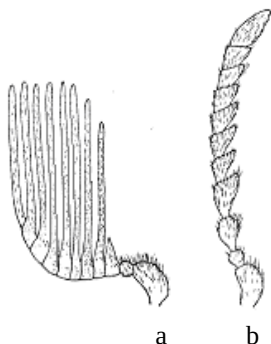

Fig. 57

Antenele la *Ptilophorus dufouri* (după Z. Kaszab)
a-*Ptilophorus dufouri* (♂), b-*P. dufouri* (♀).

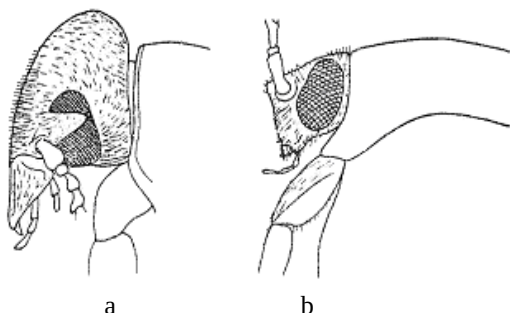

Fig. 58

Capul privit lateral la Rhipiphoridae (după Z. Kaszab)
a-*Macrosiagon* sp., b-*Metoecus* sp.

1 Genul *Ptilophorus* Dejean (*Evaniocera* Guer.)

Genul cuprinde o singură specie.

***Ptilophorus dufouri* Latreille** Capul și pronotul negre, iar elitrele sunt roșcat-maronii sau maroniu-negricioase. Antenele și picioarele negre-unicolore. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență cenușie, relativ accentuată. Capul rotunjit și pedunculat, cu ochii bine vizibili și cu articolele terminale ale antenelor lamelate în formă de evantai, asemănătoare cu cele de la *Scarabaeidae*. Ochii sunt puternic sinuați. Pronotul în formă de clopot, cu unghiurile posterioare ascuțite și divergente. Baza pronotului dublu-ondulată cu un lob median proeminent. Scutelul oval sau circular, bine vizibil. Elitrele cu umerii rotunjiți, ele se îngustează de la bază spre vârf. Tibiile și tarsele anterioare au o lungime aproximativ egală, picioarele posterioare cu tibiile evident mai lungi decât tarsele. L = 5,5-13 mm.

♂ Articolele antenale prezintă apofize extrem de lungi (fig.57a, pag.106).

♀ Articolele antenale sunt serate (fig.57b, pag.106).

Specie meridională, întâlnită pe *Quercus* sp. Larvele trăiesc în lemn, hrănindu-se cu larvele insectelor xilofage.

2 Genul *Macrosiagon* Hentz

În fauna noastră există o singură specie.

***Macrosiagon tricuspidatum* Lepeche (*bimaculatum* F., *larvata* Schr.)** Partea dorsală a corpului glabră, lipsită de peri. Vârful mandibulelor nu este despicat. Capul ortognat și lățit. Ochii alungiți, ovali, nu prezintă marginea știrbită. Antenele scurte, ele nu sunt serate sau pectinate. Baza antenelor și tarsele roșii. Elitrele galben-roșcate, cu câte o pată neagră bazală și o alta postmediană rotunjită. Uneori partea anterioară a capului, toracele și baza tibiilor au o culoare neagră. Vertexul neted, nepunctat, iar clipeul prezintă o punctuație deasă și accentuată. Pronotul mai lung decât lat, puternic îngustat anterior, baza pronotului se prelungește posterior sub forma unui lob proeminent ce acoperă scutелul. Discul pronotului și elitrele dispun de rânduri longitudinale de puncte. Marginile laterale ale pronotului au câte un lob alungit. Elitrele lățite la bază, puternic îngustate în jumătatea lor posterioară, divergente și ascuțite spre vârf. Aripile membranoase sunt bine vizibile acoperind în totalitate abdomenul. Picioarele dezvoltate, tibiile anterioare și mediane scurte, iar tarsele sunt filiforme lungi și subțiri. Ghearele despicate la vârf. L = 4-12 mm.

♂ Capul negru, baza antenelor și tarsele roșii. Elitrele galben-roșcate, prevăzute cu o pată scutelară și una anteapicală, ambele de culoare neagră.

♀ Capul, piesele bucale, baza antenelor, pronotul, metasternul, sternitele abdominale și picioarele roșii.

-ab. *bimaculatus* Küst. Pata scutelară a elitrelor este absentă.

-ab. *suturalis* Betta Pata scutelară ocupă cea mai mare parte din suprafața elitrelor, ea se prelungește posterior la nivelul suturii.

-ab. *nigrithorax* Fisch. Pronotul parțial sau în totalitate negru.

-ab. *nigricollis* Betta Capul, pronotul, partea ventrală a corpului și tarsele de culoare neagră.

Larvele se dezvoltă în cuiburi de viespi, iar adulții sunt întâlniți la începutul verii pe flori de *Eryngium* sp.

3 Genul *Metoeus* Dejean

(*Cyttaroecus* Schild.)

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Metoeus paradoxus* Linnaeus** Corpul alungit, îngustat posterior, cu un colorit variabil. Porțiunile negre de pe suprafața corpului sunt acoperite cu o pilozitate gălbuie fină. Capul mic, ortognat, cu vertexul scurt și lățit. Antenele începând cu articolul 3 pectinate la ♂ sau serate la ♀. Lobul median de la baza pronotului prezintă un șanțuleț adâncit. Scutелul nu este vizibil. Suprafața capului cu o punctuație ștearsă, iar la nivelul marginilor laterale ale pronotului punctuația este mai accentuată. Elitrele au o punctuație fină și deasă. Baza pronotului și a elitrelor prezintă aproximativ aceeași lățime. Marginile laterale ale elitrelor se îngustează de la bază spre vârf, iar elitrele sunt întredeschise în dreptul suturii. Fiecare elită prezintă câte o strie longitudinală dezvoltată și câte o tivitură fină, situată în dreptul suturii. Aripile membranoase sunt bine vizibile. Picioarele lungi și subțiri, cu tibiile cilindrice.

Ghearele despicate la vârf. O pubescență neagră sau gălbuie însoțește părțile de aceeași culoare pe care le acoperă. L = 8-12 mm.

♂ Capul, pronotul cu excepția marginilor laterale și sternul adesea negre. Elitrele și abdomenul galben-roșcate. Vârful elitrelor și câteva pete situate pe marginile laterale ale sternitelor abdominale au o culoare neagră.

♀ Unghiurile posterioare ale pronotului prezintă câte o pată gălbuie. Elitrele negre-unicolore.

Larvele parazitează cuiburile de viespi, iar adulții sunt întâlniți din august până la jumătatea lunii octombrie.

Varietăți întâlnite la ♂:

-**ab. apicalis** Gradl Porțiunea apicală a elitrelor este neagră.

-**ab. macularis** Gradl Sternitele abdominale 2-4 cu pete bazale negre bine conturate.

-**ab. abdominalis** Gradl Marginile laterale ale sternitelor abdominale cu o bordură neagră.

-**ab. nigriventris** Gradl Întreg abdomenul este negru-unicolor.

-**ab. nigrescens** Gradl Pronotul negru cu o tîvitură bazală îngustă maronie, jumătatea postmediană a elitrelor neagră, iar abdomenul este negru-unicolor.

Varietăți întâlnite la ♀:

-**ab. semiflavus** Gradl Jumătatea antemediană a elitrelor galbenă, cea postmediană este neagră.

43 Familia MELOIDAE

Cuprinde coleoptere de talie medie sau mare (6-40 mm). Capul este puternic îngustat după tâmpile, fiind legat de pronot printr-un peduncul îngust. Ochii reniformi. Antenele adesea formate din 11 articole, uneori cu un număr de articole mai redus. Ele pot fi filiforme, moniliforme, îngroșate spre vârf, mai rar pot avea o formă neregulată. Labrumul dezvoltat, bine vizibil. Vârful mandibulelor ascuțit sau ușor zimțat, uneori maxilele au vârful spatulat. Pronotul transvers, rotunjit sau alungit, îngustat anterior, marginile lui laterale fiind lipsite de o bordură vizibilă. Baza pronotului este mai îngustă decât baza elitrelor. Sutura elitrelor divergentă posterior, vârful elitrelor (luate izolat) este de regulă rotunjit. Elitrele acoperă complet abdomenul, uneori ele pot fi scurte lăsând descoperite parțial tergitele abdominale. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate (la *Meloe* ele lipsesc). Coxele anterioare cilindrice, cotangente în partea lor mediană. Cavitățile de articulație ale coxelor posterioare deschise. Ghearele despicate la vârf sau zimțate cu un apendice coriaceu (de consistența pielii). Ultimul sternit abdominal la ♂ este ± trunchiat.

Larvele meloidelor numite și *triungulin* se dezvoltă în cuiburile albinelor solitare (*Andrena* sp., *Eucera* sp., *Halictus* sp.). Adulții apar pe inflorescențele arbuștilor, pe flori și printre firele de iarbă.

Cheia genurilor

1. Antenele se inseră înaintea ochilor la baza mandibulelor, iar între frunte și clipeu se diferențiază un anteclipeu (fig.59a, pag.109). Antenele sunt formate din 9 articole, la ♀ ele sunt măciucate, iar la ♂ ele au o formă neregulată.....

.....1 ***Cercoma* Geoffr.**

- Locul de inserție al antenelor este situat în imediata vecinătate a concavității ochilor, fruntea continuându-se direct cu clipeul (fig.59b). Antenele au întotdeauna 11 articole.....2

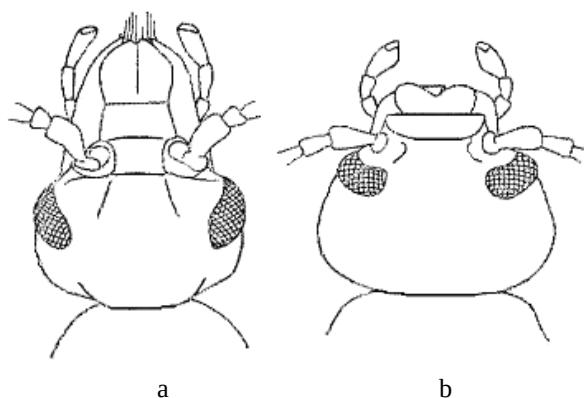

Fig. 59
Capul la Meloidae (după H. Freude)
 a-*Cercoma* sp., b-*Epicauta* sp.

- 2.Marginea internă a vârfului femurelor și tibiilor anterioare prezintă un smoc de peri galben-aurii.....2 **Epicauta Redtb.**
- Vârful tibiilor și femurelor anterioare sunt lipsite de peri galben-aurii.....3
- 3.Antenele moniliforme, uniform îngroșate sau măciucate spre vârf, ele nu sunt mai lungi decât jumătatea corpului (fig.60 a-b, pag.110). 4
- Antenele filiforme, uneori ușor îngustate spre vârf (fig.60 c-d, pag.110). Vârful antenelor atinge sau depășește jumătate din lungimea corpului.....11
- 4.Elitrele nu acoperă complet abdomenul, sutura elitrelor fiind divergentă posterior. Aripile membranoase lipsesc. Coxele mediane ating baza coxelor posterioare. Metasternul extrem de scurt.....3 **Meloe L.**
- Elitrele acoperă complet abdomenul, cel mult vârful pigidiului poate rămâne descoperit. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Coxele mediane nu ating pe cele posterioare. Metasternul mai alungit.....5
- 5.Antenele măciucate sau ușor îngroșate spre vârf, ele depășesc cu puțin baza pronotului. Ambii piteni apicali ai tibiilor posterioare au aceleași dimensiuni....6
- Antenele moniliforme, uniform îngroșate, ele depășesc cu mult baza pronotului (fig.60a, pag.110). Pintenul exterior al tibiilor posterioare este mai îngroșat decât cel intern.....7

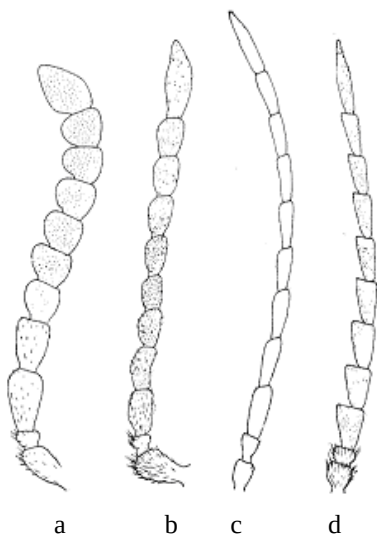

Fig. 60

Antenele la Meloidae (după Z. Kaszab)

a-*Lydus* sp., b-*Alosimus* sp., c-*Euzonotis* sp., d-*Apalus* sp.

- 6. Elitrele galben-roșcate cu câte 4-6 pete negre de formă rotunjită, ori elitrele pot fi negre cu pete sau benzi transversale gălbui, apexul elitrelor având o bandă neagră ± lată (fig. 66 și 67, pag. 120).....**4 Mylabris F.**
- Elitrele negre cu benzi sau pete transversale gălbui, apexul elitrelor având o pată galbuie, înconjurată de regulă de o porțiune neagră (fig. 68, pag. 122 și 69, pag. 123).....**5 Hycleus Latr.**
- 7. Forma pronotului trapezoidală, cu unghiurile anterioare ascuțite.....**8**
- Pronotul nu este trapeziform, iar unghiurile sale anterioare sunt rotunjite.....**10**
- 8. Elitrele cu o pată neagră antemediană comună, fiecare elită prezintă postmedian o altă pată neagră rotundă, de dimensiuni mai mari.....**6 Lydus Dej.**
- Dacă pe elitre există pete negre, ele au o altă configurație.....**9**
- 9. Elitrele glabre, lipsite de peri.....**7 Lytta F.**
- Suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescență lungă, erectă...**8 Teratolytta Sem.**
- 10. Pronotul albastru-verzui sau roșcat-maroniu, elitrele întotdeauna albastru-verzui cu luciu metalic. Antenele depășesc baza pronotului și au articolele cilindrice. Penultimul articol antenal este mai lung decât lat. Marginea internă a ghearelor zimțată (fig. 61a, pag. 111).....**9 Alosimus Muls.**
- Pronotul și elitrele gălbui sau galben-roșcate. Antenele scurte, ele nu ating baza pronotului. Toate articolele antenale sunt transverse, scurte și îngroșate. Ghearele cu marginea internă netedă (fig. 61b, pag. 111).....**10 Oenias Latr.**

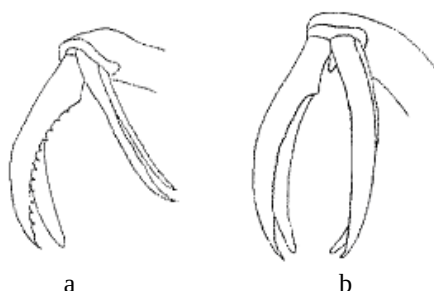

Fig. 61
Ghearele la Meloidae (după H. Freude)
 a-*Alosimus* sp., b-*Oenas* sp.

11. Al 2-lea articol antenal mai lung decât lat (fig.60c, pag.110). Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de o bordură vizibilă.....**12**
- Antenele cu cel de-al 2 lea articol scurtat (fig.60d, pag.110). Pronotul are o bordură laterală bine dezvoltată.....**14**
12. Pronotul lung și îngust, conic-îngustat anterior. Articolul terminal al palpilor maxilari alungit, triunghiular sau lățit în formă de secure.....**11 Stenodera Esch.**
- Pronotul nu este mai lung decât lat. Ultimul articol al palpilor maxilari oval sau cu marginile laterale paralele până spre vârf.....**13**
13. Ambii piteni apicali ai tibiilor posterioare au dimensiuni aproximativ egale.....**12 Zonotis F.**
- Pitenul exterior al tibiilor posterioare este mai îngroșat și mai lung decât cel intern, având vârful oblic-trunchiat.....**13 Euzonitis Sem.**
14. Elitrele puternic îngustate posterior, lăsând descoperite cea mai mare parte a tergitei abdominale (fig.62a).....**14 Sitaris Latr.**
- Elitrele nu sunt îngustate posterior și acoperă complet abdomenul (fig.62b) sau ele pot fi ușor îngustate (fig.62c).....**15**
15. Marginile laterale ale elitrelor nu sunt îngustate posterior (fig.62b.). Pitenul apical extern al tibiilor posterioare este de aproximativ două ori mai lat decât cel intern.....**15 Apalus F.**
- Marginile laterale ale elitrelor îngustate și concave median (fig.62c). Ambii piteni apicali ai tibiilor posterioare sunt mici și subțiri de dimensiuni egale.....**16 Stenoria Muls.**

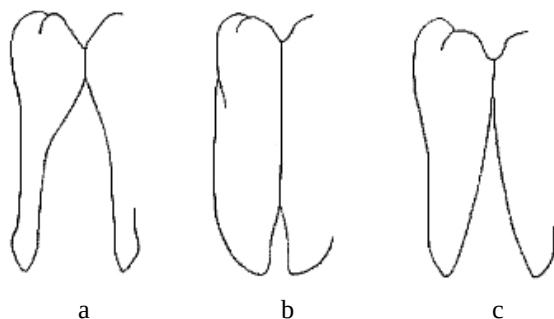

Fig. 62
Elitrele la Meloidae (după H. Freude)
 a-*Sitaris* sp., b-*Apalus* sp., c-*Stenoria* sp.

1 Genul *Cercoma* Geoffroy

Corpul alungit, dorsal applatizat, adesea cu luciu metalic albastru sau verzui. Uneori picioarele, o parte a abdomenului, antenele ♂ și piesele bucale au o culoare gălbuie, mai rar și antenele pot fi gălbui. Capul rotund, cu labrumul foarte alungit, marginea anterioară a labrumului prezintă 2 peri țepoși. La ♂ fruntea și vertexul sunt delimitate printr-o strie adâncită. Ochii mari, transversși, dar neproeminenți. Antenele sunt formate din 9 articole, ele se inseră în vecinătatea pieselor bucale. La ♂ primul articol al palpiilor maxilari evident alungit, iar articolul terminal este lățit și comprimat lateral. Palpii labiali filiformi. Pronotul mai lung decât lat, mai îngust decât elitrele, acestea din urmă sunt applatizate, cu marginile laterale ± paralele. Picioarele lungi cu femurele applatizate. Pintenul apical extern al tibiilor posterioare este mai îngroșat. Tibiile și tarsele anterioare ale ♂ adesea deformate. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență albicioasă, culcată. La ♂ ultimul sternit abdominal are vârful știrbit sau concav. Prezintă un dimorfism sexual accentuat.

♂ Tibiile anterioare lățite și applatizate. Articolele antenale au o formă neregulată (fig.63, pag.113). Pronotul prezintă în partea sa anterioară două impresiuni adâncite, dispuse oblic.

♀ Tibiile anterioare cilindrice, unghiul lor extern are un vârf mic și ascuțit. Antenele de regulă moniliforme cu articolul terminal îngroșat în formă de măciucă (fig.64, pag.113). Pronotul fără impresiuni adâncite.

Coleoptere meridionale întâlnite vara pe flori, îndeosebi pe Asteraceae. Pe lângă speciile descrise în fauna României mai sunt prezente *Cercoma dahli* Kraatz și *C. kunzei* Frivaldsky.

Cheie pentru determinarea ♂

1. Abdomenul galben-roșcat, numai ultimele două sternite abdominale au o culoare albastru-metalică. Lângă marginea internă a ochilor există câte un șanțuleț adâncit și carenat. Corpul cu excepția abdomenului, palpiilor și a picioarelor verde, mai rar albăstrui. Baza scutului albastră, iar vârful tibiilor și tarselor sunt maronii. L = 9-14 mm.....**1 C. schreberi F.**
- Abdomenul unicolor, albastru sau verzui. Șanțulețul carenat de lângă marginea anterioară a ochilor poate fi prezent sau absent.....**2**
2. Fruntea este lipsită de o pată roșie mediană. Ultimul articol antenal oval-măciucat, lipsit de un unghi sau de un dinte ascuțit, iar penultimul articol este mic și cilindric (fig.63c, pag.113). Primele două articole ale tarselor anterioare puternic lățite, applatizate, fără tuberculi, fiind acoperite cu peri lungi și albicioși. Partea dorsală a corpului verde-metalică, cu antenele, palpii și picioarele gălbui. L = 7-10 mm.....**2 C. schaefferi L.**
- Pata frontală roșcată este prezentă. Articolul terminal antenal applatizat, cu un vârf lateral ± ascuțit (fig.63b, pag.113). Al 2-lea articol al tarselor anterioare are un tubercul lateral rotunjit. Antenele, parțial picioarele și palpii gălbui. Coxele, trohanterele și baza femurelor mediane și posterioare albastre. L = 11-13 mm.....**3 C. muehlfeldi Gyll.**

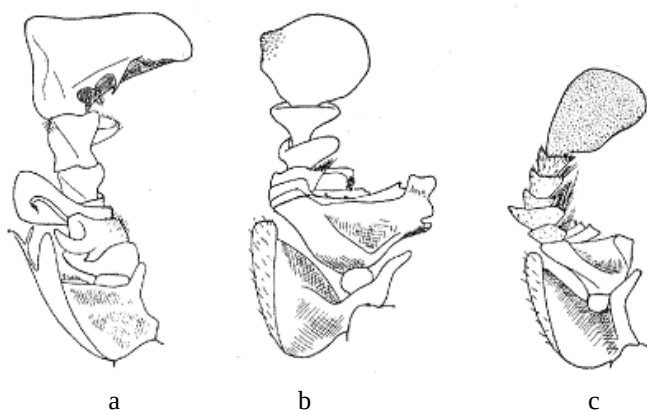

Fig. 63

Antenele la ♂ din genul *Cercoma* (după Z. Kaszab)

a-*Cercoma schreberi*, b-*C. muehlfeldi*, c-*C. schaefferi*.

Cheie pentru determinarea ♀

1. Antenele negre, cu articolul terminal aproximativ la fel de lung cât cele 6 articole precedente luate împreună (fig.64a). Primele 2-3 sternite abdominale gălbui. Picioarele negre. L = 9-14 mm. **1 *C. schreberi* F.**
- Antenele galbene, ultimul articol antenal este mai scurt, el fiind la fel de lung cât ultimele 2-3 articole care-l preced (fig.64 b-c). Abdomenul este unicolor iar picioarele sunt gălbui. **2**
2. Marginea externă a tibiilor anterioare prezintă un dinte mare și ascuțit. Fruntea nu dispune de o pată roșcată. Ultimul articol antenal ovoid (fig.64c). L = 7-10 mm **2 *C. schaefferi* L.**
- Tibiile anterioare au marginea externă teșită. Pata frontală roșcată este prezentă, uneori ea are dimensiuni reduse. Articulul terminal al antenelor oval-rotunjit, puțin mai lung decât cele două articole precedente (fig.64b). L = 11-15 mm. **3 *C. muehlfeldi* Gyll.**

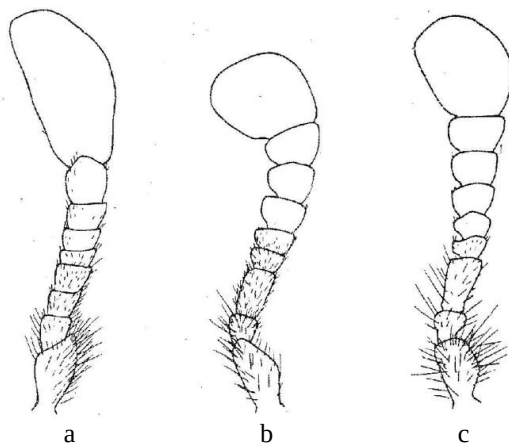

Fig. 64

Antenele la ♀ din genul *Cercoma* (după Z. Kaszab)

a-*Cercoma schreberi*, b-*C. muehlfeldi*, c-*C. schaefferi*.

2 Genul *Epicauta* Redtenbacher

Capul mare și bombat cu tâmpilele alungite. Pronotul este mai îngust decât capul, având marginile laterale $\pm$ paralele în jumătatea lor posterioară. Suprafața elitrelor prezintă granulații fine. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Picioarele lungi și subțiri. Toate tarsele sunt mai lungi decât tibiile. Corpul alungit, relativ cilindric, ușor lățit posterior. Dorsal negru, uneori cu capul roșcat.

În fauna noastră două specii.

1. Elitrele negre-unicolore.....1 *E. rufidorsum* Gze.
— Elitrele predominant negre, discul elitrelor prezintă o bandă pubescentă albă.
.....2 *E. erythrocephala* Pall.

1 *Epicauta rufidorsum* Goeze Corpul negru. Antenele și picioarele negre, totuși baza antenelor pe fața lor internă poate avea o nuanță galben-roșcată. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescentă neagră. O dungă longitudinală pe discul pronotului și una situată pe marginile laterale ale pronotului sunt formate din peri albicioși. Ventral cu o pubescentă cenușie, uneori numai vârful ultimului sternit abdominal poate fi cenușiu-pubescent. L = 10-19 mm.

♂ Primul articol al tarselor posterioare lățit și aplatizat.
Dăunător la cartofi.

2 *Epicauta erythrocephala* Pallas Capul roșcat cu o dungă longitudinală mediană de culoare neagră, pronotul negru cu o linie mediană îngustă gălbuie. Elitrele sunt negre, fiecare elită prezintă sutura, o dungă longitudinală discală și marginile laterale galbene. Capul cu baza dreaptă și cu marginile laterale paralele până la nivelul ochilor, după care ele se îngustează brusc. Ochii sunt situați în imediata vecinătate a marginii anterioare a capului. Antenele relativ alungite, ele ajung până la nivelul primei treimi a elitrelor, cu scapul mai voluminos decât articolul 2. Pronotul cu baza dreaptă și cu marginile laterale paralele, după care ele se îngustează brusc până la baza capului. Unghiurile anterioare ale pronotului obtuze, cele posterioare fiind drepte. Elitrele lungi și înguste, cu marginile laterale lățite și rotunjite de la bază spre apex. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit, uneori ele lasă descoperit vârful pigidiului. Picioarele mediane și posterioare evident mai lungi decât cele anterioare, acestea din urmă fiind mai subțiri. L = 13-15 mm.

3 Genul *Meloe* Linnaeus

Capul mare, cu vertexul puternic bombat și cu tâmpilele lungi. Antenele moniliforme, uneori cu articolele mediane îngroșate, de formă neregulată. Pronotul adesea mai îngust decât capul și întotdeauna mai îngust decât elitrele, acestea din urmă sunt suprapuse în partea lor anterioară și divergente posterior. Abdomenul voluminos, mai dezvoltat decât capul și pronotul luate împreună. Picioarele bine dezvoltate. Pintenul apical extern al tibiilor posterioare are vârful oblic-trunchiat. Metasternul este foarte scurt, iar coxele mediane și posterioare sunt apropiate. Ghearele cu marginea internă netedă, ele nu sunt nici zimțate, nici denticulate.

♂ Sternitul anal mic, uneori cu vârful concav.

♀ Sternitul anal extrem de voluminos.

Coleoptere heliofile întâlnite în zonele însorite, acoperite cu iarbă. În fauna României au fost semnalate 14 specii.

1. Antenele atât la ♂ cât și la ♀ sunt lățite în partea lor mediană, uneori ♂ au articolele 5-7 de formă neregulată (fig.65a, pag.116). Pronotul mai lung sau aproximativ la fel de lung și de lat.....2
- La ambele sexe articolele mediane nu sunt lățite. Pronotul transvers, mai lat decât lung.....4
2. Suprafața elitrelor cu granulații extrem de fine și cu puncte adâncite mari. Pronotul are un luciu mătăsos și prezintă o punctuație fină, greu vizibilă. Numai articolele mediane ale ♂ sunt îngroșate, însă ele nu sunt nici deformate și nici îndoite.....
.....1 *M. autumnalis* Ol.
- Elitrele dispun de rugozități granulate, ± contopite. Suprafața pronotului are o punctuație deasă și accentuată. Articolele antenale 5-7 la ♂ sunt puternic lățite, îndoite, de formă neregulată, la ♀ ele sunt doar ceva mai lățite.....3
3. Capul și pronotul au o punctuație accentuată, spațiul dintre puncte fiind neted și lucios. Baza pronotului dreaptă. Suprafața elitrelor granulată.....
.....2 *M. proscarabaeus* L.
- Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și rară, intervalele dintre puncte mate, cu granulații foarte fine. Baza pronotului este ușor curbată. Elitrele au un luciu mătăsos, fiind acoperite cu granulații longitudinale fine.....
.....3 *M. violaceus* Marsh.
4. Capul după ochi prezintă câte o impresiune longitudinală adâncită.....
.....4 *M. variegatus* Don.
- Capul este lipsit de impresiuni longitudinale vizibile.....5
5. Partea dorsală a pronotului plană, iar marginile lui laterale sunt drepte, paralele și ușor îngustate posterior. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite.....6
- Pronotul dorsal convex, cu marginile laterale și cu unghiurile posterioare lățit-rotunjite.....11
6. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație accentuată. Elitrele cu rugozități grosiere sau cu puncte carenate accentuate.....7
- Capul și pronotul netede sau fin punctate. Elitrele au rugozități fine ori suprafața lor este netedă și lucioasă.....9
7. Baza pronotului dispune de o impresiune mediană mai adâncită în dreptul scutului. Elitrele netede, fără impresiuni longitudinale.....5 *M. tucius* Rossi
- Baza pronotului este lipsită de o impresiune vizibilă. Elitrele cu impresiuni aplatizate printre care se află rugozități fine.....8
8. Pronotul lățit anterior, cu unghiurile anterioare proeminente. Șanțulețul median longitudinal al pronotului mai adâncit spre bază și mai șters în partea mediană....
.....6 *M. cicatricosus* Leach
- Marginile laterale ale pronotului ± paralele, iar unghiurile sale anterioare sunt rotunjite. Șanțulețul median al pronotului uniform adâncit pe toată pe toată lungimea lui.....7 *M. rufiventris* Germ.
9. Elitrele au pe marginea laterală câte o tivitură gălbuie. Marginea anterioară a pronotului și scutului sunt acoperite cu o pubescență galben-aurie. Pronotul pătrat cu partea dorsală aplatizată.....8 *M. hungarus* Schr.
- Marginile laterale ale elitrelor fără o bordură îngustă de nuanță gălbuie. Marginea anterioară a pronotului are o pubescență neagră, iar scutul nu este acoperit cu peri galbeni. Pronotul transvers, prevăzut cu 3 impresiuni longitudinale superficiale.....10
10. Partea dorsală neagră, epipleurele elitrelor albastre.....9 *M. uralensis* Pall.
- Capul și pronotul de culoare violetă, iar elitrele și abdomenul sunt albastre.....
.....10 *M. decorus* Brandt & Er.

11. Capul și pronotul glabre, prevăzute cu o punctuație relativ accentuată. Antenele scurte, îngroșate spre vârf. Corpul în ansamblu și în special partea dorsală albastră **11 *M. brevicollis* Panz.**
- Suprafața capului și a pronotului este acoperită cu o pubescență accentuată. Antenele mai lungi, ele nu sunt îngroșate spre vârf. Corpul negru, cel mult cu slabe reflexe metalice albastrui **12**
12. Antenele mai îngroșate, penultimul articol antenal nu este mai lung decât lat (fig. 65c). Punctuația capului uniformă, relativ fină **12 *M. scabriusculus* Brandt & Er.**
- Antenele mai subțiri, cu penultimul articol mai lung decât lat (fig. 65d). Suprafața capului prezintă o punctuație accentuată, adesea inegală **13 *M. rugosus* Marsh.**
- Alte specii: *Meloe erythrocnemus* Pallas L = 9-22 mm.**

Fig. 65

Antenele la *Meloe* (după Z. Kaszab)

a-*M. violaceus* (♂), b-*M. violaceus* (♀), c-*M. scabriusculus*, d-*M. rugosus*.

1 *Meloe autumnalis* Olivier Corpul negru, cu reflexe metalice violete sau albastrui. Articolele antenale 5-7 îngroșate, dar ele nu sunt îndoite în formă de cârlig. Capul și pronotul prezintă câteva puncte izolate. Pronotul transvers, suprafața pronotului este aplatizată și prevăzută cu o punctuație rară. Elitrele scurte cu o punctuație ceva mai accentuată. L = 8-23 mm.

În lunile iulie-august, printre firele de iarbă.

2 *Meloe proscarabaeus* Linnaeus Negru-albastrui sau negru-unicolor, uneori capul poate fi albastru sau violet. Capul și pronotul (cel puțin în partea sa anterioară) sunt acoperite cu puncte dese și accentuate. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu o bordură bazală fină, fără impresiuni bazale adâncite. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate. L = 11-35 mm.

♂ Articolele antenale 6-7 sunt îndoite în formă de cârlig.

♀ Articolele antenale 6-7 lățite, dar ele nu sunt îndoite în formă de cârlig.

-ab. *cyaneus* Muls. Dorsal albastru-închis cu irizații arămii.

Adulții sunt întâlniți printre firele de iarbă.

3 *Meloe violaceus* Marsham Corpul albastru (la forma tipică) sau albastru-negricios. Capul și pronotul cu aspect lucios, aproape neted, având o punctuație fină și rară. Discul pronotului convex, iar baza pronotului prezintă o impresiune transversală. Suprafața elitrelor cu rugozități fine. L = 10-32 mm.

♂ Articolele antenale 6-7 îndoite în formă de cârlig (fig.65a, pag.116).

♀ Articolele antenale 6-7 normal conformat (fig.65b, pag.116).

-ab. *montanus* Gerh. Corpul negru sau albastru-negricios.

În zona de stepă, comună. Adulții apar în lunile mai-iunie, fiind observați printre firele de iarbă.

4 *Meloe variegatus* Donovan Corpul verde-închis cu reflexe metalice, capul și pronotul au o culoare arămiu-închisă sau pupurie. Elitrele de nuanță bronzat-închisă, acoperite cu granulații neuniforme și accentuate. Picioarele negre. Partea ventrală a corpului albastră sau violetă, prevăzută cu o pubescență neagră. Tergitele abdominale cu marginea anterioară galben-verzuie, după care ele sunt albastru-purpurii. Sternitele abdominale albastru-verzui, uneori fiecare sternit are câte o pată verde sau arămiu-roșcată. Capul îngustat posterior, aproximativ la fel de lat cât pronotul, cu tâmpile colțuroase. Suprafața capului prezintă câte o impresiune longitudinală în spatele ochilor, iar pronotul are o impresiune superficială și aplatizată. Pronotul transvers, de formă triunghiulară, baza pronotului fiind lipsită de o bordură vizibilă. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată, cât și o impresiune bazală superficială. Elitrele cu rugozități accentuate, mai dezvoltate decât cele de pe cap și pronot. L = 11-38 mm.

5 *Meloe tucius* Rossi Negru-unicolor. Capul și pronotul cu puncte accentuate ce se prezintă sub forma unor gropițe adâncite. Elitrele de asemenea cu puncte accentuate, însă ceva mai fine. Antenele și picioarele sunt acoperite cu o pubescență neagră. Abdomenul mat, numai ultimele două tergite abdominale sunt lucioase, fiind prevăzute cu o punctuație izolată. L = 14-25 mm.

Specie meridională.

6 *Meloe cicatricosus* Leach Corpul negru cu reflexe metalice albastrii. Antenele negre sau albastre, acoperite cu o pubescență neagră. Pronotul ușor îngustat posterior, cu unghiurile anterioare proeminente, suprafața pronotului prezintă rugozități punctate și accentuate. Elitrele cu rugozități plane, spațiile dintre rugozități au stri radiale. Partea ventrală și picioarele sunt acoperite cu o pubescență de nuanță albăstrui. Sternitele abdominale mate, lipsite de o tentă metalică. L = 16-45 mm.

7 *Meloe rufiventris* Germar (*coriaceus* Brandt) Unicolor, negru-lucios, numai antenele și picioarele au o pubescență albăstrui. Marginile laterale ale pronotului ± paralele, iar unghiurile sale anterioare sunt ușor rotunjite. Discul pronotului prezintă un șanțuleț median longitudinal, de o parte și de alta a lui se mai află două impresiuni longitudinale. Adesea baza abdomenului poate fi galben-roșcată. L = 16-32 mm.

8 *Meloe hungarus* Schrank Corpul negru cu un luciu mătăsos. Antenele și picioarele sunt acoperite cu o pubescență albastru-închisă. Capul și pronotul netede, mate, marginile lor prezintă o punctuație fină și deasă, printre care se află câteva puncte mai îngroșate. Elitrele cu rugozități fine și alungite, marginile laterale și sutura elitrelor de nuanță gălbuie. Partea ventrală a corpului lucioasă, prevăzută cu o punctuație deasă. L = 16-40 mm.

9 *Meloe uralensis* Palliard Capul și pronotul au o punctuație foarte fină, formată din câteva puncte izolate. Dorsal negru-mat, partea ventrală a corpului prezintă reflexe metalice albastrii. Capul este lătit în dreptul tâmpelor. Pronotul de aproximativ două ori mai lung decât lat, marginea lui anterioară și posterioară sunt acoperite cu o pubescență neagră. Elitrele cu granulații fine, fiind prevăzute cu un șanțuleț lateral care se întinde de la bază până la marginea lor posterioară. Abdomenul dispune de o punctuație deasă și uniformă. L = 9-23 mm.

Pe pantele însoarite.

10 *Meloe decorus* Brandt & Erichson Capul și pronotul prezintă o punctuație rară dar accentuată și un luciu metalic violet. Elitrele și restul corpului negre, adesea cu reflexe metalice albastrii. Marginile laterale ale pronotului netede, iar șanțulețul median longitudinal de pe pronot se lățește și se adâncește posterior. Numai baza elitrelor prezintă câte un șanțuleț lateral scurtat. Abdomenul cu o punctuație accentuată, printre care se află granulații încrețite. L = 12-20 mm.

Pe pantele uscate și însoarite sau pe terenuri nisipoase.

11 *Meloe brevicollis* Panzer Corpul negru cu reflexe albastrii sau albastru-unicolor. Abdomenul negru. Capul ceva mai lat decât pronotul, acesta din urmă fiind puternic turtit dorso-ventral. Suprafața capului și a pronotului glabră, lipsită de peri. Antenele scurte, ușor îngroșate spre vârf, penultimul articol antenal nu este mai lung decât lat. Pronotul transvers, cu unghiurile posterioare obtuze dar proeminente, iar șanțulețul median al pronotului este superficial. Marginea posterioară a pronotului dreaptă. Suprafața elitrelor cu granulații fine. Partea dorsală a corpului prezintă o punctuație fină și rară. L = 7-24 mm.

-forma tipica Discul pronotului neted și lucios, nepunctat, iar marginile pronotului au o punctuație fină și rară.

-var. *cephalotes* Germ. Capul și pronotul cu o punctuație deasă și accentuată. Specie meridională.

12 *Meloe scabriusculus* Brandt & Erichson Corpul negru cu luciu mătăsos și cu reflexe metalice albastrii. Ochii mici și aplatizați, ei depășesc cu puțin curbura capului. Fruntea este lipsită de un striu longitudinal. Sutura dintre clipeu și frunte nu este curbă. Antenele subțiri, cu articolele mediane la fel de lungi și de late, iar ultimele două articole terminale sunt evident mai lungi decât late. Pronotul transvers. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație și o pubescență fină, iar cea a elitrelor are rugozități fine și dese. Marginea exterioară a tibiilor prezintă peri culcați. Partea membranoasă a abdomenului este acoperită cu peri negri și fini. L = 6-28 mm.

Primăvara, în zona de stepă.

13 *Meloe rugosus* Marsham Fruntea prezintă un șanțuleț median accentuat ce se întinde până la sutura clipeală. Ochii relativ dezvoltăți. Antenele subțiri cu articolele mediane ușor alungite. Capul și pronotul au o punctuație accentuată, punctuația capului este inegală, iar intervalele dintre puncte sunt lucioase. Marginea internă a ochilor este sinuată. Marginile laterale ale pronotului îngustate anterior, iar șanțulețul median al pronotului este relativ adâncit. Elitrele cu rugozități plane și accentuate, fiind lipsite de reflexe metalice albastrii. Partea membranoasă a abdomenului are un luciu mătăsos, fiind acoperită cu smocuri de peri aflați în gropițe adâncite mici. Tibiile sunt acoperite cu o pubescență alungită, marginea lor exterioară este doar parțial acoperită cu peri. Tarsele lungi și subțiri. L = 6-18 mm.

Atât la șes cât și la munte, pe ierburile din zonele însoarite.

4 Genul *Mylabris* Fabricius

Corpul cilindric, alungit, cu capul și pronotul negre, elitrele prezintă pete galbene sau galben-roșcate. Capul mare, ± dreptunghiular, cu vertexul convex. Ochii reniformi iar tâmpilele sunt rotunjite. Între clipeu și frunte există un striu accentuat. Palpii labiali filiformi, iar mandibulele sunt de regulă denticulate. Antenele se inseră pe cap înaintea ochilor, articolele 8-11 sunt îngroșate, ultimul fiind cel mai dezvoltat. Capul se inseră de pronot printr-un peduncul scurt și îngust. Pronotul la fel de lat sau puțin mai îngust decât capul și întotdeauna mai îngust decât elitrele. Marginile laterale ale pronotului se îngustează anterior. Scutelul are dimensiuni reduse. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Pintenii apicali ai tibiilor posterioare subțiri, cu vârful ascuțit. Ghearele nu sunt denticulate. Capul, pronotul și partea ventrală a corpului sunt acoperite de o pubescență erectă.

Larvele consumă ouăle de lăcuste și blatide. Adulții sunt întâlniți vara pe ierburi și pe flori. În arealul nostru faunistic au fost semnalate 6 specii.

1. Elitrele predominant negre, cu benzi sau pete transversale gălbui (fig.66, pag.120) **1 *M. variabilis* Pall.**
- Elitrele predominant galben-roșcate, cu pete negre de formă rotunjită, uneori petele pot fi ± contopite sub forma unor benzi transversale (fig.67, pag.120)..... **2**
2. Petele galbene de pe elitre sunt izolate între ele..... **3**
- Petele galbene sunt contopite sub forma unor benzi transversale..... **4**
3. Fiecare elită prezintă de regulă câte 6 pete dispuse pe două rânduri, petele interioare sunt ± rotunjite (fig.67, pag.120)..... **2 *M. crocata* Palliardi**
- Fiecare elită are câte 7 pete cu un contur neregulat, dispuse pe 3 rânduri (2, 2, 3), cele 3 pete din vecinătatea marginilor laterale sunt mai mari.. **3 *M. festiva* Palliardi**
4. Petele antemediane ale elitrelor nu sunt contopite în dreptul suturii..... **4 *M. quadripunctata* L.**
- Elitrele cu petele antemediane parțial contopite la nivelul suturii..... **5 *M. pannonica* Kasz.**

Alte specii: *Mylabris olivieri* Billberg L = 8-13 mm.

1 *Mylabris variabilis* Pallas Capul și pronotul uniform negre, elitrele negre de regulă cu câte 3 benzi transversale gălbui (fig.66, pag.120). Antenele și picioarele negre-unicolore. Suprafața corpului prezintă o punctuație accentuată, fiind acoperită cu o pubescență neagră. Capul cu clipeul și labrumul bine dezvoltate, cu ochii mari, situați spre marginea anterioară. Suprafața capului și a pronotului prezintă perișori lungi și negri, mai bine dezvoltați la nivelul marginilor laterale. Și marginile laterale ale elitrelor au perișori dar aceștia sunt mai scurți. Antenele scurte, ele nu ating baza elitrelor, penultimul articol antenal fiind mai lung decât lat. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu baza dreaptă, marginea anterioară și cele laterale ale pronotului fiind rotunjite. Elitrele cu umerii rotunjiți, ele sunt ușor lățite de la bază spre apex. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Toate cele 3 perechi de picioare sunt homonome. L = 7-16 mm.

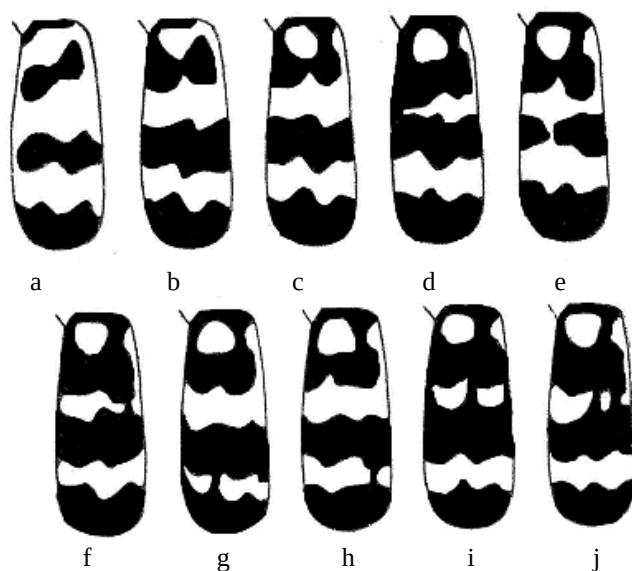

Fig. 66

Variabilitatea desenului elitrelor drepte la *Mylabris variabilis* (după Z. Kaszab)

a-forma *typica*, b-ab. *mutabilis* Marsh., c-ab. *cichorei* Latr., d-ab. *medioluteoabrupta* Kasz., e-ab. *luteointerrupta* Pic, f-ab. *medioexterneconjugata*, g-ab. *apicenigroconjugata* Kasz., h-ab. *mariei* Pic, i-ab. *medioluteobipunctata* Kasz., j-ab. *medioluteotripunctata* Kasz.

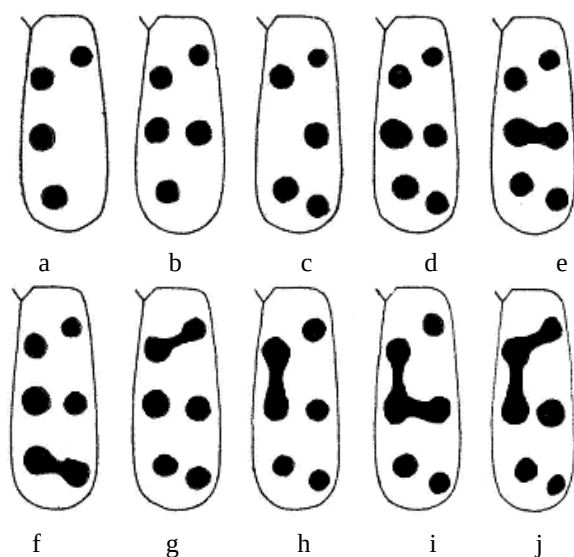

Fig. 67

Variabilitatea desenului elitrelor drepte la *Mylabris crocata* (după Z. Kaszab)

a-ab. *epsilon* Sumak., b-ab. *gamma* Sumak., c-ab. *beta* Sumak., d-forma *typica*, e-ab. *alpha* Sumak., f-ab. *bugacensis* Kasz., ab. *ujhelyii* Kasz., ab. *wachsmanni* Kasz., i-ab. *lichtneckerti* Kasz., j-ab. *csepelensis* Kasz..

2 *Mylabris crocata* Palliardi Corpul predominant negru, capul și pronotul fiind acoperite cu peri lungi și negri, dispuși oblic. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație fină și rară, elitrele prevăzute cu o punctuație mai deasă. Elitrele au câte 4-6 pete circulare, uneori petele se pot contopi sub forma unor benzi scurte (fig.67, pag.120). Picioarele au o pubescență culcată de culoare galben-închisă, printre care se intercalează peri oblici lungi și negri. L = 8-15 mm.

În zona de câmpie pe terenuri nisipoase, pe *Hieracium* sp. și *Genista* sp.

3 *Mylabris festiva* Palliardi Capul și pronotul negre, elitrele cărămizii cu pete negre. Antenele și picioarele negre-unicolore. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului este acoperită cu perișori erecți.

L = 10-15 mm.

4 *Mylabris quadripunctata* Linnaeus Capul, pronotul, antenele, picioarele și partea ventrală a corpului negre-unicolore. Suprafața capului și pronotului este acoperită cu o pubescență neagră. Elitrele galbene sau galben-roșcate, fiecare elită prezintă una sau două pete antemediane, două pete mediane de regulă contopite sub forma unei benzi transversale și o bandă apicală lată, toate negre. L = 11-16 mm.

Planta gazdă este *Psoralea bituminosa*.

5 *Mylabris pannonica* Kaszab Corpul negru, acoperit cu o pubescență deasă de culoare neagră. Elitrele galbene cu pete negre, fiind prezente două pete antemediane ± contopite ce se prelungesc anterior sub forma unei benzi suturale negre. La nivelul marginilor laterale mai sunt vizibile două dungi humerale negre, alungite și înguste. Banda postmediană a elitrelor este lată cu un contur neregulat, mai lățită spre marginile laterale, mai este prezentă o pată anteapicală comună ambelor elitre de formă triunghiulară. L = 6-12 mm.

5 Genul *Hycleus* Latreille

Elitrele predominant negre cu pete și benzi gălbui. Dintre cele 13 specii europene 3 sunt răspândite și în fauna României.

1. Talia mare (10,5-14 mm). Cele două pete de la nivelul primei treimi anterioare ale elitrelor sunt galbene pe un colorit de fond negru (fig.68, pag.122).....**1 *H. polymorphus* Pall.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (7,5-12 mm). Petele din prima treime anterioară ale elitrelor sunt negre înconjurate de un colorit de fond predominant gălbui (fig.69, pag.123).....**2**
2. Cele două pete negre din prima treime anterioară ale elitrelor sunt de regulă contopite între ele.....**2 *H. tenerus* Germ.**
- Petele negre din prima treime anterioară ale elitrelor nu sunt contopite și au un contur ± circular.....**3 *H. scabiosae* Ol.**

1 *Hycleus polymorphus* Pallas (*floralis* Pall.) Capul și pronotul negre, elitrele negre cu pete și benzi gălbui. Antenele și picioarele negre-unicolore. Capul aproximativ la fel de lat cât pronotul, suprafața capului și pronotului prezintă o punctuație deasă, intervalele dintre puncte sunt netede și lucioase. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență lungă, dispusă oblic. Elitrele negre cu câte două benzi transversale, o pată bazală postscutelară și cu o pată anteapicală galbene (fig.68, pag.122). Epipleurele elitrelor lângă unghiul sutural sunt lipsite de o pată

galbenă, cel mult ele pot avea o tivitură îngustă de nuanță gălbuie. Pigidiul nu este acoperit complet de elitre. L = 10,5-14 mm.

2 *Hycleus tenerus* Germar Capul și pronotul negre și lucioase, elitrele negre cu pete sau benzi transversale gălbui, mate, prevăzute cu granulații fine (fig.69, pag.123). Antenele și picioarele negre-unicolore, ultimele 5 articole antenale formează o măciucă alungită. Ochii mari, iar tâmpilele sunt bine conturate. Pronotul în formă de clopot cu baza puternic punctată, marginile laterale ale pronotului au o pubescență deasă. Elitrele oval-alungite și ușor lățite de la bază spre vârf. Apexul elitrelor (luate izolat) rotunjit. L = 7,5-10 mm.

♂ Fața externă a tarselor anterioare prezintă peri foarte lungi.

Specie răspândită îndeosebi în zona de câmpie.

3 *Hycleus scabiosae* Olivier Asemănătoare cu speciile precedente de care se diferențiază prin configurația petelor și benzilor negre. Astfel sunt vizibile două pete circulare la nivelul primei treimi anterioare ale elitrelor, alte două pete situate lângă marginile lateral tot în partea anterioară, o dungă mediană neagră cu un contur neregulat și o bandă apicală lată ce delimitează o pată circulară gălbuie. Capul, pronotul, antenele și picioarele negre-unicolore. Elitrele nu acoperă complet vârful abdomenului. Toate cele 3 perechi de picioare au o lungime aproximativ egală. L = 8-12 mm.

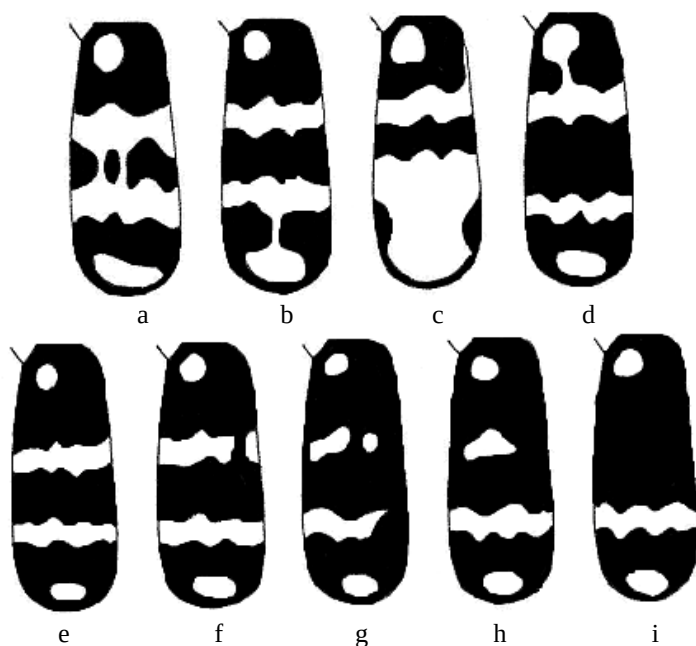

Fig. 68

**Variabilitatea desenului elitrelor drept la *Hycleus polymorphus*
(după Z. Kaszab)**

a-ab. *delta* Sumak., b-ab. *monetierensis* Pic, c-ab. *australis* Baudi, d-ab. *agilis* Baudi, e-forma *typica*, f-ab. *spartii* Germ., g-ab. *subbijuncta* Pic, h-ab. *gyllenhali* Baudi, i-ab. *frivaldszky* Kasz.

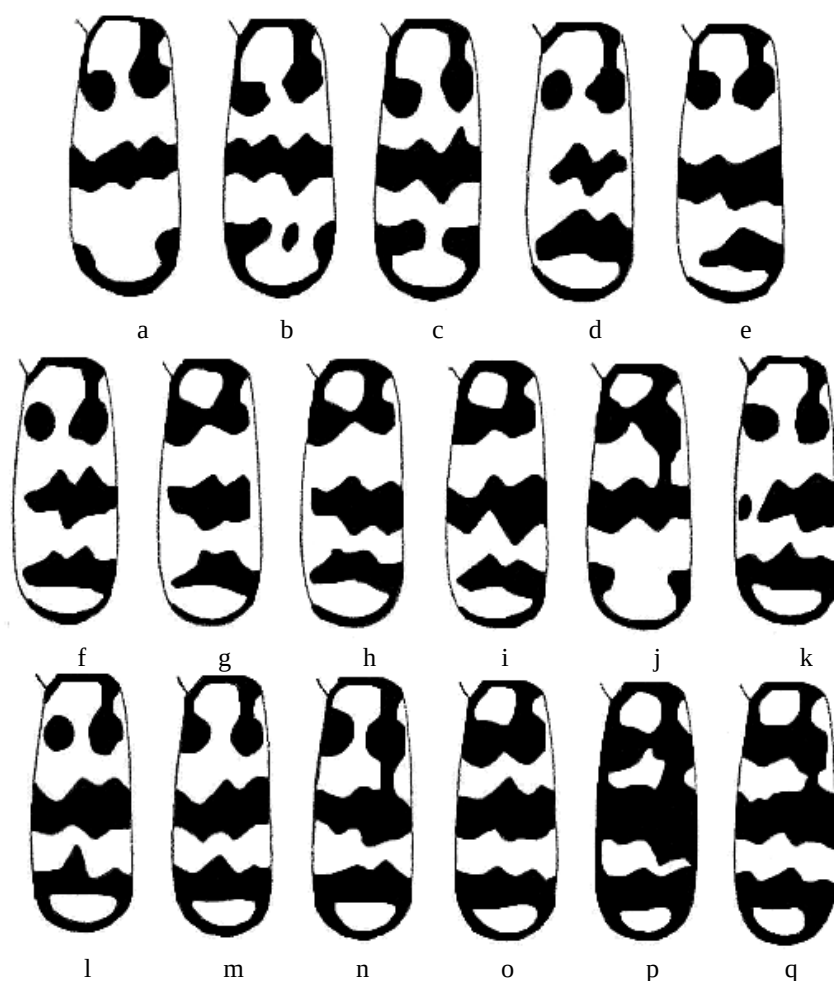

Fig. 69

Variabilitatea desenului elitrelor drepte la *Hycleus tenerus* (după Z. Kaszab)

a-ab. *balatonica* Kasz., b-ab. *csikii* Kasz., c-ab. *ampullae* Kasz., d-ab. *stilleri* Kasz., e-ab. *gyorffy* Kasz., f-ab. *dieneri* Kasz., g-ab. *transdanubialis* Kasz., h-ab. *breveabrupta* Kasz., i-ab. *ruffi* Kasz., j-ab. *plurijuncta* Kasz., k-ab. *terricola* Kasz., l-ab. *revyi* Kasz., m-forma *typica*, n-ab. *longevitta* Kasz., o-ab. *communis* Kasz., p-ab. *karpatica* Kasz., q-ab. *pusztae* Kasz.

6 Genul *Lydus* Dejean

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Lydus trimaculatus* Fabricius** Capul și pronotul negre, elitrele galben-maronii cu o pată antemediană comună și cu o bandă postmediană lată, ambele de culoare neagră. Antenele și picioarele negre-unicolore. Capul lat, cu marginile laterale rotunjite și cu ochii voluminoși dispuși anterior. Antenele scurte, vârful lor nu atinge baza elitrelor. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite și îngustate antemedian. Picioarele subțiri, tibiile și tarsele au o lungime aproximativ egală. L = 10-17 mm.

7 Genul *Lytta* Fabricius

În fauna noastră o singură specie.

***Lytta vesicatoria* Linnaeus** Corpul alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele, de culoare verde-metalică. Antenele la fel de lungi cât jumătatea corpului, cu 11 articole filiforme, începând cu extremitatea articolului 3 ele sunt negre și mate. Capul lățit, de formă triunghiulară, aproximativ la fel de lat cât pronotul. Vertexul este brăzdat de un șanțuleț longitudinal. Fruntea prezintă o pată mediană roșcată, iar tâmplesle sunt ascuțite. Vârful mandibulelor nu este despicat. Suprafața capului prezintă o punctuație rară. Pronotul transvers, îngustat posterior, cu unghiurile anterioare proeminente. Discul pronotului dispune de un șanțuleț median superficial. Elitrele lungi, paralele, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Fiecare elită prezintă câte 3 nervuri longitudinale $\pm$ șterse. Elitrele verzi, uneori ele pot fi verzi-albăstrii sau extremitatea elitrelor poate avea o pată apicală gălbuie. Suprafața elitrelor cu rugozități fine, de regulă elitrele nu acoperă vârful abdomenului. Picioarele subțiri, de culoare verde-metalică, pîntenul apical extern al tibiilor posterioare este îngroșat, cu vârful oblic-trunchiat. Fața ventrală a tarselor este acoperită cu o pubescență gălbuie. L = 9-21 mm.

-**ab. semicoerulea Beffa** Baza elitrelor cu o tivitură albăstruie.

Dăunător la frasin și liliac. Larvele se dezvoltă în cuiburile de *Colletes* sp. și *Nestern* sp.

8 Genul *Teratolytta* Semenov

În fauna României a fost semnalată o singură specie.

***Teratolytta dives* Brullé** Partea dorsală a corpului predominant verde, jumătatea bazală a capului cu reflexe galben-roșcate, ceva mai accentuate la ♂. Elitrele au câte o dungă longitudinală discală ce se prelungește de la umeri până la apexul elitrei, ea prezintă de asemenea o nuanță arămie sau galben-roșcată. Antenele negre, iar picioarele sunt galben-roșcate, de regulă cu femurele maronii. Capul transvers, cu ochii de dimensiuni reduse, situați în vecinătatea marginii anterioare. Tâmplesle prezintă câte o dungă longitudinală pubescentă. Antenele relativ alungite cu articolele homonome. Pronotul hexagonal, cu baza și marginile laterale drepte. Scutelul semicircular. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație accentuată. Elitrele (luate împreună) de aproximativ două ori mai lungi decât late, lățite de la bază spre apex. Umerii elitrelor rotunjiți dar proeminenți, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Capul, pronotul și umerii elitrelor sunt acoperite cu perișori lungi, dispuși erect sau oblic. Toate cele 3 perechi de picioare au aproximativ aceeași lungime, la picioarele anterioare tibiile sunt mai scurte comparativ cu tarsele. O parte a abdomenului la ♀ de nuanță arămie. L = 13-21 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul primei treimi anterioare ale elitrelor.

♀ Antenele sunt ceva mai scurte.

Dăunător la pomii fructiferi.

9 Genul *Alosimus* Mulsant

Capul lățit, cu antenele scurte, moniliforme, al 3-lea articol antenal este mai lung decât al 4-lea. Pronotul bombat, disciform, mai lat decât lung, prevăzut cu un șanțuleț longitudinal median superficial. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, ele nu sunt suprapuse sau divergente posterior și acoperă în totalitate abdomenul. Pîntenul exterior al tibiilor posterioare îngroșat, cu vârful oblic-trunchiat. Partea mai groasă a ghearelor este denticulată.

Adulții sunt întâlniți pe flori. În arealul nostru faunistic există două specii.

1. Talia mare (15-30 mm). Pronotul albastru sau albastru-verzui, de aceeași culoare cu elitrele.....**1 A. chalybaeus Tausch.**
 — Corpul de dimensiuni mai reduse (8-16 mm). Pronotul roșcat-marونیu, iar elitrele sunt albastru-verzui.....**2 A. syriacus austriacus Schr.**

1 Alosimus chalybaeus Tauscher Corpul alungit, dorsal albastru-verzui sau albastru-închis. Antenele negricioase, iar picioarele au reflexe albastrii. Capul lăjit, pronotul este mai lung decât lat, atât capul cât și pronotul au o lățime aproximativ egală. Antenele relativ alungite, ele ating prima treime anterioară a elitrelor. Atât marginea anterioară cât și marginile laterale ale pronotului sunt rotunjite. Scutелul semicircular. Elitrele de peste 2,5 ori mai lungi decât late, cu umerii rotunjiți, neproeminenți și cu marginile laterale ușor lățite de la bază spre apex. Vârful elitrelor (luate izolat) este ușor ascuțit. Picioarele robuste cu femurile îngroșate, îndeosebi cele posterioare. Partea dorsală a corpului prezintă rugozități punctate și accentuate. L = 15-30 mm.

2 Alosimus syriacus austriacus Schrank De dimensiuni mai reduse comparativ cu specia precedentă. Corpul negru, pronotul roșcat-marونیu, iar elitrele au o culoare albastru-verzuie. Antenele și picioarele negre-unicolore. Jumătatea interioară a elitrelor (de la sutură până la nivelul discului) este verde, spre marginile laterale coloritul devine predominant albastrii. Capul aproximativ la fel de lung și de lat, puțin mai voluminos decât pronotul. Antenele scurte, ele ajung până la baza elitrelor. Scapul voluminos, articolul 2 are dimensiuni extrem de reduse, restul articolelor sunt homonome de aproximativ două ori mai lungi decât late. Capul se inseră printr-un peduncul îngust. Pronotul hexagonal, cu baza dreaptă, marginile laterale ale pronotului sunt paralele sau ușor orientate oblic-extern. Scutелul semicircular. Elitrele de 2,5-3 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale puțin lățite postmedian. Vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Picioarele lungi și subțiri, la picioarele anterioare tarsele sunt evident mai lungi comparativ cu tibiile, iar la picioarele mediane și posterioare atât tibiile cât și tarsele au o lungime aproximativ egală. L = 8-16 mm.

10 Genul *Oenas* Latreille

Genul cuprinde o singură specie.

Oenas crassicornis Illiger Corpul negru cu pronotul și elitrele gălbui. Antenele, tibiile și tarsele maronii. Capul transvers, aplatizat, prevăzut cu o punctuație fină și deasă. Tâmpilele scurte. Articolul de la baza antenelor este mai îngroșat. Suprafața capului este acoperită cu o pubescență gălbuie. Pronotul disciform, cu baza convexă, aproximativ la fel de lung și de lat. Discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median. Punctuația pronotului este mai accentuată decât cea a capului. Elitrele cu marginile laterale ± paralele, (luate izolat) cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă rugozități fine și carene longitudinale superficiale, greu vizibile. Pintenul exterior al tibiilor posterioare îngroșat. L = 9-15 mm.

♂ Primul articol al tarselor mediane este mai dezvoltat.

11 Genul *Stenodera* Eschscholtz

În fauna României o singură specie.

Stenodera caucasica Pallas Capul, pronotul, scutелul, antenele și picioarele negre-unicolore, elitrele sunt cărămizii cu pete negre. Capul transvers, aproximativ la fel de lat cât pronotul, cu ochii situați în imediata vecinătate a marginii anterioare.

Între cap și pronot este vizibil un peduncul scurt și lățit. Antenele lungi, ele depășesc mijlocul elitrelor, cu scapul alungit în formă de mâner, articolul 2 este rudimentar, restul articolelor fiind de 3 ori mai lungi decât late. Pronotul alungit în formă de coif, cu marginea anterioară și cele laterale rotunjite. Scutelul semicircular. Elitrele convexe, de peste două ori mai lungi decât late, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, ele nu sunt întredeschise și nu se suprapun. Vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Fiecare elită prezintă câte o pată antemediană neagră de dimensiuni reduse, însoțită de o altă pată dispusă la nivelul marginilor laterale. Mai este prezentă și o pată postmediană neagră de dimensiuni ceva mai mari. L = 10-17 mm.

12 Genul *Zonitis* Fabricius

Corpul alungit, relativ cilindric. Capul mare și lățit, de formă triunghiulară, cu vertexul convex. Antenele lungi, filiforme, cu scapul aproximativ la fel de lung cât articolul 2. Vârful antenelor atinge sau depășește jumătatea lungimii corpului. Articolul terminal al palpiilor maxilari îngust, el nu este lățit în formă de secure. Pronotul adesea dreptunghiular. Elitrele puțin mai late decât pronotul, ușor întredeschise spre vârf, lăsând parțial descoperite tergitele abdominale. Partea dorsală a corpului acoperită cu o pilozitate fină, culcată. Picioarele lungi și subțiri cu femurele puternic turtite. Tibiile și tarsele au o lungime aproximativ egală. Metatarsul alungit iar ghearele sunt dublu-pectinate.

În arealul nostru faunistic întâlnim 4 specii răspândite pe flori.

1. Capul, picioarele și abdomenul în cea mai mare parte gălbui. Antenele maronii cu baza de culoare mai deschisă. **1 *Z. flava* F.**
- Capul, antenele, picioarele și abdomenul negre-unicolore. **2**
2. Scutelul negru. Capul după ochi uniform rotunjit. Marginile laterale ale pronotului ± paralele. **2 *Z. nana* Rag.**
- Scutelul galben. Capul după ochi prezintă o proeminență accentuată. Pronotul cu marginile laterale îngustate postmedian. **3 *Z. immaculata* Ol.**

1 *Zonitis flava* Fabricius (*praeusta* F.) Capul și pronotul galben-roșcate, iar elitrele sunt galbene cu vârful negru. Picioarele galben-roșcate, unicolore. Uneori partea dorsală a corpului este unicolor galben-roșcată. Antenele, mezo și metasternul, primul sternit abdominal negre. Prosternul și ultimul sternit abdominal galbene, uneori și metasternul poate avea pete gălbui. Pronotul transvers, convex, prevăzut cu o punctuație fină și rară. În dreptul scutelului poate fi prezentă o pată de nuanță întunecată. Pata neagră de pe elitre este uneori absentă. L = 7-15 mm.

-ab. *thoracica* Cast. Corpul negru-unicolor, numai capul prezintă două pete bazale gălbui.

-ab. *nigripennis* F. Elitrele, antenele și picioarele negre-unicolore.

-ab. *scutellaris* Motsch. Elitrele galben-roșcate cu câte o pată postscutelară neagră.

-ab. *flava* Tausch. Lipsește pata neagră apicală de pe elitre.

-ab. *ancoroides* Esch. Petele postscutulare confluează sub forma unei pete comune situate în dreptul suturii.

-ab. *nigripes* Müll. Picioarele galben-roșcate, cu tibiile și tarsele negricioase.

-ab. *atripes* Rtt. Picioarele negre-unicolore.

-ab. *flaviventris* Müll. Partea dorsală galbenă, numai apexul elitrelor este negru.

-ab. obscuriceps Pic Capul negru-unicolor.
Pe *Onopordum* sp. și *Eryngium campestre*.

2 Zonitis nana Ragusa Capul, scutелul, antenele și picioarele negre, iar pronotul și elitrele au o culoare gălbuie. Capul se inseră de pronot printr-un peduncul scurt și îngust, marginile laterale ale capului fiind colțuroase la bază. Ochii sunt bine vizibili atunci când capul este privit de sus, fiind situați sub locul de inserție al antenelor. Suprafața capului prezintă o punctuație deasă, relativ accentuată. Pronotul transvers, de aproximativ 1,5 ori mai lat decât lung, atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt rotunjite. Discul pronotului este lipsit de impresiuni mediane. Elitrele (luate împreună) de două ori mai lungi decât late, ușor lățite postmedian. Vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Atât pronotul cât și elitrele sunt acoperite cu o pilozitate rară, de nuanță deschisă. L = 8-12 mm.

3 Zonitis immaculata Olivier (mutica Scriba, fulva Rossi) Capul negru, iar pronotul este galben-roșcat. Elitrele unicolor galben-roșcate, fără pete. Suprafața capului prezintă o punctuație extrem de deasă. Pronotul transvers, ceva mai lat decât lung, cu unghiurile anterioare ± rotunjite. Discul pronotului are o impresiune ușor adâncită. L = 10-15 mm.

13 Genul *Euzonitis* Semenov

Se deosebește de genul precedent prin aspectul pintelului apical extern al tibiilor posterioare care este foarte îngroșat, de două ori mai lung decât cel intern, acesta din urmă având vârful ascuțit.

În fauna noastră 4 specii.

1. Elitrele galben-roșcate, prevăzute cu câte două pete negre anteapicale.....
.....**1 E. sexmaculata Ol.**
— Suprafața elitrelor unicoloră ori prevăzută cu câteva pete sau benzi de culoare neagră.....**2**
2. Pronotul la fel de lung și de lat, cu unghiurile anterioare lățit-rotunjite. Marginile laterale ale pronotului se îngustează spre bază.....**2 E. fulvipennis F.**
— Pronotul transvers, mai lat decât lung, cu marginile laterale ± paralele. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt ascuțite.....**3 E. quadrimaculata Pallas**
Alte specii: Euzonitis terminata Abbeile de Perrin L = 9-11 mm.

1 Euzonitis sexmaculata Olivier Capul, pronotul și elitrele galbene cu pete negre. Mandibulele, palpii și antenele negre, picioarele galbene cu tarsele negre. Capul trapezoidal, îngustat de la bază spre marginea anterioară, cu tâmpile bine reliefate. Antenele ajung până la nivelul primei treimi anterioare ale elitrelor. Pronotul semicircular, cu marginea anterioară și cele laterale rotunjite, unghiurile posterioare fiind drepte. Scutелul aproximativ la fel de lung și de lat cu vârful rotunjit. Elitrele ușor lățite postmedian, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. La forma tipică elitrele au câte o pată antemediană, una postmediană și o tivitură apicală, toate de culoare neagră. L = 12-17 mm.

♂ Porțiunea discală a capului, pronotului, și scutелul sunt negre. Petele negre de pe elitre extrem de mari, acoperind cea mai mare parte din suprafața elitrelor. Pedunculul ce face legătura dintre cap și pronot este scurt și lățit.

♀ Discul capului, pronotul și scutелul sunt galbene. Petele negre de pe elitre au dimensiuni mult mai reduse. Pedunculul dintre cap și pronot este mai lung și mai îngust.

2 *Euzonitis fulvipennis* Fabricius Capul și pronotul negre, elitrele galben-roșcate, uneori elitrele pot fi maronii sau negre. Antenele, picioarele și partea ventrală a corpului maronii. Ochii mari, priviți de sus ei sunt mai lungi decât tâmplesle. Suprafața capului și a pronotului cu o punctuație accentuată, relativ deasă. Discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median superficial. L = 7-11 mm.

3 *Euzonitis quadrimaculata* Pallas (*quadripunctata* F., *bipunctata* Pall.) Capul și pronotul negre sau maroniu-negricioase, suprafața capului și a pronotului este acoperită de o pubescență arămie. Elitrele galben-roșcate sau de culoare galben-pai, cu pete sau benzi transversale negre. Uneori elitrele pot fi unicolore, galben-roșcate ori negre. L = 8-16 mm.

Element meridional răspândit în sudul țării.

14 Genul *Sitaris* Latreille

Capul cu antenele filiforme, alcătuite din 11 articole. Ochii semicirculari, iar mandibulele sunt arcuite și ascuțite. Pronotul bombat dorsal, scutелul are un contur circular sau dreptunghiular.

Dintre cele 7 specii europene, una este răspândită și în entomofauna României.

***Sitaris muralis* Förster** Corpul negru, lucios dorsal, baza elitrelor prezintă o bordură gălbuie lată. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență scurtă de culoare neagră. Marginile laterale ale sternitelor abdominale cu pete gălbui. Tibiile și tarcele roșcat-maronii de nuanță închisă. Capul aproximativ la fel de lat cât pronotul, acesta din urmă fiind ușor transvers, prevăzut cu o punctuație deasă, neuniformă și cu o impresiune scurtă în dreptul scutелului. Tâmplesle rotunjite. Marginile laterale ale pronotului sunt ușor rotunjite. Elitrele întredeschise, îngustate postmedian, iar aripile membranoase sunt bine vizibile. Pe elitre nu există linii sau nervuri longitudinale. Suprafața elitrelor punctată, punctuația fiind mai accentuată în jumătatea lor anterioară. Discul elitrelor neted, lipsit de nervuri longitudinale. Pintenul extern al tibiilor posterioare este doar puțin mai îngroșat decât cel intern. Marginea interioară a ghearelor netedă. L = 8-10 mm.

Coleopterele trăiesc în cuiburile himenopterelor din genul *Anthophora*.

15 Genul *Apalus* Fabricius

Corpul alungit și aplatizat. Capul transvers, cu tâmplesle lățite după ochi. Marginea posterioară a vertexului dreaptă sau dublu-ondulată. Antenele filiforme. Capul și pronotul au o lățime aproximativ egală. Elitrele aplatizate, ușor întredeschise în dreptul suturii. Ghearele pectinate.

♂ Antenele depășesc cu mult jumătatea corpului.

♀ Antenele au aproximativ jumătate din lungimea corpului.

În fauna României întâlnim două specii.

1. Elitrele de culoare galben-pai, în pătrimea lor posterioară prezintă câte o pată negricioasă, ± ștearsă. **1 *A. bimaculatus* L.**
- Elitrele cărămizii, cu câte o pată mare și alungită, neagră, situată la nivelul ultimei pătrimi distale a elitrei. **2 *A. bipunctatus* Germ.**

1 *Apalus bimaculatus* Linnaeus Capul, pronotul, scutелul, antenele și picioarele negre-unicolore. Elitrele portocalii, fiecare elită prezintă câte o pată postmediană neagră de formă semicirculară. Primele două articole de la baza antenelor scurte, în rest antenele sunt filiforme, evident mai lungi decât late. Discul pronotului prezintă un șanțuleț median superficial. Punctuația capului și a pronotului deasă, adesea confluentă. Elitrele divergente de la bază spre vârf. Suprafața elitelor prezintă rugozități ± accentuate. Sternitele abdominale la ♀ maronii. L = 9-11 mm.

Coleopterele apar primăvara imediat după topirea zăpezii.

2 *Apalus bipunctatus* Germar Capul și pronotul negre-unicolore cu reflexe metalice. Antenele negre și mate, picioarele negre, cu tibiile și tarsele roșcat-închise, mai rar ele pot fi negre. Pronotul semicircular, mai îngust decât la specia precedentă și prezintă o punctuație fină și rară. Jumătatea bazală a pronotului cu un șanțuleț median scurt. Scutелul bine dezvoltat, de formă triunghiulară cu vârful trunchiar. Elitrele divergente numai spre apex. Suprafața elitelor cu rugozități fine. Abdomenul începând cu cel de al 2-lea sternit galben-roșcat. L = 10-12 mm.

16 Genul *Stenoria* Mulsant

Genul cuprinde 4 specii europene, dintre care una este prezentă și în fauna noastră.

***Stenoria apicalis* Latreille** Partea dorsală a corpului de regulă galben-roșcată, cea mai mare parte a capului, uneori pronotul parțial sau total, scutелul, precum și apexul elitelor au o culoare neagră. Uneori capul este roșcat-marونی cu două pete anteculare negricioase. Mandibulele, palpii și antenele negre-unicolore. Picioarele galbene sau galben-roșcate cu tarsele negre, iar sternul și porțiunea discală a abdomenului sunt negre. Capul trapeziform cu tâmpilele colțuroase. Antenele lungi, ele ating ultima treime distală a elitelor, iar articolele antenale sunt extrem de îngroșate. Pronotul aproximativ la fel de lat cât capul cu marginea anterioară și cele laterale rotunjite. Suprafața pronotului cu un desen negru foarte diferit (fig. 70). Scutелul mai lung decât lat cu vârful rotunjit. Elitrele divergente și ușor îngustate de la bază spre apex. L = 5-10 mm.

Adulții sunt întâlniți pe flori, îndeosebi pe *Eryngium* sp.

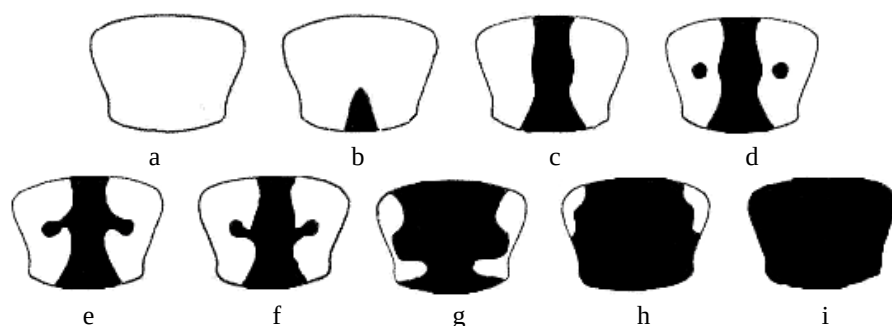

Fig. 70

Variabilitatea desenului pronotului la *Stenoria apicalis* (după Z. Kaszab)

a-forma typica, b-ab. *basicollis* Kasz., c-ab. *vitticollis* Kasz., d-ab. *bipunctata* Kasz., e și f-ab. *communimaculata* Kasz., g-ab. *nigroplagiata* Kasz., h-ab. *pivicollis* Esch., i-ab. *tristicula* Kasz.

43 Familia PYROCHROIDAE

Corpul lăţit şi applatizat cu elitrele întotdeauna roşii. Capul prognat, puternic îngustat după tâmples. Antenele începând cu articolul 3 sunt serate sau pectinate. Ochii uşor proeminenţi cu marginea anterioară concavă. Între cap şi pronot se intercalează un peduncul scurt şi lăţit. Pronotul disciform, marginile lui laterale sunt rotunjite, lipsite de o bordură vizibilă. Marginea posterioară a pronotului este mai îngustă decât baza elitrelor. Suprafaţa elitrelor lipsită de striuri sau rânduri longitudinale de puncte. Vârful elitrelor acoperă complet abdomenul. Coxele anterioare conice, uşor cotangente, iar cele posterioare sunt transverse şi oblic-trunchiate. Cavităţile de articulaţie ale coxelor anterioare sunt deschise posterior. Picioarele lungi şi subţiri, penultimul articol tarsal este bilobat. Ghearele nedespicate, de regulă cu un dinte mic bazal. Abdomenul prezintă 5 sternite bine conturate la ♂, 6 sternite la ♀, mai rar şi ♂ pot avea 6 sternite.

Adulţii sunt întâlniţi la liziera pădurilor, pe flori de arbuşti sau pe trunchiuri doborâte. Larvele predatoare, ele trăiesc sub scoarţa copacilor hrănindu-se cu insecte xilofage.

Cheia genurilor

1. Talia mare (peste 10 mm). Capul lipsit de impresiuni postmediane. Fruntea prezintă o impresiune pătrată sau în formă de potcoavă la ♂, iar la ♀ impresiunea este transversală, mai superficială (fig.72a, pag.131). Antenele la ♀ serate, la ♂ pectinate, apofizele lor nu sunt mai lungi decât articolul următor (fig.71a).....

.....1 ***Pyrochroa* F.**

— Corpul de dimensiuni mai reduse (sub 9 mm). Capul prezintă două impresiuni postmediane adâncite, ± semicirculare (fig.72b, pag.131). Fruntea plană iar tâmples sunt îngustate posterior. La ♂ antenele sunt serate, apofizele articolelor antenale fiind extrem de alungite (fig.71b).....2 ***Schizotus* Newm.**

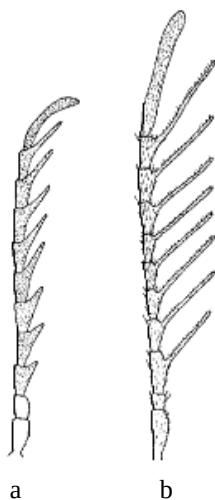

Fig. 71

Antenele la Pyrochroidae (după Z. Kaszab)

a-*Pyrochroa* sp., b-*Schizotus* sp.

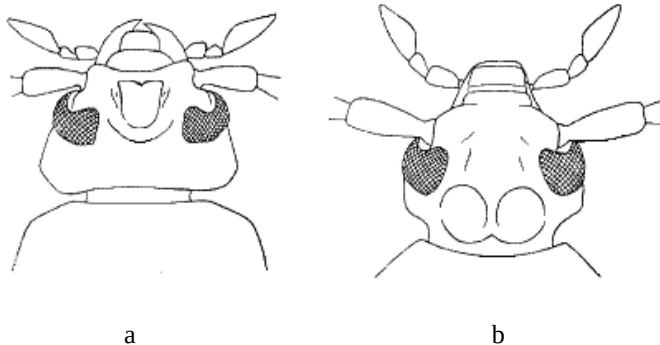

Fig. 72
Capul la Pyrochroidae (după Z. Kaszab)
 a-Pyrochroa sp., b-Schizotus sp.

1 Genul *Pyrochroa* Fabricius

Corpul mare, aplatizat, puternic lățit postmedian. Capul lățit în dreptul tâmpelor. Antenele sunt alcătuite din 11 articole, la ♀ serate începând cu articolul 3, la ♂ ele sunt prelungite sub forma unor apofize. Elitrele plane, epipleurele elitrelor sunt evident îngustate postmedian. Coxele mediane ± cotangente. Partea dorsală este acoperită cu o pubescență uniformă și culcată.

În fauna noastră două specii.

1. Lungimea corpului este mai mare (14-18 mm). Capul negru, numai partea mediană a frunții prezintă o pată mediană ștersă, de culoare galben-roșcată. **1 *P. coccinea* L.**

— Corpul are o lungime mai mică (10-14 mm). Capul galben-roșcat, unicolor. **2 *P. serraticornis* Scop.**

1 *Pyrochroa coccinea* Linnaeus Capul negru cu pronotul și elitrele roșii. Suprafața capului și a pronotului sunt acoperite de o pubescență neagră, elitrele prezintă o pubescență de nuanță roșcată. Capul puternic lățit în dreptul tâmpelor, prevăzut cu o impresiune frontală acoperită cu o pubescență tomentoasă deasă. Pronotul are un șanțuleț median și câte o impresiune laterală superficială. Baza pronotului cu o bordură fină. L = 14-18 mm.

♂ Capul cu o gropită adâncită mare și rotunjită sau în formă de potcoavă.

♀ Capul prezintă un șanțuleț transversal adâncit.

La liziera pădurilor și în poieni pe flori, în lunile mai-iunie. Larvele se dezvoltă sub scoarța copacilor de esențe foioase.

2 *Pyrochroa serraticornis* Scopoli (*purpurata* Müll., *rubens* Schall.) Dorsal unicolor galben-roșcat, prevăzut cu granulozități punctate fine și dese. Adesea discul pronotului, scutелul și elitrele sunt roșii. Uneori pe pronot este vizibilă o pată negricioasă mică, dispusă postmedian. Palpii, antenele, picioarele, sternul și sternitele abdominale au o culoare neagră. Pronotul fără impresiuni laterale, baza pronotului prezintă o bordură lată, mai accentuată în partea sa mediană. L = 10-14 mm.

În aceleași locuri cu specia precedentă, dar mai rară.

2 Genul *Schizotus* Newman (*Pyrochroella* Rtt.)

În fauna României o singură specie.

***Schizotus pectinicornis* Linnaeus** Corpul negru cu discul pronotului și elitrele portocalii, uneori pronotul poate avea o pată mediană mică sau o linie neagră. Scutелul întotdeauna negru. Baza pronotului curbată, prevăzută cu o bordură. Elitrele lungi, cu proeminente ondulate slab conturate, acoperite de o pubescență lungă, dispusă oblic. Epipleurele elitrelor scurte și înguste. Coxele mediane sunt separate printr-o apofiză îngustă a mezosternului. Tibiile și tarsele subțiri. L = 8-9 mm.

♂ Capul cu două gropițe mari ce acoperă întreaga suprafață a vertexului. Începând cu articolul 3 antenele prezintă apofize de formă alungită.

♀ Capul are o impresiune transversală aplatizată. Antenele serate începând cu articolul 3.

Specie răspândită îndeosebi în zona montană. Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Betula sp.* și *Fagus sp.* Adulții sunt activi în lunile mai-iunie, fiind întâlniți pe brazii tineri, arbuști și pe flori.

44 Familia OEDEMERIDAE

Corpul moale, slab chitinizat, alungit și îngust. Capul prognat, scurt, de formă triughiulară, îngustat după ochi, însă el nu este pedunculat. Ochii mari, reniformi, puternic convecși îndeosebi la ♂. Antenele se inseră pe frunte înaintea ochilor și sunt alcătuite din 11 articole, la ♂ uneori din 12 articole. Ele sunt subțiri, setiforme sau filiforme, mai rar serate. Pronotul adesea cordiform, transvers, cu marginile laterale paralele, lipsite de o bordură vizibilă. Baza elitrelor adesea de aproximativ două ori mai lată decât marginea posterioară a pronotului. Elitrele divergente posterior, cu nervuri longitudinale ± accentuate. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Coxele cotangente, cele anterioare și mediane sunt proeminente. Cavitățile coxelor anterioare deschise posterior. Femurele depășesc marginile laterale ale corpului. Picioarele subțiri. Tarsele anterioare și mediane sunt pentamere iar cele posterioare tetramere. Toate pretarsele sunt alungite, penultimul articol tarsal adesea lățit, însă el nu este niciodată bilobat. Abdomenul prezintă 5 (rar 6-7) sternite bine conturate.

Larvele se dezvoltă în lemnul arborilor bătrâni și în tulpinile unor plante. Adulții se întâlnesc pe flori sau pe scoarța copacilor. Unele specii sunt nocturne sau crepusculare.

Cheia genurilor

1. Ochii puternic sinuați în dreptul locului de inserție al antenelor (fig.73a, pag.133).
Coxele mediane sunt separate între ele de o apofiză îngustă a prosternului.....2
- Ochii întregi sau ușor sinuați lângă locul de inserție al antenelor (fig.73 b-d, pag.133). Coxele mediane cotangente. Apofiza prosternului este extrem de scurtă
.....3

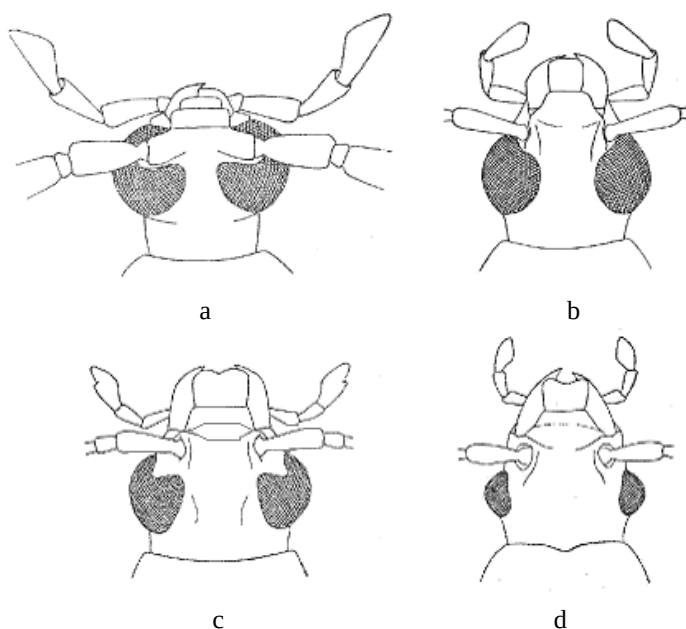

Fig. 73

Capul la Oedemeridae (după Z. Kaszab)

a-*Calopus* sp., b-*Xanthrochroa* sp., c-*Nacerdes* sp., d-*Chrsanthia* sp.

2. Antenele lungi, serate începând cu articolul 3. Primul articol antenal mai scurt decât articolul 3, iar articolul 2 este rudimentar (fig.74a). Fruntea între ochi extrem de îngustă. Vârful pigidiului convex, normal conformat.....**1 *Calopus* F.**
- Antenele subțiri, cu articolele cilindrice (fig.74b). Scapul este mai lung decât al 3-lea articol antenal. Fruntea lătită. Extremitatea pigidiului adânc sinuată.....**2 *Sparedrus* Latr.**

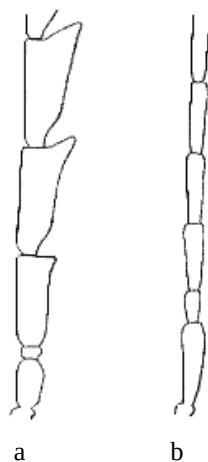

Fig. 74

Antenomerele bazale la Oedemeridae (după H. Freude)

a-*Calopus* sp., *Sparedrus* sp.

3. Tibiile anterioare prezintă un singur pinten apical. Antenele la ♂ sunt formate din 12 articole.....**4**
- Tibiile anterioare cu 2 pinteni apicali, iar ♂ au antenele prevăzute cu 11 articole...**6**
4. Funtea între ochi este mai îngustă decât distanța dintre locul de inserție al antenelor (fig.73b, pag.133). Ochii mari, iar picioarele sunt lungi și subțiri.....**3 *Xanthochroa* Schm.**
- Fruntea între ochi este aproximativ la fel de lată comparativ cu distanța dintre locul de inserție al antenelor (fig.73c, pag.133). Ochii de dimensiuni mai reduse. La unele specii ♂ prezintă femurele posterioare îngroșate.....**5**
5. Labrumul și mandibulele cu excepția vârfurilor gălbui. Elitrele prezintă câte 4 carene longitudinale dintre care a 3-a este mai scurtă.....**4 *Nacerdes* Dej.**
- Labrumul întotdeauna negru. Mandibulele negricioase, uneori vârful lor are o nuanță ceva mai deschisă. Fiecare elită prezintă câte 3 carene longitudinale.....**5 *Anogcodes* Dej.**
6. Articolul terminal al palpiilor maxilari mai îngust și oblic-trunchiat spre vârf (fig.75a). Al 2-lea articol antenal are aproximativ un sfert din lungimea articolului 3. Elitrele mult îngustate și divergente posterior. Carenele longitudinale scurte sau absente.....**6 *Oedemera* Ol.**
- Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit (fig.75b). Al 2-lea articol antenal atinge jumătate din lungimea articolului 3. Elitrele nu sunt îngustate postmedian, iar suprafața elitelor prezintă 4 carene longitudinale care uneori pot lipsi.....**7**

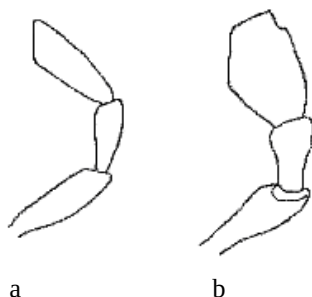

Fig. 75

Palpii maxilari la Oedemeridae (după H. Freude)

a-*Oedemera* sp., b-*Ischnomera* sp.

7. Carena din vecinătatea marginii laterale a elitrei (a 4-a) depășește tuberculul humeral. Intervalul dintre carena a 4-a și marginea laterală a elitrei extrem de îngust.....**7 *Ischnomera* Steph.**
- A 4-a carenă longitudinală a elitrei ajunge până la tuberculul humeral și este paralelă cu marginea laterală a elitrei. Intervalul dintre carena a 4-a și marginea laterală a elitrei este mai lat.....**8 *Chrysanthia* Schm.**

1 Genul *Calopus* Fabricius

În fauna României o singură specie.

***Calopus serraticornis* Linnaeus** Corpul alungit, maroniu-închis, ± cilindric, acoperit cu o pubescență fină, de nuanță cenușie. Capul mic și rotunjit cu ochii proeminenți, prevăzut cu 2 tuberculi frontali lângă locul de inserție al antenelor. Fruntea îngustă, marginile laterale ale capului se îngustează după ochi. Suprafața

capului și a pronotului este acoperită cu o punctuație deasă și accentuată. Clipeul delimitat de restul capului printr-o impresiune superficială. Antenele serate, cu scapul alungit în formă de mâner, articolul 2 rudimentar, de dimensiuni reduse, iar articolul 3 este de 1,5 ori mai lung decât lat. La ♀ articolele antenale 4-11 sunt mai scurte și puțin serate, prevăzute cu o pubescență dispusă oblic, însă pubescența de pe antenele ♂ este culcată. Pronotul are aproximativ aceeași lungime și lățime, fiind mai îngust decât elitrele. De o parte și de alta a discului pronotului se află câte o impresiune antemediană aplatizată. Suprafața pronotului are o punctuație accentuată și o pubescență lungă, formată din perișori încâlciți. Elitrele sunt de peste 4 ori mai lungi decât capul și pronotul luate împreună, cu marginile laterale ± paralele și ușor divergente spre apex. Umerii elitrelor rotunjiți, ei prezintă o punctuație fină și rară, în rest punctuația devine mai accentuată. Suprafața elitrelor cu 3 nervuri longitudinale slab conturate. Vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Epipleurele elitrelor înguste, ele se prelungesc până la vârful elitrei. Femurele sunt subțiri. Tibiile mai lungi decât femurele, acestea din urmă fiind ușor lățite spre vârf și prevăzute cu 2 pînteni apicali de dimensiuni reduse. Toate tarsele sunt cordiforme și aplatizate. Ghearele de dimensiuni reduse. L = 18-20 mm.

♂ Capul împreună cu ochii aproximativ la fel de lat cât pronotul. Antenele mai lățite, serate, la fel de lungi cât corpul.

♀ Capul împreună cu ochii puțin mai lat decât pronotul. Antenele subțiri, ușor serate, ele ajung până la jumătatea corpului.

Coleoptere nocturne, larvele se dezvoltă în lemnul putred de foioase și conifere.

2 Genul *Sparedrus* Latreille

În fauna României este prezentă o singură specie.

***Sparedrus testaceus* Anderschen** Corpul negru cu elitrele maroniu-deschise, acoperit cu o pubescență galbenă pe elitre, uneori capul și pronotul prezintă de asemenea o pubescență gălbuie. Capul scurt și rotunjit. Antenele depășesc jumătate din lungimea corpului. Ochii sunt adânc crestați anterior. Între labrum și clipeu se află o formațiune coriacee lucioasă. Fruntea convexă. Pronotul cilindric, ușor cordiform. Baza elitrelor de aproximativ două ori mai lată decât marginea posterioară a pronotului. Suprafața capului cu o punctuație rară, iar pronotul are o punctuație deasă și accentuată. Punctuația elitrelor fină și deasă, suprafața elitrelor cu urme de carene longitudinale, abia vizibile. Femurele ușor măciucate. Ultimele două articole tarsale lățite, cordiforme. L = 6,5-16 mm.

Pe florile arbuștilor și arborilor, îndeosebi pe *Crataegus* sp. și *Quercus* sp.

3 Genul *Xanthochroa* Schmidt

Corpul alungit și slab chitinizat. Capul oval, cu ochii dezvoltati și proeminenți. Antenele lungi și subțiri, ♂ au 12 articole antenale. Pronotul cordiform, marginile lui laterale fiind îngustate postmedian, iar baza și marginea sa anterioară sunt arcuite. Elitrele lungi, cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare din lungimea lor, fiind ușor întredeschise spre vârf. Suprafața elitrelor prezintă 4 carene longitudinale, a 3-a carenă care pornește de sub tuberculul humeral este ± ștearsă atât anterior cât și posterior. Tibiile anterioare prezintă câte un singur pînten apical.

În arealul nostru faunistic există două specii.

1. Ultimul sternit abdominal este la ♀ la fel de lung, iar la ♂ mai lung decât următoarele două sternite luate împreună.....**1 X. *carnicola* Gistl**
 — Sternitul anal mai scurt comparativ cu următoarele două sternite luate împreună..
2 X. *gracilis* Schm.

1 *Xanthrochroa carnicola* Gistl Corpul predominant gălbui, acoperit cu o pilozitate fină de nuanță roșcată, cu antenele, marginile laterale ale pronotului și elitrele maronii. Uneori porțiunea antemediană a suturii elitrelor poate fi galbenă. Tibiile castanii. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și rară, iar punctuația de pe discul pronotului este ± ștearsă. Elitrele au o punctuație deasă și accentuată, carenele elitrelor fiind bine conturate. L = 12-15 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul coniferelor, adulții sunt nocturni.

2 *Xanthrochroa gracilis* Schmidt Capul galben cu fruntea maronie, pronotul galben-unicolor, iar elitrele la ♀ sunt maronii. La ♂ elitrele sunt galbene cu o bordură suturală lată de culoare maroniu-deschisă, iar abdomenul este maroniu-închis cu sternitul anal gălbui. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină, dar punctele de pe pronot sunt mai dese. Elitrele cu rugozități punctate dese, a 3-a carenă longitudinală fiind slab conturată. Partea dorsală a corpului este acoperită cu peri lungi de nuanță gălbuie. L = 9-13 mm.

4 Genul *Nacerdes* Dejean

În fauna României a fost semnalată o singură specie.

***Nacerdes melanura* Linnaeus** Capul și pronotul roșcat-maronii, elitrele de culoare galben-pai, cu o bordură apicală neagră. Partea dorsală a corpului acoperită cu punctuație fină și cu o pilozitate scurtă, culcată, de nuanță gălbuie. Palpii, cea mai mare parte a mandibulelor și antenele sunt galben-roșcate. Vârful mandibulelor și ochii au o culoare negricioasă. Uneori marginile laterale ale pronotului au o nuanță maronie, ± ștearsă. Picioarele maronii, de culoare deschisă ori închisă, adesea femurele posterioare sunt negricioase. Capul alungit anterior, cu ochii extrem de voluminoși, diametrul lor fiind mai mare comparativ cu lungimea tâmpelor. Mandibulele despicate spre vârf. Antenele se inseră în fața marginii anterioare a ochilor, vârful lor ajunge până la jumătatea corpului. Articolul terminal al palpilor maxilari triunghiular, cu vârful oblic-trunchiat. Scapul alungit în formă de mâner, al 2-lea articol este scurt, de dimensiuni reduse, după care restul articolelor se micșorează treptat spre vârf. Pronotul cordiform, mai lung decât lat și mai îngust decât baza elitrelor. Marginile laterale ale pronotului lățite antemedian, ele sunt îngustate și ondulate înaintea unghiurilor posterioare. Scutelul semicircular. Elitrele lungi și înguste, mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele, (luate împreună) de peste 3 ori mai lungi decât late. Picioarele lungi și subțiri. Tibiile anterioare cu un singur pinten apical, cele posterioare prezintă 2 pinteni apicali. Primele 4 articole ale tarselor anterioare, articolele 2-4 ale tarselor mediane și fața ventrală a articolului 3 al tarselor posterioare prezintă o pubescență formată din perișori pârloși. L = 9-13 mm.

♂ Pronotul mai lung, de o parte și de alta a marginilor lui laterale prezintă câte o pată negricioasă. Sternul negru, iar sternitele abdominale sunt maronii. Antenele au 12 articole.

♀ Pronotul scurtat, unicolor, lipsit de pete. Prosternul, marginile laterale ale mezosternului și baza primelor 5 sternite abdominale galbene. Antenele sunt constituite din 11 articole.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Quercus* sp. și *Abies* sp. Adulții sunt întâlniți pe *Epibolium angustifolium*.

5 Genul *Anogcodes* Dejean

Corpul alungit și plan dorsal. Capul lung, lipsit de tuberculi frontali, mai lat la ♂ decât la ♀. Ochii sinuați, mari și puternic convecși, îndeosebi la ♂. Antenele se inseră lângă marginea anterioară a ochilor, ele sunt filiforme, alcătuite din 11-12 articole. Pronotul cordiform sau cilindric. Elitrele lățite la bază, marginile lor laterale ± paralele postmedian sau evident îngustate, în acest caz ele sunt întredeschise. Suprafața elitrelor cu 3-4 carene longitudinale. Carena humerală ștersă postmedian, tibiile anterioare prezintă un singur pinten apical, iar penultimul articol de la toate tarsele este cordiform.

♂ Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului și sunt formate din 12 articole.

♀ Antenele ating jumătatea lungimii corpului fiind constituite din 11 articole (excepție *A. ruficollis* la care antenele atât la ♂ cât și la ♀ au 11 articole).

Larvele trăiesc în lemnul putred, iar adulții sunt întâlniți pe flori. În fauna noastră există 5 specii.

1. Marginile laterale ale elitrelor ușor concave. Sutura elitrelor este la ♂ mult întredeschisă, la ♀ ușor întredeschisă (fig. 76 a-b).....**1 *A. ferrugineus* Schr.**
- Elitrele cu marginile laterale ± paralele sau ușor îngustate posterior (fig. 76c).....**2**
2. Elitrele verzi sau albastre, unicolore, cu luciu metalic.....**2 *A. ruficollis* F.**
- Elitrele predominant negre cu reflexe metalice albastrii. Baza și sutura elitrelor gălbuie, uneori și marginile laterale ale elitrelor pot fi galbene.....**3**
3. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pilozitate galbenă, culcată, scurtă și fină. Perişorii de pe primul interstriu al elitrei sunt orientați posterior.....**3 *A. fulvicollis* Scop.**
- Suprafața elitrelor prezintă o pubescență mai lungă, parțial sau total de culoare gălbuie. Perişorii de pe primul interstriu al elitrei sunt orientați oblic-extern.....**4**

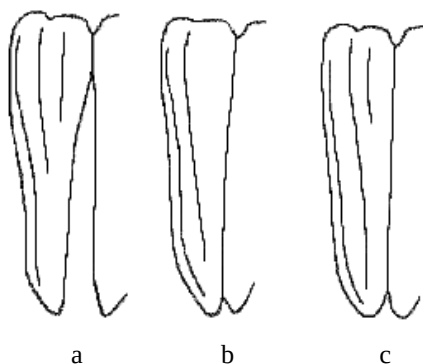

Fig. 76

Elitrele la *Anogcodes* (după H. Freude)

a-*Anogcodes ferrugineus* (♂), b-*A. ferrugineus* (♀), c-*A. fulvicollis*.

4. Extremitatea apicală a femurelor mediane la ♂ nu este denticulată (fig. 77a). Antenele negre cu articolele bazale gălbui. Abdomenul negru la ♂, galben la ♀ **4 A. rufiventris Scop.**
- Vârful femurelor mediane denticulat (fig. 77b). Abdomenul la ambele sexe și antenele negre-unicolore **5. A. ustulatus Scop.**

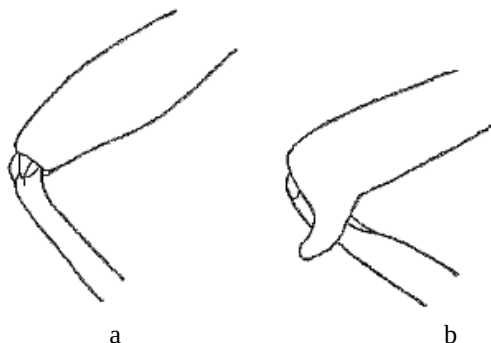

Fig. 77
Tarsele mediane la *Anogcodes* (după H. Freude)
 a-*Anogcodes rufiventris*, b-*A. ustulatus*.

1 *Anogcodes ferrugineus* Schrank (*adusta* Panz.) Elitrele sunt întredeschise postmedian, îndeosebi la ♂. Corpul de regulă bicolor. L = 10-15 mm.

♂ Capul și pronotul negre, elitrele galbene cu excepția unei tivături înguste la nivelul marginilor laterale și a unei pete bazale care sunt negre. Primele două articole antenale, palpii, fața ventrală și vârful coxelor gălbui.

♀ Pronotul, elitrele și partea ventrală a corpului galbene, restul corpului fiind negru. Elitrele pot fi uneori maronii sau negre, însă baza, sutura și jumătatea antemediană a marginilor laterale au o culoare galbenă.

2 *Anogcodes ruficollis* Fabricius (*meridionalis* Costa) Dorsal albastru-închis, unicolor sau cu pronotul galben-roșcat. Partea ventrală a corpului, antenele și picioarele sunt negre. Capul și pronotul cu o punctuație fină și rară. Suprafața elitrelor prezintă rugozități granulate. L = 8-10 mm.

♂ Pronotul albastru-închis, acoperit cu peri lungi, cenușii, dispuși oblic.

♀ Pronotul galben-roșcat, cu perișori scurți și culcați.

3 *Anogcodes fulvicollis* Scopoli (*medius* Gredl.) Corpul maroniu. Capul prezintă o punctuație fină și rară. Pronotul cu o punctuație neuniformă, rară, acoperit cu perișori negri. Suprafața elitrelor are granulații punctate accentuate. L = 10-12 mm.

♂ Corpul negru-unicolor. Elitrele pot avea uneori reflexe metalice albastrii, fiind acoperite în totalitate cu o pubescență de nuanță închisă.

♀ Corpul negru, cu excepția pronotului și a ultimului sternit abdominal care sunt galben-roșcate. Uneori elitrele pot avea o culoare roșcat-maronie.

Specie montană.

4 *Anogcodes rufiventris* Scopoli (*melanocephala* F., *aurulenta* Duf.) Capul ușor îngustat după ochi, suprafața capului și a pronotului cu o punctuație fină și deasă. Partea dorsală a corpului cu o pubescență deasă, dispusă oblic. Ochii puternic sinuați la nivelul marginii anterioare, la ♀ ei sunt ușor convecși. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, prevăzut cu o bordură bazală. Elitrele prezintă rugozități punctate, iar

prima carenă a elitrelor (de lângă sutură) este $\pm$ ștearsă în partea sa antemediană. Suprafața elitrelor dispune de o punctuație deasă și accentuată. La ♂ vârful ultimului sternit abdominal cu o șirbitură superficială, la ♀ acesta este rotunjit. L = 8-12 mm.

♂ Capul și pronotul negre. Elitrele predominant negre cu luciu metalic, baza și sutura elitrelor fiind galbene. Palpii, baza antenelor și tibiile anterioare au de asemenea o nuanță gălbuie. Abdomenul negru.

♀ Pronotul galben cu pete negre, uneori el poate fi galben-unicolor. Elitrele negre sau roșcat-maronii, cu baza și sutura negre, mai rar ele pot fi în totalitate galben-unicolore. Palpii, baza antenelor și tibiile anterioare roșii ori galben-roșcate. Abdomenul de culoare gălbuie.

5 *Anogcodes ustulatus* Scopoli (*ustulata* F.) Capul îngustat după ochi, aproximativ la fel de lat cât pronotul. Ochii mari, proeminenți și convecși, iar tâmpile sunt scurte. Antenele și picioarele negre-unicolore, uneori spre vârf antenele pot avea o nuanță ceva mai deschisă. Pronotul mai lung decât lat, ușor lățit antemedian, cu unghiurile anterioare rotunjite. Capul și pronotul prezintă o punctuație extrem de fină. La ♂ suprafața pronotului este acoperită cu peri lungi, cenușii, orientați spre exterior. Suprafața elitrelor cu granulații fine. L = 8-12 mm.

♂ Pronotul și elitrele albastru-închise. Uneori baza și sutura elitrelor pot fi galbene.

♀ Pronotul și elitrele gălbui sau roșcat-maronii, marginile laterale și vârful elitrelor pot fi albastru-negricioase.

Adulții sunt întâlniți pe flori.

6 Genul *Oedemera* Olivier

Capul alungit, cu clipeul lung și subțire, el nu este delimitat de frunte printr-o linie de separație. Ochii mari, nesinuați, ei au de regulă o formă oval-alungită și sunt uneori dispuși oblic. Articolul terminal al palpiilor maxilari este subțire, cel mult ușor lățit antemedian, cu vârful rotunjit sau oblic-trunchiat, însă el nu este niciodată lățit în formă de secure. Antenele filiforme, ele se inseră înaintea ochilor. Al 2-lea articol antenal atinge un sfert sau o jumătate din lungimea articolului 3. Pronotul cordiform, ușor îngustat postmedian, prevăzut cu 3 impresiuni ușor adâncite. Elitrele se îngustează după umeri, având marginile laterale arcuite spre interior, iar vârfulurile elitrelor sunt adesea întredeschise. Fiecare elită prezintă câte 3 nervuri longitudinale, dintre care prima este scurtată până la mijlocul elitrei. Prosternul scurt, cu coxele anterioare cilindrice, de regulă cotangente. Coxele mediane de asemenea cotangente, însă coxele posterioare sunt separate între ele. Femurele subțiri, dar la cele mai multe specii femurelor posterioare sunt evident îngroșate la fel ca și tibiile posterioare. Pintenii apicali ai tibiilor de dimensiuni reduse, uneori la ♂ pintenii tibiilor posterioare sunt absenți. Tarsele puternic lățite, iar ghearele nu sunt denticulate.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred, iar adulții sunt întâlniți pe arbuști, flori și pe graminee. În fauna României au fost identificate 16 specii.

Cheia subgenurilor și a speciilor

1. Fruntea între ochi are aproximativ aceeași lățime cu distanța dintre baza antenelor (fig. 78a, pag. 140).....**1 *Oncomera* Steph.**
- Fruntea între ochi este mai lată decât intervalul dintre baza antenelor (fig. 78b, pag. 140).....**2 *Oedemera* s. str.**

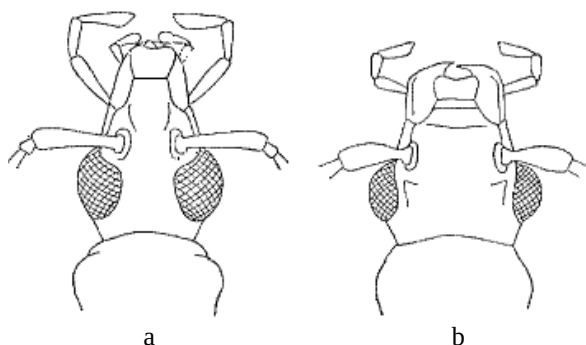

Fig. 78

Capul la *Oedemera* (după H. Freude)

a-Subgen. *Oncomera*, b-Subgen. *Oedemera* s. str.

1 Subgenul *Oncomera* Stephens

Cuprinde o singură specie.....1 *O. femoralis* Ol.

2 Subgenul *Oedemera* s. str.

- 1.Nervura exterioară a elitrelor complet dezvoltată pe toată lungimea ei și bine delimitată de marginea laterală (fig. 79 a și c).....2
- Nervura exterioară a elitrelor se contopește cu marginea laterală (fig. 79b).....5
- 2.Elitrele sunt puternic îngustate după umeri atât la ♂ cât și la ♀ (fig. 79a).....
.....2 *O. flavipes* F.
- Elitrele sunt ușor îngustate la ambele sexe (fig. 79c).....3

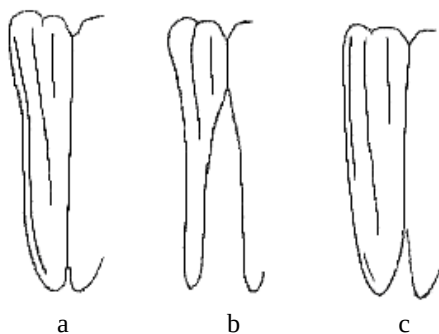

Fig. 79

Elitrele la *Oedemera* (după H. Freude)

a-*Oedemera flavipes*, b-*O. femorata*, c-*O. croceicollis*.

- 3.Ultimul articol antenal normal conformat (fig.80a, pag.141). Ochii sunt paraleli cu axa longitudinală a capului. Pronotul transvers, cordiform, roșu la ambele sexe 3 *O. croceicollis* Gyll.
- Articolul terminal al antenelor este știrbit în partea sa mediană, după care se continuă cu un vârf ascuțit (fig.80b, pag.141). Ochi sunt dispuși oblic față de axa longitudinală a capului. Pronotul de regulă mai lung decât lat. 4

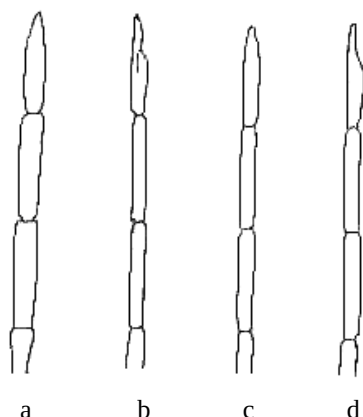

Fig. 80

Antenomerele terminale la *Oedemera* (după H. Freude)

a-*Oedemera croceicollis*, b-*O. podagrariae*, c-*O. virescens*, d-*O. annulata*.

4. La ♀ elitrele sunt galben-unicolore, la ♂ galbene cu marginile laterale și vârful prevăzute cu o tivitură neagră, îngustă.....**4 *O. podagrariae* L.**
 — La ambele sexe elitrele sunt predominant albastru-negricioase.....**5 *O. lateralis* Gebl.**
 5. Elitrele puternic îngustate postmedian, îndeosebi la ♂. Femurele posterioare la ♂ îngroșate, cu aspect măciucat (fig. 81a).....**6**
 — Jumătatea postmediană a elitrelor nu este îngustată, mai rar ușor îngustată, dar în acest caz elitrele nu sunt întredeschise în dreptul suturii. La ♂ femurele posterioare neîngroșate, dacă totuși ele sunt ușor îngroșate nu au o formă de măciucă (fig. 81 b-c).....**9**

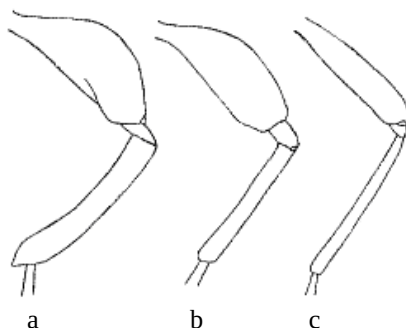

Fig. 81

Femurele posterioare la *Oedemera* (după H. Freude)

a-*Oedemera tristis*, b-*O. virescens*, c-*O. lurida*.

6. Elitrele total sau parțial galbene, mai rar ele pot fi negre cu o pată îngustă și alungită situată lângă sutură.....**7**
 — Suprafața elitrelor fără pete galbene, având aceeași culoare ca a capului și pronotului.....**8**

7. Elitrele galben-unicolore, cel mult marginile laterale pot avea o nuanță mai închisă, însă baza și vârful lor nu sunt niciodată negre. Fața ventrală a scapului și baza palpilor gălbui.....**6 O. femorata Scop.**
- Toate marginile elitrelor prezintă o bordură neagră sau numai baza și vârful elitrelor sunt negre. Antenele și palpii negre-unicolore.....**7 O. pthysica Scop.**
8. Capul și pronotul netede, lucioase, lipsite de puncte. Pronotul scurt și transvers....
.....**8 O. tristis Schm.**
- Suprafața capului și a pronotului granulată sau prevăzută cu o punctuație accentuată. Pronotul mai lung decât lat.....**9 O. nobilis Scop.**
9. Ultimul articol antenal este îngustat spre vârf (fig. 80d, pag. 141). Picioarele anterioare de culoare gălbuie cu excepția bazei femurelor, a unui inel lat pe femurele mediane și posterioare vizibil numai la ♀.....**10 O. annulata Germ.**
- Articolul terminal al antenelor are altă configurație (fig. 80c, pag. 141). Toate picioarele unicolore, albastru-verzui sau albastru-negricioase.....**10**
10. Talia mare (8-11 mm). La ♂ femurele posterioare sunt puternic îngroșate (fig. 81b, pag. 141). Vârful ultimului sternit abdominal la ♀ prezintă o știrbitură mediană (fig. 82a).....**11 O. virescens L.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (5-9 mm). Femurele posterioare la ♂ sunt ușor îngroșate (fig. 81c, pag. 141). ♀ au vârful pigidiului drept, lipsit de o știrbitură mediană (fig. 82b).....**12 O. lurida Marsh.**

Alte specii: *Oedemera penicillata* Schmidt L = 8-10 mm.

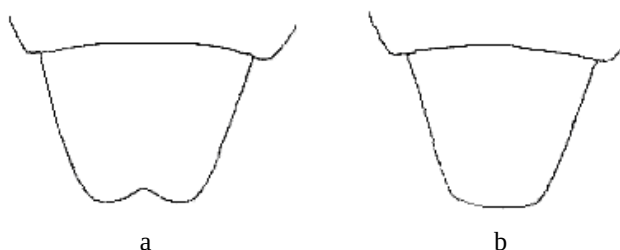

Fig. 82
Sternitul anal la *Oedemera* (după H. Freude)
a-*Oedemera lurida*, b-*O. virescens*.

1 *Oedemera femoralis* Olivier (*calopoides* Germ.) Corpul îngust, cu marginile laterale ± paralele, ușor aplatizat, predominant galben-maroniu. Fruntea, marginile pronotului, mezosternul, marginile laterale ale metasternului și abdomenul cu excepția vârfului, toate de culoare neagră ori de nuanță întunecată. Capul cu ochii mari, proeminenți, iar articolul terminal al palpilor maxilari este ușor lățit. Antenele subțiri, filiforme, ele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului. Suprafața capului prezintă o punctuație fină. Pronotul cu marginile laterale ușor îngustate postmedian, baza pronotului fiind arcuită. La nivelul marginilor laterale ale pronotului este prezentă o punctuație rară. Elitrele extrem de lungi, cu vârful (luat izolat) rotunjit, ușor întredeschise în dreptul suturii. Lângă sutură punctuația elitrelor este mai accentuată. Picioarele lungi și subțiri, vârful femurelor anterioare și mijlocul femurelor mediane au o culoare mai închisă. Penultimul articol de la toate tarsele lățit și bilobat. L = 13-18 mm.

Specie nocturnă răspândită pe *Sambucus nigra*, *Tilia* sp. și *Acer* sp.

2 *Oedemera flavipes* Fabricius Corpul verde-metalic sau arămiu. Baza antenelor, fața ventrală a palpiilor și picioarele anterioare gălbui. Baza femurelor anterioare și extremitatea tarselor de nuanță întunecată. Pronotul prezintă o carenă mediană superficială și câte o impresiune laterală bazală. Suprafața pronotului cu o punctuație ± ștearsă. Partea antemediană a ultimului articol antenal îngustă și ascuțită. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pilozitate fină, scurtă și culcată. L = 5-9 mm.

3 *Oedemera croceicollis* Gyllenhal Albastru-închis sau albastru-verzui, cu pronotul roșu. Antenele, palpii, tibiile anterioare parțial sau total, precum și tarsele galben-roșcate. Baza tibiilor mediane prezintă de asemenea o nuanță galben-roșcată. Suprafața capului glabră, ușor granulată. Elitrele cu granulații punctate dese, fiind acoperite cu o pubescență culcată. L = 7-9 mm.

În zone mlăștinoase adesea pe terenuri salinizate.

4 *Oedemera podagrariae* Linnaeus Partea dorsală prezintă o pubescență culcată. Capul cu o impresiune superficială dispusă între locul de inserție al antenelor, iar suprafața lui prezintă o punctuație fină. Ochii mai mari și mai puternic convecși la ♂. Antenele la ♂ ating vârful elitrelor, la ♀ ele măsoară $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu marginea anterioară rotunjită, cele două impresiuni din jumătatea antemediană a pronotului nu sunt adâncite. Suprafața pronotului are o punctuație fină și rară. Elitrele divergente posterior, lățite în dreptul umerilor, de aproximativ 1,5 ori mai late decât baza pronotului. Coxele posterioare au un vârf ascuțit în formă de cârlig, mai dezvoltat la ♂. Femurele posterioare la ♀ sunt ușor măciucate, ceva mai îngroșate comparativ cu coxele anterioare și mediane și puțin arcuite. Porțiunea mediană a primului sternit abdominal este acoperită de coxele posterioare, iar al 5-lea sternit abdominal este mai lung decât sternitul 4 și prevăzut cu o impresiune adâncită. Coloritul părții dorsale a corpului variabil în funcție de sex. Abdomenul de regulă complet sau parțial gălbui. L = 8-13 mm.

♂ Capul, pronotul și partea ventrală a corpului verde-închisă cu luciu metalic. Elitrele predominant galbene, o tivitură îngustă la nivelul marginilor laterale, precum și vârfurile elitrelor sunt negre. Antenele și vârful ultimului articol al palpiilor de asemenea negre. Picioarele anterioare și mediane, precum și baza femurelor posterioare galbene. Vârful tibiilor mediane negru.

♀ Pronotul și elitrele galben-unicolore. Picioarele de asemenea gălbui, cu excepția vârfului femurelor posterioare, a celei mai mari părți a tibiilor posterioare și a extremității tibiilor mediane care sunt negre. Tarsele mediane și posterioare negre-unicolore.

Varietăți întâlnite la ♂:

- ab. *femoralis* Seidl.** Femurele posterioare sunt complet negre.
- ab. *flavicus* Seidl.** Femurele posterioare galben-unicolore.
- ab. *obscura* Ganglb.** Picioarele anterioare cu excepția tibiilor, picioarele mediane și posterioare în totalitate negre-unicolore.

Varietăți întâlnite la ♀:

- ab. *schmidtii* Gemm.** Toate femurele și sternitele abdominale de culoare neagră.

-**ab. *sericans* Muls.** Pronotul și parțial sternitele abdominale gălbui.

-**ab. *incerta* Muls.** Pronotul negricios.

În zona de câmpie, îndeosebi pe Apiaceae.

5 *Oedemera lateralis* Gebler Partea dorsală a corpului, antenele și picioarele de nuanță cenușiu-albăstruie. Capul aproximativ la fel de lat cât pronotul, antenele ating jumătatea lungimii corpului. Pronotul mai lung decât lat, ușor lățit antemedian, mai îngust decât baza elitrelor. Suprafața elitrelor prezintă linii longitudinale ± șterse. L = 11-13 mm.

6 *Oedemera femorata* Scopoli Capul și pronotul verzi-negricioase, iar elitrele sunt galben-unicolore. Baza antenelor și a palpiilor gălbui. Sutura și marginile laterale ale elitrelor prezintă o bordură accentuată. L = 8-10 mm.

7 *Oedemera pthysica* Scopoli (*subulata* Ol., *marginata* F.) Capul și pronotul de culoare albastru-închisă, verde sau negru cu luciu metalic. Elitrele galben-maronii, toate marginile precum și baza lor prezintă o bordură neagră. Antenele și palpii negre. Pronotul scurt și neted, prevăzut cu o impresiune superficială. Elitrele sunt la fel de înguste atât la ♂ cât și la ♀. L = 8-10 mm.

Îndeosebi în zona montană.

8 *Oedemera tristis* Schmidt Capul, pronotul, antenele și picioarele negre-unicolore, elitrele de culoare albastru-închisă. Ochii convecși, voluminoși, lățimea capului la nivelul ochilor este mai mare sau egală cu lățimea pronotului. L = 9-12 mm.

9 *Oedemera nobilis* Scopoli (*coerulea* L.) Coloritul corpului lucios, galben-verzui sau albastru-verzui. Fața internă a articolelor antenale și baza femurelor anterioare de culoare galbenă. Capul prezintă o punctuație deasă. Suprafața pronotului cu o punctuație accentuată și cu granulozități mari, ± șterse în jumătatea lor postmediană. Impresiunile pronotului netede. Prima nervură a elitrei (de lângă sutură) scurtă, a 2-a este proeminentă, ștearsă în pătrimea posterioară, iar nervura exterioară se unește cu marginea laterală a elitrei. L = 8-11 mm.

10 *Oedemera annulata* Germar Corpul negru cu reflexe metalice albăstrui. Baza antenelor, palpii și picioarele anterioare cu excepția bazei femurelor gălbui. La ♀ vârful femurelor mediane și posterioare prezintă un inel galben lat. Capul și pronotul netede, lucioase, lipsite de puncte ori prevăzute cu o punctuație ștearsă. Suprafața elitrelor lucioasă, cu granulații punctate neevidente. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pilozitate fină, culcată, de nuanță roșcată. Elitrele extrem de lungi, luate împreună ele sunt de aproximativ 5 ori mai lungi decât late. Nervura exterioară se contopește cu marginea laterală a elitrei în zona sa mediană. L = 8-13 mm.

♂ Femurele posterioare negre-unicolore, ele nu sunt îngroșate.

11 *Oedemera virescens* Linnaeus Verde-închis, cu reflexe metalice slabe, acoperit cu o pubescență fină și deasă de culoare cenușie. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență mai lungă, dispusă oblic, de culoare albicioasă. Capul prezintă rugozități punctate dese. Ochii mari, convecși, ei nu sunt sinuați. La ♂ fruntea este ușor concavă, iar la ♀ plană. Antenele ceva mai lungi decât jumătatea corpului, articolul terminal al antenelor nu este sinuat. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginea anterioară concavă, ușor îngustată spre bază. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate și accentuate, cu două impresiuni antemediane lățite și cu o impresiune bazală superficială. Elitrele lungi și înguste, cu marginile laterale paralele sau ușor îngustate postmedian. Baza elitrelor de aproximativ 1,5 ori

mai lată decât pronotul. Carena exterioară a elitrelor se unește postmedian cu bordura marginilor laterale. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate, mai fine comparativ cu cele de pe pronot. Femurele posterioare arcuite și îngroșate. L = 8-11 mm.

-ab. subazurescens Rtt. Partea dorsală a corpului albastru-închisă.

-ab. cupreomicans Rtt. Corpul arămiu.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Aconitum napellus*.

12 *Oedemera lurida* Marsham Corpul verde-închis, uneori cu o nuanță albastră sau arămie. Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit, oblic-trunchiat spre vârf. Pronotul puțin mai lung decât lat, prevăzut cu granulații accentuate. Elitrele sunt acoperite cu o pubescentă cenușie deasă. Femurele posterioare atât la ♂ cât și la ♀ nu sunt îngroșate. L = 5-9 mm.

Pe flori de Asteraceae în lunile iunie-iulie. Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Senecio nemoralis* și *Centaurea scabiosa*.

7 Genul *Ischnomera* Stephens

Corpul alungit, ușor aplatizat dorso-ventral. Capul scurt și lățit. Lățimea frunții între ochi este mai mare decât intervalul dintre baza celor două antene. Ochii bombaji și transversii, ei nu sunt sinuați la nivelul marginii anterioare. Antenele ajung la jumătatea corpului, cu articolele antenale filiforme și subțiri, scapul fiind mai scurt comparativ cu articolul 3. Articolul terminal al palpiilor maxilari îngroșat. Pronotul cordiform, prevăzut cu o punctuație bine vizibilă. Elitrele lungi, cu marginile laterale ± paralele și îngustate în ultima treime distală. Suprafața elitrelor prezintă 4 nervuri longitudinale. Sutura și marginile laterale ale elitrelor au o bordură fină. Femurele subțiri, tibiile anterioare cu 2 piteni apicali de dimensiuni reduse. Penultimul articol al tarselor posterioare ușor lățit, prevăzut pe fața anterioară cu un șanțuleț adâncit. Ghearele mici cu vârful ascuțit, la bază ele sunt denticulate sau prezintă un vârf rotunjit. Abdomenul este format din 5 sternite bine delimitate între ele, ultimul fiind lat cu marginile rotunjite.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Fagus sp.* și *Ulmus sp.*, mai rar în cel de *Quercus sp.* și *Populus sp.* Adulții sunt întâlniți la liziera pădurilor pe florile arbuștilor.

1. Vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit (fig.83a). Prima nervură a elitrelor este ștearsă în partea sa postmediană, nervurile 2-4 fiind complet dezvoltate, ajungând până la vârful elitrelor. **1 *I. sanguinicollis* F.**
- Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit (fig.83b). Nervurile elitrelor sunt extrem de fine și șterse spre vârf. **2**

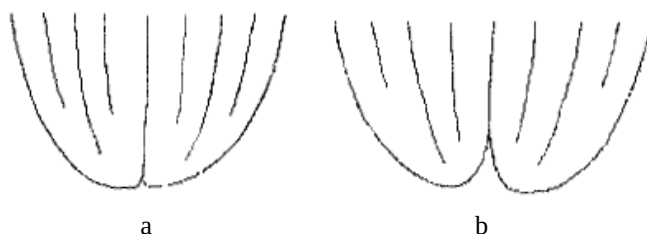

Fig. 83

Apexul elitrelor la *Ischnomera* (după H. Freude)
a-*Ischnomera sanguinicollis*, b-*I. caerulea*.

2. Corpul albastru-închis, relativ lucios, uneori cu reflexe metalice verzui. Suprafața elitrelor cu o pilozitate scurtă și fină, de nuanță întunecată. Primul interstriu al elitrelor de lângă sutură este acoperit cu perișori orientați posterior.....

.....**2 I. caerulea L.**

— De culoare albastru-mată. Elitrele au o pubescență cenușie formată din peri mai lungi. Perișorii de pe primul interstriu sunt dispuși oblic-extern.....

.....**3 I. cinerascens Pand.**

1 *Ischnomera sanguinicollis* Fabricius Partea dorsală a corpului (cu excepția pronotului) verde-cenușie sau albastru-verzuie, acoperită cu o pilozitate scurtă, culcată, extrem de fină. Pronotul roșcat, prevăzut cu 3 gropițe adâncite. Baza antenelor și a palpilor galben-roșcată. Fața anterioară a ultimului articol al palpilor maxilari și picioarele negre. L = 8-12 mm.

În pădurile din zona montană.

2 *Ischnomera caerulea* Linnaeus Corpul albastru-închis, uneori cu un luciu metalic verzui. Antenele și palpii negre-unicolore sau fața ventrală a articolelor bazele prezintă o culoare gălbuie. Partea dorsală a corpului cu o punctuație fină și rară, uneori greu vizibilă, ventral prezintă o pubescență mătăsoasă. Capul între locul de inserție al antenelor are o impresiune ușor adâncită. La ♂ articolul terminal al palpilor maxilari este lamelat. Pronotul transvers, ușor cordiform, cu marginile laterale uniform rotunjite. Marginea anterioară și baza pronotului au câte o bordură bine vizibilă. Discul pronotului este neted și nepunctat. Elitrele (luate împreună) de 3 ori mai lungi decât late, de 1,5 ori mai late decât pronotul la nivelul umerilor. Suprafața elitrelor adesea cu rugozități transversale. Carenele de pe suprafața elitrelor au o lungime uniformă și sunt bine reliefate. L = 6-10 mm.

Specie montană, rară, adulții sunt activi în lunile mai-iunie.

3 *Ischnomera cinerascens* Pandelle Capul albastru, pronotul și elitrele sunt albastru-mate. Fața ventrală a primelor două articole antenale, precum și articolele 2-3 ale palpilor maxilari de nuanță gălbuie. Capul triunghiular, cu ochii mari și tâmpelile scurte. Pronotul mai lung decât lat, lângă marginile laterale ale pronotului sunt vizibile două impresiuni laterale adâncite. Suprafața elitrelor prezintă granulații punctate fine și dese. L = 6-10,2 mm.

8 Genul *Chrysanthia* Schmidt

Corpul alungit, adesea lucios, albastru, verde sau arămiu. Ochii ovali și proeminenți. Distanța dintre ochi este mai mare decât intervalul dintre baza celor două antene. Capul prezintă tuberculi frontali slab conturați. Antenele lungi, filiforme, ele se inseră înaintea ochilor. Pronotul alungit, cordiform, fiind mai îngust decât elitrele, acestea din urmă sunt lungi, cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Spre vârf elitrele sunt îngustate, cu sutura ușor întredeschisă. Suprafața elitrelor nu este granulată, fiind prezente 4 nervuri longitudinale. Picioarele lungi și subțiri, tibiile anterioare prezintă câte 2 piteni apicali. Penultimul articol al tarselor ușor lățit.

În fauna noastră există două specii răspândite în zona montană pe flori.

***Chrysanthia viridissima* Linnaeus (*viridis* Deg.)** Corpul verde-metalic sau albastru-metalic. Antenele și cea mai mare parte a picioarelor negre, fața ventrală a tibiilor anterioare de culoare gălbuie. Articolele 2-3 antenale sunt de asemenea parțial

gălbui. Capul neted cu o punctuație greu vizibilă. Ochii mici și ușor alungiți. Pronotul alungit, cordiform, cu marginile laterale lățite antemedian. Discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median întrerupt, prevăzut cu o impresiune bazală. Suprafața pronotului punctată, la nivelul marginilor pronotului sunt vizibile rugozități accentuate. Elitrele granulat-punctate, vârful lor uneori cu câțiva peri galbeni mai lungi. Suprafața elitrelor cu o pilozitate scurtă de culoare albicioasă. A 4-a carenă longitudinală a elitrelor (de lângă marginea laterală) este mai accentuată decât carena nr. 2, iar carenele 1 și 3 sunt slab conturate, ele fiind ceva mai bine vizibile spre apex. La ♂ femurele sunt ceva mai îngroșate decât la ♀, iar tibiile de la toate cele 3 perechi de picioare sunt subțiri și drepte, puțin mai lungi decât femurele. Al 5-lea sternit abdominal este ceva mai lung comparativ cu sternitul 4. L = 7-10 mm.

♂ Capul măsurat la nivelul ochilor este mai lat decât pronotul. Vârful pigidiului prezintă o știrbitură adâncită de formă triunghiulară.

♀ Capul la nivelul ochilor la fel de lat cât pronotul. Vârful pigidiului este rotunjit.

-ab. cuprina Rey Partea dorsală a corpului prezintă reflexe metalice arămii.

Larvele se dezvoltă în lemnul plopilor tineri. Adulții sunt activi în lunile iunie-august, fiind întâlniți la liziera pădurilor pe flori (*Hypericum sp.*, *Spiraea sp.*).

45 Familia PYTHIDAE

Cuprinde coleoptere cu corpul alungit, aplatizat sau bombat, adesea de talie redusă. Capul prognat și îngustat în dreptul tâmpelor. Ochii rotunjiți, lipsiți de o știrbitură vizibilă. Marginile laterale ale clipeului nu acoperă scapul. Antenele ating jumătate din lungimea corpului, ele se inseră pe marginile laterale ale capului și sunt formate din 11 articole moniliforme, uneori îngroșate spre vârf. Capul se prelungește cu un rostru alungit, între cap și pronot nu se intercalează un peduncul scurt. Mandibulele acoperă cea mai mare parte din suprafața labrumului și sunt despicate la vârf sau bifide. Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit sau subțire, ± cilindric. Pronotul de regulă cordiform, marginile lui laterale fiind lipsite de o bordură vizibilă. Suprafața elitrelor prezintă striuri sau rânduri longitudinale de puncte. Prosternul alungit. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare sunt deschise posterior. Picioarele subțiri. Coxele anterioare scurte și de formă conică, cele mediane sunt sferice și cotangente, iar coxele posterioare sunt depărtate între ele. Penultimul articol al tarselor este uneori bilobat sau lățit. Adesea baza ghearelor este ușor denticulată. Abdomenul prezintă 5 sternite bine conturate.

Coleopterele sunt întâlnite sub scoarța copacilor sau în lemn, în galerii de Scolytidae. În fauna României 7 genuri.

1 Genul *Pytho* Latreille

Corpul este ușor lățit posterior. Capul lat cu ochii rotunzi. Marginea anterioară a clipeului concavă, iar tâmpelile sunt arcuite. Labrumul transvers, nu este acoperit de mandibule. Articolul terminal al palpiilor maxilari în formă de secure. Antenele ușor îngroșate spre vârf, prezintă ultimul articol alungit. Pronotul mai lat decât capul având o bordură bazală. Elitrele aplatizate, suprafața lor cu strii superficiale. Epipleurele elitrelor lățite în partea lor anterioară.

În fauna noastră sunt prezente două specii. Atât adulții cât și larvele sunt întâlnite sub scoarța coniferelor.

1. Partea dorsală a corpului albastră, roșu-metalică sau violetă. Baza elitrei între scut și umăr arcuită în sus **1 P. depressus L.**
 — Corpul negru-unicolor. Baza elitrei între scut și umăr dreaptă
 2 P. abieticola Sahlb.

1 Pytho depressus Linnaeus Dorsal albastru-închis, uneori cu elitrele verzui. Partea ventrală neagră, cu excepția abdomenului care este roșcat. Piesele bucale, antenele și picioarele roșcate, cu excepția femurelor care pot fi negricioase sau maronii. Labrumul de aproape 3 ori mai lat decât lung, prezintă vârful trunchiat. Suprafața mandibulelor punctată. Capul și pronotul prezintă o punctuație fină, acesta din urmă fiind disciform, ușor transvers, cu unghiurile anterioare ± rotunjite. De o parte și de alta a discului pronotului se află câte o impresiune adâncită. Elitrele cu strii longitudinale, interstriurile sunt nepunctate sau prevăzute cu o punctuație extrem de fină. L = 7,5-16 mm.

— **ab. castaneus F.** Elitrele roșcat-maronii cu luciu metalic.

— **ab. festivus F.** Elitrele violetă cu reflexe metalice purpurii.

Specie răspândită în zona montană pe conifere.

2 Pytho abieticola Sahlberg (niger Kirby) Corpul negru lipsit de luciu metalic. Antenele, palpii și picioarele galben-roșcate, la ♀ femurele sunt negre. Baza mandibulelor prezintă o punctuație fină, iar marginea anterioară a labrumului dispune de o concavitate mediană. Interstriurile elitrelor au o punctuație accentuată, iar marginile laterale dispun de o pubescență deasă. De dimensiuni mai mici față de specia precedentă. L = 8-10 mm.

♂ Abdomenul negru.

♀ Abdomenul de culoare galben-roșcată.

În aceleași locuri cu specia precedentă.

46 Familia MYCTERIDAE

Corpul oval-scurtat, dorsal acoperit cu o pubescență fină și deasă. Capul mic, prelungit în formă de rostru, cu ochii rotunjiți. Antenele sunt formate din 12 articole, articolul 11 prezintă o știrbitură ce dă aspectul a două articole. Articolul terminal al palpilor maxilari este lățit în formă de secure. Pronotul transvers având forma unui clopot. Baza pronotului dublu-ondulată, prevăzută cu câte o impresiune laterală superficială. Scutелul rotunjit. Elitrele sunt lățite postmedian și prezintă vârful rotunjit. Marginile laterale ale elitrelor au o bordură bine vizibilă în dreptul umerilor. Suprafața elitrelor cu o punctuație neuniformă, fiind lipsită de rânduri longitudinale de puncte. Picioarele subțiri, penultimul articol al tarselor bilobat, iar ghearele sunt denticulate.

Coleopterele sunt întâlnite pe flori și pe inflorescențele arbuștilor.

Genul Mycteris Clairville

Antenele la ♂ sunt filiforme și ating jumătate din lungimea corpului, la ♀ ceva mai scurte și ușor îngroșate spre vârf. Elitrele bombate, de formă ovală, vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Suprafața elitrelor netedă, lipsită de strii sau rânduri de puncte. Femurele ușor lățite, tibiile au 2 pinteni apicali scurți, iar tarselile sunt subțiri.

În arealul nostru faunistic sunt prezente două specii.

1. Rostrul lung și îngust, de aproximativ 1,5 ori mai lung decât lat (fig.84a). Fruntea prezintă două carene dispuse oblic, ele se apropie mult anterior. În cavitățile de inserție ale antenelor se mai află câte un striu alungit.....**1 M. curculioides F.**
 — Rostrul este mai scurt și mai lățit (fig.84b). Carenele frontale mai depărtate între ele. Cavitățile de inserție ale antenelor sunt lipsite de striuri.....**2 M. tibialis Küst.**

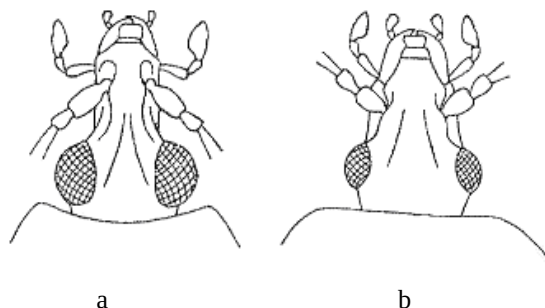

Fig. 84

Capul la Mycterus (după H. Freude)

a-*Mycterus curculionides*, b-*M. tibialis*.

1 *Mycterus curculioides* Fabricius (*curculionides* Ol.) Corpul oval-alungit, negru, acoperit cu o pubescență gălbuie, culcată, fină și deasă. Capul și partea ventrală a corpului prezintă o pubescență cenușie. Antenele și picioarele negre-unicolore. Pronotul ușor transvers, mai îngust decât elitrele, cu granulații punctate dese. Suprafața elitrelor are o punctuație accentuată. L = 5-10 mm.

♂ Al 2-lea sternit abdominal prezintă un tubercul acoperit cu o pubescență roșcată.

♀ Al 2-lea sternit abdominal normal conformat.

Specie xerofilă, adulții sunt activi în lunile mai-iunie, fiind întâlniți pe *Sorbus aucuparia*, *Spiraea* sp., *Ligustrum* sp., *Carduus* sp.

2 *Mycterus tibialis* Küster Corpul negru, cu antenele, palpii, tibiile și tarsele galben-roșcate. Pronotul transvers în formă de clopot, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Discul pronotului de regulă este lipsit de un șanțuleț median adâncit, uneori poate fi vizibilă o impresiune superficială. Articolul terminal al antenelor ascuțit, puțin mai lung decât penultimul. Suprafața elitrelor cu o punctuație mai fină și mai rară. Partea dorsală a corpului este acoperită cu perișori cenușii ori gălbui. L = 5-9 mm.

♀ Ultimul articol al antenelor evident inelat.

Pe inflorescențele de *Apiaceae*.

V Suprafamilia CHRYSOMELOIDEA

Capul nu este prelungit anterior sub forma unui rostru. Tâmplesle pot fi absente, de dimensiuni reduse, mai mici decât diametrul ochilor sau bine dezvoltate. Antenele scurte, ele nu ating jumătate din lungimea corpului sau antenele pot fi lungi depășind vârful elitrelor. Coxele posterioare nu sunt cotangente, iar tarsele anterioare, mediane și posterioare sunt pseudotetramere, articolul 4 fiind rudimentar, situat între lobii articolului 3. Corpul glabru, cu reflexe metalice, uneori poate fi acoperit cu o pilozitate fină ori o pubescență deasă.

În fauna României au fost semnalate două familii bogat reprezentate ca număr de specii: Cerambycidae și Chrysomelidae.

Cheia familiilor

1. Antenele ating cel puțin treimea bazală a elitrelor. Corpul alungit, acoperit în general cu o pilozitate sau cu o pubescență ± accentuată.....**47 Cerambycidae**
- Antenele scurte, ele pot depăși cu puțin unghiurile posterioare ale pronotului. Corpul de regulă scurt și lățit, glabru, adesea cu luciu metalic....**48 Chrysomelidae**

47 Familia CERAMBYCIDAE

Capul prognat sau ortognat, în general mai îngust decât marginea anterioară a pronotului. Ochii bine dezvoltați, ovali sau reniformi, cu marginea interioară de regulă ± sinuată, prevăzuți cu fațete fine. Mai rar fațetele ochilor sunt bine dezvoltate. Tâmplesle în general bine diferențiate, ele prezintă o știrbătură adâncită, astfel încât la unele specii partea posterioară a capului are forma unui gât scurt. Lungimea tâmpleselor poate fi mai mare decât diametrul ochilor. Fruntea este ± plană, uneori convexă, prevăzută de regulă cu o strie mediană longitudinală. La unele specii între clipeu și labrum se află o formațiune membranoasă. Antenele se inseră între cei 2 ochi, deasupra marginii anterioare a ochilor sau între ochi și baza mandibulelor. Ele sunt alcătuite din 11, mai rar din 12 articole, ce pot fi în general setiforme sau filiforme, alteori serate sau pectinate. Pronotul transvers sau mai lung decât lat, de regulă îngustat anterior. Baza pronotului este mai îngustă decât marginea anterioară a elitrelor. Suprafața pronotului poate fi plană sau convexă. Marginile laterale ale pronotului ascuțite, denticulate sau zimțate, la unele specii ele sunt prevăzute cu un tubercul sau cu un dinte bine dezvoltat. Unghiurile anterioare și posterioare ale pronotului au diferite forme, cele posterioare fiind uneori alungite și proeminente. Elitrele bine dezvoltate, ± convexe, acoperind complet sau aproape complet abdomenul. Mai rar ele pot fi îngustate și divergente posterior, sau mai scurte decât abdomenul. Umerii elitrelor de regulă proeminenți. Vârfurile elitrelor pot fi rotunjite, alteori trunchiate drept sau oblic-trunchiate. Aripile membranoase bine dezvoltate, mai rar ele sunt rudimentare. La unele specii aripile membranoase sunt acoperite numai la bază, iar cea mai mare parte a lor rămâne descoperită. Abdomenul este alcătuit din 5 sternite bine conturate. Picioarele bine dezvoltate, în general cele posterioare sunt mai lungi decât cele anterioare și mediane. Tarsele de regulă pseudotetramere, cu al 3-lea articol bilobat.

Larvele se dezvoltă în lemn sau în rădăcinile plantelor erbacee. Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile copacilor, pe arbuști și pe flori.

Cheia subfamiliilor

1. Marginea externă a tibiilor anterioare zimțată și prelungită spre vârf cu un dinte lat (fig.85a).....**1 Spondylinae**
- Marginea externă a tibiilor anterioare dreaptă, iar vârful tibiilor nu este denticulat (fig.85b).....**2**

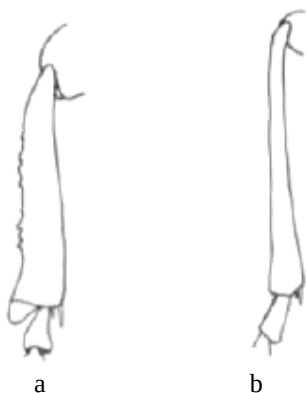

Fig. 85

Tibiile anterioare la Cerambycidae (după U. Bense)

a-Spondylinae, b-Lamiinae.

2. Coxele anterioare prelungite și dispuse oblic, iar prosternul prezintă o apofiză proeminentă (fig.86a).....**2 Prioninae**
- Coxele anterioare sferice (fig.86b) sau cilindrice (fig.86c), iar apofiza prosternului nu se prelungește sub forma unui vârf proeminent.....**3**

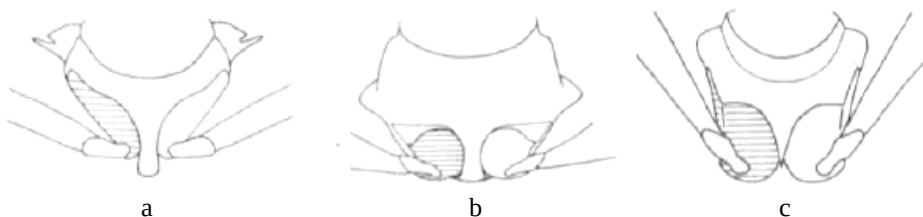

Fig. 86

Coxele anterioare la Cerambycidae (după U. Bense)

a-Prioninae, b-Cerambycinae, c-Lepturinae.

3. Capul (văzut din profil) ortognat, între vertex și frunte se diferențiază un unghi bine vizibil (fig.87 a-b, pag.152). Ultimul articol al palpiilor maxilari nu este lățit (fig.88a, pag.152).....**3 Lamiinae**
- Capul (văzut din profil) ușor aplecat înainte, între vertex și frunte fiind lipsit de un unghi vizibil (fig.87c, pag.152). Articoulul terminal al palpiilor maxilari ± lățit spre vârf în formă de secure (fig.88b, pag.152).....**4**

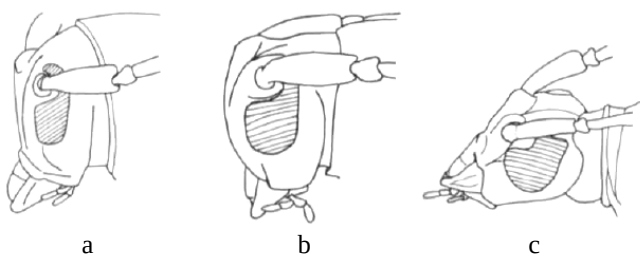

Fig. 87
Capul privit din profil la Cerambycidae (după U. Bense)
 a și b-Lamiinae, c-Lepturinae.

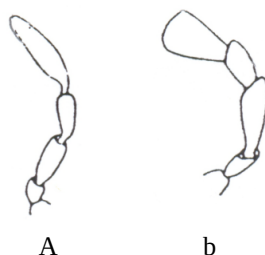

Fig. 88
Palpii maxilari la Cerambycidae (după U. Bense)
 a-Lamiinae, b-Lepturinae.

- 4.Coxele anterioare conice sau cilindrice (fig.86c, pag.151). Capul cu tâmpile bine conturate, el se prelungește posterior printr-un peduncul scurt.....**5**
- Coxele anterioare sferice (fig.86b, pag. 151). Tâmpile nu sunt bine dezvoltate, iar capul nu se prelungește posterior sub forma unui peduncul scurt**6**
- 5.Elitrele extrem de scurte, ele nu acoperă aripile membranoase și abdomenul, (fig.89), excepție Gen. *Molorchus*. Ochii puternic sinuați, în concavitatea lor se inseră antenele (fig.90, pag.153).....**4 Necydalinae**
- Elitrele normal conformate, ele acoperă complet aripile membranoase și abdomenul. Ochii sunt ușor sinuați.....**5 Lepturinae**

Fig. 89
Partea dorsală a corpului la *Necydalis* sp. (după U. Bense)

Fig. 90
Capul privit de sus la *Necydalis* sp. (după U. Bense)

6. Al 2-lea articol antenal mai lung decât lat, măsurând aproximativ jumătate din lungimea articolului 3..... **6 Aseminae**
— Al 2-lea articol antenal în formă de inel, el nu are jumătatea lungimii articolului 3 **7 Cerambycinae**

1 Subfamilia Spondylinae

Mandibulele puternic dezvoltate, ele ating aproximativ 2/3 din lungimea capului. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite și lățite median. Fiecare elită prezintă câte 2-3 carene longitudinale fine. Toate tibiile prezintă dințișori apicali fini.

Cuprinde un singur gen monotipic.

1 Genul *Spondylis* Fabricius

În fauna României a fost semnalată o singură specie.

***Spondylis buprestoides* Linnaeus** Corpul cilindric și alungit, dorsal glabru și ușor lucios, negru-unicolor. Capul dezvoltat, prevăzut cu o strie mediană frontală. Antenele scurte, fiind alcătuite din 11 articole. Mandibulele bine dezvoltate, ele au o punctuație fină. Pronotul convex, cu marginile laterale puternic rotunjite și cu unghiurile posterioare drepte. Baza pronotului prezintă o bordură lată, iar pe marginea sa anterioară există franjuri de peri de culoare gălbuie. Elitrele cu o punctuație dublă, uneori pe suprafața elitrelor se diferențiază rugozități punctate dese. Tot pe elitre mai sunt prezente 2-3 linii longitudinale fine, dintre care cea exterioară este mai slab dezvoltată. Marginea externă a tibiilor anterioare zimțată. L = 12-22 mm.

În păduri de conifere, larvele preferă lemnul de *Pinus* sp. Adulții apar în lunile iunie-septembrie.

2 Subfamilia Prioninae

Cuprinde specii de talie mare, cu corpul lățit și aplatizat dorso-ventral, negru ori maroniu. Antenele glabre cu al 3-lea articol evident alungit. Mandibulele dezvoltate cu marginea externă puternic arcuită.

În arealul nostru faunistic sunt prezente două genuri.

Cheia genurilor

1. Ochii puternic sinuați. Marginile laterale ale pronotului carenate, prevăzute cu granule. Al 3-lea articol antenal extrem de lung, el depășește cu mult baza pronotului (fig.91a, pag.154)..... **2 *Aegosoma* Serv.**

- Ochii ușor sinuați. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte 3 dinți ascuțiți.
 Al 3-lea articol antenal ușor alungit ce nu depășește baza pronotului (fig.91b).....
3 **Prionus Geoffr.**

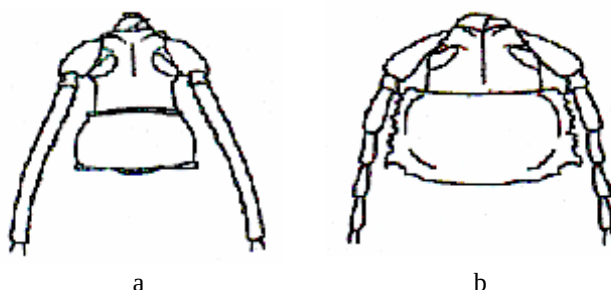

Fig. 91
Antenele la Prioninae (după U. Bense)
 a-*Aegosoma* sp., b-*Prionus* sp.

2 Genul *Aegosoma* Serville (*Megopsis* Serv.)

În fauna României o singură specie.

***Aegosoma scabricorne* Scopoli** Partea dorsală a corpului mată, cafeniu-deschisă, acoperită cu o pubescență scurtă, extrem de fină. Capul prognat, cu antenele lungi și mate. Articolele antenale (cu excepția articolului 2) evident mai lungi decât late. Pronotul transvers, îngustat anterior, marginile lui laterale fiind lipsite atât de o bordură cât și de dinți ascuțiți. Unghiurile posterioare ale pronotului bine conturate. Elitrele evident mai late decât pronotul sunt ± îngustate posterior. Suprafața elitrelor cu 3-4 carene longitudinale fine. L = 29-50 mm.

♂ Antenele mai lungi decât corpul, prevăzute cu spini mici și ascuțiți, mai dezvoltate pe articolul 3.

♀ Antenele mai scurte decât corpul, însă ele depășesc jumătatea elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. Adulții crepusculari, întâlniți în lunile iulie-august, sunt atrași de sursele de lumină artificială. Ciclul evolutiv durează cel puțin 3 ani.

3 Genul *Prionus* Geoffroy

În fauna noastră o singură specie.

***Prionus coriarius* Linnaeus** Partea dorsală a corpului glabră, maroniu-închisă, uneori de nuanță întunecată, prevăzută cu un luciu slab. Capul puternic punctat, cu granulații accentuate și cu un șanțuleț longitudinal median bine conturat. Palpii și tarsele roșcate. Pronotul mai îngust decât elitrele, marginea lui anterioară și cea posterioară au o bordură ± accentuată. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte 3 dinți proeminenți și ascuțiți. Elitrele acoperite cu rugozități punctate dese, au 3 carene longitudinale slab conturate. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență lungă, culcată, galben-cenușie, mai dezvoltată la nivelul sternului. L = 10-45 mm.

♂ Antenele sunt alcătuite din 12 articole, ele ating treimea posterioară a elitrelor.

♀ Antenele au aparent 11 articole și nu depășesc mijlocul elitrei.

Specie crepusculară, întâlnită în lunile iulie-august. Larvele se dezvoltă atât în esențele foioase cât și pe conifere. Durata de dezvoltare a unei generații este de cel puțin 3 ani.

3 Subfamilia Lamiinae

Capul cu ochii $\pm$ sinuați, mai rar complet divizați. Uneori scapul prezintă o suprafață diferențiată cu microsculpturi caracteristice, delimitate de o carenă fină. Articolul terminal al palpilor maxilari ascuțit. Tibiile anterioare prezintă de regulă un șanțuleț longitudinal dispus oblic.

Cheia genurilor

1. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un tubercul sau un dinte ascuțit.....2
 - Marginile laterale ale pronotului nu sunt denticulate.....15
2. Primul articol de la baza antenelor cu o strie sau cu o carenă fină anteapicală care delimitează o suprafață semicirculară (fig.92a).....3
 - Scapul este lipsit de o strie anteapicală (fig.92 b-c).....6

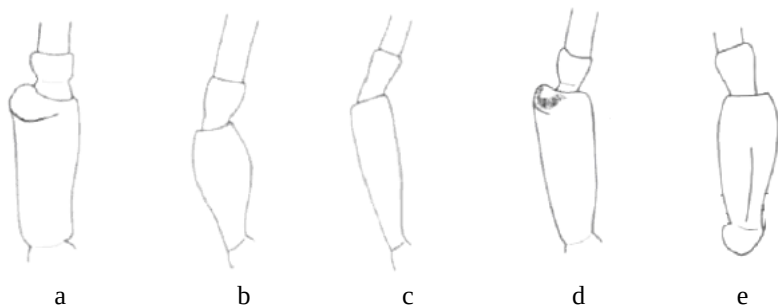

Fig. 92

Scapul la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Lamia* sp., b-*Aegomorphus* sp., c-*Acanthocinus* sp., d-*Mesosa* sp., e-*Cardoria* sp.

3. Primul articol antenal la fel de lung sau mai lung comparativ cu articolul 3 (fig.93a) 4
 - Scapul este mai scurt comparativ cu articolul 3 (fig.93b).....5

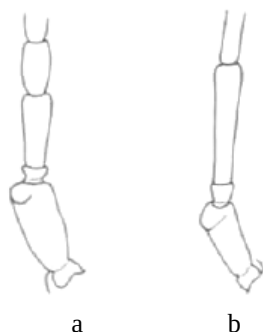

Fig. 93

Antenomerele bazale la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Lamia* sp., b-*Morimus* sp.

4. Elitrele sudate între ele în dreptul suturii, maronii sau roșcat-maronii, cu câte două pete catifelate negre.....**4 *Herophila* Muls.**
- Elitrele nesudate în dreptul suturii, ele sunt negre, acoperite cu o pubescență maronie, ± deasă.....**5 *Lamia* F.**
5. Elitrele sudate în dreptul suturii, prevăzute cu câte două pete negre. Antenele la ♀ mai scurte decât corpul, la ♂ puțin mai lungi decât corpul.....**6 *Morimus* Brul.**
- Elitrele nu sunt sudate în dreptul suturii. La ♀ antenele sunt puțin mai lungi decât corpul, cu articolul 3 inelat la bază, iar ♂ au antenele evident mai lungi decât corpul.....**7 *Monochamus* Dej.**
6. Antenele cu articolele scurte și noduroase.....**7**
- Articolele antenale subțiri, uniform îngroșate.....**10**
7. Fața ventrală a articolelor antenale prezintă o pilozitate erectă. Ochii puternic fațetați. Marginile laterale ale pronotului cu câte un tubercul median slab conturat.....**8 *Parmena* Latr.**
- Fața ventrală a articolelor antenale este lipsită de o pilozitate vizibilă. Suprafața ochilor fin fațetată. Marginile laterale ale pronotului au câte un dinte proeminent.**8**
8. Baza mandibulelor este situată înapoia clipeului (fig.94a).....**9 *Neodorcadion* Ganglb.**
- Baza mandibulelor și baza clipeului sunt situate la același nivel (fig.94b).....**9**

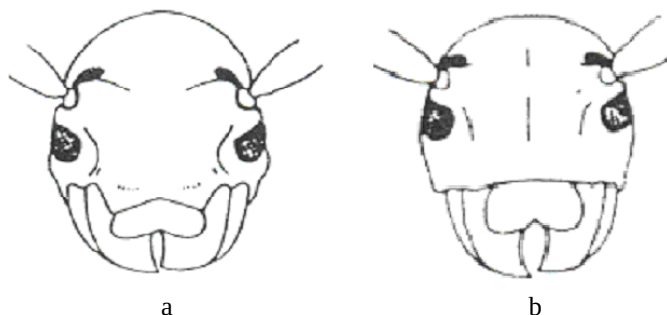

Fig. 94
Capul la Lamiinae (după H. Freude)
 a-*Neodorcadion* sp., b-*Carinatodorcadion* sp.

9. Elitrele lipsite de o pubescență deasă, uneori cu benzi longitudinale puțin diferențiate.....**10 *Carinatodorcadion* Breun.**
- Elitrele cu benzi pubescente longitudinale albe, formate din perișori deși sau elitrele au o pubescență de fond deasă, prevăzută cu diferite desene.....**11 *Pedestredorcadion* Breun.**
10. Primul articol antenal este îngroșat piriform (fig.92b, pag.155).....**12 *Aegomorphus* Fald.**
- Scapul ușor îngroșat spre vârf el nu are un aspect piriform (fig.92c, pag.155).....**11**
11. Fața ventrală a antenelor cu perișori ciliați dispuși oblic (fig.95, pag.157).....**12**
- Antenele sunt lipsite de perișori ciliați.....**14**

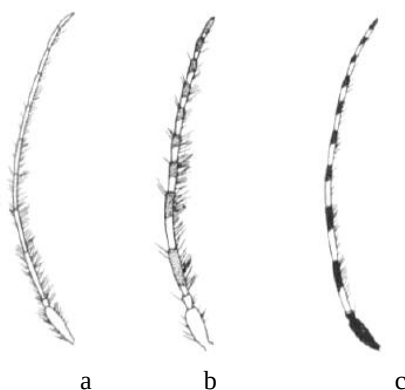

Fig. 95

Antenele la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Oplosia* sp., b-*Deroplia* sp., c-*Agapanthia* sp.

12. Discul elitrelor cu smocuri de peri negri.....**13 Pogonocherus Zett.**
 — Elitrele sunt lipsite de smocuri de peri negri.....**13**
 13. Pronotul transvers (fig.96a). Elitrele luate împreună de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late. Ochii fin fațetați.....**14 Oplosia Muls.**
 — Pronotul mai lung decât lat (fig.96b). Elitrele (luate împreună) de peste 3 ori mai lungi decât late. Suprafața ochilor puternic fațetată.....**15 Deroplia Dej.**

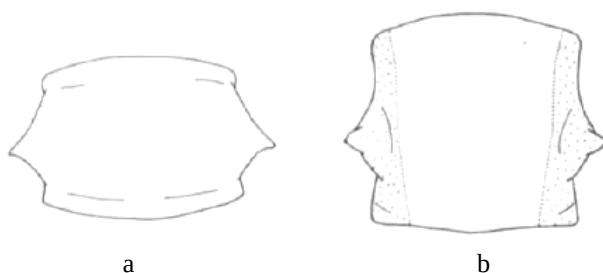

Fig. 96

Pronotul la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Oplosia* sp., b-*Deroplia* sp.

14. Pronotul de regulă cu câte 4 pete pubescente gălbui. Partea ventrală a corpului cu o pubescență de fond de culoare deschisă, printre care sunt intercalate puncte negre, glabre.....**16 Acanthocinus Dej.**
 — Pronotul lipsit de pete negre gălbui, iar partea ventrală a corpului nu are puncte negre glabre.....**17 Leiopus Serv.**
 15. Primul articol de la baza antenelor prezintă la vârf o muchie ascuțită ce delimitează o suprafață aplatizată semicirculară (fig.92d, pag.155).....**18 Mesosa Latr.**
 — Primul articol antenal este lipsit de o suprafață aplatizată în zona apicală (fig.92e, pag.155).....**16**
 16. Antenele sunt formate din 12 articole.....**17**
 — Antenele au 11 articole.....**20**
 17. Suprafața antenelor acoperită cu perișori scurți.....**19 Calamobius Guer.**
 — Antenele prezintă perișori mai lungi, dispuși oblic.....**18**

18. Primele 3 articole ale tarselor anterioare și tibiile anterioare au aproximativ aceeași lungime. Corpul lung și îngust (fig. 98a).....**20 *Teophilea* Pic**
 — Primele 3 articole ale tarselor anterioare sunt mai scurte comparativ cu tibiile anterioare. Corpul mai lat.....**19**
 19. Pronotul îngust, mai lung decât lat. Elitrele lățite postmedian (luate izolat) cu vârful ascuțit. Articolele antenale unicolore.....**21 *Agapanthiola* Ganglb.**
 — Pronotul transvers, elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele și îngustate spre vârf. Antenele începând cu articolul 3 prezintă câte un inel pubescent de culoare mai deschisă.....**22 *Agapanthia* Serv.**
 20. Ghearele bifide (despicate la vârf) (fig. 97 a-b) sau denticulate la bază (fig. 97c).....**21**
 — Ghearele normal conformate, ele nu sunt nici bifide, nici denticulate (fig. 97d)....**28**

Fig. 97

Ghearele la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Stenostola* sp., b-*Oberea* sp., c-*Phytoecia* sp., d-*Saperda* sp.

21. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, ușor lățite anteapical (fig. 98b).....**23 *Stenostola* Muls.**
 — Elitrele cu marginile laterale paralele pe toată lungimea lor sau ușor îngustate spre vârf (fig. 98c).....**22**
 22. Corpul lung și îngust, elitrele au marginile laterale $\pm$ paralele. Vârful femurelor posterioare nu depășește marginea posterioară a celui de-al 2 lea sternit abdominal.....**24 *Oberea* Muls.**
 — Corpul mai lat cu elitrele ușor îngustate anteapical. Vârful femurelor posterioare depășește marginea posterioară a sternitului 2 abdominal.....**23**

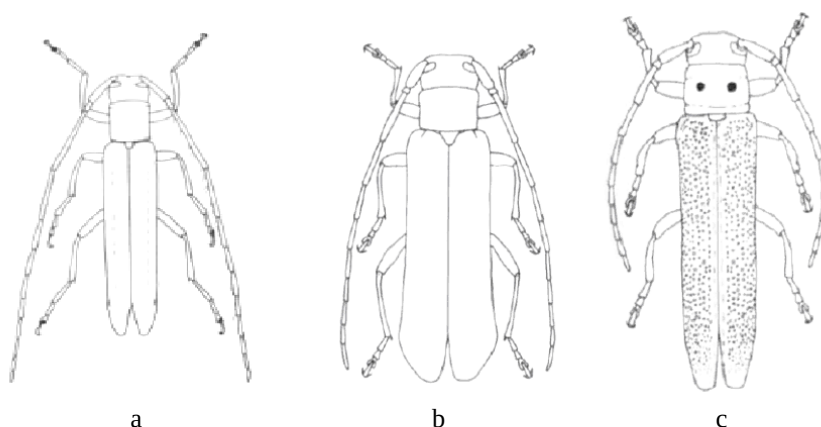

Fig. 98

Partea dorsală a corpului la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Teophilea* sp., b-*Stenostola* sp., c-*Oberea* sp.

23. Ochii complet divizați. Primul articol al tarselor posterioare evident mai lung decât următoarele două articole luate împreună.....**25 *Opsilia* Muls.**
 — Ochii puternic sinuați dar nedivizați. Metatarsul picioarelor posterioare mai scurt sau cel mult la fel de lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună.....**24**
 24. Mandibulele cu vârful bifid (fig.99a). Suprafața elitrelor cu mai multe pete pubescente tomentoase.....**26 *Pilemia* Fairm.**
 — Vârful mandibulelor nu este bifid (99b). Elitrele cu o pubescență uniformă lipsită de pete.....**25**

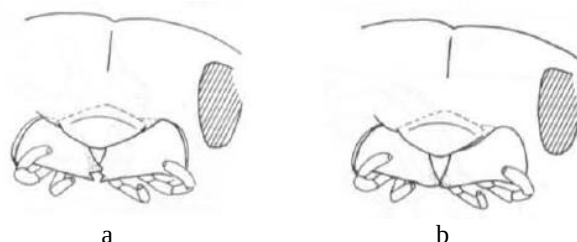

Fig. 99
Mandibulele la Lamiinae (după U. Bense)
 a-*Pilemia* sp., b-*Helladia* sp.

25. Marginea externă a primului articol de la baza antenelor prezintă o carenă longitudinală (fig.92e, pag.155).....**27 *Cardoria* Muls.**
 — Scapul fără o carenă longitudinală vizibilă.....**26**
 26. Elitrele galbene cu un desen negru.....**28 *Helladia* Fairm.**
 — Elitrele de culoare închisă, cel mult cu o pată humerală gălbuie.....**27**
 27. Pronotul roșu cu pete negre lucioase. Fiecare elită prezintă câte o pată humerală galbenă.....**29 *Musaria* Thoms.**
 — Pronotul este lipsit de pete negre, iar elitrele nu au pete humerale gălbui.....**30 *Phytoecia* Muls.**
 28. Apexul elitrelor oblic-trunchiat, prevăzut cu câte un dințișor apical (fig.100a). Capul, pronotul și elitrele negre, 3 dungi longitudinale pe pronot și câte o pată anteapicală pe elitre au o culoare albă.....**31 *Menesia* Muls.**
 — Elitrele (luate izolat) cu apexul rotunjit (fig.100b). Corpul prezintă un alt colorit.....**29**

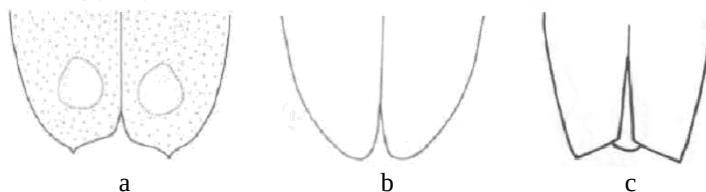

Fig. 100
Apexul elitrelor la Lamiinae (după U. Bense)
 a-*Menesia* sp., b-*Saperda* sp., c-*Deroplia* sp.

29. Suprafața elitrelor cu o pubescență uniformă, roșcat-maronie, lipsită de pete pubescente tomentoase. Al 4-lea articol al tarselor posterioare de aproximativ două ori mai lung comparativ cu articolul 3 (fig.101a).....**32 *Anaesthetis* Muls.**
 — Elitrele cu o pubescență tomentoasă, rară sau deasă. Pretarsul picioarelor posterioare ceva mai lung decât articolul 3 (fig.101b).....**33 *Saperda* F.**

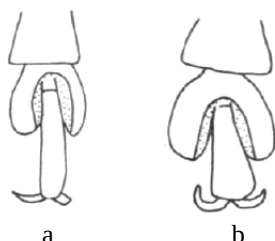

Fig. 101

Tarsele posterioare la Lamiinae (după U. Bense)

a-*Anaesthetis* sp., b-*Saperda* sp.

4 Genul *Herophila* Mulsant

(*Dorcatypus* Toms.)

În fauna noastră o singură specie.

***Herophila tristis* Linnaeus** Capul prezintă o strie mediană longitudinală și o punctuație dublă pe frunte. Scapul mai îngroșat decât restul articolelor antenale, al 3-lea articol fiind de 1,3 ori mai lung decât articolul 4, iar articolul 11 este de 1,3 ori mai lung decât articolul 10. Pronotul transvers, prevăzut cu câte un dinte lateral ascuțit. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese și accentuate. Elitrele ovale, convexe, de aproximativ două ori mai lungi decât late. Umerii elitrelor proeminenți, iar vârful lor este rotunjit. Suprafața elitrelor cu rugozități granulate plane. Corpul este acoperit cu o pubescență culcată și deasă, de culoare cafenie. Elitrele prezintă câte două pete catifelate negre, dintre care una este situată în treimea bazală, iar cealaltă postmediană. La partea preapicală a elitrelor mai sunt prezente pete mici și catifelate, negre. L = 14-20 mm.

-ab. *divisus* Pic Pata anterioară a elitrei este fragmentată sau divizată în două pete mai mici.

-ab. *obliteratus* Pic Pata anterioară a elitrei este absentă sau ea se prezintă sub forma unui punct mic.

-ab. *interruptus* Pic Ambele pete de pe elitre sunt fragmentate sau împărțite în două.

-ab. *posticalis* Pic La vârful elitrelor sunt prezente mai multe pete apicale mici.

-ab. *gennadii* Buq. Pronotul cu o pată mediană, catifelată, de culoare neagră.

Specie meridională, rară, răspândită în sudul țării. Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, dar și în rădăcinile unor plante ierboase (*Dianthus* sp., *Astragalus* sp., *Melilotus* sp.).

5 Genul *Lamia* Fabricius

În fauna României o singură specie.

***Lamia textor* Linnaeus** Corpul negru-mat, acoperit cu o pubescență culcată, scurtă și deasă, de nuanță galben-maronie, care formează pe elitre pete mai deschise la culoare. Capul transvers cu un contur hexagonal, prevăzut cu rugozități frontale, mai accentuate pe vertex. Primul articol antenal prezintă rugozități punctate dese. Suprafața pronotului are rugozități neregulate dese și accentuate, printre care se află granulații fine. Marginea anterioară a pronotului cu franjuri de peri galben-aurii, iar marginile laterale au câte un dinte lateral cu vârful ascuțit, orientat oblic-anterior. Scutелul prezintă o punctuație rară și un șanțuleț longitudinal median accentuat. Primele 2/3 ale elitrelor sunt aplatizate, iar treimea posterioară este puternic convexă. Suprafața elitrelor este prevăzută cu granule lucioase, mai mari și mai dese la partea bazală. Sternul cu rugozități punctate și accentuate, iar abdomenul are o punctuație fină și rară, mai accentuată la nivelul ultimului sternit abdominal. Al 3-lea articol al tarselor posterioare puternic sinuat, aproximativ la fel de lung cât pretarsul. L = 14-30 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Salix* sp. și *Populus* sp., mai rar în cel de *Betula* sp., *Alnus* sp. și *Morus* sp. Adulții sunt întâlniți din mai până în iulie pe trunchiuri de copac. Seara coleopterele devin active. Ciclul biologic durează 3 ani.

6 Genul *Morimus* Brullé

Capul cu un șanțuleț median longitudinal. Antenele aproximativ la fel de lungi cât corpul, începând cu articolul 3 ele prezintă câte o gropiță anteapicală alungită. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4. Ochii puternic fațetați. Marginea anterioară și baza pronotului cu o bordură bine conturată, iar marginile laterale prezintă câte un dinte lateral puternic dezvoltat. Elitrele convexe cu vârful (luat izolat) rotunjit. Aripile membranoase rudimentare.

În arealul nostru faunistic o singură specie.

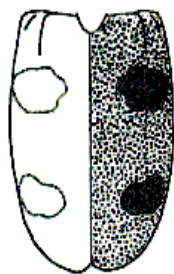

Fig. 102

Elitrele la *Morimus asper funereus* (după U. Bense)

1 *Morimus asper funereus* Mulsant Corpul negru, dorsal acoperit cu o pubescență culcată și deasă, de nuanță cenușiu-argintie. Elitrele prezintă câte două pete catifelate negre, bine conturate, prima fiind situată în treimea anterioară, cealaltă în jumătatea postmediană. Suprafața capului are o punctuație deasă, mai accentuată pe frunte și mai rară pe vertex. Pe marginea ochilor sunt vizibili perișori gălbui. Articolele antenale nu sunt inelate. Marginea anterioară și baza pronotului cu franjuri de perișori aurii, iar suprafața pronotului prezintă rugozități punctate neuniforme. Marginile laterale ale pronotului au câte un dinte mare cu vârful ascuțit. Suprafața elitrelor cu granule lucioase, mai accentuate în porțiunea bazală (fig.102a, pag.161). L = 18-38 mm.

♂ Antenele de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât elitrele.

♀ Antenele mai scurte, la fel de lungi cât elitrele.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Fagus sp.* și *Quercus sp.*, adulții fiind întâlniți în lunile mai-iulie pe trunchiurile copacilor.

7 Genul *Monochamus* Dejean

Corpul de dimensiuni mari, alungit și convex, cu marginile laterale ± paralele. Antenele subțiri, primul articol de la baza antenelor este mai scurt decât articolul 3. Pronotul prezintă un dinte lateral bine dezvoltat. Elitrele ± lucioase, de regulă cu pete pubescente galbene sau cenușii.

În păduri de conifere. Adulții sunt întâlniți pe scoarța copacilor. În fauna României 4 specii.

1. Treimea anterioară a elitrelor prezintă câte o impresiune transversală (fig.103a).

Întreaga suprafață a scutului este acoperită cu o pubescență deasă și uniformă, de nuanță alb-gălbui (fig.104a, pag.163).....1 ***M. sartor* F.**

— Elitrele uniform bombate, lipsite în treimea anterioară de o impresiune transversală. Scutul prezintă o linie longitudinală glabră sau un triunghi glabru de dimensiuni reduse.....2

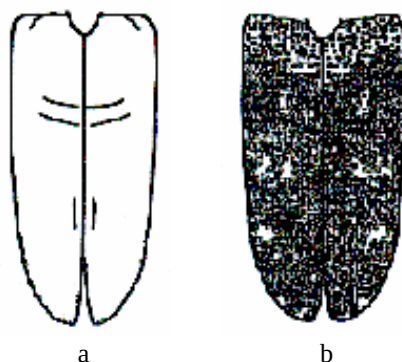

Fig. 103

Elitrele la *Monochamus* (după U. Bense)

a-*Monochamus sartor*, b-*M. saltuarius*.

2. Treimea bazală a elitrelor cu puncte mari, plane, confluențe (fig.103b, pag.162)
.....2 *M. saltuarius* Gebl.
- Treimea bazală a elitrelor are rugozități granulate.....3
3. Pubescenta scutului este împărțită printr-o linie longitudinală mediană, glabră și lucioasă (fig.104b).....3 *M. sutor* L.
- Pubescenta scutului delimitează la partea anterioară un triunghi mic, glabru și lucios (fig.104c).....4 *M. galloprovincialis* Ol.

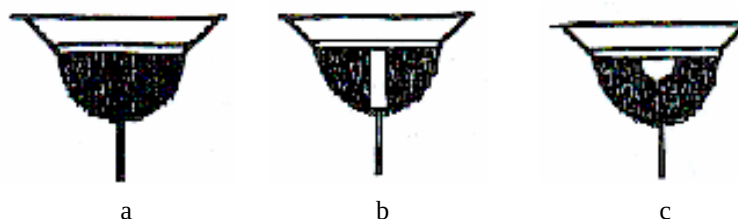

Fig. 104

Scutul la *Monochamus* (după U. Bense)

a-*Monochamus sartor*, b-*M. sutor*, c-*M. galloprovincialis*.

1 *Monochamus sartor* Fabricius Corpul negru, lucios, cu reflexe metalice arămii. Partea dorsală a corpului prezintă o pubescentă culcată, fină și rară, de nuanță albă sau galben-cafenie, ceva mai accentuată la partea apicală a elitrelor. Capul cu un șanțuleț median adâncit, suprafața capului prezintă rugozități punctate, mai accentuate pe vertex. Scapul cu rugozități granulate dese, are o pubescentă lungă, culcată și o bordură apicală, în rest articolele antenale prezintă o pubescentă scurtă, fină și deasă. Discul pronotului cu rugozități neuniforme, prevăzută cu un rudiment de strie longitudinală, iar în vecinătatea marginii lui anterioare și posterioare sunt vizibile rugozități transversale lungi, bine conturate. Suprafața pronotului este acoperită cu o pubescentă erectă, lungă, de nuanță cafeniu-închisă. Scutul prezintă o pubescentă deasă, albă sau gălbuie. Elitrele de 2,7-3 ori mai lungi decât late, cu umerii proeminenți. Fiecare elită are câte o impresiune discală transversală antemediană bine conturată. Suprafața elitrelor prezintă în treimea lor anterioară microsculpturi accentuate, formate din granule mari și proeminente, printre care se află puncte adâncite. Treimea mediană a elitrelor cu puncte accentuate și cu încrețituri transversale neregulate, iar treimea posterioară are încrețituri fine și o punctuație mai fină. Sternul și abdomenul au o punctuație fină și rară. Pe partea ventrală a corpului sunt prezente pete pubescente mici. L = 21-35 mm.

♂ Antenele negre-unicolore, de aproximativ două ori mai lungi decât corpul. Femurele posterioare ating vârful abdomenului.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin vârful corpului. Femurele posterioare depășesc marginea posterioară a celui de-al 4-lea stern abdominal.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor. Adulții sunt întâlniți din mai până în august, coleopterele fiind mai active în zilele însorite.

2 *Monochamus saltuarius* Gebler Corpul este acoperit cu o pubescentă galben-cafenie. Pronotul prezintă două pete antemediane, iar elitrele au câte 3 benzi neregulate transversale, care coboară oblic spre sutură. Scutul dispune de o pubescentă culcată și o linie longitudinală mediană, glabră și lucioasă. Suprafața elitrelor cu o punctuație fină și rară, mai accentuată în treimea bazală, fiind lipsită de rugozități transversale. Pe elitre mai sunt prezente câte 3 benzi transversale, care

coboară în direcție oblică spre sutură și mai multe pete negricioase, alcătuite dintr-o pubescență scurtă și deasă. L = 11-19 mm.

♂ Articolele antenale nu sunt inelate, fiind acoperite cu o pubescență de nuanță deschisă.

♀ Antenele cu articolele inelate, prevăzute cu o pubescență albă.

În zona montană, rară. Larvele se dezvoltă în lemnul de *Pinus sp.* și *Abies sp.*, iar adulții sunt întâlniți în lunile iunie-iulie. Coleopterele au o singură generație anuală.

3 *Monochamus sutor* Linnaeus Asemănător cu *M. sartor* de care se diferențiază prin următoarele caractere. Scutелul prezintă o linie mediană completă, glabră și lucioasă. Elitrele sunt lipsite de o impresiune transversală antemediană. Treimea bazală a elitrelor prezintă puncte mari, printre care se află rugozități transversale accentuate și granule mici. Pe elitre există pete maroniu-negricioase mate, formate dintr-o pubescență scurtă și deasă. L = 15-24 mm.

♂ Articolele antenale nu sunt inelate. Pronotul este lipsit de pete pubescente albe sau gălbui. Suprafața elitrelor cu pete mici pubescente, albe ori gălbui.

♀ Antenele cu articolele inelate. Suprafața pronotului prezintă două pete antemediane, formate dintr-o pubescență gălbuie. Elitrele au pete mari și late, formate dintr-o pubescență albă sau gălbuie, care formează 3 benzi transversale subțiri.

-ab. *longulus* Pic Suprafața elitrelor este lipsită de pete pubescente.

În zona montană și subalpină, în lunile iulie-august. Larvele se dezvoltă în lemnul de *Pinus sp.* și *Abies sp.* O generație apare o dată la un an.

4 *Monochamus galloprovincialis* Olivier Corpul negru, prevăzut cu reflexe metalice. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului sunt acoperite cu o pubescență deasă, de culoare galbenă sau cenușie. Antenele și picioarele roșcat-maronii. Capul prezintă un striu median accentuat și rugozități punctate fine și dese, mai accentuate pe vertex. Discul pronotului cu rugozități orientate neregulat, pe marginile pronotului sunt vizibile rugozități transversale lungi, bine conturate. Pe pronot se mai află câte o bandă laterală longitudinală, care acoperă o parte din dinte lateral. Scutелul prezintă o pubescență culcată, extrem de deasă, având în partea anterioară un triunghi glabru, care se poate prelungi uneori printr-o linie mediană glabră, până la vârful scutелului. Elitrele alungite și convexe, lipsite de o impresiune transversală antemediană. Suprafața elitrelor cu rugozități granulate, accentuate în treimea bazală, mai fine spre partea distală. Fiecare elită prezintă câte 3 benzi transversale, dintre care una antebazală, a 2-a mediană și a 3-a anteapicală. Lipsesc petele pubescente mate, de culoare maroniu-negricioasă. L = 12-25 mm.

♂ Antenele de 2-3 ori mai lungi decât corpul. Scapul mai dezvoltat decât la ♀. Al 3-lea articol antenal de peste două ori mai lung decât articolul bazal.

♀ Antenele de cel mult 1,5 ori mai lungi decât corpul, începând cu articolul 3 ele sunt inelate. Al 3-lea articol antenal de aproximativ două ori mai lung decât scapul.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul de conifere, îndeosebi în cel de *Pinus sp.* Adulții sunt activi din iunie până în august. Prezintă o singură generație anuală.

8 Genul *Parmena* Latreille

În fauna României este întâlnită o singură specie.

***Parmena unifasciata* Dalman** Corpul roșcat-maroniu ori maroniu-negricios, cu pete pubescente tomentoase galben-albicioase. Capul și pronotul mate, discul

pronotului cu două pete pubescente mari, iar elitrele prezintă pete pubescente mici, slab conturate și dispuse neuniform. La forma tipică elitrele au câte o pată transversală mediană de nuanță maroniu-negricioasă, iar sutura dispune de o tivitură subțire și albicioasă, ± întreruptă. Baza articolelor antenale (începând cu articolul 3), precum și baza și vârful tibiilor prezintă câte un inel pubescent cenușiu. Capul dispune de o punctuație fină, iar punctuația pronotului este mai accentuată. Suprafața pronotului lipsită de rugozități vizibile. Scapul îngroșat, îngustat la bază, prevăzut cu puncte fine și rare, fiind aproximativ la fel de lung cât articolul 2. Pronotul la fel de lung și de lat, ușor îngustat anterior și postmedian, marginile lui laterale prezintă câte un dinte median de dimensiuni reduse. Elitrele ceva mai late comparativ cu baza pronotului, cu marginile laterale evident rotunjite și îngustate postmedian. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, neuniformă în prima treime bazală. L = 5,5-10 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

♀ Antenele ating ultima treime sau ultima pătrime distală a elitrelor.

-ab. *divisa* Plav. Banda transversală comună a elitrelor este întreruptă în dreptul suturii.

Specie rară, semnalată numai în Banat. Larvele se dezvoltă în lemnul de foioase, uneori în tulpinile de *Euphorbia* sp., extrem de rar în conifere. Adulții sunt activi în lunile mai-august.

9 Genul *Neodorcadion* Ganglbauer

Se deosebește de genul *Dorcadion*, prin aspectul clipeului care are marginea anterioară trunchiată în linie dreaptă, la același nivel cu baza mandibulelor. Între clipeu și labrum se diferențiază o membrană lucioasă și lată.

În fauna noastră două specii.

1. Dunga longitudinală discală albă a elitrelor nu este bifurcată anterior.

..... **1 *N. bilineatum* Germ.**

— Elitrele au câte o dungă discală albă care se bifurcă în partea anterioară. **2 *N. exornatum* Friv.**

1 *Neodorcadion bilineatum* Germar Capul, pronotul și elitrele negre, iar antenele și picioarele sunt roșcat-maronii sau maroniu-negricioase. Discul capului și al pronotului prezintă câte o dungă mediană neagră, de regulă ± întreruptă. Fiecare elită are câte o dungă discală albă, o dungă humerală slab conturată, uneori incompletă sau absentă și o dungă laterală de nuanță cenușie. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență de fond maronie, iar marginile laterale ale capului și pronotului au o pubescență alb-cenușie. Partea ventrală a corpului cu o pilozitate cenușiu-albicioasă, formată din perișori culcați, fini și deși. Capul aproximativ la fel de lung și de lat cu marginile rotunjite, iar antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului. Pronotul transvers, prevăzut lateral cu câte un dinte lung și ascuțit. Elitrele au umerii bine conturați, suprafața elitrelor prezintă câte 3 carene longitudinale, una humerală ascuțită ce se prelungește până aproape de apex, lângă care se află o altă carenă mai scurtă ce depășește mijlocul elitrei și o altă carenă discală bazală scurtă. Picioarele scurte și robuste, cu tibiile posterioare ușor ascuțite. L = 12-14 mm.

-ab. *unicolor* Cs. Elitrele unicolore lipsite de dungi albicioase.

-ab. *apicenudum* Pic Dunga humerală a elitrelor este absentă.

-ab. *humervittatum* Breun. Dungile humerale și discale sunt unite la extremități.

Relativ frecventă în zona de stepă și colinară, adulții sunt activi în lunile aprilie-mai.

2 *Neodorcadion exornatum* Frivaldszky (*balcanicum* Tourn.) Capul și pronotul prezintă câte o bandă longitudinală mediană îngustă de culoare albă, pe părțile laterale ale capului și pronotului este vizibilă o pubescență cenușie. Antenele și picioarele negre. Umerii elitrelor neproeminente, prevăzuți cu o carenă humerală care depășește mijlocul elitrei. L = 14-18 mm.

♂ Elitrele sunt lipsite de o carenă discală, fiind acoperite cu o pubescență de fond maroniu-negricioasă, printre care se află o bandă humerală, o bandă discală și o alta laterală, toate de culoare albă.

♀ Elitrele prezintă câte o carenă discală, o pubescență de fond cenușie cu pete negricioase, fiind lipsite de benzi de nuanță deschisă.

Specie meridională răspândită în sudul țării, în zona de stepă și silvostepă, din aprilie până în mai.

10 Genul *Carinatodorcadion* Breuning

Corpul negru sau galben-maroniu, de nuanță variabilă. Suprafața elitrelor este lipsită de o pubescență de fond ± deasă, uneori sunt vizibile benzi slab conturate.

În arealul nostru faunistic sunt prezente două specii.

1. Corpul parțial galben-cafeniu. Pronotul prezintă un șanțuleț median longitudinal adâncit.....**1 *C. fulvum* Scop.**
— Corpul negru. Pronotul cel mult cu un striu median superficial.....**2 *C. aethiops* Scop.**

1 *Carinatodorcadion fulvum* Scopoli Capul, pronotul, sternul, tarsele și antenele (cu excepția articolului bazal) sunt negre. Elitrele, abdomenul parțial, femurele și tibiile galben-cafenii. Partea dorsală a corpului glabră și lucioasă. Capul prezintă o strie mediană longitudinală, pe vertex și pe frunte se află câte două pete triunghiulare pubescente de culoare cafeniu-închisă. Suprafața capului cu o punctuație relativ accentuată și o pubescență fină, de nuanță deschisă. Pronotul cu un șanțuleț median longitudinal adâncit, suprafața lui are rugozități punctate accentuate, mai rare de-a lungul șanțulețului longitudinal. ♂ Elitrele sunt mai lungi decât la ♀, ușor lățite în dreptul umerilor, de aproximativ 3 ori mai lungi decât late, fiind puțin mai late decât baza pronotului. Elitrele prezintă câte două carene discale, orientate longitudinal. Suprafața elitrelor cu o punctuație accentuată, care devine din ce în ce mai fină spre partea distală. L = 15-18 mm.

-ab. *coriacipenne* Heyr. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate mate.

-ab. *nigripenne* Fleisch. Elitrele negre cu vârful roșcat-maroniu.

-ab. *obscuripes* Breun. Scapul și elitrele negre, iar femurele și tibiile sunt maroniu-negricioase.

-ab. *subsuturale* Breun. Fiecare elită prezintă câte o bandă suturală alcătuită din perișori albicioși.

-ab. *subcompletelineatum* Breun. Elitrele au câte o bandă pubescentă suturală de nuanță albicioasă și în plus câte două benzi longitudinale discale și înguste, formate din perișori albicioși.

-ab. *latealbovittatum* Breun. Benzile pubescente discale sunt mai late și se unesc în ultima pătrime distală a elitrei.

-ab. *laevetomentosum* Breun. Întreaga suprafață a elitrelor cu o pubescență fină, de culoare albicioasă.

-ab. nigrobazale Breun. Baza elitrelor și primul sternit abdominal maroniu-negricioase.

-ab. bruneicorne Podaný Antenele maronii.

De la șes până în zona colinară, frecvență din martie până în iulie.

2 Carinatodorcadion aethiops Scopoli Corpul negru-unicolor, ușor lucios, glabru dorsal. Capul prezintă o strie mediană frontală, el are o punctuație deasă și accentuată. Discul pronotului cu un striu median longitudinal și cu o punctuație neuniformă, mai rară comparativ cu punctuația capului. Părțile laterale ale pronotului cu rugozități punctate dese. Elitrele de aproximativ două ori mai lungi decât late, suprafața lor prezintă o punctuație deasă și accentuată la bază, spre vârf punctuația devine din ce în ce mai fină. Fiecare elită are câte o carenă humerală și câte o impresiune humerală, ușor adâncită. L = 15-20 mm.

♂ Elitrele mai înguste decât la ♀.

♀ Carenă humerală mai accentuată comparativ cu ♂.

-ab. kudlai Heyr. Elitrele mate, prevăzute cu granulații punctate fine.

-ab. tomentosum Breun. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență fină și scurtă, de nuanță întunecată.

În zona de stepă și colinară, în lunile iunie-iulie.

11 Genul *Pedestredorcadion* Breuning

Antenele mai scurte decât corpul, cu articolele ușor îngroșate spre vârf. Clipeul se prelungește anterior dincolo de baza mandibulelor. Marginile laterale ale pronotului prezintă un dinte bine conturat. Elitrele ovale, dorsal convexe, îngustate posterior, de regulă cu dungi albe longitudinale. La unele specii corpul este asemănător cu o sămânță de floarea-soarelui.

Pe terenuri însoțite. Larvele se hrănesc cu rădăcinile plantelor erbacee. În fauna noastră 10 specii.

Cheie pentru determinarea ♂

1. Elitrele negre și lucioase, prevăzute uneori cu o pubescență ± deasă.....**1 *P. pedestre* Poda**
- Elitrele sunt acoperite cu o pubescență foarte deasă, neagră sau cafenie.....**2**
2. Fiecare elită prezintă câte o carenă longitudinală discală, bine vizibilă.....**2 *P. holosericeum* Kryn.**
- Suprafața elitrelor lipsită de o carenă distinctă.....**3**
3. La ♂ benzile longitudinale de pe elitre sunt mai slab conturate comparativ cu banda suturală. Atunci când aceste benzi sunt bine diferențiate, ele nu au aceeași culoare cu banda suturală. Uneori benzile sunt reduse la câte o bandă apicală scurtă.....**4**
- Benzile longitudinale ale ♂ sunt bine conturate și concolore cu banda suturală. Uneori elitrele au un desen în formă de cruce.....**7**
4. Banda longitudinală mediană albă a pronotului evident adâncită pe toată lungimea sa.....**3 *P. tauricum* Waltl**
- Banda longitudinală mediană albă a pronotului neadâncită sau ușor adâncită la bază**5**

5. Talia redusă (9-11 mm).....**4 P. pusillum Küst.**
 — Corpul de dimensiuni mai mari (12-15 mm).....**6**
 6. Primul articol de la baza antenelor și picioarele roșcat-maronii.....
5 P. decipiens Germ.
 — Antenele negre-unicolore. Baza tibiilor și a femurelor, uneori cea mai mare parte a
 tibiilor cu excepția vârfului de culoare roșcat.....**6 P. murrayi Küst.**
 7. Lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale.....
7 P. litigiosum Ganglb.
 — Pronotul transvers, mai lat decât lung.....**8**
 8. Fiecare elită prezintă câte 3 benzi longitudinale albe, bine conturate: o bandă
 suturală, una discală și o alta laterală.....**8 P. scopoli Hbst.**
 — Elitrele (luate împreună) au un desen alb în formă de cruce.....**9 P. equestre Lxm.**
Alte specii: Pedestredorcadion axillare Küster L = 11,5-16 mm.

1 Pedestredorcadion pedestre Poda Corpul negru și lucios, cu scapul și parțial
 picioarele de nuanță roșcată. Suprafața capului prezintă rugozități punctate dese și o
 bandă longitudinală mediană, de culoare albă. Pe părțile laterale ale capului este
 vizibilă o pubescență culcată, de nuanță albicioasă. Pronotul cu o bandă mediană
 longitudinală albă, fiind prevăzut pe părțile laterale cu o pubescență fină, cenușiu-
 deschisă. Elitrele negre și lucioase cu mai multe benzi albe. L = 11-17 mm.

— **ab. obsoletum Breun.** Elitrele la ♂ au câte o bandă humerală și una discală
 complet dezvoltate și unite posterior.

— **ab. apicevittatum Breun.** La ♂ elitrele prezintă câte o bandă humerală și
 discală numai în treimea lor posterioară.

— **ab. austriacum Ganglb.** La ♀ banda humerală și discală nu sunt unite
 posterior.

— **ab. fuscipenne Breun.** Elitrele la ♀ sunt lipsite atât de o bandă humerală cât
 și de una discală.

— **ab. ruficorne Pic** La ♀ vârful antenelor este maroniu.

Frecventă în zona de stepă și silvostepă, din aprilie până în iunie.

2 Pedestredorcadion holosericeum Krynicky Corpul negru, ± pubescent.
 Capul cu un șantuleț frontal, de o parte și de alta a lui fiind prezente două pete
 pubescente mici, de culoare albicioasă. În unele cazuri petele frontale se contopesc
 sau după aceste pete este vizibilă încă o pată catifelată maronie. Pe vertex se mai
 poate observa o linie mediană albă, dispusă longitudinal, flancată de două pete
 catifelte maronii. Mai rar petele pot fi absente, iar fruntea și vertexul sunt glabre și
 lucioase. Pronotul ușor îngustat anterior, fiind prevăzut cu rugozități punctate și
 accentuate. De-a lungul pronotului se află o bandă longitudinală mediană completă,
 de o parte și de alta a ei există câte o bandă laterală maroniu-negricioasă. Elitrele de
 aproximativ două ori mai lungi decât late, fiecare elită prezintă câte o carenă
 humerală exterioară care se prelungește până în partea apicală a elitrei, o carenă
 humerală interioară, o bandă suturală și o bandă laterală, ambele de culoare albă.
 La ♀ elitrele au marginile laterale convexe, mai late comparativ cu elitrele ♂.
 L = 11,5-18 mm.

În zona colinară și submontană, rară.

3 Pedestredorcadion tauricum Waltl (nigritarse Kr.) Capul semicircular, la
 fel de lat cât marginea anterioară a pronotului. Vertexul prezintă o bandă mediană
 longitudinală albă, de o parte și de alta a ei se află câte o pată catifelată neagră.
 Marginile laterale ale capului și pronotului au o pubescență albicioasă fină. Fruntea cu

o punctuație dublă, iar vertexul dispune de puncte rare dar accentuate. Antenele ating ultima treime distală a elitrelor. Pronotul cu o bandă mediană longitudinală albă ce se prelungește la nivelul suturii elitrelor, de o parte și de alta a benzii suturale albe se află o altă bandă catifelată neagră, care prezintă marginile laterale ondulate. Suprafața pronotului are o pubescență culcată de culoare albă. Marginile laterale ale pronotului au câte un dinte proeminent. La nivelul pronotului mai sunt prezente rugozități punctate și accentuate. Elitrele convexe, lipsite de carene longitudinale discale, cu o punctuație fină și rară și o pubescență maroniu-negricioasă. Scapul maroniu-negricios, iar picioarele sunt roșcat-maronii de nuanță închisă ori deschisă. L = 11,5-14 mm.

♂ Elitrele cu câte două benzi albicioase slab conturate, uneori ± șterse: o bandă apicală care uneori se prelungește anterior până spre umeri și o altă bandă discală scurtă, de multe ori ștearsă.

♀ Atât banda humerală cât și cea discală sunt bine dezvoltate.

Element meridional răspândit în sudul țării. În zona de stepă și silvostepă, adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

4 *Pedestredorcadion pusillum* Küster Fruntea și vertexul cu câte două pete catifelte maronii, în rest suprafața capului prezintă o pubescență albicioasă. Antenele de lungime aproximativ egală atât la ♂ cât și la ♀, ele ajung până la jumătatea elitrelor. Scapul îngroșat și alungit în formă de mâner, restul articolelor antenale se micșorează treptat spre vârf. Pronotul transvers, cu marginile laterale mai puternic îngustate spre bază. Discul pronotului cu o bandă mediană longitudinală albă, în rest este vizibilă o pubescență de fond cenușiu-albicioasă. Marginile laterale ale pronotului cu câte un dințișor median de dimensiuni reduse. Elitrele cu umerii rotunjiți și cu marginile laterale mai puternic arcuite la ♂. Suprafața elitrelor cu benzi longitudinale albe, dintre care cea suturală este delimitată uneori de pete catifelte negre. Elitrele prezintă o carenă humerală ascuțită, ce se prelungește adesea până spre apex, iar baza elitrelor este granulată. Primul articol de la baza antenelor și picioarele roșcat-maronii. Uneori scapul, femurele și tarsele pot fi negre sau maroniu-negricioase. Tibiile mediane și posterioare cu câte un pinten apical ascuțit, situat la nivelul marginii interne. L = 9-11 mm.

♂ Banda suturală cenușiu-albicioasă a elitrelor bine conturată, delimitată pe margini de pete catifelte negre de dimensiuni reduse, care uneori pot lipsi. Banda humerală și discală sunt slab conturate față de pubescența de fond, când sunt prezente ele se unesc la marginea anterioară sau posterioară. Mai rar aceste două benzi pot fi absente.

♀ Banda suturală a elitrelor este delimitată pe margini de pete alungite catifelte negre. Benzile humerală și discală sunt absente.

-ab. *berladense* Pic (♂) Benzile longitudinale albicioase de pe elitre sunt slab conturate.

-ab. *postdijuncta* Breun. (♀) Banda discală a elitrei nu este unită cu cea humerală la extremitatea posterioară.

-ab. *romanicum* Podaný Antenele de culoare roșcat-maronie.

În zona de stepă, adulții apar în lunile aprilie-mai.

5 *Pedestredorcadion decipiens* Germar (*cinerarium* Küst.) Capul cu pete catifelte maroniu-negricioase, dispuse pe frunte și vertex și cu o bandă mediană longitudinală albă. Discul pronotului de asemenea cu o bandă mediană longitudinală albă. Lângă dinții marginilor laterale ale pronotului este vizibilă o pată pubescentă albicioasă de dimensiuni reduse. Suprafața pronotului prezintă o pubescență de fond cenușiu-maronie, iar pubescența de fond a elitrelor este maronie ori maroniu-

negricioasă. Fiecare elită prezintă câte o carenă humerală care se prelungește până în apropierea apexului. Primul articol de la baza antenelor și picioarele roșcat-maronii. L = 12-14 mm.

♂ Elitele lungi cu marginile laterale $\pm$ paralele, ușor îngustate spre vârf. Fiecare elită prezintă câte o bandă suturală și laterală albe, precum și câte o bandă discală și humerală de culoare maroniu-deschisă ori cenușiu-maronie. De regulă benzile discale și humerale sunt slab conturate. Lângă banda suturală se află câteva pete catifelate negre.

♀ Elitele ușor lățite median. Fiecare elită prezintă câte o bandă suturală albicioasă și alte 3 benzi albe: o bandă discală, alta humerală și o bandă laterală. De o parte și de alta a acestor benzi se află rânduri de pete catifelate negre.

-ab. *distinctevittatum* Breun. Banda humerală și discală a elitrelor de culoare alb-gălbui.

-ab. *confluentium* Breun. Banda discală este unită posterior cu cea humerală.

În zona de stepă și colinară, adulții apar în lunile aprilie-mai.

6 *Pedestredorcadion murrayi* Küster Corpul negru, cu excepția celei mai mari părți a tibiilor care sunt galben-maronii. Capul cu o linie mediană longitudinală albă și cu 4 pete triunghiulare maroniu-negricioase, două dintre ele fiind dispuse pe frunte, alte două pe vertex. Discul pronotului cu o bandă mediană longitudinală formată din perișori albi, mărginită de o altă bandă lată catifelată de nuanță maroniu-negricioasă. În rest suprafața pronotului prezintă o pubescență de fond albicioasă și o punctuație neuniformă, alcătuită din puncte rare dar accentuate. Elitele de aproximativ 2-2,5 ori mai lungi decât late. Benzile albe suturale și laterale ale elitrelor sunt înguste, lângă banda suturală este vizibilă o bandă laterală catifelată maroniu-negricioasă. Fiecare elită prezintă câte o carenă humerală ascuțită. Discul elitrelor cu o punctuație fină și rară, la baza elitrelor lângă carena humerală punctele sunt mai dese și mai accentuate, dispuse neuniform. Partea ventrală a corpului cu o pubescență cenușiu-albicioasă, formată din perișori fini și culcați. L = 9,5-11 mm.

♂ Corpul îngust cu elitele mai lungi. Benzile longitudinale humerale și discale ale elitrelor sunt absente.

♀ Corpul mai lat cu elitele scurte. Benzile humerale și discale ale elitrelor prezente, ele au o culoare albă, cenușiu-albicioasă ori cenușiu-maronie.

Relativ frecventă în zona de șes și colinară, în lunile aprilie-iunie.

7 *Pedestredorcadion litigiosum* Ganglbauer Corpul negru, cu excepția scapului și a picioarelor care sunt galben-roșcate. Pronotul la fel de lung și de lat, discul pronotului prezintă o bandă mediană longitudinală alcătuită din perișori albicioși. Fiecare elită prezintă câte 4 benzi albe, mai bine conturate la ♂: o bandă suturală, una discală, o alta humerală, a 4-a bandă fiind laterală. Între benzile albe se află pete catifelate negre, dispuse sub forma unor rânduri longitudinale. L = 9-12,5 mm.

♂ Pubescența de fond a elitrelor este maroniu-negricioasă, iar banda discală are o lungime redusă.

♀ Pubescența de fond a elitrelor de culoare cenușie, iar pe banda discală și humerală sunt prezente sete lungi.

-ab. *posticeconnexum* Breun. Banda discală a elitrelor este unită posterior cu cea humerală.

-ab. *varnanum* Pic Benzile longitudinale albicioase de pe elite sunt slab conturate sau lipsesc, iar pubescența de fond a elitrelor are o nuanță cenușie.

Element meridional răspândit în sudul României.

8 *Pedestredorcadion scopolii* Herbst (*lineatum* F.) Capul cu o dungă mediană albă și cu 4 pete catifelate negre, dintre care două sunt dispuse pe frunte și alte două pe vertex. Pronotul de formă hexagonală cu o bandă mediană longitudinală îngustă, mărginită de o bandă longitudinală catifelată neagră, de regulă slab conturată. La baza spinilor laterali ai pronotului se află câte o dungă scurtă și îngustă de perișori albicioși. Elitrele cu o pubescență tomentoasă maroniu-negricioasă și cu 3-4 benzi albe bine conturate: una suturală, o bandă discală și humerală, (uneori ele sunt contopite) și o bandă laterală. Antenele și picioarele negre, mai rar roșcat-închise. L = 10-13 mm.

♂ Antenele și picioarele întotdeauna negre. Sutura elitrelor neagră. Cele 4 benzi de pe elitre au o culoare albă și sunt bine conturate. De regulă banda discală este contopită cu cea humerală.

♀ Antenele și picioarele negre sau de nuanță roșcată. Benzile longitudinale de pe elitre au o culoare gălbuie.

-ab. *rufinipes* Breun. Primul articol de la baza antenelor și picioarele au o culoare roșcată.

-ab. *convexicollae* Küst. Banda discală și cea humerală sunt unite la extremitatea posterioară.

-ab. *fulvipenne* Breun. (♀) Suprafața elitrelor cu o pubescență de fond galben-roșcată, benzile longitudinale sunt bine diferențiate de culoare alb-gălbuie.

-ab. *flavidovittatum* Breun. (♀) Pubescența de fond a elitrelor este maronie, benzile longitudinale fiind gălbui.

9 *Pedestredorcadion equestre* Laxmann Corpul negru, ventral acoperit cu o pubescență culcată, de nuanță albicioasă. Capul prezintă o linie longitudinală mediană albă, părțile laterale ale capului fiind acoperite cu o pubescență de nuanță deschisă. Pronotul mai lung decât lat, cu o linie mediană pubescentă albă. Suprafața pronotului cu o punctuație accentuată, mai rară pe disc. Abdomenul prezintă o punctuație fină și rară. L = 14-19 mm.

♀ Elitrele mai late decât la ♂, convexe pe părțile laterale.

În zona de stepă și silvostepă, mai rară în zona colinară și montană.

12 Genul *Aegomorphus* Faldermann (*Acanthoderes* Serv.)

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Aegomorphus clavipes* Schrank** Corpul negru. Capul și pronotul cu pete pubescente difuze, albe-cenușii și cafenii. Scapul piriform, prezintă o pubescență de fond albicioasă, un inel apical și altul bazal, de nuanță cafenie. Al 2-lea articol antenal de aproximativ 3 ori mai scurt decât primul, iar articolul 3 evident mai lung decât articolul bazal. Începând cu articolul 2, fiecare articol antenal este acoperit în partea antemediană cu o pubescență cafeniu-închisă, iar în cea postmediană prezintă o pubescență albicioasă. Pronotul îngustat atât anterior cât și posterior, prezintă câte o tuberozitate discală, dispusă antemedian de o parte și de alta a liniei longitudinale mediane. Scutелul semicircular, cenușiu-albicios, cu două pete cafenii. Elitrele de aproximativ 1,75 ori mai lungi decât late, evident mai late decât baza pronotului, cu umerii rotunjiți. Suprafața elitrelor este prevăzută cu o pubescență de fond care formează pete difuze cafeniu-deschise ori cenușiu-albicioase, printre care sunt intercalate puncte adâncite negre. Elitrele prezintă 3 benzi transversale negre, glabre, cu marginile zimțate, dintre care una antemediană, alta postmediană și una

anteapicală. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență culcată de nuanță cenușie. Femurele au câte un inel anteapical negru, iar tibiile câte două inele negre. Metatarsul picioarelor posterioare este ceva mai scurt decât articolele 2-3 luate împreună. L = 10-17 mm.

La ♀ marginea posterioară a ultimului sternit abdominal sinuată.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, iar adulții sunt întâlniți în locuri însorite, în lunile iunie-iulie. Ciclu biologic durează 2 ani.

13 Genul *Pogonocherus* Zetterstedt

Capul cu ochii fin fațetați. Scapul îngroșat treptat spre vârful, iar articolul 3 este mai scurt comparativ cu articolul 4. Pronotul transvers, marginile lui laterale prezintă câte un dinte ascuțit. Elitrele evident mai late decât baza pronotului, cu umerii puternic reliefați. Marginile laterale ale elitrelor îngustate de la bază spre apex, vârful elitrelor fiind trunchiat sau sinuat. Suprafața elitrelor prezintă carene longitudinale ± dezvoltate. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare și mediane închise, iar femurele sunt măciucate. Metatarsul picioarelor posterioare este ceva mai lung decât articolul 2. Ghearele nu sunt denticulate.

În fauna României au fost semnalate 5 specii.

***Pogonocherus eugeniae* Ganglbauer** Capul roșcat-marونی ori marونی-negricios, acoperit cu o pubescență cenușie. Discul pronotului marونی-negricios, prevăzut cu o linie mediană netedă, de o parte și de alta a ei fiind prezent câte un tubercul lucios. Marginea anterioară și baza pronotului au o bordură roșcat-maronie, iar marginile sale laterale dispun de o pubescență cenușiu-albicioasă. Scutelul este acoperit cu o pubescență catifelată neagră. Elitrele bicolore: jumătatea antemediană prezintă o pubescență deasă de culoare albă, postmedian cu o pilozitate cenușie rară, printre care se intercalează pete galben-maronii. Zona din vecinătatea suturii elitrelor cu pete alternative albe și negre. Fiecare elită prezintă câte un tubercul bazal prevăzut cu un smoc de peri negri, iar carena mediană a elitrei are de asemenea 3-5 smocuri de peri negri dispuse postmedian (fig.105). Antenele lungi, roșcat-maronii, jumătatea anterioară a fiecărui articol (începând cu articolul 3) fiind acoperită cu o pubescență albicioasă. Tibiile și tarsele cenușii, având fiecare câte un inel marونی. L = 7-9 mm.

Specie rară întâlnită în zona montană. Larvele se dezvoltă în lemnul de *Abies* sp., mai rar în cel de *Pinus nigra*.

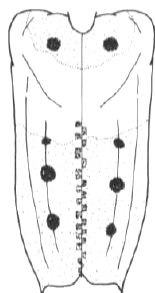

Fig. 105
Elitrele la *Pogonocherus eugeniae* (după U. Bense)

14 Genul *Oplosia* Mulsant

În fauna României este prezentă o singură specie.

***Oplosia cinerea* Mulsant (*fennica* Payk.)** Corpul negru sau maroniu-negricios, acoperit cu o pilozitate cenușie neuniformă. Vertexul și discul pronotului cu o pubescență galbenă. Elitrele prezintă câte două benzi transversale, alcătuite dintr-o pubescență cenușie cu marginile zimțate. Prima bandă este situată median, a 2-a este anteapicală, ambele benzi prezintă pete negre dispuse neuniform. Sutura elitrelor cu pete alternative maronii și cenușii. Primele două articole de la baza antenelor negre, iar articolele 3-11 au în jumătatea bazală o pubescență cenușiu-albicioasă. Picioarele negre-unicolore. Partea ventrală a corpului și picioarele dispun de o pilozitate fină de nuanță cenușie. Capul prezintă un striu median longitudinal, iar ochii sunt fin fațetați. Suprafața capului cu o punctuație rară, dar accentuată. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, îngustat atât anterior cât și la bază, dispune de rugozități punctate și accentuate. Discul pronotului cu o linie mediană longitudinală fină, iar marginile laterale ale pronotului au câte un dinte ascuțit situat postmedian. Scutelul transvers, cu marginile laterale rotunjite și cu o strie mediană fină. Elitrele au marginile laterale ușor îngustate de la bază spre apex, vârful elitrelor (luate izolat) este evident rotunjit. Treimea bazală a elitrelor cu rugozități accentuate dese, iar apexul elitrelor prezintă o punctuație fină și rară. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare deschise, femurele mediane și posterioare fiind măciucate. Metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung ori ceva mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună. L = 9-13 mm.

-ab. *uniformisgrisea* Schm. Elitrele unicolore de nuanță cenușiu-negricioasă.

-ab. *uniformisbrunea* Schm. Baza elitrelor cenușiu-negricioasă, în rest elitrele sunt maronii.

-ab. *delahoni* Reineck Elitrele predominant negre, baza elitrelor și ultima lor pătrime distală sunt acoperite cu o pubescență deschisă la culoare.

Specie răspândită îndeosebi în zona montană. Larvele se dezvoltă în ramurile uscate de *Tilia* sp., dar și în cele de *Fagus* sp., *Corylus* sp., *Sorbus* sp., *Prunus* sp., iar adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

15 Genul *Deroplia* Dejean

(*Stenidea* Muls.)

Genul cuprinde două specii europene, una dintre ele fiind prezentă și în fauna României.

***Deroplia genei* Aragona (*foudrasi* Muls., *obliquetrunchiata* Rosenh.)** Corpul roșcat-maroniu, capul fiind acoperit cu o pubescență cenușie ori galben-roșcată. Discul pronotului cu o bandă longitudinală lată, alcătuită din perișori cenușii deși. Elitrele roșcat-maronii, acoperite cu o pilozitate culcată și fină formată din perișori galbeni și cenușiu-albicioși, printre care sunt intercalate uneori câteva pete de culoare mai închisă. Primele 3 articole de la baza antenelor sunt predominant roșcat-maronii, iar începând cu articolul 4 coloritul preponderent este galben sau galben-roșcat cu vârful maroniu-negricios. Picioarele roșcat-maronii, acoperite cu o pubescență cenușie, tibiile prezintă un inel median negricios. Capul aproximativ la fel de lat cât pronotul, cu o impresiune frontală ușor adâncită. Ochii puternic sinuați și evident fațetați. Scapul voluminos, al 3-lea articol antenal fiind ceva mai scurt decât articolul 4. Pronotul evident mai lung decât lat, marginile lui laterale prezintă câte un dinte mic dispus în treimea bazală. Elitrele mai late decât baza pronotului, luate împreună ele sunt de aproximativ 3,5 ori mai lungi decât late. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele sau ușor îngustate posterior, vârful elitrelor fiind oblic-

trunchiate și ușor divergente. Coxele anterioare depărtate între ele, cavitățile coxale fiind închise. Femurele nu sunt măciucate, iar marginea externă a tibiilor mediane și posterioare prezintă câte un smoc de peri. Metatarsul picioarelor posterioare este mai scurt decât articolele 2-3 luate împreună. L = 6-10 mm.

♂ Antenele sunt ceva mai lungi decât apexul elitrelor. Sternitul anal prezintă vârful trunchiat.

♀ Antenele puțin mai scurte decât lungimea corpului. Vârful sternitului anal este sinuat, având pe margini 2 dințișori ascuțiți.

Larvele se dezvoltă îndeosebi în lemnul de *Quercus ilex* și *Q. suber*, mai rar în cel de *Castanea sp.* O generație apare o dată la 2 ani, adulții sunt întâlniți în lunile aprilie-iunie pe arborii gazdă.

16 Genul *Acanthocinus* Dejean

Antenele subțiri, extrem de alungite, de cel puțin 1,5 ori mai lungi decât corpul, cu articolele inelate. Pronotul transvers, prevăzut cu câte un dinte lateral orientat spre exterior și cu 4 pete pubescente gălbui, dispuse antemedian sub forma unui rând transversal. Elitrele de 2-3 ori mai lungi decât late, cu umerii proeminenți, mai late decât baza pronotului, ± îngustate posterior. Suprafața elitrelor prezintă carene longitudinale fine, vârful elitrelor fiind rotunjit. Fața ventrală a celui de-al 3 lea articol al tarselor posterioare prezintă o pubescență deasă.

În fauna României 3 specii.

1. Primul articol al tarselor posterioare de cel puțin 1,5 ori mai lung decât următoarele două articole luate împreună (fig.106a). Elitrele de aproximativ 3 ori mai lungi decât late.....**1 A. griseus F.**
- Primul articol al tarselor posterioare de cel mult 1,2 ori mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună (fig.106b). Elitrele de două ori mai lungi decât late**2**

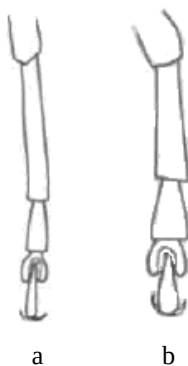

Fig. 106

Tarsele posterioare la *Acanthocinus* (după U. Bense)

a-*Acanthocinus griseus*, b-*A. aedilis*.

2. Primele două articole de la baza antenelor cu o pubescență cenușie uniformă, fața exterioră a scapului prezintă de-a lungul întregii sale lungimi o dungă pubescentă negricioasă. Fiecare elitră dispune de câte 3 carene longitudinale slab conturate și două benzi transversale oblice de nuanță negricioasă.....**2 A. aedilis L.**

— Primele două articole de la baza antenelor de nuanță deschisă, iar extremitatea lor distală prezintă o pubescență negricioasă. Fața externă a scapului cu zona pubescentă neagră de lungime mult mai redusă. Elitrele au câte 4 carene longitudinale bine conturate și o singură bandă negricioasă dreaptă, dispusă postmedian.....**3 A. reticulatus Razm.**

1 *Acanthocinus griseus* Fabricius Corpul roșcat-marونی ori marونی-negricios, acoperit cu o pubescență catifelată cenușiu-albicioasă, galben-cenușie ori marونی-negricioasă. Vertexul pubescent, galben-roșcat. Pronotul prezintă un rând antemedian format din 4 pete catifelte roșcat-maronii de formă rotunjită (fig.107). Elitrele cu câte două benzi transversale maronii, cea postmediană fiind bine conturată. Între banda a 2-a și apexul elitrei sunt prezente mai multe pete mici, care uneori pot fi contopite formând a 3-a bandă transversală. Mai sunt prezente numeroase pete mici maronii de-a lungul suturii, marginilor laterale și a carenelor longitudinale. Articolele antenale roșcate în jumătatea lor bazală în rest ele sunt maronii ori negricioase. Femurele cu pete pubescente, iar tibiile prezintă inele negricioase. Partea ventrală a corpului cu o pubescență cenușie, printre care se intercalează porțiuni glabre sub forma unor puncte. L = 9-12 mm.

♂ Antenele de cel puțin două ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât corpul.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în ramurile de *Pinus sp.*, *Abies sp.*, *Picea sp.* Prezintă 1-2 generații anuale. Adulții sunt crepusculari și nocturni, fiind activi din mai până în august. Coleopterele sunt atrase de sursele de lumină artificială.

Fig. 107

Pronotul la *Acanthocinus griseus* (după U. Bense)

2 *Acanthocinus aedilis* Linnaeus Corpul marونی de nuanță variabilă, acoperit cu o pubescență de fond cenușie. Vârful primului articol de la baza antenelor negru sau marونی, în rest articolele antenale sunt negre ori maronii, prevăzute cu o pubescență gălbuie în partea lor antemediană și o pubescență albicioasă în porțiunea postmediană. Partea ventrală a corpului și picioarele prezintă o pubescență cenușiu-albicioasă, printre care se află intercalate puncte glabre negre. Elitrele aplatizate, de aproximativ două ori mai lungi decât late. Partea bazală a elitrelor prezintă rugozități punctate și accentuate, iar spre vârful elitrei punctuația devine din ce în ce mai fină. Fiecare elită are câte 3 carene longitudinale fine și câte două benzi oblice transversale, de nuanță mai întunecată. Primul articol al tarselor posterioare aproape la fel de lung cât articolele 2-4 luate împreună. L = 12-20 mm.

♂ Antenele sunt de aproximativ 3-5 ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele mai scurte, de numai 1,5 ori mai lungi decât corpul.

-ab. *obliteratus* Pic Benzile transversale de pe elitre sunt absente.

Coleopterele au două generații anuale, una în martie-aprilie, cealaltă în august. Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor.

3 *Acanthocinus reticulatus* Razoumowsky Partea dorsală a corpului maronie, prevăzută cu o pubescență de fond cenușie, roșcat-maronie și neagră, dispusă neuniform. Porțiunea antemediană a pronotului cu un rând format din 4 pete pubescente și două dungi longitudinale negricioase. Elitrele cu câte o bandă postmediană transversală difuză la marginea anterioară, alcătuită dintr-o pubescență galben-cenușie. Marginea posterioară a acestei benzi se învecinează cu o dungă îngustă negricioasă. În rest suprafața elitrelor este acoperită cu perișori albicioși printre care sunt intercalate pete maronii de dimensiuni reduse. Articolele antenale roșcate cu câte un inel pubescent albicios, iar partea apicală ale articolelor este negricioasă. Femurele cu perișori galben-cenușii, având puncte glabre, iar tibiile prezintă inele albe și negre. L = 11-14 mm.

♂ Antenele sunt de două ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele doar de 1,5 ori mai lungi decât corpul.

Specie răspândită în zona submontană și montană. Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor. Adulții sunt activi din mai până în septembrie fiind observați pe trunchiuri de copaci.

17 Genul *Leiopus* Serville

În arealul nostru faunistic întâlnim două specii.

***Leiopus nebulosus* Linnaeus** Capul maroniu-negricios, cu o pubescență alcătuită din perișori gălbui și cenușii. Articolele antenale roșcat-maronii cu vârful negru. Pronotul maroniu-negricios, cu marginea anterioară și baza roșcat-maronii, suprafața pronotului are pete pubescente cenușii. Fiecare elită prezintă câte două benzi transversale maroniu-negricioase, dintre care cea antemediană este mai scurtă și mai slab conturată, fiind uneori divizată în mai multe pete mici. Banda postmediană a elitrelor are marginile laterale zimțate și nu atinge sutura. Între cele două benzi transversale și la nivelul porțiunii apicale a elitrelor sunt prezente numeroase pete mici, maronii, dispuse neuniform. Picioarele predominant negre, cu baza femurelor roșcată. Tibiile prezintă câte un inel postmedian roșu. Pronotul transvers, marginile lui laterale au câte un dinte lateral postmedian orientat oblic-posterior. Suprafața pronotului cu puncte accentuate, dar rare. L = 6-10 mm.

♂ Antenele de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

-ab. *dissimilis* Pic Elitrele de nuanță deschisă, iar cele două benzi transversale sunt absente sau divizate în mai multe pete mici.

Larvele sunt polifage, ele se dezvoltă în lemnul de esențe foioase, extrem de rar în cel de conifere. Împuparea se realizează primăvara sub scoarța copacilor, iar adulții apar în lunile mai-august.

Alte specii: *Leiopus linnei* Faldermann L = 5-9,2 mm.

18 Genul *Mesosa* Latreille

Primul articol de la baza antenelor prezintă spre vârf o bordură transversală. Antenele sunt formate din 11 articole acoperite cu peri lungi și erecți. Al 3-lea articol antenal mai lung decât scapul, de regulă el este mai lung comparativ cu articolul 4.. Pronotul este lipsit de un dinte lateral. Elitrele alungite cu vârful rotunjit. Coxele anterioare și mediane depărtate între ele. Ghearele tarselor nu sunt zimțate.

În fauna noastră două specii răspândite pe *Quercus* sp.

1. Pronotul cu 4 pete pubescente catifelate negre, înconjurate cu un contur gălbui..... **1 M. curculionides L.**
 — Pronotul fără pete catifelate negre..... **2 M. nebulosa F.**

1 Mesosa curculionides Linnaeus Corpul negru, acoperit cu o pubescență fină și deasă, culcată, de culoare cenușie. Antenele roșcat-maronii, iar articolele antenale (începând cu al 3-lea articol) prezintă un inel pubescent bazal, de nuanță cenușiu-albicioasă. Capul cu fruntea plană, fiind prevăzut cu granulații punctate. Al 3-lea articol antenal este ceva mai lung decât articolul 4 și de 1,5 ori mai lung decât articolul bazal. Pronotul cu câte două pete laterale, una antemediană, alta bazală formate dintr-o pubescență neagră, catifelată. Suprafața pronotului cu granulații mai accentuate comparativ cu cele de la nivelul capului. Elitrele de aproximativ două ori mai lungi decât late, ușor îngustate posterior. Fiecare elită are câte o pată postmediană neagră, catifelată, de formă rotunjită și o pată mai mică antemediană, de aceeași formă și culoare. Uneori între cele două pete mai poate fi prezentă încă o pată neagră situată lângă sutură. Pe suprafața elitrelor mai sunt vizibile pete mai mici alcătuite din perișori gălbui, care formează uneori linii transversale ondulate. Baza elitrelor cu granulații punctate, spre vârful elitrelor punctuația devine din ce în ce mai fină. Partea ventrală a corpului cu pete pubescente gălbui. Picioarele au inele pubescente galbene. L = 10-17 mm.

♂ Antenele de 1,3 ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele aproximativ la fel de lungi cât corpul.

-ab. biloculata Pic Pata neagră antemediană de pe elitre este absentă.

-ab. tokatensis Pic Petele laterale de pe pronot sunt unite între ele printr-o linie longitudinală.

-ab. nigronotata Pic Suprafața elitrelor marmorată, prevăzută cu mai multe pete negre, de dimensiuni reduse.

-ab. zimmermanni Demelt Elitrele prezintă o pubescență roșcată, fiind lipsite de pete pubescente negre.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, adulții apar din aprilie până în septembrie. Coleopterele sunt crepusculare și nocturne și au 2-3 generații pe an.

2 Mesosa nebulosa Fabricius (nubila Gmel.) Corpul negru cu o pubescență galben-cafenie sau roșcat-maronie, ce acoperă complet coloritul de fond. Capul cu benzi longitudinale maronii, iar antenele sunt predominant roșcat-maronii, articolele 3-11 fiind bicolore, acoperite cu o pubescență cenușiu-albicioasă postmediană. Picioarele au un colorit variabil de la roșcat-mariniu la negru, vârful tibiilor împreună cu un inel anteapical de culoare neagră. Tarsele de regulă roșcate, fața ventrală a primelor 3 articole tarsale prezintă o pubescență albicioasă. Capul cu un striu longitudinal median, prevăzut cu o punctuație fină și rară. Scapul evident mai scurt decât articolul 3. Pronotul transvers, ușor lățit median, evident mai îngust decât baza elitrelor. Elitrele (luate împreună) de aproximativ două ori mai lungi decât late, cu marginile laterale ± paralele, vârful elitrelor fiind rotunjit. Jumătatea antemediană a elitrelor prezintă o punctuație rară, postmedian punctuația elitrelor este mai accentuată. L = 9-15 mm.

♂ Antenele sunt de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele ceva mai lungi decât vârful elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus sp.*, *Carpinus sp.*, *Fagus sp.*, *Tilia sp.*, *Juglans sp.*, cât și al altor esențe foioase. Metamorfoza durează 2-3 ani, iar împuparea se realizează în lemn. Adulții apar în lunile aprilie-august pe trunchiurile copacilor.

19 Genul *Calamobius* Guérin

În fauna României o singură specie.

***Calamobius filum* Rossi (*gracilis* Creutz., *marginellus* F.)** Corpul negru, ventral acoperit cu o pubescență cenușie. Marginile laterale ale capului, fruntea, o bandă longitudinală pe vertex, 3 benzi longitudinale pe pronot și scutелul sunt acoperite cu o pubescență albă, cenușiu-albicioasă ori galben-cenușie. Elitrele prezintă o pubescență culcată și deasă de culoare cenușie, sutura elitrelor cu o bandă longitudinală pubescentă îngustă de nuanță albicioasă. Picioarele au o pubescență cenușie. Capul cu vertexul punctat. Antenele extrem de lungi, scapul ajunge la nivelul pronotului. Suprafața pronotului cu rugozități punctate accentuate. Elitrele lungi și înguste, luate împreună de aproximativ 4 ori mai lungi decât late. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Tibiile mediane prezintă câte un dinte obtuz. L = 5-11 mm.

♂ Antenele de aproximativ două ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele de 1,5 ori mai lungi decât corpul.

-ab. *magnini* Pic Benzile longitudinale de pe pronot cenușii, bine conturate, fiecare elitră prezintă câte o bandă longitudinală slab conturată de nuanță întunecată.

-ab. *decoloripes* Pic Antenele roșcate, iar picioarele sunt maronii.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Triticum* sp. și *Hordeum* sp. Adulții apar în lunile mai-iunie pe plantele gazdă.

20 Genul *Teophilea* Pic

În fauna noastră o singură specie.

***Teophilea subcylindricollis* Hladil** Corpul lung și îngust cu marginile laterale ± paralele. Capul și pronotul negre, elitrele albastru-metalice, albastru-verzui sau verzi. Antenele și picioarele negre-unicolore. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pilozitate rară, de culoare cenușie sau alb-gălbuie. Capul voluminos, aproximativ la fel de lat cât pronotul, cu tâmpilele lungi și ochii transversii. Marginea anterioară a capului ușor sinuată median. Antenele lungi, ele depășesc cu puțin vârful elitrelor, al 3-lea articol antenal extrem de lung și îngust, evident mai lung comparativ cu articolele 1-2 și puțin mai lung decât articolul 4. Pronotul dreptunghiular, mai lung decât lat, unghiurile anterioare și cele posterioare ale pronotului fiind drepte. Scutелul mic de formă pătrată. Elitrele lungi, cu vârfurile (luate izolat) rotunjite și ușor divergente. Picioarele scurte, tibiile anterioare fiind la fel de lungi cât tarcele. L = 7-10 mm.

Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-iulie printre firele de iarbă.

21 Genul *Agapanthiola* Ganglbauer

Cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Agapanthiola leucaspis* Steven (*cyanella* Dalm., *pectoralis* Esch.)** Partea dorsală a corpului de culoare albastru-metalică, fruntea și tâmpilele au o pilozitate alb-cenușie rară. Antenele negre ori maroniu-negrice, picioarele de regulă albastru-închise. Marginile laterale ale sternului prezintă câte o bandă longitudinală pubescentă albicioasă, uneori fragmentată sub forma a 3 pete distincte. Capul dispune de o punctuație uniformă, fină și deasă. Pronotul evident mai lung decât lat, îngustat atât anterior cât și posterior, prevăzut cu o punctuație fină, extrem de deasă. Marginile laterale ale pronotului cu o pilozitate formată din perișori lungi și rari, iar scutелul are o pubescență deasă culcată. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate dese și cu o pilozitate scurtă și rară. L = 5,5-13 mm.

Adulții apar din mai până în iulie pe inflorescențele de *Matricharia* sp.

22 Genul *Agapanthia* Serville

Corpul alungit cu marginile laterale $\pm$ paralele, la σ corpul este în general mai îngust decât la ♀ . Capul este înfundat în marginea anterioară a pronotului. Fruntea plană, mai lungă decât lată. Antenele subțiri alcătuite din 12 articole, prevăzute cu o pubescență lungă pe marginea lor interioară. Scapul alungit, ușor îngroșat, iar al 3-lea articol antenal este extrem de lung. Articolele antenale 3-6 (uneori și articolul 7), cu smocuri de peri negri dispuși apical. Ochii puternic sinuați sunt fin fațetați. Pronotul transvers sau ceva mai lung decât lat, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de un dinte vizibil. Scutелul semicircular. Elitrele alungite cu marginile laterale $\pm$ paralele, ele sunt îngustate postmedian. Vârful elitrelor rotunjit, mai rar ascuțit. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, uneori jumătatea antemediană prezintă rugozități punctate. Sternitele abdominale de regulă cu o pubescență de fond printre care se află presărate puncte glabre. Ghearele tarselor nu sunt zimțate.

Coleopterele trăiesc pe diferite plante erbacee. În arealul nostru faunistic au fost semnalate 8 specii.

1. Partea dorsală a corpului albastru-metalică, verde sau violetă. Elitrele glabre, uneori apexul elitrelor prezintă o pubescență $\pm$ deasă.....2
- Dorsal negru sau negru-marونی, uneori cu reflexe metalice slabe. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență uniformă ori cu pete pubescente galbene, galben-maronii sau alb-gălbui.....3
2. Antenele începând cu articolul 4 prezintă la bază câte un inel albicios situat pe fața externă. Fața internă a articolelor antenale cu o pubescență completă alb-catifelată.....1 **A. osmanlis Reiche**
- Începând cu articolul 4 antenele nu sunt înelate, ele prezintă la bază o pilozitate albicioasă extrem de fină, uneori greu vizibilă.....2 **A. violacea F.**
3. Fiecare elită prezintă câte o bandă longitudinală pubescentă catifelată.....3 **A. cardui L.**
- Elitrele sunt lipsite de benzi pubescente catifelate.....4
4. Al 3-lea articol antenal negru, numai baza sa prezintă o porțiune îngustă, acoperită cu o pubescență cenușiu-albicioasă.....4 **A. maculicornis Gyll.**
- Cea mai mare parte din suprafața celui de-al 3-lea articol antenal este acoperită cu o pubescență de nuanță deschisă, cenușiu-albicioasă, roșcată sau gălbuie. Numai vârful articolului prezintă un colorit negricios.....5
5. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență uniformă. Corpul în general lătit.....6
- Elitrele prezintă o pubescență neregulată, dispusă sub forma unor pete. Corpul îngustat.....7
6. Numai jumătatea anterioară a elitrei prezintă o pubescență ridicată formată din peri lungi. Primele două articole ale tarselor posterioare aproximativ la fel de lungi cât articolul 4 (fig.108a, pag. 180).....5 **A. kirbyi Gyll.**
- Întreaga suprafață a elitrelor este acoperită cu o pubescență lungă, ridicată. Primele două articole ale tarselor posterioare luate împreună sunt mai lungi decât articolul 4 (fig.108b, pag. 180).....6 **A. asphodeli Latr.**

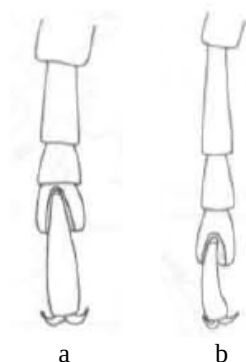

Fig. 108

Tarsele posterioare la *Agapanthia* (după U. Bense)

a-*Agapanthia kirbyi*, b-*A. asphodeli*.

7. Vârful articolului 3 antenal prezintă pe fața ventrală un smoc de peri lungi, negri și deși (fig. 109a).....7 ***A. dahli* Richt.**
 — Vârful articolului 3 al antenelor poate fi uneori pubescent, însă el este lipsit de un smoc de peri negri (fig. 109b).....8 ***A. villosoviridescens* Deg.**

Fig. 109

Articolele de la baza antenelor la *Agapanthia* (după U. Bense)

a-*Agapanthia dahli*, b-*A. villosoviridescens*.

1 *Agapanthia osmanlis* Reiche Capul, pronotul, elitrele și picioarele de culoare albastru-metalică sau albastru-verzuie. Fruntea adesea cu o pubescentă cenușiu-albicioasă, iar vertexul are o dungă mediană, alcătuită dintr-o pubescentă tomentoasă, de nuanță alb-gălbuie. Antenele lungi, de culoare albastru-metalică sau albastru-negricioasă. Partea ventrală a articolelor antenale este acoperită cu o pubescentă de nuanță albicioasă, în rest ele sunt inelate începând cu articolul 4. Pronotul adesea cu 3 dungi longitudinale de culoare mai deschisă. Scutul prezintă o pubescentă albă sau alb-gălbuie. Elitrele mate, de aproximativ 3-3,75 ori mai lungi decât late. Partea bazală a elitrelor cu rugozități transversale punctate, spre vârf punctuația devine din ce în ce mai fină. Porțiunea apicală a elitrelor prezintă o pubescentă cenușie. Marginile laterale ale pro, mezo și metasternului prezintă câte o bandă longitudinală pubescentă alb-gălbuie. L = 10-16 mm.

Element meridional răspândit în sudul țării.

2 *Agapanthia violacea* Fabricius (*cyanea* Hbst., *janthina* Gmel.) Corpul lucios, albastru-metalic, albastru-verzui, violet, mai rar cu jumătatea antemediană a elitrelor neagră și cea postmediană violacee. Antenele de culoare albastru-închisă cu luciu metalic ori albastru-negricioase. Capul prezintă o pubescență uniformă, fină și deasă. Lângă marginile laterale ale capului se află câte o bandă longitudinală pubescentă albicioasă, situată între marginea internă a ochiului și baza mandibulelor. Lungimea și lățimea pronotului de dimensiuni aproximativ egale, marginea anterioară a pronotului fiind puțin mai îngustă decât baza sa. Marginile laterale ale pronotului ușor lățite și rotunjite postmedian, unghiurile anterioare ale pronotului sunt obtuze, iar cele posterioare drepte. Discul pronotului cu o bandă longitudinală mediană pubescentă și cu alte două benzi pubescente dispuse lateral, alcătuite din perișori albicioși culcați și deși. Scutelul bine vizibil, de aproximativ două ori mai lung decât lat, acoperit cu o pubescență albă. Elitrele de 3 ori mai lungi decât pronotul cu umerii puternic punctați. Suprafața elitrelor prezintă o pubescență culcată de nuanță cenușiu-albicioasă. Marginile laterale ale pro, mezo și metasternului au câte o dungă pubescentă albicioasă sau alb-gălbuie. L = 7-13 mm.

-ab. *mulsanti* Plav. Capul, pronotul și prima treime bazală a elitrelor negre.

-ab. *keili* Heyr. Capul, pronotul, baza elitrelor, femurelor și antenele sunt negre.

Larvele se dezvoltă pe tulpinile de *Onobrychis viciifolia*, *Scabiosa* sp., *Echium* sp., *Medicago* sp., *Salvia* sp., *Valeriana* sp., *Carduus* sp. Prezintă o singură generație anuală, coleopterele sunt răspândite în regiunile de șes și colinare. Adulții apar în lunile iunie-august pe plantele gazdă.

3 *Agapanthia cardui* Linnaeus (*suturalis* F., *trilineata* Schönh.) Corpul negru, elitrele cu reflexe metalice slabe arămii, albastre sau verzi. Primele două articole de la baza antenelor negre, articolele 3-12 prezintă câte un inel pubescent alb-cenușiu. Picioarele negre-unicolore. Fruntea, o bandă mediană longitudinală pe vertex, 3 benzi longitudinale discale pe pronot și scutelul prezintă o pubescență albă, alb-gălbuie ori galbenă. Suprafața elitrelor dispune de o pubescență uniformă, formată din perișori culcați cenușii sau galben-cenușii. Lângă sutură este vizibilă o bandă longitudinală îngustă alcătuită din perișori fini de nuanță albicioasă. L = 6,5-13,5 mm.

-ab. *nigroaenea* Muls. Elitrele albastru-negricioase, lipsite de o bandă suturală. Articolele antenale au câte un inel pubescent de culoare deschisă.

-ab. *consobrina* Chevr. Corpul mai îngust, iar elitrele prezintă o punctuație mai accentuată. Banda suturală este constituită din perișori de nuanță gălbuie.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Cirsium* sp. și *Melilotus* sp. Adulții sunt activi în lunile mai-iulie, fiind întâlniți pe plantele gazdă și pe flori.

4 *Agapanthia maculicornis* Gyllenhal (*trivittata* Gebl.) Corpul negru cu luciu plumburiu. Antenele negre, fața ventrală a articolelor antenale prezintă franjuri de peri lungi. Al 3-lea articol antenal cu un inel pubescent bazal îngust, format din perișori albicioși, începând cu articolul 4 este vizibil câte un inel albicios dispus în jumătatea bazală. Picioarele sunt acoperite cu o pubescență cenușie. Fruntea, o bandă longitudinală pe vertex, 3 benzi longitudinale discale pe pronot și scutelul sunt acoperite cu o pubescență alb-gălbuie ori galbenă. Elitrele negre cu un luciu slab și cu o pilozitate fină și rară, cenușiu-albicioasă. La baza elitrelor sunt prezenți peri mai lungi și erecți de culoare neagră. L = 10-15 mm.

Specie rară.

5 *Agapanthia kirbyi* Gyllenhal Corpul negru, ventral cu o pubescență gălbuie fină. Fruntea este acoperită cu o pubescență gălbuie, care formează o bandă longitudinală pe vertex. Primele 2/3 de la baza articolului 3 și jumătatea bazală a restului articolelor antenale sunt prevăzute cu o pubescență gălbuie. Vârful articolelor 3-5 prezintă câte un smoc de peri negri, mai dezvoltat la nivelul articolului 3, iar celelalte articole au peri negri apicali. Pronotul cu 3 benzi pubescente longitudinale gălbui, fiind lipsit de rugozități transversale. Scutelul este acoperit cu o pubescență deasă, de nuanță gălbuie. Elitrele prezintă o pubescență de fond uniformă, galben-maronie sau cafeniu-gălbuie, la baza elitrelor fiind intercalați peri lungi și negri. Între umăr și scutel se află o porțiune granulată, glabră, de culoare negricioasă. L = 14-28 mm.

Specie meridională întâlnită în zonele sudice ale României. Larvele se dezvoltă pe *Verbascum lychnitis*, iar adulții se întâlnesc pe specii de *Verbascum* și *Carduus*, din mai până în iulie.

6 *Agapanthia asphodeli* Latreille Capul prezintă ochii de dimensiuni reduse. Antenele începând cu articolul 3 sunt galben-roșcate cu excepția părții lor apicale, suprafața articolelor fiind acoperită cu o pubescență culcată, de nuanță albicioasă. Vârful articolelor antenale 4-6 sunt lipsite de smocuri de peri. Elitrele au o pubescență de fond galben-cafenie, care formează în dreptul epipleurelor o bandă longitudinală alcătuită din peri mai deși, de-a lungul acestei benzi spre interiorul elitrei poate fi prezentă uneori o bandă lată glabră, sau rar pubescentă. Întreaga suprafață a elitrelor prezintă o pilozitate formată din peri negri și lungi. L = 14-22 mm.

Coleopterele sunt întâlnite pe *Carduus* sp. și *Asphodelus* sp., în zona de silvostepă și colinară din mai până în iunie. Larvele se dezvoltă în tulpinile plantelor gazdă.

7 *Agapanthia dahli* Richter Corpul și primele două articole antenale negre. Fruntea este acoperită cu o pubescență deasă, de culoare galbenă sau cenușiu-gălbuie, iar vertexul prezintă o bandă pubescentă gălbuie lată. Antenele începând cu articolul 3 au câte un inel lat, roșcat-marونیu. Suprafața articolelor antenale prezintă o pubescență albă sau gălbuie, printre care se află intercalați peri lungi și negri. Pronotul cu 3 benzi longitudinale pubescente, dintre care una mediană și două laterale, de culoare gălbuie sau galben-cenușie, având aceeași nuanță cu pubescența scutelului. Elitrele prezintă pete pubescente galbene sau galben-cenușii dispuse neregulat, în jumătatea lor anterioară fiind prezenți peri lungi și erecți. L = 9,5-20 mm.

-ab. *erivanica* Pic Întreaga suprafață a elitrelor este acoperită cu o pubescență uniformă, care nu formează pete.

Larvele se dezvoltă pe specii de *Carduus*, iar adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie pe *Carduus* sp. și *Cirsium* sp.

8 *Agapanthia villosiviridescens* De Geer Corpul negru cu reflexe metalice plumburii sau arâmmii. Fruntea și vertexul pubescente. Antenele subțiri, toate articolele antenale au baza roșcată. Scapul lipsit de perișori albicioși pe marginea exterioară, baza articolelor 3-4 este inelată, iar restul articolelor sunt pubescente până la mijloc. Articolele antenale 4-6 prezintă franjuri de peri. Pronotul cu 3 benzi longitudinale, între ele se află o pubescență, culcată și fină, de nuanță galben-cenușie. Elitrele prezintă o pubescență galben-cenușie, care formează pete bine conturate, ce se pot contopi sub forma unor benzi ondulate. Suprafața elitrelor are o punctuație accentuată

și neuniformă. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență cenușie sau gălbuie. L = 10-22 mm.

Larvele se dezvoltă pe plantele erbacee, adulții fiind întâlniți din mai până în septembrie.

23 Genul *Stenostola* Mulsant

Capul transvers, aproximativ la fel de lat cât pronotul, cu antenele la fel de lungi sau puțin mai lungi decât corpul. Al 3-lea articol antenal evident mai lung comparativ cu articolul 4. Pronotul mai îngust decât elitrele, ori lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale. Elitrele de 3 ori mai lungi decât late, cu vârful lățit și rotunjit. Femurele posterioare mai lungi comparativ cu cele anterioare și mediane, iar ghearele tarselor prezintă câte un dinte bazal bine dezvoltat.

Genul cuprinde două specii europene răspândite și în fauna României.

1. Elitrele negre, cu o punctuație accentuată și cu un luciu metalic pronunțat albastru sau albastru-verzui. Scutелul cu o pubescență uniformă, albă și deasă.....

.....1 *S. dubia* Laich.

— Elitrele negre lipsite de reflexe metalice albastrii. Scutелul este acoperit cu o pubescență albă cu excepția marginilor laterale care au o culoare mai închisă.....

.....2 *S. ferea* Schr.

1 *Stenostola dubia* Laichartig Capul negru, fruntea prezintă o pubescență albicioasă. Pronotul negru cu 2-3 benzi longitudinale formate dintr-o pubescență tomentoasă albă, slab conturată. Scutелul alb-pubescent. Elitrele negre-albastrii cu reflexe metalice, prevăzute cu o pilozitate cenușie. Antenele și picioarele negre. L = 9-14 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul arborilor foioși: *Tilia* sp., *Quercus* sp., *Salix* sp., *Juglans* sp., *Corylus* sp., *Rhamnus* sp., *Alnus* sp. Metamorfoza durează 2 ani. Împuparea se realizează în lemn, iar adulții apar din mai până în iulie pe flori și pe trunchiurile copacilor.

2 *Stenostola ferea* Schrank (*plumbea* Bon., *nigripes* Muls.) Capul și pronotul prezintă același colorit ca la specia precedentă. Elitrele negre fără luciu metalic, acoperite cu perișori cenușii. Antenele și picioarele negre-uniculare. Fruntea și porțiunea anterioară a vertexului au o pubescență culcată și deasă, de culoare albă, iar marginea ochilor prezintă de asemenea o pubescență albicioasă. Antenele sunt acoperite cu o pubescență maroniu-închisă, cu excepția bazei articolelor 4-6 care au o pubescență albicioasă. L = 8,5-14 mm.

Larvele se dezvoltă îndeosebi în lemnul de *Tilia* sp., dar și în cel de *Quercus* sp., *Salix* sp., *Juglans* sp., *Corylus* sp., *Rhamnus* sp., *Alnus* sp. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt activi în lunile mai-iulie.

24 Genul *Oberea* Mulsant

Corpul cilindric, extrem de alungit, cu marginile laterale paralele. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât primul. Ochii puternic sinuați. Elitrele de 3-4 ori mai lungi decât pronotul, cu vârful oblic-trunchiat sau ușor sinuat. Abdomenul mai lung decât capul și sternul luate împreună. Picioarele scurte, vârful femurelor posterioare nu depășește marginile celui de-al 2 lea sternit abdominal. Ghearele tarselor denticulate.

Adulții sunt răspândiți pe arbuști. În fauna noastră 6 specii.

1. Ochii mari, apropiați de baza mandibulelor (fig.110a).....2
 — Ochii de dimensiuni ceva mai reduse, ± depărtați de baza mandibulelor (fig.110b).....5

Fig. 110
Ochii la *Oberea* (după U. Bense)
 a- *Oberea oculata*, b- *O. euphorbiae*.

2. Pronotul negru-unicolor.....1 *O. linearis* L.
 — Pronotul galben sau portocaliu cu puncte negre.....3
 3. Elitrele negre cu o tivitură bazală îngustă și cu umerii de culoare gălbuie (fig.111a).....2 *O. oculata* L.
 — Elitrele negre, cu o pată postscutelară comună galbenă ori portocalie ce înconjoară scutелul (fig.111 b-c).....4
 4. Pronotul galben, cu două puncte negre situate postmedian în vecinătatea marginilor laterale (fig.111b). Elitrele cu o punctuație fină, dispusă neuniform.....3 *O. pupillata* Gyll.
 — Pronotul galben-unicolor, fără puncte negre. Suprafața elitrelor cu o punctuație mai accentuată, dispusă sub forma unor rânduri longitudinale de puncte (fig.111c).....4 *O. pedemontana* Chevr.

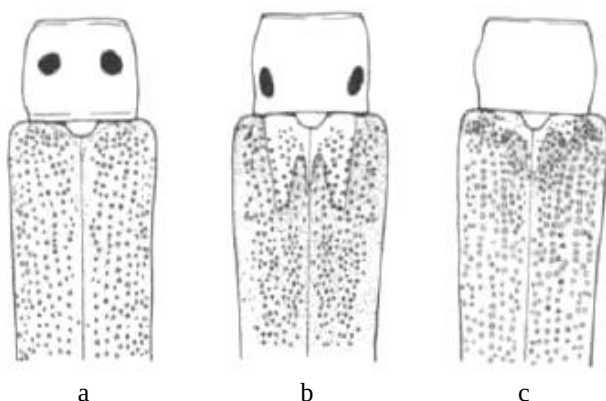

Fig. 111
Pronotul și baza elitrelor la *Oberea* (după U. Bense)
 a- *Oberea oculata*, b- *O. pupillata*, c- *O. pedemontana*.

5. Elitrele prezintă la nivelul ultimei pătrimi distale câte 3 rânduri longitudinale ± complete (fig.112a, pag.185). Pronotul ușor lățit median.....5 *O. erythrocephala* Schr.
 — Elitrele cu o punctuație fină și neuniformă, iar pronotul are marginile laterale paralele (fig.112b, pag.185).....6 *O. euphorbiae* Germ.

1 *Oberea linearis* Linnaeus Capul, antenele și pronotul negre. Elitrele predominant negre, în vecinătatea umerilor este prezentă câte o pată galbenă, adesea și jumătatea anterioară a marginilor laterale ale elitrelor au o tivitură îngustă de nuanță gălbuie. Palpii, picioarele, uneori și antenele sunt galben-unicolore. Suprafața capului și a pronotului este acoperită cu o pilozitate negricioasă. Elitrele cu rânduri longitudinale de puncte accentuate, apexul elitrelor cu o punctuație fină și neuniformă. Suprafața elitrelor dispune de o pubescență culcată de culoare cenușie. L = 11-14,5 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor. Vârful pigidiului trunchiat.

♀ Antenele au o lungime ceva mai redusă. Pigidiul cu vârful sinuat.

Specie răspândită în zona de șes și colinară. Larvele se dezvoltă îndeosebi în lăstarii de *Corylus sp.*, dar și în cei de *Juglans sp.*, *Carpinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Alnus sp.* Metamorfoza durează 2 ani. Adulții sunt crepusculari și nocturni, fiind activi în lunile mai-august.

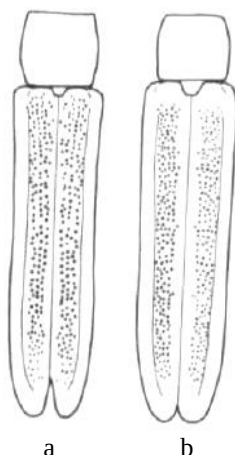

Fig. 112

Punctuația elitrelor la *Oberea* (după U. Bense)

a-*Oberea erythrocephala*, b-*O. euphorbiae*.

2 *Oberea oculata* Linnaeus Capul, antenele, două pete punctiforme pe pronot și cea mai mare parte a elitrelor negre, în rest corpul este portocaliu. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență cenușie, culcată și deasă, iar discul elitrelor prezintă o punctuație accentuată. L = 15-21 mm.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal negricios, prevăzut cu o impresiune triunghiulară.

♀ Vârful pigidiului despiciat, având 2 tuberculi rotunjiți.

-**ab. *inoculata* Heyd.** Petele negre de pe pronot sunt absente.

-**ab. *quadrimaculata* Donisth** Pronotul are 4 pete negre.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Salix sp.*, cât și în cel de *Populus tremula*, adulții fiind întâlniți din iunie până în septembrie. Durata de dezvoltare a unei generații este de 1-2 ani.

3 *Oberea pupillata* Gyllenhal Corpul bicolor. Capul, petele de pe pronot, elitrele cu excepția zonei scutulare, baza mezosternului, câte o bandă laterală pe metastern, partea mediană a primelor 3 sternite abdominale și cea mai mare parte a sternitului anal negre, în rest corpul este gălbui. Elitrele sunt acoperite cu o

pubescentă culcată și deasă, ele au o punctuație mai accentuată la bază care devine din ce în ce mai fină spre vârf. Vârful elitrei oblic-trunchiat. L = 16-18 mm.

-ab. luteonotatus Pic Pata postscutelară de pe elitre se prelungește posterior până la vârful elitrei sub forma unei benzi înguste.

-ab. bimaculatoides Breun. Punctul median antebazal negru de pe pronot este absent.

-ab. alsatica Pic Pata scutelară a elitrelor slab conturată, de nuanță maronie.

Din zona de silvostepă până în zona montană, larvele se dezvoltă pe specii de *Lonicera*, iar adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie.

4 Oberea pedemontana Chevrolat Capul negru, pronotul și scutелul portocalii, unicolore, pronotul fiind lipsit de pete punctiforme negre. Elitrele negre ori maroniu-negricioase, prevăzute cu o bordură bazală îngustă situată între scutел și umeri și cu o tivitură situată în partea anterioară a marginilor laterale după umeri, ambele de culoare galbenă. Antenele negre, iar picioarele sunt portocalii cu vârful tibiilor și tarsele negricioase. L = 12-16 mm.

Specie meridională, rară, răspândită numai în sudul României. Arbuștii gazdă sunt *Lonicera* sp., *Rhamnus alpina* și *Rh. frangula*. Adulții apar în mai-iunie pe frunzele și ramurile plantelor gazdă.

5 Oberea erythrocephala Schrank Capul roșu, pronotul roșu cu excepția marginii anterioare și a bazei care prezintă o bordură neagră. Mar rar capul și pronotul sunt negre, ultimul cu o pată discală roșcată. În mod excepțional capul și pronotul pot fi unicolore, negre ori galben-roșcate. Elitrele negre, mai rar albastru-negricioase, cu o pubescentă culcată de nuanță cenușie. Antenele negre sau roșcat-maronii, palpii și picioarele fiind galben-roșcate. Partea ventrală a corpului predominant neagră, cu excepția ultimelor două sternite abdominale care sunt galben-roșcate. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale paralele. Fiecare elită prezintă câte o carenă longitudinală laterală, ce se întinde până la nivelul ultimei pătrimi distale. Partea interioară a carenei laterale are 3 rânduri longitudinale de puncte accentuate. Pubescentă ce acoperă suprafața elitrelor este extrem de deasă. L = 6-15 mm.

-forma typica Capul și pronotul roșii, ultimul cu marginea anterioară și cu o bordură bazală neagră. Antenele și elitrele negre, picioarele portocalii sau galben-roșcate.

-ab. reichei Plav. Corpul roșcat cu antenele și elitrele negre.

-ab. mulsanti Plav. Capul și palpii negre.

-ab. richteri Bon. Corpul negru-unicolor, cu excepția ultimelor două sternite abdominale care sunt galben-roșcate.

-ab. hungarica Pic Corpul roșcat cu discul pronotului, picioarele și vârful abdomenului negre.

-ab. montandoni Pic Predominant negru, cu excepția capului, discului pronotului și a picioarelor care sunt roșii.

-ab. discomaculata Breun. La fel ca la *ab. montandoni*, cu excepția pronotului care prezintă 3 pete discale roșii: una mediană rotundă și două laterale, situate de o parte și de alta a petei mediane.

-ab. theophilei Pic Capul, picioarele și vârful abdomenului roșii. Pronotul roșu, cu excepția marginii anterioare și a celor laterale care sunt negre.

-ab. erivanica Pic La fel ca varietatea precedentă, însă pronotul este roșu-unicolor, iar partea ventrală a corpului are o nuanță mai deschisă.

-**ab. melitana Reiche** Corpul predominant negru cu o pilozitate cenușie rară, picioarele și vârful abdomenului fiind roșii.

-**ab. marrocana Pic** Pronotul roșu, marginea anterioară și baza sa cu o bordură neagră. Partea ventrală a corpului are o nuanță gălbuie, numai marginile laterale ale sternului sunt negre.

-**ab. planeti Pic** Pronotul negru, cu o bandă mediană transversală îngustă roșie, cu marginile zimțate.

-**ab. sinuatemarginata Pic** Corpul predominant negru cu excepția capului, picioarelor și parțial a abdomenului care prezintă o nuanță mai deschisă. Pronotul negru cu un desen îngust pe disc. Suprafața corpului este acoperită cu o pilozitate rară.

-**ab. testaceicolor Roub.** Corpul roșu, cu vârful antenelor, elitrelor și abdomenului negre.

Larvele consumă porțiunea centrală a tulpinilor de *Euphorbia sp.*, ajungând până la rădăcini unde se realizează împuparea. Ciclul biologic durează 2 ani, adulții apar în lunile mai-iulie pe tulpinile și frunzele plantelor gazdă.

6 Oberea euphorbiae Germar Corpul negru, suprafața capului și a pronotului este acoperită cu o pilozitate albicioasă, iar elitrele prezintă o pubescență culcată și deasă. O linie longitudinală pe vertex, piesele bucale cu excepția vârfului mandibulelor, picioarele, marginile laterale ale penultimului sternit abdominal și sternitul anal de culoare portocalie. Uneori partea anterioară a capului este portocalie. Capul și pronotul prezintă o pilozitate albicioasă. Pronotul are cea mai mare lățime în partea sa postmediană. L = 13-19 mm.

-**ab. histrionis Pic** Partea anterioară a capului portocalie.

-**ab. intermedia Breun.** Fruntea portocalie cu marginea posterioară negricioasă.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Euphorbia palustris*, iar adulții sunt întâlniți pe planta gazdă, din mai până în iulie.

25 Genul *Opsilia* Mulsant

Capul cu ochii evident sinuați, uneori complet divizați. Scapul este lipsit de o carenă vizibilă. Pronotul transvers ori aproximativ la fel de lung și de lat, rareori mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor rotunjite. Elitrele lungi și înguste, fără carene humerale, suprafața elitrelor prezintă o punctuație neuniformă.

În fauna României au fost semnalate 3 specii.

1. Vârful mandibulelor bifid. Marginea anterioară a pronotului delimitată printr-un striu fin, care de regulă este întrerupt la mijloc. Corpul negru-mat, acoperit cu o pubescență deasă, cenușie ori verzuie.....**1 O. coerulescens Scop.**
- Vârful mandibulelor nu este bifid. Marginea anterioară a pronotului lipsită de un striu fin. Corpul negru cu reflexe metalice albastrii, verde-metalic sau albastru-metalic**2**
2. Pronotul de formă pătrată cu lungimea și lățimea de dimensiuni egale. Suprafața pronotului cu o punctuație relativ deasă, iar punctele nu sunt confluențe. Corpul negru cu reflexe metalice albastrii.....**2 O. uncinata Redtb.**
- Pronotul mai lung decât lat îndeosebi la ♂, prevăzut cu o punctuație extrem de deasă, punctele fiind confluențe. Corpul verde sau albastru-metalic.....**3 O. molybdaena Dalm.**

1 *Opsilia coerulescens* Scopoli (*virescens* F., *chlorizans* Chevr.) Corpul negru-mat, acoperit cu o pubescență culcată ce prezintă un colorit variabil: verde, verde-gălbui, cenușiu, cenușiu-roșcat, cenușiu-închis ori negru. Pe vertex există două benzi pubescente cenușiu-albicioase. Pronotul prezintă 3 benzi longitudinale (una mediană și două laterale), formate tot dintr-o pubescență cenușiu-albicioasă. Suprafața capului, pronotului și baza elitrelor au o pilozitate erectă neagră. Antenele și picioarele cu o pilozitate maroniu-negricioasă. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pilozitate erectă albă. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, articolele antenale 3 și 4 au o lungime egală, articolul 4 fiind ceva mai lung comparativ cu articolul 5. Pronotul transvers și convex, cu marginile laterale rotunjite. Elitrele lungi și înguste, ușor îngustate postmedian, iar vârful elitrelor este trunchiat. Suprafața pronotului și a elitrelor prezintă o punctuație fină și deasă, ceva mai fină spre apexul elitrelor. Metatarsul picioarelor posterioare ceva mai scurt comparativ cu următoarele 3 articole luate împreună. L = 8-14 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor. Ultimul sternit abdominal prezintă o impresiune triunghiulară.

♀ Antenele ating vârful elitrelor. Ultimul sternit abdominal cu o strie longitudinală mediană fină.

-**ab. *marthae* Breun.** Suprafața corpului este acoperită cu o pubescență verde.

-**ab. *flaviana* Muls.** Pubescența părții dorsale a corpului este verde-gălbui.

-**ab. *griseus* Chevr.** Pubescența de fond are o culoare cenușie.

-**ab. *cobaltina* Chevr.** Corpul este acoperit cu o pubescență albastruie.

-**ab. *aeruginosa* Muls.** Pubescența de fond este roșcat-cenușie.

-**ab. *obscura* Bris.** Suprafața corpului este acoperită cu o pubescență neagră sau cenușiu-negricioasă.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Lithospermum* sp., *Anchusa* sp., *Echium* sp., *Cynoglossum* sp., *Lycopus* sp. Adulții apar în lunile mai-iulie pe plantele gazdă.

2 *Opsilia uncinata* Redtenbacher Corpul negru cu irizații slabe albastrii, acoperit cu o pubescență fină de culoare cenușiu-negricioasă. Antenele negre sau maroniu-negricioase. Partea ventrală a corpului prezintă o pilozitate cenușie. Pronotul cu o dungă longitudinală scurtă bazală care acoperă și scutелul, alcătuită dintr-o pubescență albicioasă. Vârful mandibulelor nu este bifid, iar scapul este evident mai scurt comparativ cu articolul 3. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu marginile laterale ± paralele, marginea sa anterioară fiind lipsită de un striu vizibil. Elitrele lungi, luate izolat cu vârful rotunjit. Metatarsul picioarelor posterioare mai scurt decât restul articolelor luate împreună. L = 5-9 mm.

♂ Marginea posterioară a primelor două sternite abdominale prezintă câte un vârf ascuțit orientat înapoi.

♀ Marginea posterioară a primelor două sternite abdominale normal conformată.

Plantele gazdă sunt *Cerinth minor* și *Lithospermum* sp.

3 *Opsilia molybdaena* Dalman Corpul verde-închis și albastru-închis cu luciu metalic. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pilozitate fină cenușiu-albicioasă, iar partea ventrală prezintă o pubescență albicioasă deasă, printre care se intercalează perișori negri erecti. Scutелul, sutura și marginile laterale ale elitrelor sunt acoperite cu o pubescență albicioasă. Antenele negre cu o pubescență culcată de culoare cenușie. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă, punctuația elitrelor fiind

mai accentuată comparativ cu cea de pe pronot. Metatarsul picioarelor posterioare este mai scurt decât restul articolelor luate împreună. L = 4,5-9 mm.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Lithospermum officinale*, *Cerinth major*, *Echium grandifolium*, *Cynoglossum sp.* Adulții sunt activi în lunile mai-iulie și apar pe plantele gazdă.

26 Genul *Pilemia* Fairmaire

Capul cu ochii puternic sinuați. Mandibulele prezintă vârful despicat. Antenele cu articolele uniform îngroșate, scapul fiind lipsit de o carenă longitudinală exterioară. Pronotul transvers, fără suprafațe discale lucioase. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație și o pubescență neuniformă.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate două specii.

1. Articolele antenale cu inele pubescente albicioase. Pronotul prezintă de regulă o pată pubescentă discală de nuanță roșcată. Elitrele sunt lipsite de peri lungi dispuși oblic. La ♂ primele două sternite abdominale au câte un tubercul median de dimensiuni reduse. **1 *P. tigrina* Muls.**
- Antenele sunt lipsite de inele pubescente albicioase. Pronotul cu 3 benzi longitudinale pubescente de nuanță deschisă, iar elitrele au peri mai lungi dispuși oblic. Sternite abdominale la ♂ fără tuberculi mediani. **2 *P. hirsutula* Fröl.**

1 *Pilemia tigrina* Mulsant Corpul negru-mat, uneori capul și pronotul au reflexe metalice slabe. Capul, pronotul și elitrele prezintă numeroase pete pubescente cenușii ori alb-gălbui și o pubescență de fond cenușiu-albicioasă. Tibiile anterioare întotdeauna, uneori tibiile mediane și posterioare au o culoare roșcat-maronie. Antenele de lungime medie, atingând nivelul ultimei treimi posterioare a elitrelor. Scapul cu baza roșcată, baza articolelor 3-4 (uneori 3-5) de nuanță roșcat-maronie, în rest jumătatea bazală a articolelor antenale este alb-pubescentă. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și neaccentuată, alcătuită din puncte superficiale, punctuația elitrelor fiind deasă și accentuată. L = 9-11 mm.

♂ Discul pronotului cu o pată rotundă roșcat-închisă, care uneori în mod excepțional poate lipsi.

♀ Discul pronotului prezintă o bandă transversală îngustă roșcat-deschisă.

Planta gazdă este *Anchusa barrelieri*, adulții sunt activi în lunile mai-iunie.

2 *Pilemia hirsutula* Frölich (*holosericea* Fald.) Corpul negru-mat, cu pete pubescente cenușiu-albicioase sau galben-maronii dispuse pe pronot și elitre. Pronotul cu 3 benzi longitudinale formate dintr-o pubescență deasă. Antenele cu o pubescență albicioasă deasă, apexul articolelor 3-9 prezintă perișori negru-maronii ce formează un guler îngust. Fața ventrală a articolelor antenale prezintă o pilozitate formată din perișori fini și lungi. Pronotul și elitrele cu o punctuație rară dar accentuată, punctele de pe elitre fiind dispuse neuniform. Elitrele trunchiate la vârf, cu unghiul sutural denticulat. Prosternul este prevăzut cu perișori albicioși și erecți. L = 7-13,5 mm.

Larvele se dezvoltă îndeosebi în tulpinile de *Phlomis tuberosa*, dar și în cele de *Ballota nigra*, *Marrubrium candissimum* și *M. vulgare*. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iunie pe plantele gazdă.

27 Genul *Cardoria* Mulsant

În fauna noastră o singură specie.

***Cardoria scutellata* Fabricius** Capul negru, pronotul roșcat-marونی, marginea anterioară a pronotului, precum și două pete antemediane discale și o alta postmediană sunt prevăzute cu o pubescență marونی-negricioasă. O pată antescutelară pe pronot și scutului au o pubescență tomentoasă alb-gălbuie sau galben-maronie. Elitrele roșcat-maronii cu pete pubescente alb-cenușii. Antenele predominant roșcat-maronii, cu articolele 3-5 roșii de nuanță deschisă, vârful lor fiind închis la culoare. Picioarele roșcat-maronii de regulă cu baza tibiilor roșcat-deschisă. Capul cu ochii evident sinuați și cu vârful mandibulelor despicat. Jumătatea bazală a scapului prezintă o carenă longitudinală fină. Suprafața elitrelor dispune de o punctuație neuniformă. L = 7-14 mm.

♂ Pronotul lătit antemedian.

♀ Pronotul are marginile laterale rotunjite, având cea mai mare lățime în partea mediană.

-ab. obscuricolor Pic Corpul negru-unicolor, acoperit cu o pubescență albă, antenele și picioarele fiind parțial roșcate.

În zona de stepă și silvostepă, pe *Adonis vernalis* și *Reseda* sp. Adulții sunt activi în lunile aprilie-iunie.

28 Genul *Helladia* Fairmaire

În arealul nostru faunistic există o singură specie.

***Helladia praetextata* Stevens** Pronotul galben-roșcat cu două puncte discale antemediane negre, iar baza pronotului și jumătatea postmediană a marginilor laterale prezintă o bordură neagră. Elitrele galben-roșcate cu o bandă suturală longitudinală lată, cu câte o pată humerală îngustă sub care este vizibil încă un punct subhumeral mic, toate de culoare neagră (fig.113, pag.191). Antenele marونی-negricioase sau roșcat-maronii, iar picioarele sunt predominant negre ori marونی-negricioase. Capul cu rugozități punctate dese și cu o strie longitudinală mediană, articolele 3 și 4 au o lungime egală, restul articolelor fiind treptat îngustate spre vârf. Pronotul transvers cu marginile laterale rotunjite. Discul pronotului convex și lucios, prevăzut cu o punctuație fină și rară, spre marginile laterale punctuația devine mai accentuată. Elitrele de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale îngustate la nivelul ultimei treimi distale, vârful elitrelor fiind oblic-trunchiat. Discul elitrelor plan și mat, punctuația elitrelor fiind mai accentuată la nivelul umerilor, tot aici este prezentă câte o nervură longitudinală humerală. L = 7-9 mm.

♂ Zona din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului este fin granulată.

♀ Zona din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului prezintă o punctuație rară.

-ab. nigricollis Pic Pronotul negru-unicolor.

-ab. implagiata Rtt. Petele negre discale de pe pronot se contopesc cu bordura de la nivelul marginilor laterale.

Specie rară, semnalată până în prezent numai în Dobrogea.

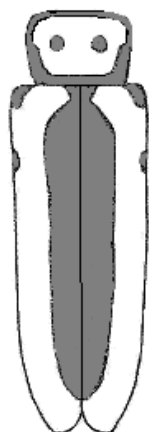

Fig. 113
Aspectul pronotului și a elitrelor la *Helladia praetextata* (după U. Bense)

29 Genul *Musaria* Thomson

Primul articol de la baza antenelor lipsit de o carenă longitudinală, iar vârful mandibulelor nu este bifid. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, de regulă cu tuberculi discali. Suprafața pronotului și a elitrelor lipsită de benzi longitudinale pubescente. La nivelul elitrelor este vizibilă numai câte o pată subhumerală de culoare gălbuie.

În fauna României două specii.

1. Capul negru-unicolor, pronotul cu două pete mediane negre (fig.114a). Articolele antenale 3 și 4 prezintă câte un șanțuleț longitudinal ventral. Elitrele au câte o carenă humerală puțin dezvoltată.....**1 *M. affinis* Harrer**
- Capul și pronotul roșii cu pete negre (fig.114b). Articolele 3 și 4 ale antenelor fără un șanțuleț longitudinal ventral. Elitrele sunt lipsite de carene humerale vizibile.....**2 *M. argus* Fröl.**

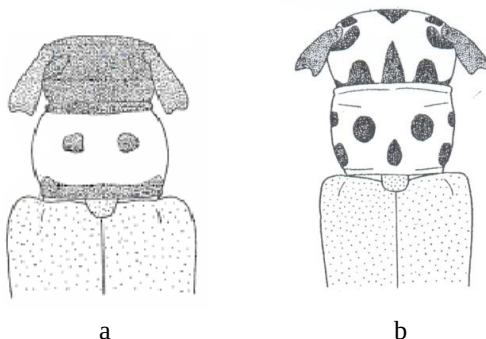

Fig. 114
Capul și pronotul la *Musaria* (după U. Bense)
a-*Musaria affinis*, b-*M. argus*.

1 *Musaria affinis* Harrer (*nigripes* Voet) Corpul negru, dorsal este acoperit cu o pubescență culcată și fină de nuanță cenușie, iar ventral cu o pubescență gălbuie. Pronotul roșcat, marginea lui anterioară și posterioară, precum și două pete discale mediane de culoare neagră. Baza și umerii elitrelor, femurele și tibiile, marginile laterale ale sternitelor abdominale și pigidiul în totalitate roșcate. Articolele 3-4 antenale prezintă câte un șanțuleț longitudinal lățit. Pronotul transvers, cu marginile laterale lățite sub forma unui unghi obtuz. Elitrele prezintă o punctuație accentuată. L = 9,5-16 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât corpul.

♀ Antenele mai scurte decât corpul.

-ab. *compacta* Pic Petele de pe pronot sunt maronii.

-ab. *nigrina* Pic Cea mai mare parte a pronotului de culoare neagră.

-ab. *subaurata* Pic Vertexul, porțiunile negre ale pronotului, scutului și elitrelor sunt lipsite de o pubescență cenușie, fruntea și sternul au o pubescență aurie.

-ab. *milliati* Pic La fel ca varietatea precedentă, dar cea mai mare partea a pronotului are o nuanță roșcată.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de Apiaceae, iar adulții pot fi întâlniți pe frunzele plantelor gazdă, din mai până în iulie.

2 *Musaria argus* Frölich Corpul negru cu capul și pronotul de nuanță roșcată, prevăzute cu pete lucioase și negre, dintre care 8 sunt situate pe cap și 7 pe pronot. Elitrele negre, acoperite cu o pubescență deasă, cenușie sau galben-cenușie, iar marginile lor laterale prezintă câte o dungă laterală longitudinală glabră, de nuanță castaniu-închisă. Antenele negre, ele au o pubescență culcată de culoare maronie. Suprafața elitrelor dispune de o punctuație mai accentuată la bază și mai fină spre vârf. Vârful abdomenului galben-roșcat, cu o pată apicală neagră. Femurele și tibiile predominant galben-roșcate, iar vârful femurelor și tibiilor posterioare sunt negre. Tarsele negre, cu o pubescență cenușie fină. L = 10-21 mm.

♂ Capul și pronotul prezintă o punctuație fină și rară.

♀ Suprafața capului și pronotului cu o punctuație mai deasă și mai accentuată.

-ab. *inscripta* Plav. Capul prezintă doar 3 pete negre mediane, situate lângă marginea anterioară a pronotului.

-ab. *proksi* Heyr. Pronotul are numai două pete discale mediane și o pată mediană antebazală.

Larvele se dezvoltă pe *Seseli varium*, *S. anuum* și *S. tomasini*. Adulții sunt întâlniți pe plantele gazdă, din aprilie până în iulie.

30 Genul *Phytoecia* Mulsant

Vârful mandibulelor nu este despicat, iar scapul este lipsit de o carenă longitudinală vizibilă. Pronotul cu marginile laterale rotunjite. Elitrele de regulă cu carene humerale, vârful elitrelor (luate izolat) este trunchiat sau ușor sinuat. Metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună.

În fauna noastră au fost semnalate 6 specii.

1. Discul pronotului prezintă o pată roșie.....2
- Pronotul unicolor, lipsit de o pată discală roșie.....3
2. Pronotul puternic transvers, cu o pată mediană roșie îngustă, alungită și carenată (fig.115a, pag.193). Al 3-lea articol antenal este mai scurt decât articolul 4.....
.....1 *P. pustulata* Schr.

- Pronotul de formă pătrată sau ușor transvers, ceva mai lat decât lung. Pata roșie de pe pronot de formă ovală sau rotunjită, fiind mai apropiată de marginea anterioară (fig.115b). Articolele antenale 3-4 au o lungime aproximativ egală.....
.....**2 P. virgula Charp.**

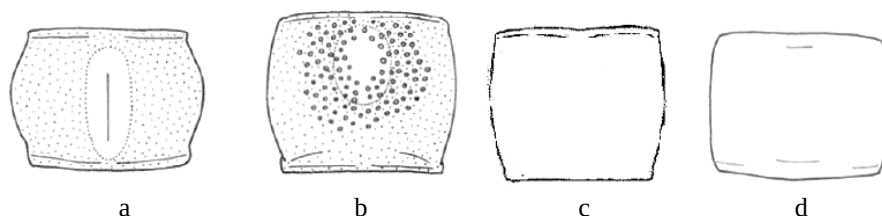

Fig. 115

Pronotul la *Phytoecia* (după U. Bense)

a-*Phytoecia pustulata*, b-*P. virgula*, c-*P. coerulea*, d-*P. cylindrica*.

- 3. Picioarele anterioare, mediane și posterioare parțial roșcate sau galben-roșcate.....
.....**3 P. ictERICA Schall.**
- Picioarele mediane și posterioare negre.....**4**
- 4. Pronotul transvers. Picioarele anterioare negre-unicolore, mai rar cu baza tibiilor gălbuie.....**4 P. nigricornis F.**
- Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat. Femurele și tibiile anterioare parțial roșcate.....**5**
- 5. Corpul verde sau albastru-metalic, albastru-verzui ori albastru-violet. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat (fig.115c) iar discul pronotului este unicolor.....**5 P. coerulea Scop.**
- Corpul negru cu o pilozitate cenușie fină. Pronotul ușor transvers cu marginile laterale paralele (fig.115d). Discul pronotului prezintă o bandă longitudinală alb-tomentoasă**6 P. cylindrica L.**

1 *Phytoecia pustulata* Schrank (*lineola* F.) Capul negru, pronotul negru cu o pată mediană roșie ori galben-roșcată. Mai rar pata roșcată de pe pronot poate fi absentă, însă în acest caz femurele mediane și posterioare sunt negre. Scutelul prezintă o pubescență alb-cenușie, iar elitrele sunt negre cu o pubescență deasă, culcată, de culoare cenușie sau neagră. Antenele sunt acoperite cu o pubescență de fond maroniu-negricioasă. Tibiile anterioare, jumătatea antemediană a tuturor femurelor, parțial penultimul sternit abdominal și ultimul sternit în totalitate de culoare roșcată. Vârful celui de-al 5-lea sternit abdominal poate fi uneori negru. Capul împreună cu ochii aproximativ la fel de lat cât pronotul, iar al 4-lea articol antenal este evident mai lung comparativ cu articolul 5. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă. Pronotul transvers, cu marginile laterale uniforme rotunjite, prevăzut cu rugozități punctate fine și dese. Scutelul lățit cu marginile laterale rotunjite. Elitrele mai late decât pronotul, cu marginile laterale ușor îngustate spre vârf. Umerii elitrelor prezintă câte o carenă longitudinală fină, de regulă slab conturată. Vârful elitrelor trunchiat, iar suprafața elitrelor prezintă în jumătatea lor anterioară puncte rare și accentuate, spre vârf punctele devin mai fine. L = 5-9 mm.

-**ab. *coerulata* Breun.** Elitrele cu reflexe metalice albastru-negricioase.

-**ab. *parterufoabdominalis* Breun.** Penultimul sternit abdominal galben-roșcat.

-**ab. *obscuripes* Pic** Femurele negre-unicolore.

-ab. macedonica Pic Antenele, tibiile mediane și cele posterioare parțial roșcate.

-ab. brevinotata Pic Pata roșcată de pe pronot are dimensiuni extrem de reduse.

-ab. parvimaculata Roub. Vârful femurelor anterioare, cea mai mare parte a tibiilor anterioare, precum și jumătatea bazală a pigidiului de culoare galben-roșcată.

Este răspândită în zona de stepă și colinară. Larvele se dezvoltă îndeosebi în tulpinile și rădăcinile de *Achilea sp.*, dar și în cele de *Chrysanthemum sp.*, *Pyrethrum sp.* și *Tanacetum sp.* Adulții sunt activi din aprilie până în august și pot fi găsiți pe plantele gazdă.

2 *Phytoecia virgula* Charpentier Capul negru, pronotul negru cu o pată roșcată sau galben-roșcată, dispusă în jumătatea antemediană. Scutелul este acoperit cu o pubescență alb-cenușie. Elitrele negre, cu o pubescență culcată de culoare cenușie sau neagră. Partea ventrală a corpului neagră cu vârful abdomenului galben-roșcat. Antenele negre ori maroniu-negricioase. Picioarele anterioare predominant portocalii sau galben-roșcate, baza femurelor anterioare, vârful tibiilor anterioare și tarșele negre. Femurele mediane și posterioare roșii sau galben-roșcate, cu excepția bazei și a vârfului lor care sunt negre. Picioarele posterioare negre-unicolore. L = 6-12 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor. Pronotul de formă pătrată cu lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale.

♀ Antenele nu depășesc vârful elitrelor. Pronotul ușor transvers.

-ab. bravardi Pic Ultimul sternit abdominal negru cu câte o pată laterală roșcată.

-ab. grisea Pic Pronotul cu 3 benzi longitudinale înguste, alcătuite dintr-o pubescență albicioasă.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Achilea sp.*, *Artemisia sp.*, *Anthemis sp.*, *Daucus sp.*, *Tanacetum sp.*, *Hieracium sp.* Adulții apar în lunile mai-iunie pe plantele gazdă.

3 *Phytoecia ictERICA* Schaller (*ephippium* F.) Capul negru, fruntea și tâmples sunt acoperite cu o pubescență deasă, cenușiu-albicioasă ori galben-cenușie. Pronotul negru cu o bandă mediană longitudinală alcătuită din perișori albicioși. Scutелul are o pubescență galben-cenușie sau cenușiu-albicioasă, iar elitrele prezintă o pubescență culcată de nuanță cenușie. Partea ventrală a corpului în totalitate neagră. Marginile laterale ale mezo și metasternului sunt acoperite cu o pubescență culcată, lungă și deasă, iar sternitele abdominale prezintă o pubescență culcată de nuanță cenușie. Capul dispune de o punctuație deasă și accentuată, iar articolele antenale 3 și 4 au o lungime aproximativ egală, ultimul fiind ceva mai lung decât articolul 5. Pronotul cu rugozități punctate, accentuate și cu marginile laterale rotunjite. Elitrele mai late decât baza pronotului, de aproximativ 2,5-3 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale ± paralele. Vârful elitrelor trunchiat. Suprafața elitrelor cu puncte mai accentuate în jumătatea bazală, spre apex ele devin mai fine. Este vizibilă o carenă humerală fină ce se prelungeste până spre treimea posterioară a elitrei L = 5-12 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât elitrele.

♀ Antenele ating vârful elitrelor.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Pastinaca sativa*, *Daucus carota*, uneori și în *Pimpinella saxifraga*, *Heracleum sp.*, *Trifolium sp.*, *Leucanthemum sp.* Adulții apar în lunile mai-iulie.

4 *Phytoecia nigricornis* Fabricius (*suturalis* F.) Corpul negru, fruntea, adesea tâmpilele și două strii longitudinale, pe vertex prezintă o pubescență tomentoasă albă sau alb-gălbuie. Scutelul și 3 benzi longitudinale pe pronot au perișori cenușii ori gălbui (fig.116). Elitrele cu o bandă suturală pubescentă de nuanță deschisă, în rest suprafața elitrei prezintă o pubescență de fond deasă, cenușie ori maroniu-deschisă. Capul ceva mai lat decât marginea anterioară a pronotului, prevăzut cu o punctuație fină și deasă. Al 3-lea articol antenal la fel de lung cât articolul 4 și evident mai lung comparativ cu articolul 5. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale rotunjite, atât marginea anterioară cât și baza sa prezintă o bordură bine conturată. Discul pronotului cu două tuberozități antemediane rotunde și lucioase. Elitrele lungi și convexe cu marginile laterale paralele, prevăzute cu o punctuație fină și deasă. Pe fiecare elită există câte două carene longitudinale, dintre care una humerală, iar cealaltă discală. Vârful elitrei lățit-trunchiat. Marginea internă a coxelor anterioare cu un dinte mic. L = 8-12 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrei. Unghiul apical extern al elitrei ascuțit.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele nu ating vârful elitrei. Elitrele cu unghiul apical extern rotunjit.

-ab. *solidaginis* Bach Tibiile anterioare în totalitate, uneori numai baza lor de culoare galben-deschisă.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Tanacetum* sp., *Artemisia* sp., *Solidago* sp., *Chrysanthemum* sp. Adulții sunt prezenți pe plantele gazdă din mai până în iulie.

Fig. 116

Pronotul la *Phytoecia nigricornis* (după U. Bense)

5 *Phytoecia coerulea* Scopoli (*rufimana* F.) Corpul de culoare verde-metalică, albastră sau albastru-verzuie. Uneori pronotul prezintă o pată discală roșie. Începând cu articolul 4 antenele au o pubescență maronie. Femurele anterioare galben-roșcate cu excepția bazei lor care este neagră, iar tibiile anterioare sunt de asemenea galben-roșcate, cu excepția vârfului de nuanță mai închisă. Capul cu fruntea convexă, suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă și o pubescență albă, erectă. Articolele 3 și 4 de dimensiuni aproximativ egale, iar articolul 4 este mai lung decât articolul 5. Pronotul la fel de lung și de lat, cu marginile laterale puțin rotunjite și cu o bordură fină la nivelul marginii anterioare. Elitrele plane, mai late decât baza pronotului. Marginile laterale ale elitrei ± paralele, îngustate la nivelul ultimei cincimi distale. Vârful elitrei trunchiat, prevăzut cu un dințișor apical de dimensiuni reduse. Suprafața elitrei cu o punctuație mai deasă și mai accentuată spre bază, precum și cu o pubescență albicioasă. L = 6-12 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrei.

♀ Antenele aproximativ la fel de lungi cât corpul.

-ab. *baccueti* Brul. Pronotul prezintă o pată discală mediană roșcată.

-ab. *gilvimana* Mén. Corpul de culoare verde-metalică.

Plantele gazdă sunt *Sinapis sp.*, *Rapistrum sp.*, *Brassica sp.*, *Sisymbrium sp.*, *Erysium sp.* Adulții apar în lunile mai-iunie.

6 *Phytoecia cylindrica* Linnaeus Corpul negru, prevăzut cu o pubescență fină de culoare cenușie. Fruntea cu perișori cenușiu-albicioși, pronotul cu o linie mediană longitudinală alb-pubescentă, tomentoasă ori numai cu o pată pubescentă bazală albicioasă. Scutelul este acoperit de asemenea cu o pubescență albă, iar elitrele prezintă o pilozitate fină cenușiu-albicioasă. Antenele sunt acoperite cu o pubescență maroniu-negricioasă. Tibiile anterioare (uneori cu excepția vârfului lor) și jumătatea antemediană a femurelor anterioare galben-roșcate, în rest ele sunt maronii. Capul este mai lat decât marginea anterioară a pronotului, prevăzut cu o punctuație fină și deasă. Fruntea convexă, iar articolele antenale 3 și 4 au o lungime aproximativ egală. Pronotul ușor transvers. Elitrele evident mai late decât baza pronotului, plane, cu marginile laterale $\pm$ paralele. Vârful elitrelor trunchiat. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă și accentuată, mai fină și mai rară spre apex. Pe fiecare elită există câte două carene fine, una humerală ce se prelungește până spre vârful elitrei și o alta discală mai scurtă. L = 6-14 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât vârful elitrelor.

♀ Antenele mai scurte, ele ating vârful elitrelor.

-ab. *pannonica* Heyr. Femurele mediane au câte o pată anteapicală galben-roșcată.

Coleopterele au o singură generație anuală. Plantele gazdă sunt *Daucus sp.*, *Chaerophyllum sp.*, *Anthriscus sp.*, *Heracleum sp.*, *Bupleurum sp.*, *Laserpitium sp.* Adulții sunt activi din aprilie până în iulie și apar pe plantele gazdă.

31 Genul *Menesia* Mulsant

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Menesia bipunctata* Zoubkoff** Coloritul de fond al corpului este negru-lucios, fruntea fiind acoperită cu o pubescență albicioasă. La forma tipică pronotul prezintă o bandă longitudinală mediană pubescentă albă. Antenele negre-unicolore ori roșcat-maronii, cu excepția primelor două articole bazale care sunt negre sau castaniu-negricioase. Palpii labiali și maxilari precum și picioarele de nuanță galben-deschisă. Scutelul și apexul fiecărei elitre prezintă o pubescență catifelată albicioasă. Suprafața corpului este acoperită cu o pilozitate neagră. Marginile laterale ale mezosternului, metasternului și baza sternitelor abdominale cu o pubescență deasă de culoare albă. Capul mai lat comparativ cu marginea anterioară a pronotului, prevăzut cu o punctuație fină și rară. Fruntea plană. Ochii sunt fațetați, proeminenți și evident sinuați. Antenele ceva mai lungi decât corpul, iar articolele 3 și 4 au o lungime aproximativ egală. Pronotul ușor transvers, îngustat la bază, cu marginile laterale rotunjite. Unghiurile anterioare ale pronotului bine reliefate, punctuația pronotului este fină și rară. Scutelul de formă pătrată. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, puțin lățite anteapical, iar vârful elitrelor este trunchiat sau sinuat, unghiul sutural fiind uneori denticulat. Suprafața elitrelor prezintă la bază rugozități punctate și accentuate relativ dese, spre vârf punctuația devine mai fină. L = 5-9 mm.

-ab. *perrisi* Rtt. Vertexul cu două pete mici pubescente albe.

-ab. *concoloripennis* Roub. Elitrele negre-unicolore.

-ab. quadripustulata Muls. Fiecare elită prezintă suplimentar câte o pată postmediană pubescentă albă.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în ramurile uscate de *Rhamnus frangula* și *Juglans regia*. Adulții apar în lunile mai-iulie pe frunzele plantelor gazdă.

32 Genul *Anaesthetis* Mulsant

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

Anaesthetis testacea Fabricius Capul negru, pronotul negru, roșcat-maroniu sau galben-roșcat. Uneori pronotul poate fi negricios, iar marginea anterioară și baza pronotului au o bordură îngustă roșcat-maronie. Elitrele roșcat-maronii sau galben-roșcate. Antenele negre-unicolore. Suprafața corpului prezintă o pilozitate galbenă fină. Capul aproximativ la fel de lat cât marginea anterioară a pronotului, cu fruntea și vertexul plane. Ochii evident sinuați și puternic fațetați, iar scapul este ceva mai scurt decât articolul 3. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, mai îngust decât baza elitrelor, ușor lățit median, iar marginile lui laterale sunt lipsite de un dinte vizibil. Suprafața capului și a pronotului cu rugozități punctate dese. Elitrele de aproximativ 3 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale paralele, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Primul articol al tarselor posterioare evident mai lung comparativ cu articolul 2, iar articolul 3 este de două ori mai scurt decât articolul 4. Marginile laterale ale metasternului puternic punctate, în rest partea ventrală a corpului prezintă o punctuație extrem de fină. L = 6-10 mm.

-ab. rufescens Beckmann Corpul roșcat-maroniu unicolor.

Larvele se dezvoltă în ramurile subțiri și uscate de *Castanea sp.*, *Juglans sp.*, *Quercus sp.*, *Salix sp.*, *Alnus sp.*, *Betula sp.* Adulții sunt crepusculari, fiind activi din mai până în august, fiind observați pe ramurile și lăstarii plantelor gazdă. Coleopterele sunt atrase de sursele de lumină artificială.

33 Genul *Saperda* Fabricius

Corpul alungit de formă cilindrică, fiind prevăzut de regulă cu o pubescentă culcată și deasă. Capul este puțin mai lat decât marginea anterioară a pronotului. Primul articol antenal lipsit de o bordură anteapicală. Al 3-lea articol antenal evident mai lung decât primul și ceva mai lung comparativ cu articolul 4. Pronotul transvers ori cu lungimea și lățimea aproximativ egale, fiind lipsit de un dinte lateral. Elitrele lungi, cu marginile laterale ± paralele, vârful elitrelor poate fi rotunjit, trunchiat sau ascuțit. Primul articol al tarselor posterioare evident mai lung decât articolul 2.

Larvele se dezvoltă în lemnul arborilor. În fauna României 7 specii.

1. Fruntea între locul de inserție al antenelor prezintă un șanțuleț adâncit. Al 3-lea articol antenal este puțin mai lung decât articolul 4. Suprafața elitrelor cu numeroase puncte lucioase, destul de mari.....2
- Fruntea este lipsită de un șanțuleț adâncit, cel mult ea poate avea o strie longitudinală fină. Al 3-lea articol antenal evident mai lung decât articolul 4. Elitrele sunt lipsite de puncte lucioase.....3
2. Talia mare (20-30 mm). Fiecare elită prezintă câte un vârf ascuțit (fig.117a, pag.198). Ultimul articol antenal dispune de o pubescentă cenușie și deasă.....1 ***S. carcharias* L.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (15-22 mm). Vârful elitrelor rotunjit (fig.117b, pag.198). Articolul terminal al antenelor cu o pubescentă de fond cenușie și cu un inel anteapical negru.....2 ***S. similis* Laich.**

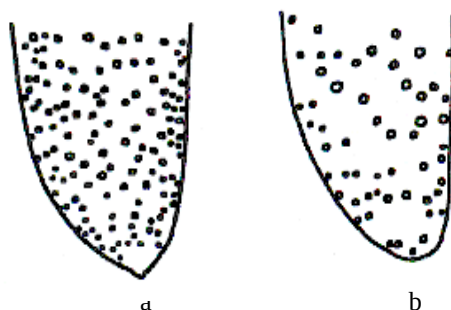

Fig. 117

Vârful elitrei la *Saperda* (după U. Bense)

a-*Saperda carcharias*, b-*S. similis*.

3. Suprafața pronotului și a elitrelor lipsită de puncte mici și negre. Elitrele negre, cu un desen variabil alcătuit dintr-o pubescență culcată de culoare galben-verzuie sau cenușiu-albicioasă.....4
- Pronotul și elitrele cu puncte sau pete rotunjite negre. Adesea este vizibilă o pubescență tomentoasă de nuanță verzuie, gălbuie sau cenușie.....5
4. Elitrele predominant negre, sutura, apexul și câteva benzi transversale scurte sunt alcătuite dintr-o pubescență galben-verzuie (fig.118d, pag. 199).....3 *S. scalaris* L.
- Suprafața elitrelor cu o punctuație de fond alb-cenușie ori gălbuie, prevăzută de regulă cu un rând longitudinal format din 3-5 pete catifelate gălbui (fig.118e, pag. 199).....4 *S. populnea* L.
5. Elitrele prezintă câte o dungă humerală neagră și 5 pete discale dispuse longitudinal, la distanțe egale între ele (fig.118c, pag.199). Pubescența elitrelor galben-verzuie sau cenușie.....5 *S. perforata* Pall.
- Umerii elitrelor sunt lipsiți de o dungă humerală neagră. Pubescența elitrelor verde sau albastru-verzuie.....6
6. Pronotul cu 4 pete negre și cu câte o pată suplimentară situată în vecinătatea marginilor laterale vizibilă din profil. Suprafața elitrelor cu câte 6-8 pete negre longitudinale dispuse neregulat, în mod excepțional pot fi prezente numai 1-2 pete (fig.118a, pag. 199). Fiecare sternit abdominal are pe marginile laterale câte o pată glabră, de culoare neagră.....6 *S. punctata* L.
- Pronotul cu 2 (rar 4) pete negre. Elitrele prezintă câte 3-4 pete longitudinale mici și negre, dispuse regulat la distanțe egale între ele (fig.118b, pag.199). Sternitele abdominale sunt lipsite de pete laterale glabre și negre.....7 *S. octopunctata* Scop.

1 *Saperda carcharias* Linnaeus Corpul negru, acoperit cu o pubescență de fond culcată și deasă, de nuanță galben-cenușie, printre care se află numeroase puncte negre și lucioase. Capul cu o strie longitudinală mediană, fruntea are o punctuație fină, iar vertexul prezintă o punctuație deasă și accentuată. Primul articol de la baza antenelor cilindric, ± îngroșat, iar articolul 3 este mai puțin mai lung decât articolele 4 și 5 și evident mai lung decât articolul 1. Articolele antenale 3-10 prezintă o pubescență apicală de nuanță întunecată. Pronotul transvers, cu marginile laterale ușor rotunjite, fiind îngustat atât anterior cât și posterior. Elitrele plane, ușor îngustate de la bază spre vârf, de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late. Porțiunea apicală a elitrelor prezintă un vârf ascuțit denticulat. Baza elitrelor cu granulații punctate, spre vârf punctuația devine din ce în ce mai fină și mai rară. Capul, pronotul și baza elitrelor au o pilozitate formată din peri lungi și erecți. Suprafața elitrelor prezintă câte

o bandă transversală mediană. Partea ventrală a corpului și picioarele au o pubescență dublă, formată din peri culcați și erecți. L = 20-30 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

♀ Antenele sunt mai scurte decât corpul.

-ab. *griseus* Muls. Corpul este acoperit cu o pubescență cenușiu-deschisă.

-ab. *barthei* Pic Inelele apicale negre ale articolelor antenale sunt mai late decât la forma tipică.

Larvele se dezvoltă pe specii de *Populus*, cât și pe *Salix caprea* și *S. viminalis*. Adulții sunt întâlniți din iunie până în septembrie, coleopterele fiind crepusculare. O generație apare o dată la 2-3 ani.

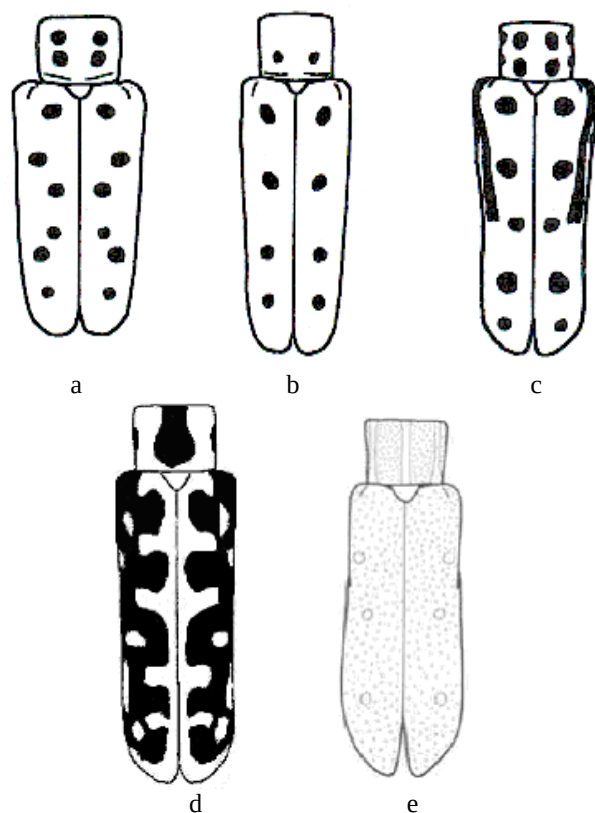

Fig. 118

Pronotul și elitrele la *Saperda* (după U. Bense)

a-*Saperda punctata*, b-*S. octopunctata*, c-*Saperda perforata*, d-*S. scalaris*, e-*S. populnea*.

2 *Saperda similis* Laichartig Asemănător cu *S. carcharias* de care de deosebește prin marginile laterale ale elitrelor ± paralele, prin vârful elitrelor care sunt rotunjite, lipsite de un vârf apical ascuțit, prin baza elitrelor care nu prezintă granulații, având doar o punctuație accentuată și prin absența unei benzi transversale pubescente pe elitre. Corpul este acoperit cu o pubescență galben-albicioasă. L = 15-22 mm.

♂ Antenele aproximativ la fel de lungi cât corpul.

♀ Antenele sunt mai scurte comparativ cu lungimea corpului.

-ab. albopubescentis Pic Corpul este acoperit cu o pubescență albă.

Larvele se dezvoltă pe specii de *Salix* și *Populus tremula*. Adulții sunt crepusculari, fiind întâlniți în lunile iunie-iulie. Ciclu biologic durează 2-3 ani.

3 *Saperda scalaris* Linnaeus Corpul negru, capul, pronotul și scutелul au o pubescență de fond gălbuie. Capul prezintă o punctuație fină și deasă. Primele 4 articole de la baza antenelor sunt de regulă prevăzute pe partea ventrală cu o pubescență deasă, de culoare gălbuie. Baza articolelor 3-10 și vârful articolului 11 au o pubescență albicioasă. Al 4-lea articol antenal este mai lung decât articolul 5. Pronotul transvers, ușor îngustat anterior și posterior, cu marginile laterale puțin rotunjite. Suprafața pronotului are o punctuație accentuată, iar discul pronotului prezintă 3 tuberozități de dimensiuni reduse. Scutелul rotunjit posterior, iar elitrele sunt plane, cu marginile laterale ± paralele și cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă și accentuată. Pe cap și pronot există pete negre, elitrele au un desen caracteristic, format dintr-o pubescență de nuanță galben-verzuie sau cenușiu-albicioasă (fig.118d, pag.199). Epipleurele elitrelor cu o pubescență gălbuie. Femurele și tibiile sunt acoperite cu o pilozitate galben-cenușie, iar tarsele au o pilozitate albicioasă. L = 12-18 mm.

♂ Antenele sunt puțin mai lungi decât corpul.

♀ Antenele mai scurte comparativ cu lungimea corpului.

-ab. extellae Muls. Banda suturală a elitrelor este absentă.

-ab. maculosa Mén. Pata discală de pe pronot și desenul verzui al elitrelor sunt slab conturate, iar pubescența de fond este albă.

Larvele sunt întâlnite sub scoarța și în lemnul esențelor foioase, adulții fiind răspândiți pe inflorescențele arbuștilor din aprilie până în august. Durata de dezvoltare a unei generații este de 1 până la 3 ani.

4 *Saperda populnea* Linnaeus Partea dorsală a corpului maroniu-negricioasă. Capul cu o pubescență galben-maronie, vertexul cu două benzi pubescente gălbui, dispuse oblic. Primele două articole de la baza antenelor negre cu perișori cenușii rari, jumătatea bazală a articolelor 3-11 prezintă o pubescență cenușiu-albicioasă deasă, iar spre vârf ele sunt negre. Pronotul cu 3 benzi longitudinale pubescente gălbui, dintre care cea mediană este mai îngustă și mai slab conturată. Elitrele prezintă un număr variabil de pete pubescente tomentoase (catifelate) galbene, dispuse sub forma unui rând longitudinal. Picioarele au o pubescență cenușiu-albicioasă, pubescența tarselor fiind catifelată. Capul cu o punctuație fină și deasă pe frunte și pe vertex. Lungimea și lățimea pronotului de dimensiuni aproximativ egale, iar marginile laterale ale pronotului sunt ușor rotunjite, îngustate atât anterior cât și posterior. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Vârful scutелului rotunjit. Elitrele convexe, mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Suprafața elitrelor cu puncte dese și accentuate, pe alocuri punctele se contopesc formând rugozități transversale. Metasternul prezintă o punctuație dublă, printre punctuația fină de fond se intercalează puncte mai accentuate. Abdomenul cu puncte rare și accentuate, iar marginile laterale ale sternitelor abdominale sunt lipsite de pete negre. L = 9-15 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor.

♀ Antenele sunt mai scurte decât corpul.

-forma typica Elitrele prezintă câte 5 pete pubescente gălbui dispuse sub forma unui rând longitudinal.

-ab. quadripunctata Podaný Fiecare elită prezintă câte două pete pubescente galbene.

-ab. kavani Roub. Elitrele au numai o singură pată galbenă.

-ab. bickhardti Sattler Elitrele sunt lipsite de pete galbene.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Populus tremula*, mai rar în alte specii de *Populus*, *Salix* și *Corylus*. Ciclul biologic durează 2 ani. Coleoptere diurne, adulții apar în lunile mai-iulie, fiind întâlniți pe frunzele și coronamentul arborilor gazdă.

5 *Saperda perforata* Pallas Corpul este acoperit cu o pubescență cenușiu-albicioasă. Articolele antenale (începând cu articolul 3) prezintă în ultima pătrime distală o pubescență maroniu-negricioasă. Pronotul cu 8 pete negre mici și rotunde, dispuse în două rânduri transversale, iar elitrele au câte 5 pete negre orientate longitudinal, dintre care una antebazală, alta antemediană urmată de una mediană, a 4-a postmediană și a 5-a anteapicală. Mai sunt prezente câte o pată laterală neagră și o linie laterală, de la umăr până la mijlocul elitrei (fig.118c, pag.199). Partea ventrală a corpului are o pubescență gălbuie sau cenușiu-albicioasă. L = 12-20 mm.

-ab. rudolphi Ced. Pubescența de fond cu un colorit variabil, de la galben-olivaceu la galben-verzui.

-ab. albella Rtt. Partea ventrală a corpului cu o pubescență de fond albicioasă.

-ab. muelleri Rein. Petele a 3-a și a 4-a de pe elitre sunt contopite.

-ab. deficiens Rein. Pata a 5-a de pe elitre este absentă.

-ab. algerica Pic Petele de pe elitre de dimensiuni reduse, iar linia longitudinală laterală neagră este extrem de fină și întreruptă.

-ab. pallidipes Pic Antenele și picioarele galben-roșcate.

-ab. mesmini Pic Antenele și picioarele galben-roșcate, iar pubescența de fond a corpului este gălbuie.

Specie rară, larvele se dezvoltă în esențele foioase, îndeosebi pe *Populus tremula* și *Salix* sp., iar adulții sunt întâlniți din iunie până în august. Coleopterele sunt crepusculare, fiind atrase de lumina artificială. Ciclul biologic durează 1-2 ani.

6 *Saperda punctata* Linnaeus Corpul negru, acoperit cu o pubescență dublă, alcătuită dintr-o pubescență de fond verde-cenușie sau verde albastruie, printre care de află intercalați peri fini, mai lungi, de nuanță albicioasă. Suprafața capului și pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Antenele începând cu jumătatea anterioară a articolului 4 sunt acoperite cu o pubescență maroniu-negricioasă. Pronotul ușor îngustat anterior și posterior cu marginile laterale rotunjite. Pe pronot sunt vizibile 4 pete mici, rotunde, două antemediane și alte două postmediane (fig.118a, pag.199), iar epipleurele pronotului prezintă câte o pată mediană. Scutelul semicircular. Elitrele alungite, convexe, cu marginile laterale ± paralele și cu vârful trunchiat-rotunjit. Porțiunea bazală a elitrelor prezintă o punctuație accentuată, spre vârf punctuația devine din ce în ce mai fină. Suprafața elitrelor cu câte 6-8 pete mici, distribuite neregulat. Fiecare sternit abdominal are câte două pete laterale negre, de formă rotunjită. L = 11-18 mm.

♂ Antenele sunt ceva mai lungi de cât corpul.

♀ Antenele mai scurte decât corpul.

-ab. gallica Pic Pubescența de fond a corpului cenușiu-deschisă.

-ab. preapicalis Pic Pata anteapicală de pe elitre este absentă.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, îndeosebi pe *Ulmus sp.*, mai rar pe *Quercus sp.* și *Tilia sp.*, iar adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie. O generație apare o dată la 1-2 ani.

7 *Saperda octopunctata* Scopoli Corpul negru, acoperit cu o pubescență verde-cenușie de nuanță deschisă. Pronotul are două pete discale postmediană negre, de formă rotunjită și dimensiuni reduse (fig.118b, pag.199). Fiecare elită prezintă câte 3-4 pete mici și negre, orientate longitudinal, dintre care una bazală, a 2-a antemediană, a 3-a postmediană și a 4-a anteapicală. Sternitele abdominale sunt lipsite de pete laterale negre. L = 13-18 mm.

-ab. *aurata* Breun. Pubescența de fond este galben-olivacee.

-ab. *grisea* Podaný Pubescența de fond are o culoare cenușie.

-ab. *sempunctata* Fleisch. Pata anteapicală de pe elitre este absentă.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile uscate de *Tilia sp.*, *Populus sp.* și *Ulmus sp.*, adulții sunt întâlniți din mai până în august. Ciclul biologic durează 2-3 ani.

4 Subfamilia Necydalinae

Elitrele puternic scurtate posterior, iar aripile membranoase acoperă abdomenul, astfel coleopterul are un aspect de viespe. Ochii reniformi, antenele se inseră în concavitatea creată de marginea internă a ochilor.

În fauna României un singur gen cu două specii.

34 Genul *Necydalis* Linnaeus

Antenele scurte, ele nu ating marginea posterioară a celui de-al doilea tergite abdominal. Suprafața pronotului și a elitrelor prezintă o pubescență deasă și catifelată galben-maronie, dispusă sub formă de benzi și pete.

În fauna noastră două specii.

Cheie pentru determinarea ♂

1. Marginile laterale ale pronotului prezintă o pubescență mai accentuată în vecinătatea bazei și a marginii anterioare (fig.119a). Al 5-lea sternit abdominal la ♂ cu o impresiune lată și adâncită ce pornește de la baza sternitului (fig.120a)

.....1 *N. ulmi* Chevr.

- Pronotul prezintă la nivelul marginilor laterale o pubescență uniformă, fină și rară (fig.119b). Impresiunea celui de-al 5 lea sternit abdominal la ♂ este mai puțin adâncită, ea nu atinge mijlocul sternitului (fig.120b).....2 *N. major* L.

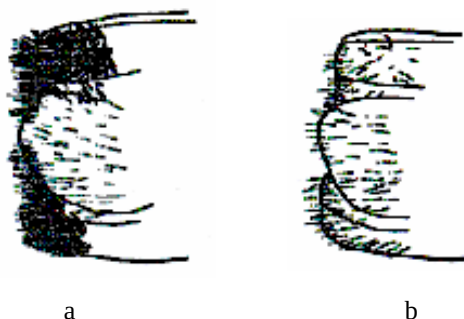

Fig. 119

Pubescența marginii laterale a pronotului la *Necydalis* (după U. Bense)

a-*Necydalis ulmi*, b-*N. major*.

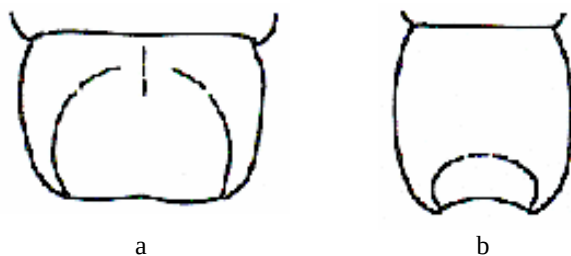

Fig. 120

Al 5-lea sternit abdominal la *Necydalis* (după U. Bense)

a-*Necydalis ulmi*, b-*N. major*.

1 *Necydalis ulmi* Chevrolat Capul și pronotul negre, suprafața capului prezintă o punctuație neregulată, mai accentuată posterior. Clipeul este acoperit cu o pubescență deasă de culoare galben-aurie. Scapul aproximativ la fel de lung cât al 3-lea articol antenal, iar articolul 5 este la fel de lung cât articolele 3 și 4 luate împreună. Pronotul puțin mai lung decât lat, este prevăzut cu un șanțuleț longitudinal median care separă două convexități discale netede și lucioase. Elitrele cafeniu-roșcate, prevăzute cu câte o impresiune discală longitudinală. Marginea apicală a elitrelor și uneori o pată longitudinală subhumerală au o nuanță întunecată. Suprafața elitrelor cu pete pubescente catifelate, de nuanță galben-aurie, răspândite mai ales lângă sutură. Abdomenul bicolor, negru și galben-roșcat, este glabru, prevăzut cu o punctuație fină și deasă. Sternul negru, cu o pubescență erectă galben-aurie. Picioarele galben-roșcate, de regulă femurele posterioare și adesea cele mediane prezintă un inel anteapical negru. L = 21-32 mm.

♂ Antenele negre, cu primele 4 articole galben-roșcate, mai rar primele 6-7 articole pot avea o nuanță roșcată.

♀ Antenele galben-roșcate, uneori articolele antenale pot fi parțial negricioase. Sternitul 5 abdominal prezintă o punctuație mai rară și mai accentuată decât cea de pe sternitul 4.

-ab. *rufipes* Plav. Picioarele galben-roșcate, unicolore.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile arborilor bătrâni de *Fagus* sp., *Ulmus* sp. și *Quercus* sp. Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile copacilor din mai până în septembrie. O generație se dezvoltă o dată la 3-4 ani.

2 *Necydalis major* Linnaeus Se deosebește de *N. ulmi* prin corpul mai îngust, și prin pronotul care este mai alungit. Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii, uneori cu o pată anteapicală de nuanță mai închisă. Palpii și picioarele galben-roșcate, numai femurele posterioare prezintă un inel anteapical lat de culoare neagră. Tibiile posterioare de regulă galben-unicolore. Zona din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului dispune de o pubescență gălbuie deasă. Primele două sternite abdominale la ♂ lucioase. Pronotul mai lung decât lat, lângă marginile lui laterale există câte un tubercul bine dezvoltat. Tibiile posterioare nu sunt arcuite. L = 19-32 mm.

♂ Antenele în întregime galben-roșcate. Al 5-lea sternit abdominal alungit prevăzut cu o impresiune anteapicală mică.

♀ Antenele galben-roșcate cu vârful maroniu. Al 5-lea sternit abdominal normal conformat.

-ab. *obscurata* Plav. Marginile laterale ale elitrelor cu o bordură postmediană neagră și cu o bordură apicală de nuanță întunecată. Măciuca femurelor posterioare neagră.

-ab. *subnotata* Pic Vârful elitrelor negricios. Baza antenelor galben-roșcată, în rest antenele sunt negre, la fel ca vârful femurelor posterioare.

-ab. *rufiventris* Pic Cea mai mare parte din suprafața abdomenului roșcată, pe alocuri sunt vizibile pete cafenii.

-ab. *altaica* Pic Antenele, elitrele și picioarele roșii, iar partea apicală a femurelor posterioare este maronie. Abdomenul bicolor.

Larvele sapă galerii în lemnul uscat de esențe foioase (*Quercus* sp., *Populus* sp., *Tilia* sp., *Salix* sp., *Betula* sp., *Alnus* sp.). Adulții sunt întâlniți în iunie-august pe plantele gazdă, mai rar pe flori. Ciclul biologic durează 3 ani.

5 Subfamilia Lepturinae

Capul adesea îngustat după ochi cu tâmpile lungi. Ochii cu marginea rotundă sau ușor sinuată. Elitrele acoperă complet abdomenul. Coxele anterioare mari, de formă conică sau cilindrică.

Cheia genurilor

1. Pronotul (văzut din profil) se continuă anterior sub forma unui guler scurt, a cărui margine anterioară este dreaptă sau ușor concavă (fig.121 a-b). Între prostern și coxele anterioare există un unghi bine conturat.....2
- Pronotul (văzut din profil) se continuă anterior printr-un inel îngust (fig.121 c-d). Între prostern și coxele anterioare lipsește un unghi vizibil sau poate fi prezent un unghi obtuz slab diferențiat.....16

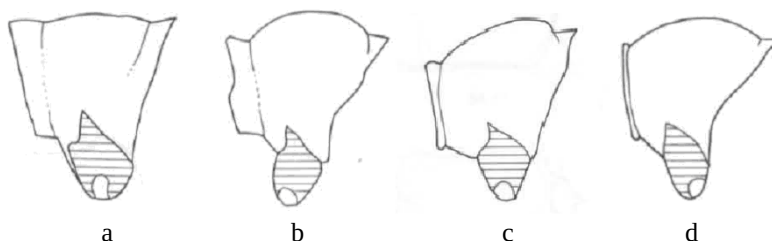

Fig. 121

Pronotul văzut din profil la Lepturinae (după U. Bense)

2. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un tubercul sau câte un dinte bine conturat (fig.123 a-b, pag.206).....3
- Pronotul cu marginile laterale nedenticulate, uneori cu un tubercul neproeminent (fig.123c, pag.206).....14
3. Apofiza prosternului uniform lătită, cu marginile laterale $\pm$ paralele, ea ajunge până la nivelul bazei coxelor anterioare (fig.122a). Fiecare elitră prezintă 2-3 carene longitudinale.....35 **Rhagium F.**
- Apofiza prosternului se prezintă sub forma unui vârf ascuțit, ea nu este cotangentă cu baza coxelor anterioare (fig.122b). Suprafața elitrei lipsită de carene vizibile (la *Oxymirus sp.* sunt prezente striuri longitudinale fine).....4

Fig. 122

Apofiza prosternului la Lepturinae (după U. Bense)

a-*Rhagium sp.*, b-*Rhamnusium sp.*

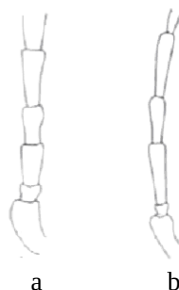

Fig. 124

Antenomerele bazale la Lepturinae (după U. Bense)

a-*Rhamnusium* sp., b-*Gaurotes* sp.

- 5. Elitrele cu luciu metalic, de culoare verde, albastră sau violetă.....6
- Elitrele sunt lipsite de luciu metalic.....7
- 6. Abdomenul negru.....37 *Pseudogaurotina* Plav.
- Abdomenul galben-roșcat.....38 *Gaurotes* Lec.
- 7. Capul împreună cu ochii aproximativ la fel de lat cât pronotul (fig.125a). Ochii sunt puternic fațetați. Tâmpile evident sinuate după ochi (fig.126a).....39 *Xylosteus* Friv.
- Capul este mai îngust decât pronotul (fig.125b). Ochii prezintă fațete fine. Tâmpile nu sunt sinuate după ochi (fig.126b).....8

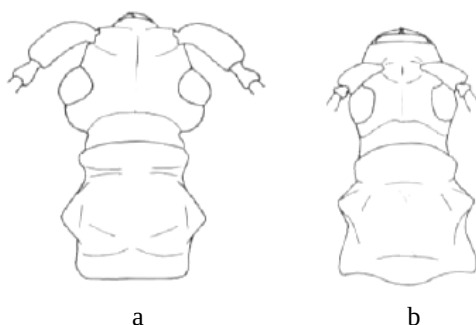

Fig. 125

Capul la Lepturinae (după U. Bense)

a-*Xylosteus* sp., b-*Oxyvirus* sp.

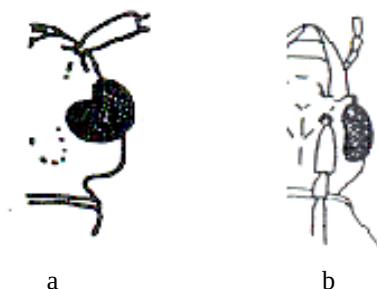

Fig. 126

Tâmpile la Lepturinae (după H. Freude)

a-*Xylosteus* sp., b-*Cortodera* sp.

8. Antenele se inseră între ochi (fig.127a).....**40** *Oxymirus* Zett.
 — Antenele se inseră înaintea ochilor (fig.127b).....**9**

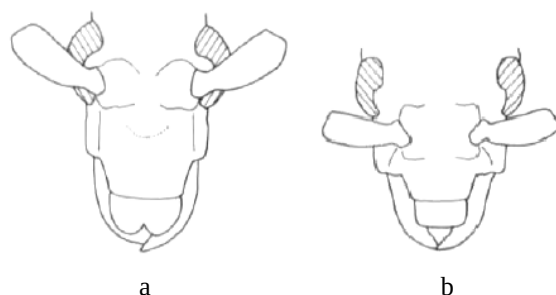

Fig. 127
Insertia antenelor la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Oxymirus* sp., b-*Stenocorus* sp.

9. Pintenii apicali ai tibiilor posterioare se inseră într-o concavitate a marginii interne (fig.128a).....**10**
 — Pintenii apicali ai tibiilor posterioare se fixează direct de vârful marginii interne (fig.128b).....**12**

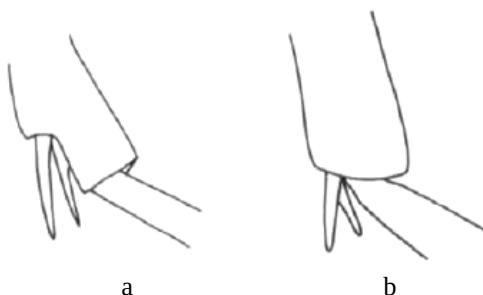

Fig. 128
Tibiile posterioare la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Akimerus* sp., b-*Pachyta* sp.

10. Femurele mediane și posterioare denticulate în partea lor anteapicală (fig.129a), iar vârful femurelor posterioare depășește cu puțin marginea elitrei. Apexul elitrei rotunjit.....**41** *Akimerus* Serv.
 — Femurele mediane și posterioare sunt lipsite de dințișori anteapicali (fig.129b). Elitrele cu apexul truncat.....**11**

Fig. 129
Femurele posterioare la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Akimerus* sp., b-*Stenocorus* sp.

11. Al 3-lea articol antenal este puțin mai lung decât articolul 5, mai rar ambele articole pot avea o lungime aproximativ egală. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a capului este acoperită cu o pubescență culcată mătăsoasă.....**42 Stenocorus Geoffr.**
- Al 3-lea articol antenal mai scurt decât al 5-lea. Dorsal și ventral cu o pilozitate cenușie extrem de fină.....**43 Anisorus Muls.**
12. Al 3-lea articol al tarselor posterioare ușor bilobat (fig.130a). Elitrele prezintă vârful trunchiat.....**44 Pachyta Zett.**
- Al 3-lea articol al tarselor posterioare puternic bilobat până la jumătate din lungimea lui (fig.130b). Elitrele au vârful rotunjit.....**13**

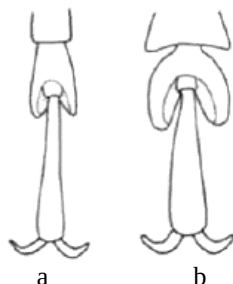

Fig. 130

Al 3-lea articol al traselor posterioare la Lepturinae (după U. Bense)

a-Pachyta sp., b-Evodinus sp.

13. Primul articol al tarselor posterioare la fel de lung sau mai lung decât articolele 2-3 luate împreună (fig.133a, pag.210). La ♂ antenele sunt mai îngroșate și ajung până la nivelul treimii posterioare a elitrelor.....**45 Evodinus Lec.**
- Primul articol al tarselor posterioare este mai scurt comparativ cu articolele 2-3 luate împreună (fig.133b, pag.210). La ♂ antenele ating ultima pătrime posterioară a elitrelor.....**46 Brachyta Fairm.**
14. Marginile laterale ale pronotului formează un unghi neproeminent (fig.123e, pag.206).....**47 Pidonia Muls.**
- Pronotul cu marginile laterale rotunjite (fig.123 c-d, pag.206).....**15**
15. Marginile laterale ale pronotului nu se îngustează anterior sub forma unui guler (fig.123c, pag.206). Antenele se inseră între ochi la nivelul marginii anterioare a acestora (fig.131a).....**48 Dinoptera Muls.**
- Marginile laterale ale pronotului se îngustează anterior sub forma unui guler scurt (fig.123d, pag.206). Antenele se inseră înaintea ochilor (fig.131b).....**49 Acmaeops Lec.**

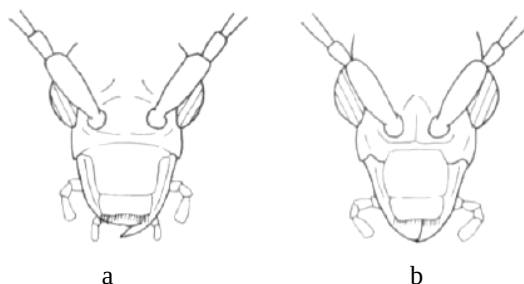

Fig. 131

Insertia antenelor la Lepturinae (după U. Bense)

a-Dinoptera sp., b-Acmaeops sp.

16. Al 3-lea și al 4-lea articol antenal extrem de scurte, luate împreună ele sunt mai scurte decât articolul 5 **50 *Cornumutilla* Letzn.**
- Articolele antenale 3 și 4 luate împreună, întotdeauna mai lungi comparativ cu articolul 5..... **17**
17. Ochii apropiați de baza mandibulelor iar obrajii sunt extrem de înguști (fig.132a-b) **18**
- Ochii ± depărtați de baza mandibulelor, obrajii fiind bine dezvoltati (fig.132c)... **19**
18. Al 3-lea articol al tarselor posterioare mai lat decât articolul 1 și 2 (fig.133c). Ochii ușor sinuați anterior (fig.132a)..... **51 *Cortodera* Muls.**
- Articolul 3 al tarselor posterioare prezintă aceeași lățime cu articolul 1 și 2 (fig.133d). Ochii mai puternic sinuați anterior (fig.132b).....
- **52 *Grammoptera* Serv.**

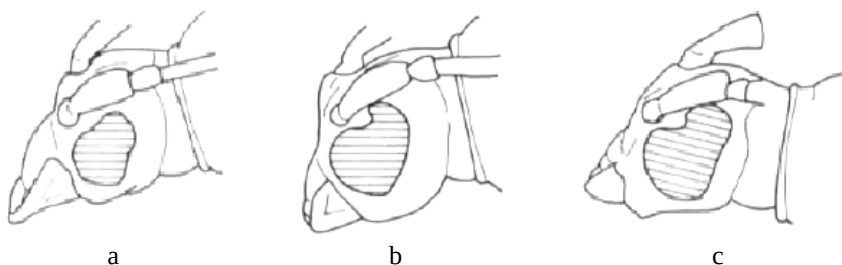

Fig. 132

Insertia antenelor la Lepturinae (după U. Bense)

a-*Cortodera* sp., b-*Grammoptera* sp., c-*Nivellia* sp.

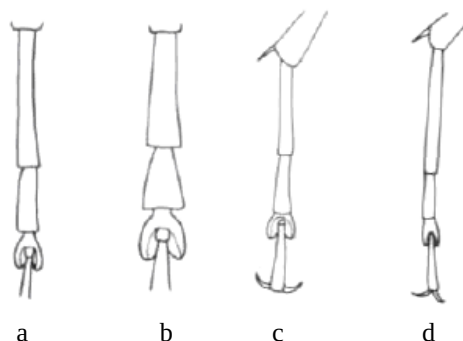

Fig. 133

Tarsele posterioare la Lepturinae I (după U. Bense)

a-*Evodinus* sp., b-*Brachyta* sp., c-*Cortodera* sp., d-*Grammoptera* sp.

19. Pronotul glabru, prevăzut cu o impresiune bazală (fig.123f, pag.206)..... **53 *Nivellia* Muls.**
- Pronotul ± pubescent, lipsit de o impresiune bazală..... **20**
20. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite (fig.123g-m, pag.206)..... **21**
- Pronotul cu unghiurile posterioare rotunjite (fig.123n, pag.206)..... **30**

21. Corpul scurt, cu elitrele lăţite şi scurtate, luate împreună ele sunt de cel mult două ori mai lungi decât late (fig.134a).....22
- Corpul alungit, elitrele (luate împreună) de peste două ori mai lungi decât late (fig.134b).....23

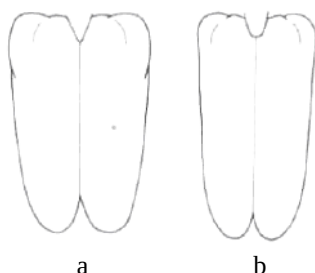

Fig. 134
Elitrele la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Pachytodes* sp., b-*Alosterna* sp.

22. Baza pronotului cu un lob median rotunjit (fig.123g, pag.206). Şanţuleţul transversal bazal al pronotului este îngust şi neîntrerupt la mijloc. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, de aproximativ 3 ori mai lungi decât pronotul.....**54 *Judolia* Muls.**
- Baza pronotului se prelungeşte spre scutel sub forma unui unghi uşor ascuţit (fig.123h, pag.206). Şanţuleţul bazal al pronotului adâncit şi întrerupt median. Elitrele mai scurte.....**55 *Pachytodes* Pic**
23. Apexul elitrelor rotunjit (fig.135a).....24
- Elitrele cu apexul trunchiat sau uşor concav (fig.135 b-d).....25

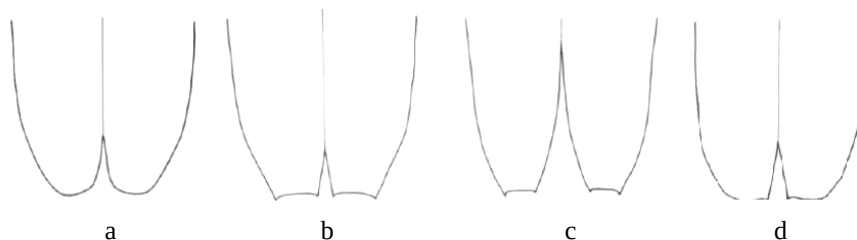

Fig. 135
Apexul elitrelor la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Alosterna* sp., b-*Ruptela* sp., c-*Anastrangalia* sp., d-*Anoplodera* sp.

24. Talia redusă (6-9,5 mm). Antenele galben-roşcate sau roşcat-maronii. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale $\pm$ paralele, uşor lăţite spre bază şi puternic îngustate anterior (fig.123i, pag.206).....**56 *Alosterna* Muls.**
- Corpul de dimensiuni mai mari (13-18 mm). Antenele negre. Pronotul în formă de clopot, cu unghiurile anterioare ascuţite şi proeminente, baza pronotului fiind dublu-ondulată (fig.123j, pag.206).....**57 *Lepturalia* Rtt.**
25. Antenele începând cu articolul 3 galbene în jumătatea bazală şi negre în jumătatea anterioară (fig.136a, pag.212). La ♂ tibiile anterioare sunt fin zimţate şi uşor sinuate postmedian.....**58 *Ruptela* Nak. & Obay.**
- Antenele unicolore, iar tibiile posterioare la ♂ sunt normal conformate (fig.136b, pag.212).....26

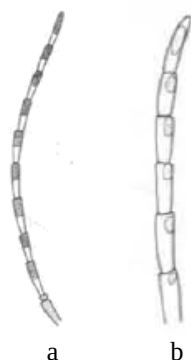

Fig. 136
Antena la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Ruptela* sp. b-*Strangalia* sp.

26. Primele două articole ale tarselor posterioare prezintă câte un striu median longitudinal neted, de o parte și de alta a lui suprafața tarselor este pubescentă. Pronotul ușor transvers sau aproximativ la fel de lung și de lat (fig.123k, pag.206)**59 Podostrangalia Sok.**
- Fața ventrală a primelor două articole ale tarselor posterioare cu o pubescență uniformă, fără un striu median neted. Pronotul mai lung decât lat (fig.125 l-m, pag.206).....**27**
27. Ultimele 5 articole antenale prezintă la unghiul apical extern gropițe mate, mai dezvoltate la ♂ (fig.136b). Al 3-lea articol al tarselor posterioare extrem de lung și ușor crestat spre vârf (fig.137a). Pronotul îngust, evident mai lung decât lat (fig.123 l, pag.206).....**60 Strangalia Serv.**
- Ultimele 5 articole de la vârful antenelor normal conformat, lipsite de gropițe mate. Al 3-lea articol al tarselor posterioare scurt și adânc bilobat (fig.137b). Pronotul ceva mai lung decât lat (fig.123m, pag.206).....**28**

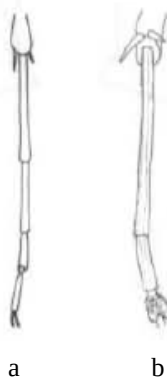

Fig. 137
Tarsele posterioare la Lepturinae II (după U. Bense)
 a-*Strangalia* sp., b-*Stenurella* sp.

28. Pronotul văzut din profil nu este îngustat anterior sub forma unui guler scurt (fig.138a).....**61 *Stenurella* Vill.**
 — Pronotul văzut din profil se îngustează anterior sub forma unui guler scurt.....**29**
 (fig.138b).....

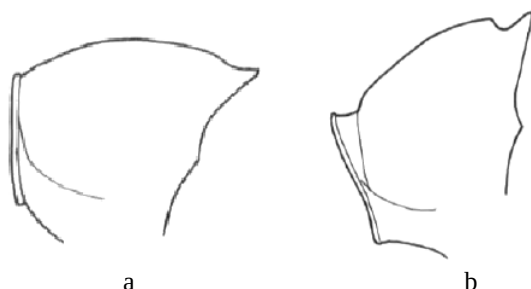

Fig. 138
Pronotul văzut din profil la Lepturinae II (după U. Bense)
 a-*Stenurella* sp., b-*Macroleptura* sp.

29. Talia mare (18-27 mm). Elitrele negre-unicolore..**62 *Macroleptura* Nak. & Obay.**
 — Corpul de dimensiuni mai reduse (rar peste 20 mm). Elitrele galbene sau roșcat-maronii cu pete și dungi transversale negre.....**63 *Leptura* L.**
 30.Întreaga suprafață a corpului este acoperită cu o pubescență lungă și deasă de culoare verzuie sau cenușie.....**64 *Lepturobosca* Rtt.**
 — Suprafața corpului prezintă alte caracteristici.....**31**
 31.Elitrele trunchiate spre vârf, atât unghiul apical extern cât și cel intern sunt ascuțite (fig.135 b-c, pag.211). Gulerul marginii anterioare a pronotului este bine dezvoltat (fig.139a).....**32**
 — Elitrele parțial rotunjite spre vârf, numai unghiul apical intern este ascuțit (fig.135d, pag.210). Marginea anterioară a pronotului cu un guler extrem de îngust (fig.139b).....**35**
 32.Pronotul mai lung și mai îngust, cu marginile laterale ușor rotunjite și îngustat anterior (fig.123o, pag.206).....**65 *Anastrangalia* Casey**
 — Pronotul scurt și lățit, marginile lui laterale formează un unghi ușor ascuțit (fig.123p, pag.206).....**33**
 33.Suprafața pronotului este acoperită cu o pubescență dispusă oblic (fig.139a).....**66 *Strictoleptura* Casey**
 — Suprafața pronotului cu o pubescență erectă (fig.139b).....**34**

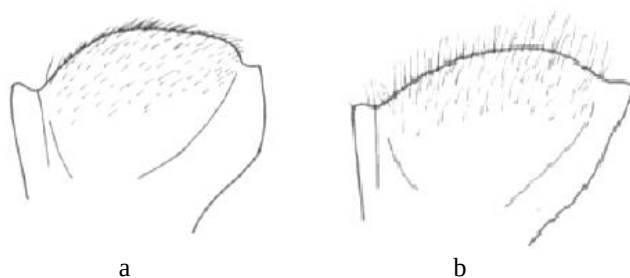

Fig. 139
Pubescența pronotului la Lepturinae (după U. Bense)
 a-*Stictoleptura* sp., b-*Paracorymbia* sp.

-

36. Vârful scutului ușor despicat (fig. 141)..... **69** *Pseudovadonia* Lob. & Daniel.
— Scutul cu vârful rotunjit sau ascutit..... **70** *Vadonia* Muls.

214

35 Genul *Rhagium* Fabricius

Capul este îngustat în spatele tâmpelor, cu antenele scurte. Pronotul evident mai îngust decât elitrele, fiind îngustat atât anterior cât și posterior și prezintă un dinte lateral bine dezvoltat. Marginile laterale ale pronotului fără o bordură vizibilă. Coxele anterioare conice și proeminente.

Larvele trăiesc sub scoarța copacilor, iar adulții sunt întâlniți pe trunchiurile arborilor tăiați. În fauna noastră 4 specii.

1. Elitrele sunt lipsite de pete vizibile (fig.142a). Antenele subțiri, la ♂ ele ajung la jumătatea elitrelor, iar la ♀ ele depășesc baza elitrelor. Abdomenul este lipsit de o carenă longitudinală mediană.....1 *R. bifasciatum* F.
- Elitrele cu pete pubescente (fig.142b). Antenele scurte la ambele sexe, ele nu depășesc baza elitrelor Abdomenul prezintă o carenă longitudinală mediană.....2

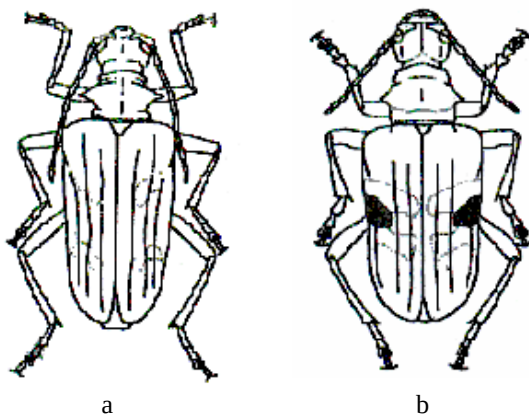

Fig. 142

Partea dorsală a corpului la *Rhagium* (după U. Bense)

a-*Rhagium bifasciatum*, b-*R. mordax*.

2. Tâmpile mai scurte decât diametrul ochilor (fig.143a), netede și lucioase, prevăzute cu câteva puncte superficiale izolate. Elitrele au 2-3 carene longitudinale accentuate și rugozități transversale evidente.....2 *R. inquisitor* L.
- Tâmpile aproximativ la fel de lungi cât ochii (fig.143b), punctate și pubescente. Elitrele prezintă carene longitudinale fine.....3

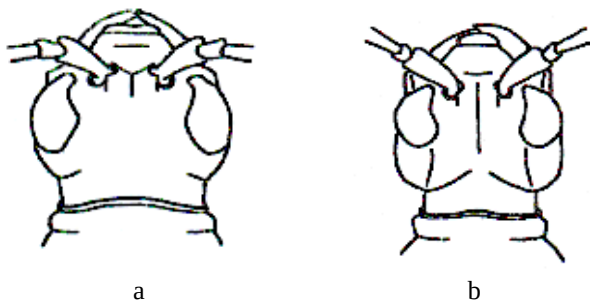

Fig. 143

Capul la *Rhagium* (după U. Bense)

a-*Rhagium inquisitor*, b-*R. sycophanta*.

3. Pronotul cu o bordură bazală simplă și cu două benzi longitudinale pubescente gălbui. Fiecare elită prezintă între scutel și umăr câte un tubercul înălțat. Între cele două benzi transversale ale elitrelor lipsește o pată lucioasă de culoare neagră (fig. 144a).....**3 R. sycophanta Schr.**
- Baza pronotului cu două borduri arcuite, iar suprafața lui are o pubescență uniformă. Baza elitrelor lipsită de un tubercul înălțat. Între benzile transversale galbene ale elitrelor este prezentă o pată lucioasă neagră (fig. 144b).....**4 R. mordax Deg.**

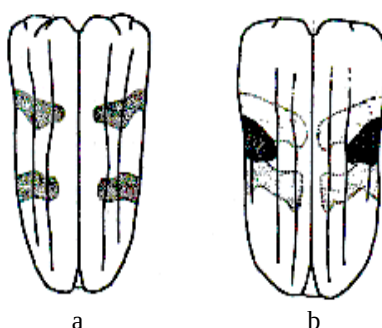

Fig. 144
Elitrele la *Rhagium* (după U. Bense)
 a-*R. sycophanta*, b-*R. mordax*.

1 *Rhagium bifasciatum* Fabricius Corpul negru, elitrele cu reflexe metalice verzui sau bronzate. Scapul negru, în rest antenele sunt cafeniu-roșcate. Marginile laterale și vârful elitrelor roșcat-închise, pe elitre mai sunt vizibile două benzi transversale oblice, una antemediană alta postmediană, de culoare galben-deschisă sau galben-roșcată. Baza femurelor, partea posterioară a tibiilor, tarsele și abdomenul cafeniu-roșcate. Pronotul are o punctuație neregulată. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate și cu 3-4 carene fine. Partea dorsală a corpului prezintă o pubescență culcată, fină și rară, iar scutелul are o pubescență deasă de nuanță argintie. L = 12-22 mm.

♂ Antenele ating jumătatea elitrelor.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc baza elitrelor.

-**ab. *infuscatum* Pic** Banda postmediană a elitrelor este absentă, cea antemediană este rudimentară sau poate lipsi.

-**ab. *bistrinotatum* Pic** Banda antemediană este redusă sub forma a două pete, iar cea postmediană redusă la o pată.

-**ab. *unifasciatum* Muls.** Banda postmediană lipsește, iar partea apicală a elitrelor prezintă o culoare deschisă.

-**ab. *deyrollei* Pic** Banda antemediană se prezintă sub forma unor pete, iar jumătatea posterioară a elitrelor are o nuanță deschisă.

-**ab. *gravei* Hub.** Cele două benzi sunt înguste, ele se contopesc la nivelul suturii și formează pe fiecare elită o bandă semicirculară.

-**ab. *lituratum* Fügner** Banda postmediană este foarte lată, fiind orientată longitudinal, atingând de regulă vârful elitrei.

-**ab. *latefasciatum* Pic** Cele două benzi de pe elitre sunt lățite și contopite lateral.

-**ab. *bicolor* Ol.** Cele două benzi sunt contopite aproape complet, formând o bandă mediană lată.

-ab. medionotatum Pic Elitrele prezintă un colorit deschis, având un desen de culoare mai închisă în formă de cruce.

-ab. bimaculatum Marsh. Elitrele galbene. O pată scutelară, o linie longitudinală semicirculară situată lângă marginea laterală a elitrei și o linie apicală scurtă lângă sutură, au o culoare închisă.

-ab. rufum Preller Elitrele galbene cu excepția unei pete bazale și a suturii care prezintă un colorit închis.

-ab. ictericum Schleicher Elitrele cu excepția suturii au o culoare galbenă.

-ab. simoni Blair Elitrele galbene, cu câte o pată bazală neagră, de dimensiuni mai mari.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul coniferelor cât și al esențelor foioase, adulții sunt întâlniți din mai până în august. Ciclul biologic durează 2-3 ani.

2 Rhagium inquisitor Linnaeus Corpul negru. Antenele negre, cu primele 3-5 articole roșcate (doar vârfurile lor sunt negre). Femurele și tibiile cafeniu-roșcate. Suprafața corpului este acoperită cu o pubescență sub forma unor pete, de culoare cenușiu-deschisă sau gălbuie. L = 10-21 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor și a esențelor foioase, iar adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie pe trunchiurile copacilor, mai rar pe flori. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani.

3 Rhagium sycophanta Schrank Corpul negru cu epipleurele elitrelor galben-roșcate. Capul are o punctuație accentuată, fiind prevăzut cu un șanțuleț longitudinal. Tâmpile evident mai lungi decât ochii. Antenele nu depășesc baza elitrelor. Marginea anterioară a pronotului puternic arcuită spre exterior, iar baza pronotului este dreaptă, prevăzută cu câte un dinte lateral. Discul pronotului prezintă două benzi longitudinale, formate din perișori culcați de culoare galbenă sau galben-roșcată. Scutelul are o pubescență deasă, culcată, de nuanță gălbuie. Elitrele de peste două ori mai lungi decât late, cu umerii bine conturați, având între umăr și scutel câte o tuberozitate obtuză. Suprafața elitrelor cu 2-3 carene longitudinale fine și cu pete pubescente dispuse neregulat, mai dese în partea posterioară. Pe elitre mai sunt prezente câte două benzi transversale pubescente alcătuite din peri gălbui, una mediană, alta postmediană. Cele două benzi au marginile zimțate și nu ating sutura elitrelor. L=17-26 mm.

-ab. latefasciatum Müll. Cele două benzi transversale de pe elitre sunt contopite formând o singură bandă foarte lată.

-ab. apicifasciatum Heyr. Banda postmediană este extrem de lată, ea ocupă toată partea apicală a elitrei.

Larvele trăiesc sub scoarța esențelor foioase, mai rar de conifere. Adulții sunt întâlniți în mai-iulie pe trunchiurile copacilor, îndeosebi pe *Quercus sp.*, mai rar pe flori. O generație se dezvoltă o dată la 2-3 ani.

4 Rhagium mordax De Geer Se deosebește de *R. sycophanta* prin următoarele caractere. Antenele sunt mai subțiri, iar tâmpile ceva mai lungi decât ochii. Pronotul cu o pubescență uniformă, fiind lipsit de benzi longitudinale. Vârful scutelului glabru. Elitrele fără o tuberozitate obtuză situată între umăr și scutel. L = 13-22 mm.

Larvele se dezvoltă atât sub scoarța arborilor foioși cât și sub scoarța coniferelor. Adulții apar din mai până în august. Ciclul biologic durează 2-3 ani.

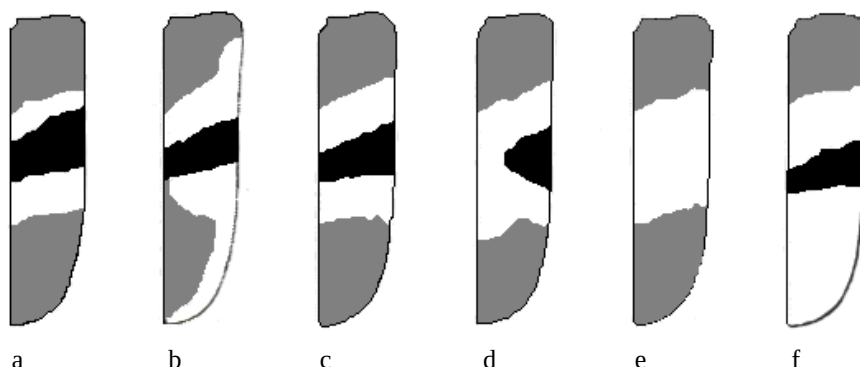

Fig. 145

Variabilitatea desenului elitrelor la *Rhagium mordax* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *subdilatatum* Pic, b-ab. *morvandicum* Pic, c-forma *typica*, d-ab. *klenkai* Heyr., e-ab. *mediofasciatum* Plav., f-ab. *altajense* Plav.

36 Genul *Rhamnusium* Latreille

În fauna noastră o singură specie.

***Rhamnusium bicolor* Schrank** Coloritul corpului este extrem de variabil. Suprafața capului cu o pubescentă galbenă, iar pubescenta de pe elitre este neagră. Primul articol antenal arcuit. Ochii puternic sinuați. Pronotul lucios, prevăzut cu o punctuație rară, el are două convexități discale accentuate, separate printr-un șanțuleț longitudinal adâncit. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un dinte lateral cu vârful rotunjit. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, suprafața lor are rugozități punctate accentuate, și o pubescentă scurtă, culcată. Abdomenul prezintă o punctuație fină și deasă. Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. L = 15-23 mm.

-forma tipica Corpul roșcat, cu mezo și metasternul negre. Elitrele albastre cu câte o dungă subhumerală longitudinală roșcată. Antenele negre începând cu jumătatea distală a articolului 5. Picioarele roșcate.

-ab. diversitarse Dayrem La fel ca forma tipică, dar primele 3 articole antenale roșcate, în rest antenele sunt negre. Partea capului situată imediat după ochi și primele 3 articole tarsale sunt negre.

-ab. pici Kannabé Ca și forma tipică, dar vertexul și spațiul dintre ochi sunt negre.

-ab. occipitale Pic La fel ca și ab. *gracilicorne*, dar vertexul și jumătatea anterioară a occiputului sunt negre.

-ab. inapicale Pic La fel ca aberația precedentă, însă numai vertexul este negru.

-ab. aubei Pic Ca și forma tipică, dar discul pronotului are o nuanță $\pm$ întunecată.

-ab. gracilicorne Thérý La fel cu forma tipică, însă antenele începând cu articolul 5 sunt galbene sau galben-roșcate, având partea distală mată, de nuanță întunecată.

-ab. micani Heyr. Ca și ab. *gracilicorne*, dar suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescentă gălbuie.

-**ab. humeralis** Bed. La fel cu forma tipică, însă elitrele prezintă o pată subhumerală și o bandă prelungită de-a lungul jumătății anterioare a epipleurelor de culoare gălbuie.

-**ab. subhumeral** Heyr. La fel cu *ab. humeralis*, dar elitrele prezintă coloritul ca și *ab. gracilicorne*.

-**ab. limbatum** Pic Ca și *ab. gracilicorne*, însă vârfurile elitrelor sunt galbene.

-**ab. glaucopterum** Schall. La fel cu forma tipică, dar elitrele sunt galben-roșcate.

-**ab. rufotestaceum** Pic Ca și *ab. gracilicorne*, dar elitrele sunt galben-roșcate.

-**ab. symetricum** Kannabé La fel cu *ab. glaucopterum*, însă capul are câte o pată neagră după ochi.

-**ab. lutetianum** Dayrem La fel cu *ab. symetricum*, dar capul are o pată neagră după ochi.

-**ab. apicepreustum** Pic Elitrele galben-roșcate cu vârful negru. Antenele ca la *ab. gracilicorne*.

-**ab. ambustum** Heyr. La fel cu forma tipică, dar elitrele sunt galben-roșcate cu baza și vârful negricioase sau de nuanță întunecată.

-**ab. capitale** Pic Ca și forma tipică, elitrele galben-roșcate cu vârful, o pată scutelară, una suturală de culoare albastru-închisă. Vertexul negru.

-**ab. atripenne** Bed. La fel ca forma tipică, dar elitrele sunt negre-unicolore.

-**ab. nigripenne** Podaný Elitrele negre, iar antenele sunt ca la *ab. gracilicorne*.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. Adulții apar din a 3-a decadă a lunii mai până în luna iulie, coleopterele sunt crepusculare și nocturne. Ciclul biologic durează 2-3 ani.

37 Genul *Pseudogaurotina* Plavilstshikov

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Pseudogaurotina excellens* Branksik** Capul, pronotul, picioarele și antenele negre. Elitrele de culoare verde-albăstruie, albastru-închisă ori verde-închisă cu reflexe metalice. Sternitele abdominale negre. Suprafața capului și a pronotului cu granulații punctate ± accentuate și cu o pilozitate fină și scurtă, dispusă oblic. Pronotul cu marginile laterale îngustate anterior, atât marginea sa anterioară cât și cea posterioară prezintă câte o bordură fină. Discul pronotului are un șanțuleț longitudinal median. Elitrele mai late decât pronotul, cu umerii proeminenți, suprafața elitrelor cu rugozități punctate dese. L = 13-15,5 mm.

♂ Antenele ajung până în ultima treime apicală a elitrelor.

♀ Antenele ajung până la jumătatea elitrelor.

-**ab. carpathica** Heyr. Elitrele violete sau purpuriu-violacee.

-**ab. korbali** Sekera Elitrele negre.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în rădăcinile de *Lonicera nigra* și *L. tatarica*. Ciclul biologic durează 2-3 ani. Adulții apar pe arbuști în lunile iunie-august.

38 Genul *Gaurotes* Le Conte

În fauna noastră o singură specie.

***Gaurotes virginea* Linnaeus** Capul, antenele, picioarele și sternul negre. Pronotul negru sau roșcat, elitrele albastre, verzi sau violete cu reflexe metalice. Sternitele abdominale roșii ori portocalii. Capul prezintă rugozități punctate dese, mai accentuate la nivelul pronotului. Suprafața capului și a pronotului prezintă câte un șanțuleț longitudinal median. Articolele 3-4 luate împreună sunt mai lungi comparativ cu articolul 5. Discul pronotului relativ lucios, prevăzut cu o punctuație rară. Elitrele

de aproximativ două ori mai lungi decât late, prevăzute cu o punctuație deasă și accentuată. Metasternul cu o punctuație fină și deasă, fiind acoperit cu o pubescentă scurtă, iar abdomenul prezintă o punctuație și o pubescentă rară. L = 8,5-12,5 mm.

♂ Antenele depășesc jumătatea elitrelor, acestea din urmă fiind ușor îngustate postmedian. Ultimul sternit abdominal cu vârful trunchiat.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele nu ating jumătatea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele. Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit.

-ab. occipitalis Tippm. Vertexul cu o pată mică de culoare roșcată.

-ab. notaticollis Pic Pronotul cu o pată difuză, roșcat-închisă.

-ab. nigronotaticollis Tippm. Pronotul roșu cu o pată neagră, de dimensiuni variabile.

-ab. thalassina Schr. Pronotul roșu-unicolor.

-ab. violacea Deg. Elitrele de nuanță violacee.

-ab. vidua Muls. Elitrele negre.

-ab. brunnescens Schm. Antenele și picioarele albastru-maronii, scutелul negru, iar elitrele prezintă irizații metalice slabe.

-ab. sanguinaria Pic Femurele roșcate parțial sau total.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul coniferelor cât și al esențelor foioase. O generație apare o dată la 2 ani. Nimfoza se realizează în sol. Adulții sunt activi în lunile mai-august, fiind întâlniți pe Apiaceae și Asteraceae.

39 Genul *Xylosteus* Frivaldsky

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Xylosteus spinolae* Frivaldsky** Corpul ușor lucios, cu partea dorsală roșcat-maronie. Elitrele maronii cu pete galben-roșcate: una antebazală situată în cincimea anterioară lângă sutură, alta antemediană laterală alungită, o pată anteapicală mare și o bandă transversală postmediană, scurtă, ± ondulată. Antenele, aparatul bucal, picioarele și partea ventrală a corpului roșcate, de nuanță mai deschisă decât elitrele. Capul puternic îngustat după tâmpile, împreună cu ochii este mai lat decât marginea anterioară a pronotului. Suprafața capului prezintă un șanțuleț median longitudinal și rugozități punctate, fine și dese. Ochii mari, convecși, puternic fațetați. Scapul îngroșat și ușor arcuit. Pronotul mai lung decât lat, îngustat atât anterior cât și posterior, prevăzut cu două convexități discale mari, separate între ele printr-un șanțuleț longitudinal median. Marginile laterale ale pronotului prezintă un dinte lateral bine dezvoltat, ușor arcuit în sus. Suprafața elitrelor cu rugozități accentuate și cu o pubescentă culcată, scurtă și rară. Ultima pătrime posterioară a elitrelor are o punctuație mai fină. Picioarele lungi, femurele depășesc marginile laterale ale elitrelor. L = 14-16 mm.

♂ Elitrele cu marginile laterale ± paralele, mai lungi decât la ♀. Ultimul articol al palpiilor lătit în formă de secure.

♀ Elitrele mai lățite, cu marginile laterale rotunjite posterior. Articolul terminal al palpiilor cilindric, ușor îngroșat în partea mediană.

Larvele se dezvoltă sub scoarța ramurilor uscate de *Corylus avellana*. Adulții sunt întâlniți din aprilie până în iulie, fiind atrași de lumina artificială. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani.

40 Genul *Oxymirus* Zetterstedt

În fauna României o singură specie.

***Oxymirus cursor* Linnaeus** Capul prezintă un șanțuleț median longitudinal, iar tâmpilele nu sunt diferențiate. Ochii ușor sinuați. Suprafața capului cu rugozități punctate fine și dese. Al 4-lea articol antenal de aproximativ două ori mai scurt decât articolul 5. Pronotul mai lung decât lat, cu marginea anterioară convexă. Marginile laterale ale pronotului au un dinte arcuit în sus. Discul pronotului prezintă o impresiune adâncită lată. Suprafața pronotului are rugozități punctate dese. Elitrele îngustate în treimea lor posterioară, cu vârful rotunjit și cu unghiul sutural denticulat. Pe fiecare elită există câte două carene longitudinale și câte o bordură humerală. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație dublă. Femurele posterioare nu ating vârful elitrelor. L = 16-23 mm.

♂ Corpul negru, acoperit cu o pubescență cenușie, mai deasă pe partea ventrală. De fiecare parte a depresiunii discale a pronotului se află câte o impresiune adâncită. Sternitul anal prezintă o carenă mediană adâncită.

♀ Corpul negru, cea mai mare parte a antenelor, aparatul bucal, tibiile și tarcele de nuanță ruginie. Elitrele cafeniu-gălbui cu benzi longitudinale negre, dintre care una suturală, iar alta este prelungită de la umăr până la vârful. De o parte și de alta a depresiunii discale a pronotului se află câte două impresiuni adâncite. Partea apicală a sternitului anal cu o strie superficială.

Varietăți întâlnite la ♂:

-***ab. subvittatus* Rtt.** Elitrele au câte o bandă discală și una laterală de culoare maronie. Marginea elitrelor neagră.

-***ab. nigricollis* Letzn.** Elitrele maronii, cu câte o bandă suturală și alta laterală negricioase.

-***ab. bicoloricollis* Pic** Capul negru cu pete roșii. Pronotul negru cu marginile parțial roșcate. Elitrele galbene, cu sutura și marginile laterale de nuanță mai închisă.

-***ab. spaceki* Roub.** Corpul galben, antenele începând cu articolul 3, baza femurelor, metasternul, o bandă discală scurtă pe elitre și alta subhumerală prezintă o culoare neagră.

Varietăți întâlnite la ♀:

-***ab. tournieri* Pic** Elitrele roșcate, banda neagră discală a elitrei fiind redusă la o linie humerală.

-***ab. verneuli* Pic** Corpul unicolor, galben-cafeniu.

-***ab. semiobscurus* Pic** Capul și pronotul negre, în rest corpul este galben-cafeniu.

-***ab. lineatus* Letzn.** Banda suturală și cea discală sunt contopite, pe elitre apare o singură pată longitudinală gălbuie, situată în jumătatea anterioară a discului.

-***ab. fenestratus* Letzn.** Pe elitre este prezentă câte o pată apicală alungită, de culoare gălbuie.

-***ab. niger* Letzn.** Corpul negru. Aparatul bucal, tuberozitățile de inserție ale antenelor, tibiile anterioare și o tivitură îngustă la nivelul marginilor laterale ale elitrelor au o nuanță roșcată.

-***ab. nigrinus* Rtt.** Coloritul corpului este similar cu forma tipică ♂.

Larvele se dezvoltă sub scoarța arborilor bătrâni și putreziți. Adulții apar în lunile mai-august pe trunchiurile copacilor și pe flori, fiind activi în timpul nopții. O generație se dezvoltă o dată la 3 ani.

41 Genul *Akimerus* Serville

În fauna noastră o singură specie.

***Akimerus schaefferi* Laichartig** Corpul galben-roșcat, cafeniu-roșcat sau negru-cafeniu, acoperit cu o pubescență culcată și deasă, de nuanță galben-aurie. Capul prezintă un șanțuleț longitudinal median, iar clipeul este bine dezvoltat, trunchiat anterior, mai puternic punctat la bază. Fruntea și vertexul cu rugozități punctate, mai accentuate pe vertex. Pronotul îngustat anterior, prevăzut cu un șanțuleț longitudinal median, de o parte și de alta a acestuia se află câte o convexitate lățită. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un vârf ascuțit. Suprafața pronotului are rugozități accentuate. Scutелul este acoperit cu o pubescență lungă și deasă, de culoare cenușie sau gălbuie. Elitrele de aproximativ două ori mai lungi decât late, cu vârful oblic-trunchiat. Treimea anterioară a elitrelor este prevăzută cu rugozități accentuate, spre vârf punctuația devine din ce în ce mai fină. L = 20-24 mm.

♂ Elitrele unicolore.

♀ Fiecare elită prezintă câte o bandă transversală mediană de culoare gălbuie, la exemplarele care au un colorit mai deschis, această bandă este slab conturată.

-ab. *nigrinus* Pic Atât ♂ cât și ♀ prezintă pe elitre o bandă transversală mediană, de culoare gălbuie.

Larvele se dezvoltă în lemnul arborilor bătrâni, iar adulții sunt întâlniți pe arbuști și pe flori, în lunile iunie-iulie. Ciclu biologic durează cel puțin 3 ani.

42 Genul *Stenocorus* Geoffroy

Capul alungit. Antenele sunt alcătuite din 11 articole și se inseră în fața ochilor. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât articolul 4. Pronotul puternic îngustat atât anterior cât și posterior, marginile lui laterale prezintă un dinte bine conturat cu vârful obtuz. Femurele posterioare nu ating vârful elitrelor. Ghearele cu o proeminență bazală de dimensiuni reduse.

În arealul nostru faunistic a fost semnalată o singură specie.

***Stenocorus meridianus* Linnaeus** Capul, pronotul și baza elitrelor prezintă peri erecti. Suprafața elitrelor cu o pubescență scurtă și fină, de nuanță galben-aurie pe un fond galben sau cenușiu-argintie pe un fond negru. Capul și pronotul negre. Elitrele de regulă negre cu baza cafenie, galben-roșcată sau cafeniu-gălbuie, uneori elitrele pot fi negre-unicolore. Antenele adesea negre, cu primele două articole parțial galbene sau roșcate. În alte cazuri antenele sunt galben-cafenii, cu vârful unor articole negru sau de nuanță întunecată. Picioarele galbene, adesea cu vârful femurelor și tibiilor negricioase. Tarsele negre. Suprafața capului cu rugozități punctate fine și dese, mai accentuate pe vertex. Pronotul alungit, prevăzut cu o bordură la nivelul marginii anterioare. Discul pronotului cu un șanțuleț longitudinal median, de o parte și de alta a lui se află câte o convexitate longitudinală. Suprafața pronotului și a elitrelor are o punctuație dublă. Elitrele alungite, ± îngustate distal, cu vârful trunchiat sau ușor sinuat. L = 15-26 mm.

♂ Abdomenul predominant roșu.

♀ Abdomenul negru cu ultimele sternite roșii, sau el este negru-unicolor.

-ab. *ruficrus* Scop. Elitrele negre cu câte o pată humerală de nuanță mai deschisă.

-ab. *laevis* Ol. La fel cu forma precedentă, dar picioarele sunt negre.

-ab. *chrysogaster* Schr. Elitrele negre cu picioarele de nuanță întunecată.

-ab. *bilineatus* Pic Elitrele negre, marginile lor laterale prezintă o tivitură antemediană gălbuie.

-ab. cantharinus Hbst. Baza antenelor de nuanță gălbuie. Elitrele galben-cafenii unicolore sau cu sutura și partea apicală negricioase. Picioarele galbene, cu vârful femurelor, tibiilor și cu tarsele negricioase.

-ab. postsignatus Pic Elitrele galbene, cu o pată suturală postmediană și cu apexul de nuanță întunecată.

Larvele trăiesc în lemnul esențelor foioase. Adulții sunt întâlniți pe flori în lunile mai-iulie. Durata de apariție a unei generații este de cel puțin 2 ani.

43 Genul *Anisorus* Mulsant

În fauna României o singură specie.

***Anisorus quercus* Götz** Partea dorsală a corpului prezintă o pubescență scurtă și rară, cenușiu-argintie pe un colorit de fond negru sau galbenă-aurie pe un fond roșcat-marونی. Pubescența părții ventrale a corpului este mai deasă la nivelul sternului. Suprafața capului prezintă rugozități punctate dese. Primul articol de la baza antenelor ușor arcuit, articolul 4 este de două ori mai scurt decât articolul 5. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu o linie mediană longitudinală, de parte și de alta a ei se află câte o convexitate discală. Suprafața pronotului prezintă o punctuație neuniformă, fină și deasă. Elitrele au o punctuație dublă și rugozități transversale. Vârful elitrelor sinuat, cu unghiul sutural și cel exterior ascuțite. L = 12-21 mm.

♂ Corpul negru cu abdomenul roșu. Elitrele negre cu câte o pată humerală roșcată sau galben-roșcată. Antenele ajung până la nivelul treimii posterioare a elitrelor.

♀ Corpul negru cu elitrele galben-cafenii. Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor.

-ab. magdalenae Pic La ♂ elitrele sunt galben-cafenii.

-ab. unicolor Fleisch. Elitrele negre, cu partea subhumerală a epipleurelor roșie.

-ab. scutellaris Rtt. Elitrele galben-cafenii, cu câte o pată scutelară alungită, de culoare neagră.

-ab. discoideus Rtt. Elitrele galben-cafenii, prevăzute cu o pată mediană comună neagră, de formă ovală.

-ab. bistriatus Plav. Elitrele galben-cafenii cu câte două liniuțe discale paralele, de culoare neagră.

-ab. subvittatus Rtt. Elitrele galben-cafenii, cu sutura neagră și cu o liniuță laterală neagră.

-ab. apicalis Rtt. Elitrele negre, cu partea subhumerală a epipleurelor elitrelor și cu câte o pată alungită, de culoare galbenă sau roșcată.

-ab. marginatus Kr. Elitrele negre, pe margini au o bordură galbenă.

-ab. aureopubescens Pic La ♂ suprafața elitrelor prezintă o pubescență deasă, galben-aurie.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., *Acer* sp. și *Fraxinus* sp., iar adulții sunt întâlniți în lunile aprilie-iunie pe trunchiuri, lemne și flori.

44 Genul *Pachyta* Zetterstedt

Capul nu este îngustat în spatele tâmpelor. Ochii relativ mari, convecși, ± sinuați. Antenele se inseră în fața ochilor în imediata lor vecinătate și nu ating vârful elitrelor. Scapul ușor arcuit, al 3-lea articol antenal este puțin mai lung decât articolul 4. Articolul terminal al palpiilor maxilari de aproximativ două ori mai lung decât lat, îngustat la bază și trunchiat la vârf. Palpii labiali de două ori mai scurți comparativ cu

cei maxilari, prezintă ultimul articol lătit în formă de secure. Pronotul la fel de lung și de lat, puternic îngustat anterior, prevăzut cu un dinte lateral bine dezvoltat. Scutелul triunghiular. Elitrele evident îngustate distal, mai late decât baza pronotului. Vârful elitrei trunchiat sau ușor sinuat. Picioarele alungite, pretarsul picioarelor posterioare este mai lung decât articolele 2-3 luate împreună.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate două specii.

1. Pronotul mat, prevăzut cu rugozități punctate și accentuate (fig.146a). Numai primele două treimi ale elitrei cu granulații punctate, în treimea apicală există o punctuație fină și rară.....**1 P. quadrimaculata L.**
- Suprafața pronotului lucioasă cu o punctuație fină și rară (fig.146b). Întreaga suprafață a elitrei prezintă rugozități accentuate.....**2 P. lamed L.**

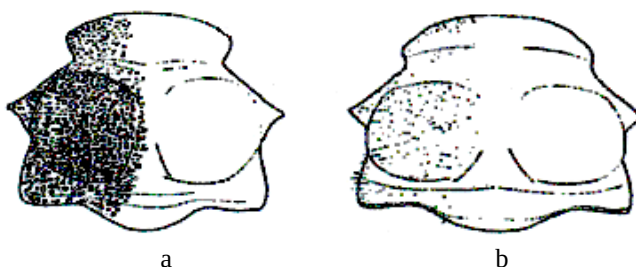

Fig. 146

Punctuația pronotului la *Pachyta* (după U. Bense)

a-*Pachyta quadrimaculata*, b-*P. lamed*.

1 *Pachyta quadrimaculata* Linnaeus Corpul negru cu elitrele galben-cafenii, acestea din urmă prezintă câte două pete dintre care una antemediană, alta postmediană. Uneori pata antemediană poate fi absentă, poate fi divizată sub forma a două linii lățite sau cele două pete pot fi contopite printr-o bandă longitudinală lată. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență deasă, galben-cafenie. Suprafața capului cu rugozități trans-versale dese și accentuate și cu o impresiune transversală situată după ochi. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4. Pronotul este mai puternic îngustat anterior decât posterior, prevăzut cu câte un dinte lateral bine dezvoltat. Discul pronotului are un șanțuleț median longitudinal, de o parte și de alta a lui se află câte o convexitate alungită. Capul și pronotul prezintă o pubescență fină, erectă, de nuanță cafenie. Elitrele glabre, de aproximativ 2-2,5 ori mai lungi decât late, cu vârful oblic-trunchiat sau ușor sinuat. Suprafața elitrei prezintă rugozități punctate în primele 2/3, iar în ultima treime distală ele au o punctuație fină și rară. Femurele posterioare depășesc vârful elitrei, iar metatarsul picioarelor posterioare este mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. L = 11-20 mm.

În zona montană în lunile iulie-august pe flori, mai ales pe Apiaceae.

2 *Pachyta lamed* Linnaeus Capul cu o strie longitudinală mediană, fiind prevăzut cu o punctuație deasă, mai accentuată pe frunte și pe vertex. Primul articol antenal ușor arcuit, iar articolul 3 este de aproximativ 1,5 ori mai lung comparativ cu articolul 4. Pronotul cu lungimea și lățimea aproximativ egale, având un șanțuleț longitudinal median. Suprafața pronotului lucioasă, cu o punctuație fină. Scutелul alungit, de formă triunghiulară. Elitrele de 2-2,5 ori mai lungi decât late, evident îngustate apical, prezintă vârful oblic-trunchiat și ușor sinuat. Unghiul sutural și cel

exterior al elitrei denticulate. Capul și pronotul cu o pubescență de nuanță cenușie, iar elitrele sunt glabre. L = 10,5-19,5 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul ultimii treiimi posterioare a elitrelor. Elitrele unicolore, de nuanță roșcat-maronie.

♀ Antenele mai scurte, de regulă ele nu depășesc treimea anterioară a elitrelor. Elitrele galben-maronii, cu câte două pete negre cu un contur neregulat, dintre care una anterioară este oblică, alungită anterior spre umăr, iar cea posterioară este alungită longitudinal.

-ab. bisignata Plav. Elitrele galben-cafenii cu câte o pată anterioară oblică de nuanță cafeniu-deschisă.

-ab. x nigrum Hellen La ♀ cele două pete de pe elitre sunt contopite longitudinal lângă sutură.

-ab. marginata Plav. Elitrele negre, marginile lor laterale și sutura prezintă o tivitură îngustă de culoare galbenă.

-ab. apicemaculata Heyr. Elitrele negre cu vârful galben.

-ab. nigrina Pic Elitrele negre cu unghiurile humerale gălbui.

-ab. bilunata Demelt Petele negre de pe elitre sunt reduse sub forma a două liniuțe longitudinale.

-ab. semisignata Demelt Elitrele negre cu câte o liniuță longitudinală gălbuie.

În zona montană în pădurile de fag și conifere. Adulții se întâlnesc pe conifere și pe flori în lunile iulie-august. Pupele se dezvoltă în solul umed. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

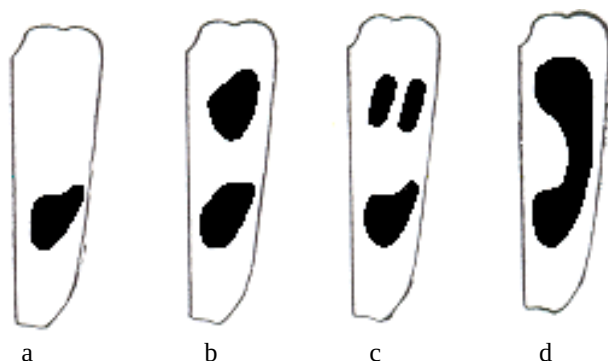

Fig. 147

Variabilitatea desenului elitrelor la *Pachyta quadrimaculata* (după L. Heyrovsky)
a-ab. *bimaculata* Schönh., b-forma *typica*, c-ab. *sexmaculata* Heyr., d-ab. *hubentali* Jänner.

45 Genul *Evodinus* Le Conte

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Evodinus clathratus* Fabricius** Capul și pronotul negre, elitrele la forma tipică negre, cu câte două benzi transversale gălbui și cu mai multe pete galbene postmediană contopite în formă de rețea. Uneori și în partea mediană a elitrelor sunt prezente pete galbene ± contopite. Antenele de lungime medie, baza articolelor (începând cu articolul 3) galben-roșcată. Picioarele roșii ori galben-roșcate, cu apexul femurelor și tibiilor negricioase, mai rar picioarele pot fi negre-unicolore. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele au rugozități

punctate relativ accentuate. În jumătatea antemediană a elitrelor sunt vizibile șanțulețe longitudinale, iar postmedian apar impresiuni rotunde, ușor adâncite. L = 10-12 mm.

-ab. *nigritus* Pic Elitrele în totalitate negre.

-ab. *nigrescens* Gredl. Suprafața elitrelor cu pete galbene ± șterse.

-ab. *mordacicolor* Roub. Elitrele de nuanță deschisă, cu o bandă transversală neagră, picioarele negre-unicolore.

-ab. *nigrosignatus* Rtt. Elitrele galbene, cu o bandă transversală mediană neagră și cu alte pete mici și negre, dispuse în formă de rețea. Picioarele galben-roșcate.

-ab. *pedemontanus* Daniel Elitrele prezintă același colorit la forma precedentă, dar picioarele și antenele sunt negre-unicolore.

-ab. *brunnipes* Muls. Cea mai mare parte a elitrelor, picioarele și antenele sunt negre.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor și al esențelor foioase, sub scoarță sau în ramurile mai groase. Ciclul biologic durează 2 ani. Împuparea se realizează în sol. Adulții apar din mai până în iulie pe flori.

46 Genul *Brachyta* Fairmaire

Dintre cele 3 specii europene una este prezentă și în fauna României.

***Brachyta balcanica* Hampe** Capul și pronotul negre, elitrele galbene. Fiecare elită prezintă câte 6-7 pete negre rotunjite (fig.148), dintre care 3-4 sunt dispuse de-a lungul suturii și alte 3 de-a lungul marginii laterale. Antenele scurte, primele 4 articole antenale și baza articolului 5 de nuanță gălbuie. Picioarele cu femurele și tarsale negre, tibiile sunt galbene cu treimea apicală negricioasă. Jumătatea postmediană a pronotului cu o linie longitudinală mediană scurtă, slab conturată. Partea dorsală a corpului mată, prevăzută cu rugozități punctate fine și dese. L = 14-20 mm.

Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iunie pe flori de *Paeonia* sp.

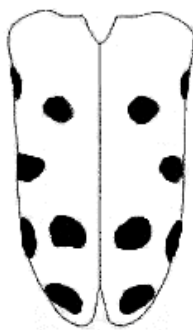

Fig. 148

Elitrele la *Brachyta balcanica* (după U. Bense)

47 Genul *Pidon* Mulsant

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Pidon lurida* Fabricius** Capul și pronotul predominant roșcat-maronii, uneori negre. Elitrele unicolore, roșcat-maronii sau cu câte o bordură dispusă la nivelul suturii și a marginilor laterale. Partea ventrală a corpului are o nuanță mai

închisă, fiind maronie. Antenele maronii cu primele două articole galben-roșcate. Picioarele anterioare roșcate, în rest picioarele sunt roșcat-maronii, cu vârful femurelor posterioare negru și cu tibiile posterioare predominant negre, numai la bază ele au o culoare galben-roșcată. Extremitatea apicală a tibiilor posterioare poate avea uneori o nuanță mai închisă. Mezo și metasternul negre. Corpul prezintă o pilozitate fină, culcată, de culoare gălbuie. Suprafața capului și a pronotului dispun de o punctuație fină, iar discul pronotului are un șanțuleț longitudinal median slab conturat. Elitrele plane, de aproximativ 3 ori mai lungi decât late, prevăzute cu o punctuație accentuată relativ deasă, mai fină la partea distală. Sternul și sternitele abdominale prezintă o punctuație fină și deasă. L = 9-11,5 mm.

♂ Antenele ating apexul elitrelor, iar elitrele sunt mai înguste.

♀ Antenele sunt mai scurte, elitrele fiind mai late.

-ab. suturalis Ol. Capul și pronotul negre. Elitrele roșcat-maronii cu sutura și marginile laterale negre. Femurele mediane negre spre vârf.

-ab. notaticollis Pic Pronotul negru cu partea dorsală roșcată.

Larvele se dezvoltă îndeosebi în lemnul de *Pinus sp.* și *Fagus sp.* Ciclul biologic durează 2 ani. Nimfoza are loc în sol, iar adulții apar pe flori în lunile mai-august.

48 Genul *Dinoptera* Mulsant

Cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Dinoptera collaris* Linnaeus** Capul, picioarele și antenele negre. La forma tipică pronotul și abdomenul sunt roșii sau portocalii. Elitrele au o culoare albastru-închisă ori verde-negricioasă. Suprafața capului cu o punctuație fină și rară, ceva mai deasă pe clipeu, aceasta din urmă prezintă de regulă un șanțuleț longitudinal median. Articolele antenale 3 și 4 au o lungime aproximativ egală. Pronotul mai lung decât lat, ușor lățit median, cu marginile laterale mai puternic îngustate anterior. Atât marginea anterioară cât și baza pronotului au o bordură bine vizibilă. Discul pronotului convex, lipsit de un șanțuleț longitudinal median, iar suprafața pronotului dispune de o punctuație fină și rară. Elitrele scurte, cu marginile laterale ± paralele și cu vârful rotunjit. Jumătatea antemediană a elitrelor cu puncte relativ accentuate, în rest punctele sunt mai fine. Sternul prezintă o punctuație fină și deasă, iar sternitele abdominale au o punctuație mai fină comparativ cu cea de pe stern. Partea dorsală a corpului cu o pilozitate scurtă și rară, de culoare maroniu-negricioasă ori neagră. L = 6,5-9 mm.

♂ Antenele depășesc jumătate din lungimea elitrelor.

♀ Antenele ajung cel mult până la jumătatea elitrelor.

-ab. nigricollis Muls. Pronotul negru-unicolor.

-ab. marginicollis Tippm. Pronotul prezintă o pată discală neagră.

Specie polifagă, larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt întâlniți din mai până în august pe flori.

49 Genul *Acmaeops* Le Conte

Capul alungit cu ochii nesinuați. Antenele se inseră înaintea ochilor, vârful antenelor ajunge până la mijlocul elitrei. Scapul mai lung decât articolul 3, acesta din urmă fiind aproximativ la fel de lung cât articolele 4 și 5 luate împreună. Pronotul cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Elitrele lățite, ușor îngustate posterior cu vârful trunchiat. Picioarele subțiri cu femurele ușor îngroșate. Porțiunea anteapicală a tibiilor posterioare nu este sinuată. Metatarsul picioarelor posterioare

ceva mai lung comparativ cu articolele tarsale 2-3 luate împreună, articolul 3 fiind puternic sinuat.

În fauna noastră două specii.

1. Tâmpilele mai scurte, ele ating 2/3 din diametrul ochilor (fig.149a). Pronotul cu o pubescentă dublă, formată din perișori culcați și ridicați.....
.....**1 A. septentrionis** Thoms.
- Tâmpilele au o lungime egală cu diametrul ochilor (fig.149b). Suprafața pronotului prezintă o pubescentă uniformă, erectă.....**2 A. pratensis** Laich.

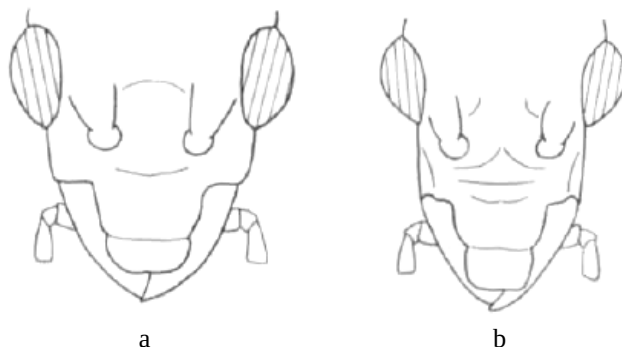

Fig. 149

Capul văzut din față la *Acmaeops* (după U. Bense)

a-*Acmaeops septentrionis*, b-*A. pratensis*.

1 *Acmaeops septentrionis* Thomson Capul și pronotul negre, elitrele unicolore, negre sau maronii, ori negre cu o bordură galbenă la nivelul marginilor laterale. Epipleurele elitrelor roșcate sau roșcat-maronii. Antenele maronii cu vârful cafeniu. Picioarele negre cu tarsele maronii. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă, mai bine vizibilă pe vertex. Articolele antenale 3 și 4 au o lungime aproximativ egală. Pronotul cu marginile laterale rotunjite median, discul pronotului fiind aplatizat, prevăzut cu un șanțuleț longitudinal median. Suprafața pronotului are o punctuație fină și o pubescentă dublă formată din peri erecti și culcați. Scutelul triunghiular cu vârful rotunjit. Elitrele alungite și trunchiate la vârf, prevăzute cu o pubescentă scurtă. Unghiul sutural al elitrelor denticulat, iar cel apical extern este rotunjit. Metatarsul picioarelor posterioare evident mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună. L = 7,5-10 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin jumătatea lungimii elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ajung până la jumătatea elitrelor.

-forma tipica Elitrele negre cu marginile laterale gălbui.

-ab. *simplonicus* Stierl. Elitrele negre-unicolore.

-ab. *alpestris* Pic Elitrele de culoare roșcată sau roșcat-maronie. La exemplarele vechi conservate ele au o nuanță gălbuie.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor, îndeosebi pe *Picea* sp., dar și pe *Larix* sp. și *Pinus* sp. Ciclul biologic durează 2 ani. Împuparea se realizează atât în sol cât și sub scoarța copacilor. Adulții sunt activi în lunile mai-august, fiind întâlniți pe trunchiuri de conifere și pe flori.

2 *Acmaeops pratensis* Laichartig (*strigillata* F.) Capul, pronotul, antenele și picioarele negre. La forma tipică elitrele sunt galben-maronii cu umerii negri. Capul cu o punctuație mai accentuată pe vertex și cu ochii nesinuati. Al 3-lea articol antenal ceva mai lung comparativ cu articolul 4. Pronotul cu marginile laterale îngustate de la bază spre vârf, marginea sa anterioară fiind de două ori mai îngustă decât cea posterioară. Discul pronotului cu un șanțuleț median longitudinal scurt sau cu o linie oblică scurtă. Scutелul triunghiular cu vârful rotunjit. Elitrele ușor îngustate postmedian și trunchiate la vârf. Unghiul apical extern al elitrelor este obtuz. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate dese și accentuate. Sternitele abdominale au o punctuație fină și deasă. Capul și pronotul cu o pubescență erectă de culoare maronie, iar elitrele prezintă o pilozitate culcată, galben-maronie. L = 6,5-9,5 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin mijlocul elitrelor.

♀ Antenele nu ajung la jumătatea elitrelor.

-ab. *suturalis* Muls. Umărul elitrei, sutura și marginea apicală negricioase.

-ab. *obscuripennis* Pic Elitrele unicolore, castanii ori maroniu-negricioase. Prezintă o biologie asemănătoare cu a speciei precedente.

50 Genul *Cornumutula* Letzner

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Cornumutula quadrivittata* Gebler** Capul și pronotul negre, la forma tipică elitrele sunt negre, prevăzute cu câte două benzi longitudinale gălbui. Primele 4 articole de la baza antenelor galben-roșcate, în rest ele sunt negre. Picioarele predominant roșcat-maronii, uneori cu vârful femurelor mediane și posterioare negre. Capul cu rugozități punctate dese, prevăzut cu o strie mediană frontală. Scapul are o punctuație fină și deasă, suprafața lui cu o pilozitate scurtă, fiind ceva mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună. Al 2-lea articol antenal este de aproximativ două ori mai scurt decât articolul 3. Pronotul mai lung decât lat, ușor îngustat atât anterior cât și posterior. Discul pronotului cu un șanțuleț median longitudinal, de o parte și de alta a lui se află câte o suprafață convexă adâncită. La nivelul marginilor laterale ale pronotului există o punctuație mai accentuată. Suprafața capului și a pronotului are o pubescență scurtă de culoare castaniu-închisă. Elitrele evident alungite și înguste, cu umerii proeminenți, cu marginile laterale ± paralele și cu vârful rotunjit. Treimea bazală a elitrelor cu rugozități punctate dese, spre apex punctuația devine din ce în ce mai fină. Discul elitrelor cu câte două nervuri longitudinale șterse, iar suprafața elitrelor prezintă o pilozitate fină, alcătuită din perișori scurți și rari de nuanță gălbuie ori cafenie. Partea ventrală a corpului lucioasă, cu o punctuație fină și deasă, prevăzută cu o pubescență galbenă ori cafenie. Picioarele cu femurele posterioare mai scurte decât tibiile. Metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L = 8-12 mm.

♂ Șanțulețul longitudinal median al pronotului și cele două convexități discale sunt slab conturate. Elitrele mai scurte și mai înguste.

♀ Atât șanțulețul longitudinal median al pronotului cât și cele două convexități discale bine diferențiate. Elitrele sunt mai late.

-forma tipica Elitrele negre cu câte două benzi longitudinale galbene.

-ab. *nigropicta* Letzn. Elitrele cafenii, fiecare elită prezintă câte două benzi longitudinale galbene.

-ab. *tatrica* Sekera Benzile galbene de pe fiecare elită se contopesc la nivelul bazei elitrei.

-**ab. *flavescens* Letzn.** Benzile galbene de pe fiecare elită se contopesc spre apexul elitrei.

-**ab. *slovenica* Sekera** Benzile galbene de pe fiecare elită sunt contopite atât anterior cât și posterior.

-**ab. *nigrescens* Letzn.** Benzile galbene de pe elitre sunt înguste și slab conturate.

-**ab. *bivittata* Plav.** Fiecare elită prezintă o singură bandă discală îngustă, situată în jumătatea antemediană a elitrei.

-**ab. *weisei* Heyd.** Femurele și tibiile negre, iar desenul de pe elitre este bine conturat.

Specie rară, răspândită în zona montană. Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor de regulă în trunchiuri uscate, la o distanță de 2-4 m de sol. O generație apare la 3 ani. Împuparea se realizează în lemnul de conifere, iar adulții sunt activi din iunie până în august.

51 Genul *Cortodera* Mulsant

Capul cu ochii nesinuți și cu tâmpile bine conturate. Sutura frontală dreaptă. Articolul terminal al palpiilor maxilari lățit în formă de secure sau cu marginile laterale ± paralele. Pronotul transvers cu marginile laterale îngustate anterior. Elitrele alungite cu vârful rotunjit. Al 3-lea articol al tarselor posterioare este mai lung decât primele două.

În fauna României au fost semnalate 6 specii.

1. Articolul terminal al palpiilor maxilari este ușor lățit apical (fig.150a). Primele 3 articole ale tarselor galben-roșcate, iar articolul 4 este negru.....2
- Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit în formă de secure (fig.150b). Toate articolele tarsale prezintă o nuanță întunecată.....3

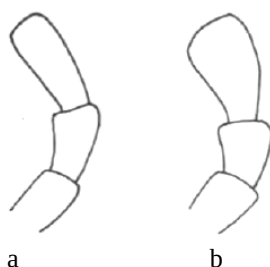

Fig. 150

Palpii maxilari la *Cortodera* (după U. Bense)

a-*Cortodera humeralis*, b-*C. flavimana*.

2. Capul prezintă în jurul ochilor și a locului de inserție al antenelor o pubescență bine vizibilă (fig.151a, pag.231). Pronotul este lipsit de o linie mediană longitudinală netedă. Metatarsul picioarelor posterioare mai scurt decât articolele 2-3 luate împreună.....1 ***C. humeralis* Schall.**
- Zona din jurul ochilor și a locului de inserție al antenelor are o pilozitate rară. (fig.151b, pag.231). Pronotul cu o linie longitudinală mediană netedă. Primul articol al tarselor posterioare este de regulă mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună.....2 ***C. femorata* F.**

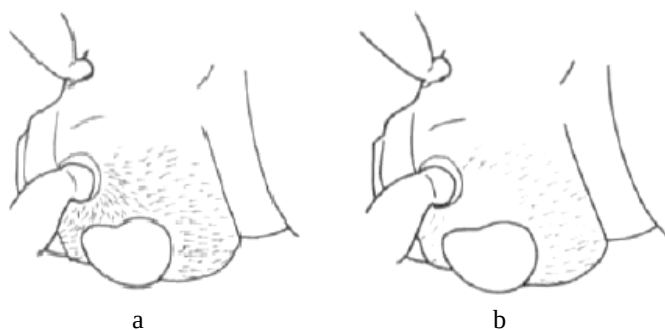

Fig. 151

Capul văzut din profil la *Cortodera* (după U. Bense)

a-*Cortodera humeralis*, b-*C. femorata*.

3. Pronotul (văzut din profil) cu o pubescență scurtă și deasă, de culoare galben-deschisă ori galben-aurie (fig.152a).....**3 *C. flavimana* Waltl**
- Suprafața pronotului (văzută din profil) prezintă o pubescență mai lungă, erectă, albicioasă ori de nuanță întunecată (fig.152b).....**4**
4. Elitrele negre-metalice, uneori cu reflexe metalice albastrii. Picioarele predominant roșii sau roșcat-maronii.....**4 *C. villosa* Heyd.**
- Elitrele negre-mate, mai rar maronii. Picioarele de regulă negre, mai rar ± roșcate.**5 *C. holosericea* F.**

Alte specii: *Cortodera differens* Pic L = 8-11 mm.

Fig. 152

Pubescența pronotului la *Cortodera* (după U. Bense)

a-*Cortodera flavimana*, b-*C. holosericea*.

1 *Cortodera humeralis* Schaller (*quadriguttata* F.) Capul și pronotul negre, elitrele cu un colorit variabil, de regulă negre cu umerii gălbui, sau cu două pete bazale galbene, una humerală, alta situată lângă scutel. Mai rar elitrele pot fi galben-roșcate unicolore. Antenele negre, cu baza roșcat-maronie sau galben-unicolore. Picioarele negre ori galben-roșcate, în acest din urmă caz baza femurelor mediane este negricioasă. Sternitele abdominale întotdeauna negre. Capul cu tâmpile ceva mai scurte decât diametrul ochilor. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4 și ceva mai scurt comparativ cu articolul 5. Pronotul convex, cu marginile laterale îngustate anterior. Discul pronotului are un șanțuleț longitudinal median sau o impresiune longitudinală mediană adâncită, iar suprafața pronotului prezintă o pubescență culcată de nuanță roșcat-maronie. Elitrele lungi cu marginile laterale ± paralele, prevăzute cu granulații punctate. Suprafața elitrelor prezintă o pilozitate fină și rară, formată din perișori culcați de culoare cenușie sau gălbuie. La baza elitrelor se află peri lungi și erecti. Primul articol al tarselor posterioare este mai scurt decât articolele 2-3 luate împreună. Metatarsul și sternitele abdominale prezintă o

punctuație fină și o pubescență lungă și deasă, formată din perișori culcați de nuanță gălbuie. L = 7-11 mm.

♂ Vârful antenelor ajunge până în ultima pătrime distală a elitrelor.

♀ Antenele ajung până în treimea posterioară a elitrelor.

-ab. apicenottata Schm. Elitrele cu câte o pată anteapicală gălbuie, de formă ovală.

-ab. inhumeralis Schall. Elitrele sunt lipsite de o pată humerală galbenă.

-ab. taeniata Heyr. Cele două pete bazale ale elitrelor sunt contopite într-o singură pată semicirculară, iar fiecare elită prezintă câte o bandă longitudinală postmediană galbenă.

-ab. suturalis F. Suprafața elitrelor galben-maronie cu sutura negricioasă. Antenele galben-unicolore. Picioarele galben-maronii cu vârful femurelor mediane, posterioare și tarselor posterioare care sunt negricioase.

-ab. cocii Fleisch. La fel ca la varietatea precedentă, însă elitrele sunt unicolore, galben-maronii.

-ab. discoidalis Pic Coloritul este asemănător ca la *ab. suturalis*, dar marginile laterale și apexul elitrelor sunt negricioase.

-ab. nicolasi Bed. Marginile laterale ale elitrelor prezintă o bordură negricioasă, iar discul elitrelor are o bandă longitudinală de nuanță închisă care se unește la bază cu banda de pe elitra alăturată.

Larvele se dezvoltă în lemnul și în rădăcinile de *Quercus sp.* și *Prunus sp.* Prezintă o singură generație anuală, iar împuparea se realizează în sol. Adulții se întâlnesc pe flori în lunile mai-iunie.

2 Cortodera femorata Fabricius Capul și pronotul predominant negre, iar elitrele pot fi negre cu luciu verzui sau galben-roșcate. Picioarele anterioare, baza femurelor mediane și posterioare, uneori parțial tibiile galben-roșcate, în rest picioarele sunt negre. Mai rar picioarele pot fi unicolor-negre. Antenele negre sau roșcate. Sternitele abdominale aproape întotdeauna negre. Scapul aproximativ la fel de lung cât al 4-lea articol antenal. Pronotul ceva mai lung decât lat, prevăzut cu o linie longitudinală mediană netedă. Suprafața pronotului prezintă o pubescență deasă, formată din perișori culcați de culoare roșcată sau roșcat-maronie. Elitrele au o punctuație fină și deasă și o pilozitate rară. L = 7-11 mm.

-ab. monticola Ab. Aparatul bucal, cea mai mare parte a pronotului și pigidiul galbene. Marginea anterioară și cea posterioară a pronotului de culoare roșcată. Marginile elitrelor uneori și marginile laterale ale sternitelor abdominale gălbui.

-ab. fulvipennis Rtt. Elitrele galben-unicolore.

-ab. suturifera Rtt. Elitrele galbene cu sutura neagră, fiecare elită prezintă câte o pată de nuanță închisă.

-ab. griseipes Pic Toate femurele negre-unicolore.

Prezintă o singură generație anuală. Larvele se dezvoltă îndeosebi în lemnul de conifere. Împuparea are loc în sol, iar adulții sunt întâlniți în lunile aprilie-iulie pe flori.

3 Cortodera flavimana Waltl Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii cu sutura și marginile laterale negre. Uneori elitrele pot fi negre-unicolore. Abdomenul negru-unicolor sau negru cu vârful roșcat. Primele 3-4 articole antenale roșcate, în rest ele sunt negre. Picioarele posterioare cu excepția bazei femurelor și uneori a tarselor galben-roșcate, iar picioarele mediane și posterioare sunt de regulă negre. Tâmpilele aproximativ la fel de lungi cât lățimea ochilor. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4, ultimul fiind mai lung comparativ cu scapul.

Pronotul convex, având cea mai mare lățime în partea sa mediană. Discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și accentuată și o pubescență lungă și deasă de culoare gălbuie. De o parte și de alta a liniei mediane a pronotului este vizibilă câte o dungă longitudinală pubescentă. Elitrele alungite, cu marginile laterale $\pm$ paralele, prevăzute cu o punctuație deasă și accentuată. Suprafața elitrelor cu o pubescență scurtă, dispusă oblic la bază, în rest ea este culcată. Partea ventrală a corpului are o punctuație fină și o pilozitate fină, culcată, de nuanță gălbuie sau cenușie. L = 8-11 mm.

♂ Antenele ajung până la vârful elitrelor, iar pronotul este aproximativ la fel lung și de lat.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ajung până la nivelul ultimei pătrimi distale a elitrelor. Pronotul ușor transvers.

-ab. limbata Ganglb. Atât elitrele cât și picioarele sunt galben-unicolare.

-ab. rufipes Kr. Elitrele negre cu picioarele galbene.

-ab. brachialis Ganglb. Elitrele negre acoperite cu o pubescență albicioasă.

-ab. nigrita Heyd. Elitrele castanii, cu antenele și tibiile anterioare roșcat-maronii.

-ab. picea Juraček Elitrele maroniu-negricioase, acoperite cu o pubescență galben-maronie, iar picioarele mediane și posterioare sunt negre.

-ab. olympica Juraček Picioarele galbene cu femurele mediane și posterioare de nuanță mai închisă.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Ranunculus sp.*, iar adulții apar în aprilie-iulie pe florile și inflorescențele de Ranunculaceae.

4 Cortodera villosa Heyden Dorsal negru, elitrele cu reflexe albastrii, epipleurele elitrelor roșcate sau galben-roșcate. Antenele negre-unicolare, baza antenelor prezintă o nuanță roșcată. Picioarele roșii-unicolare ori galben-roșcate, vârful femurelor mediane și posterioare, tibiile, precum și tarsele mediane și posterioare sunt negre. Abdomenul negru cu vârful roșcat. Capul ceva mai îngust decât pronotul, de formă rotunjită, cu tâmpile bine conturate. Antenele relativ alungite, ele nu ating vârful elitrelor. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului cu un șanțuleț median longitudinal punctat, uneori cu o linie netedă bazală scurtă. Suprafața pronotului cu o pubescență erectă și cu o punctuație fină și deasă la nivelul discului, spre margini punctuația devine mai accentuată. Scutелul triunghiular, bine vizibil. Elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Suprafața elitrelor cu o pilozitate bazală erectă, în rest ele sunt acoperite cu o pubescență culcată de nuanță gălbuie. Punctuația elitrelor bine vizibilă, relativ deasă, uneori pot fi prezente rugozități $\pm$ accentuate. L = 8-11,5 mm.

-ab. rubidiventris Plav. Picioarele și abdomenul roșcate, iar tarsele sunt cafenii.

-ab. nigrita Heyd. Elitrele castanii, antenele și tibiile anterioare au o culoare roșcat-maronie.

-ab. umbriventris Roub. Abdomenul negru-unicolor.

Larvele se hrănesc cu rădăcinile de *Centaurea jacea*, iar împuparea se realizează în sol. Coleopterele au o singură generație anuală. Adulții apar în lunile mai-iulie, fiind întâlniți pe flori (*Lepidium sp.*, *Sisymbrium sp.*).

5 Cortodera holosericea Fabricius Capul și pronotul negre, elitrele negre, mai rar maronii. Sternitele abdominale negre, iar baza tibiilor este roșcată ori maronie. Uneori tibiile anterioare pot fi unicolore, roșcate sau maronii. Tâmpile sunt ceva mai

scurte decât diametrul ochilor. Al 3-lea articol antenal mai scurt decât scapul și articolul 4. Pronotul ușor transvers, puternic lățit median, marginea anterioară și baza pronotului au o lățime aproximativ egală. Discul pronotului cu o linie mediană longitudinală netedă, iar suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Pubescenta pronotului dublă, printre perișorii culcați sunt intercalați peri erecți de nuanță galbenă, maronie sau cenușie. Marginile laterale ale elitrelor $\pm$ paralele, iar punctuația elitrelor este fină și deasă ca și la pronot. Pubescenta elitrelor este dublă, bine vizibilă, de culoare galbenă sau cenușie cu reflexe argintii. Partea ventrală a corpului cu o punctuație fină și deasă, precum și cu o pubescentă culcată, galbenă ori cenușie. L = 8-14 mm.

♂ Antenele ajung aproape de vârful elitrelor.

♀ Antenele ajung până la nivelul treimii distale a elitrelor.

-ab. semitestacea Pic Elitrele roșcat-maronii, iar picioarele au o culoare negricioasă.

-ab. pilosa Pic Elitrele au același colorit ca la forma precedentă, dar picioarele au o nuanță mai deschisă.

-ab. rubripes Pic Atât elitrele cât și picioarele sunt galben-roșcate.

-ab. velutina Heyd. Picioarele roșii cu vârful femurelor negru, iar vârful tibiilor și tarsele sunt maronii. Uneori antenele pot fi parțial sau total roșii.

-ab. birnbacheri Pic Picioarele negre cu baza tibiilor anterioare de nuanță mai deschisă.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Centaurea triumfetti*, uneori ele trăiesc în sol și se hrănesc cu rădăcinile plantei gazdă. Prezintă o singură generație anuală. Împuparea se face în sol, iar adulții apar pe flori din aprilie până în iunie.

52 Genul *Grammoptera* Serville

Capul ușor îngustat după tâmpile, acestea din urmă fiind mai scurt decât jumătate din diametrul ochilor. Antenele nu depășesc vârful elitrelor, cu scapul mai scurt decât articolul 3. Articolul terminal al palpiilor maxilari alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele. Ochii ușor sinuați. La nivelul marginii anterioare a ochilor este prezentă o sutură frontală arcuită. Pronotul mai lung decât lat, cu discul convex și cu marginile laterale ușor rotunjite. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele, de regulă ele nu acoperă complet ultimul tergite abdominal. Picioarele înguste și lungi, cu metatarsul la fel de lung cât următoarele 3 articole luate împreună.

Dintre cele 7 specii europene 3 sunt prezente în fauna României.

1. Suprafața pronotului cu o pubescentă lungă și deasă de nuanță galben-aurie.

Elitrele prezintă o pubescentă culcată. Punctuația de pe elite și de pe pronot greu vizibilă, fiind acoperită de zona pubescentă..... **1 G. ustulata Schall.**

— Pronotul are o pubescentă mai rară, de culoare albicioasă. Perișorii ce formează pubescenta elitrelor sunt dispuși oblic spre marginile laterale. Punctuația de pe suprafața pronotului și a elitrelor fină și deasă, mai bine vizibilă.....

..... **2 G. abdominalis Steph.**

1 *Grammoptera ustulata* Schaller Corpul negru cu piesele bucale parțial galben-roșcate. Capul glabru cu fruntea pubescentă. Scapul galben, în rest articolele antenale sunt roșcate sau maronii. Uneori antenele pot fi unicolore, galbene sau galben-roșcate. Picioarele gălbui cu tarsele negre. Capul cu vertexul convex, clipeul cu rugozități punctate, în rest capul are o punctuație deasă. Scapul arcuit, mai scurt

decât articolul 3. Articolul terminal al palpilor maxilari de două ori mai lung decât lat, cu marginile laterale paralele și cu vârful trunchiat. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor ondulate înaintea unghiurilor posterioare. Suprafața pronotului prezintă o punctuație uniformă și deasă. Elitrele de peste 3 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale $\pm$ paralele și cu vârful trunchiat sau concav. Suprafața elitrelor cu o punctuație fină, dublă, printre punctele mai accentuate se intercalează o punctuație de fond extrem de fină. Pe pronot și pe elitre este prezentă o pubescentă culcată, lungă și deasă, de culoare galben-aurie. Metasternul și sternitele abdominale au o punctuație fină și deasă și o pubescentă aurie, fină și scurtă. L = 5-9 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin jumătate din lungimea elitrelor.

-**ab. semirufescens Pic** Elitrele de culoare roșcată.

-**ab. barrosi Pic** Picioarele negre-unicolore.

-**ab. tibialis Kr.** Picioarele gălbui cu vârful femurelor negre.

-**ab. genicullatus Kr.** Atât vârful femurelor cât și baza tibiilor sunt negre.

Larvele se dezvoltă sub scoarța diferitelor esențe foioase. Ciclul biologic durează un an. Împuparea se face sub scoarță sau în lemnul arborilor. Adulții apar în lunile aprilie-iunie pe ramurile copacilor și pe flori.

2 *Grammoptera abdominalis* Stephens (*variegata* Germ.) Capul, pronotul și elitrele negre. Antenele negre cu excepția articolelor terminale care pot fi roșcate sau maronii și a ultimelor 2-3 sternite abdominale care au o nuanță roșcată. Femurele prezintă câte un inel roșu dispus median. Capul gălbui cu o punctuație deasă, ceva mai fină la nivelul frunții. Scapul arcuit, mai scurt decât articolul 3. Articolul terminal al palpilor maxilari evident mai lung decât lat, ușor lățit în formă de secure și cu vârful oblic-trunchiat. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor îngustate antemedian. Discul pronotului are o linie mediană netedă, $\pm$ vizibilă. Suprafața pronotului cu o punctuație uniformă fină și deasă și cu o pilozitate fină și rară. Elitrele de 3-3,5 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale paralele și cu vârful trunchiat. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație fină și deasă, acoperite de perișori scurți și rari de culoare gălbuie, dispuși oblic spre marginile laterale. L = 5-10 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul treimii posterioare a elitrelor.

♀ Antenele sunt mai scurte.

-**ab. nigescens Ws.** Picioarele negre-unicolore.

Larvele se dezvoltă în lemnul de esențe foioase, îndeosebi de *Quercus* sp. și *Castanea* sp. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt întâlniți din aprilie până în iunie pe inflorescențele arbuștilor și pe flori.

53 Genul *Nivellia* Mulsant

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în țara noastră.

***Nivellia sanguinosa* Gyllenhal** Corpul negru-unicolor, mat, cu elitrele roșii, mai rar elitrele pot fi negre. Pronotul și elitrele înguste. Capul puternic îngustat după tâmpile, prevăzut cu un șanțuleț frontal adâncit, suprafața capului prezintă granulații punctate dese. Pronotul convex, aproximativ la fel de lung și de lat, ușor lățit antemedian, cu marginea anterioară ceva mai îngustă decât baza sa. Discul pronotului prezintă o impresiune mediană longitudinală lată, iar suprafața pronotului are o punctuație deasă și accentuată. Elitrele cu vârful rotunjit sau trunchiat, prevăzute cu linii longitudinale fine și cu o punctuație accentuată. Metasternul și abdomenul au o punctuație fină și deasă. L = 10-14,5 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor. Metatarsul picioarelor posterioare este mai lung decât restul articolelor luate împreună.

♀ Antenele ajung până la nivelul treimii posterioare a elitrelor. Primul articol al tarselor posterioare aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună.

-ab. *extensus* Gebl. Corpul negru-unicolor.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul esențelor foioase cât și în cel de conifere. Ciclul biologic durează 1-2 ani. Împuparea se face în lemnul plantelor gazdă. Adulții sunt întâlniți în zona montană, în lunile iunie-iulie pe flori.

54 Genul *Judolia* Mulsant

Există o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Judolia sexmaculata* Linnaeus** Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii cu un desen variabil format din benzi și pete negre. Mai rar elitrele pot fi negre-unicolore. Antenele și picioarele negre, uneori articolele terminale ale antenelor sunt de culoare maronie sau roșcată. Capul are o punctuație deasă, iar vertexul prezintă o linie arcuită și lucioasă. Pronotul puțin mai lung decât lat, marginile lui laterale fiind ușor îngustate antemedian. Discul pronotului convex, prevăzut cu o strie longitudinală mediană. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și accentuată, având și o pilozitate formată din perișori lungi de culoare gălbuie sau maronie. Elitrele de aproximativ 3 ori mai lungi decât pronotul, cu marginile laterale ± paralele. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație relativ deasă și o pubescență scurtă de culoare gălbuie. Partea ventrală a capului cu o pubescență lungă și deasă, verzuie, cenușie ori gălbuie. Sternitul anal prezintă vârful trunchiat. Metatarsul picioarelor posterioare mai scurt comparativ cu restul articolelor luate împreună, iar articolul 3 este puternic sinuat. L = 8-15 mm.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul coniferelor cât și al esențelor foioase. Împuparea se face în lemnul arborilor sau în sol. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt întâlniți din iunie până în august pe flori.

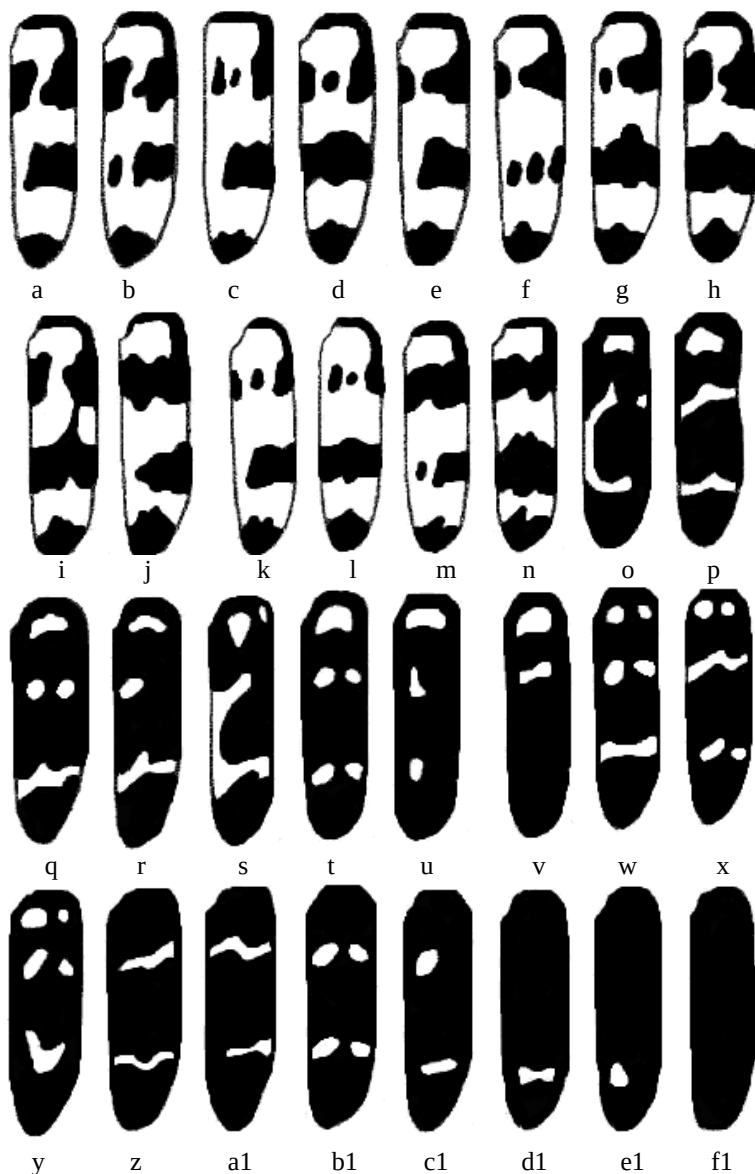

Fig. 153

Variabilitatea desenului elitrelor la *Judolia sexmaculata* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *tatrica* Čep., b-ab. *abrupta* Čep., c-ab. *carpathica* Heyr., d-ab. *infrecvens* Heyr., e-ab. *sekerai* Heyr., f-ab. *wadasi* Heyr., g-ab. *multisignata* Čep., h-forma *typica*, i-ab. *conjunctomaculata* Heyr., j-ab. *centrisculpta* Čep., k-ab. *multiarensis* Sekera, l-ab. *heyrovskyana* Sekera, m-ab. *cepelaki* Kudla, n-ab. *trifasciata* F., o-ab. *flavum* Roub., p-ab. *tyrolensis* Rtt., q și r-ab. *rybinskii* Rtt., s-ab. *libidinosa* Plav., t-ab. *decemsignata* Plav., u-ab. *sexnotata* Plav., v-ab. *fenestrata* Plav., w-ab. *submaculata* Plav., x-ab. *diversesignata* Pic, y-ab. *abbreviata* Motsch., z-ab. *helvetica* Pic, a1-ab. *alpestris* Pic, b1-ab. *obscurata* Plav., c1-ab. *quadristigma* Plav., d1-ab. *semifasciata* Plav., e1-ab. *bipunctata* Plav., f1-ab. *nigra* Cs.

55 Genul *Pachytodes* Pic

Capul alungit, puternic îngustat de la bază spre vârf. Pronotul transvers, în formă de clopot. Șanțulețul transversal bazal al pronotului întrerupt la mijloc. Elitrele mai late decât pronotul, cu umerii proeminenți. Marginile laterale ale elitrelor evident îngustate spre vârf.

În fauna României două specii.

1. Elitrele mate. Al 3-lea articol al tarselor posterioare puternic sinuat (fig. 154a).....
1 *P. cerambyciformis* Schr.
 — Suprafața elitrelor lucioasă. Tarsele posterioare cu al 3-lea articol ușor sinuat
 numai în treimea distală (fig. 154b).....2 *P. erratica* Dalm.

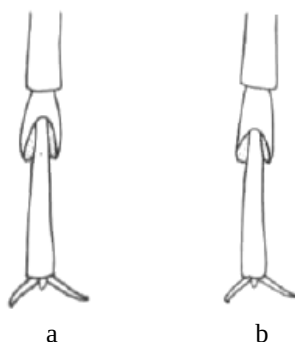

Fig. 154

Tarsele posterioare la *Pachytodes* (după U. Bense)

a-*Pachytodes cerambyciformis*, b-*P. erratica*.

1 *Pachytodes cerambyciformis* Schrank Capul și pronotul negre sau castaniu-închise. Elitrele galbene ori roșcat-maronii, cu pete și benzi negre de formă variabilă, mai rar ele pot fi negre-unicolore (fig. 155, pag. 239). Antenele negre, uneori cu extremitatea distală roșcată sau maronie. Picioarele negre ori maroniu-închise. Capul cu rugozități fine și dese, vertexul prezintă un striu longitudinal median. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată, parțial confluentă. Suprafața pronotului și a elitrelor cu o pubescență lungă, culcată, de culoare galben-aurie. Elitrele ± convexe, cu o punctuație fină și deasă. L = 7-12 mm.

♂ Antenele ajung până în apropierea vârfului elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ajung până la ultima pătrime distală a elitrelor.

Specie răspândită în zona colinară și montană. Larvele rod galerii în rădăcinile coniferelor și esențelor foioase. Împuparea se realizează atât în rădăcinile arborilor cât și în sol. Adulții apar în lunile mai-august pe flori.

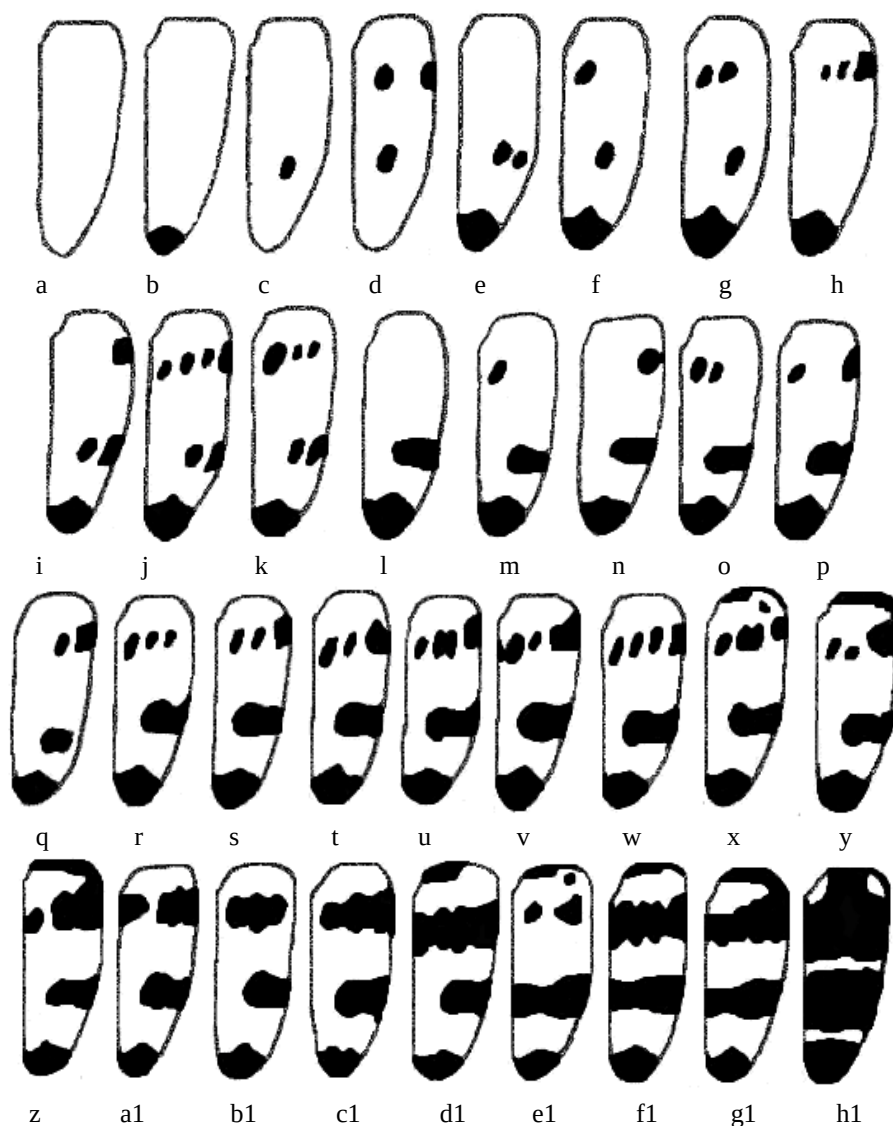

Fig. 155

**Variabilitatea desenului elitrelor la *Pachitodes cerambyciformis*
(după L. Heyrovsky)**

a-ab. *immaculata* Kan., b-ab. *matejkai* Heyr., c-ab. *digoniensis* Pic, d-ab. *hoverlana* Roub., e-ab. *subbistigma* Heyr., f și g-ab. *notata* Pic, h-ab. *transsilvanica* Cs., i-ab. *bisbistigma* Pic, j-ab. *multiinterrupta* Pic, k-ab. *heyrovskyana* Podaný, l-ab. *efasciata* Cs., m-ab. *martialis* Pic, n-ab. *bescidica* Rtt., o, p și q-ab. *anticereducta* Plav., r, s și t-ab. *decempunctata* Ol., u și v-forma *typica*, w-ab. *bisquadrastigma* Pic, x-ab. *valensiaca* Pic, y și z-ab. *humiferata* Rtt., a1 și b1-ab. *sempunctata* Muls., c1-ab. *anticeundulata* Pic, d1-ab. *fauconetti* Pic, e1-ab. *mediofasciata* Heyr., f1-ab. *sahlbachi* Rtt., g1-ab. *marani* Heyr., h1-ab. *vesubiensis* Schäf.

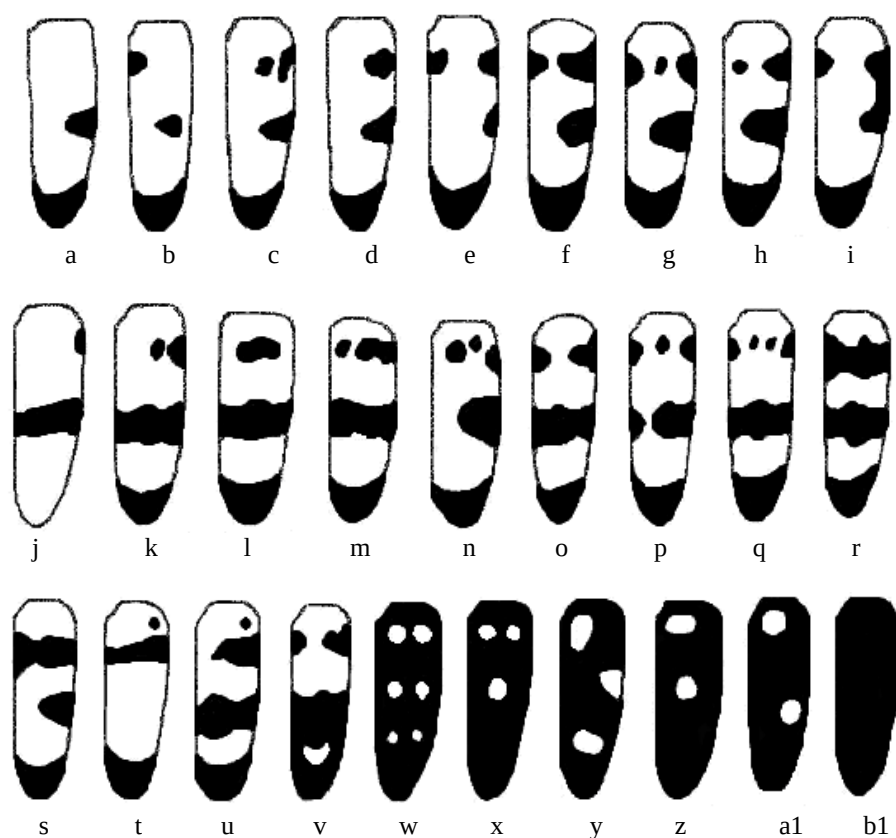

Fig. 156

Variabilitatea desenului elitrelor la *Pachitodes erratica* (după L. Heyrovsky)

a-Forme cu abdomen negru

a-ab. *parumsignata* Plav., b-ab. *trinotata* Heyr., c-ab. *volgensis* Plav., d-ab. *kalavritana* Pic, e-ab. *quinquepunctata* Rtt., f-ab. *septemsignata* Küst., g-ab. *atanassovi* Podaný, h-ab. *separata* Podaný, i-ab. *proksi* Heyr., j-ab. *bessarabica* Plav., k-ab. *anticebimaculata* Heyr., l-ab. *sicula* Pic, m-ab. *niedli* Podaný, n-ab. *trimaculata* Vitale, o-ab. *anticedivisa* Pic, p-ab. *kulti* Heyr., q-ab. *pici* Plav., r-forma *typica*, s-ab. *ragusi* Pic, t-ab. *panini* Plav., u-ab. *italica* Pic, v-ab. *bohémica* Heyr., w-ab. *bottcheri* Pic, x-ab. *akbesiana* Pic, y-ab. *triflava* Vitale, z-ab. *atroapicalis* Pic, a1-ab. *subapicalis* Pic, b1-ab. *aterrima* Plav.

2 *Pachitodes erratica* Dalman Capul, pronotul, picioarele și antenele negre sau maroniu-negricioase. Elitrele roșcat-maronii cu pete și benzi de aspect diferit (fig.156-157, pag.240, 241). Uneori vârful antenelor poate fi roșcat sau maroniu. Suprafața capului prezintă o punctuație extrem de deasă. Pronotul lățit antemedian, ceva mai lung decât lat, postmedian cu marginile laterale ± paralele. Suprafața pronotului și a elitrelor ușor lucioasă, având o punctuație deasă, neuniformă și o pubescență culcată galbenă sau maronie. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație fină și deasă, având o pubescență culcată, de culoare galbenă sau cenușie. Metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L= 6,5-12 mm.

♂ Antenele ating ultima pătrime distală a elitrelor. Elitrele se îngustează treptat de la bază spre vârf.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele în primele 2/3.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile esențelor foioase. Împuparea se realizează în sol. Adulții apar pe flori în lunile mai-august.

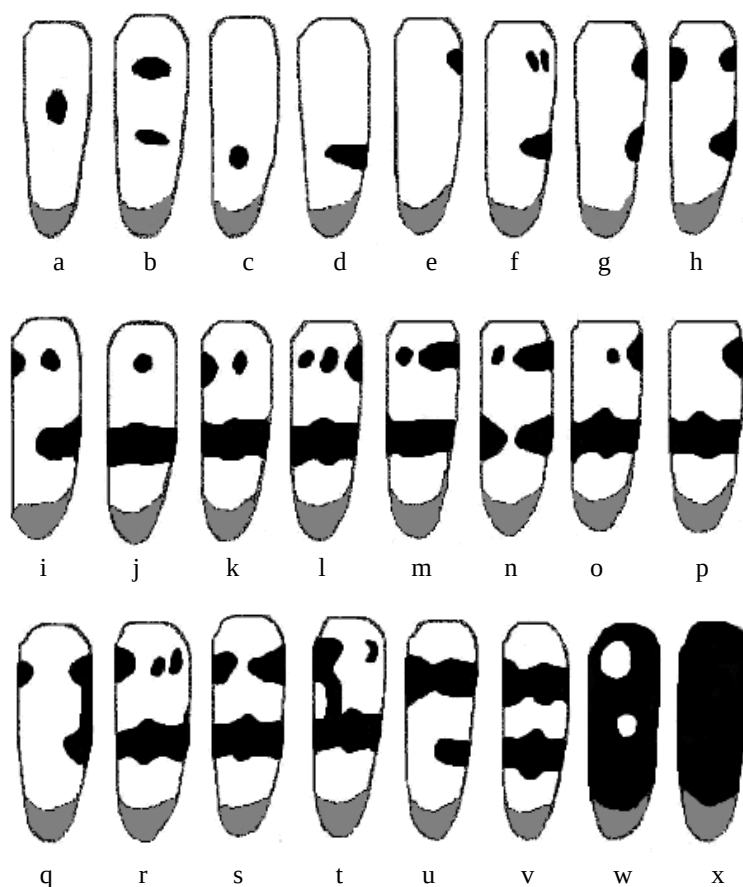

Fig. 157

Variabilitatea desenului elitrelor la *Pachitodes erratica* (după L. Heyrovsky)

a-Forme cu abdomen roșu

a-ab. *russica* Pic, b-ab. *rosinac* Pic, c-ab. *discalis* Heyr., d-ab. *parumnotata* Heyr., e-ab. *parumpunctata* Plav., f-ab. *vicina* Heyr., g-ab. *eibessana* Pic, h-ab. *quinenotata* Plav., i-ab. *quasiquinenotata* Podaný, j-ab. *panini* Heyr., k-ab. *pflegeri* Podaný, l-ab. *elisae* Podaný, m-ab. *komareki* Podaný, n-ab. *novemsignata* Podaný, o-ab. *heyrovskyi* Pic, p-ab. *wadasiana* Jeřátko, q-ab. *pragensis* Heyr., r, s, t și u-ab. *macedonica* Heyr., v-ab. *hungarica* Pic, w-ab. *rufopicalis* Pic, x-ab. *rufonotata* Pic.

56 Genul *Alosterna* Mulsant

În fauna României o singură specie.

***Alosterna tabacicolor* De Geer** Capul și pronotul negre, elitrele galben-roșcate, cu sutura, marginile laterale și vârful de nuanță negricioasă. Primele două articole de la baza antenelor galben-roșcate, în rest ele sunt negre. Picioarele predominant galben-roșcate. Capul prezintă o punctuație fină, o pubescență culcată de culoare gălbuie și un striu median longitudinal. Scapul, articolul 3 și articolul 5 au o lungime aproximativ egală. Pronotul mai lung decât lat, în formă de clopot, cu suprafața plană, marginile laterale ale pronotului fiind ușor lățite antemedian. Baza pronotului prezintă câte o impresiune laterală transversală ușor adâncită. Suprafața pronotului are o punctuație fină și deasă, precum și o pubescență gălbuie. Elitrele evident mai lungi decât late, (luate izolat) cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor cu o punctuație rară dar accentuată, cu o pubescență culcată de nuanță galben-aurie. Metasternul și abdomenul cu o punctuație fină și deasă, prevăzute cu o pilozitate fină roșcat-maronie. Atât tibiile cât și tarsele au o lungime aproximativ egală, iar metatarsul picioarelor posterioare este aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L = 6-9,5 mm.

-ab. dispar Pic Porțiunea de culoare închisă de pe elitre este mai extinsă, iar vârful femurelor anterioare și mediane prezintă o nuanță negricioasă.

-ab. clopi Chob. Sutura elitrelor are o pată longitudinală de culoare mai închisă.

-ab. unicolor Plav. Antenele unicolore, maronii ori negre.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul de foioase cât și în cel de conifere. Ciclul biologic durează 2 ani. Împuparea are loc la începutul primăverii în lemnul uscat al plantelor gazdă. Adulții sunt observați din mai până în august, îndeosebi pe Apiaceae.

57 Genul *Lepturalia* Reitter

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Lepturalia nigripes* De Geer** Corpul negru, cu elitrele galben-roșcate sau roșcat-maronii. Suprafața capului prezintă rugozități punctate dese. Articolul terminal al palpiilor maxilari cu vârful trunchiat, prevăzut cu o impresiune longitudinală exterioară. Al 3-lea articol antenal mai scurt decât articolul 5. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale îngustate și rotunjite antemedian, are o linie longitudinală mediană și un șanț antebazal transversal. Suprafața pronotului prezintă rugozități dese și accentuate. Capul și pronotul au o pubescență de nuanță cafenie. Elitrele lungi și înguste, cu discul mai des punctat, ele prezintă două linii longitudinale ± șterse și o pubescență culcată de culoare maronie sau neagră. Tibiile posterioare ușor arcuite. L = 13-18 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Elitrele uniform îngustate de la bază spre vârf.

♀ Antenele nu ating mijlocul elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele până în treimea lor posterioară.

Larvele se dezvoltă în lemnul mestecenilor și plopilor bătrâni și uscați, iar adulții sunt întâlniți pe flori, din mai până în august. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

58 Genul *Ruptela* Nakane & Obayashi

În fauna noastră o singură specie.

***Ruptela maculata* Poda** Corpul negru, cu elitrele galbene sau galben-roșcate, având un desen negru alcătuit din pete și benzi. Aparatul bucal, baza articolelor

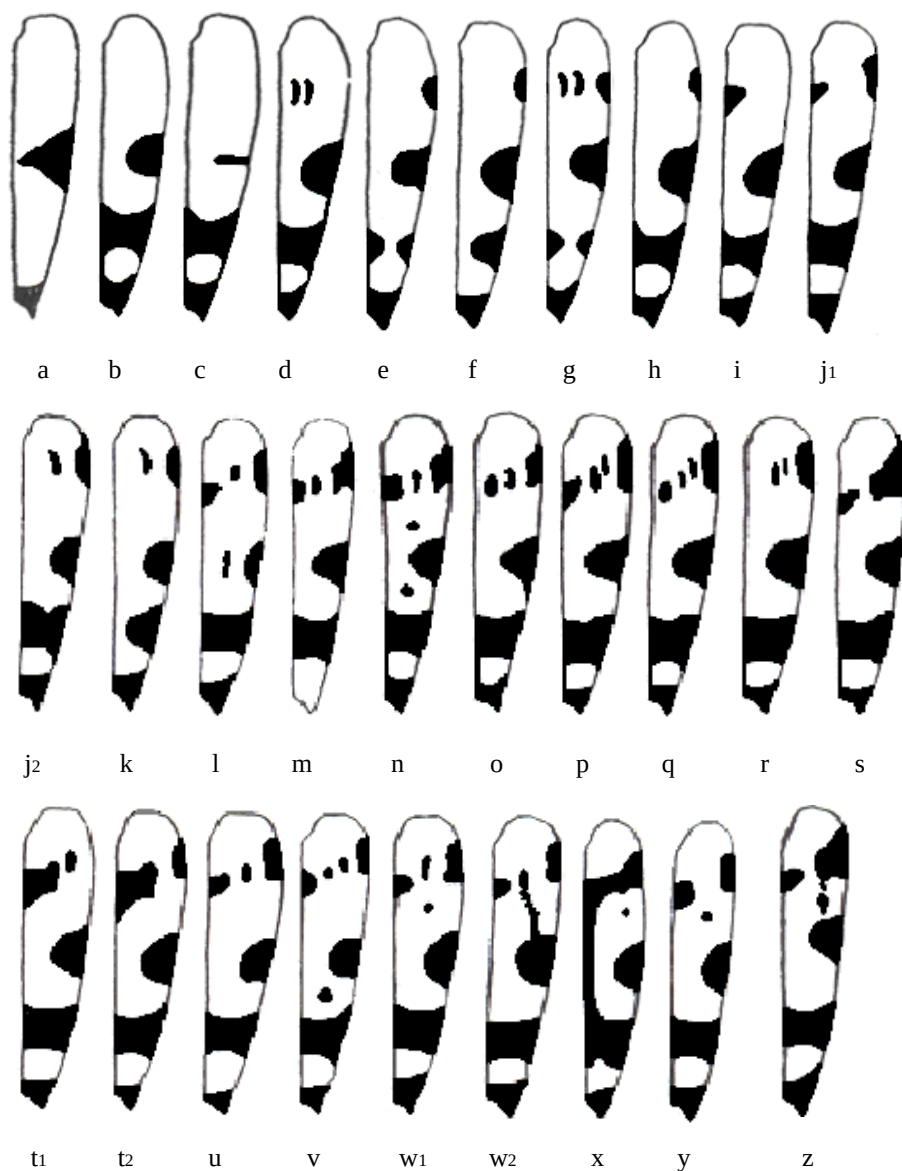

Fig. 158

Variabilitatea desenului elitrelor la *Ruptela maculata* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *reducta* Schm., b-ab. *impunctata* Muls., c-ab. *dromensis* Pic, d-ab. *pacifica* Pic, e-ab. *pannonica* Kanabé, f-ab. *veselyi* Heyr., g-ab. *inovescens* Heyr., h-ab. *externopunctata* Muls., i-ab. *extrema* Wagn., j₁ și j₂-ab. *binotata* Muls., k-ab. *machulkai* Heyr., l-ab. *pignetensis* Pic, m-forma *typica*, n-ab. *wunschii* Roub., o-ab. *separata* Kauk, p-ab. *elongata* Deg., q-ab. *mimoseparata* Pic, r-ab. *discobiinterrupta* Pic, s-ab. *subsinuata* Dep., t₁ și t₂-ab. *disconotata* Pic, u-ab. *nyilasi* Roub., v-ab. *richteri* Heyr., w₁ și w₂-ab. *pseudalsatica* Pic, x-ab. *inclusopunctata* Pic, y-ab. *depolii* Pic, z-ab. *flavoinclusa* Pic.

antenele începând cu articolul 3 și parțial picioarele galbene sau galben-roșcate. Capul are o punctuație deasă și un striu median longitudinal. Al 3-lea articol antenal mai lung comparativ cu restul articolelor. Pronotul mat, puțin mai lung decât lat, îngustat de la bază spre vârf, prevăzut cu un tubercul antemedian bine conturat. Discul pronotului are o linie longitudinală mediană, uneori puțin aparentă. Suprafața capului și a pronotului prezintă o pubescență scurtă, de nuanță cafenie. Elitrele lungi, îngustate posterior, cu vârful ușor sinuat. Punctuația elitrelor este fină și rară, iar pubescența fină și scurtă, galbenă pe un fond deschis sau neagră pe un colorit de fond închis. L = 14-20 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor. Elitrele de 3 ori mai lungi decât late, mai îngustate posterior decât la ♀. Tibiile posterioare denticulate.

♀ Antenele depășesc jumătatea elitrelor. Elitrele de 2,5 ori mai lungi decât late, iar tibiile posterioare sunt lipsite de dințișori mici.

-ab. nigricornis Stierl. Antenele negre-unicolore.

-ab. escudei Lauff. Pronotul negru, cu câte o pată laterală gălbuie.

-ab. nicodi Pic Pronotul negru cu o bandă transversală bazală, roșcată sau galbenă, de regulă puțin prelungită anterior.

-ab. trinotaticollis Pic Pronotul negru cu 3 pete bazale galben-roșcate.

Larvele se dezvoltă atât în esențele foioase cât și în conifere. Adulții sunt răspândiți pe inflorescențele de Apiaceae și Asteraceae din mai până în august. O generație se dezvoltă o dată la 2-3 ani.

59 Genul *Pedostrangalia* Sokolov

Se diferențiază de *Strangalia* prin aspectul pronotului care este la fel de lung și de lat ori ușor transvers, cât și prin conformația primelor două articole ale tarselor posterioare care dispun de o strie longitudinală mediană.

Dintre cele 5 specii semnalate în Europa 3 au fost găsite și în fauna României.

1. Pronotul transvers, mai lat decât lung (fig. 159a). Șănțulețul transversal de la baza pronotului este plan și neîntrerupt. Capul lățit, cu tâmplele bine conturate.....
.....1 ***P. revesita* L.**
- Pronotul mai lung decât lat (fig. 159 b-c), iar șănțulețul bazal al pronotului este întrerupt la mijloc. Capul alungit cu tâmplele de dimensiuni reduse.....2

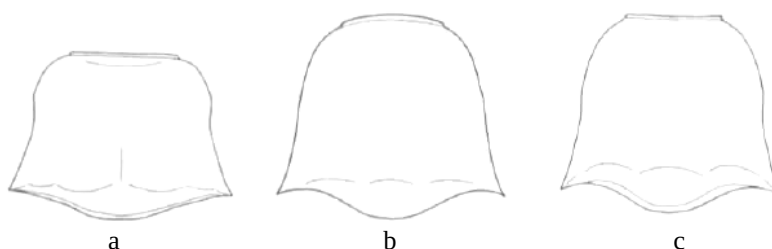

Fig. 159

Pronotul la *Pedostrangalia* (după U. Bense)

a-*Pedostrangalia revesita*, b-*P. pubescens*, c-*P. verticalis*.

2. Capul și partea ventrală a corpului negre-unicolore. Pronotul (văzut din profil) prezintă o pubescență gălbuie..... **2 P. pubescens F.**
 — Capul negru cu vertexul de regulă roșcat. Abdomenul parțial roșu. Pronotul (văzut din profil) are o pubescență neagră..... **3 P. verticalis Germ.**

1 *Pedostrogalia revesita* Linnaeus Coloritul corpului extrem de variabil. La forma de bază capul și pronotul sunt galben-roșcate, scutелul și elitrele fiind negre. Mezosternul, metasternul și vârful tarselor sunt de asemenea negre. Primele două articole de la baza antenelor galben-roșcate, în rest antenele sunt albastru-negricioase. Capul scurt și lățit, prevăzut cu un striu longitudinal median. Fruntea între ochi cu o convexitate transversală, iar suprafața capului are o punctuație fină și rară. Tâmpile sunt mai scurte decât diametrul ochilor. Antenele subțiri, articolele antenale fiind cilindrice. Pronotul transvers, prevăzut cu un tubercul antemedian. Discul pronotului are un striu longitudinal median, de o parte și de alta a lui există câte o impresiune adâncită. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și rară. Elitrele ușor îngustate spre apex, vârful elitrelor fiind oblic-trunchiat. Metasternul și abdomenul cu o punctuație fină, al 5-lea sternit abdominal cu vârful trunchiat sau ușor sinuat. Tibiile posterioare sunt mai lungi decât tarsele, metatarsul fiind mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 8-15 mm.

♂ Antenele ajung aproape de vârful elitrelor. Elitrele se îngustează de la bază spre vârf. Femurele posterioare ating ultimul sternit abdominal.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea lungimii elitrelor. Elitrele prezintă marginile laterale ± paralele. Femurele posterioare ceva mai scurte, ele ating cel de-al 4 lea sternit abdominal.

Varietăți:

a Capul și pronotul galben-roșcate, elitrele negre

-**ab. rufimarginata** Muls. Marginile elitrelor au câte o tivitură îngustă roșcată sau gălbuie.

-**ab. rufonotata** Pic Fiecare elită prezintă câte o pată humerală și una discală, ambele de nuanță roșcată.

-**ab. brevinotaticollis** Pic Capul negricios după ochi, iar pronotul are pete laterale de nuanță închisă.

b Elitrele galbene sau galben-roșcate

-**ab. rubra** Geoffr. Ochii, jumătatea discală a antenelor, mezo și metasternul de culoare neagră.

-**ab. brabanti** Pic Discul pronotului, cea mai mare parte a sternului și abdomenul sunt negre.

-**ab. diversipennis** Dan. Fiecare elită prezintă câte o pată humerală și una postscutelară de nuanță închisă, iar sutura și apexul elitrelor sunt negre.

-**ab. lectoria** Dan. Marginile pronotului sunt negre, prosternul fiind în totalitate negru.

-**ab. bicoloraticeps** Pic Partea anterioară a capului neagră, antenele și picioarele au o nuanță închisă.

-**ab. vitticollis** Muls. Pronotul negru, cu marginea anterioară și cea posterioară roșcate.

-**ab. labiata** Muls. Capul și pronotul-negre-unicolore.

c Partea dorsală a corpului predominant neagră

-**ab. fulvilabris** Muls. Piese bucale au o culoare gălbuie.

-**ab. discicollis** Pic Capul și pronotul parțial de nuanță mai deschisă.

-ab. gabilloti Pic La fel ca la varietatea precedentă, iar picioarele sunt parțial galbene ori roșcate.

-ab. schleicheri Heyr. Partea anterioară a capului, ultimele două sternite abdominale și parțial picioarele anterioare prezintă o culoare galben-roșcată.

Specie polifagă, larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. Ciclul biologic durează 2-3 ani. Împuparea se realizează în lemnul plantelor gazdă. Adulții se întâlnesc în lunile mai-august pe coronamentul arborilor, trunchiuri de copac și pe flori.

2 *Pedostrangalia pubescens* Fabricius Corpul negru, cu palpii și parțial tibiile roșcat-maronii. Capul alungit înaintea ochilor, puternic îngustat după tâmples. Suprafața capului prezintă un șanțuleț median longitudinal și o punctuație fină, mai accentuată posterior. Pronotul puțin mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor lățite și rotunjite antemedian. Suprafața pronotului are rugozități transversale fine, la nivelul unghiurilor posterioare fiind prezente puncte mai adâncite. Elitrele lățite în dreptul umerilor, se îngustează spre vârf. Suprafața elitrelor și sternitele abdominale au o punctuație fină și deasă. Vârful elitrelor oblic-trunchiat și sinuat. Tibiile posterioare sunt mai lungi decât tarsele. L = 12-17 mm.

♂ Sternitul anal sinuat la vârf, unghiurile scobiturii fiind ascuțite.

♀ Sternitul anal prezintă vârful trunchiat.

-ab. perobscura Rtt. Corpul negru-unicolor.

-ab. auriflua Redt. Elitrele galbene sau galben-maronii. Tibiile galbene, adesea cu partea apicală de nuanță mai întunecată.

-ab. basipunctata Fleisch. Elitrele galbene sau galben-maronii, cu câte o pată bazală neagră.

-ab. nigroapicalis Pic Elitrele galbene sau galben-maronii cu vârful negru.

-ab. carinthiaca Heyr. Cea mai mare parte din suprafața elitrelor galbenă sau galben-cafenie, sutura, ultimele 2/3 ale marginilor laterale și câte o pată mare discală de formă alungită prezintă o culoare maroniu-închisă sau neagră.

-ab. ottoi Pic Elitrele galbene sau galben-maronii, cu o pată suturală difuză, maroniu-închisă, care se lățește posterior acoperind treimea apicală a elitrelor.

În zona montană și submontană pe flori și conifere, din mai până în august. O generație se dezvoltă o dată la 3 ani.

3 *Pedostrangalia verticalis* Germar Corpul negru, iar vertexul și abdomenul cu excepția vârfului ultimului sternit sunt roșii. Capul are un striu longitudinal median înaintea ochilor. Tâmplesle scurte. Al 3-lea articol antenal mai lung decât celelalte. Pronotul ceva mai lung decât lat, ușor lățit antemedian, cu marginile laterale rotunjite anterior. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă, iar cea a pronotului fină și rară. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, ele sunt îngustate de la bază spre vârf, cu unghiul sutural proeminent și cu cel apical exterior ascuțit. Tibiile posterioare aproximativ la fel de lungi cât tarsele. Metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung cât următoarele articole luate împreună. L = 12-15,5 mm.

♂ Antenele ating vârfurile elitrelor. Ultimul sternit abdominal prezintă o scobitură apicală plană.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ating ultima pătrime distală a elitrelor. Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit.

-ab. verticenigra Pic Corpul negru-unicolor.

-ab. graeca Pic Corpul negru-unicolor, iar pronotul este prevăzut cu impresiuni laterale.

-ab. tagyetana Dan. Marginea anterioară și marginile laterale ale pronotului au o dungă arcuită roșie.

-ab. adaliae Rtt. Capul, pronotul, scutелul și partea ventrală a corpului sunt roșii.

În pădurile foioase din zona de stepă și silvostepă, în lunile mai-iulie, pe flori.

60 Genul *Strangalia* Serville

În fauna României este prezentă o singură specie.

***Strangalia attenuata* Linnaeus** Corpul negru cu abdomenul galben-roșcat, parțial sau total. Antenele negre, uneori roșcate în întregime sau doar în jumătatea lor distală. Picioarele galben-roșcate, cu vârful femurelor, adesea și a tibiilor posterioare negru. Tarsele posterioare au o nuanță variabilă de la cafeniu la negru. Elitrele galben-roșcate sau cafeniu-gălbui, cu 3 benzi transversale negre, tot negru este și vârful elitrelor. L = 11-17 mm.

♂ Antenele mai lungi, ele depășesc jumătatea elitrelor. Al 5-lea sternit abdominal prezintă vârful sinuat.

♀ Antenele mai scurte. Al 5-lea sternit abdominal are vârful trunchiat.

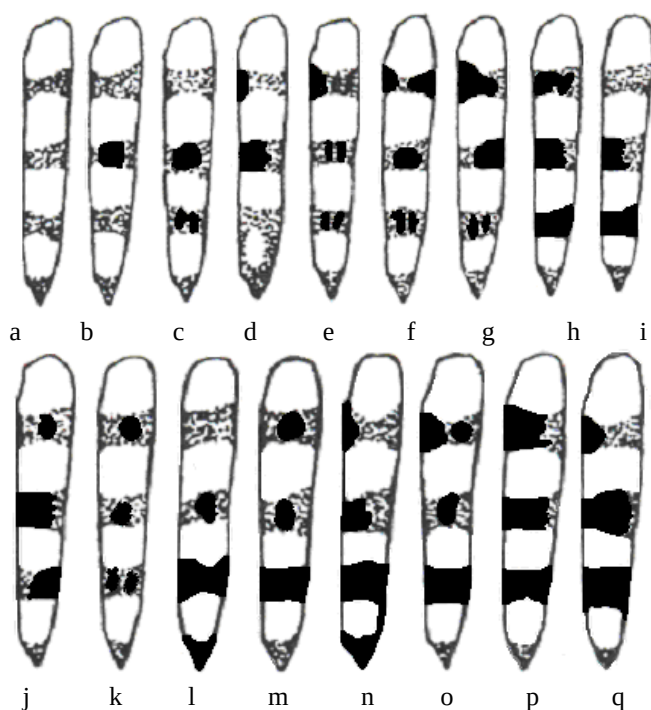

Fig. 160

Variabilitatea desenului elitrelor la *Strangalia attenuata* –grupa brunnescens (după L. Heyrovsky)

a-ab. *brunnescens* Balbi, b-ab. *alpha* Plav., c-ab. *beta* Plav., d-ab. *mediosignata* Plav., e-ab. *gamma* Plav., f-ab. *delta* Plav., g-ab. *epsilon* Plav., h-ab. *adameki* Kudla, i-ab. *baumerti* Heyr., j-ab. *intermixta* Plav., k-ab. *octosignata* Plav., l-ab. *kodymi* Heyr., m-ab. *dzeta* Plav., n-ab. *anticemaculata* Plav., o-ab. *bidivisa* Plav., p-ab. *eta*, q-ab. *semifasciata* Plav.

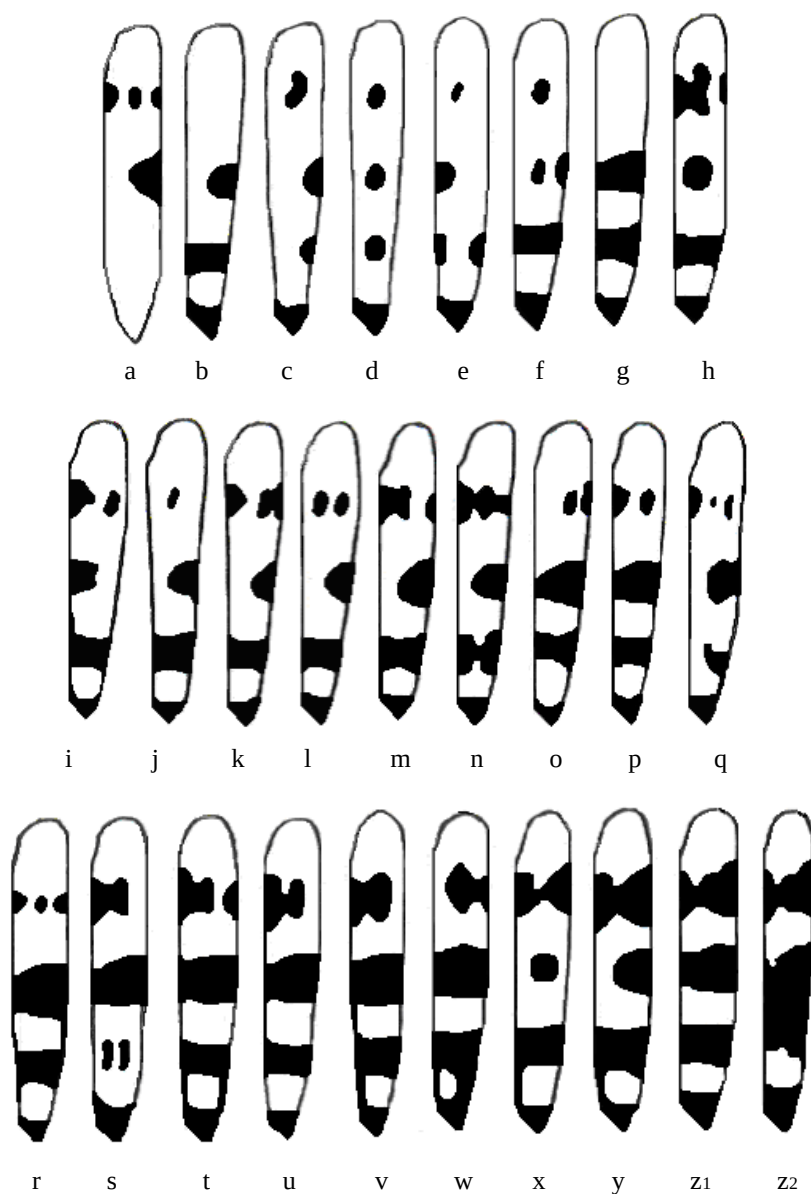

Fig. 161

**Variabilitatea desenului elitrelor la *Strangalia attenuata* –grupa attenuata
(după L. Heyrovsky)**

a-ab. *reductissima* Plav., b-ab. *multireducta* Plav., c-ab. *sexsignata* Plav.,
d-ab. *imperfecta* Gabr., e-ab. *decempunctata* Plav., f-ab. *signatofasciata* Plav.,
g-ab. *balcanica* Pic, h-ab. *theta* Plav., i-ab. *shushenicae* Plav., j-ab. *semireducta*
Plav., k-ab. *bireducta* Plav., l-ab. *jota* Plav., m-ab. *kappa* Plav., n-ab. *intermedia*
Plav., o-ab. *anticereducta* Plav., p-ab. *lamda* Plav., q-ab. *sulfuricollis* Ješát, r-ab. *mi*
Plav., s-ab. *posticedisjuncta* Plav., t-ab. *ny* Plav., u-ab. *ksi* Plav., v-ab. *omicron* Plav.,
w-ab. *anticedivisa* Kudla, x-ab. *tyrolensis* Rtt., y-ab. *pi* Plav., z1-forma *typica*,
z2-ab. *grenieri* Pic.

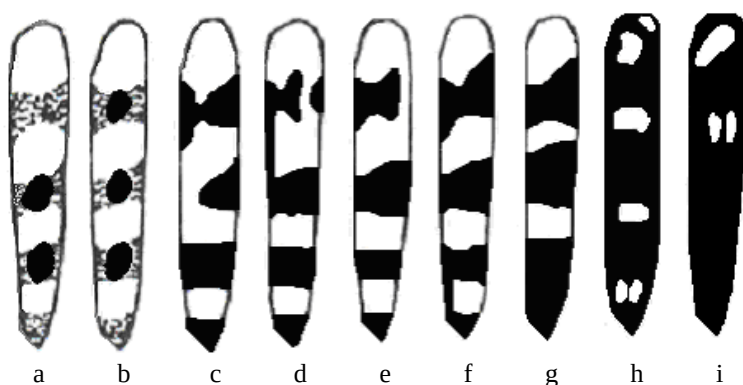

Fig. 162

**Variabilitatea desenului elitrelor la *Strangalia attenuata* –grupa tau
(după L. Heyrovsky)**

a-ab. *subcarpathica* Heyr., b-ab. *rambursesi* Heyr., c-ab. *mediodisjuncta* Plav.,
d-ab. *ro* Plav., e-ab. *sigma* Plav., f-ab. *tau* Plav., g-ab. *obscuriventris* Pic,
h-ab. *epsilon* Plav., i-ab. *kubanica* Bogd.

-ab. *maculicollis* Fabr. Pronotul cu două Pete anteapicale roșcate.

-ab. *thurnherri* Heyr. Discul pronotului roșu cu două benzi longitudinale
negre.

-**grupa brunescens** Benzile de pe elitre sunt de nuanță maroniu-deschisă și
prezintă din loc în loc Pete negre (fig.160, pag.247).

-**grupa attenuata** Benzile elitrelor negre, abdomenul unicolor galben-roșcat
sau parțial galben-roșcat (fig.161, pag.248).

-**grupa tau** Benzile elitrelor și abdomenul negre (fig.162).

Din zona de silvostepă până în zona montană. Larvele se dezvoltă în *Quercus*
sp., *Castanea sp.*, *Betula sp.*, *Ulmus sp.*, cât și în lemnul de *Pinus sp.* Adulții sunt
întâlniți pe flori din iunie până în august. Ciclul biologic durează cel puțin 2 ani.

61 Genul *Stenurella* Villers

Pronotul nu este îngustat anterior sub forma unui inel, iar baza pronotului
prezintă o impresiune transversală slab conturată și întreruptă la mijloc.

În fauna noastră sunt prezente 4 specii.

1.Elitrele negre-unicolore.....	2
— Elitrele prezintă un alt colorit.....	3
2.Sternitele abdominale predominant roșii.....	1 <i>S. nigra</i> L.
— Sternitele abdominale negre.....	<i>S. melanura</i> ab. <i>corvina</i> Plav.
3.Abdomenul de nuanță negricioasă.....	4
— Abdomenul parțial sau în totalitate roșu ori portocaliu.....	5
4.Discul pronotului lucios, prevăzut cu o punctuație fină, diametrul punctelor fiind aproximativ egal cu distanța dintre două puncte alăturate.....	2 <i>S. bifasciata</i> Müll.
— Pronotul cu discul mat, cu o punctuație mai deasă și mai accentuată, diametrul punctelor fiind mai mare decât distanța dintre două puncte alăturate.....	3 <i>S. melanura</i> L.

5. Picioarele negre-unicolore, în mod excepțional tibiile pot avea o nuanță roșcat-maronie..... **S. bifasciata part**
— Picioarele parțial ori în totalitate galbene sau roșcate..... **4 S. septempunctata F.**

1 *Stenurella nigra* Linnaeus Partea dorsală și cea ventrală a corpului negre, cu excepția abdomenului care este ± roșcat. Antenele și picioarele negre. Suprafața capului prezintă o punctuație accentuată. Vertexul are o strie longitudinală mediană. Pronotul îngustat de la bază spre marginea sa anterioară, cu discul convex, prevăzut cu o punctuație fină și rară. Elitrele alungite cu vârful oblic-trunchiat, suprafața elitrelor cu o punctuație mai deasă decât cea de pe pronot. Metasternul și sternitele abdominale cu puncte rare. Tibiile posterioare evident mai scurte decât tarsele, iar metatarsul picioarelor posterioare mai lung decât restul articolelor luate împreună. Capul, pronotul și elitrele sunt acoperite cu o pubescență neagră sau maroniune-gricioasă, iar sternul prezintă o pubescență maronie. Sternitele abdominale au o pilozitate formată din perișori scurți și culcați. L = 6-9 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul ultimei cincimi distale a elitrelor. Primele 4 sternite abdominale, baza sternitului 3 și vârful sternitului anal negre, în rest abdomenul este roșu.

♀ Antenele ajung până la nivelul ultimei treimi posterioare a elitrelor. Numai baza primului sternit abdominal poate fi neagră, restul sternitelor fiind roșii.

-**ab. variicollis** Schaeff. Pronotul roșu cu excepția bazei și a marginii anterioare care sunt negre.

-**ab. fulvopilosa** Plav. Elitrele prezintă o pubescență de culoare gălbuie.

-**ab. giraudi** Pic Pubescența elitrelor este argintie.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile uscate și în ramurile subțiri de *Betula* sp., *Corylus* sp., *Carpinus* sp., *Ulmus* sp., *Frangula* sp. Ciclul biologic durează cel puțin 2 ani. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-august pe flori.

2 *Stenurella bifasciata* O. F. Müller (*cruciata* Ol.) Capul și pronotul negre, elitrele roșcate, prevăzute cu un desen negru. Antenele și picioarele negre. Capul cu tâmpilele scurte, suprafața capului punctată, cu puncte mai fine pe frunte și mai rare pe clipeu. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor lățite antemedian. Elitrele alungite cu vârful oblic-trunchiat. Suprafața pronotului și a elitrelor prezintă o punctuație fină și rară și o pubescență maronie sau gălbuie. Partea ventrală a corpului cu o punctuație fină (cea a metasternului este mai deasă decât punctuația sternitelor abdominale) și cu o pilozitate rară de nuanță gălbuie, formată din perișori culcați. Tibiile și tarsele posterioare au o lungime aproximativ egală, metatarsul picioarelor posterioare fiind aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L = 6-10 mm.

♂ Antenele ajung până în ultima pătrime distală a elitrelor.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea elitrelor. Elitrele cu marginile laterale paralele în jumătatea lor antemediană, având un desen negru diferit.

-**forma typica** Jumătatea postmediană a elitrelor neagră, cu o pată romboidală mare, roșcată, ce atinge marginea laterală.

-**ab. immaculata** Pic Elitrele unicolore de culoare roșcată (fig.163a, pag.251).

-**ab. sedakovi** Mannerh. La fel cu forma tipică, dar pata roșcată este mai mică, de formă oval-alungită (fig.163d, pag.251).

-**ab. lanceolata** Muls. Prezintă același caracter cu forma tipică, însă la nivelul suturii elitrei este vizibilă o bandă neagră ± lată (fig.163c, pag.251).

-**ab. albarraciana** Wagn. Elitrele sunt lipsite de o pată postmediană roșcată, cu apexul negru și cu o dungă suturală care se lățește postmedian (fig.163e, pag.251).

-ab. ferruginea Pic Picioarele galben-roșcate, cu excepția vârfului tibiilor mediane și posterioare și a tarselor care sunt negre.

-ab. nigriventris Pic Desenul negru de pe elitre de dimensiuni mai reduse, iar abdomenul este negru-unicolor.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat de foioase (*Ulmus* sp., *Betula* sp.) cât și de conifere (*Pinus* sp., *Abies* sp.). Prezintă o singură generație anuală, adulții apar în lunile mai-septembrie pe flori.

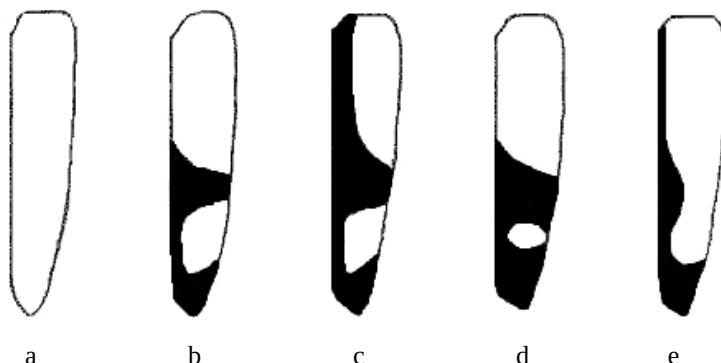

Fig. 163

Variabilitatea desenului elitrelor la *Stenurella bifasciata* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *immaculata* Pic, b-forma *typica*, c-ab. *lanceolata* Muls., d-ab. *sedakovi* Mannerh., e-ab. *albarraciana* Wagn.

3 *Stenurella melanura* Linnaeus Capul, pronotul, picioarele și antenele negre. Elitrele roșii sau roșcat-maronii, cu un desen negru. Capul cu o punctuație deasă și accentuată, fiind prevăzut cu o strie mediană longitudinală. Pronotul mai lung decât lat, cu rugozități punctate accentuate. Elitrele alungite, oblic-trunchiate la vârf, suprafața elitrelor prezintă puncte rare. Capul, pronotul și elitrele sunt acoperite cu o pubescență galbenă, maronie sau neagră. Metasternul și abdomenul cu o punctuație fină, mai rară pe sternitele abdominale și o pubescență scurtă, de culoare galben-cenușie ori maronie. Tibiile și tarsale posterioare au o lungime aproximativ egală, iar metatarsul este mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 6-10 mm.

♂ Elitrele galben-roșcate sau roșcat-maronii cu sutura și apexul negricioase.

♀ Elitrele roșii cu vârful negru, uneori prevăzute cu o tivitură suturală îngustă ori cu o bandă suturală lată.

-forma typica Pronotul este acoperit cu o pubescență gălbuie sau maronie.

-ab. latesuturata Pic Elitrele prezintă o bandă suturală neagră și lată, ce înconjoară scutелul.

-ab. georgiana Pic Elitrele unicolor galben-roșcate, tibiile fiind roșii.

-ab. corvina Plav. Elitrele negre-unicolore.

-ab. melanura Rtt. Suprafața elitrelor prezintă o pubescență neagră.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat de foioase și conifere. O generație apare o dată la 2 ani. Împuparea se realizează în lemn.

4 *Stenurella septempunctata* Fabricius Capul uniform galben-roșcat (uneori la exemplarele proaspete portocaliu) sau negru, cu aparatul bucal și vertexul portocaliu. Pronotul galben-roșcat, uneori cu o pată discală și cu unghiurile

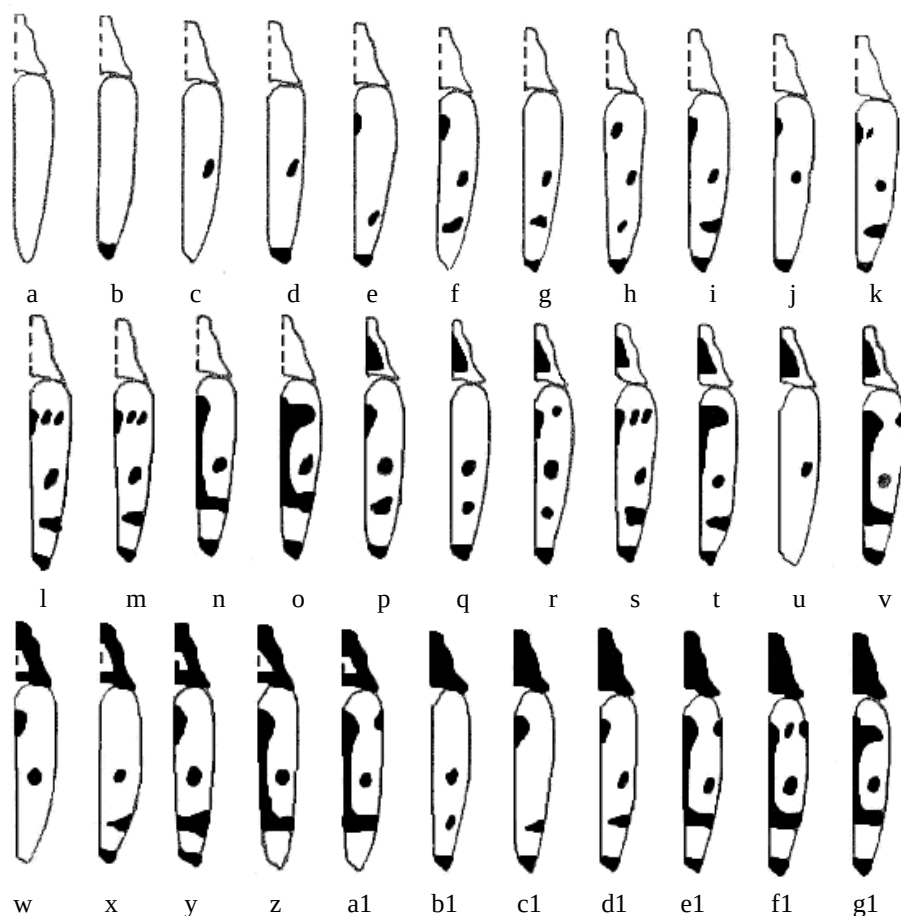

Fig. 164
Variabilitatea desenului elitrelor la *Stenurella septempunctata*
(după L. Heyrovsky)

a-ab. *montandoni* Pic, b-ab. *inconstans* Rtt., c-ab. *pallidicolor* Pic, d-ab. *apicemediopunctata* Plav., e-ab. *sekeræ* Podaný, f-ab. *gasaturica* Pic, g-ab. *dobiachi* Pic, h-ab. *divisa* Podaný, i-ab. *quinesignata* Küst., j-ab. *teplicensis* Heyr., k-ab. *corcyrica* Pic, l-ab. *balearica* Podaný, m-ab. *parnassica* Pic, n-ab. *velebitica* Pic, o-ab. *slamai* Heyr., p-forma *typica*, q-ab. *mincoviana* Podaný, r-ab. *slovenica* Podaný, s-ab. *atrosuturalis* Pic, t-ab. *holtzi* Pic, u-ab. *intersedens* Roub., v-ab. *quasisuturata* Podaný, w-ab. *tresignata* Plav., x-ab. *rubronotata* Pic, y-ab. *notaticollis* Pic, z-ab. *lehotensis* Podaný, a1-ab. *elisæ* Podaný, b1-ab. *semireducta* Pic, c1-ab. *panini* Plav., d1-ab. *nigrithorax* Plav., e1-ab. *suturata* Reiche, f1-ab. *roberti* Pic, g1-ab. *latenigra* Pic.

posteroare negre. Elitrele galben-roșcate sau portocalii, cu un desen negru format din pete și benzi de un aspect extrem de variat (fig.164). Antenele roșcat-maronii cu scapul de regulă negru. Picioarele galben-roșcate cu baza femurelor anterioare și mediane de nuanță mai închisă. Femurele și tibiile posterioare au o culoare negricioasă, iar tarsele posterioare sunt maronii ori negre. Capul cu tâmplele scurte și

cu o strie mediană mai accentuată la nivelul frunții. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă. Pronotul mai lung decât lat, evident îngustat de la bază spre marginea anterioară, fiind prevăzut cu puncte extrem de fine. Elitrele lungi, ușor îngustate de la bază spre vârf. Suprafața elitrelor prezintă puncte accentuate dar rare. Metasternul și abdomenul cu o punctuație fină și deasă, prevăzute cu o pilozitate formată din perișori culcați și fini de nuanță gălbuie. L = 7,5-12,5 mm.

♂ Antenele ajung până în imediata apropiere a vârfului elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte, iar tarsele posterioare sunt mai scurte decât tibiile.

O generație se dezvoltă cel puțin o dată la 2 ani. Adulții apar în lunile mai-august pe flori.

62 Genul *Macroleptura* Nakane & Obayashi

***Macroleptura thoracica* Creutzer** Corpul negru și lucios cu pronotul roșu, adesea marginea anterioară și baza pronotului au o bordură neagră. Antenele și picioarele de regulă negre sau roșii-unicolore. Capul prezintă o punctuație fină și rară, ceva mai accentuată pe tâmpile și un șanț median longitudinal adâncit. Pronotul puțin mai lung decât lat, prevăzut cu un șanțuleț antebazal ușor adâncit. Marginile laterale ale pronotului îngustate și rotunjite antemedian, iar punctuația pronotului este fină și rară. Suprafața capului și a pronotului prezintă o pubescență fină și rară. Elitrele lungi, cu vârful oblic-trunchiat și cu unghiul apical exterior ± proeminent. Suprafața elitrelor are o punctuație deasă și accentuată și o pubescență scurtă. Tarsele posterioare mai scurte decât tibiile, metatarsul picioarelor posterioare fiind aproximativ la fel de lung cât următoarele articole luate împreună. L = 18-27 mm.

♂ Antenele ating jumătatea elitrelor.

♀ Antenele nu depășesc treimea anterioară a elitrelor.

Specie rară întâlnită pe flori, în lunile iulie-august. Durata de dezvoltare a unei generații este de 3-4 ani.

63 Genul *Leptura* Linnaeus

Capul ± alungit în fața ochilor, cu tâmpilele bine dezvoltate. Ochii sinuați. Articolul terminal al palpiilor maxilari alungit, cu marginile laterale paralele și cu vârful trunchiat-rotunjit. Antenele subțiri, cu articolele neîngroșate distal, ele nu depășesc vârful elitrelor. Al 3-lea articol antenal evident mai lung decât articolul 4. Pronotul alungit, prevăzut de regulă cu o impresiune bazală accentuată, continuă sau întreruptă la mijloc. Unghiurile posterioare ale pronotului lungi și ascuțite. Elitrele lungi, ± îngustate în partea lor apicală. Vârful elitrelor oblic-trunchiat, sinuat, mai rar rotunjit.

În fauna României mai multe specii.

1. Pronotul întotdeauna transvers (fig.165 a-b, pag.254), iar elitrele sunt negre cu benzi sau pete gălbui.....2
- Pronotul mai lung decât lat sau transvers (fig.165 c-d, pag.254). În cazul când pronotul este transvers, elitrele sunt negre-unicolore.....3
2. Marginea anterioară și baza pronotului cu câte o bandă pubescentă de culoare galben-aurie (fig.165a, pag.254).....1 ***L. aurulenta* F.**
- Suprafața pronotului cu o pilozitate uniformă, galbenă ori cenușie.....2 ***L. quadrifasciata* L.**

3. Pronotul mai lung decât lat (fig.165c). Elitrele negre cu pete sau benzi transversale
gălbui (fig.169, pag.258).....**3 *L. arcuata* Panz.**
— Pronotul transvers (fig.165d). Elitrele negre-unicolore.....**4 *L. aethiops* Poda**

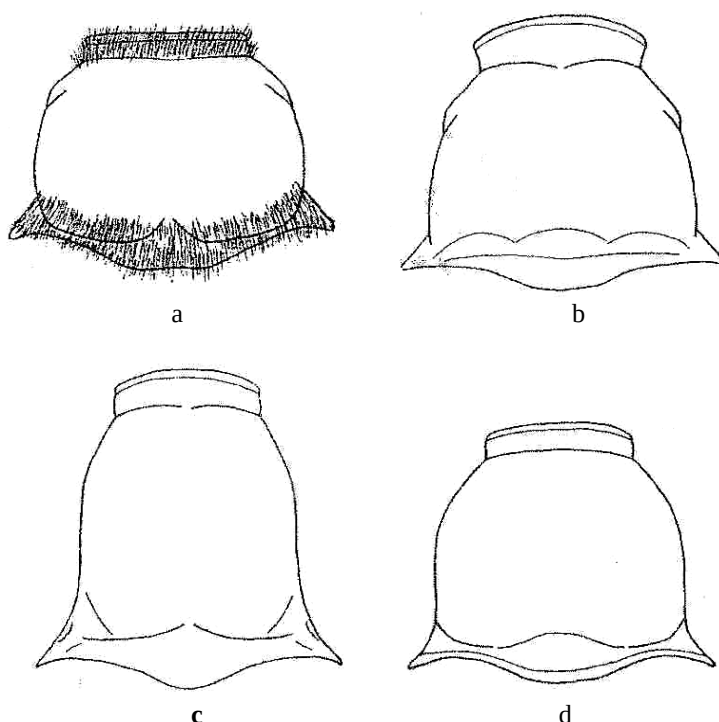

Fig. 165
Pronotul la *Leptura* (după U. Bense)

a-*L. aurulenta*, b-*L. quadrifasciata*, c-*L. arcuata*, d-*L. aethiops*.

1 *Leptura aurulenta* Fabricius Corpul negru și lucios. Elitrele au 4 benzi transversale galben-maronii sau galben-roșcate. Capul cu o punctuație fină și deasă, mai rară pe clipeu, iar tâmpilele sunt scurte și rotunjite. Suprafața capului prezintă o pubescență gălbuie sau cafenie, galben-aurie la nivelul tâmpilelor. Pronotul ușor transvers, îngustat atât anterior cât și posterior, cu o pubescență neagră, culcată și scurtă. Discul pronotului are o linie longitudinală mediană galben-aurie. Elitrele îngustate de la bază spre vârf, cu unghiul apical oblic-trunchiat și ușor sinuat. Punctuația elitrelor este fină și deasă, iar pubescența lor este culcată și scurtă, galben-aurie pe un fond galben sau neagră-maronie pe un fond galben. Picioarele scurte, cu tarsele posterioare aproximativ la fel de lungi cât tibiile. Metatarsul picioarelor posterioare este aproximativ la fel de lung cât următoarele articole luate împreună. L = 13-23 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Fagus* sp., *Salix* sp., *Ulmus* sp., *Betula* sp. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-august, pe trunchiurile de copacilor și pe flori.

Fig. 166

Variabilitatea desenului elitrelor la *Leptura aurulenta* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *bidivisa* Plav., b-ab. *desiderii* Heyr., c-ab. *subreducta* Pic., d-ab. *lugudensis* Pic, e-ab. *viturati* Pic, f-forma *typica*, g-ab. *algerica* Pic, h-ab. *mesmini* Pic.

2 *Leptura quadrfasciata* Fabricius Corpul negru, cu elitrele galben-maronii sau galben-roșcate. Baza elitrelor, sutura, marginea laterală, vârful și 3 benzi transversale de culoare neagră. Antenele și picioarele negre sau parțial negre. Capul cu rugozități punctate dese are o punctuație mai rară la nivelul clipeului și tâmpelor. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât articolul 4, iar articolul 11 este îngustat anteapical. Pronotul ușor lățit antemedian, are o punctuație fină și deasă fiind acoperit cu o pubescentă cafenie sau gălbuie. Discul pronotului prezintă o linie mediană longitudinală fină, de o parte și de alta a ei se află câte o impresiune laterală. Elitrele de aproximativ 2-2,5 ori mai lungi decât late, îngustate de la bază spre vârf. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație fină și o pubescentă culcată, de culoare galbenă pe fond galben și negru sau maronie pe fond negru. L = 11-19 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor. Antenele și picioarele negre-unicolore. Dimensiunile corpului mai reduse decât la ♀.

♀ Antenele mai scurte decât la ♂. Ultimele 3-4 articole antenale și adesea tibiile anterioare galben-cafenii.

Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Salix sp.*, *Fagus sp.*, *Betula sp.*, *Tilia sp.* și *Populus sp.* Adulții sunt întâlniți pe flori în lunile iunie-august. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

3 *Leptura arcuata* Panzer (*annularis* F.) Corpul negru cu piesele bucale galben-roșcate. Elitrele galbene, baza lor, vârful, marginea laterală și 3 benzi transversale au o culoare neagră. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, mai accentuată pe clipeu și un striu longitudinal median. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4. Pronotul mai lung decât lat, cu o punctuație fină și deasă, având o linie mediană slab conturată și o pubescentă culcată, galben-aurie. Elitrele îngustate de la bază spre vârf, prezintă o punctuație fină și deasă, pubescenta lor este culcată, galbenă pe coloritul de fond deschis și maroniu-negricioasă pe cel închis. Partea ventrală a corpului are o pubescentă culcată, galben-aurie. L = 12-17,5 mm.

Larvele se dezvoltă în conifere (*Picea sp.*) și în esențele foioase (*Alnus sp.*, *Corylus sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.* și *Sorbus sp.*). Adulții trăiesc pe flori în lunile iunie-august.

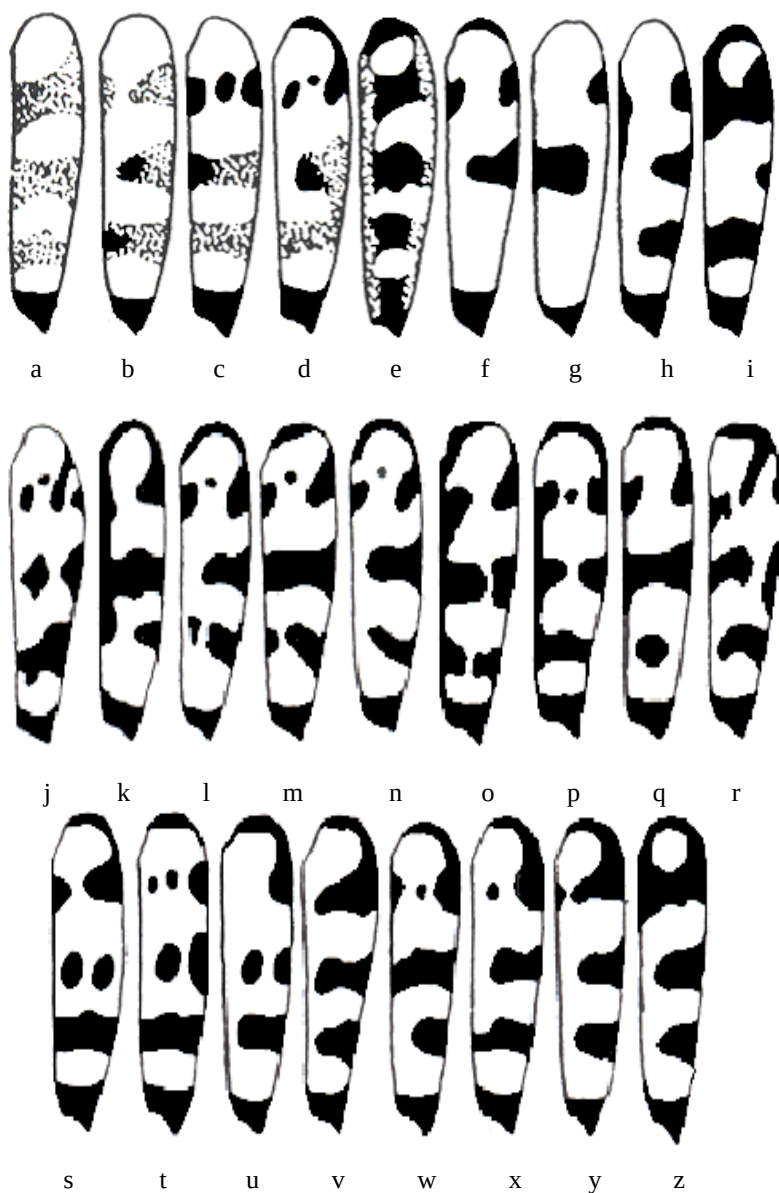

Fig. 167
Variabilitatea desenului elitrelor la *Leptura quadrifasciata* I
(după L. Heyrovsky)

a-ab. *heyrovskyana* Jěs., b-ab. *dichroa* Jěsát, c-ab. *vihorlatensis* Heyr., d-ab. *semibrunea* Kudla, e-ab. *morvandica* Pic, f-ab. *carpathica* Heyr., g-ab. *hlarvkai* Jěsát, h-ab. *bidivisa* Schm., i-ab. *latifasciata* Ten., j-ab. *sekerai* Kudla, k-ab. *plavilscikovi* Kol., l-ab. *smetanai* Heyr., m-ab. *podanyi* Heyr., n-ab. *benedicta* Pic, o-ab. *lehasi* Heyr., p-ab. *moravica* Kudla, q-ab. *posticemaculata* Heyr., r-ab. *multidivisa* Heyr., s-ab. *notatipennis* Pic, t-ab. *roubali* Podaný, u-ab. *pseudo-multidivisa* Kudla, v-ab. *tridivisa* Plav., w-ab. *riedli* Podaný, x-ab. *nova* Podaný, y-ab. *ruthena* Roub., z-ab. *guillemoniti* Desbr.

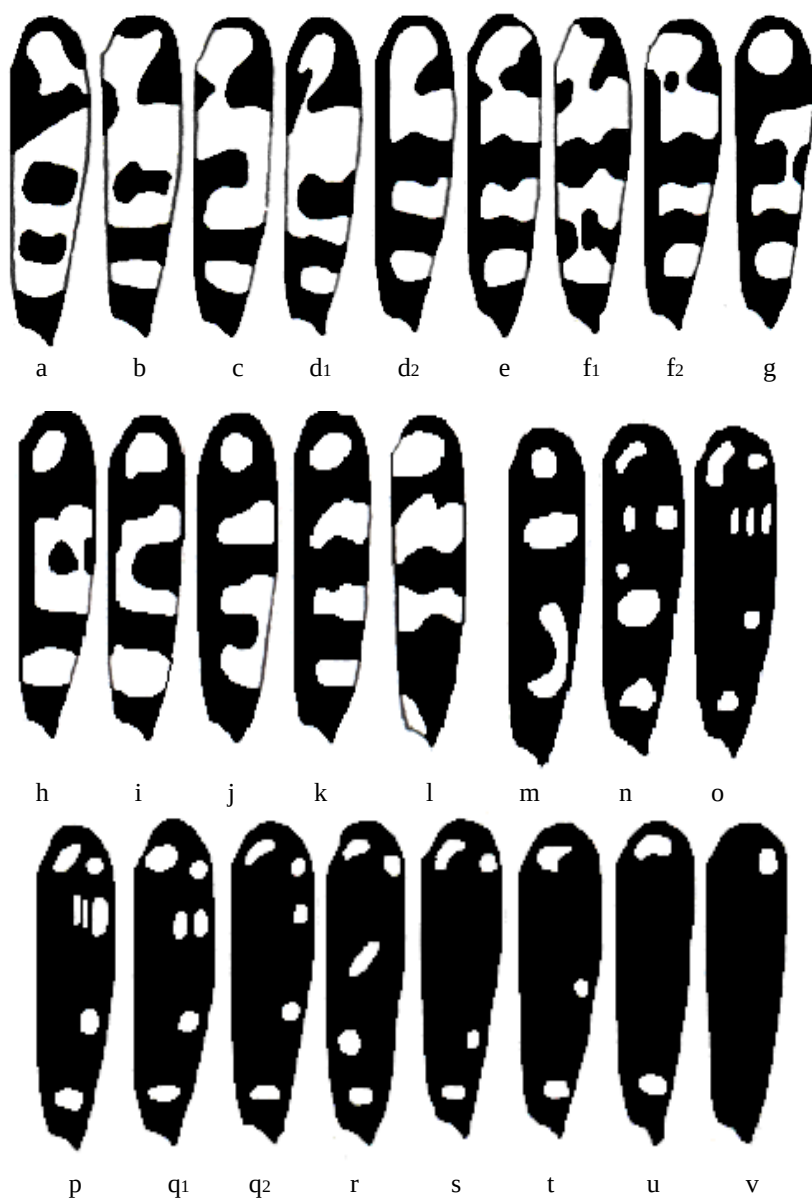

Fig. 168
Variabilitatea desenului elitrelor la *Leptura quadrifasciata* II
(după L. Heyrovsky)

a-ab. *guillemoti* Desbr., b1 și b2-ab. *abbreviata* Gabr., c-ab. *brachysticta* Heyr., d1 și d2-ab. *divisa* Plav., e-ab. *infrecvens* Kudla, f1 și f2-ab. *divisa* Plav., g-ab. *jesatkoi* Heyr., h-ab. *abrupta* Kudla, i-ab. *kolosovi* Plav., j-ab. *baltasari* Heyr., k-forma *typica*, l-ab. *posticeconfluens* Kudla, m-ab. *posticeplagiata* Plav., n-ab. *decemsignata* Plav., o-ab. *mosquensis* Plav., p-ab. *cejakai* Heyr., q1 și q2-ab. *brunneonotata* Heyr., r-ab. *eibessensis* Pic, s-ab. *lugubris* Sahlb., t-ab. *sexpunctata* Plav., u-ab. *quadripustulata* Plav., v-ab. *melgunovi* Jacobs.

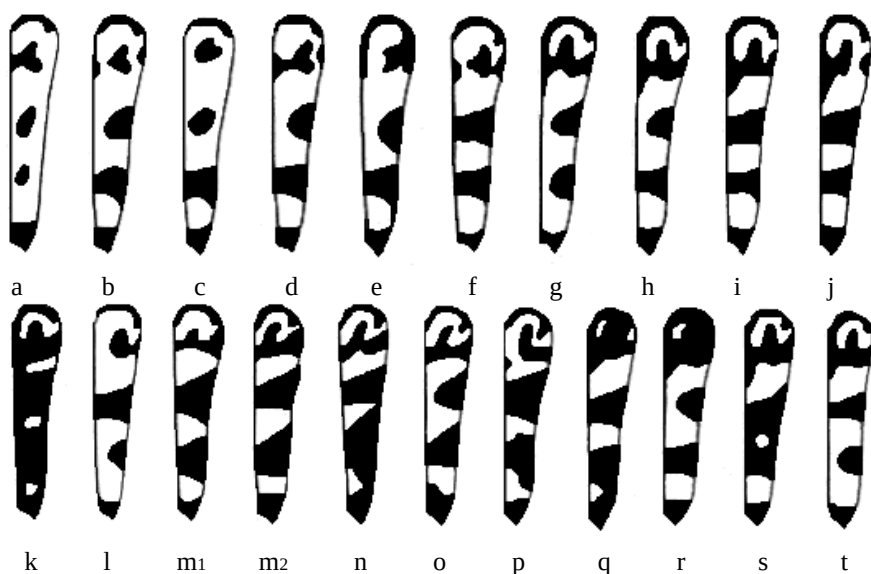

Fig. 169

Variabilitatea desenului elitrelor la *Leptura arcuata* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *olgae* Jës., b-ab. *bidisjunctus* Plav., c-ab. *mimica* Bates, d-ab. *humero-disjuncta* Plav., e-ab. *subhumerifera* Plav., f-ab. *anticeinterrupta* Plav., g-ab. *heyrovskyella* Balth., h-ab. *mediodisjuncta* Pic, i-forma *typica*, j-ab. *adameki* Kudla, k-ab. *latenotata* Balth., l-ab. *multiinterrupta* Kudla, m₁ și m₂-ab. *mediomaculata* Kudla, n-ab. *bimaculata* Kudla, o-ab. *intermedia* Kudla, p-ab. *mediosignata* Kudla, q-ab. *suboculata* Plav., r-ab. *basioculata* Plav., s-ab. *punctata* Patk., t-ab. *slovenica* Heyr.

4 *Leptura aethiops* Poda Corpul negru-unicolor, dorsal cu o pubescență maroniu-închisă ori neagră, ventral prezintă o pubescență culcată și fină de culoare cenușie. Capul cu un striu longitudinal median are o punctuație fină și deasă. Tâmpilele sunt bine conturate. Pronotul transvers, cu marginile laterale îngustate în prima treime anterioară. Baza pronotului prezintă un șanțuleț median lățit. Suprafața pronotului cu o punctuație uniformă deasă și accentuată. Capul și pronotul cu o pubescență scurtă, la nivelul tâmpilelor fiind vizibili perișori mai lungi. Elitrele alungite, oblic-trunchiate sau sinuate spre vârf. Suprafața elitrelor are o punctuație fină și o pubescență culcată de nuanță cenușie. Metasternul cu o punctuație deasă, iar pe sternitele abdominale sunt prezente puncte extrem de fine. Tarsele posterioare mai lungi decât tibiile, metatarsul picioarelor posterioare fiind mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 10-15 mm.

♂ Antenele ajung la nivelul ultimei cincimi distale ale elitrelor.

♀ Antenele mai scurte până la nivelul treimii posterioare a elitrelor.

-ab. **letzneri** Gabr. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului prezintă o pubescență galben-cenușie.

Larvele se dezvoltă în lemnul de foioase, mai rar în cel de conifere (*Pinus* sp.). Adulții apar în lunile mai-iulie pe flori.

64 Genul *Lepturobosca* Reitter

În fauna României este prezentă o singură specie.

***Lepturobosca virens* Linnaeus** Corpul negru. Articolele antenale începând cu cel de-al 3-lea, prezintă câte un inel bazal galben sau galben-roșcat. Între locul de inserție al antenelor capul prezintă un șanțuleț longitudinal. Tâmpilele sunt de 4-5 ori mai scurte decât diametrul ochilor. Al 3-lea articol antenal mai lung decât articolul 4. Pronotul ușor îngustat anterior și posterior, cu marginile laterale rotunjite, prevăzut cu un striu median longitudinal bine conturat. Suprafața pronotului și a elitrelor cu rugozități punctate dese, mai accentuate pe elitre. Marginile laterale ale elitrelor sunt îngustate de la bază spre partea lor apicală. Vârful elitrelor trunchiat. Pe cap și pronot există o pubescență dublă verzuie. Scutелul are o pubescență deasă, culcată, de culoare galbenă. Abdomenul prezintă o punctuație fină și deasă. L = 14-22 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor (*Pinus sp.*, *Picea sp.*, *Abies sp.*), mai rar în lemnul esențelor foioase (*Betula sp.*). Adulții sunt întâlniți în zona montană și subalpină pe flori, în lunile iunie-august.

65 Genul *Anastrangalia* Casey

Pronotul îngustat anterior cu marginile laterale rotunjite, elitrele de 2-2,5 ori mai lungi decât late cu vârful trunchiat. Unghiul apical al elitrelor este ascuțit.

În arealul nostru faunistic 3 specii.

1. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat (fig.170a). Discul pronotului puternic convex, emisferic, iar pubescența pronotului este formată din perișori dispuși oblic **1 A. sanguinolenta L.**
- Pronotul mai lung decât lat (fig.170b). Discul pronotului ușor convex, adesea la baza pronotului este prezentă o linie alungită superficială. Suprafața pronotului este acoperită cu perișori erecți **2**

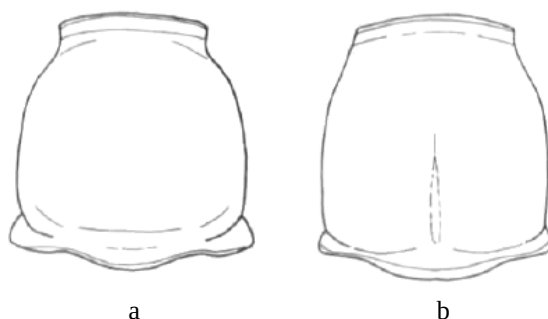

Fig. 170

Pronotul la *Anastrangalia* (după U. Bense)

a-*Anastrangalia sanguinolenta*, b-A. *dubia*.

2. Capul este lățit în dreptul tâmpilelor (fig. 171a, pag.260) **2 A. dubia Scop.**
- Capul normal conformat, el nu este lățit în dreptul tâmpilelor (fig. 171b, pag.260) **3 A. reyi Heyd.**

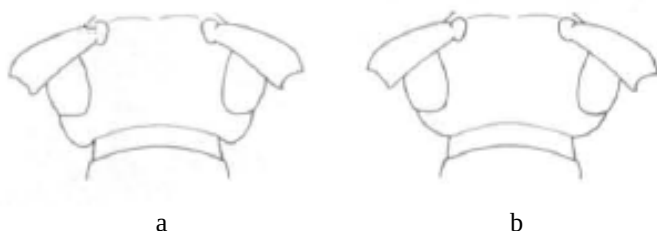

Fig. 171
Pronotul la *Anastrangalia* (după U. Bense)
 a-*Anastrangalia dubia*, b-*A. reyi*.

1 *Anastrangalia sanguinolenta* Linnaeus Capul, pronotul, antenele și picioarele negre. Elitrele la ♂ sunt galben-roșcate cu marginile laterale și cu apexul negre, iar la ♀ elitrele sunt roșii-unicolore. Fruntea cu rugozități punctate fine și dese, iar vertexul prezintă o punctuație normală fiind prevăzut cu o strie mediană slab conturată. Tâmpilele au unghiul extern proeminent, ± ascuțit. Antenele zimțate începând cu articolul 5. Suprafața capului este acoperită cu o pubescență dublă de nuanță maronie formată din perișori erecți și culcați. Pronotul prezintă o punctuație uniformă fină și deasă, precum și o pilozitate gălbuie scurtă și rară. Elitrele (luate izolat) de peste două ori mai lungi decât late, cu vârful trunchiat, unghiul apical extern al elitrelor fiind ascuțit. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație relativ deasă, intervalele dintre puncte cu microreticulații extrem de fine. L = 8,5-13 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul umed sau putred de conifere. Ciclul biologic durează 2 ani. Adulții apar în lunile iunie-august pe flori.

2 *Anastrangalia dubia* Scopoli Capul cu o punctuație fină și deasă, având o striu median longitudinal situat pe clipeu. Tâmpilele de 2,5 ori mai scurte decât diametrul ochilor. Pronotul mat, mai lung decât lat, cu marginile laterale îngustate atât anterior cât și posterior. Atât capul cât și pronotul prezintă o pubescență dublă (culcată și erectă) de culoare gălbuie. Suprafața pronotului are o punctuație uniformă, fină și deasă, iar punctuația elitrelor este fină și rară. Elitrele de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, cu vârful trunchiat sau ușor sinuat și cu unghiul apical exterior ascuțit. Suprafața elitrelor prezintă o pubescență culcată, relativ deasă, galben-cenușie. Sternitul anal are vârful trunchiat. L = 8,5-16 mm.

♂ Antenele ating ultima cincime distală a elitrelor. Corpul negru. Elitrele galben-cafenii, îngustate de la bază spre vârf. Sutura, o tivitură îngustă la nivelul marginilor laterale și vârful elitrelor negricioase.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Corpul negru, elitrele roșii prevăzute cu o margine îngustă, de culoare neagră. Fiecare elită are câte o bandă mediană longitudinală neagră.

Varietăți întâlnite la ♂:

-**ab. *triangulifera* Rtt.** Elitrele predominant negricioase cu excepția unei pete triunghiulare bazale, de nuanță gălbuie.

-**ab. *chamomillae* F.** Corpul negru-unicolor, elitrele prezintă o punctuație normal dezvoltată.

-**ab. *distincta* Tourn.** Coloritul la fel ca la forma precedentă, dar elitrele au o punctuație mai accentuată.

Varietăți întâlnite la ♀:

-**ab. limbata** Laich. Elitrele roșii cu marginile laterale și vârful negru.

-**ab. reyi** Heyd. Elitrele gălbui cu marginile laterale ± negricioase.

-**ab. dereensis** Pic Același colorit ca la forma precedentă, dar elitrele prezintă o bandă suturală neagră.

-**ab. melanota** Fald. Toate marginile elitrelor au câte o tivitură îngustă de nuanță roșcată.

-**ab. basinotata** Pic Elitrele negre cu baza roșcată.

-**ab. brevesubapicalis** Pic Elitrele negre, fiecare elită prezintă câte o pată anteapicală roșcată.

-**ab. bohémica** Podaný Elitrele negre cu câte o pată bazală și una apicală, ambele roșcate.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor, iar adulții sunt întâlniți pe flori, din iunie până în august. Durata de dezvoltare a unei generații este de cel puțin 2 ani.

3 Anastrangalia reyi Heiden Capul și pronotul negre, elitrele în cea mai mare parte galben-maronii sau roșii. Antenele și picioarele negre-unicolore. L = 9-16 mm.

♂ Elitrele galben-maronii cu sutura, marginile laterale și apexul negre.

♀ Elitrele roșii-unicolore sau roșii cu un desen negricios, uneori elitrele pot fi negre-unicolore.

Specie montană. Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor (*Abies* sp., *Picea* sp., *Pinus* sp.). Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani. Împuparea se realizează primăvara în lemn, iar adulții sunt întâlniți în lunile mai-august pe flori.

66 Genul *Stictoleptura* Casey

Se diferențiază de genurile *Paracorymbia* și *Stictoleptura* prin aspectul pronotului care prezintă marginile laterale rotunjite și îngustate de la bază spre marginea anterioară.

În fauna noastră sunt întâlnite mai multe specii.

1. Suprafața pronotului (văzută din profil) are o pubescență formată din peri lungi, erecți sau dispuși oblic (fig.172a).....1 ***S. erythroptera* Hagenb.**
— Pronotul glabru sau cu peri scurți (fig.172b).....2

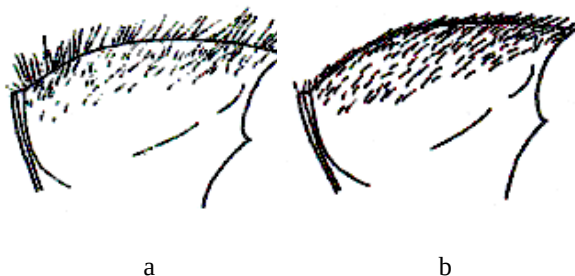

Fig. 172

Pubescența pronotului la *Stictoleptura* (după U. Bense)

a-*Stictoleptura erythroptera*, b-*S. scutellata*.

2. Prima treime a elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, în rest punctuația elitrelor este mai fină.....**2 S. scutellata F.**
- Întreaga suprafață a elitrelor prezintă o punctuație uniformă.....**3**
3. Elitrele roșii cu o pată cordiformă discală neagră (fig. 174, pag. 263). Extremitatea apicală a elitrelor și o tivitură suturală îngustă de asemenea negre. În cazuri rare desenul negru este neevident, fiind înlocuit de pete roșcat-închise. La ♂ sternitul anal prezintă vârful sinuat (fig. 173a).....**3 S. cordigera Fussl.**
- Elitrele unicolore, roșcate sau maronii. La ♂ sternitul anal este trunchiat-rotunjit (fig. 173b)**4 S. rubra L.**

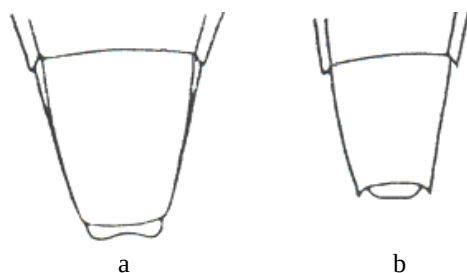

Fig. 173
Sternitul anal la *Stictoleptura* (după H. Freude)
 a-*S. cordigera*, b-*S. rubra*.

1 *Stictoleptura erythroptera* Hagenbach Corpul negru, cu elitrele roșcat-închise sau roșcat-maronii. Picioarele anterioare cu excepția bazei femurelor, vârful femurelor mediane, tibiile și tarsele mediane și vârful tibiilor posterioare de culoare roșie. Partea ventrală a corpului este mai lucioasă decât cea dorsală, fiind acoperită cu o pubescență fină, de nuanță negricioasă. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, mai accentuată pe vertex și clipeu. Suprafața capului are o pubescență dublă de culoare neagră. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât articolul 4. Pronotul convex, îngustat anterior, cu unghiurile posterioare proeminente, rotunjite la vârf. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese și o pubescență lungă, erectă, de nuanță negricioasă. Elitrele cu marginile laterale paralele în primele 2/3, cu unghiul sutural și apical exterior ascuțite. Suprafața elitrelor are rugozități transversale, mai accentuate decât pe pronot, ultima treime posterioară a elitrelor prezintă o punctuație mai fină. Elitrele cu o pubescență culcată galbenă sau cafenie. Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. L = 12-18 mm.

♂ Antenele prezintă uneori partea distală castanie.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Fagus* sp., *Ulmus* sp., *Tilia* sp. și *Quercus* sp.). Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile copacilor și pe flori, în lunile iunie-august. O generație apare cel puțin o dată la 3 ani.

2 *Stictoleptura scutellata* Fabricius Corpul negru-unicolor, uneori baza articolelor 3-5 antenale prezintă o nuanță roșcată. Capul are la nivelul vertexului rugozități accentuate, iar pe frunte prezintă o punctuație mai fină și o pubescență ridicată lungă și deasă, de nuanță cafenie. Antenele serate începând cu articolul 5. Pronotul mai lung decât lat, ușor îngustat anterior, prevăzut cu rugozități accentuate și cu o linie mediană longitudinală slab conturată. Elitrele scurte cu vârful oblic-trunchiat, ușor sinuate, prevăzute cu o punctuație deasă la bază, punctuația este mai fină în jumătatea postmediană a elitrelor. Suprafața pronotului și a elitrelor este acoperită cu o pubescență culcată, de culoare neagră sau maroniu-negricioasă.

Scutulul are o pubescență deasă, galben-aurie sau argintie. Pubescența părții ventrale a corpului cu o nuanță cenușie. L = 14-20 mm.

♂ Antenele ating treimea posterioară a elitrelor. Pronotul convex, mai îngust decât la ♀. Pubescența scutului galben-aurie.

♀ Antenele ating jumătatea elitrelor. Pronotul mai lat, iar discul pronotului este ușor turtit. Scutulul cu o pubescență alb-argintie.

-ab. stichai Heyr. Elitrele prezintă o pubescență galben-deschisă.

-ab. ochraceipennis Pic Elitrele galben-cafenii, cu marginile laterale și vârful de nuanță mai închisă.

-ab. ochracea Faust Pronotul cu o pată discală roșie sau cu o pată roșcată difuză, situată pe marginile laterale. Elitrele galbene. Jumătatea bazală a articolelor antenale 3-5 și baza tibiilor sunt roșii.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Castanea* sp., *Betula* sp., în mod excepțional și în cel de *Larix* sp. Adulții sunt întâlniți din iunie până în august pe trunchiurile arborilor și pe flori.

3 *Stictoleptura cordigera* Fuessly Corpul parțial negru, elitrele roșii prevăzute cu un desen negru. Tibiile anterioare galben-roșcate cu vârful negru. Capul mat, prevăzut cu o punctuație deasă și cu un striu longitudinal median. Pronotul convex, având rugozități accentuate, fiind puternic îngustat anterior. Discul pronotului prezintă o impresiune longitudinală mediană, în care se află un striu longitudinal fin. Unghiurile posterioare ale pronotului proeminente. Suprafața pronotului are o pubescență oblică de culoare neagră. Elitrele de aproximativ 2-2,5 ori mai lungi decât late, cu un desen negru format dintr-o pată antemediană comună, cordiformă, unită cu o bandă apicală lată printr-o bandă longitudinală suturală. Suprafața elitrelor cu o pubescență culcată, fină. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație deasă și o pubescență, fină, de culoare cenușie. L = 11-19 mm.

♂ Antenele ating ultima pătrime distală a elitrelor. Abdomenul roșu cu vârful de nuanță mai închisă. Sternitul anal este ușor sinuat la vârful.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Abdomenul negru-unicolor. Sternitul anal cu vârful trunchiat.

Fig. 174
Elitrele la *Stictoleptura cordigera* (după U. Bense)

-ab. immaculata Ragusa Elitrele roșii-unicoloare, cel mult cu vârful de nuanță mai întunecată.

-ab. inhastata Pic Elitrele roșii cu vârful negru, sutura elitrelor prezintă o tivitură îngustă neagră, postmediană.

-ab. epipleuralis Schaef. Elitrele negre cu epipleurele roșcate.

-ab. auricollis Chob. Pubescența pronotului galben-roșcată.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Quercus sp.*, *Fagus sp.* sau *Castanea sp.* Adulții se găsesc pe flori în lunile iunie-iulie.

4 *Stictoleptura rubra* Linnaeus Coloritul corpului variabil. Partea dorsală a corpului prezintă o pubescență culcată de culoare galbenă. Suprafața capului are o punctuație fină și deasă. Antenele serate începând cu articolul 5, al 11 lea articol antenal ușor îngustat în partea sa apicală. Pronotul mat, aproximativ la fel de lung și de lat, puternic îngustat atât anterior cât și posterior, prevăzut cu câte o impresiune situată înaintea unghiurilor posterioare, orientată oblic-extern. Punctuația pronotului este fină și deasă. Elitrele oblic-trunchiate cu vârful sinuat. Metatarsul picioarelor posterioare mai lung decât celelalte articole luate împreună. L = 10-19 mm.

♂ Antenele ating pătrimea distală a elitrelor. Impresiunile pronotului sunt mai accentuate.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Impresiunile discale ale pronotului sunt mai slab conturate decât la ♂.

-forma typica La ♂ corpul este negru. Elitrele, tibiile și tarsele galbene sau galben-cafenii, adesea vârful tibiilor și tarselor prezintă o nuanță maronie. La ♀ corpul este negru cu pronotul și elitrele roșii. Tibiile și tarsele galben-roșcate, adesea vârful tibiilor posterioare și vârful articolelor tarsale au o culoare neagră.

Varietăți întâlnite la ♂:

-ab. jesatkoi Vavra Coloritul corpului ca la forma tipică, însă elitrele au o pată discală mediană neagră.

Varietăți întâlnite la ♀:

-ab. occipitalis Muls. Vertexul cu două pete mici, roșii.

-ab. sattleri Bieckh. Pronotul negru, cu câte o pată laterală îngustă, de nuanță roșcată.

-ab. marani Pod. Pronotul negru-unicolor.

-ab. saltzmanni Hub. Pronotul roșu cu o bordură neagră la nivelul marginii anterioare, de la care pornesc două benzi longitudinale negre. Marginea posterioară a pronotului cu o bandă transversală trilobată neagră.

-ab. bechynei Heyr. Pronotul roșu, cu un desen alcătuit dintr-o pată mediană cordiformă situată în vecinătatea marginii anterioare, două benzi longitudinale discale scurte, dispuse oblic și o pată mediană triunghiulară situată lângă marginea posterioară.

-ab. morvandica Vill. Pronotul roșu cu două pete discale mediane, negre.

-ab. suzellae Vill. Pronotul roșu cu marginea anterioară și cea posterioară negre. De la marginea posterioară pornesc două benzi negre, care se prelungesc până la mijlocul discului.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor, în mod excepțional și în cel de *Quercus sp.* Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile copacilor și pe flori, din iunie până în septembrie. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

67 Genul *Paracorymbia* Miroshnikov

Se caracterizează prin aspectul capului care este bine dezvoltat, prin forma pronotului îngustat de la bază spre vârf și prin vârful elitrelor care sunt oblic-trunchiate.

În fauna României au fost semnalate 3 specii.

1. Articolele antenale mediane (4-8) cu baza galbenă sau cu un inel roșcat-marونیu, restul articolelor fiind negre.....**1 P. maculicornis Deg.**
- Antenele negre-unicolore sau baza articolelor mediane are o nuanță marونیu-negricioasă.....**2**
2. Porțiunea bazală a elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, pe fiecare elitră este vizibilă de regulă câte o pată mediană neagră (fig.175a).....**2 P. tesserula Charp.**
- Baza elitrelor prezintă o punctuație mai fină, iar pata mediană neagră este întotdeauna absentă (fig.175b).....**3 P. palens Brul.**

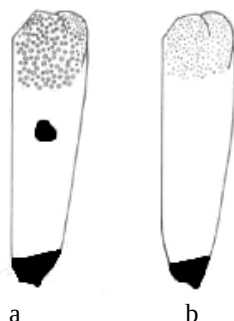

Fig. 175

Desenul elitrei drepte la *Paracorymbia* (după U. Bense)

a-*Paracorymbia tesserula*, b-*P. palens*.

1 *Paracorymbia maculicornis* De Geer Capul, pronotul și picioarele negre. Elitrele roșcat-maronii, cu marginile laterale și cu vârful negru. Mai rar elitrele pot fi roșcat-maronii, unicolore. Antenele negre, cu baza articolelor mediane galbenă sau roșcat-maronie. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, la nivelul clipeului punctuația este mai rară. Tâmpilele au o lungime redusă, iar articolele antenale 3 și 5 au dimensiuni aproximativ egale. Al 11-lea articol antenal cu o stirbitură anteapicală fină. Pronotul mai lung decât lat, convex, suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Capul și pronotul au o pubescență erectă, formată din perișori lungi, gălbui sau roșcat-maronii. Elitrele (luate izolat) de 2-2,5 ori mai lungi decât late. Vârful elitrelor trunchiat, cu unghiul apical extern obtuz și cu unghiul sutural slab conturat. Suprafața elitrelor cu o pubescență scurtă, dispusă oblic, de nuanță maronie. Metasternul și sternitele abdominale au o punctuație fină și deasă, precum și o pubescență cenușie fină. Metatarsul picioarelor posterioare este aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L = 7-10 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul pătrimii distale a elitrelor. Elitrele ușor îngustate de la bază spre vârf. Sternitul anal cu vârful ușor sinuat.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele. Sternitul anal cu vârful trunchiat.

-ab. *simplonica* Fairm. Elitrele roșcat-maronii, unicolore.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred al coniferelor și al esențelor foioase. Ciclul biologic durează cel puțin 2 ani. Împuparea se realizează în lemn, iar adulții sunt activi în lunile iunie-august, fiind răspândiți pe flori, îndeosebi pe Apiaceae.

2 *Paracorymbia tesserula* Charpentier Corpul negru, elitrele galbene cu o pată discală și cu vârful negre (fig.176, pag.266). Capul are o punctuație rară și accentuată pe clipeu, fină și deasă pe frunte, deasă și accentuată pe vertex. Pronotul

ușor lătit antemedian, prevăzut cu o punctuație neuniformă, deasă și accentuată. Suprafața capului și a pronotului prezintă o pubescență cenușie. Elitrele de peste două ori mai lungi decât late, cu vârful oblic-trunchiat și ușor sinuat, ele au o pubescență scurtă de nuanță gălbuie, mai lungă la partea bazală. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență cenușie fină. L = 12-17 mm.

♂ Antenele ating treimea posterioară a elitrelor.

♀ Antenele mai scurte, ele ating jumătatea elitrelor.

Specie răspândită în zona colinară și montană. Larvele se dezvoltă în lemnul de *Fagus sp.*, iar adulții sunt întâlniți în iunie-iulie pe flori, îndeosebi pe Apiaceae.

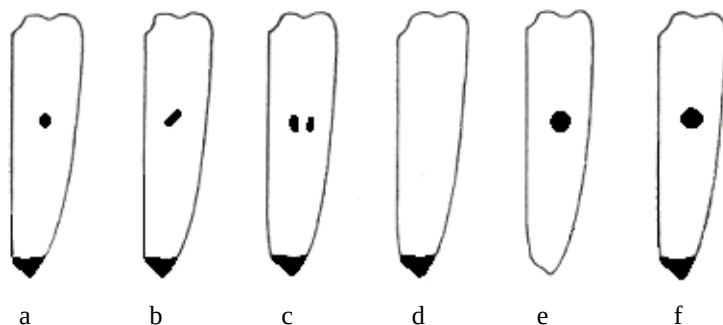

Fig. 176

Variabilitatea desenului elitrelor la *Paracorymbia tesserula* (după L. Heyrovsky)
a-forma *typica*, b-ab. *obliquesignata* Juraček, c-ab. *bisignata* Plav., d-ab. *impunctata* Heyd., e-ab. *abchasica* Rost., f-ab. *dejeanii* Ganglb.

3 *Paracorymbia pallens* Brullé Capul, pronotul, picioarele și antenele negre. Elitrele unicolore, galben-roșcate sau roșcat-maronii. Uneori baza articolelor antenale mediane (4-8) poate avea o tivitură îngustă roșcat-maronie. Vârful elitrelor trunchiat cu unghiul apical extern obtuz sau drept. Tibiile posterioare atât la ♂ cât și la ♀ prezintă 2 pinteni apicali. L = 9,5-14 mm.

♂ Al 5-lea sternit abdominal prezintă la vârf o știrbătură de formă triunghiulară, puternic adâncită.

♀ Al 5-lea sternit abdominal cu o scobitură triunghiulară mai superficială.

Specie răspândită îndeosebi în zona colinară. Adulții sunt întâlniți pe flori în lunile mai-iulie.

68 Genul *Anoplodera* Mulsant

Capul aproximativ la fel de lat cât pronotul, acesta din urmă fiind mai lung decât lat, cu marginile laterale puțin îngustate anterior. Elitrele alungite, ușor convexe, cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit.

În arealul nostru faunistic întâlnim 3 specii.

1. Începând cu articolul 2 sau 3 baza articolelor este galbenă, în rest antenele sunt negre.....1 ***A. nigroflava* Fuss**
- Antenele negre-unicolore.....2
2. Suprafața pronotului prezintă o pubescență alcătuită din perișori fini și lungi. Elitrele negre-unicolore, prevăzute cu puncte ombilicate mari (fig.177a, pag.267).....2 ***A. rufipes* Schall.**

- Pronotul are o pubescență formată din peri mai scurți și mai îngroșați. Elitrele negre cu câte 3 pete galbene dispuse longitudinal. Petele se pot contopi sau pot lipsi parțial sau în totalitate. Suprafața elitrelor cu puncte mai fine (fig.177b).....
3 *A. sexguttata* F.

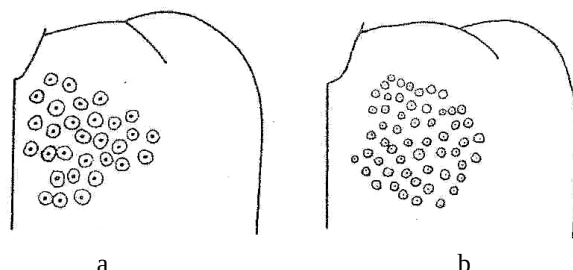

Fig. 177

Punctuația elitrelor la *Anoplodera* (după U. Bense)
 a-*Anoplodera rufipes*, b-*A. sexguttata*.

1 *Anoplodera nigroflava* Fuss Capul și pronotul negre, elitrele cu un desen galben format din câte două pete bazale, o bandă longitudinală semicirculară și o pată transversală anteapicală. Tibiile galbene cu excepția bazei și a vârfului lor. Capul și pronotul mate, partea dorsală a corpului prezintă o punctuație deasă și accentuată. L = 13-14 mm.

Specie semnalată numai în Transilvania cu un statut taxonomic incert.

2 *Anoplodera rufipes* Schaller Capul, pronotul, elitrele și antenele negre. Femurele și tibiile parțial sau total roșii. Capul cu tâmpile înguste, mai mici decât diametrul ochilor. La nivelul frunții punctuația este fină și rară, însă la baza capului punctuația devine mult mai deasă. Articolele antenale 3 și 5 au o lungime aproximativ egală. Pronotul mai lung decât lat, ușor îngustat la bază, discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median. Suprafața pronotului are o punctuație deasă și accentuată. Capul, pronotul și baza elitrelor cu o pilozitate erectă de culoare cenușie ori maronie. Scutelul prezintă o pubescență deasă galbenă sau cenușie. Elitrele alungite, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit ori ușor trunchiat. Suprafața elitrelor prezintă rugozități accentuate, mai fine în ultima pătrime distală. Pe elitre mai este vizibilă o pilozitate scurtă și rară, alcătuită din perișori dispuși oblic de culoare galbenă, maronie ori cenușie. Prosternul cu o pubescență erectă, metasternul și primele 2-3 sternite abdominale au rugozități punctate fine și dese, ultimele sternite abdominale prezintă o punctuație simplă. Suprafața prosternului și a abdomenului dispune de o pubescență culcată fină și deasă, galben-cenușie. L = 7-12 mm.

♂ Antenele ajung până la nivelul vârfului elitrelor. Al 5-lea sternit abdominal cu vârful ușor sinuat.

♀ Antenele sunt mai scurte. Vârful celui de-al 5 lea sternit abdominal este rotunjit.

-*ab. atra* Payk. Corpul negru-unicolor.

-*ab. ventralis* Heyd. Abdomenul roșu-unicolor.

-*ab. medea* Pic Abdomenul parțial roșcat, iar picioarele sunt negre.

-*ab. astrabadensis* Pic Picioarele negre cu extremitatea apicală a femurelor roșcată.

Larvele se dezvoltă în ramurile uscate de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Betula* sp. Adulții apar în lunile mai-iulie pe inflorescențele de *Crataegus* sp., *Cornus* sp., *Sorbus* sp.

3 *Anoplodera sexguttata* Fabricius Capul, pronotul, antenele și picioarele negre. Elitrele predominant negre cu pete sau benzi galbene ori galben-roșcate (fig.178). Rareori elitrele pot fi negre-unicolore. Capul cu tâmpile bine conturate, prevăzut cu rugozități punctate pe cea mai mare parte din suprafața lui. Articolele antenale sunt subțiri. Pronotul puțin mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor rotunjite. Discul pronotului prezintă un sănțuleț longitudinal median, iar punctuația pronotului este fină și deasă. Capul și pronotul prezintă o pilozitate erectă de culoare maronie sau negricioasă. Elitrele plane, cu marginile laterale ± paralele, vârful elitrelor (luate izolat) fiind rotunjite și ușor trunchiate. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, ultima treime apicală a elitrelor prezintă o punctuație mai fină și mai rară. Pubescența elitrelor este formată din perișori culcați și scurți de nuanță maronie. Metasternul și sternitele abdominale au puncte fine și dese, precum și o pubescență culcată și deasă, cenușie ori gălbuie. Tibiile posterioare aproximativ la fel de lungi cât tarsele, metatarsul picioarelor posterioare are o lungime egală cu restul articolelor luate împreună. L = 7,5-12,5 mm.

♂ Antenele la fel de lungi sau puțin mai lungi decât elitrele.

♀ Antenele ajung până la nivelul ultimei pătrimi distale a elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Carpinus* sp., *Alnus* sp. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt activi în lunile mai-iulie, fiind găsiți pe trunchiurile arborilor sau pe inflorescențele arbuștilor.

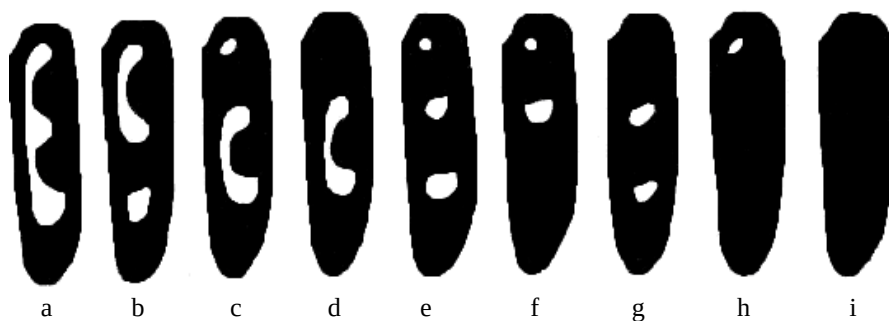

Fig. 178

Variabilitatea desenului elitrelor la *Anoplodera sexguttata* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *landoisi* Pic, b-ab. *vastatorum* Pic, c-ab. *exclamationis* Pic, d-ab. *guttata* Pic, e-forma tipica, f-ab. *pyrenaica* Pic, g-ab. *sylvestris* Pic, h-ab. *biguttata* Muls., i-ab. *atrata* Schils.

69 Genul *Pseudovadonia* Lobanov & Danilewsky

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Pseudovadonia livida* Fabricius** Capul și pronotul negre, elitrele galben-roșcate sau roșcat-maronii, unicolore. Antenele negre sau de nuanță roșcată. Picioarele predominant negre, cu tibiile anterioare și mediane galben-roșcate. Tarsele anterioare și mediane galbene ori roșcate. Sternitele abdominale negre, mai rar roșcate. Capul cu un striu median longitudinal și cu rugozități punctate fine și dese. Suprafața capului prezintă o pubescență erectă de nuanță cafenie. Tâmpile de aproximativ 3 ori mai scurte decât diametrul ochilor. Articolele antenale sunt ușor

îngroșate spre vârf. Pronotul ceva mai lung decât lat, evident mai îngust decât elitrele, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Marginile laterale ale pronotului sunt îngustate antemedian. Suprafața pronotului este acoperită cu peri maronii lungi și erecți. Elitrele scurte și late, luate izolat cu vârful rotunjit, acoperite cu o pubescență galbenă, culcată. Metasternul și abdomenul au o punctuație rară, iar partea ventrală a corpului prezintă o pilozitate cenușie. Atât tarsele cât și tibiile au o lungime aproximativ egală, iar pretarsul este mai scurt comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 5-9 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin jumătatea din lungimea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor îngustate de la bază spre vârf.

♀ Antenele nu ajung până la jumătatea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele.

-ab. bicarinatoides Plav. Sternitele abdominale roșii.

Larvele se dezvoltă în sol, unde sapă galerii în substratul miceliului de *Marasmius oreades*. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt întâlniți pe flori în lunile mai-august.

70 Genul *Vadonia* Mulsant

Dintre cele 9 specii europene, 4 au fost semnalate și în fauna României.

Cheie pentru determinarea ♂

- 1. Tibiile posterioare prezintă 2 pinteni apicali (fig.179b).....2
- Tibiile posterioare au numai un pinten apical (fig.179a).....3

- 1. La ♂ tibiile posterioare au numai un pinten apical (fig.179a).....1 **V. steveni** Sperk
- Tibiile posterioare la ♂ prezintă 2 pinteni apicali (fig.179b).....2

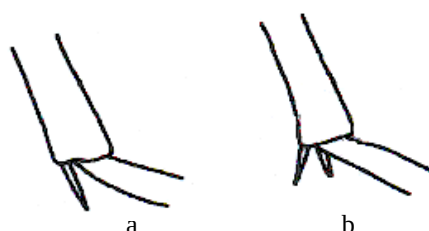

Fig. 179

Tibiile posterioare la *Vadonia* (după U. Bense)

a-*Vadonia unipunctata*, b-*V. steveni*.

- 2. Marginea externă a femurelor posterioare cu o pubescență formată din perișori lungi, dispuși oblic.....1 **V. hirsuta** Dan.
- Marginea externă a femurelor posterioare este acoperită cu perișori mai scurți.....2 **V. unipunctata** F.
- 3. Femurele posterioare prezintă o pubescență lungă.....3 **V. steveni** Sperk
- Pubescența femurelor posterioare este alcătuită din perișori scurți și culcați.....4 **V. moesiaca** Dan.

1 *Vadonia steveni* Sperk Capul și pronotul negre, elitrele au un colorit variabil, la forma tipică ele sunt predominant roșcat-maronii. Antenele și picioarele negre-unicolore. O bandă suturală comună lată orientată longitudinal, o pată mediană rotundă și cincimea posterioară a elitrelor sunt negre. Suprafața capului și pronotului acoperite cu o pubescență negricioasă. L = 9-18 mm.

-ab. *litigiosa* Muls. Banda suturală a elitrelor este îngustă. Capul și pronotul prezintă peri negri.

-ab. *pfuhli* Reineck Corpul negru-unicolor. Capul și pronotul cu o pilozitate neagră, iar elitrele au o pubescență de nuanță deschisă.

În zona de stepă și silvostepă, în lunile iunie-iulie, pe flori și inflorescențe.

2 *Vadonia hirsuta* K. Daniel & J. Daniel Capul și pronotul negre, elitrele roșcat-maronii cu sutura și câte o pată discală negre. Antenele și picioarele negre. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescență lungă, dispusă oblic. L = 8-10 mm.

Specie endemică colectată numai în Dobrogea.

3 *Vadonia unipunctata* Fabricius Corpul negru, elitrele galben-roșcate sau de culoare roșu-închisă, cu sutura și vârful negricioase. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, mai accentuată posterior. Pronotul convex, aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale puternic rotunjite, fiind ușor îngustat la bază. Suprafața pronotului prezintă o punctuație accentuată și un stri longitudinal median. Elitrele au o punctuație și o pubescență fină și rară. Fiecare elită prezintă câte o pată mediană neagră de formă rotundă. Tibiile posterioare prezintă câte 2 pinteni. L=8-18 mm.

♂ Antenele mai lungi, ele depășesc jumătatea elitrelor. Elitrele se îngustează de la bază spre vârf.

♀ Antenele nu ating jumătatea elitrelor. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Prunus spinosa*, *Knautia arvensis*, mai rar în *Scabiosa* sp. Adulții se găsesc în iunie-iulie, pe flori. Ciclul biologic durează cel puțin 2 ani.

4 *Vadonia moesiaca* K. Daniel & J. Daniel Capul, pronotul, antenele și picioarele negre. Elitrele galbene, galben-maronii, mai rar roșcat-maronii, cu sutura și apexul negre. Lângă marginile laterale ale elitrelor sunt prezente câte o pată mediană neagră. L = 9,5-13 mm.

Larvele rod rădăcinile de *Euphorbia* sp., adulții apar pe flori. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani.

6 Subfamilia Aseminae

Corpul lung și îngust, negru sau maroniu, elitrele cu marginile laterale ± paralele. Al 2-lea articol antenal relativ alungit, având aproximativ jumătate din lungimea articolului 3. Tâmplele scurte. Tibiile sunt lipsite de dințișori apicali.

Cheia genurilor

1. Marginile laterale ale pronotului puternic denticulate.....**71 Saphanus Serv.**
— Pronotul cu marginile laterale rotunjite.....**2**
2. Articolele antenale 3 și 4 scurte, luate împreună ele sunt ceva mai lungi decât articolul 5. Suprafața pronotului cu o pubescență culcată, de culoare galben-roșcată.....**72 Anisarthron Dej.**
— Articolele antenale 3 și 4 mai alungite, luate împreună ele sunt evident mai lungi comparativ cu articolul 5. Pronotul glabru, lipsit de peri.....**3**
3. Femurele puternic îngroșate, adesea măciucate (fig.180b). Ochii evident sinuați, ei fiind aparent divizați (fig.181a).....**73 Tetropium Kirby**
— Femurele ușor îngroșate (fig.180a). Ochii sunt puțin sinuați.....**4**
4. Ochii mari, puternic fațetați (fig.181b). Femurele liniare, ușor îngroșate median. Elitrele cu două nervuri longitudinale superficiale.....**74 Arhopalus Serv.**
— Ochii de dimensiuni mai reduse, cu fațete fine (fig.181c). Femurele anterioare și mediane fusiforme, comprimate lateral. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale.....**75 Aseum Esch.**

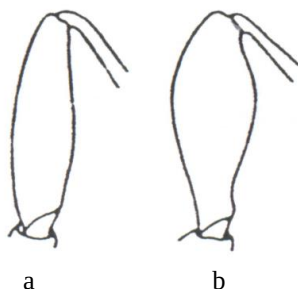

Fig. 180

Femurele la Aseminae (după H. Freude)

a-Aseum sp., b-Tetropium sp.

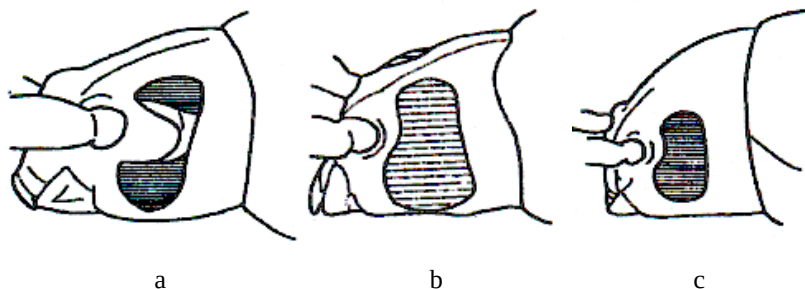

Fig. 181

Ochii la Aseminae (după U. Bense)

a-Tetropium sp., b-Arhopalus sp., c-Aseum sp.

71 Genul *Saphanus* Serville

În fauna noastră o singură specie.

***Saphanus piceus* Laichartig** Coloritul corpului variabil, de regulă el este negru sau maroniu-negricios, cu vârful palpilor roșcat. Capul mai îngust decât pronotul, cu antenele mai scurte decât elitrele. Al 5-lea articol antenal mai lung decât articolele 3-4 și 6. Palpii maxilari sunt de aproximativ două ori mai lungi decât cei labiali, cu articolul terminal lățit, de formă triunghiulară. Pronotul transvers, evident mai îngust decât elitrele, cu marginile rotunjite, prevăzute cu câte un dinte lateral $\pm$ ascuțit. Discul pronotului are o linie mediană longitudinală și uneori câte o suprafață laterală lucioasă, în formă de "oglină". Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație accentuată. Elitrele des punctate, fiind prevăzute cu mai multe striuri longitudinale, dintre care cele 2-3 interioare sunt mai accentuate. Picioarele lungi, metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. L = 14-19 mm.

♂ Antenele mai lungi decât la ♀, articolul terminal este de 1,3 ori mai lung decât penultimul, fiind ușor îngustat în treimea distală.

♀ Ultimul articol antenal este puțin mai lung decât penultimul.

-***ab. rufipes* Pic** Corpul negru cu picioarele roșii sau roșcat-maronii.

-***ab. cylindraceus* Fairm.** Corpul negru acoperit cu o pubescentă gălbuie, iar dinte lateral al pronotului are dimensiuni reduse.

Larvele se dezvoltă atât în lemnul esențelor foioase cât și al coniferelor. Coleopterele sunt răspândite pe buturugi, trunchiurile copacilor, sub scoarță și sub pietre. Adulții sunt crepusculari și nocturni, fiind întâlniți din mai până în august. O generație apare o dată la 3 ani.

72 Genul *Anisarthron* Dejean

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Anisarthron barbipes* Schrank** Capul și pronotul negre, acoperite cu o pilozitate oblică de culoare galben-roșcată. Elitrele cu un colorit variabil de la roșcat-marونی la negru. Antenele și picioarele negre. Capul cu marginea anterioară ușor sinuată, cu tâmpilele lungi, acoperit cu o punctuație fină și deasă. Fruntea oblică, prevăzută cu un șanțuleț frontal median adâncit. Ochii fin fațetați și puternic sinuați. Antenele de regulă mai lungi decât vârful elitrelor, iar articolele 3 și 4 prezintă dimensiuni ceva mai reduse. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale $\pm$ rotunjite. Discul pronotului plan, baza pronotului prezintă un șanțuleț transversal lățit. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și deasă. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, evident mai late comparativ cu baza pronotului, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Vârful elitrelor (luate împreună) rotunjit. Suprafața elitrelor dispune de o punctuație dublă, prevăzute cu câte două carene discale longitudinale și cu rudimente de striuri longitudinale. Interstriile ușor convexe cu rugozități slab conturate. Femurele comprimate lateral și ușor îngustate median. Tibiile mediane și posterioare arcuite, metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât următoarele două articole luate împreună. L = 5,5-11mm.

♂ Antenele de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât corpul. Al 3-lea articol antenal puțin mai lung decât articolul 2.

♀ Antenele ating sau depășesc cu puțin vârful elitrelor. Al 3-lea articol antenal de aproximativ două ori mai lung comparativ cu articolul 2.

Larvele polifage, ele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Aesculus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Carpinus sp.*, *Fagus sp.*). O generație apare o dată la 2-3 ani, iar împuparea se realizează în lemnul plantelor gazdă. Adulții sunt activi în lunile iunie-iulie, fiind întâlniți pe scoarța copacilor și pe flori.

73 Genul *Tetropium* Kirby

Ochii aproape divizați. Antenele se inseră în imediata vecinătate a bazei mandibulelor, ele sunt formate din 11 articole și depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Palpii labiali mai lungi decât cei maxilari. Articolul terminal al palpilor labiali triunghiular, în timp ce ultimul articol al palpilor maxilari este lătit în formă de secure. Lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale, mai rar pronotul poate fi ușor transvers. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, iar discul pronotului are un șanțuleț median longitudinal. Picioarele scurte, cu baza femurelor pedunculată și cu tarsele alungite.

În fauna României sunt prezente două specii.

1. Suprafața pronotului mată, prevăzută cu o rugozitățî punctate și granulate.....**1 T. fuscum F.**
— Pronotul lucios, discul pronotului are o punctuație fină și rară, iar marginile lui laterale sunt granulat-punctate.....**2 T. castaneum L.**

1 *Tetropium fuscum* Fabricius Corpul negru cu elitrele maronii sau galben-maronii, la baza elitrelor este vizibilă o bandă pubescentă cenușiu-gălbuie. Antenele roșcat-maronii, iar picioarele sunt maroniu-negricioase, cu baza femurelor de nuanță mai deschisă. Pronotul ceva mai lung decât lat, marginile pronotului au o nuanță roșcată. Discul pronotului prezintă o impresiune longitudinală și rugozitățî punctate dese. Fiecare elitră are câte două nervuri longitudinale bine conturate. Prima pătrime bazală a elitrelor cu o pubescență scurtă și deasă. L = 8-17 mm.

-ab. *obscuratum* Plav. Pronotul negru-unicolor.

-ab. *ferruginipes* Pic Corpul galben-roșcat, cu mijlocul capului și pronotului negricioase.

Larvele se dezvoltă în lemnul de conifere. Adulții sunt crepusculari și nocturni, fiind întâlniți în lunile mai-iulie pe trunchiurile copacilor. Coleopterele au o singură generație anuală.

2 *Tetropium castaneum* Linnaeus Coloritul corpului variabil: negru-unicolor sau negru cu antenele, picioarele și elitrele roșcat-maronii. Capul prevăzut cu un șanțuleț longitudinal, fiind acoperit cu o punctuație fină. Pronotul lucios, discul pronotului cu o punctuație fină și rară, iar marginile laterale ale pronotului au o punctuație granulată. Pe discul pronotului există un șanțuleț median longitudinal, de o parte și de alta a lui se află câte o convexitate antemediană lucioasă. Elitrele mate, prevăzute cu microsculpturi fine, fiind vizibile și două carene longitudinale subțiri. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pilozitate fină și scurtă. L = 9-18,5 mm.

Prezintă o ecologie asemănătoare cu specia precedentă. O generație se dezvoltă o dată la 1-2 ani.

74 Genul *Arhopalus* Serville

Capul scurt, prevăzut cu un stri median frontal. Fruntea este diferențiată de clipeu printr-o linie de separație bine conturată. Labrumul transvers. Marginea anterioară a ochilor ușor sinuată. Palpii maxilari sunt de două ori mai lungi decât cei labiali. Scapul îngroșat, de aproximativ două ori mai lung comparativ cu articolul 2. Pronotul transvers, discul lui are o impresiune adâncită sau un șanțuleț longitudinal. Elitrele puțin mai late decât pronotul, cu vârful rotunjit.

În arealul nostru faunistic două specii.

♂ Antenele mai lungi, la fel de lungi sau puțin mai scurte decât elitrele. Ultimul sternit abdominal este transvers.

♀ Antenele sunt de 1,5 ori mai scurte decât elitrele. Ultimul sternit abdominal este mai lung decât lat, iar ovipozitorul este bine conturat.

1. Ochii prezintă peri scurți, izolați (fig. 182a). Al 3-lea articol al tarselor posterioare este despicat până la bază (fig. 183a). Unghiul sutural al elitrei ascuțit.....

.....1 *A. rusticus* L.

— Ochii glabri (fig. 182b). Tarsele posterioare prezintă al 3-lea articol despicat până în partea sa mediană (fig. 183b). Unghiul sutural al elitrei este rotunjit.....

.....2 *A. ferus* Muls.

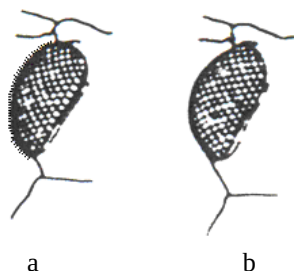

Fig. 182

Suprafața ochilor la *Arhopalus* (după H. Freude)

a-*A. rusticus*, b-*A. ferus*.

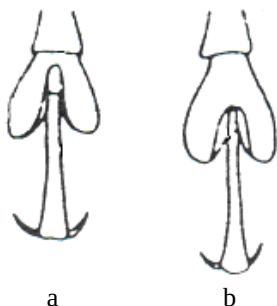

Fig. 183

Tarsele posterioare la *Arhopalus* (după H. Freude)

a-*A. rusticus*, b-*A. ferus*.

1 *Arhopalus rusticus* Linnaeus Corpul maroniu, acoperit cu o pilozitate culcată, extrem de fină. Suprafața capului prezintă rugozități punctate dese. Ochii puternic fațetați. Palpii maxilari evident mai lungi comparativ cu cei labiali. Scapul de aproximativ două ori mai lung decât articolul 2. Labrumul este lipsit de smocuri de

peri. Pronotul transvers cu unghiurile posterioare rotunjite. Discul pronotului are granulații punctate și o linie longitudinală mediană, $\pm$ lucioasă, care se unește posterior cu o gropiță antebazală. Elitrele sunt de peste 3 ori mai lungi decât late, fiind prevăzute cu câte 2-3 nervuri longitudinale. Suprafața elitrelor cu o punctuație fină. $L = 10-27$ mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor, îndeosebi pe *Picea sp.* și *Pinus sp.* Adulții sunt crepusculari, fiind întâlniți în lunile iunie-septembrie. Coleopterele sunt atrase de sursele de lumină artificială. Ciclul biologic durează 2-3 ani.

2 *Arhopalus fesus Mulsant (tristis F.)* Se deosebește de specia precedentă prin faptul că ochii sunt glabri, labrumul are în mijloc un smoc de peri, pronotul prezintă o impresiune sau un șanțuleț longitudinal, iar tarsele posterioare au articolul 3 despicat până la mijloc. Corpul mat, maroniu, negru-cafeniu sau negru. Fiecare elită prezintă câte 2 sau 3 nervuri longitudinale. Ochii glabri. Antenele ating de regulă prima treime a elitrelor. Elitrele lungi, ușor îngustate de la bază spre vârf, (luate împreună) cu vârful rotunjit. $L = 9-27$ mm.

Mai rar decât *A. rusticus*, are o ecologie asemănătoare cu a speciei precedente. Durata de dezvoltare a unei generații este cuprinsă între 3-4 ani.

75 Genul *Aseum* Eschscholtz

În fauna României o singură specie.

***Aseum striatum* Linnaeus** Capul și pronotul negre, elitrele maronii, roșcat-maronii sau negre cu marginile laterale gălbui. Partea dorsală a corpului mată, cea ventrală este ușor lucioasă. Coloritul antenelor și picioarelor este variabil de la maroniu-deschis la maroniu-închis. Capul de dimensiuni reduse, cu un șanțuleț median ușor adâncit. Palpii scurți și îngroșați, atât palpii labiali cât și cei maxilari au aproximativ aceeași grosime. Articolul terminal al ambelor perechi de palpi este ușor lătit. Antenele filiforme, acoperite cu o pubescență mățasoasă fină, ele nu ating jumătatea lungimii corpului. Scapul îngroșat și alungit în formă de mâner, articolul 2 este $\pm$ alungit, iar articolul 11 este mai lung decât articolul 10, fiind ascuțit spre vârf. Ochii fin granulați, iar tâmplele sunt bine conturate. Pronotul transvers, puternic bombat dorsal, având cea mai mare lățime în jumătatea postmediană. Marginile laterale ale pronotului evident rotunjite, iar discul pronotului prezintă o impresiune longitudinală scurtă. Suprafața capului și a pronotului cu rugozități punctate dese. Elitrele puternic bombate, (luate împreună) de peste două ori mai lungi decât late, cu marginile laterale $\pm$ paralele și cu vârful rotunjit. Suprafața capului și a pronotului prezintă o pubescență scurtă și deasă, erectă, iar pubescența elitrelor este culcată, scurtă și fină. Fiecare elită prezintă câte 2-4 nervuri longitudinale. Picioarele scurte, toate cele 3 perechi de picioare au o lungime aproximativ egală. Femurele fusiforme, comprimate lateral, cele posterioare nu ating vârful abdomenului. Tarsele subțiri, cu primul articol la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Ultimul sternit abdominal transvers, cu vârful rotunjit. Partea ventrală a corpului are o pubescență culcată, fină și deasă, de nuanță galben-cenușie. $L = 8-23$ mm.

-ab. *agreste* F. Elitrele maronii sau roșcat-maronii.

-ab. *limbatipennis* Pic Elitrele negre cu marginile gălbui sau cafeniu-deschise.

Larvele se dezvoltă pe conifere preferând lemnul de *Pinus sp.*, dar apar și în lemnul de *Picea sp.* și *Abies sp.* Adulții zboară în lunile mai-august, fiind activi mai ales seara și în timpul nopții. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2-3 ani.

7 Subfamilia Cerambycinae

Capul îngustat după tâmpole, cu ochii reniformi sau adânc sinuați. Marginile laterale ale pronotului uneori cu tuberculi sau dinți ascuțiți. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele ori ușor îngustate postmedian, mai rar elitrele pot fi divergente.

Cheia genurilor

1. Elitrele puternic scurtate, lăsând descoperită cea mai mare parte a abdomenului (fig.184). Ochii evident sinuați (fig.185a).....2
- Elitrele acoperă complet abdomenul, cel mult ultimul tergite poate fi parțial descoperit. Rareori elitrele pot fi divergente. Ochii ușor sinuați lângă locul de inserție al antenelor (fig.185b). 3

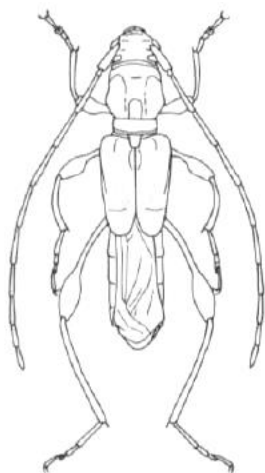

Fig. 184

Partea dorsală a corpului la *Molorchus* sp. (după U. Bense)

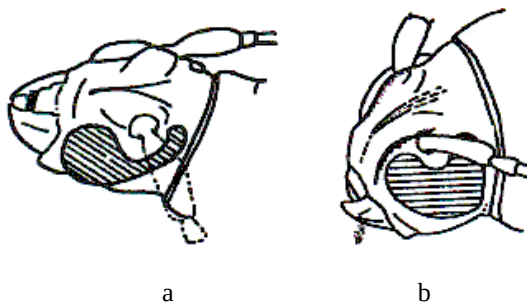

Fig. 185

Capul văzut din profil la Cerambycinae (după U. Bense)

a-*Molorchus* sp., b-*Xylotrechus* sp.

2. Al 3-lea articol antenal este evident mai lung decât primul (fig.186a, pag.277).

La ♂ antenele sunt alcătuite din 12 articole, antenele la ♀ au numai 11 articole.

Ochii sunt distanțați de baza mandibulelor.....76 *Molorchus* F.

- Al 3-lea articol antenal la fel de lung sau mai scurt decât scapul (fig.186b, pag.277). Antenele sunt formate din 11 articole atât la ♂ cât și la ♀. Ochii apropiati de baza mandibulelor.....77 *Glaphyra* Newm.

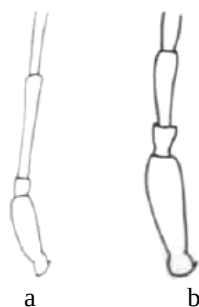

Fig. 186
Antenomerele bazale la Cerambycinae (după U. Bense)
 a-*Molorchus* sp., b-*Glaphyra* sp.

3. Elitrele divergente, îngustate postmedian și deschise în dreptul suturii (fig.187a)...4
 — Elitrele normal conformat (fig.187b).....7

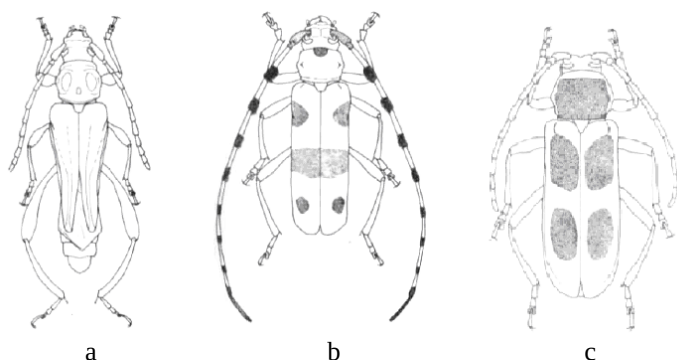

Fig. 187
Partea dorsală a corpului la Cerambycinae (după U. Bense)
 a-*Stenopterus* sp., b-*Rosalia* sp., c-*Calchaenesthes* sp.

4. Marginea externă a tibiilor posterioare fin zimțată (fig.188a).....**78 Callimonyx Kr.**
 — Marginea externă a tibiilor posterioare nu este zimțată (fig.188b).....5

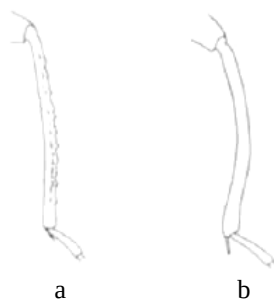

Fig. 188
Marginea externă a tibiilor posterioare la Cerambycinae (după U. Bense)
 a-*Callimonyx* sp., b-*Stenopterus* sp.

5. Elitrele puternic îngustate posterior, fiecare elită prezintă câte o carenă postmediană ± accentuată.....**79 Stenopterus Ill.**
- Elitrele necarenate și ușor îngustate posterior.....**6**
6. Elitrele de culoare albastră sau verde-metalică, iar picioarele sunt negre-unicolore.....**80 Callimus Muls.**
- Elitrele negre sau maroniu-negricioase. Picioarele negre cu baza femurelor cărămizie.....**81 Lampropterus Muls.**
7. Corpul este acoperit cu o pubescență cenușiu-albăstruie, catifelată. Elitrele cu două benzi transversale negre. Pronotul cu câte un denticul lateral ascuțit.....**82 Rosalia Serv.**
- Corpul prezintă un alt colorit. La nivelul marginilor laterale ale pronotului nu sunt prezenți denticuli ascuțiți.....**8**
8. Suprafața pronotului prezintă microsculpturi accentuate.....**9**
- Pronotul fără microsculpturi, cel mult el poate avea ondulații superficiale.....**10**
9. De culoare verde-metalică sau albastră. Tibiile posterioare puternic comprimate lateral.....**83 Aromia Serv.**
- Corpul maroniu sau negru, lipsit de luciu metalic. Tibiile posterioare normal conformată.....**84 Cerambyx L.**
10. Marginile laterale ale pronotului au câte un dinte ascuțit sau câte un tubercul proeminent.....**11**
- Pronotul cu marginile laterale lipsite de tuberculi sau dinți ascuțiți.....**17**
11. Elitrele bicolore (roșii sau galben-roșcate cu un desen negru).....**12**
- Elitrele unicolore.....**13**
12. Elitrele portocalii sau roșii, fiecare elită prezintă câte două pete mari (fig. 187c, pag. 277).....**85 Calchaenesthes Kr.**
- Elitrele roșii cu o pată longitudinală suturală comună de culoare neagră.....**86 Purpuricenus Germ.**
13. Elitrele roșii-unicolore (exemplarele vechi din colecții au o culoare galbenă sau galben-roșcată).....**87 Pyrrhidium Fairm.**
- Elitrele prezintă un alt colorit.....**14**
14. Suprafața elitrei verde sau albastru-metalică, albastru-verzuie, violetă, de regulă cu reflexe bronzate.....**Ropalopus part (Ropalopus ungaricus și R. insubricus)**
- Elitrele negre sau de nuanță maronie, închisă ori deschisă.....**15**
15. Pronotul transvers, de formă hexagonală (fig. 189a) ori lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale. Corpul negru sau maroniu-închis.....**88 Ropalopus Muls.**
- Pronotul mai lung decât lat (fig. 189b). Corpul roșcat-maroniu sau maroniu-deschis, uneori capul și pronotul pot fi negre, maroniu-negricioase, iar elitrele sunt galben-roșcate.....**16**

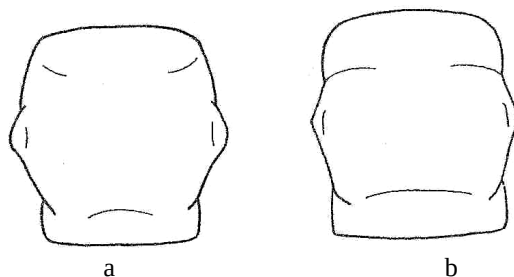

Fig. 189
Pronotul la Cerambycinae (după U. Bense)
 a-*Axinopalpis* sp., b-*Obrium* sp.

16. Articolul terminal al palpiilor maxilari este lătit în formă de secure (fig. 190)..... **89 Axinopalpis Dup. & Chevr.**
— Ultimul articol al palpiilor maxilari îngroșat, dar el nu este lătit în formă de secure **90 Obrium Dej.**

Fig. 190

17. Partea dorsală a corpului unicoloră. Pronotul evident mai lung decât lat.....	91 <i>Deilus</i> Serv.
— Corpul dorsal bicolor sau multicolor.....	18
18. Cavitățile de articulație ale coxelor anterioare închise lateral sau ele sunt ușor prelungite (fig.193a-b, pag.281)	19
— Cavitățile coxelor anterioare se prelungesc lateral sub forma unui vârf ascuțit (fig.193c-e, pag.281).....	25
19. Fruntea prezintă carene longitudinale ± dezvoltate.....	92 <i>Xylotrechus</i> Chev.
— Fruntea necarenată.....	20

a

b

C

d

e

Fig. 191

a-*Plagionotus* sp., b-*Isotomus* sp., c-*Clytus* sp., d-*Anaglyptus* sp., e-*Chlophorus* sp.

20. Picioarele prezintă o pubescență lungă, dispusă oblic.....**93 *Cyrtoclytus* Ganglb.**
 — Picioarele nu sunt acoperite de o pubescență lungă.....**21**
21. Suprafața pronotului dispune de 3 rânduri de carene transversale scurte.....
94 *Neoclytus* Thoms.
 — Pronotul fără rânduri de carene transversale, cel mult el prezintă rugozități dispuse neuniform.....**22**
22. Locul de inserție al antenelor este situat la nivelul marginii interne a ochilor (fig.191c, pag.279).....**95 *Clytus* Laich.**
 — Antenele se inseră lateral de marginea internă a ochilor (fig.191d, pag.279).....**23**
23. Antenele scurte și îngroșate, cel puțin marginea externă a primelor 5 articole antenale prezintă un dințișor apical.....**96 *Plagionotus* Muls.**
 — Antenele mai subțiri, articolele antenale sunt lipsite de dințișori apicali, uneori poate fi totuși prezent câte un spin lung.....**24**
24. Pronotul evident mai îngust decât elitrele, acestea din urmă prezintă o proeminență bazală bine conturată. Primul articol al tarselor posterioare la fel de lung sau puțin mai lung decât următoarele două articole luate împreună (fig.192a).....
97 *Anaglyptus* Muls.
 — Pronotul la fel de lat sau puțin mai îngust comparativ cu baza elitrelor, ultimele fiind lipsite de o proeminență vizibilă. Metatarsul picioarelor posterioare evident mai lung decât articolele 2-3 luate împreună.....**25**
25. Al 3-lea articol antenal aproximativ la fel de lung cât articolul 4 (uneori la ♀ el poate fi totuși mai scurt). Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât restul articolelor luate împreună (fig.192b).....**98 *Isotomus* Muls.**
 — Articolul 3 antenal este mai scurt decât articolul 4. Metatarsul picioarelor posterioare mai scurt comparativ cu articolele 2-4 luate împreună (fig.192c).....
99 *Chlorophorus* Chevrr.

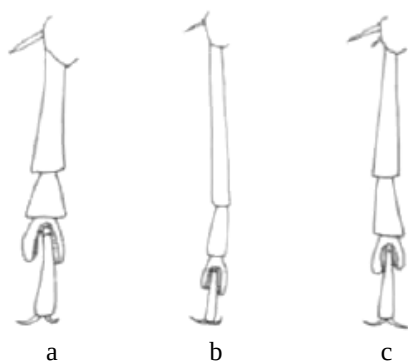

Fig. 192
Tarsele posterioare la Cerambycinae I (după U. Bense)
 a-*Anaglyptus* sp., b-*Isotomus* sp., c-*Chlorophorus* sp.

26. Coxele anterioare sunt separate între ele pe toată lungimea lor de o apofiză a pronotului care poate fi lățită (fig.193c, pag.281) sau îngustată (fig.193d, pag.281).....**27**
 — Apofiza prosternului se prezintă sub forma unui vârf ascuțit și nu delimitează coxele anterioare între ele (fig.193a-b, pag.281).....**33**
27. Apofiza prosternului lată cu vârful trunchiat (fig.193c, pag.281). Baza ghearelor prezintă câte un dințișor mic dar evident.....**100 *Hylotrupes* Serv.**

- Apofiza prosternului îngustă cu vârful ascuțit (fig.193d). Ghearele sunt lipsite de un dințișor bazal.....28

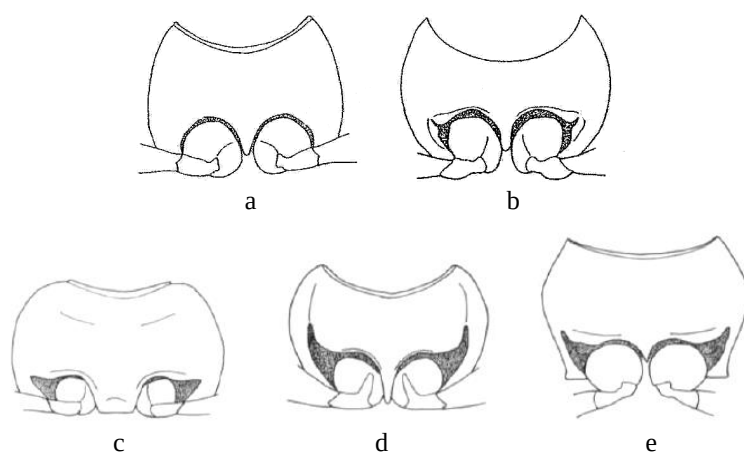

Fig. 193

Prosternul la Cerambycinae (după U. Bense)

a-*Xylotrechus* sp., b-*Clytus* sp., c-*Hylotrupes* sp., d-*Stromatium* sp., e-*Callidium* sp.

29. Ochii mari, puternic fațetați cu suprafața granulată (fig.194a).....29
— Ochii de dimensiuni mai reduse fin fațetați cu suprafața netedă (fig.194b).....30

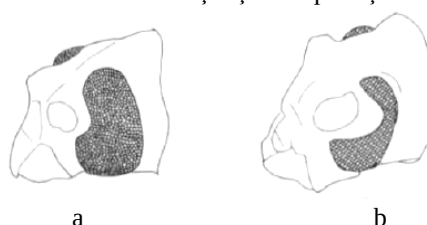

Fig. 194

Capul văzut lateral la Cerambycinae (după U. Bense)

a-*Stromatium* sp., b-*Semanotus* sp.

29. Apofiza prosternului nu este lătită în partea ei apicală. Unghiul sutural apical intern al elitrelor prezintă un vârf ascuțit (fig.195a).....101 ***Stromatium* Serv.**
— Apofiza prosternului lătită apical. Unghiul sutural apical intern al elitrelor poate fi drept sau rotunjit (fig.195b).....102 ***Trichoferus* Woll.**

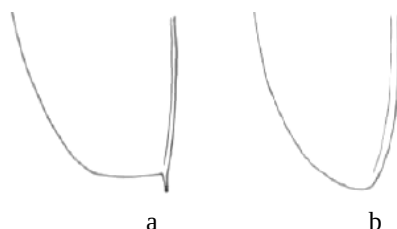

Fig. 195

Apexul elitrelor la Cerambycinae (după U. Bense)

a-*Stromatium* sp., b-*Trichoferus* sp.

30. Al 3-lea articol antenal mai scurt sau la fel de lung cât articolul 4 (fig.196a).
 Elitrele adesea cu un desen galben sau negru.....**103 *Semanotus* Muls.**
 — Al 3-lea articol antenal evident mai lung decât articolul 4 (fig.196b). Elitrele
 unicolore.....**31**

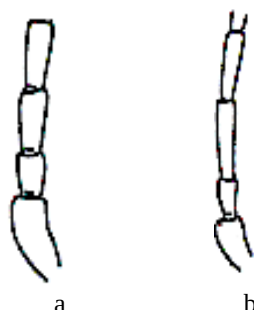

Fig. 196

Antenomerele bazale la Cerambycinae (după U. Bense)

a-*Semanotus* sp., b-*Phymatodes* sp.

31. Corpul galben-roșcat unicolor cu ochii negri.....**104 *Leioderes* Redtb.**
 — Corpul prezintă un alt colorit.....**32**
 32. Elitrele prezintă mai multe impresiuni transversale bine conturate (fig.197).....
***Callidium* part (*C. coriaceum*)**
 — Suprafața elitrelor fără impresiuni transversale.....**105 *Pronocera* Motsch.**
 33. Pronotul și elitrele prezintă o punctuație deasă și accentuată, de regulă suprafața
 elitrelor are rugozități punctate.....**106 *Callidium* F.**
 — Suprafața pronotului și a elitrelor cu o punctuație fină.....**34**

Fig. 197

Elitrele la *Callidium coriaceum* (după U. Bense)

34. Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât articolele 2-3 luate împreună
 (fig.198a, pag.283).....**107 *Phymatodes* Muls.**
 — Metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung sau mai scurt comparativ cu
 articolele 2 și 3 luate împreună (fig.198b, pag.283).....**108 *Poecilium* Fairm.**

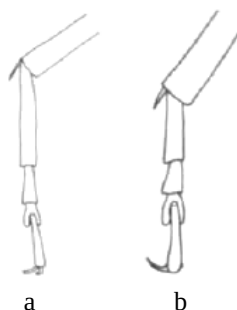

Fig. 198

Tarsele posterioare la Cerambycinae II (după U. Bense)

a-*Phymatodes* sp., b-*Poecilium* sp.

76 Genul *Molorchus* Fabricius

Capul concav între ochi, cu fruntea abruptă. Antenele lungi, cu scapul $\pm$ dezvoltat, articolele antenale nu sunt îngroșate în partea lor apicală. Ochii puternic sinuați. Pronotul alungit, evident îngustat la bază, prevăzut cu câte o tuberozitate laterală slab conturată. Discul pronotului are de regulă convexități lucioase, când acestea sunt absente discul are o punctuație uniformă. Elitrele scurte, în general mai lungi decât pronotul. Aripile membranoase în repaus depășesc vârful elitrelor și acoperă partea dorsală a abdomenului. Picioarele subțiri, cu femurele pedunculate, având partea anterioară îngroșată brusc în formă de măciucă. Pretarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună.

În fauna României o singură specie.

***Molorchus minor* Linnaeus** Corpul negru. Antenele, cea mai mare parte a picioarelor și elitrele sunt maronii, roșcat-maronii sau roșcate. Elitrele prezintă o carenă oblică albă. Marginile pronotului, scutului și marginile laterale ale sternitelor abdominale au o pubescență scurtă și deasă, de culoare galben-albicioasă sau galben-aurie. L = 6-16 mm.

♂ Antenele sunt evident mai lungi decât corpul. Ultimul sternit abdominal este îngustat și trunchiat posterior.

♀ Antenele puțin mai lungi sau la fel de lungi cât corpul. Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit.

-ab. *apicalis* Plav. Vârful elitrelor este negru.

-ab. *rufescens* Kiesw. Corpul roșcat-maroniu unicolor, inclusiv carena oblică de pe fiecare elită.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor. Adulții sunt întâlniți din aprilie până în iulie pe inflorescențele de *Prunus virginiana*, *Rubus* sp., *Spiraea* sp. În decursul unui an se pot dezvolta 1-2 generații.

77 Genul *Glaphyra* Newman

Genul cuprinde o singură specie.

***Glaphyra umbellatarum* Schreber** Capul și pronotul negre sau roșcat-maronii. Elitrele predominant maronii, cu baza, marginile laterale și vârfurile negricioase. Antenele și picioarele roșcat-maronii. Capul cu tâmpilele scurte și cu ochii situați în vecinătatea bazei mandibulelor. Scapul puțin mai lung comparativ cu articolul 3, iar al 5-lea articol antenal este de aproximativ două ori mai lung decât

articolul 4. Pronotul evident mai lung decât lat, discul pronotului prezintă 3 convexități ± lucioase. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și accentuată. Elitrele cu umerii proeminenți, marginile lor laterale fiind îngustate și ușor rotunjite de la bază spre vârf, având o punctuație accentuată dar rară. Femurele ușor măciucate. L = 5-8,5 mm.

-ab. diversipes Pic Baza femurelor de nuanță galben-roșcată.

Dezvoltarea larvară durează 2 ani, larvele fiind întâlnite sub scoarța și în ramurile subțiri de *Castanea sp.*, *Malus sp.*, *Prunus sp.*, *Rosa sp.*, *Cornus sp.* Împuparea se realizează în lemnul plantelor gazdă. Adulții sunt activi în lunile mai-iulie, fiind răspândiți pe flori.

78 Genul *Callimonyx* Kraatz

În arealul nostru faunistic este răspândită o singură specie.

***Callimonyx gracilis* Brullé** Capul, elitrele, antenele și picioarele negre cu reflexe metalice verzui sau albastrii. Pronotul roșu sau negru. Partea dorsală a corpului prezintă o pilozitate lungă de nuanță cenușie sau gălbuie. Capul alungit, cu ochii reniformi și cu antenele subțiri. Scapul îngroșat, arcuit și mai lung decât articolul 3, acesta din urmă fiind ceva mai scurt comparativ cu articolul 4. Articolele 6-11 au o lungime aproximativ egală. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu un tubercul lățit. Discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală, de o parte și de alta a ei există câte o convexitate longitudinală netedă. Suprafața pronotului prezintă o punctuație dublă. Elitrele plane, puțin mai late decât baza pronotului, puternic divergente și îngustate postmedian, vârful elitrelor fiind îngust și ascuțit. Suprafața elitrelor puternic punctată, intervalele dintre puncte prezintă microsculpturi fine. Femurele posterioare ușor îngroșate de la bază spre vârf, iar tibiile posterioare au marginea exterioară ± denticulată. L = 7-13 mm.

♂ Pronotul negru. Antenele puțin mai lungi decât vârful elitrelor. Ultimul sternit abdominal extrem de scurt.

♀ Pronotul roșu cu marginea anterioară și baza negre. Antenele mai scurte, ele nu ating vârful elitrelor. Sternitul anal este alungit.

-ab. nigrosignatus Plav. Discul pronotului prezintă o linie mediană longitudinală neagră.

Larvele se dezvoltă în ramurile uscate de *Quercus sp.* și *Prunus sp.* Adulții sunt activi în lunile mai-iulie, fiind găsiți pe flori.

79 Genul *Stenopterus* Illiger

Antenele filiforme alcătuite din 11 articole. Al 3-lea articol antenal este mai scurt decât articolul 4. Ochii puternic sinuați. Pronotul mai lung decât lat sau aproximativ la fel de lung și de lat, fiind lățit și rotunjit median, prevăzut cu 2-3 convexități discale lucioase. Elitrele mai late decât baza pronotului, se îngustează treptat spre partea lor distală. Umerii elitrelor proeminenți. Marginile elitrelor divergente posterior pe o lungime mare, iar vârful lor poate fi rotunjit sau concav. Discul elitrelor prezintă o carenă longitudinală. Femurele anterioare și mediane pedunculate, iar cele posterioare măciucate. Primul articol al tarselor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună.

♂ Antenele ating cel puțin $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului. Marginile laterale ale abdomenului ± paralele.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Abdomenul ± oval.

În fauna noastră 3 specii.

1. Fața exterioară a primului articol antenal prezintă un șanțuleț longitudinal adâncit (fig.199a).....1 ***S. ater* Linnaeus**
 — Scapul este lipsit de un șanțuleț longitudinal adâncit (fig.199b).....2

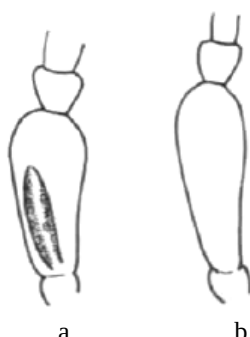

Fig. 199

Scapul la *Stenopterus* (după U. Bense)

a-*Stenopterus ater*, b-*S. flavicornis*.

2. Discul pronotului cu două convexități lucioase, fără o convexitate bazală dispusă înaintea scutelului (fig.200a).....2 ***S. flavicornis* Küst.**
 — Pronotul cu două convexități discale, în plus prezintă și o convexitate mediană bazală de dimensiuni reduse (fig.200b).....3 ***S. rufus* L.**

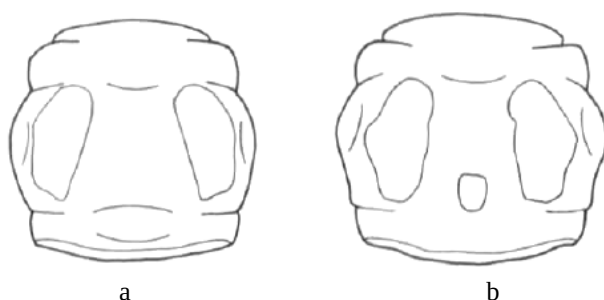

Fig. 200

Pronotul la *Stenopterus* (după U. Bense)

a-*Stenopterus flavicornis*, b-*S. rufus*.

1 *Stenopterus ater* Linnaeus Capul și pronotul în general negre, elitrele la ♂ galben-roșcate cu vertexul negru, la ♀ ele sunt negre-unicolore. La ♂ antenele prezintă un colorit variabil: negru-unicolor, negru cu baza articolelor mediane galben-roșcată, ori primele două articole sunt negre, articolele 3-5 roșcate sau castaniu-închise cu vârful negru, iar articolele 6-11 sunt unicolore, de nuanță roșcată ori roșcat-maronie. Picioarele negre la ♀, la ♂ fiind predominant galben-roșcate, cu porțiunea dilatată a femurelor, vârful tibiilor și tarsele negre. L = 6-14 mm.

Variabilitatea coloritului corpului la ♂:

-ab. *flavipes* Pic Elitrele și picioarele galbene, vârful femurelor posterioare de culoare negricioasă.

-**ab. lividipennis Plav.** Capul și pronotul negre, elitrele galben-pai, unicolore. Femurele anterioare și mediane maronii ori roșcat-maronii, iar tarsele posterioare sunt galben-roșcate cu vârful articolelor tarsale de nuanță întunecată.

-**ab. inustus Pic** Capul și pronotul negre, elitrele unicolore, roșcat-maronii. Picioarele predominant negre cu femurele roșcate.

-**ab. nigripes Costa** Coloritul capului și pronotului la fel ca la varietățile precedente, elitrele maronii ori roșcat-maronii cu vârful negru.

-**ab. intermedius Plav.** Elitrele maronii cu vârful negricios, prevăzute cu o pată postscutelară comună neagră, de formă triunghiulară.

-**ab. ustulata Muls.** Elitrele predominant roșcat-maronii, cu câte o pată postscutelară și discală negre. Picioarele negre cu baza femurelor posterioare gălbuie.

-**ab. ruficollis Pic** Capul negru, iar pronotul și elitrele sunt roșcate, picioarele fiind parțial ruginii.

Variabilitatea coloritului corpului la ♀:

-**ab. atrorufus Dayrem** Corpul predominant negru, discul și porțiunea bazală a epipleurelor elitrelor, precum și femurele de nuanță roșcată.

-**ab. biskrensis Dayrem** Picioarele și femurele negre, în rest prezintă același colorit ca la varietatea precedentă.

-**ab. subhumeralis Pic** Elitrele cu câte o pată humerală gălbuie sau maronie.

-**ab. theryi Pic** Elitrele negre cu linii longitudinale roșcate.

-**ab. rufofemoratus Pic** Corpul negru, numai femurele prezintă o culoare roșcată.

Larvele se dezvoltă în ramurile uscate de *Carpinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Robinia sp.*, *Prunus sp.* Adulții apar în lunile iunie-august pe flori.

2 *Stenopterus flavicornis* Küster Capul și pronotul negre, elitrele roșcate sau portocalii cu porțiunea bazală neagră. Antenele și picioarele unicolore, roșcate ori galben-roșcate, umerii elitrelor și parțial picioarele pot fi negricioase. Marginea anterioară și baza pronotului, scutелul, porțiunea mediană a metasternului și parțial sternitele abdominale au o pubescentă culcată de nuanță aurie. L = 10-15 mm.

-**ab. kraatzi Pic** Umerii elitrelor și femurele negricioase.

Specie polifagă, larvele se dezvoltă în lemnul uscat al arborilor foioși. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-iulie pe flori.

3 *Stenopterus rufus* Linnaeus Corpul negru, cu elitrele cafeniu-roșcate, de nuanță deschisă. Baza și vârful elitrelor negre. Primele două articole de la baza antenelor negre, articolele 3-5 sunt maronii sau de nuanță roșcat-închisă cu vârful negru, iar celelalte sunt unicolore, roșcate, roșcat-maronii, roșcat-închise sau castanii. Picioarele galben-roșcate, măciuca femurelor anterioare și mediane, precum și vârful femurelor posterioare sunt negre. Marginea anterioară și baza pronotului prezintă câte o bandă pubescentă întreruptă la mijloc. Scutелul, părțile laterale ale metasternului și părțile laterale ale marginii posterioare a primelor sternite abdominale au o pubescentă scurtă și deasă, de culoare galben-aurie sau argintie. Pronotul cu 3 impresiuni adâncite, dintre care două laterale și una mediană bazală. L = 8-16 mm.

-**ab. meridionalis Ragusa** Picioarele galben-roșcate cu măciuca femurelor anterioare neagră.

-**ab. geniculatus Kr.** Toate femurele au o măciucă neagră.

-**ab. cavalairensis Jureček** Măciuca femurelor anterioare negricioasă. Măciuca femurelor mediane cu o pată galbenă de mărime variabilă.

-ab. nigrolineatus Plav. Carena discală și marginea laterală a elitrelor de nuanță negricioasă.

-ab. syriacus Pic Scapul negru, restul articolelor antenale au vârful negricios ori sunt unicolore, de nuanță deschisă. Baza elitrelor cu o tivitură negricioasă îngustă.

-ab. atricornis Pic Antenele și tarcele negre, capul poate avea uneori o pubescență albicioasă.

Larvele se dezvoltă în esențele foioase. Adulții sunt întâlniți din mai până în august pe flori. O generație apare o dată la 2 ani.

80 Genul *Callimus* Mulsant

În fauna noastră este răspândită o singură specie.

***Callimus angulatus* Schrank** Corpul verde, albastru-verzui ori albastru-metalic, în mod excepțional pronotul și elitrele prezintă reflexe metalice arămii. Antenele de regulă negre sau maronii, ele ajung până aproape de vârful elitrelor, iar picioarele sunt negricioase. Lungimea și lățimea pronotului de dimensiuni aproximativ egale, suprafața pronotului cu o punctuație deasă, mai accentuată la bază. L = 7-10 mm.

♂ Vârfurile elitrelor ușor divergente anteapical.

♀ Vârfurile elitrelor nu sunt divergente.

-ab. cupreomicans Heyr. Pronotul și elitrele roșcat-maronii.

Larvele sapă galerii în lemnul de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Crataegus* sp., *Castanea* sp. Adulții apar din aprilie până în iulie pe flori.

81 Genul *Lampropterus* Mulsant

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Lampropterus femoratus* Germar** Corpul predominant negru sau maroniu-negricios. La ♀ pronotul este de regulă portocaliu. Elitrele negre, maroniu-negricioase, negru-vioacee, mai rar cu reflexe metalice albastrii. Antenele și picioarele negre, jumătatea bazală a femurelor de culoare neagră. Capul ceva mai îngust decât pronotul, iar antenele ating $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului. Suprafața pronotului cu 3 convexități mari, dintre care cea mediană prezintă o carenă longitudinală fină, situată cel puțin în jumătatea bazală. Intervalele dintre convexitățile pronotului dispun de o punctuație deasă și accentuată. Elitrele cu câte o pată discală situată lângă sutură, prevăzută cu puncte fine, în rest suprafața elitrelor are o punctuație deasă și accentuată. Vârfurile elitrelor ușor divergente anteapical. L = 5,5-9 mm.

♂ Pronotul negru, iar vârful abdomenului are o nuanță roșcată.

♀ Pronotul roșu, portocaliu sau galben, toate sternitele abdominale sunt roșcate.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat de *Quercus* sp., și *Acer* sp. Adulții sunt prezenți în lunile mai-iulie pe flori.

82 Genul *Rosalia* Serville

În fauna României există o singură specie.

***Rosalia alpina* Linnaeus** Primele două articole de la baza antenelor negre și lucioase, începând cu articolul 3 ele sunt de nuanță mai deschisă cu vârful negru, iar articolele 3-6 au câte un smoc apical de peri negri, lungi și deși. Pronotul de regulă cu o pată catifelată neagră, semicirculară, situată median în vecinătatea marginii

anterioare. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un dinte lateral proeminent, orientat în sus, precum și un tubercul mic, situat postmedian. Elitrele au benzi și pete catifelate negre. L = 15-38 mm.

♂ Antenele de peste 1,5 ori mai lungi decât corpul.

♀ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

-grupa a Pronotul unicolor, lipsit de pete (fig.201).

-grupa b Marginea anterioară a pronotului cu două puncte mici, negre sau cu o singură pată mediană, iar elitrele cu două puncte anteapicale (fig.202).

-grupa c Marginea anterioară a pronotului cu o pată mediană, de dimensiuni mari (fig.203-204, pag.289-290).

Larvele se dezvoltă în fagii bătrâni. Adulții sunt întâlniți în zona montană din iunie până în septembrie. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2-3 ani.

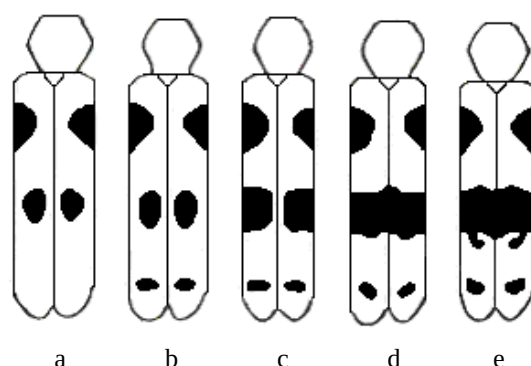

Fig. 201

Variabilitatea desenului elitrelor la *Rosalia alpina* -grupa a (după L. Heyrovsky)

a-ab. *quadrimaculata* Rag., b-ab. *sexiliturata* Čep., c-ab. *immaculithorax* Plav., d-ab. *heyrovskyi* Jaš., e-ab. *denominata* Roub.

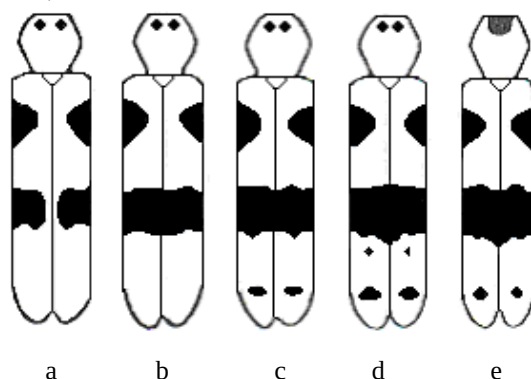

Fig. 202

Variabilitatea desenului elitrelor la *Rosalia alpina* -grupa b (după L. Heyrovsky)

a-ab. *triformis* Roub., b-ab. *zdenkae* Kudla, c-ab. *bipunctata* Laco, d-ab. *dreheri* Kard., e-forma *typica*.

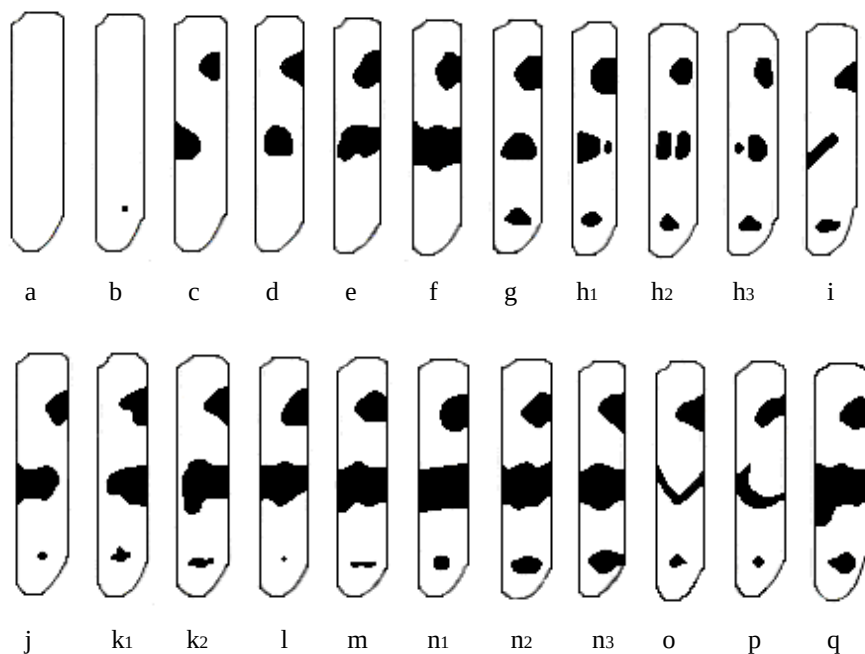

Fig. 203
Variabilitatea desenului elitrelor la *Rosalia alpina* I
-grupa c (după L. Heyrovsky)

a-ab. *unicolor* Plav., b-ab. *incredibilis* Čep., c-ab. *trimaculata* Čep., d-ab. *separata* Test., e-ab. *quadrinotata* Čep., f-ab. *obliterata* Pic, g-ab. *sexmaculata* Leoni, h₁, h₂ și h₃-ab. *anda* Čep., i-ab. *v. notata* Pic, j-ab. *quinquemaculata* Test., k₁ și k₂-ab. *pseudointerrupta* Plav., l-ab. *parvonotata* Rtt., m-ab. *pausa* Brancs., n₁, n₂ și n₃-forma *typica*, o-ab. *hajnyi*-Čep., p-ab. *recurvata* Rtt., q-ab. *prolongata* Rtt.

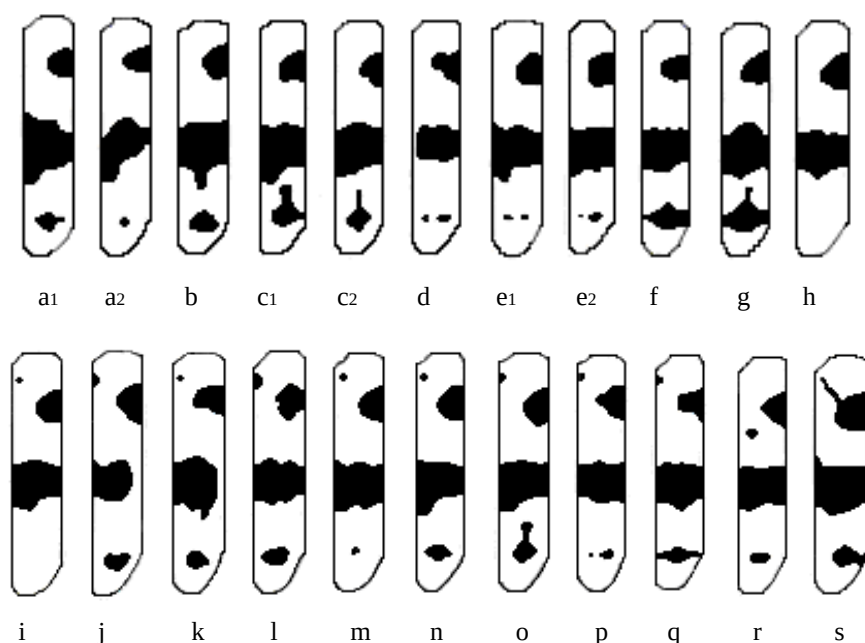

Fig. 204

**Variabilitatea desenului elitrelor la *Rosalia alpina* II
-grupa c (după L. Heyrovsky)**

a1 și a2-ab. *prolongata* Rtt., b-ab. *biprolongata* Čep., c1 și c2-ab. *lineata* Laco, d-ab. *multiinterrupta* Čep., e1 și e2-ab. *brancsiki* Laco, f-ab. *bifasciata* Rtt., g-ab. *bella* Čep., h-ab. *inovescens* Čep., i-ab. *stichai* Sekera, j-ab. *obenbergeri* Sekera, k-ab. *plavilscikovi* Roub., l-ab. *geminata* Rtt., m-ab. *bigeminata* Plav., n-ab. *korbelti* Roub., o-ab. *conlineata* Čep., p-ab. *carpathica* Čep., q-ab. *laco* Test., r-ab. *armeniaca* Plav., s-ab. *bodoni* Kanabé.

83 Genul *Aromia* Serville

În fauna noastră o singură specie.

***Aromia moschata* Linnaeus** Între locul de inserție al antenelor există o impresiune adâncită. Vertexul prezintă rugozități punctate dese. Mandibulele scurte, marginea lor internă prezintă un dinte apical. Pronotul ușor transvers, împreună cu spinii laterali este aproximativ la fel de lat cât baza elitrelor. Coloritul pronotului poate fi verde, arămiu, albastru sau negru. Discul pronotului are de fiecare parte câte o proeminență antebazală, cu vârful ascuțit sau obtuz. Marginile laterale ale pronotului cu câte un spin bine dezvoltat. Elitrele ușor lățite posterior, suprafața lor are rugozități fine și dese, precum și 2-3 nervuri longitudinale fine. Picioarele lungi, cu femurele îngroșate și nepedunculate. L = 13-34 mm.

♂ Antenele de 1,5-2 ori mai lungi decât corpul, al 8-lea articol antenal depășește vârful elitrelor.

♀ Antenele mai scurte sau la fel de lungi cât corpul.

-forma tipica Corpul verde cu picioarele și antenele albastre sau el poate fi albastru cu antenele și abdomenul verzi.

-ab. *laevicollis* Rtt. Coloritul corpului ca la forma tipică sau roșcat-arămiu. Pronotul neted și lucios, prevăzut cu câteva puncte rare.

-**ab. auctumnalis Westw.** Corpul roșcat-arămiu, cu antenele și picioarele verzi, verzui-negricioase sau albastru-negricioase.

-**ab. nigrocyanea Rtt.** Corpul unicolor, albastru-închis sau albastru-negricios.

-**ab. picipes Rtt.** Corpul negru cu luciu metalic, antenele maroniu-negricioase, iar picioarele au o culoare roșcat-maronie.

-**ab. nigra Schyls.** Corpul negru-unicolor sau negru-cafeniu, cu reflexe metalice slabe.

-**ab. nigrolaevigata Plav.** Corpul negru-unicolor, cu pronotul neted, nepunctat.

-**ab. versicolor Donisth.** Capul negru, antenele violacee cu scapul negru. Pronotul purpuriu cu marginile laterale albastru-verzui, scutелul purpuriu, iar elitrele sunt purpurii cu marginile laterale și partea apicală albastru-verzuie. Sternul negru, iar picioarele au o culoare albastră.

-**ab. cupricollis Pic** Capul și pronotul parțial arămii, iar elitrele sunt verzi.

-**ab. parroudi Pic** Capul și pronotul violaceu-arămii, elitrele albastre, umerii și zona de lângă scutел prezintă o nuanță violacee.

-**ab. semitestacea Heyr.** Coloritul corpului de nuanță mai deschisă. Mandibulele negre. Pronotul brun-roșcat cu marginea anterioară verde-negricioasă. Scutелul, picioarele și antenele roșcat-maronii. Elitrele verzi-negricioase cu marginile laterale negre. Partea ventrală a corpului roșcat-maronie, cu marginea posterioară a sternitelor abdominale maroniu-închisă.

Coleopterele se dezvoltă în sălcii bătrâne, în *Alnus sp.* și *Populus sp.* Adulții se întâlnesc pe plantele gazdă și pe flori, în lunile iunie-august. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

84 Genul *Cerambyx* Linnaeus

Corpul mare, alungit și convex. Antenele sunt alcătuite din 11 articole, având marginea exterioară ascuțită începând cu articolul 6, la ♂ ele sunt evident mai lungi decât corpul. Pronotul este îngustat atât anterior cât și posterior, prevăzut cu un dinte lateral puternic și ascuțit. Marginile laterale ale pronotului lipsite de o bordură vizibilă. Suprafața pronotului are o sculptură puternică, neregulată și lucioasă.

Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile copacilor și pe flori. Larvele se dezvoltă în lemnul arborilor. În fauna României 5 specii.

1. Al 2-lea articol antenal aproximativ la fel de lung și de lat (fig.205a). Unghiul sutural al elitrei ascuțit.....2
- Al 2-lea articol antenal îngustat în formă de inel (fig.205b). Vârful elitrelor teșit, ușor rotunjit.....3

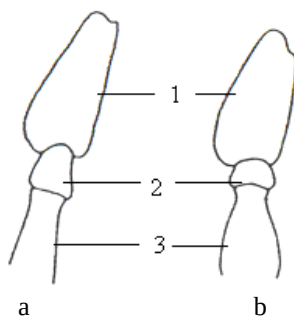

Fig. 205

Antennomerele bazale la *Cerambyx* (după H. Freude)

a-*C. cerdo*, b-*C. miles*.

2. Corpul maroniu. Pronotul și elitrele sunt acoperite cu o pubescență cenușie. Abdomenul prezintă o pubescență culcată, fină, extrem de deasă. Numai primul articol al tarselor posterioare are un șanțuleț adâncit (fig.206a).....**1 C. welensii Küst.**
- Dorsal negru-maroniu, vârful elitrei sunt roșcat-maronii de nuanță deschisă. Pronotul și elitrele au o pubescență extrem de fină. Suprafața abdomenului cu o pubescență fină și rară, numai ultimul sternit abdominal are o pubescență mai deasă. Primele două articole ale tarselor posterioare cu un șanțuleț adâncit (fig.206b).....**2 C. cerdo L.**

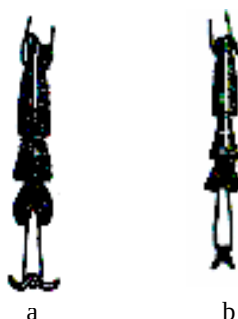

Fig. 206

Tarsae posterioare la *Cerambyx* (după U. Bense)

a-*Cerambyx welensii*, b-*C. cerdo*.

3. Talia redusă (17-28 mm). Corpul negru-unicolor, acoperit cu o pubescență cenușie, fină.....**3 C. scopolii Fuesl.**
- Corpul de dimensiuni mai mari (26-46 mm). Dorsal maroniu-negricios, cu vârful elitrei roșcat-maronii.....**4**
4. Tarsae anterioare puternic lățite, cu primul articol mult mai scurt decât lat (fig.207a). Discul elitrei ± concav, iar vârful lor de culoare roșcat-maronie. Pronotul prezintă rugozități aplatizate, puternic transverse pe disc....**4 C. miles Bon.**
- Tarsae anterioare relativ lățite, primul articol tarsal este puțin mai scurt decât lat (fig.207b). Suprafața elitrei lipsită de o porțiune concavă. Treimea posterioară a elitrei roșcat-maronie. Pronotul cu rugozități adâncite, uniform accentuate.....**5 C. nodulosus Germ.**

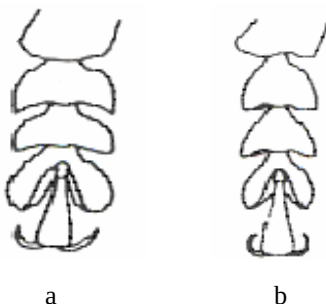

Fig. 207

Tarsae anterioare la *Cerambyx* (după H. Freude)

a-*C. miles*, b-*C. nodulosus*.

1 *Cerambyx welensii* Küster (*velutinus* Brul.) Corpul maroniu sau maroniu-negricios, acoperit cu o pubescență cenușie extrem de fină. Scapul lucios, articolele antenale 3-5 sunt de două ori mai lungi decât late și îngroșate apical. Suprafața pronotului are rugozități punctate dese și accentuate. Elitrele ușor îngustate de la bază spre vârf, cu unghiul sutural ascuțit, ele prezintă câte două nervuri longitudinale bine reliefate. Suprafața elitrelor cu rugozități din ce în ce mai fine de la bază spre vârf și cu o pubescență fină, care formează în jumătatea posterioară a elitrelor câte o bandă laterală lată. L = 25-56 mm.

♂ Al 2-lea articol antenal de aproximativ două ori mai lat decât lung.

♀ Al 2-lea articol antenal la fel de lung și de lat.

Larvele se dezvoltă în esențele foioase. Adulții sunt întâlniți din iunie până în august în pădurile de *Quercus* sp. și de *Fagus* sp. Coleopterele sunt crepusculare și nocturne. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

2 *Cerambyx cerdo* Linnaeus Corpul negru cu vârful elitrelor roșcat-maronii. Scapul mat, articolele antenale 3-5 de cel puțin două ori mai lungi decât late, partea apicală a acestor articole fiind îngroșată. Pronotul lucios cu rugozități discale accentuate. Suprafața elitrelor prezintă rugozități accentuate la bază, ele devin mai fine spre partea apicală fiind acoperite cu o pubescență fină. Unghiul sutural al elitrelor denticulat. Abdomenul lucios cu o punctuație rară, mai accentuată la nivelul ultimului sternit abdominal. Partea ventrală a primelor articole ale tarselor posterioare prezintă câte un șanțuleț longitudinal. L = 23-55 mm.

-ab. *laevicollis* Heyr. Pronotul mai neted și mai lucios decât la forma tipică.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., dar și în alți arbori: *Castanea* sp., *Fagus* sp., *Ulmus* sp., *Fraxinus* sp. Adulții sunt crepusculari și nocturni, ziua ei se adăpostesc în coronamentul arborilor, fiind întâlniți din mai până în august. Ciclul biologic durează cel puțin 3 ani.

3 *Cerambyx scopoli* Fuessly Corpul negru-unicolor, cu partea dorsală și ventrală lucioase, fiind acoperit cu o pubescență cenușie, mai accentuată pe fața ventrală. Pronotul prezintă 6-8 încrețituri discale transverse. Elitrele convexe, cu rugozități mai accentuate la partea anterioară. Unghiul sutural al elitrelor obtuz sau rotunjit. L = 17-28 mm.

♂ Antenele evident mai lungi decât corpul, cu articolele 3-4 îngroșate spre vârf.

♀ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul arborilor bătrâni. Adulții sunt diurni, fiind întâlniți pe arbuștii înfloriți, din mai până în iulie. O generație apare o dată la 2-3 ani.

4 *Cerambyx miles* Bonelli Corpul negru, cu partea posterioară a elitrelor roșcat-maronie. Elitrele au discul ușor aplatizat. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență cenușie deasă. Primul articol al tarselor anterioare mai scurt decât lat. Se deosebește de *C. nodulosus* prin discul pronotului, care are în partea sa mediană o microsculptură mai ștearsă și prin dintele lateral al pronotului care este mai mic, cu vârful obtuz. L = 17-28 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât corpul cu articolele 3-5 scurte, groase și noduroase.

♀ Antenele ating jumătatea elitrelor.

-ab. *rufescens* Pic Elitrele roșcat-maronii, unicolore.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., dar și în cel de *Amigdalus* sp., *Crataegus* sp. și viță de vie. Adulții sunt diurni, fiind întâlniți în iunie-iulie pe

inflorescențele de *Sambucus racemosa*. Durata de dezvoltare a unei generații este de 4-5 ani.

5 *Cerambyx nodulosus* Germar Corpul negru cu treimea posterioară a elitrelor roșcat-maronie. Partea ventrală a corpului lucioasă, prevăzută cu o pubescență fină și rară. Pronotul cu granulații accentuate și cu câte un dinte lateral bine dezvoltat. Elitrele convexe și glabre, suprafața lor prezintă rugozități punctate, mai accentuate la partea bazală și mai fine spre vârf. Unghiul sutural al elitrei este rotunjit. Primul articol al tarselor posterioare de aproximativ 3 ori mai lung decât lat. L = 29-46 mm.

♂ Antenele evident mai lungi decât elitrele, cu articolele 3-5 groase și noduroase.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Malus* sp., *Pyrus* sp., *Acer* sp. și *Crataegus* sp., adulții fiind întâlniți din mai până în august.

85 Genul *Calchaenesthes* Kraatz

Genul cuprinde două specii europene, dintre care una este prezentă și în fauna României.

***Calchaenesthes oblongomaculatus* Guerin** Capul, antenele și picioarele negre-unicolore. Pronotul predominant negru cu excepția marginii anterioare și a celor laterale care au o culoare galbenă sau portocalie. Elitrele pot fi galbene, portocalii sau roșii, fiecare elită prezintă câte un desen format din două pete negre, alungite, de dimensiuni mari, una antemediană și alta dispusă postmedian (fig.208). Pe cap sunt vizibile rugozități punctate dese și accentuate. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât articolul 4, iar ultimul articol distal la ♂ are o știrbitură anteapicală. Pronotul transvers, marginile lui laterale formează un unghi median obtuz. Suprafața pronotului cu rugozități punctate dese și accentuate, mai fine lângă marginea anterioară și marginile laterale. Elitrele (luate împreună) de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Umerii elitrelor au câte o carenă longitudinală bine dezvoltată ce se prelungește până aproape de vârful elitrei. Suprafața elitrelor cu o punctuație mai rară comparativ cu punctuația pronotului. Atât partea dorsală a corpului cât și cea ventrală prezintă o pilozitate deasă, formată din perișori lungi și negri. L = 9-10 mm.

Adulții sunt activi în lunile mai-august, fiind întâlniți pe flori.

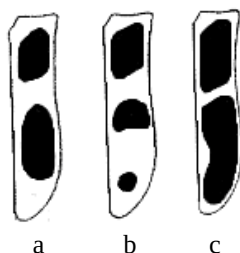

Fig. 208

Variabilitatea desenului elitrelor la *Calchaenesthes oblongomaculatus* (după L. Heyrovsky)

a-forma typica, b-ab. *sexmaculatus* Reiche, c-ab. *junctus* Pic.

86 Genul *Purpuricen* Germar

Capul mai îngust decât pronotul, cu ochii depărtați de baza mandibulelor. Pronotul transvers, $\pm$ convex, de regulă cu un dinte median ascuțit. Elitrele roșii, cu o pată longitudinală suturală comună de culoare neagră, dispusă median sau apical. Femurele ușor îngroșate, cele posterioare ating vârful elitrelor. Metatarsul picioarelor posterioare de regulă mai scurt decât articolele 2-3 luate împreună.

♂ Ultimul articol antenal este îngustat anteapical.

♀ Articolul terminal al antenelor normal conformat.

Pe pomi și pe plantele din flora spontană. În fauna României 3 specii.

1. Pronotul este acoperit cu o pubescență erectă, deasă și lungă. Porțiunea apicală a elitrelor de culoare neagră..... **1 *P. budensis* Götz.**
- Pronotul glabru sau prevăzut cu o pilozitate fină. Apexul elitrelor roșu..... **2**
2. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un dinte bine dezvoltat. Discul pronotului cu impresiuni ușor adâncite. Partea ventrală a corpului este prevăzută cu o pubescență erectă..... **2 *P. kaehleri* L.**
- Dintele marginilor laterale ale pronotului este lipsit de impresiuni vizibile. Partea ventrală a corpului acoperită cu o pubescență oblică, mai scurtă..... **3 *P. globulicollis* Muls.**

1 *Purpuricen budensis* Götz Capul, picioarele și antenele sunt negre. Pronotul negru, parțial roșu sau roșu unicolor. Scutelul negru, de formă triunghiulară. Elitrele roșii, de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, cu o pată suturală comună neagră, care se lărgeste posterior, ocupând tot vârful elitrei. Capul cu ochii reniformi și cu tâmpilele scurte. Scapul îngroșat în formă de mâner, articolul 2 de dimensiuni reduse, iar articolele 3-4 sunt lungi și depășesc unghiurile posterioare ale pronotului. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat sau ușor transvers, marginile laterale ale pronotului prezintă câte un vârf median ascuțit. Elitrele ușor îngustate de la bază spre vârf, apexul elitrelor (luate împreună) fiind rotunjit. Picioarele lungi, femurele și tibiile posterioare au o lungime aproximativ egală. Primul articol al tarselor posterioare mai lung decât restul articolelor luate împreună. L = 10-20 mm.

♂ Antenele depășesc vârful elitrelor.

♀ Antenele ating vârful elitrelor.

Coleopterele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., *Fagus* sp. și în pomii fructiferi. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-iulie pe flori, îndeosebi pe *Centaurea scabiosa* și *Carduus* sp.

2 *Purpuricen kaehleri* Linnaeus Capul, pronotul antenele și picioarele negre-unicolore. Elitrele roșcate cu o pată longitudinală suturală neagră de dimensiuni mari, ce acoperă aproape întreaga suprafață a elitrelor. Aceasta începe de la scutel, dar nu atinge apexul elitrelor. Capul ușor îngustat după ochi, aceștia din urmă sunt depărtați de baza mandibulelor. Pronotul transvers, $\pm$ convex, puțin mai îngust decât elitrele, are câte un dinte lateral bine dezvoltat. Elitrele convexe cu marginile laterale $\pm$ paralele, iar vârful elitrelor este trunchiat. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență lungă, erectă. L = 9-20,5 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Ulmus* sp., *Quercus* sp., *Robinia* sp., *Salix* sp., *Castanea* sp., *Fagus* sp.). O generație se dezvoltă o dată la 2-3 ani. Împuparea se realizează în lemn, iar adulții sunt activi în lunile mai-august, fiind întâlniți pe flori.

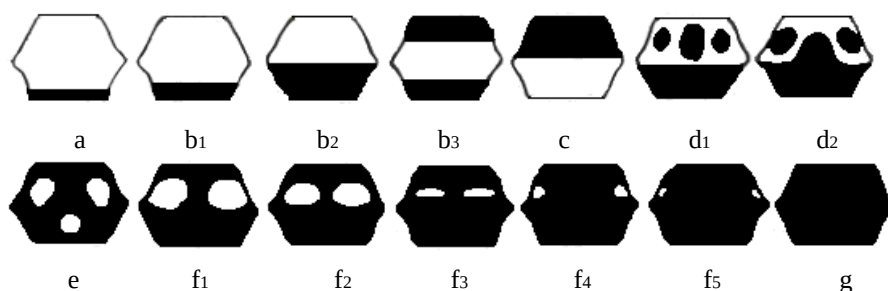

Fig. 209

**Variabilitatea desenului pronotului la *Purpuricenus budensis*
(după L. Heyrovsky)**

a-ab. *hungaricus* Hbst., b1, b2, și b3-forma *typica*, c-ab. *perversus* Plav., d1 și d2-ab. *trinotatus* Heyr., e-ab. *karamani* Heyr., f1, f2, f3, f4, și f5-ab. *punctiger* Apflb., g-ab. *affinis* Br.

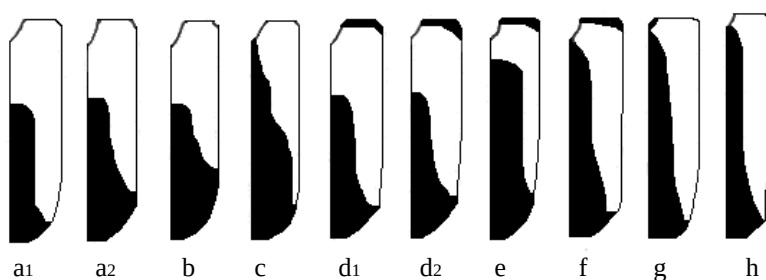

Fig. 210

Variabilitatea desenului elitrelor la *Purpuricenus budensis* (după L. Heyrovsky)

a1 și a2-ab. *budensis* Götz, b-ab. *billisensis* Pic, c-ab. *caucasicus* Pic, d1 și d2-ab. *intercapilatus* Plav., e-ab. *nigronotatus* Pic, f-ab. *ganglbaueri* Plav., g-ab. *productus* Plav., h-ab. *productissimus* Plav.

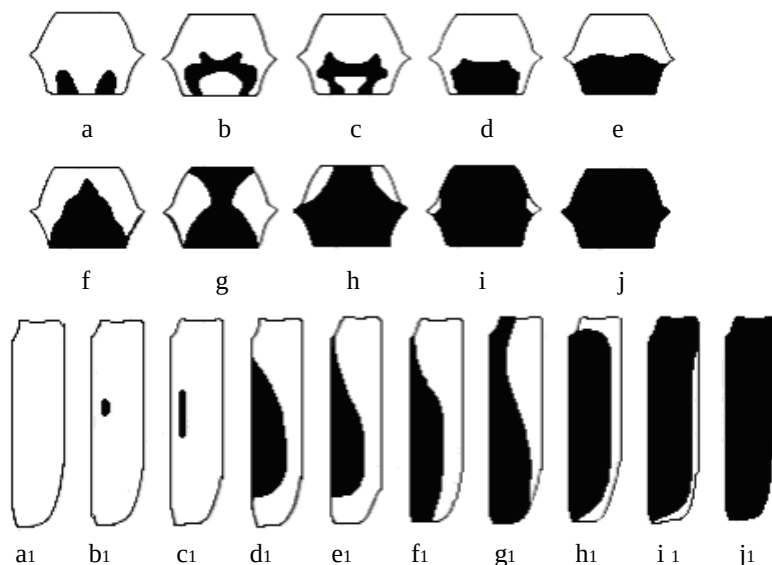

Fig. 211

**Variabilitatea desenului pronotului și elitrelor la *Purpuricenius kaehleri*
(după L. Heyrovsky)**

a și a₁-*ab. ruber* Geoffr., b și b₁-*ab. bipunctatus* Vill., c și c₁-*ab. bilineatus* Muls., d și d₁-*forma typica*, e și e₁-*ab. littoralis* Dep., f și f₁-*ab. apiceniger* Dep., g și g₁-*ab. mariae* Weing., h și h₁-*ab. cinctus* Vill., i și i₁-*ab. aethrensis* Bassi, j și j₁-*ab. carbonarius* Rtt.

3 *Purpuricenius globulicollis* Mulsant Corpul predominant negru, pronotul și elitrele prezintă un desen variabil. Elitrele roșii, de regulă cu o pată suturală comună, ± dezvoltată. Pata suturală nu atinge marginile laterale sau apexul elitrei. Pronotul de formă globulară, marginile lui laterale prezintă de regulă câte o pată roșie. Vârful elitrelor trunchiat, unghiul sutural al elitrelor cu un dințișor ascuțit. L = 8,5-19 mm.

Specie rară cu o biologie puțin cunoscută. Larvele se dezvoltă probabil în lemnul de *Quercus* sp. Adulții apar în lunile iunie-iulie pe flori.

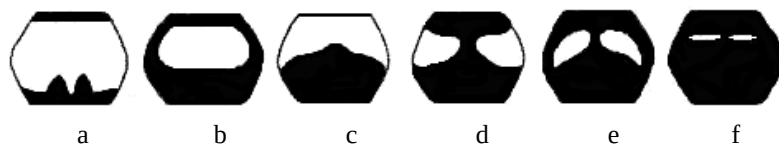

Fig. 212

**Variabilitatea desenului pronotului la *Purpuricenius globulicollis*
(după L. Heyrovsky)**

a-*ab. coccineus* Breit, b-*ab. transversalis* Müll., c, d, e și f-*forma typica*.

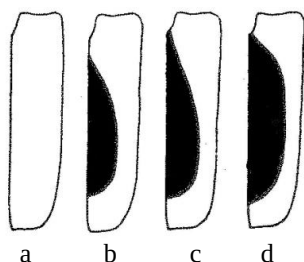

Fig. 213

Variabilitatea desenului elitrelor la *Purpuricenus globulicollis*
(după L. Heyrovsky)

a-ab. *coccineus* Breit, b-ab. *transversalis* Müll., c și d-forma *typica*.

87 Genul *Pyrrhidium* Fairmaire

În arealul nostru faunistic întâlnim o singură specie.

***Pyrrhidium sanguineus* Linnaeus** Capul și pronotul negre sau negru-maronii, elitrele galben-roșcate ori roșcat-maronii. Antenele și picioarele negre-unicolore. Partea dorsală a corpului, marginea anterioară și cele laterale ale prosternului prezintă o pubescență culcată și deasă de culoare roșie-aprinsă. La suprafața capului sunt vizibile pete pubescente roșcate. Corpul lățit și aplatizat cu marginile laterale ale elitrelor ± paralele. Capul cu ochii puternic sinuați și cu fruntea transversă. Lângă locul de inserție al antenelor sunt vizibile tuberozități bine conturate. Antenele mai lungi la ♂, al 3-lea și al 4-lea articol antenal au o lungime aproximativ egală, iar articolul 5 este mai lung decât articolul 4. Articolul terminal al palpiilor labiali și maxilari lățit în formă de secure. Pronotul transvers, relativ convex, cu marginile laterale lățite median sub forma unui unghi ascuțit. Baza pronotului este lipsită de o bordură vizibilă. Discul pronotului cu o linie longitudinală netedă, de o parte și de alta a ei se află câte o convexitate bine dezvoltată. Suprafața pronotului este acoperită cu o pubescență formată din perișori orientați în direcții diferite. Elitrele evident mai late decât pronotul, (luate izolat) cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor pubescentă, la nivelul suturii perișorii sunt culcați transversal. Picioarele scurte, cu coxele anterioare cotangente, femurele fiind măciucate și pedunculate. Metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Cea mai mare suprafață din partea ventrală a corpului prezintă o pubescență cenușie sau castanie. L = 6-15 mm.

♂ Antenele ating sau depășesc cu puțin vârful elitrelor. Ultimul sternit abdominal scurt cu vârful rotunjit.

♀ Antenele mai scurte, ele pot depăși cel mult jumătatea elitrelor. Ultimul sternit abdominal mai lung cu vârful evident rotunjit.

-ab. *auripubescentis* Mader Elitrele galbene, iar pronotul prezintă o pubescență galben-aurie.

Larvele se dezvoltă în lemnul de foioase, îndeosebi în cel de *Quercus* sp., dar și în *Carpinus* sp., *Fagus* sp., *Ulmus* sp., *Betula* sp., *Aesculus* sp. și în mod excepțional în cel de *Pinus* sp. Metamorfoza durează 1 sau 2 ani, iar împuparea se realizează în lemn sau sub scoarță. Adulții apar în lunile mai-iunie pe trunchiurile copacilor.

88 Genul *Ropalopus* Mulsant

Corpul turtit dorso-ventral. Dintele lateral al pronotului este absent. Elitrele unicolore, de nuanță întunecată. Jumătatea antemediană a elitrelor prezintă rugozități punctate, iar cea postmediană are o punctuație fină și deasă. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescență uniformă ce nu formează pete sau benzi, uneori elitrele pot fi glabre. Coxele anterioare sunt separate printr-o apofiză îngustă a prosternului. Femurele puternic măciucate la vârf. Vârful tibiilor și tarsele posterioare au o lățime aproximativ egală.

Larvele se dezvoltă sub scoarța copacilor, iar adulții sunt întâlniți pe arbori. În fauna Românie 6 specii.

1. Articolele antenale 3-10 prezintă câte un dințișor ascuțit, situat pe marginea internă (fig.214a).....2
- Articolele antenale fără dințișori apicali (fig.214b).....5

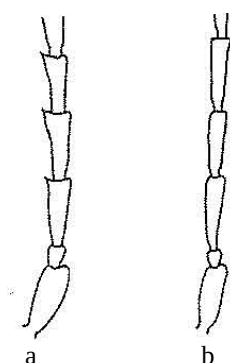

Fig. 214

Antenomerele bazale la *Ropalopus* (după U. Bense)

a-*Ropalopus insubricus*, b-*R. femoratus*.

2. Discul pronotului lucios, neted, cu o punctuație fină și rară, numai lângă marginile laterale sunt prezente rugozități punctate (fig.215a, pag.300). Pronotul negru, elitrele au un alt colorit.....3
- Întreaga suprafață a pronotului prezintă rugozități punctate dese, iar suprafața mediană discală lucioasă este absentă (fig.215b, pag.300). Atât pronotul cât și elitrele au același colorit.....4
3. Elitrele de culoare verde-metalică sau verde-arămie. Marginile porțiunii mediane discale ale pronotului sunt bine delimitate. Baza elitrelor cu rugozități punctate neregulate.....1 ***R. ungaricus* Hbst.**
- Elitrele albastru-metalice, albastru-verzui sau violacee. Marginile porțiunii discale ale pronotului nu sunt bine delimitate. Baza elitrelor prezintă rugozități puternic ondulate.....2 ***R. insubricus* Germ.**

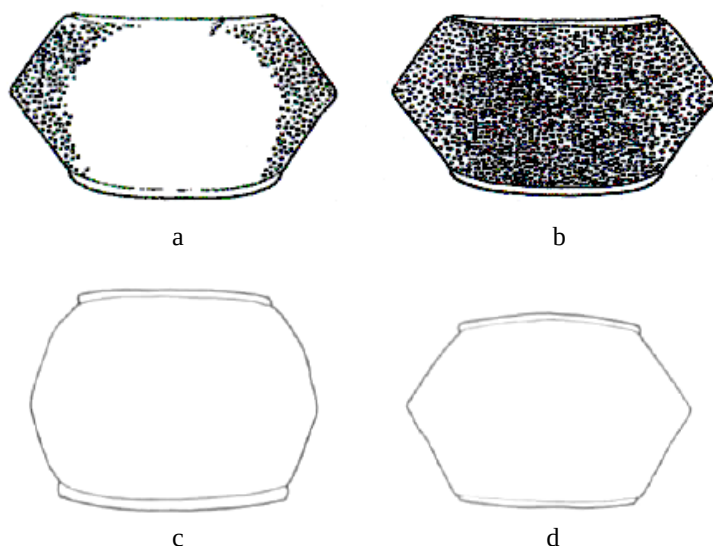

Fig. 215

Pronotul la *Ropalopus* (după U. Bense)

a-*Ropalopus insubricus*, b-*R. clavipes*, c-*R. varini*, d-*R. femoratus*.

4. Femurele roșii cu baza și vârful negre (fig.216). Marginile laterale ale pronotului rotunjite median, fiind lipsite de un unghi ascuțit (fig.215c).....**3 *R. varini* Bed.**
- Femurele negre-unicolore. Marginile laterale ale pronotului formează un unghi median ascuțit (fig.215d).....**4 *R. clavipes* F.**
5. Corpul negru-unicolor, dorsal mat. Femurele în totalitate negre.....**5 *R. macropus* Germ.**
- Partea dorsală a corpului neagră și lucioasă, mai rar cu elitrele maronii. Femurele predominant roșii, cu baza și uneori cu vârful negre.....**6 *R. femoratus* L.**

Fig. 216

Femurul la *Ropalopus varini* (după U. Bense)

1 *Ropalopus ungaricus* Herbst Corpul negru sau maroniu-negricios, cu antenele și picioarele de regulă maronii. Elitrele de culoare verde-metalică sau verde-arămie, vârful elitrei prezintă un luciu bronzat. Capul cu un șanțuleț adâncit, suprafața capului are o punctuație deasă și rugozități plane. Al 3-lea articol antenal

prezintă de fiecare parte a vârfului câte un spin apical scurt, celelalte articole au spini apicali mai dezvoltati. Pronotul transvers, prevăzut uneori cu un șanțuleț longitudinal median ± accentuat. Discul pronotului lucios, cu marginile bine diferențiate, zona de lângă marginile laterale este mată, cu rugozități punctate dese și accentuate. Partea bazală a elitrelor are rugozități granulate, iar partea apicală prezintă microsculpturi fine dispuse în formă de rețea și o punctuație fină și deasă. L = 16-24 mm.

♂ Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite. Suprafața prosternului prezintă o punctuație deasă.

♀ Pronotul cu marginile laterale îndoite în forma unui unghi. Suprafața prosternului cu rugozități transversale bine conturate.

Larvele se dezvoltă în *Acer sp.* și *Salix sp.*, dar și în lemnul de *Fraxinus sp.*, *Alnus sp.* și *Populus sp.* Adulții sunt întâlniți din mai până în august pe plantele gazdă și pe flori. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani.

2 *Ropalopus insubricus* Germar Corpul negru, elitrele albastre, albastru-verzui sau violacee, cu luciu metalic. Capul prezintă o punctuație deasă, iar vertexul are un șanțuleț longitudinal mai slab conturat decât la *R. hungaricus*. Articolele antenale 3-6 (uneori și 7) au câte un spin mic apical de fiecare parte a vârfului. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic lățite. Marginea anterioară și baza pronotului prezintă câte o bordură subțire. Discul pronotului lucios, iar marginile lui nu sunt bine diferențiate. Pe pronot este prezentă o impresiune sau un șanțuleț longitudinal median. Partea bazală a elitrelor cu peri negri și cu rugozități ondulate, iar partea apicală prezintă rugozități fine și alungite. Partea ventrală a corpului cu o pubescență scurtă și rară, de culoare brună sau cafenie. L = 16-29 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât corpul. Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite. Proeminența mezosternului ± rotunjită la vârf.

♀ Antenele mai scurte, ele nu ating vârful elitrelor. Marginile laterale ale pronotului rotunjite în forma unui unghi. Proeminența mezosternului cu vârful puternic sinuat.

-ab. *viridipennis* Pic Elitrele verzi cu reflexe metalice albastrii, iar apexul elitrelor prezintă un luciu auriu.

-ab. *vogti* Guerry Elitrele negre și lucioase.

Specie răspândită în sudul țării pe jugastru și arțar, în lunile mai-iulie. Larvele se dezvoltă sub scoarța copacilor și în lemnul arborilor bătrâni.

3 *Ropalopus varini* Bedel (*spinicornis* Ab.) Corpul negru-unicolor, relativ lucios. Antenele și picioarele negre, numai femurele sunt parțial roșii. Capul cu rugozități punctate dese, iar vertexul prezintă un șanțuleț median longitudinal fin. Pronotul transvers, cu marginile laterale uniform rotunjite. Suprafața pronotului cu porțiuni lucioase și netede mai înălțate, în rest sunt vizibile rugozități dese și accentuate. Lângă marginile laterale ale pronotului există perișori lungi și erecți. Scutelul de forma unui triunghi alungit, glabru și nepunctat. Elitrele lucioase, cu rugozități punctate dese, baza și apexul elitrelor prezintă rugozități mai fine. Sternitele abdominale cu puncte fine și cu striări transversale scurte. L = 10-14 mm.

♂ Antenele puțin mai lungi decât vârful elitrelor.

♀ Antenele sunt mai scurte.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus sp.*, mai rar în cel al pomilor fructiferi, unde sapă galerii sub scoarța arborilor uscați și în crengile subțiri uscate. Împuparea se realizează în lemn. Adulții apar în lunile mai-august pe trunchiurile și ramurile arborilor gazdă, mai rar pe flori.

4 *Ropalopus clavipes* Fabricius Corpul negru, dorsal mat. Capul prezintă un șanțuleț median longitudinal, ± dezvoltat și rugozități punctate dese. Articolele antenale 3-10 au un spin apical ascuțit. Pronotul transvers, cu rugozități punctate dese, iar discul pronotului este lipsit de ridicături sau convexități lucioase, uneori cu o suprafață lucioasă situată după marginea anterioară. Scutелul glabru cu vârful rotunjit. Elitrele prezintă rugozități punctate în jumătatea bazală, în rest punctuația este mai fină. Suprafața elitrelor și a abdomenului este acoperită cu o pubescență fină. L = 10-23 mm.

♂ Antenele de aproximativ 1,3 ori mai lungi decât corpul. Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite. Metasternul prezintă o punctuație fină și deasă.

♀ Antenele ceva mai lungi sau mai scurte decât corpul. Marginile laterale ale pronotului rotunjite în forma unui unghi. Metasternul cu o punctuație rară și accentuată.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, pomilor și viței de vie. Adulții apar în lunile mai-august pe trunchiuri de copaci și pe flori. Ciclul biologic durează 2 ani.

5 *Ropalopus macropus* Germar Corpul negru-unicolor, dorsal mat. Antenele și picioarele în totalitate negre. Capul prezintă un șanțuleț median slab conturat. Pronotul transvers, suprafața capului și a pronotului cu rugozități punctate dese și accentuate, mai puternice la nivelul discului pronotului. Scutелul dispune de o punctuație fină și deasă. Elitrele lungi, plane, cu marginile laterale ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Jumătatea antemediană a elitrelor cu rugozități granulate, postmedian cu rugozități fine. Întreaga suprafață a pronotului și baza elitrelor sunt acoperite cu o pilozitate formată din perișori lungi și erecți. Abdomenul cu puncte fine și rare, fiecare sternit prezintă câte o impresiune laterală ușor adâncită. L = 7,5-14 mm.

♂ Antenele puțin mai lungi decât vârful elitrelor. Prosternul prezintă rugozități punctate dese.

♀ Antenele nu ating vârful elitrelor. Prosternul are o punctuație fină și rară.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul esențelor foioase (*Fagus* sp., *Quercus* sp., *Castanea* sp., *Juglans* sp.). Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani. Împuparea se realizează în lemn, iar adulții apar din mai până în august pe trunchiurile arborilor gazdă și pe flori.

6 *Ropalopus femoratus* Linnaeus Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului sunt negre-unicolore. Antenele în totalitate negre, iar femurele sunt roșii cu excepția bazei lor care are o culoare neagră. Capul și pronotul cu rugozități punctate dese și accentuate, vertexul fiind lipsit de un șanțuleț longitudinal median. Scutелul prezintă o punctuație fină. Elitrele lungi și plane, cu marginile laterale ± paralele. Baza elitrelor puternic granulată, în rest sunt prezente granulații mai fine. Suprafața pronotului și a elitrelor cu o pilozitate lungă, iar partea ventrală a corpului prezintă o pubescență de nuanță cenușie L = 8-13 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât vârful elitrelor. Marginile laterale ale pronotului rotunjite.

♀ Antenele sunt ceva mai scurte, iar marginile laterale ale pronotului formează la mijloc un unghi slab conturat.

Specie polifagă, răspândită pe esențele foioase. Larvele trăiesc sub scoarța, trunchiurile și ramurile copacilor bătrâni. Adulții sunt întâlniți pe trunchiurile arborilor gazdă și pe flori în lunile mai-iulie.

89 Genul *Axinopalpis* Duponchet & Chevrolat

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Axinopalpis gracilis* Krynický** Corpul lucios, unicolor galben-roșcat, cu ochii negri. Capul cu o impresiune frontală longitudinală, cu ochii puternic fațetați și ușor sinuați. Palpii maxilari cu articolul terminal lățit în formă de secure, ei sunt de aproximativ două ori mai scurți decât cei labiali. Antenele la fel de lungi cât corpul, cu scapul aproximativ la fel de lung cât articolul 3. Pronotul evident mai lung decât lat, cu un tubercul median ascuțit, cu marginile îngustate la bază și în vecinătatea marginii anterioare. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, luate împreună sunt de aproximativ 4 ori mai lungi decât late. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele, (luate izolat) cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor cu o punctuație mai accentuată comparativ cu punctele de pe pronot. Apofiza prosternului îngustă cu vârful rotunjit. Femurele îngroșate median, cele posterioare fiind mai scurte decât abdomenul. Metatarsul picioarelor posterioare puțin mai lung comparativ cu articolele 2-3 luate împreună. L = 5-12 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase din zona de silvostepă și colinară. Ciclul biologic al unei generații durează de regulă 2 ani. Adulții sunt crepusculari și nocturni, fiind atrași de sursele de lumină artificială. Zborul începe la sfârșitul lunii mai și durează până la mijlocul lunii iulie.

90 Genul *Obrium* Dejean

Genul cuprinde două specii europene răspândite și în fauna noastră.

***Obrium cantharinum* Linnaeus** Capul și pronotul negricioase, elitrele roșcat-maronii sau castaniu-închise. Ochii negri, antenele și picioarele maronii sau marونی-negricioase. Diametrul ochilor este mai mare decât lățimea vertexului între ochi. Baza antenelor cu perișori lungi și deși. Pronotul prezintă câte o tuberozitate laterală rotunjită, marginea anterioară și baza pronotului au o lungime aproximativ egală. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și rară. Elitrele evident mai late decât pronotul, prevăzute cu câte o gropiță humerală slab conturată. L = 5-10 mm.

-ab. obscuripenne Pic Partea dorsală a corpului marونی-negricioasă, cu pronotul de nuanță mai întunecată.

Larvele trăiesc sub scoarța și în ramurile de *Populus* sp., *Salix* sp., *Quercus* sp., *Rosa* sp. Ciclul biologic durează 1-2 ani. Împuparea se realizează primăvara în lemn. Adulții se găsesc pe flori și pe trunchiurile copacilor în lunile mai-august.

91 Genul *Deilus* Serville

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Deilus fugax* Olivier** Corpul predominant negru sau cenușiu cu reflexe metalice bronzate, arămiu ori verzui. Scutелul este acoperit cu o pubescență albicioasă deasă. De regulă baza antenelor, parțial femurele, jumătatea bazală a tibiilor și tarsele sunt roșcat-maronii. În unele cazuri antenele și picioarele pot fi negre-unicolore. Ochii evident sinuați. Fruntea plană, iar tâmpelile sunt scurte. Scapul îngroșat, articolele 3-5 prezintă o lungime aproximativ egală, iar articolele 8-10 sunt treptat îngroșate. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite, ușor îngustate anterior. Elitrele lungi și înguste cu discul plan. Vârful elitrelor (luate izolat) trunchiat-rotunjit. Lângă marginile laterale ale elitrelor este prezentă câte o carenă longitudinală, care se întinde din vecinătatea umerilor până aproape de vârful elitrelor. Sutura elitrelor evident ridicată. Apofiza prosternului îngustă cu vârful ascuțit. Picioarele scurte cu

femurele pedunculate. Metatarsul picioarelor posterioare la fel de lung sau puțin mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. L = 6-11,5 mm.

♂ Antenele ating sau depășesc cu puțin jumătate din lungimea elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte ele nu ating jumătatea elitrelor.

-forma tipica Baza antenelor, porțiunea pedunculată a femurelor și jumătatea bazală a tibiilor roșcat-maronie.

-ab. obscuratus Plav. Antenele în totalitate negre.

-ab. nigripes Plav. Picioarele negre-unicolore.

-ab. nigrinus Plav. Atât antenele cât și picioarele sunt negre-unicolore.

Larvele se dezvoltă în inflorescențele de *Cytisus* sp., *Sarothalmus* sp., *Calicotome* sp., *Genista* sp., *Spartium* sp. Adulții sunt activi din mai până în septembrie și sunt întâlniți pe plantele gazdă.

92 Genul *Xylotrechus* Chevrolat

Distanța dintre locul de inserție al antenelor este aproximativ egală cu distanța dintre inserții și marginea ochilor. Antenele ating cel mult prima treime a elitrelor. Marginile laterale ale pronotului formează un unghi obtuz postmedian. Discul pronotului prezintă rugozități transversale accentuate. Elitrele cu vârful trunchiat. Pretarsul picioarelor posterioare de aproximativ două ori mai lung decât articolele 2-3 luate împreună.

În fauna României există 4 specii.

♂ Femurele posterioare depășesc vârful elitrelor.

♀ Femurele posterioare mai scurte, ele nu depășesc vârful elitrelor.

1. Desenul de pe elitre este bine diferențiat de pubescența de fond.....2
- Desenul de pe elitre reprezentat de pete sau benzi mici și dese, fiind puțin diferențiat de pubescența de fond.....3
2. Fruntea între ochi prezintă două carene late și accentuate (fig.217). Spațiul dintre carene și marginea internă a ochiului prezintă o pubescență deasă de culoare gălbuie. Marginile laterale ale pronotului rotunjite postmedian. Banda galbenă bazală a elitrei este dispusă transversal (paralelă cu baza elitrei)... **1 X. arvicola Ol.**
- Fruntea fără carene vizibile, uneori cu proeminențe ușor înălțate, lipsită de o pubescență gălbuie. Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite. Banda bazală este dispusă oblic în raport cu baza elitrei..... **2 X. antilopae Schönh.**

Fig. 217
Capul văzut lateral la *Xylotrechus arvicola* (după U. Bense)

3. Marginile laterale ale pronotului formează un unghi ascuțit (fig.218a). Elitrele îngustate.....**3 X. rusticus L.**
 — Pronotul cu marginile laterale rotunjite, lipsite de un unghi ascuțit (fig.218b). Elitrele sunt mai late.....**4 X. pantherinus Sav.**

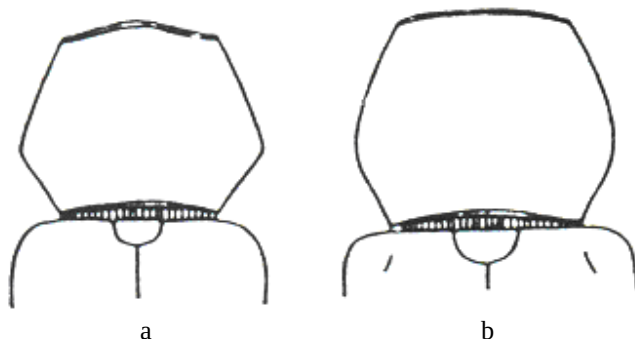

Fig. 218
Pronotul la Xylotrechus (după H. Freude)
 a-X. rusticus, b-X. pantherinus.

1 Xylotrechus arvicola Olivier Coloritul corpului de la cafeniu-închis la negru, cu antenele și picioarele galben-roșcate sau roșcat-maronii, numai vârful femurelor sunt întunecate. Baza elitrelor de regulă roșcată sau galben-închisă. Atât marginea anterioară cât și cea posterioară a pronotului prezintă câte o bandă pubescentă galbenă, întreruptă la mijloc. Suprafața elitrelor prezintă pete și benzi pubescente gălbui: o pată transversală bazală dispusă în vecinătatea scutellului, o bandă scurtă sau o pată antebazală transversă, o bandă care începe în apropierea scutellului și se prelungește de-a lungul suturii, fără să atingă mijlocul elitrei, arcuindu-se spre marginea laterală, o bandă transversală postmediană arcuită convex spre partea anterioară și o bandă apicală (fig.219, pag.306). L = 8-20 mm.

♂ Al 3-lea articol antenal evident mai lung decât restul articolelor. Pronotul ceva mai lung decât lat.

♀ Al 3-lea articol antenal puțin mai lung decât primul. Lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale.

Din zona de silvostepă până în zona montană, în lunile iunie-iulie, pe trunchiuri de copac și pe flori. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani.

2 Xylotrechus antilopae Schönheer Coloritul corpului variabil, de la maroniu-negricios spre negru. Capul prezintă o pubescență frontală, iar unghiurile anterioare și cele posterioare ale pronotului sunt gălbui. Baza elitrelor de regulă cafenie, în rest elitrele au un desen caracteristic format din benzi gălbui. Antenele și cea mai mare parte a picioarelor galben-roșcată, iar femurele sunt predominant negre. Jumătatea postmediană a scutellului cu o pubescență gălbuie. Discul pronotului dispune de rugozități transversale așezate neuniform. Elitrele ușor îngustate de la bază spre vârf cu apexul trunchiat, unghiul apical extern al elitrelor fiind denticulat. L = 7-14 mm.

♂ Antenele pot atinge jumătatea elitrelor. Pronotul ceva mai lung decât lat.

♀ Antenele sunt mai scurte. Pronotul transvers.

-ab. obliquefasciatus Pic. Picioarele unicolore, galben-maronii.

Larvele se dezvoltă în trunchiurile și ramurile stejarilor bătrâni. O generație se apare o dată la 2 ani, iar împuparea se realizează în lemn sau sub scoarță. Adulții sunt prezenți din mai până în august pe trunchiuri de copac, mai rar pe flori.

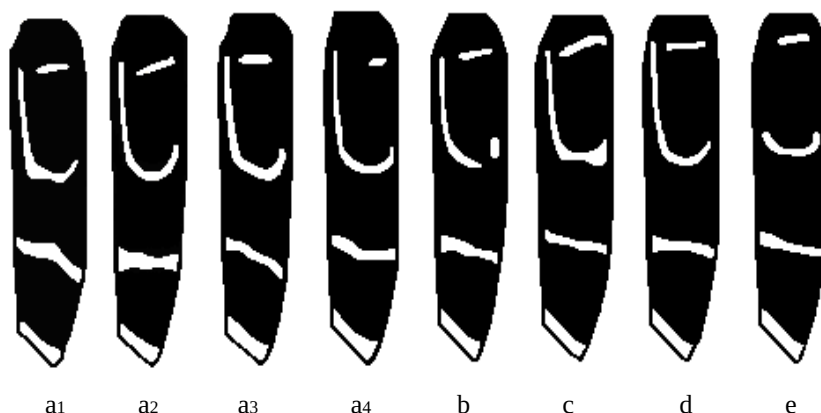

Fig. 219

Variabilitatea desenului elitrelor la *Xylotrechus arvicola* (după L. Heyrovsky)

a1, a2, a3 și a4- *forma typica*, b-ab. *bipunctatus* Dayr., c-ab. *basifasciatus* Plav., d-ab. *inbasalis* Pic, e-ab. *degradatus* Plav.

3 *Xylotrechus rusticus* Linnaeus Cafeniu-negricios, cu picioarele și antenele de regulă roșcat-maronii. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite. Discul pronotului prezintă rugozități transversale fine și scurte, iar marginile lui laterale au rugozități dese și accentuate. Suprafața pronotului cu 4 benzi longitudinale pubescente. Elitrele cu 2-3 benzi pubescente gălbui sau cenușii, ele au și rugozități punctate fine și dese. Vârful elitrelor cu unghiul sutural și cel extern obtuze. L = 9-20 mm.

♂ Antenele depășesc evident baza elitrelor. Femurele posterioare ating sau depășesc cu puțin vârful elitrelor.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin baza elitrelor. Femurele posterioare nu depășesc vârful elitrelor.

-**ab. *confusus* Hbst.** Benzile pubescente longitudinale de pe elitre sunt întrerupte.

-**ab. *heyrovskyi* Jës.** Desenul de pe elitre ca la forma tipică, dar în mijlocul fiecărei elitre se află câte o pată în formă de coroană.

-**ab. *uniformis* Rtt.** Elitrele cu pete mici și dese, formate din perișori albicioși și cu o pată mediană pubescentă mică, de nuanță deschisă.

-**ab. *subuniformis* Pic** La fel ca forma precedentă dar pata mediană de pe elitre este absentă.

-**ab. *vituralis* Pic** Elitrele au numai o bandă transversală, anteapicală care se contopește cu o bandă suturală longitudinală, alcătuind un desen în forma literei "L".

-**ab. *basinotatus* Pic** Antenele și picioarele roșcate, iar baza elitrelor prezintă pete roșcate sau gălbui.

-**ab. *fauconeti* Pic** Elitrele sunt lipsite de o bandă anteapicală, iar locul ocupat de banda anterioară este galben.

-**ab. *apiceolatus* Schm.** Elitrele cu 3 pete orientate de-a lungul suturii, vârful elitrelor prezintă o pată circulară, toate de nuanță deschisă.

-**ab. *heroicus* Plav.** Pronotul negru, picioarele parțial galben-roșcate sau roșcat maronii, iar elitrele au un desen caracteristic.

-**ab. *heros* Ganglb.** Pronotul, elitrele, picioarele și partea ventrală a corpului de nuanță galben-roșcată sau roșcat-cafenie.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Populus sp.*, *Salix sp.*, *Acer sp.* și *Betula sp.*). Coleopterele sunt întâlnite în zona colinară și montană, în lunile iunie-iulie, pe trunchiuri de copaci. Ciclul biologic durează 2 ani.

4 *Xylotrechus pantherinus* Savenius Coloritul corpului variabil, de la maroniu-închis la negru. Suprafața capului prezintă o pubescență albicioasă, gălbuie sau roșcată, mai deasă pe vertex și frunte. Antenele depășesc cel mult baza elitrelor, ultimele 3 articole antenale sunt de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât late. Fruntea cu două carene longitudinale accentuate. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale lățite median sau postmedian. Suprafața pronotului are o punctuație accentuată și rugozitățile striate dese, lângă marginile laterale ale pronotului există o punctuație fină și deasă. Suprafața pronotului cu 4 benzi longitudinale alcătuite din perișori albicioși galbeni sau cenușii, adesea aceste benzi sunt întrerupte. Elitrele cu pete și benzi pubescente galbene sau roșcate (fig.220). L = 10-16 mm.

♂ Vertexul prezintă două carene longitudinale bine conturate.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Salix sp.* Specie rară, întâlnită mai ales în zona submontană și montană în iunie-august. O generație apare o dată la 2 ani.

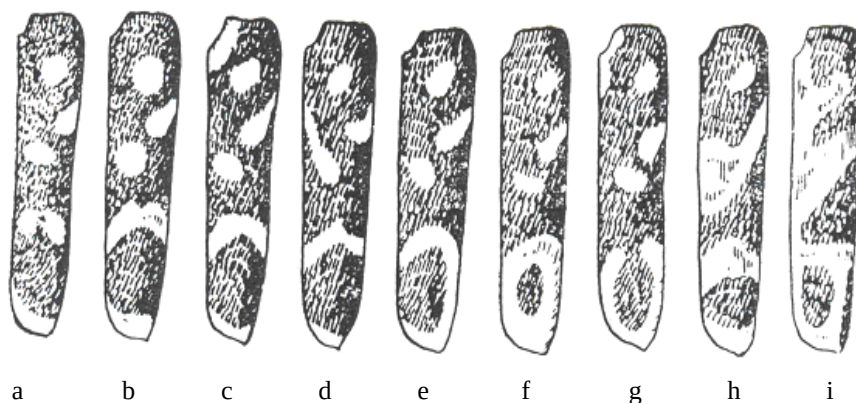

Fig. 220

Variabilitatea desenului elitrelor la *Xylotrechus pantherinus* (după L. Heyrovsky)
a-ab. *moei* Thoms., b-*forma typica*, c-ab. *saveniusi* Plav., d-ab. *sahlbergi* Plav., e-ab. *apicenotatus* Pic, f-ab. *apiceocelatus* Plav., g-ab. *kudlai* Sekera, h-ab. *thomsoni* Plav., i-ab. *jakovlevi* Sem.

93 Genul *Cyrtoclytus* Ganglbauer

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Cyrtoclytus capra* Germar** Capul negru cu o bandă transversală postoculară gălbuie. Pronotul negru cu marginea anterioară și cu unghiurile posterioare galbene. Uneori baza pronotului poate avea o bordură galbenă completă. Elitrele negre cu un desen pubescent galben format din câte 3 benzi înguste, dintre care una transversală și două dispuse oblic, pe lângă acestea mai este prezentă și câte o pată sau o bordură apicală. Antenele roșcat-maronii unicolore. Baza femurelor de regulă roșcată, măciuca lor este maroniu-negricioasă, iar tibiile și tarcele sunt galben-roșcate ori roșcat-maronii. Suprafața capului fin granulată. Antenele pot depăși treimea anterioară a elitrelor. Pronotul convex, mai lung decât lat, cu marginile laterale

uniform rotunjite. Scutелul triunghiular. Elitrele cu umerii rotunjiți, ușor îngustate de la bază spre apex, vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate dese. Metatarsul picioarelor posterioare este aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. L = 8-15 mm.

-ab. inbasalis Plav. Banda bazală a elitrelor este absentă.

-ab. varva Roub. A 2-a bandă a elitrelor este unită cu banda laterală.

-ab. lekesi Heyr. Între prima și a 2-a bandă elitrele au o culoare roșcat-maronie.

-ab. albofasciatus Sekera Benzile de pe elitre sunt albe.

-ab. margineprolongatus Heyr. Banda laterală este prelungită până la vârful elitrei.

-ab. decoratus Kudla A 2-a bandă este extrem de lată și atinge sutura elitrei.

-ab. heyrowsky Sekera Elitrele de nuanță maroniu-negricioasă.

Larvele se dezvoltă în ramurile arborilor foioși. Împuparea se realizează primăvara în sol, iar metamorfoza durează cel puțin 2 ani. Adulții apar în lunile iulie-august pe flori.

94 Genul *Neoclytus* Thomson

În fauna noastră a fost semnalată o singură specie.

***Neoclytus acuminatus* Fabricius** Capul, pronotul și elitrele roșcat-maronii, ultimele cu baza și 3 benzi transversale gălbui. Antenele și picioarele roșcat-maronii, unicolore. Capul îngust și extrem de lat, cu antenele scurte ce ating prima treime bazală a elitrelor. Pronotul disciform, voluminos, cu marginea anterioară și baza drepte, marginile laterale fiind ușor rotunjite. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare ale pronotului sunt obtuz-rotunjite. Scutелul triunghiular, bine vizibil. Elitrele lungi, cu marginile laterale îngustate de la bază spre apex. Umerii elitrelor rotunjiți, iar vârful elitrelor este oblic-trunchiat și divergent. Picioarele lungi, îndeosebi cele posterioare, femurele mediane și posterioare fiind măciucate. L = 8-15 mm.

Larvele sunt polifage și se dezvoltă în lemnul esențelor foioase, în mod excepțional și în cel de conifere (*Abies* sp.). Durata de dezvoltare a unei generații este de 1-2 ani. Adulții apar în lunile mai-august, fiind întâlniți pe trunchiuri de copaci și pe inflorescențele arbuștilor.

95 Genul *Clytus* Laichartig

Corpul alungit și convex, ± cilindric. Capul, pronotul și baza elitrelor glabre, lipsite de peri. Ochii adânc sinuați, prevăzuți cu fațete fine. Antenele mai scurte, ele ating sau depășesc cu puțin jumătatea elitrelor, iar distanța între locul de inserție al antenelor este egală cu distanța dintre inserție și ochi. Pronotul convex, mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite, fără dinți, borduri sau tuberozități laterale. Elitrele mate, de aproximativ 3 ori mai lungi decât pronotul, cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă cel mult 4 benzi transversale, fiind lipsite de o bordură bazală. Femurele ± îngroșate, uneori ele pot fi ușor măciucate. Primul articol al tarselor posterioare aproximativ la fel de lung cât următoarele 3 articole luate împreună.

Larvele trăiesc în lemnul esențelor tari, iar adulții se găsesc pe flori. În fauna României 4 specii.

1. Pronotul și baza elitrelor sunt lipsite de o pilozitate vizibilă. Apexul elitrelor negru cu o pată anteapicală gălbuie (fig.221a).....**1 C. tropicus Panz.**
- Pronotul și baza elitrelor au o pilozitate formată din perișori lungi, dispuși erect și oblic. Apexul elitrelor gălbui (fig.221 b-c).....**2**
2. Elitrele lucioase, prevăzute cu o punctuație fină și rară, diametrul punctelor fiind mai mic decât intervalul dintre două puncte alăturate.....**2 C. rhamni Germ.**
- Elitrele mate, cu puncte dese și accentuate, iar diametrul punctelor este mai mare comparativ cu intervalul dintre două puncte alăturate.....**3**
3. Antenele negre ori maroniu-negricioase cu articolele 3-4 galben-roșcate. Banda bazală galbenă a elitrelor este dispusă transversal (fig.221b).....**3 C. arietis L.**
- Antenele unicolore, galben-maronii sau de nuanță întunecată. Elitrele prezintă o bandă bazală gălbuie dispusă oblic (fig.221c).....**4 C. lama Muls.**

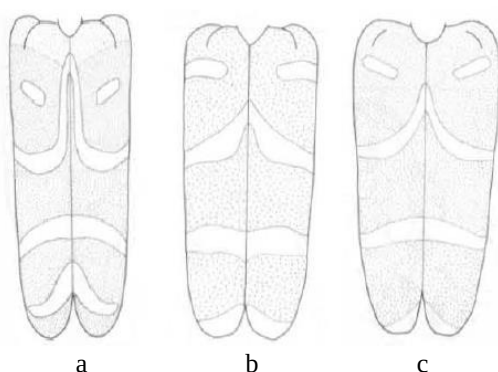

Fig. 221
Desenul elitrelor la *Clytus* (după U. Bense)
a-*Clytus tropicus*, b-*C. arietis*, c-*C. lama*.

1 *Clytus tropicus* Panzer Capul și pronotul predominant negre, vertexul cu o pubescență galbenă, iar marginea anterioară și baza pronotului prezintă de regulă o bordură gălbuie îngustă. Uneori petele galbene sunt prezente numai la nivelul unghiurilor anterioare și posterioare ale pronotului. Scutelul galben. Elitrele negre sau maroniu-negricioase, fiecare elită prezintă câte 3 benzi transversale galbene, prima dintre ele având forma literei "J", care pornește după scutel. Lângă banda discală în formă de "J" se mai află câte o pată alungită scurtă, tot de nuanță gălbuie, dispusă oblic. Antenele și cea mai mare parte a picioarelor roșcat-maronii, femurele negre cu baza și vârful roșcate. Mezo și metasternul, precum și marginea posterioară a sternitelor abdominale prezintă o bordură pubescentă gălbuie. Fruntea cu două strii longitudinale scurte. Pronotul de formă globulară cu marginea laterale uniforme rotunjite. Elitrele lungi, ușor îngustate de la bază spre vârf, apexul elitrelor (luate izolat) cu vârful rotunjit. Picioarele posterioare alungite, primul articol al tarselor posterioare mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 10-19 mm.

♂ Antenele ating jumătatea lungimii elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele ajung la nivelul primei treimi a elitrelor.

Larve se dezvoltă în *Quercus* sp., *Prunus* sp. și *Pirus* sp., adulții apar în mai- august pe trunchiuri de copaci.

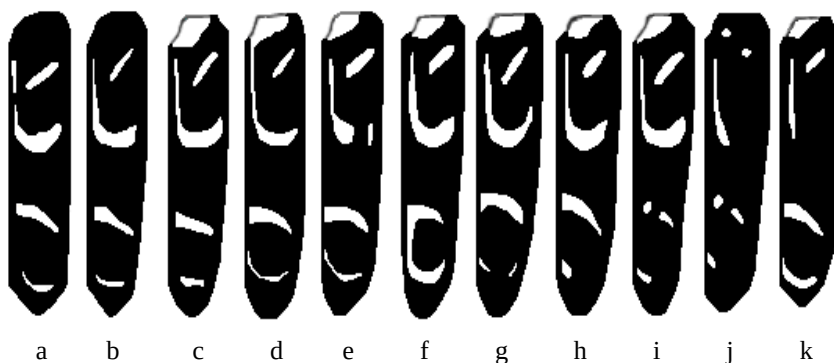

Fig. 222

Variabilitatea desenului elitrelor la *Clytus tropicus* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *inbasalis* Plav., b-ab. *praescutellaris* Pic, c-forma *typica*, d-ab. *kelchi* Bach., e-ab. *interruptus* Pic, f-ab. *posticeconjugatus* Plav., g-ab. *posticedivisus* Plav., h-ab. *posticeabruptus* Plav., i-ab. *posticereductus* Schm., j-ab. *reductesignatus* Heyr., k-ab. *anticereductus* Schm.

2 *Clytus rhamni* Germar (*gazella* Ol.) Capul și cea mai mare parte a pronotului negre, marginea anterioară și baza pronotului (uneori numai unghiurile posterioare) prezintă o culoare gălbuie. Elitrele negre cu un desen format din benzi galbene (fig.223). Antenele și cea mai mare parte a picioarelor galben-roșcate, numai femurele au o nuanță negricioasă. Atât la ♂ cât și la ♀ antenele nu ating jumătatea elitrelor, al 3-lea articol antenal este puțin mai lung comparativ cu articolul 4, articolele terminale fiind ușor îngroșate. Pronotul mat, ceva mai lung decât lat, prevăzut cu rugozități accentuate. Elitrele lucioase cu rugozități punctate dese, primele 2/3 ale elitrelor prezintă perișori culcați. Femurele posterioare depășesc vârful elitrelor, iar metatarsul picioarelor posterioare este mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. L = 6-12 mm.

-ab. *ferruginipes* Pic Toate picioarele sunt unicolore de nuanță deschisă.

-ab. *temesiensis* Germ. Numai femurele posterioare sunt maroniu-negricioase.

Specie polifagă ce se dezvoltă în lemnul arborilor și arbuștilor foioși. Prezintă o generație anuală, adulții sunt întâlniți în lunile mai-august pe flori, îndeosebi pe Apiaceae.

Fig. 223

Variabilitatea desenului elitrelor la *Clytus rhamni* (după L. Heyrovsky)

a și b-forma *typica*, c-ab. *innormalis* Pic.

3 *Clytus arietis* Linnaeus Capul și pronotul negre ori maroniu-negricioase, elitrele negre cu pete și benzi galbene ce formează un desen caracteristic (fig.224). Marginea anterioară și baza pronotului de regulă gălbui. Baza antenelor galben-roșcată, începând cu articolul 6 antenele sunt negre. Picioarele galben-roșcate unicolore, uneori femurele pot avea o nuanță mai întunecată. Scutелul, baza sternitelor abdominale și pigidiul prezintă o pubescență culcată de culoare galbenă. Pronotul cu rugozități punctate fine și dese, iar elitrele au o punctuație fină și deasă. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele, vârful elitrelor fiind oblic-trunchiat. L = 6-15 mm.

♂ Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, prevăzut cu o punctuație fină. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât scapul.

♀ Pronotul transvers cu o punctuație ceva mai accentuată. Atât scapul cât și cel de-al 3 lea articol antenal prezintă o lungime aproximativ egală.

-ab. *gazella* F. Femurele negre.

Larva este polifagă și preferă esențele foioase, în mod excepțional poate fi întâlnită și pe *Junniper sp.* Larvele sapă galerii adânci în lemn, iar ciclul biologic durează 2 ani. Adulții apar din mai până în iulie pe flori și pe trunchiuri de copac.

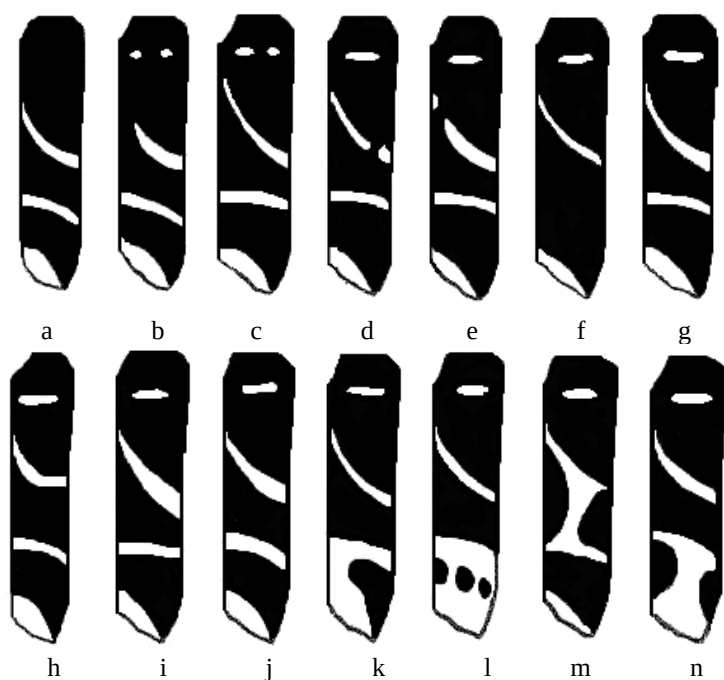

Fig. 224

Variabilitatea desenului elitrelor la *Clytus arietis* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *carpelani* Heyr., b-ab. *cloueti* Théry, c-ab. *quadripunctatus* Heyr., d-ab. *kozlovsky* Plav., e-ab. *krupkai* Heyr., f-ab. *inconstans* Kuhnt, g și h-forma *typica*, i-ab. *bickhardti* Pic, j-ab. *lederi* Ganglb., k-ab. *heyrovskyi* Costa, l-ab. *chapmanni* Pic, m-ab. *triangulimaculata* Muls., n-ab. *bourdilloni* Muls.

4 *Clytus lama* Mulsant Capul și cea mai mare parte a pronotului negre, marginea anterioară, baza pronotului și parțial scutелul prezintă o pubescență culcată și deasă de culoare galbenă. Banda bazală galbenă a pronotului poate fi ± întreruptă. Antenele, tibiile și tarsele galben-roșcate ori roșcat-maronii. Femurele cu un colorit

variabil de la maroniu la negru, baza femurelor anterioare este roșcată. Elitrele negre cu benzi galbene. Metatarsul picioarelor posterioare mai lung decât restul articolelor tarsale luate împreună. L = 8-15 mm.

♂ Antenele ating jumătatea lungimii elitrelor. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu rugozități punctate fine și dese. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât scapul.

♀ Antenele sunt ceva mai scurte. Al 3-lea articol antenal aproximativ la fel de lung cât scapul.

-**ab. maritimus** Pic Banda oblică de la baza antenelor este absentă.

-**ab. vesubiensis** Pic Lipsește banda mediană a elitrelor (fig.225d).

-**ab. aegagra** Trella Picioarele unicolore galben-roșcate.

Specie răspândită îndeosebi în zona submontană și montană, larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor: *Picea* sp., *Abies* sp., *Larix* sp. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2 ani, împuparea se realizează primăvara în lemn. Adulții sunt activi în lunile mai-august și sunt întâlnite pe flori.

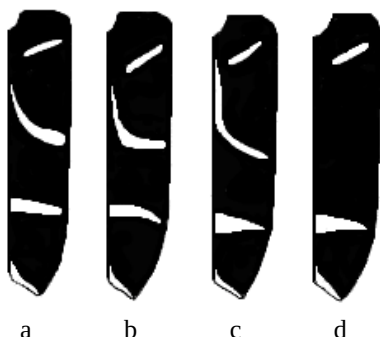

Fig. 225

Variabilitatea desenului elitrelor la *Clytus lama* (după L. Heyrovsky)

a, b și c-ab. *forma typica*, d-ab. *vesubiensis* Pic.

96 Genul *Plagionotus* Mulsant

Se deosebește de *Clytus* prin distanța între locul de inserție al antenelor care este mai mică decât distanța între inserții și ochi, iar elitrele prezintă 5 benzi transversale, dintre care una este bazală.

În fauna noastră 4 specii.

- 1.Toate femurele au pe partea lor ventrală o pilozitate lungă și ridicată (fig.226a)...2
- Femurele mediane și posterioare sunt lipsite de o pilozitate vizibilă (fig.226b)....3

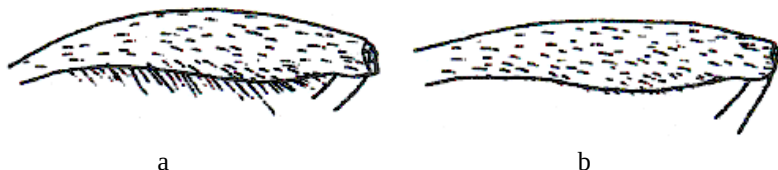

Fig. 226

Femurele posterioare la *Plagionotus* (după U. Bense)

a-*Plagionotus detritus*, b-*P. floralis*.

2. Elitrele fără o pată postscutelară. Apexul elitrelor sinuat, cu unghiul exterior ascuțit (fig. 227a)..... **1 *P. detritus* L.**
- Este prezentă o pată postscutelară neagră pe elitre. Apexul elitrelor rotunjit (fig. 227b)..... **2 *P. arcuatus* L.**

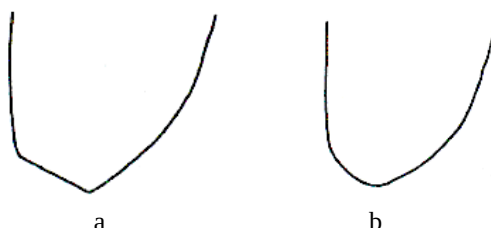

Fig. 227

Vârful elitrei la *Plagionotus* (după U. Bense)

a-*Plagionotus detritus*, b-*P. arcuatus*.

3. Vertexul glabru după inserția antenelor. Prima bandă albă a elitrei este prelungită spre scutel de-a lungul suturii. Epipleurele elitrelor cu o pubescență deasă pe toată lungimea lor. Al 3-lea articol antenal de peste 3 ori mai lung decât lat (fig. 228a) **3 *P. bobelayei* Brul.**
- După locul de inserție al antenelor vertexul este ± pubescent. Prima bandă albă de pe elitre puțin prelungită spre scutel de-a lungul suturii. Numai baza epipleurelor elitrelor este pubescentă. Al 3-lea articol antenal mai scurt, el poate fi de cel mult 3 ori mai lung decât lat (fig. 228b)..... **4 *P. floralis* Pall.**

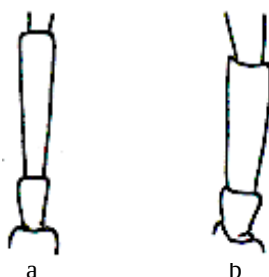

Fig. 228

Antenomerele bazale la *Plagionotus* (după U. Bense)

a-*Plagionotus bobelayei*, b-*P. floralis*.

1 *Plagionotus detritus* Linnaeus Capul, pronotul și partea ventrală a corpului negre, elitrele maronii, de nuanță deschisă sau închisă. Baza și marginile laterale ale elitrelor roșcat-maronii. Suprafața capului cu o pubescență deasă de nuanță gălbuie. Pronotul cu o pubescență de fond scurtă, neagră sau maroniu-negricioasă, el prezintă benzi transversale formate dintr-o pubescență deasă de nuanță gălbuie. Jumătatea postmediană a elitrelor prezintă o pubescență gălbuie. L = 10-19 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul stejarilor bătrâni, mai rar în *Castanea* sp. Adulții sunt răspândiți pe trunchiuri de copac în lunile iunie-iulie. Durata de dezvoltare a unei generații este de 1-2 ani.

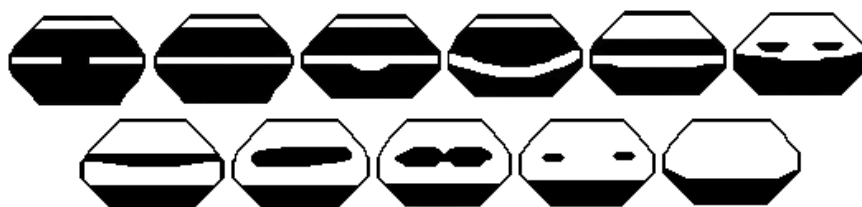

Fig. 229

Variabilitatea desenului pronotului la *Plagionotus detritus* (după L. Heyrovsky)

2 *Plagionotus arcuatus* Linnaeus Corpul negru, elitrele sunt galbene cu un desen negru. Antenele și picioarele galben-roșcate, cu femurele anterioare și mediane negricioase. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite, suprafața pronotului are o pubescență de fond catifelată, neagră și 3 benzi transversale alcătuite dintr-o pubescență gălbuie, dintre care una este situată la nivelul marginii anterioare, a 2-a postmediană de regulă întreruptă la mijloc, iar a 3-a la baza elitrelor de asemenea întreruptă la mijloc. Scutelul este acoperit cu o pubescență deasă de culoare gălbuie. Câte o pată situată pe partea ventrală a corpului lângă coxele anterioare, marginile laterale și cea posterioară a metasternului, precum și jumătatea posterioară a fiecărui sternit abdominal sunt acoperite cu o pubescență gălbuie. L = 6-20 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. Adulții sunt întâlniți pe trunchiuri de copac și pe flori din mai până în august. Ciclul biologic durează 2 ani.

3 *Plagionotus bobelayei* Brullé (*speciosus* Adams) Corpul negru cu antenele și picioarele galben-roșcate. Capul acoperit cu o pubescență deasă, galbenă, cu excepția unei porțiuni glabre situată între ochi. Pronotul are o pubescență de fond neagră și 2-3 benzi pubescente transversale, alcătuite din perișori deși de nuanță gălbuie. Scutelul este acoperit cu pubescență galbenă și deasă. Epipleurele elitrelor au o pubescență galbenă pe toată lungimea lor, iar elitrele prezintă un desen caracteristic. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență deasă, de nuanță gălbuie. L = 11-21 mm.

-ab. *luristanicus* Pic Picioarele galben-unicolore.

-grupa a Pronotul cu două benzi negre transversale, dintre care una mediană și alta antebazală (fig.232, pag.317).

-grupa b Pronotul prezintă o singură bandă mediană transversală extrem de lată (fig.233, pag.317).

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Althaea* sp. Adulții sunt întâlniți pe flori în lunile mai-august.

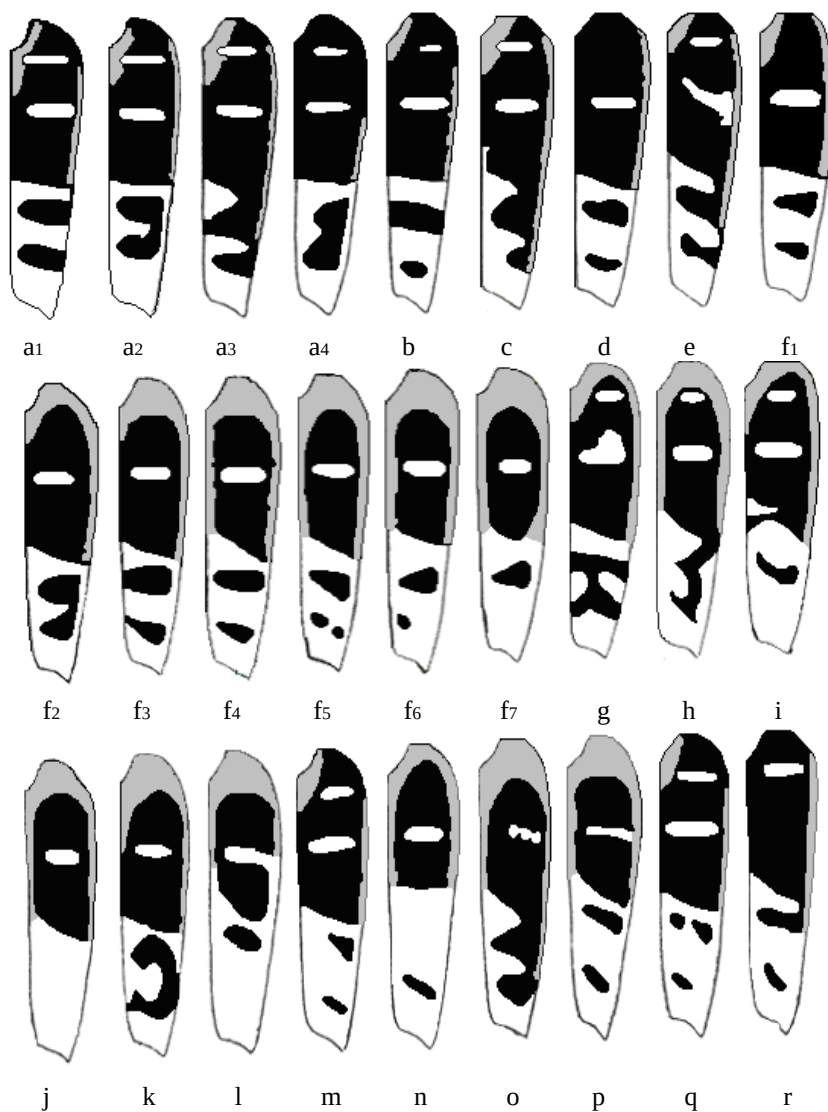

Fig. 230

Variabilitatea desenului elitrelor la *Plagionotus detritus* (după L. Heyrovsky)

a1, a2, a3 și a4-forma *typica*, b-ab. *obscuribasalis* Pic, c-ab. *theresae* Pic, d-ab. *anticereductus* Schm., e-ab. *curvatofasciatus* Tippmann, f1, f2, f3, f4, f5, f6, f7-ab. *inbasalis* Plav., g-ab. *freyi* Tippmann, h-ab. *ornatus* Podaný, i-ab. *kulzeri* Tippmann, j-ab. *spaceki* Plav., k-ab. *kannabei* Plav., l-ab. *reithofferi* Tippmann, m-ab. *apicebimaculatus* Schm., n-ab. *heyrovskyi* Kan., o-ab. *roubali* Ješ., p-ab. *szekeli* Kan., q-ab. *quadrimaculatus* Kan., r-ab. *millekeri* Kan.

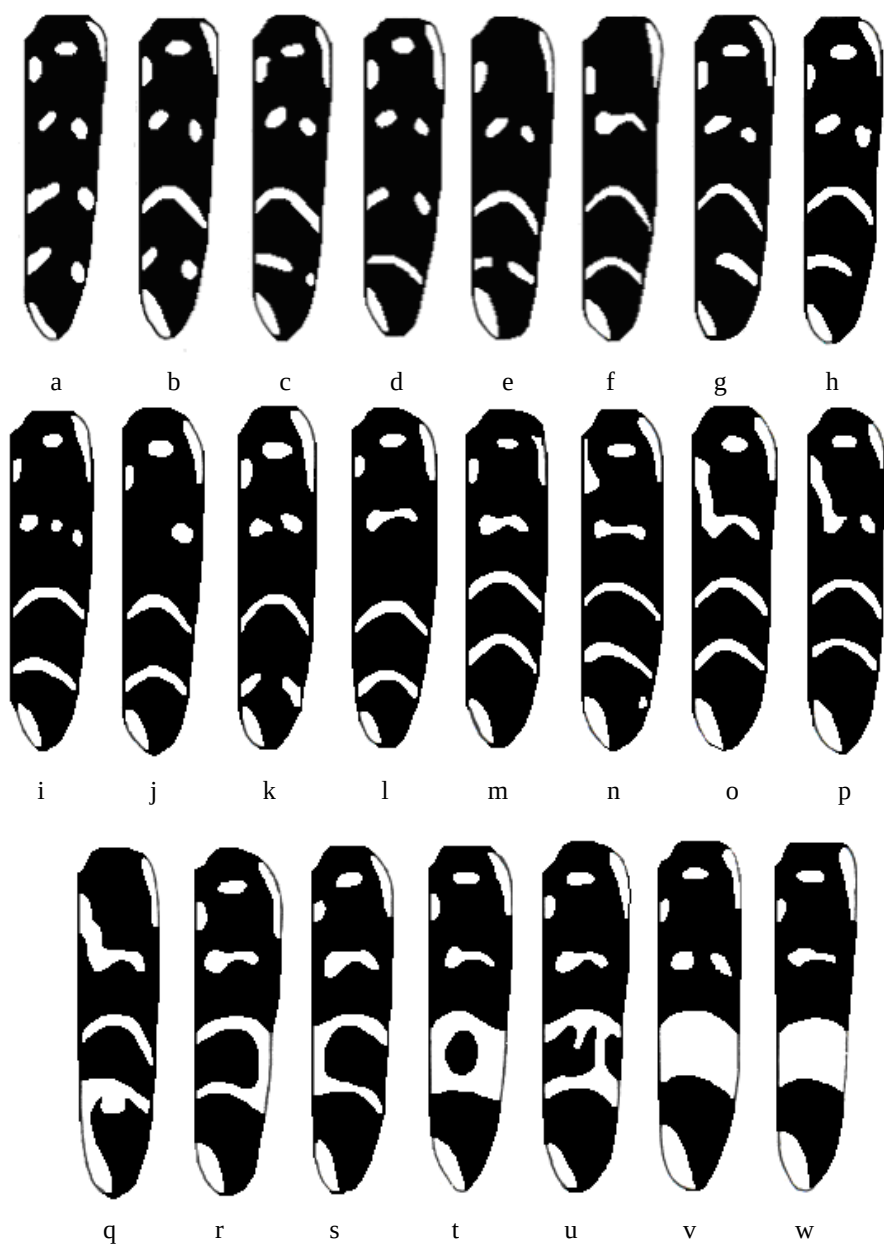

Fig. 231

Variabilitatea desenului elitrelor la *Plagionotus arcuatus* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *multiinterruptus* Pic, b-ab. *henoni* Pic, c-ab. *prozhigai* Plav., d-ab. *bidisjunctus* Plav., e-ab. *substaupolicus* Plav., f-ab. *staupolicus* Plav., g-ab. *posticedivisus* Plav., h-ab. *reichei* Thoms., i-ab. *tridivisus* Heyr., j-ab. *plavilscikovi* Hemm., k-ab. *disjunctus* Plav., l-forma *typica*, m-ab. *humeralis* Marcu, n-ab. *algerinus* Pic, o-ab. *connatus* Mors., p-ab. *interruptoconnatus* Schm., q-ab. *apicalis* Hampe, r-ab. *millati* Pic, s-ab. *martialis* Pic, t-ab. *pagnioni* Pic, u-ab. *semiconfluens* Plav., v-ab. *colbeani* Mors., w-ab. *buyssoni* Dauf.

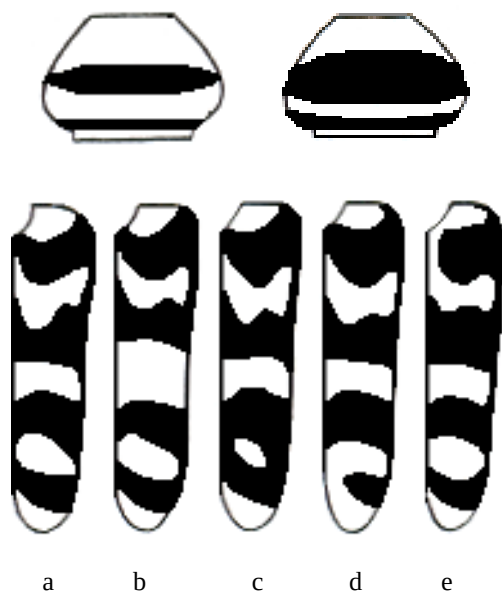

Fig. 232

Variabilitatea desenului pronotului și elitrelor la *Plagionotus bobelayei* –grupa a (după L. Heyrovsky)

a-forma *typica*, b-ab. *luristanicus* Pic, c-ab. *posticemaculatus* Plav., d-ab. *apiceconfluens* Plav., e-ab. *lutebasalis* Plav.

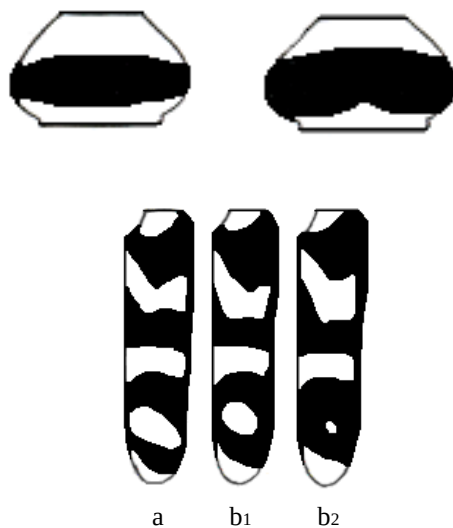

Fig. 233

Variabilitatea desenului pronotului și elitrelor la *Plagionotus bobelayei* –grupa b (după L. Heyrovsky)

a-ab. *mouzafferi* Pic, b1 și b2-ab. *posticereductus* Plav.

4 *Plagionotus floralis* Pallas Corpul alungit și îngust, cu un colorit variabil de la maroniu-închis la negru. Antenele și picioarele galben-roșcate. Abdomenul roșcat sau cafeniu. Suprafața capului este acoperită cu o pubescență culcată, de culoare gălbuie. Pronotul convex, prevăzut cu benzi transversale pubescente galbene. Numai baza epipleurelor elitrelor prezintă perișori galbeni. Elitrele convexe, cu un desen caracteristic. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență deasă, culcată, de nuanță gălbuie. L = 9-20 mm.

-grupa *floralis* Elitrele de nuanță închisă cu benzi transversale bine diferențiate, dar înguste, uneori benzile se reduc sub forma unor puncte (fig.234).

-grupa *variabilis* Elitrele sunt acoperite cu o pubescență gălbuie, dispuse sub forma unor benzi extrem de late, care uneori pot acoperi întreaga suprafață a elitrelor (fig.235).

-grupa *transcaucasicus* Desenul elitrelor la fel ca la forma tipică, dar pata bazală este ceva mai dezvoltată, iar lungimea corpului este mai mare, de 16-20 mm. (fig.236, pag.319).

Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor ierboase (*Medicago sativa*, *Achillea millefolium*). Adulții sunt întâlniți din mai până în august pe flori.

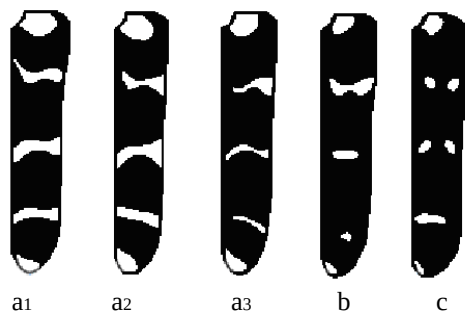

Fig. 234

Variabilitatea desenului elitrelor la *Plagionotus floralis* –grupa *floralis* (după L. Heyrovsky)

a1, a2 și a3-forma tipica, b-ab. *clermonti* Pic, c-ab. *duodecimguttatus* Plav.

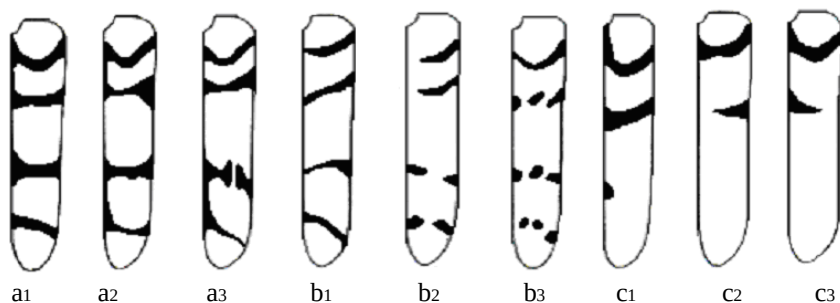

Fig. 235

Variabilitatea desenului elitrelor la *Plagionotus floralis* –grupa *variabilis* (după L. Heyrovsky)

a1, a2 și a3-forma tipica, b1, b2 și b3-ab. *pruinus* Kr., c1, c2 și c3-ab. *abruptus* Kr.

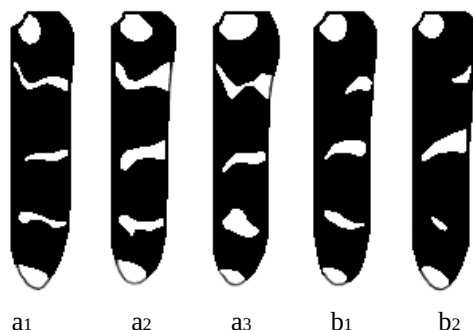

Fig. 236

Variabilitatea desenului elitrelor la *Plagionotus floralis* –grupa transcaucasicus (după L. Heyrovsky)

a1, a2 și a3-forma *typica*, b1 și b2-ab. *anticedissectus* Plav.

97 Genul *Anaglyptus* Mulsant

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Anaglyptus mysticus* Linnaeus** Capul și pronotul negre, elitrele negre sau parțial roșcat-maronii cu benzi și pete pubescente verzui sau albicioase (fig.237). Antenele negre cu vârful maroniu-negricios, iar picioarele sunt de asemenea negre, cu tarsele parțial roșcat-maronii. Partea ventrală a corpului are o pubescență culcată și deasă de culoare albă. L = 6-14 mm.

-ab. *albofasciatus* Deg. Elitrele negre-unicolore, desenul fiind similar cu cel de la forma tipică (fig.237g).

-ab. *diversepubescens* Pic Elitrele cu un desen pubescent de nuanță gălbuie.

-ab. *ruficornis* Pic Sutura și apexul elitrelor roșcate, iar tibiile și tarsele au o culoare roșcată ori galben-roșcată (fig.237h).

-ab. *moravicus* Heyr. Elitrele roșcat-maronii cu excepția suturii și a marginilor laterale care sunt negre.

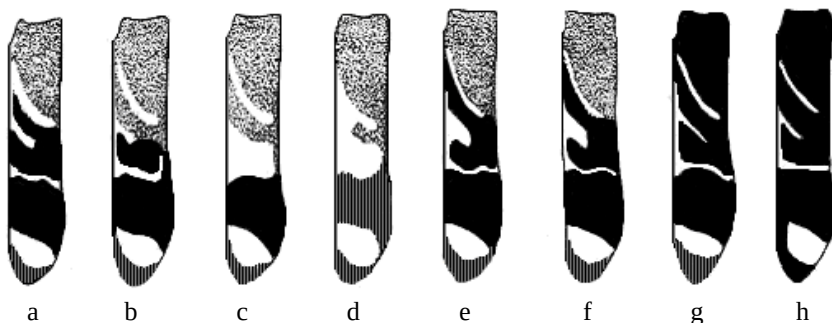

Fig. 237

Variabilitatea desenului elitrelor la *Anaglyptus mysticus* (după L. Heyrovsky)

a și b-forma *typica*, c-ab. *inscriptus* Pic, d-ab. *bequaerti* Roub., e-ab. *tripartitus* Plav., f-ab. *bipartitus* Podaný, g-ab. *albofasciatus* Deg., h-ab. *ruficornis* Pic.

Specie polifagă, larvele se dezvoltă în lemnul uscat și în crengile subțiri ale esențelor foioase. Împuparea se realizează în lemn, iar adulții sunt activi din mai până în august fiind găsiți pe flori.

98 Genul *Isotomus* Mulsant

În fauna României o singură specie.

***Isotomus speciosus* Schneider** Corpul negru sau maroniu-închis, cu antenele și picioarele galben-roșcate. Suprafața pronotului și a elitrelor prezintă o pubescență de fond neagră sau neagră-cafenie. O bordură fină pe marginea anterioară și posterioară a pronotului, câte o pată mică laterală și o liniuță sau o pată centrală postmediană pe pronot, sunt formate dintr-o pubescență deasă de nuanță albicioasă. La nivelul elitrelor există de asemenea pete albicioase: o pată alungită mediană antebazală, o pată mică laterală situată în prima pătrime anterioară, o pată postscutelară care uneori poate lipsi, o pată apicală, precum și două benzi dintre care una este situată în treimea bazală, iar cealaltă în treimea distală (fig.238). L = 12-22 mm.

-**ab. *ganglbaueri* Pic** Elitrele au o pubescență culcată, cenușiu-albicioasă, iar desenul alb de pe elitre este slab conturat.

-**ab. *inlateralis* Plav.** Pata laterală de pe elitre este absentă (fig.238b).

-**ab. *bifasciatus* Plav.** Pata laterală a elitrelor este contopită cu vârful primei benzi (fig.238c).

-**ab. *anticeconjunctus* Schm.** Prima bandă este contopită cu pata postscutelară.

-**ab. *breuningi* Niedl.** Picioarele unicolore de nuanță galben-deschisă.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., *Fagus* sp., *Ulmus* sp. Adulții sunt crepusculari, fiind întâlniți în lunile mai-iulie. Coleopterele sunt atrase de lumina artificială. Durata de apariție a unei generații este de cel puțin 2 ani.

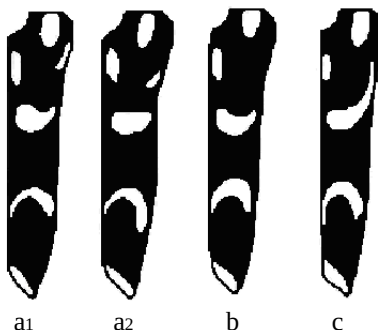

Fig. 238

Variabilitatea desenului elitrelor la *Isotomus speciosus* (după L. Heyrovsky)

a1 și a2-forma tipică, b-ab. *inlateralis* Plav., c-ab. *bifasciatus* Plav.

99 Genul *Chlorophorus* Chevrolat (*Clytanthus* Thoms.)

Corpul alungit, cilindric, cu vârful elitrelor trunchiat sau oblic-trunchiat. Capul este lipsit de o carenă frontală. Pronotul convex, mai lung decât lat, iar scutелul este transvers. Elitrele cu marginile laterale ± paralele sau ușor îngustate de la bază spre

vârf. Femurele posterioare depășesc de regulă vârful elitrelor, iar metatarsul picioarelor posterioare este mai lung decât articolele 2-3 luate împreună.

În fauna României sunt prezente 6 specii.

1. Elitrele galbene, galben-verzui sau acoperite cu o pubescență cenușie, cu benzi sau pete pubescente negre.....2
- Elitrele negre cu un desen format din benzi albicioase.....3
2. Suprafața elitrelor cu benzi transversale ce ating sutura (fig.240a).....**1 C. varius Müll.**
- Benzile transversale negre nu ating sutura elitrelor (fig.240b)...**2 C. herbsti Brahm**
3. Capul și pronotul negre-unicolore.....4
- Capul și pronotul în totalitate sau parțial roșii sau roșcat-maronii.....6
4. Suprafața pronotului (văzută din profil) prezintă o pilozitate formată din perișori erecți și oblici (fig.239a). Elitrele au câte o pată humerală albicioasă (fig.240c).....**3 C. figuratus Scop.**
- Suprafața pronotului (văzută din profil) este acoperită cu o pilozitate culcată (fig.239b). Elitrele lipsite de o pată humerală albicioasă (fig.240d).....5
5. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjite.....**C. trifasciatus F. part**
- Elitrele cu vârful trunchiat, unghiul sutural și apical extern sunt ascuțite și bine conturate.....**4 C. sartor Müll.**

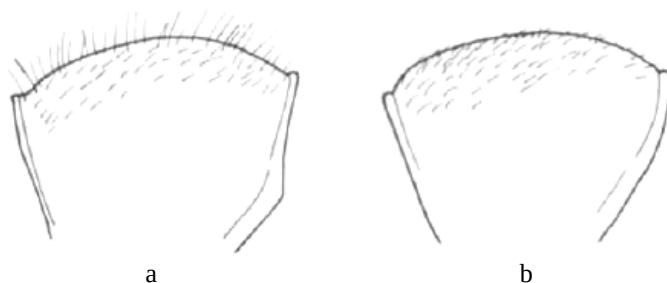

Fig. 239

Pilozitatea pronotului la *Chlorophorus* (după U. Bense)

a-*Chlorophorus figuratus*, b-*C. trifasciatus*.

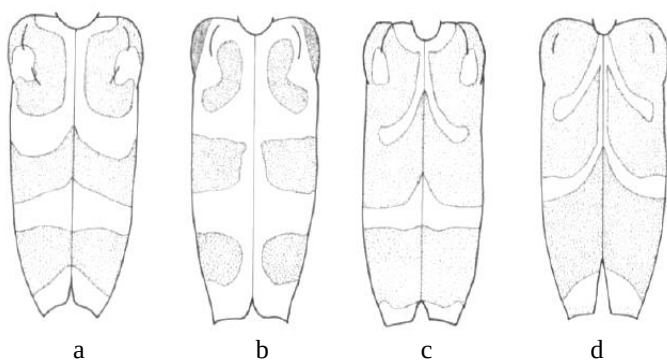

Fig. 240

Desenul elitrelor la *Chlorophorus* (după U. Bense)

a-*Chlorophorus varius*, b-*C. herbsti*, c-*C. figuratus*, d-*C. sartor*.

6. Pronotul și baza elitrelor (privite din profil) prezintă perișori erecți și oblici.....
5 *C. hungaricus* Seidl.
 — Pronotul și baza elitrelor sunt acoperite cu perișori culcați.....6 *C. trifasciatus* F.

1 *Chlorophorus varius* O. F. Müller (*verbasci* L., *ornatum* Hbst.) Partea dorsală neagră, acoperită cu o pubescență deasă, galbenă ori galben-verzuie. Elitrele au un desen extrem de variabil, format din pete sau benzi negre (fig.241). Pronotul prezintă o bandă transversală mediană neagră, completă sau divizată. La ♂ antenele ating jumătatea elitrelor. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Elitrele ușor îngustate de la bază spre apex, vârful elitrelor este oblic-trunchiat, cu unghiul apical extern denticulat L = 8-14 mm.

♂ Suprafața pronotului cu o punctuație mai accentuată și cu o pilozitate formată din perișori erecți, dispuși oblic.

♀ Pronotul cu rugozități punctate fine, acoperit cu o pilozitate culcată, scurtă și deasă.

-*ab. viridicollis* Kr. Pronotul unicolor, lipsit de pete sau benzi mediane negre.

-*ab. damascens* Chevr. Antenele și picioarele galben-roșcate.

Larvele polifage, ele sapă galerii de 2-5 cm în lemnul de foioase. Ciclul biologic durează 2-3 ani, iar împuparea se realizează primăvara în lemn. Adulții apar în lunile mai-august pe flori.

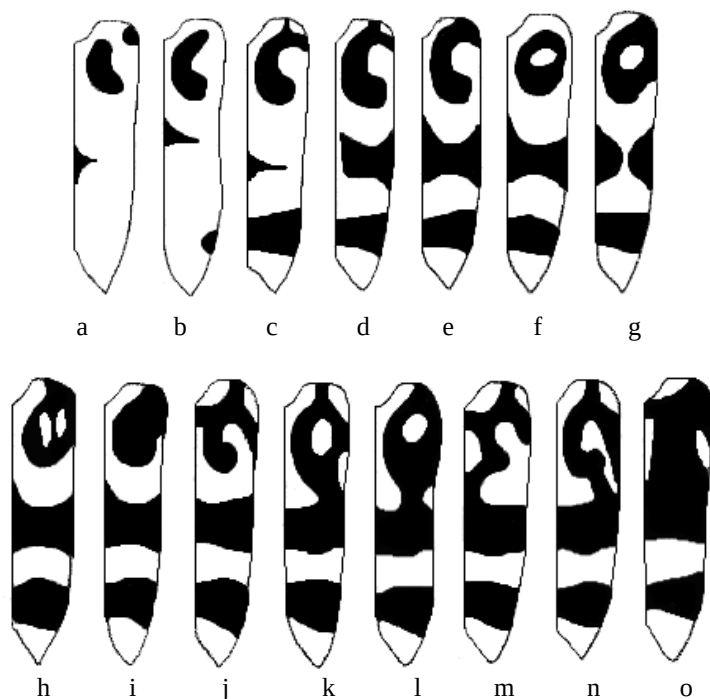

Fig. 241

Variabilitatea desenului elitrelor la *Chlorophorus varius* (după L. Heyrovsky)
 a și b-*ab. upertomentosus* Plav., c-*ab. clermonti* Pic, d-*ab. vavrai* Ješ., e-*forma typica*,
 f-*ab. ocellatus* Vit., g-*ab. mesmini* Pic, h-*ab. bigeminatus* Roub., i-*ab. cejkai* Roub.,
 j-*ab. scutellaris* Podaný, k-*ab. kanabei* Heyr., l-*ab. paulojunctus* Pic, m-*ab. combinatus* Podaný,
 n-*ab. conjunctus* Podaný, o-*ab. fontanae* Hub.

2 *Chlorophorus herbsti* Brahm (*sulfureus* Muls.) Corpul este acoperit cu o pubescență deasă, galbenă sau galben-verzuie. Pronotul cu o pată discală mare, de culoare neagră și cu două pete laterale de dimensiuni reduse. Elitrele cu câte două pete bazale negre de formă alungită, o pată transversală mediană care uneori poate lipsi și o pată anteapicală de regulă rotunjită (fig.242). Antenele și picioarele negre-unicolore. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale ușor rotunjite. Elitrele cu umerii rotunjiți și cu vârful trunchiat, unghiul apical extern fiind de regulă denticulat. L = 8-15 mm.

-ab. *tresignatus* Klap. Banda mediană neagră a elitrelor este absentă (fig.242d).

Larvele se dezvoltă îndeosebi în lemnul de *Tilia* sp., dar și în cel de *Quercus* sp., *Ulmus* sp., *Crataegus* sp., *Carpinus* sp., *Betula* sp. Ele preferă arborii bătrâni și uscați unde sapă galerii în lemn. O generație apare o dată la 2-3 ani. Adulții sunt activi din mai până în august, fiind întâlniți pe flori.

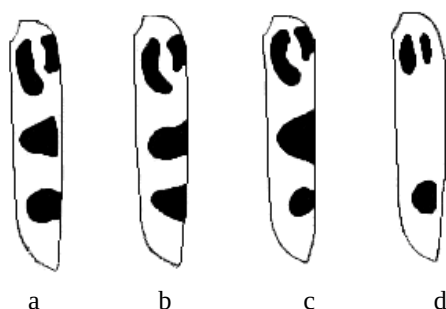

Fig. 242

Variabilitatea desenului elitrelor la *Chlorophorus herbsti* (după L. Heyrovsky)
a, b și c-forma tipica, d-ab. *trisignatus* Klap.

3 *Chlorophorus figuratus* Scopoli (*plebeium* F.) Capul, pronotul, antenele și picioarele negre. Scutelul este acoperit de o pubescență deasă, cenușiu-albicioasă. Elitrele negre cu un desen fin, alcătuit din pete sau benzi pubescente albe, alb-gălbui ori cenușiu-albicioase. Episternitele mezo și metasternului, precum și părțile laterale de la baza primelor sternite abdominale cu o pubescență albă și deasă, în rest partea ventrală a corpului prezintă o pilozitate fină și deasă, de nuanță cenușie. L = 6-13 mm.

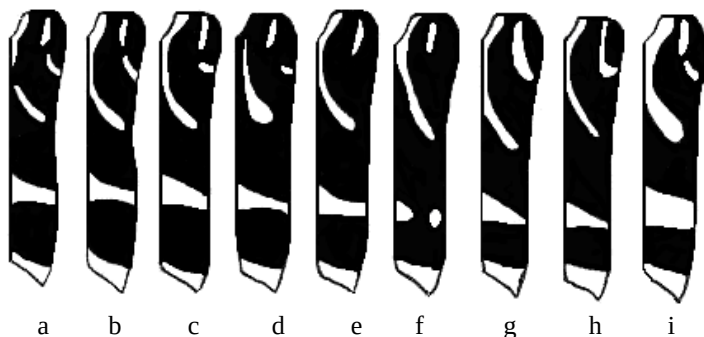

Fig. 243

Variabilitatea desenului elitrelor la *Chlorophorus figuratus* (după L. Heyrovsky)
a-ab. *interruptus* Kudla, b, c și d-forma tipica, e și f-ab. *latereductus* Plav., g și h-ab. *humerolateralis* Plav., i-ab. *latifasciatus* Fisch.

-ab. lapaensis Pic Picioarele de culoare roșcată.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase. Durata de apariție a unei generații este de 2 ani. Adulții sunt răspândiți îndeosebi în zona colinară și montană pe flori, din iunie până în august.

4 *Chlorophorus sartor* Müller (*massiliensis* Linnaeus) Capul și pronotul negre, baza pronotului prezintă o bandă transversală pubescentă îngustă de culoare albicioasă. Elitrele negre cu pete și benzi pubescente albe (fig.244). Antenele și picioarele negre sau maroniu-negricioase. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât scapul. Pronotul mai lung decât lat, cu marginile laterale evident rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului glabră, cu o punctuație accentuată. Elitrele prezintă o pubescentă de fond de nuanță cafenie. L = 5-9 mm.

♂ Antenele depășesc evident vârful elitrelor.

♀ Antenele ating jumătatea elitrelor.

-ab. fulvicollis Muls. Pronotul roșcat sau maroniu.

-ab. ruficeps Pic Capul, tibiile și tarzele roșcate sau parțial roșcat-maronii.

-ab. gabrieli Pic Pubescenta de fond a elitrelor de nuanță cenușie, iar desenul alb al elitrelor este slab conturat.

Larvele se dezvoltă în lemnul de esențe foioase: *Quercus* sp., *Ulmus* sp., *Crataegus* sp., *Castanea* sp., *Salix* sp., *Fagus* sp. Ciclul biologic durează 2 ani. Adulții apar în lunile mai-august pe flori.

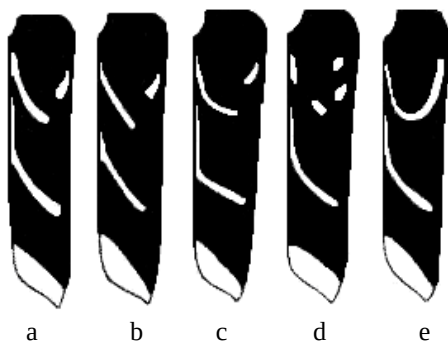

Fig. 244

Variabilitatea desenului elitrelor la *Chlorophorus sartor* (după L. Heyrovsky)

a, b și c-forma *typica*, d-ab. *infensus* Plav., e-ab. *progressivus* Plav.

5 *Chlorophorus hungaricus* Seidlitz Capul negru, pronotul roșu ori roșcat-maroniu, elitrele negre cu benzi transversale albicioase, bine conturate. Antenele și picioarele negre sau maroniu-negricioase, mai rar articolele antenale și tibiile pot avea o nuanță roșcată. Pronotul de formă globulară, prevăzut cu o punctuație accentuată și cu o pilozitate erectă. Scutелul, baza elitrelor din jurul scutелului, episternitele mezo și metasternului, marginea bazală a metasternului prezintă o pubescentă albă. L = 7-10 mm.

Specie rară. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Ononis* sp. și *Dorycnium* sp. Durata de apariție a unei generații este de 2 ani. Adulții sunt întâlniți pe florile de *Dorycnium pentafolium* în lunile iunie-iulie.

6 *Chlorophorus fasciatus* Fabricius Capul negru, pronotul de regulă roșcat-marونی, rar negru. Elitrele negre cu un desen format din benzi albicioase bine conturate. Mai rar elitrele pot avea o nuanță roșcată, însă în acest caz desenul elitrelor este slab diferențiat. Antenele și picioarele roșcat-maroni. Partea dorsală a corpului este lipsită de o pilozitate formată din perișori lungi. Antenele nu depășesc prima treime bazală a elitrelor. L = 6-12 mm.

-ab. *ferrugineus* Muls. Capul de culoare roșie.

Specie meridională, rară. Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Ononis natrix* și *Dorycnium hirsutum*. O generație apare o dată la 2 ani, adulții pot fi observați pe florile plantelor gazdă în lunile mai-iunie.

100 Genul *Hylotrupes* Serville

În fauna noastră o singură specie.

***Hylotrupes bajulus* Linnaeus** La forma tipică corpul este marونی-negricios, elitrele fiind prevăzute cu pete pubescente albicioase, dispuse transversal sub forma unui rând antemedian și postmedian. Antenele și picioarele cafeniu-roșcate, iar capul și măciuca femurelor au o culoare neagră sau marونی-închisă. Capul este mai îngust decât pronotul, cu ochii puternic sinuați. Antenele pubescente, ele nu ating mijlocul elitrelor, al 3-lea articol antenal fiind de două ori mai lung decât articolul 4. La ♂ antenele sunt mai lungi decât la ♀. Palpii maxilari și cei labiali au o lungime aproximativ egală, articolul lor terminal fiind triunghiular. Suprafața capului prezintă o punctuație accentuată și rugozități neregulate. Pronotul transvers, ușor convex, cu marginile laterale rotunjite. Discul pronotului are o linie mediană lătită, netedă și lucioasă, de o parte și de alta a ei sunt prezente câte 1-2 convexități lucioase. Elitrele puțin mai late decât pronotul, prevăzute cu rugozități punctate, acoperite cu o pubescență fină de fond și uneori de pete formate din perișori mai deși. Picioarele posterioare mai lungi decât cele anterioare și mediane. Femurele măciucate, cele posterioare nu depășesc marginea posterioară a celui de-al 3 lea sternit abdominal. Tibiile înguste. Primul articol al tarselor posterioare cel puțin la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Ghearele tarselor denticulate. L = 7-21 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal transvers, cu vârful sinuat.

♀ Ultimul sternit abdominal mai lung decât lat, prevăzut cu un ovipozitor alungit.

-ab. *theresa* Pic Baza elitrelor galben-cafenie.

-ab. *scutifer* Voet Elitrele galben-cafenii cu pete pubescente slab conturate.

-ab. *puellus* Villa Elitrele galben-cafenii de nuanță deschisă, lipsite de pete pubescente sau cu pete slab conturate. Picioarele și antenele cafenii sau roșcat-cafenii.

-ab. *syriacus* Thérý Suprafața pronotului și elitrelor prezintă o pubescență mai accentuată. Partea ventrală a corpului cu o pubescență cenușie deasă.

Larvele se dezvoltă în lemnul de conifere. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iunie pe trunchiuri de copaci. Durata de dezvoltare a unei generații este de 2-3 ani.

101 Genul *Stromatium* Serville

În arealul nostru faunistic a fost semnalată o singură specie.

***Stromatium unicolor* Olivier (*fulvum* Vill.)** Coloritul corpului variabil, de la galben-deschis la galben-cenușiu, fiind acoperit cu o pubescență dublă. Capul cu ochii mari, negri, puternic sinuați, fiind prevăzut cu un șanțuleț longitudinal. Scapul arcuit și îngroșat, al 2-lea articol de 1,5 ori mai lung decât lat, iar articolul 3 este de două ori

mai lung decât primul și de 1,5 ori mai lung decât articolul 4, în rest articolele sunt aproximativ la fel de lungi cât articolul 4. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite. Elitrele lungi, cu marginile laterale $\pm$ paralele, ele au vârful rotunjit, iar unghiul sutural se prezintă sub forma unui spin ascuțit. Suprafața elitrelor plană, prevăzută cu o punctuație fină și rară, baza elitrelor având granulații fine. Fiecare elită prezintă câte două nervuri longitudinale slab conturate. Prosternul are 2 tuberculi mediani de dimensiuni reduse, situați între marginea anterioară și cavitățile coxelor anterioare. Carena mezosternului lată, cu vârful ușor sinuat. Picioarele alungite, iar femurele posterioare sunt mai scurte decât abdomenul. Primul articol al tarselor posterioare la fel de lung sau puțin mai lung decât articolele 2-4 luate împreună. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație fină și deasă. L = 16-32 mm.

♂ Antenele de 1,3-2 ori mai lungi decât corpul. Pronotul prezintă câte o impresiune catifelată în apropierea marginii laterale.

♀ Antenele puțin mai lungi decât corpul. Pronotul este lipsit de impresiuni catifelte vizibile.

-ab. inermis Tourn. Unghiul sutural al elitrelor este rotunjit sau obtuz.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat, iar adulții sunt întâlniți din iunie până în august pe arborii uscați sau în depozitele de material lemnos. Coleoptere nocturne, atrase de sursele de lumină. Ciclul biologic durează 2-4 ani.

102 Genul *Trichoferus* Wollaston

Antenele de regulă ating vârful elitrelor, ultimele 4 articole antenale fiind prevăzute cu peri lungi. Al 3-lea articol antenal aproximativ la fel de lung cât articolul 5. Pronotul mai îngust decât elitrele, are marginile laterale rotunjite sau ascuțite în forma unui unghi. Discul pronotului adesea cu tuberozități, tuberculi sau granule. Elitrele au marginile laterale $\pm$ paralele, suprafața lor în general cu o punctuație dublă și cu o pubescență culcată, oblică, mai rar erectă. Uneori elitrele prezintă convexități ușor adâncite, punctate sau cu rugozități fine. Fața ventrală a tarselor posterioare pubescentă, prevăzută cu o strie longitudinală fină.

♂ Antenele la fel de lungi cât elitrele.

♀ Antenele ating cel mult jumătatea elitrelor.

În fauna României 4 specii.

1. Elitrele cu o pubescență galbenă sau galben-cenușie, iar de-a lungul suturii este prezentă o pubescență maronie și albicioasă.....**1 T. pallidus Ol.**
 - Suprafața elitrelor prezintă o pubescență unicoloră, ce apare sub forma unor pete pubescente.**2**
 2. Al 4-lea articol antenal la ♂ atinge baza elitrelor (fig.245a, pag.327).....**2 T. griseus F.**
 - Articolele de la baza antenelor la ♂ mai scurte, al 5-lea articol antenal atinge baza antenelor (fig.245b, pag.327).....**3 T. fasciculatus Fald.**
- Alte specii: *Trichoferus campestris* Faldermann L = 12-20 mm.**

1 *Trichoferus pallidus* Olivier Corpul galben-roșcat sau galben-marونی, cu antenele gălbui. Partea ventrală a corpului are o pubescență lungă și deasă. Pronotul cu marginile laterale puternic îngustate la bază. Elitrele au marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, iar suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă și accentuată, $\pm$ stearsă spre vârf. L = 14-21 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul *Quercus* sp., mai rar în cel de *Tilia* sp. și *Fagus* sp., iar adulții sunt întâlniți în lunile iulie-august pe trunchiuri de copaci.

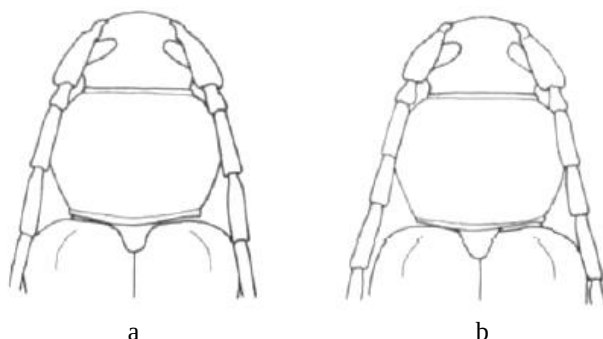

Fig. 245
Antenele la *Trichoferus* (după U. Bense)
a-*Trichoferus griseus*, b-*T. fasciculatus*.

2 *Trichoferus griseus* Fabricius Corpul maroniu, roșcat-maroniu sau maroniu-negricios, suprafața lui fiind acoperită cu o pubescență galbenă sau galben-cenușie. Antenele și picioarele prezintă de regulă o nuanță mai deschisă. Suprafața pronotului cu rugozități punctate și accentuate. La baza pronotului se află o linie sau o carenă bazală scurtă, dispusă median. Elitrele au o punctuație deasă și accentuată, care devine mai fină spre partea posterioară. L = 9-16 mm.

♂ Pronotul transvers, cu marginile laterale brusc îngustate anterior sub forma unui unghi.

♀ Pronotul cu marginile laterale rotunjite.

Larvele se dezvoltă în *Sambucus nigra*, *Rubus nigra*, *Prunus* sp, *Quercus* sp. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-august. Coleopterele sunt crepusculare și nocturne, fiind atrase de sursele de lumină artificială. Ciclul biologic durează cel puțin 1 an.

3 *Trichoferus fasciculatus* Faldermann Corpul roșcat-maroniu cu pete pubescente cenușii. Pronotul ușor transvers, marginea anterioară și baza pronotului prezintă o bordură fină. Adesea coloritul petelor de pe elitre poate fi galben sau castaniu. Suprafața elitrelor cu o punctuație superficială, acoperită cu peri erecți. L = 9-15 mm.

Larvele se întâlnesc în crengile subțiri ale arborilor foioși. Dezvoltarea larvară durează un an. Coleoptere nocturne, active în lunile iunie-august.

103 Genul *Semanotus* Mulsant

Antenele prezintă o pubescență fină, al 3-lea articol antenal este la fel de lung cât articolul 4. Ochiul puternic sinuati. Palpii maxilari mai lungi decât cei labiali, cu articolul terminal triunghiular. Pronotul este mai puternic îngustat posterior decât anterior, fiind prevăzut cu convexități discale ± dezvoltate. Elitrele au benzi transversale sau pete negre ori galbene. Femurele măciucate, metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună.

♂ Antenele ceva mai scurte decât vârful elitrelor.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor.

Genul cuprinde 3 specii europene dintre care două sunt prezente și în fauna României.

1. Baza elitrelor întotdeauna neagră. Interstriile elitrelor mai late decât diametrul punctelor dintre strii. Suprafața elitrelor cu o punctuație de fond fină și rară..... **1 S. undatus L.**
 — Baza elitrelor galben-cafenie. Interstriile elitrelor sunt mai înguste decât diametrul punctelor, iar punctuația de fond este mai deasă și mai accentuată... **2 S. russicus F.**

1 *Semanotus undatus* Linnaeus (*sulphuratus* Voet) Capul și pronotul negre sau maroniu-negricioase. Antenele maronii ori roșcat-maronii. Femurele predominant negre, baza femurelor, tibiile și tarsele cafenii, de nuanță deschisă. Elitrele negre, cu câte două benzi transversale dispuse în zigzag sau ondulate de culoare galben-deschisă (fig. 246). Uneori benzile se pot reduce la două pete: una antemediană și alta postmediană (în mod excepțional sunt vizibile câte 4 pete gălbui pe fiecare elită). Capul neted, vertexul prezintă rugozități punctate dese. Scapul cu o pilozitate deasă și erectă, restul articolelor antenale prezintă perișori lungi și rari. Pronotul transvers, cu marginea anterioară ușor convexă, cu marginile laterale puternic rotunjite median și cu baza dreaptă. Unghiurile posterioare ale pronotului obtuze. Suprafața pronotului cu convexități discale netede, în rest este vizibilă o punctuație deasă și o pilozitate fină. Elitrele cu marginile laterale ușor îngustate postmedian, prevăzute cu rugozități punctate accentuate. Suprafața elitrelor prezintă perișori fini și culcați, lângă baza și sutura elitrelor sunt vizibili peri erecti mai lungi. Ventral corpul dispune de o pubescență lungă, relativ deasă. L = 7-14 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

♀ Antenele ceva mai scurte, ele nu ating vârful elitrelor.

Larvele se dezvoltă în lemnul de conifere, îndeosebi în *Picea* sp., cât și *Pinus* sp., *Abies* sp. Larvele sapă galerii sub scoarța și în ramurile arborilor sănătoși. Metamorfoza durează 2 ani. Adulții apar în lunile aprilie-august pe trunchiuri de conifere.

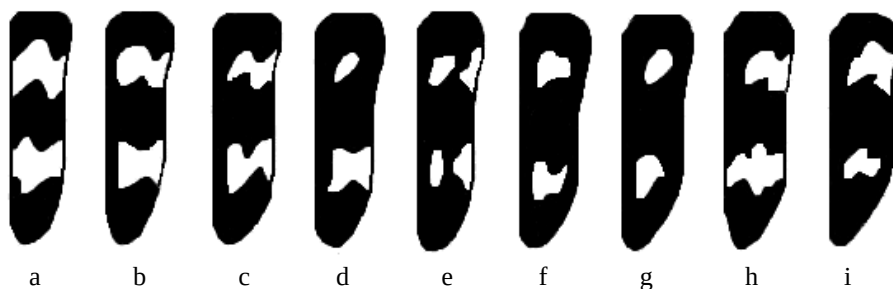

Fig. 246

Variabilitatea desenului elitrelor la *Semanotus undatus* (după L. Heyrovsky)

a-ab. *transversefasciatus* Plav., b și c-forma *typica*, d-ab. *semireducta* Plav., e-ab. *biinterruptus* Plav., f și g-ab. *quadrilunatus* Hellen, h-ab. *unifasciatus* Podaný, i-ab. *bilunatus* Podaný.

2 *Semanotus russicus* Fabricius Corpul negru cu elitrele galben-cafenii, treimea lor apicală și o pată mediană rotundă au o culoare neagră sau albastru-negricioasă. Fruntea prezintă un șanțuleț median adâncit, iar suprafața vertexului dispune de rugozități punctate și accentuate. Pronotul are o punctuație accentuată, mai fină pe disc, lângă marginile lui laterale există rugozități fine și dese. Suprafața capului și a pronotului cu o pubescență albă, fină și deasă. Elitrele au marginile

laterale $\pm$ paralele, ușor îngustate posterior. Suprafața elitrelor prezintă rugozități dese și accentuate la partea bazală, spre vârf punctuația devine mai fină. L = 7-18 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Junniperus sp.*, adulții fiind întâlniți în lunile aprilie-mai pe flori. O generație apare o dată la 2 ani.

104 Genul *Leioderes* Redtenbacher

În fauna României o singură specie.

***Leioderes kollari* Redtenbacher** Corpul de regulă unicolor, galben sau portocaliu, uneori cu antenele și picioarele negricioase. Capul cu ochii negri, prevăzut cu o punctuație dublă, printre punctuația de fond sunt intercalate puncte mai accentuate. Articolul terminal al antenelor este mai scurt decât penultimul. Pronotul are 3-5 convexități netede și bine conturate. Suprafața pronotului cu o punctuație mai accentuată la nivelul marginilor laterale. Elitrele lungi și înguste, cu marginile laterale paralele, (luate izolat) cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă, relativ accentuată, o impresiune postscutelară slab conturată și o impresiune longitudinală alungită dispusă antemedian. Femurele evident măciucate, iar al 3-lea articol al tarselor posterioare are peri țepoși, dispuși sub formă de perie. L = 9-15 mm.

-ab. *obscuratus* Plav. Corpul galben-roșcat, articolele 2-5 antenale și abdomenul sunt negre sau maroniu-negricioase.

-ab. *amasinus* Pic Antenele și partea ventrală a corpului au un colorit variabil, de la maroniu-închis la negru.

-ab. *bodemayeri* Rtt. Capul, pronotul și prosternul roșcate, iar antenele, mezo și metasternul sunt maroniu-negricioase.

-ab. *atripes* Pic Antenele, picioarele și partea ventrală a corpului de culoare neagră.

-ab. *lateniger* Pic Capul și pronotul parțial negricioase, scutелul negru, în rest prezintă același colorit ca la varietatea precedentă.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase: *Acer sp.*, *Quercus sp.*, *Ulmus sp.*, *Carpinus sp.* Ele sapă sub scoarța galerii de 2-8 cm. Ciclul biologic durează 1-2 ani, iar împuparea se face în lemn. Adulții apar în mai-iunie pe flori și pe trunchiuri de copac.

105 Genul *Pronocera* Motschulsky

Genul cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Pronocera angusta* Kriechbaum** Capul negru, pronotul portocaliu sau roșu, uneori cu marginea anterioară și baza negricioase, mai rar pronotul poate fi roșu-unicolor. Elitrele negre-albăstrui ori negru-violacee, iar antenele sunt negre sau maroniu-închise. Capul prezintă o punctuație deasă și accentuată, la nivelul bazei pronotului sunt vizibile rugozități dese. Fruntea și vertexul cu un striu longitudinal median, iar al 3-lea articol antenal este mai lung decât articolul 4. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustat postmedian, marginea sa anterioară fiind mai lată decât baza sa. Suprafața pronotului lucioasă, cu o punctuație rară pe disc, ceva mai deasă și mai accentuată lângă marginile laterale. La nivelul pronotului mai sunt vizibile 3 convexități discale mici, precum și o pilozitate cenușie fină și rară. Scutелul transvers cu vârful rotunjit. Elitrele plane, lungi și înguste, luate împreună ele sunt de aproximativ 3 ori mai lungi decât late. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, iar vârful elitrelor (luate izolat) este rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă și accentuată, precum și rugozități transversale. Mai este vizibilă și o pilozitate culcată și fină de nuanță gălbuie. Epipleurele elitrelor complet dezvoltate pe toată lungimea lor. Coxele

anterioare depărtate între ele de o apofiză îngustă a prosternului, iar vârful apofizei mezosternului este sinuat. Picioarele cu femurele măciucate. L = 8,5-12 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de conifere: *Picea* sp., *Abies* sp., *Larix* sp. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-august pe trunchiurile copacilor și pe flori, fiind atrași de sursele de lumină artificială.

106 Genul *Callidium* Fabricius

Capul prezintă un șanțuleț longitudinal median și ochi puternic sinuați. Articolul terminal al palpilor labiali și maxilari lățit în formă de secure. Antenele au o pilozitate fină, al 3-lea articol antenal de regulă ceva mai lung comparativ cu articolul 4. Pronotul transvers, aplatizat, cu marginile laterale puternic îngustate. Elitrele alungite cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, mai rar ușor lățite postmedian. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă microsculpturi accentuate. Picioarele robuste cu femurele posterioare evident măciucate. Metatarsul picioarelor posterioare aproximativ la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună.

În fauna României sunt prezente 3 specii.

1. Elitrele glabre, prevăzute la nivelul ultimei treimi distale cu rugozități reticulate dispuse neuniform..... **1 *C. aeneum* Deg.**
- Suprafața elitrelor lipsită de reticulații vizibile..... **2**
2. Coxele anterioare sunt separate de o apofiză îngustă a prosternului (fig.247a). Elitrele prezintă lângă sutură impresiuni transversale dispuse perpendicular sau oblic. Corpul roșcat-marونی de regulă cu reflexe bronzate... **2 *C. coriaceum* Payk.**
- Coxele anterioare lipsite de o apofiză prosternală (fig.247b). Elitrele fără impresiuni vizibile. De culoare albastră sau violetă, mai rar de nuanță verzuie..... **3 *C. violaceum* L.**

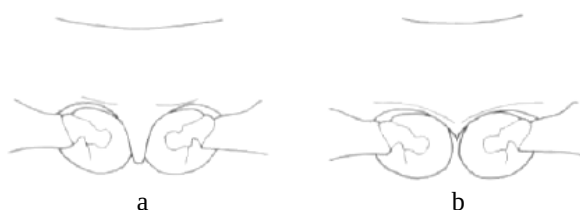

Fig. 247

Coxele anterioare la *Callidium* (după U. Bense)

a-*Callidium coriaceum*, b-*C. violaceum*.

1 *Callidium aeneum* De Geer (variabile F., *dilatatum* Payk.) Capul și pronotul maronii, elitrele de culoare verde-metalică, uneori cu reflexe bronzate. Antenele, picioarele și partea ventrală a corpului marونی-negricioasă. Capul prezintă rugozități punctate fine și dese, iar pronotul este transvers cu marginile laterale rotunjite. Atât marginea anterioară cât și baza pronotului prezintă o bordură bine conturată. Elitrele glabre și lucioase. Atât picioarele cât și partea ventrală a corpului prezintă o pilozitate rară, galben-cenușie. L = 9-15 mm.

♂ Antenele ajung până în imediata vecinătate a vârfului elitrelor. Pronotul lucios, discul pronotului are o punctuație rară, iar la nivelul marginilor laterale sunt vizibile rugozități fine.

♀ Antenele mai scurte, ele depășesc cu puțin jumătate din lungimea elitrelor. Pronotul ușor lucios, prevăzut cu o punctuație uniformă.

Larvele se dezvoltă sub scoarța și în lemnul coniferelor și al esențelor foioase. Împuparea se realizează în lemn, iar metamorfoza durează 2 ani. Adulții apar în lunile mai-iulie, fiind observați îndeosebi pe trunchiurile arborilor gazdă.

2 *Callidium coriaceum* Paykull Capul și pronotul maroniu-negricioase sau violet-închise, cu reflexe metalice. Elitrele galben-maronii sau roșcat-maronii cu luciu metalic verzui. Antenele și picioarele roșcat-maronii ori maroniu-negricioase. Capul prezintă o punctuație deasă și accentuată, neuniformă pe vertex. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite și evident îngustate spre bază. Discul pronotului cu rugozități punctate și accentuate, precum și cu suprafețe mari, netede și lucioase. Lângă marginile pronotului este prezentă o punctuație fină și deasă. Elitrele cu marginile laterale ± paralele, de aproximativ 3-3,5 ori mai lungi decât pronotul. Suprafața elitrelor cu o pubescență dublă, formată dintr-o pubescență de fond culcată și scurtă, printre care se intercalează perișori mai lungi. Metasternul prezintă o punctuație fină și deasă, iar sternitele abdominale au puncte rare. L = 8-15 mm.

-ab. *aeneipenne* Muls. Măciuca femurelor de culoare roșcată.

Specie răspândită în zona colinară și montană. Larvele se dezvoltă în lemnul coniferelor îndeosebi în cel de *Picea sp.*, dar și în cel de *Pinus sp.*, *Larix sp.* și *Abies sp.* O generație se dezvoltă o dată la 2 ani, iar împuparea se realizează primăvara în lemn. Adulții apar în lunile iunie-august pe trunchiurile arborilor.

3 *Callidium violaceum* Linnaeus Corpul albastru sau violaceu cu luciu metalic. Antenele, tarsele și abdomenul maronii sau maroniu-negricioase. Scapul albastru. Capul prezintă rugozități punctate dese și accentuate. Pronotul transvers, suprafața lui are rugozități punctate și o suprafață antebazală mediană lucioasă, sub forma unei "oglinzi". Discul pronotului cu două gropițe mici. Elitrele prezintă rugozități punctate dese, mai fine în partea apicală, suprafața elitrelor având o pubescență dublă. L = 8-16 mm.

♂ Antenele ajung până în apropierea vârfului elitrelor. Suprafața prosternului prezintă o punctuație deasă.

♀ Antenele sunt mai scurte decât la ♂. Prosternul cu o punctuație rară, fiind prevăzut cu rugozități transversale plane.

-ab. *virescens* Stierl. Elitrele verzi.

-ab. *salessei* Pic Elitrele violacee-purpurii, iar picioarele sunt roșcate.

Larvele se dezvoltă în lemnul uscat al coniferelor, adulții sunt întâlniți din mai până în august. Durata de apariție a unei generații este de 2 ani.

107 Genul *Phymatodes* Mulsant

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Phymatodes testaceus* Linnaeus** Coloritul corpului este extrem de variabil. Elitrele galben-cafenii, adesea cu reflexe roșcate. Metasternul negru sau galben-cafeniu, cu partea laterală și posterioară negre. Suprafața capului prezintă rugozități punctate dese. Pronotul convex, cu marginile laterale puternic rotunjite și lățite median. Discul pronotului prezintă 3 convexități netede, dintre care una mediană antebazală, situată înaintea scutului și câte una laterală antemediană. Suprafața pronotului cu o punctuație rară și accentuată, iar lângă marginile lui laterale există granulații dese. Elitrele cu rugozități accentuate la bază, spre vârful punctuația devine

mai fină. Mezo și metasternul prezintă o punctuație fină și deasă, iar abdomenul are o punctuație fină și rară. L = 6-17 mm.

♂ Antenele mai lungi decât corpul. Abdomenul negru, ultimele două sternite abdominale au o nuanță mai deschisă.

♀ Antenele sunt mai scurte decât corpul. Abdomenul are o culoare mai deschisă decât la ♂.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus sp.*, *Fagus sp.*, *Castanea sp.*, *Salix sp.* Adulții sunt crepusculari fiind întâlniți atât la șes cât și la munte, în lunile iunie-iulie. O generație apare o dată la 2 ani.

108 Genul *Poecilium* Fairmaire

Partea dorsală a corpului prezintă o punctuație fină. Antenele subțiri, puțin mai lungi sau mai scurte decât corpul, al 2-lea articol antenal fiind mai lung decât lat. Ochii puternic sinuați. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, iar pe discul pronotului sunt vizibile depresiuni sau convexități. Baza pronotului are o bordură bine conturată. Elitrele înguste cu marginile laterale ± paralele. Picioarele scurte, iar vârful femurelor este măciucat și pedunculat.

Coleopterele trăiesc sub scoarța arborilor uscați. În fauna noastră 7 specii.

1. Fiecare elită prezintă câte o bandă mediană de nuanță deschisă (fig.248).....**1 *P. fasciatum* Vill.**
 — Elitrele unicolore.....**2**

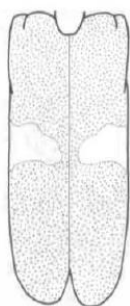

Fig. 248

Desenul elitrelor la *Poecilium fasciatum* (după U. Bense)

2. Baza elitrelor cu perișori erecți, în rest sunt prezenți perișori culcați (fig.249a).
 Lângă marginile laterale ale pronotului sunt prezente rugozități accentuate.....**2 *P. lividum* Rossi**
 — Întreaga suprafață a elitrelor cu perișori lungi, dispuși erect și oblic (fig.249b).
 Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de rugozități accentuate.....**3**

Fig. 249

Pubescența elitrelor la *Poecilium* (după U. Bense)

a-*Poecilium lividum*, b-*P. pusillum*.

3. Suprafața pronotului fără convexități vizibile.....3 *P. glabratus* Charp.
 — Pronotul are 5 convexități netede, bine conturate (fig.250).....4

Fig. 250
Pronotul la *Poecilium pusillum* (după U. Bense)

4. Scutelul are o pubescență deasă. Mezosternul prezintă o proeminență sub forma unui vârf ascuțit ce separă, jumătatea posterioară a coxelor mediane (fig.251a). Al 3-lea articol antenal la ♂ este ceva mai lung decât scapul (fig.252a).....
4 *P. pusillum* F.
 — Scutelul lucios, prevăzut cel mult cu câțiva perișori izolați. Mezosternul este lipsit de o prelungire sub forma unui vârf ascuțit (fig.251b). Al 3-lea articol antenal la ♂ evident mai lung comparativ cu scapul (fig.252b).....5 *P. puncticolle* Muls.

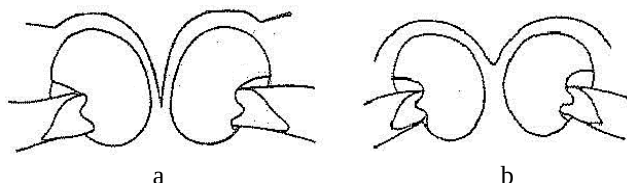

Fig. 251
Mezosternul la *Poecilium* (după H. Freude)
 a-*Poecilium pusillum*, b-*P. puncticolle*.

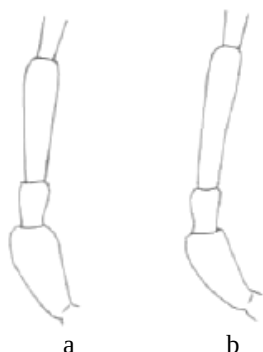

Fig. 252
Antenomerele bazale la *Poecilium* (după U. Bense)
 a-*Poecilium pusillum*, b-*P. puncticolle*.

1 *Poecilium fasciatum* Villers (*unifasciatus* Ol.) Capul și pronotul mate, roșcate sau roșcat-maronii, iar elitrele sunt de asemenea roșcat-maronii cu ultimele 2/3 de nuanță ceva mai închisă. Fiecare elită prezintă câte o bandă mediană transversală albă sau alb-gălbuie ce atinge sutura (fig.247, pag.329). Antenele și picioarele roșcate sau roșcat-maronii. Suprafața capului prezintă o punctuație deasă. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale lățite sub forma unui unghi median ușor ascuțit. Înaintea scutului este vizibilă o suprafață longitudinală netedă, în rest există o punctuație deasă și accentuată. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale ± paralele până în ultima treime distală, luate izolat cu vârful rotunjit. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate dese, iar apexul elitrelor prezintă puncte fine și dese. Capul și pronotul au o pilozitate scurtă și rară, iar pilozitatea elitrelor este culcată. L = 5-9 mm.

♂ Antenele sunt ceva mai scurte decât vârful elitrelor.

♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor.

Larvele se dezvoltă în ramurile uscate de *Quercus* sp., *Populus* sp., cât și în *Vitis vinifera*. Prezintă o generație anuală, iar împuparea se realizează primăvara în lemn. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie pe trunchiuri de copaci.

2 *Poecilium lividum* Rossi Corpul predominant maroniu-deschis ori maroniu-negricios. Pronotul gălbui sau roșcat, iar convexitățile discale sunt cafenii, mai rar pronotul poate fi unicolor, galben, maroniu-închis ori negru. Elitrele castanii cu reflexe metalice slabe verzi, albastre sau violacee. Piese bucale și parțial fruntea galben-roșcate. Antenele maroniu-deschise, iar picioarele sunt galbene sau cafenii. Partea dorsală a corpului prezintă o pubescență scurtă și uniformă, lipsită de perișori dispuși oblic. Capul are o pilozitate rară, ± accentuată, punctuația pronotului fiind rară, accentuată și neuniformă. Suprafața pronotului cu 3 convexități alungite. Scutul concav, neted și glabru. Elitrele cu rugozități punctate accentuate, intervalele dintre puncte fiind mai mici decât diametrul punctelor. Prosternul prezintă o punctuație deasă, iar metasternul și sternitele abdominale au o punctuație fină și rară. L = 5-10 mm.

♂ Antenele depășesc vârful elitrelor.

♀ Antenele ating cel mult vârful elitrelor.

-ab. *tristis* Pic Pronotul unicolor, maroniu, maroniu-negricios sau negru. Elitrele cu reflexe slabe albastre sau violacee, iar picioarele sunt maronii.

-ab. *asperipennis* Fairm. Pronotul și cea mai mare parte a picioarelor maronii, cu excepția coxelor, bazei și vârfului femurelor, precum și baza tibiilor care sunt galben-roșcate.

Dezvoltarea larvară se realizează îndeosebi în tulpinile uscate și în crengile de *Quercus* sp. și *Castanea* sp., cât și în cele de *Fagus* sp., *Salix* sp., *Ulmus* sp. Prezintă o singură generație anuală. Specie crepusculară, activă în lunile aprilie-iulie.

3 *Poecilium glabratum* Charpentier (*castaneus* Redtb.) Coloritul corpului variază de la galben-maroniu la maroniu-negricios. Baza, sutura și marginile laterale ale elitrelor uneori de nuanță deschisă, iar apexul elitrelor are de regulă o culoare negricioasă. Suprafața elitrelor prezintă reflexe metalice slabe, verzi, albastre sau violacee. Antenele și picioarele galben-roșcate sau roșcat-maronii. Capul cu o punctuație deasă și accentuată, pronotul cu rugozități punctate dese. Deasupra bazei pronotului este prezentă o linie mediană longitudinală lucioasă și scurtă. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate dese și accentuate. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pilozitate scurtă și rară. L = 5-9 mm.

♂ Antenele ceva mai scurte decât vârful elitrelor. Pronotul mai lung decât lat.
♀ Antenele depășesc cu puțin jumătatea elitrelor. Lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Junniperus communis*, mai rar în cel de *Cupressus sp.*, *Thuia sp.*, *Pinus sp.* Ciclul biologic durează un an, iar împuparea se realizează vara în lemn. Adulții apar din aprilie până în iulie pe trunchiuri de copac.

4 *Poecilium pusillum* Fabricius (*humeralis* Muls., *abdominalis* Bon.) Capul maroniu sau maroniu-negricios, elitrele cu reflexe metalice slabe, albastre, verzi ori violacee. Uneori umerii elitrelor pot fi galben-roșcați. Sternitele abdominale galben-cafenii sau doar ultimul sternit abdominal poate fi galben-cafeniu. Suprafața capului și a pronotului au o pilozitate scurtă, jumătatea antemediană a elitrelor prezintă perișori mai lungi dispuși oblic. Suprafața capului cu o punctuație rară, relativ accentuată. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, marginile lui laterale fiind lățite median sub forma unui unghi ascuțit. Suprafața pronotului cu 3-5 convexități netede și lucioase, în rest fiind prezentă o punctuație rară și neuniformă. Scutelul este acoperit cu o pubescență deasă. Elitrele prezintă rugozități punctate dese și accentuate. Punctuația prosternului este mai deasă comparativ cu a sternitelor abdominale. L = 5-10 mm.

♂ Antenele depășesc cu puțin vârful elitrelor.

♀ Antenele ating cel mult jumătatea lungimii elitrelor.

Larvele se dezvoltă îndeosebi în ramurile uscate de *Quercus sp.* și *Castanea sp.*, precum și în *Fagus sp.*, *Ulmus sp.*, *Salix sp.* Adulții sunt crepusculari, fiind observați pe trunchiurile și ramurile copacilor în lunile aprilie-iulie.

5 *Poecilium puncticolle* Mulsant Corpul galben-roșcat sau roșcat-maroniu, elitrele uneori cu un luciu slab albastru ori violaceu. Picioarele și abdomenul galben-roșcate. Capul prezintă o punctuație fină, mai deasă la nivelul vertexului. Pronotul cu 5 convexități de formă variabilă, dintre care cea mediană se prezintă sub forma unei carene longitudinale netede și lucioase. De o parte și de alta a convexității mediane sunt prezente câte două convexități laterale de formă rotunjită, ± punctate. Uneori convexitățile pot fi înlocuite prin impresiuni ușor adâncite. Suprafața pronotului prezintă o pilozitate erectă, formată din perișori lungi. Scutelul concav și nepunctat. Elitrele lungi, plane, cu marginile laterale ± paralele. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație accentuată, diametrul punctelor fiind egal cu intervalele dintre puncte, spre apex sunt prezente puncte mai fine și mai dese. Sternul plan, cu o punctuație mai accentuată comparativ cu punctuația sternitelor abdominale. L = 7-13 mm.

♂ Antenele ceva mai lungi decât elitrele.

♀ Antenele sunt mai scurte.

-ab. *macedonicus* Pic Corpul unicolor galben-roșcat.

Dezvoltarea larvară se realizează în ramurile uscate de *Quercus sp.* Specie rară, adulții fiind activi în lunile mai-iunie.

48 Familia CHRYSOMELIDAE

Prezintă specii la care forma corpului este extrem de variabilă: alungită, trunchiată, ovală, emisferică, aplatizată sau bombată. La Cassidinae corpul are aspectul unui scut, prin dezvoltarea exagerată a pronotului și a epipleurelor elitrelor. Culoarea corpului este în general verzuie cu reflexe metalice, iar dimensiunile corpului sunt cuprinse între 1,3-20 mm.

Capul prognat, îngustat după tâmpile, înfundat în pronot până la nivelul ochilor sau acoperit de pronot. Antenele sunt alcătuite din 10-11 articole, fiind de regulă filiforme, lipsite de îngroșări apicale. La Clythrinae antenele sunt serate, cu articolele antenale ușor dilatate spre apex. La Donaciinae antenele se inseră în imediata apropiere a marginii anterioare a ochilor, iar la Clythrinae în fața ochilor. La Galerucinae în apropierea bazei antenelor se află un tubercul proeminent. Ochii au o formă ovală sau rotunjită, ei pot avea marginea internă sinuoasă la Clythrinae sau sinuată (scobită) la unele specii de Donaciinae. Mandibulele sunt în general bine dezvoltate, iar la genul *Labidostomis* ele sunt foarte puternic dezvoltate la ♂ și se termină cu două sau 3 vâruri.

Pronotul are în general o formă pătrată, sau dreptunghiulară, cu unghiurile anterioare și posterioare ascuțite sau rotunjite. La Cassidinae pronotul acoperă în întregime capul.

Scutелul este în general bine conturat. Elitrele de regulă glabre, divers colorate, adesea ele prezintă un luciu metalic. La un mare număr de specii elitrele au puncte, pete sau benzi de culoare închisă. Suprafața elitrelor poate fi netedă, punctată sau striată. La Cassidinae epipleurele elitrelor sunt foarte bine dezvoltate. Aripile membranoase sunt prezente la majoritatea speciilor. Ele lipsesc la Galerucinae și la speciile din genul *Timarcha*.

Picioarele sunt adesea relativ scurte în raport cu dimensiunile corpului. La Donaciinae picioarele sunt lungi, cu coxele anterioare fusiforme. Tibiile sunt lipsite de pînteni. La ♂ unor specii din subfamilia Clythrinae picioarele anterioare sunt mai dezvoltate pentru a favoriza acuplarea. Tarsele sunt pseudotetramere formate din 4 articole ușor aplatizate. Ghearele tarselor pot fi simple sau denticulate.

Abdomenul este alcătuit din 5 sternite bine conturate, dintre care primul sternit este bine dezvoltat. Majoritatea speciilor de Clythrinae prezintă ultimele două segmente abdominale îndreptate în jos și neacoperite de elitre.

Majoritatea speciilor de crisomelide cuprind forme terestre, un număr extrem de redus sunt acvatice fiind întâlnite în regiunile mlăștinoase (*Donacia*, *Plateumaris*). Ele sunt aproape în exclusivitate fitofage, hrănindu-se cu frunzele diferitelor plante, mai rar cu muguri și flori. Un număr important de specii trăiesc pe frunzele arborilor și arbuștilor forestieri ce aparțin familiilor Salicaceae, Betulaceae și Fagaceae. Pe specii de *Salix* întâlnim reprezentanți ai genului *Labidostomis*, iar pe frunzele de *Populus sp.* se întâlnesc exemplare de *Chrysomela populi*.

Crisomelidele sunt insecte heliofile și termofile, cel mai mare număr de specii întâlnindu-se în regiunile calde ale globului. Speciile din zonele temperate sunt mezofile. La majoritatea speciilor aripile membranoase sunt funcționale, coleopterele fiind extrem de active în zilele călduroase și însorite. Femelele unor specii din subfamilia Galerucinae pierd capacitatea dec a zbura după fecundație datorită dezvoltării în corpul lor a unui număr mare de ouă.

Numărul total al speciilor de crisomelide cunoscute în prezent este foarte mare de aproximativ 37 000, această familie fiind una din cele mai bogate în specii fiind depășită numeric doar de familia Curculionidae. În fauna României sunt prezente 13 subfamilii cu aproximativ 550 de specii.

Cheia subfamiliilor

1. Capul este alungit, ortognat, îngustat după ochi sau după tâmpile. Pronotul evident mult mai îngust decât baza elitrelor. Mandibulele simple și ascuțite....**1 Donaciinae**
- Capul este înfundat în pronot până la nivelul ochilor sau poate fi acoperit în întregime de pronot, acesta din urmă fiind la fel de lat sau puțin mai îngust decât elitrele, iar marginile lui laterale sunt de cele mai multe ori rotunjite (fig.253a) Mandibulele denticulate sau pot prezenta mai multe vârfuri ascuțite (fig.254)**2**
2. Corpul cilindric, ± trunchiat, atât anterior cât și posterior (fig.253a). Antenele (îndeosebi la ♂) pectinate. Ultimele două tergite abdominale sunt curbate spre partea ventrală și neacoperite de elitre. Sternitele abdominale ± concrescute (fig.257b, pag.338).....**2 Clythrinae**
- Corpul rotund sau oval-alungit (fig.253b). Antenele prezintă un alt aspect. Pigidiul mic, trunchiat posterior și de obicei acoperit de elitre. Sternitele abdominale libere, separate unele de altele, mai rar ultimele două sternite pot fi concrescute (fig.257c, pag.338).....**3**

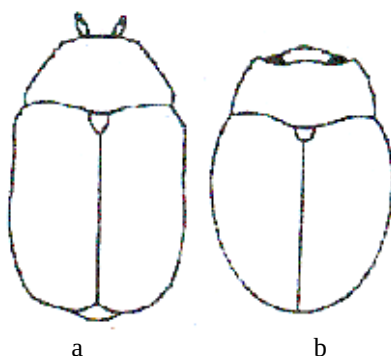

Fig. 253

Habitusul la Chrysomelidae (după H. Freude)

a-Clytra sp., b-Chrysomela sp.

3. Antenele sunt depărtate la bază, ele se inseră pe frunte deasupra bazei mandibulelor (fig.256a, pag.338). Corpul de regulă rotund, dar poate fi alungit sau oval.....**4**
- Antenele apropiate la bază una de alta, ele se fixează pe frunte între ochi (fig.256b, pag.338)**5**

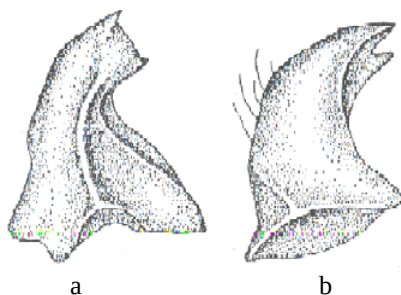

Fig. 254

Mandibulele la Chrysomelidae (după A. Warchalowski)

a-Labidostomis longimana, b-Chrysolina fimbrialis.

4. Articolul 3 al tarselor este ușor sinuat, lipsit de 2 lobi vizibili (fig.255a). Coxele anterioare transverse.....**3 Chrysomelinae**
 — Al 3-lea articol tarsal bilobat și adânc sinuat (fig.255b). Coxele anterioare sferice.....**4 Eumolpinae**

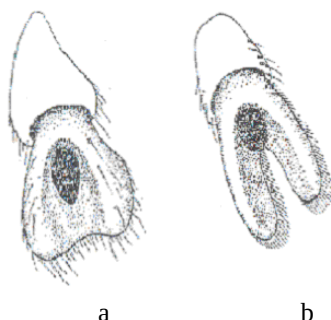

Fig. 255

Al 3-lea articol tarsal la Chrysomelidae (după A. Warchalowski)
 a-*Adoxus obscurus*, b-*Chrysolina staphylaea*.

5. Capul este alungit înainte, bine vizibil privit de sus. Antenele apropiate la bază, ele se inseră pe frunte între ochi (fig.256b).....**5 Galerucinae**
 — Capul este acoperit în întregime de pronot, iar piesele bucale nu sunt vizibile privite de sus (fig.256c). Antenele se inseră pe frunte înaintea marginii anterioare a ochilor.....**6 Cassidinae**

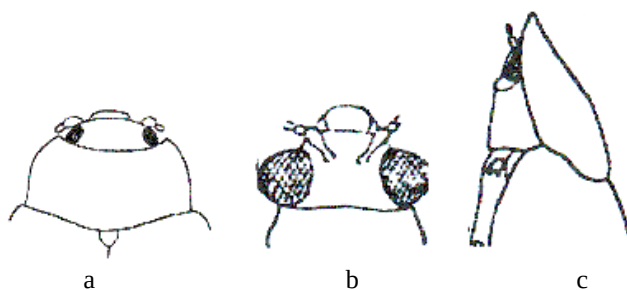

Fig. 256

Forma capului și a pronotului la Chrysomelidae (după H. Freude)
 a-Chrysomelinae., b-Galerucinae, c-Cassidinae.

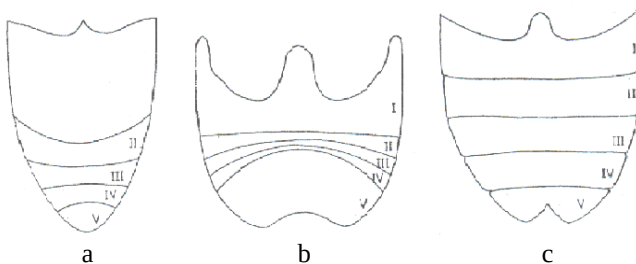

Fig. 257

Sternitele abdominale la Chrysomelidae (după A. Warchalowski)
 a-Donaciinae, b-Clythrinae, c-Chrysomelinae.

1 Subfamilia Donaciinae

Capul $\pm$ triunghiular, ortognat, partea sa posterioară îngustându-se sub forma unui gât destul de alungit. Suprafața capului $\pm$ pubescentă. Împreună cu ochii capul este aproximativ la fel de lat cât marginea anterioară a pronotului. Vertexul convex, iar fruntea prezintă un șanțuleț median alungit sau scurtat. Ochii proeminenți, cu marginile simple, sau puțin sinuate înaintea marginii anterioare a pronotului. Antenele filiforme sau pectinate, formate din 11 articole, ele se inseră în imediata apropiere a marginii anterioare a ochilor și nu depășesc jumătate din lungimea corpului. Scapul alungit, cilindric sau ușor îngustat anterior, al 2-lea articol antenal este mai scurt comparativ cu articolele cu care se învecinează. Pronotul de formă pătrată de aproximativ două ori mai îngust decât baza elitrelor. Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de o bordură vizibilă, posterior ele sunt ușor îngustate. La nivelul primei treimi a pronotului, în vecinătatea marginilor laterale sunt prezenți 2 tuberculi $\pm$ accentuați. Baza pronotului ușor rotunjită, puțin ondulată în dreptul scutului. Bordura bazală a pronotului poate fi prezentă sau absentă. Marginile laterale ale pronotului applatizate, iar discul pronotului dispune de un șanțuleț longitudinal median, îngustat atât anterior cât și posterior. Scutul triunghiular, acoperit cu o pubescentă mătăsoasă deasă. Elitrele lățite la bază, ele se îngustează treptat spre vârf și acoperă în întregime vârful abdomenului. Fiecare elită prezintă câte 10 striuri longitudinale punctate și un striu sutural scurt. Picioarele lungi, cu femurele posterioare puțin îngroșate. Coxele anterioare sunt fusiforme, libere, neunite între ele sau ușor cotangente. Coxele mediane rotunjite, $\pm$ depărtate, iar cele posterioare sunt evident depărtate între ele. Ghearele lungi și puternic arcuite. Întreaga parte ventrală a corpului este acoperită cu o pubescentă tomentoasă. Primul sternit abdominal întotdeauna mai alungit.

În fauna României sunt prezente 3 genuri.

Cheia genurilor

1. Tarsele lungi, al 3-lea articol tarsal nu este bilobat, iar pretarsul este mai lung decât celelalte articole luate împreună (fig.258a). Elitrele au câte un spin apical ascuțit (fig.259a, pag.340).....**1 *Macrolea* Sam.**
- Tarsele mai scurte cu al 3-lea articol bilobat. Pretarsul nu este extrem de alungit, fiind de cel mult două ori mai lung decât articolul 3 (fig.258b). Vârfurile elitrelor rotunjite (fig.259b-c, pag.340).....**2**

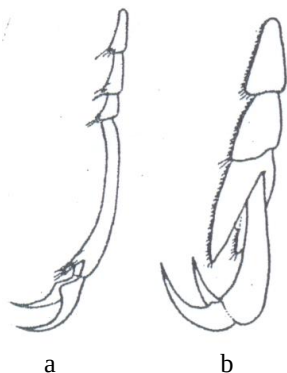

Fig. 258

Tarsele la Donaciinae (după A. Warchalowski)

a-*Macrolea* sp., b-*Donacia* sp.

2. Elitrele au la nivelul suturii o bordură uniform lătită pe toată întinderea ei (fig. 259b). Picioarele alungite. Corpul aplatizat sau ușor bombat..... **2 *Donacia* F.**
 — Bordura suturii elitrelor se lățește spre vârf (fig. 259c). Picioarele sunt mai scurte. Corpul alungit și convex..... **3 *Plateumaris* Thoms.**

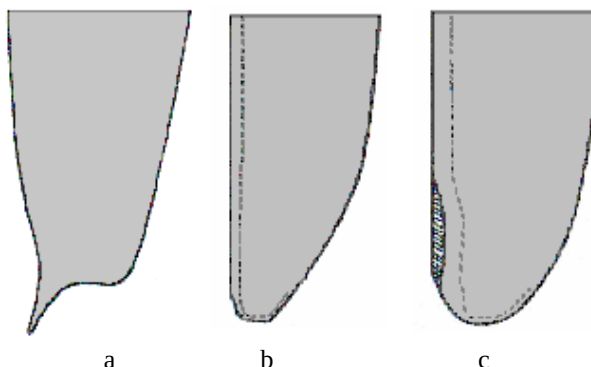

Fig. 259
Vârful elitrei la Donaciinae
 a-*Macrolea* sp., b-*Donacia* sp., c-*Plateumaris* sp.

1 Genul *Macrolea* Samouelle

Partea dorsală a corpului de culoare galbenă, fără luciu metalic, numai capul, punctele de pe elitre și uneori pronotul este pătat cu negru. Partea ventrală a corpului este acoperită cu perișori fini și deși. Capul masiv, lătit, cu marginea anterioară uniform arcuită, ușor îngustat în dreptul tâmpelor. Ochii puternic convecși, între ochi fruntea are o impresiune longitudinală, care la partea sa anterioară sau pe ambele părți este arcuită spre margini. Mandibulele sunt alungite și arcuite aproximativ în unghi drept. Labrumul depășește marginea anterioară a labiumului, fiind acoperit parțial de mandibule. Tâmpurile nu sunt paralele. Antenele cu articolele terminale ceva mai subțiri, ele ating aproximativ $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului. Articolele antenale sunt acoperite cu o pilozitate fină. Pronotul pătrat, prezintă după unghiurile anterioare care sunt rotunjite niște tuberculi de forma unor negi. Discul pronotului cu un șanțuleț longitudinal median superficial, delimitat pe laturi de o carenă longitudinală ascuțită. Elitrele de peste două ori mai lungi decât late, cu marginile laterale $\pm$ paralele, ușor lățite postmedian, după care se îngustează brusc spre vârf, terminându-se cu un spin. Pe elitre sunt prezente câte 10 rânduri longitudinale de puncte bine conturate. Interstriurile 3, 5, 7 și 9 sunt mai distincte și mai late decât interstriurile pare. Picioarele subțiri, cele posterioare fiind evident mai lungi decât picioarele anterioare și mediane. Femurele nedenticulate, puțin îngroșate spre vârf. Tibiile adesea ușor arcuite, marginea internă a tibiilor posterioare fiind dublu-ondulată. Tarsele sunt în general subțiri, de regulă mai lungi decât tibiile, cele posterioare fiind ușor îndoite. Articolele tarsale nu se lățesc, al 3-lea fiind cel mai mic, iar al 4-lea mai lung decât celelalte luate împreună. Pretarsul cu două gheare lungi, puternic arcuite. Primul sternit abdominal este ușor adâncit la ♂.

În România se cunosc două specii, ambele fiind rare.

***Macrolea appendiculata* Panzer (*equiseti* F.)** Capul și scutелul negre, acoperite cu o pubescență galben-roșcată, tomentoasă. Între frunte și ochi, lateral, nu este vizibilă o adâncitură ascuțită. Pronotul ± pătrat, sau puțin mai lung decât lat, de cele mai multe ori prezintă două strii alungite, de culoare neagră. Pronotul, elitrele și picioarele galben-roșcate. Elitrele galben-unicolore, pot prezenta benzi alungite negre sau ele pot avea pete negre situate pe interstriuri. Suprafața elitrelor prezintă strii punctate adâncite. Bordura suturală de lângă scutел este bine aparentă. Toate femurele sunt îngroșate și măciucate, cele posterioare fiind arcuite. Tarsele mediane și posterioare de culoare închisă la bază. Primul articol al tarselor este întotdeauna mai scurt decât articolul 2. L = 5,4-8,4 mm.

♂ Tibiile posterioare drepte. Interstriurile elitrelor lucioase.

♀ Tibiile posterioare arcuite. Interstriurile elitrelor prezintă rugozități fine.

-ab. *flavicollis* Bellev. Cele două benzi negre dorsale de pe pronot lipsesc.

-ab. *chevrolati* Lac. Elitrele galben-unicolore.

-ab. *lineata* Chev. Elitrele negre cu interstrii gălbui.

Specie acvatică ce se hrănește cu *Myriophyllum spicatum*, *Potamogeton lucens* și *P. perfoliatus*. Atât adulții cât și larvele trăiesc pe aceste plante.

2 Genul *Donacia* Fabricius

Corpul de regulă lucios, cu reflexe metalice, ușor aplatizat. Pe frunte se găsesc 3 brazde: una mediană, în general adâncită și ascuțită și câte una în jurul ochilor, care de regulă este mai puțin aparentă. Mandibulele sunt scurte și îngroșate, acoperite aproape în întregime de labrum, fiind prevăzute cu două vârful ascuțite, dintre care cel intern este mai lung decât cel extern. Ochii sunt convecși, rotunjiți sau ușor eliptici, iar tâmpelile în cele mai dese cazuri scurte și ușor îngustate. Gâtul gros și cilindric. Antenele lungi, filiforme, cel de-al 2 lea articol antenal este alungit. Pronotul dreptunghiular. Elitrele (luate împreună) sunt de 2-3 ori mai lungi decât late. Suprafața elitrelor prezintă mici adâncituri, în special de-a lungul suturii. Șirurile de puncte de pe elite sunt bine diferențiate. Vârful elitrei rotunjit, drept sau ușor sinuat, dar niciodată el nu este prelungit pe partea exterioară printr-un spin alungit. Partea ventrală a corpului și picioarele sunt acoperite cu o pubescență formată din perișori culcați, printre care se află intercalați perișori dispuși oblic. Picioarele sunt lungi, cu femurele mai îngroșate, vârful femurelor depășește cu puțin marginile laterale ale elitrelor. Femurele posterioare sunt cilindrice și prevăzute sau nu cu țepi sau dinți. Tibiile subțiri, puțin îngroșate spre vârf, cele posterioare fiind ușor arcuite. De-a lungul tibiilor posterioare se găsește câte o carenă ascuțită. Tarsele sunt mai scurte decât tibiile, la *D. clavipes* tarsele și tibiile anterioare au o lățime aproximativ egală. Primele 3 articole tarsale sunt plane, triunghiulare, teșite la capăt. Al 3-lea articol tarsal prezintă două carene aproape tot atât de lungi cât articolul 4.

Speciile acestui gen sunt cunoscute sub numele de "gândaci de papură", trăind pe tulpinile și frunzele plantelor acvatice sau pe frunzele care plutesc pe suprafața apei și pe care le rod (*D. crassipes*, *D. versicolore*). În România sunt prezente 18 specii (Maican, 2005).

Unii autori consideră *Donaciella* ca gen distinct și nu ca subgen al genului *Donacia* (Warchalowski, 2010).

Cheia subgenurilor și a speciilor

1. Pronotul și elitrele glabre.....**1 *Donacia* s. str.**
- Întreaga suprafață a corpului este acoperită cu o pilozitate fină și deasă.....**2 *Donaciella* Rtt.**

1 Subgenul *Donacia* s. str.

1. Baza articolelor antenale, precum și baza picioarelor în parte sau în totalitate, galbene sau roșcate.....**2**
- Picioarele și antenele negre-unicolore, uneori cu luciu metalic.....**8**
2. Pronotul nepunctat sau cu o punctuație fină, puțin evidențiată, atunci când este mai accentuată ea nu este deasă, iar punctele nu se unesc între ele.....**3**
- Pronotul foarte des punctat, punctele atingându-se între ele sau spațiile dintre ele sunt mai mici decât punctele.....**7**
3. Pronotul trapeziform, foarte scurt cu baza mică în jos, iar pe mijlocul său se află o impresiune longitudinală dreaptă, care însă nu atinge marginea sa anterioară și posterioară (fig.260a). Suprafața pronotului este prevăzută cu rugozități fine, nepunctată și lipsită de încrețituri vizibile.....**1 *D. crassipes* F.**
- Pronotul prezintă un alt aspect (fig.260 b-c). Suprafața pronotului simplă, punctată sau rugoasă, forma sa este mai îngustă și mai alungită.....**4**

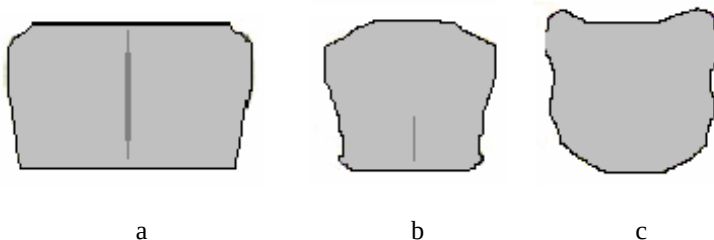

Fig. 260

Forma pronotului la *Donacia*

a-*Donacia crassipes*, b-*D. simplex*, c-*D. vulgaris*.

4. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Ochii mici, fruntea complet plană, iar brazda frontală este ascuțită. Tuberculi frontalii sunt ușor teșiți**2 *D. semicuprea* Panz.**
- Pronotul este fin punctat sau puțin încrețit. Ochii mari și convecși, brazda frontală dintre ochi, pe ambele părți ușor bombată. Tuberculi frontalii de la baza antenelor bine ascuțiți.....**5**
5. Picioarele și antenele galben-unicolore. Femurele posterioare lungi și subțiri iar ventral nu prezintă zimți (fig.261b, pag.343). Elitrele de aproximativ 3 ori mai lungi decât late.....**3 *D. clavipes* F.**
- Atât picioarele cât și antenele sunt parțial galbene. Femurele posterioare îngroșate, dedesubt ± zimțate, în unele cazuri prezintă granulații ascuțite. Elitrele sunt mai scurte.....**6**
6. Apexul elitrelor truncat, cu marginea externă rotunjită (fig.262b, pag.343). Toate interstriurile sunt lucioase și netede, numai interstriurile de lângă marginile laterale au o punctuație neuniformă și prezintă rizuri transversale alungite. Tuberculi laterali ai pronotului sunt ascuțiți și lucioși, cu părțile laterale ușor punctate. Al 3-lea articol antenal este mai scurt decât primul.....**4 *D. versicolore* Brahm**

- Apexul elitrelor de asemenea trunchiat, însă atât unghiul sutural cât și cel apical sunt ascuțite (fig.262a). Interstriurile nu sunt netede ci prezintă rugozități transversale. Tuberculii laterali ai pronotului sunt mai puțin ascuțiți, cu granulații punctate. Al 3-lea articol antenal este mai lung decât primul.....**5 *D. dentata* Hope**

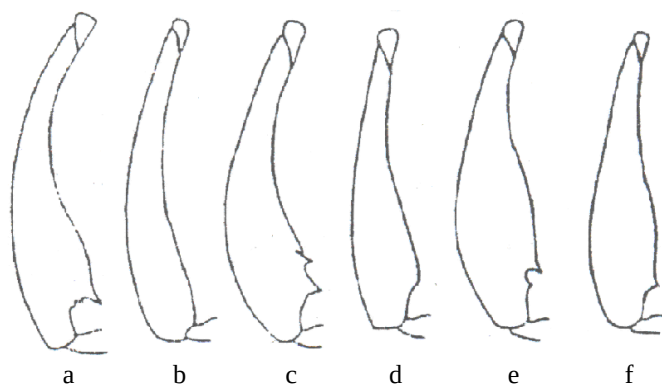

Fig. 261

Femurele posterioare la *Donacia* (după H. Freude)

a-*Donacia crassipes*, b-*D. clavipes*, c-*D. dentata*, d-*D. impressa*, e-*D. bicolora*, f-*D. thalassina*.

7. Elitrele au apexul trunchiat și ușor sinuat (fig.262f). Suprafața pronotului cu o punctuație foarte deasă, punctele atingându-se între ele. Pronotul cordiform, cu unghiurile anterioare obtuze și sinuate (fig.260c, pag.342)....**6 *D. vulgaris* Zschach**
- Vârful elitrei rotunjit (fig.262g). Suprafața pronotului este ± punctată, dar punctele nu se ating între ele. Pronotul cu unghiurile anterioare proeminente, ieșite spre exterior, iar marginea sa anterioară este concavă (fig.260b, pag.342).....**7 *D. simplex* F.**

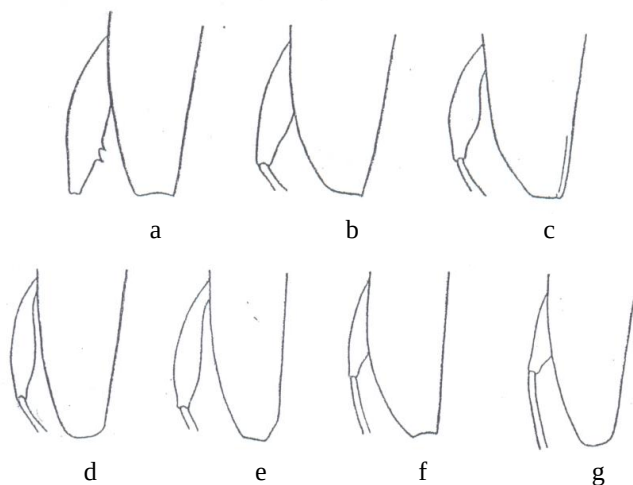

Fig. 262

Apexul elitrei și femurul posterior la *Donacia* (după A. Warchalowsky)

a-*D. dentata*, b-*D. versicolore*, c-*D. semicuprea*, d-*Donacia clavipes*, e-*D. aquatica*, f-*D. vulgaris*, g-*D. simplex*.

8. Interstriurile elitrelor sunt netede și foarte lucioase, uneori cu rizuri transversale fine.....**8 D. sparganii Ahr.**
 — Interstriurile elitrelor prezintă striaii transversale, din acest motiv ele au un aspect mat.....**9**
 9. Femurele posterioare lungi, atingând vârful elitrelor (fig.263a).....**9 D. aquatica L.**
 — Femurele posterioare scurte, ele nu ating vârful elitrelor (fig.263b).....**10**

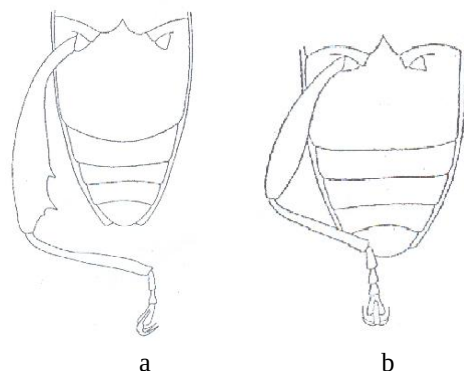

Fig. 263

Femurul posterior și sternitele abdominale la *Donacia* (după A. Warchalowski)
 a-*Donacia aquatica*, b-*D. marginata*.

10. Femurele posterioare cu dințișori mici și cu vârful teșit (fig.261d, pag.343).....**11**
 — Dintele femurului posterior este mare și ascuțit (fig.261e, pag.343).....**13**
 11. Picioarele negre-unicolore, cu reflexe metalice slabe.....**10 D. marginata Hoppe**
 — Picioarele și mai ales femurele de culoare arămie ± accentuată.....**12**
 12. Rândurile de puncte de pe elitre sunt mai fine, primele 3 puncte situate în adâncitura din treimea anterioară sunt mult mai înguste decât interstriurile respective. Unghiurile anterioare ale pronotului proeminează în afară.....
11 D. impressa Payk.
 — Rândurile de puncte de pe elitre sunt cu mult mai accentuate punctele sunt rotunde, cele de pe adâncitura de pe prima treime a elitrelor fiind mai mari. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt teșite și nu proeminează spre exterior.....
12 D. brevicornis Ahr.
 13. Rugozitățile de la baza elitrelor, precum și cele de pe interstriurile mediane sunt fine și șterse, iar cele dinspre margini și dinspre vârf sunt dese și accentuate. Din această cauză discul elitrelor este mai lucios decât marginile.....
13 D. antiqua Kunze
 — Interstriurile elitrelor cu rugozități uniforme fine și dese, cele interioare fiind mai lucioase decât cele exterioare.....**14**
 14. Spre vârful elitrelor striurile de puncte sunt ± șterse. Punctele sunt accentuate pe treimea anterioară a elitrelor, lângă sutură și în mijlocul discului elitrelor.....
14 D. bicolora Zschach.
 — Striurile de puncte de pe elitre sunt mai fine spre vârf, dar bine distincte până la capăt**15**
 15. Baza elitrelor începând de la scutel și până la umeri cu o punctuație neuniformă. Pronotul lat, cu puncte fine dispuse neuniform, cu rizuri pe disc. Porțiunea liberă și vizibilă a pretarselor este mai mică decât lungimea lobului celui de-al 3 lea articol tarsal (fig.264a, pag.345).....**15 D. obscura Gyll.**

- La baza elitrelor sunt rânduri regulate de puncte. Pronotul este mai îngust, cilindric, cu o punctuație deasă și accentuată, prevăzut cu rugozități numai pe margini, iar spațiile dintre puncte sunt lucioase. Porțiunea liberă a pretarselor este aproximativ egală cu lungimea lobului celui de-al 3-lea articol tarsal (fig.264b)**16 D. thalassina Germ.**

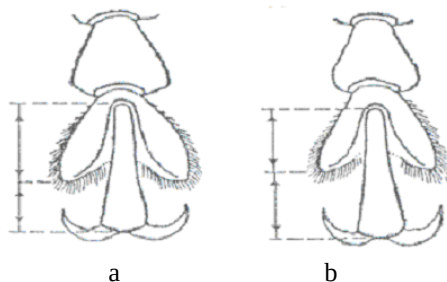

Fig. 264
Tarsele și ghearele la *Donacia* (după A. Warchalowski)
a-*Donacia obscura*, b-*D. thalassina*.

2 Subgenul *Donaciella* Reitter

1. Al 3-lea articol antenal de două ori mai lung decât articolul 2, iar antenele sunt lungi și subțiri (fig.265a). Unghiurile anterioare ale pronotului lipsite de un tubercul ascuțit. Tibiile anterioare sunt înguste, marginea lor externă este nezimțată spre vârf.....**17 D. tomentosa Ahr.**
- Al 3-lea articol antenal cel mult de 1,5 ori mai lung decât al 2-lea, iar antenele sunt mai scurte și mai îngroșate (fig.265b). Unghiurile anterioare ale pronotului prezintă o proeminență mare, bine aparentă. Extremitatea distală a marginii externe a tibiilor anterioare cu zimțișori.....**18 D. cinerea Hbst.**

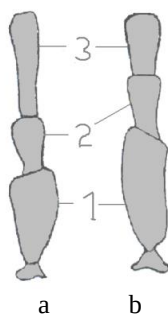

Fig. 265
Antenomerele bazale la *Donacia*
a-*Donacia tomentosa*, b-*D. cinerea*.

1 *Donacia crassipes* Fabricius Culoarea corpului este verzuie cu reflexe metalice sau verzui-aurie, uneori pronotul și elitrele au irizații violacee. Picioarele roșcat-maronii, măciuca femurelor și tibiile au irizații verzui slabe. Suprafața capului are o punctuație fină și deasă, fiind acoperit cu o pilozitate albicioasă fină. Pronotul transvers, ușor îngustat posterior. Lângă marginile laterale ale pronotului există 2 tuberculi proeminenți, slab delimitați spre exterior, spre interior ei sunt mărginiți de o gropiță adâncită. Șănțulețul median longitudinal al pronotului este îngust, prelungit

posterior sub forma unei gropițe. Lângă baza pronotului este prezentă câte o impresiune superficială. Întreaga suprafață a pronotului este acoperită cu o punctuație fină și deasă, iar în vecinătatea marginilor lui laterale sunt vizibile rugozități fine. Elitrele plane, glabre, trunchiate la vârf, cu șiruri de puncte dese și accentuate. Interstriurile sunt lucioase, cele interioare netede, nepunctate, cele exterioare fiind prevăzute cu rugozități transversale fine. Vârful elitrelor trunchiat sau ușor concav. Picioarele lungi, femurele posterioare ating vârful elitrelor. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență argintie. L = 9-12 mm.

♂ Femurele posterioare sunt îngroșate înainte de vârf și prezintă 2-3 dinți. Fața ventrală a tarselor cu zimțișori ascuțiți.

♀ Femurele posterioare sunt simple, cu un dințișor mic, anteapical. Tarsele normal conformate.

Plantele cu care se hrănește sunt *Nuphar luteum* și *Nymphaea alba*. Este răspândită în brațele moarte ale râurilor mari sau în lacurile cu apă mai puțin adâncă.

2 *Donacia semicuprea* Panzer Corpul de culoare aurie sau verde-aurie, cu reflexe arămii. Capul are adesea o nuanță mai închisă comparativ cu pronotul. Antenele maroniu-închise ori negricioase. Picioarele în întregime sau parțial galben-roșcate. Coxele și antenele până aproape de vârf sunt galbene, iar femurele și vârful antenelor au o nuanță întunecată, metalică. Fruntea lătită și convexă, pubescentă, prevăzută cu o punctuație fină și deasă. Carena mediană frontală este îngustă și aplatizată. Al 3-lea articol antenal este mai scurt decât primul. Pronotul mai lung decât lat la ambele sexe, ușor îngustat posterior. Suprafața pronotului ± bombată, cu o punctuație deasă și accentuată și cu un șanțuleț scurt, adesea lătit și adâncit. Elitrele cu rânduri longitudinale de puncte, interstriurile de pe elitre de regulă nu sunt mai late decât striurile punctate. Primul interstriu al elitrelor din imediata vecinătate a suturii prezintă rugozități fine, iar primele 5 interstriuri dinspre sutură, de multe ori au o culoare roșcat-arămie, intensă. Femurele posterioare nu ating vârful elitrelor. Coxele și antenele până aproape de vârf sunt galbene, iar femurele și vârful antenelor au o nuanță întunecată, metalică. L = 5-9 mm.

♂ Femurele posterioare sunt subțiri, iar în locul dintelui există o proeminență alungită (fig.266a).

♀ Femurele posterioare sunt lipsite atât de dinți cât și de proeminențe vizibile (fig.266b).

Fig. 266

Femurele posterioare la *Donacia semicuprea* (după A. Warchalowski)

a-*Donacia semicuprea* (♂), b-*D. semicuprea* (♀).

-ab. tenebrans Westw. Partea dorsală a corpului unicolor-neagră sau albastru-negricioasă.

Specie comună, întâlnită pe frunzele de *Glyceria aquatica* și pe diferite specii de *Carex* din mai până în august.

3 *Donacia clavipes Fabricius (menianthis F.)* Partea dorsală a corpului verde-aurie, lucioasă, mai rar roșcat-arămie sau albastru-lucioasă, cu reflexe verzui. Antenele aproape în totalitate gălbui sau galben-roșcate, mai rar baza antenelor sau antenele în întregime pot fi negre. Picioarele galbene, femurele ating vârful elitrelor. Capul și partea ventrală a corpului sunt acoperite cu o pubescență mățasoasă de nuanță albicioasă. Fruntea aplatizată, prevăzută cu o carenă mediană lată, delimitată pe margini de un șanțuleț superficial. Primul articol antenal este la fel de lung sau puțin mai lung decât al 2-lea. Tuberculi laterali ai pronotului sunt rotunzi, netezi și lucioși. Ungھیurile anterioare ale pronotului rotunjite și obtuze, suprafața lor fiind rar și fin punctată. Lângă unghiurile posterioare se află 2 tuberculi proeminenți, delimitați posterior de o gropiță adâncită. Discul pronotului cu un șanțuleț median longitudinal ușor adâncit posterior. Elitrele foarte lungi, cu marginile laterale paralele și cu vârfurile rotunjite, lipsite de depresiuni adâncite. Șirurile de puncte de pe elitre sunt foarte fine, iar interstriurile în partea lor posterioară sunt rugoase. Picioarele lungi și subțiri, cu femurele și tibiile posterioare ușor arcuite. Tarsele și tibiile anterioare au o lungime aproximativ egală. L = 7-12 mm.

♂ Al 5-lea sternit abdominal prezintă vârful lățit-rotunjit. Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului.

♀ Al 5-lea sternit abdominal cu vârful ascuțit. Antenele ceva mai scurte atingând jumătate din lungimea corpului.

Se găsește în stuful de la marginea bălților și râurilor pe *Arundo phragmites*, *Alisma plantago*, *Menianthes trifoliata* și *Phalaris arundinacea*.

4 *Donacia versicolore Brahm (bidens OL.)* Corpul lucios, verde-metalic, violet-marونی sau verde-negricios. Elitrele de culoare verde-metalică sau negricioasă cu un luciu metalic albăstrui. Uneori discul pronotului și marginile laterale ale elitrelor sunt violet sau verzui. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență argintie de nuanță albicioasă. Antenele la ♂ aproximativ la fel de lungi cât jumătatea corpului, la ♀ ele sunt ceva mai scurte. Ele au o culoare închisă, unele articole antenale pot fi roșcate la bază. Picioarele roșcate, partea măciucată a femurelor este violetă, cu luciu metalic. Capul prezintă o punctuație fină și deasă, fiind acoperit cu o pubescență fină de nuanță albicioasă. Pronotul îndeosebi la ♂ este ceva mai lung decât lat, cu 2 tuberculi alungați situați după unghiurile anterioare. Discul pronotului este lucios și prezintă o punctuație fină. Șanțulețul median al pronotului slab conturat. La nivelul marginilor laterale ale pronotului sunt prezente rugozități transversale. Elitrele cu marginile laterale îngustate în treimea apicală, fiind prevăzute lângă sutură cu câte două impresiuni slab conturate. Vârful elitrelor trunchiat, iar unghiul apical extern este slab conturat. Suprafața elitrelor cu strii longitudinale punctate și accentuate, interstriurile au granulații fine. L = 5,5-10 mm.

♂ Vârful femurelor posterioare prezintă un dinte ventral mai mare și sub el unul mai mic.

♀ Femurele cu un singur dințișor, uneori atrofiat.

-ab. suffriani Westh. Partea dorsală a corpului albastru-negricioasă, mată.

-ab. lusitanica Haenel Dorsal negru-mat cu marginile laterale gălbui.

Din iunie până în august pe *Potamogeton natans*. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Typha latifolia*, *Sparganium simplex* și *Ranunculus lingua*.

5 *Donacia dentata* Hope Coloritul corpului este verzui sau arămiu, uneori verde cu reflexe albastrii sau violacee. Marginile laterale ale capului prezintă o pubescență gălbuie. Antenele sunt aproximativ la fel de lungi cât jumătatea corpului, la ♂ parțial roșcate, iar la ♀ negre-unicolore. Picioarele roșcate cu femurele posterioare bronzat-arămii. Uneori tibiile pot avea un colorit verde-metalic. Ultimul sternit abdominal parțial sau în totalitate roșcat-marونی. Pronotul prezintă o punctuație accentuată, iar pe disc sunt prezente rugozități bine conturate. Suprafața capului cu o punctuație deasă și accentuată. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale drepte și cu unghiurile posterioare obtuze. Tuberculi pronotului sunt slab conturați, delimitați spre interior de o linie arcuită. Suprafața pronotului puternic punctată, prevăzută cu rugozități transversale. Elitrele cu marginile laterale treptat îngustate de la umeri spre vârf. De o parte și de alta a suturii elitrelor există câte 4 impresiuni superficiale dispuse longitudinal. Interstriurile elitrelor sunt înguste, iar rândurile de puncte situate în partea anterioară a elitrelor sunt mai aspre. Vârful elitrelor trunchiat. Femurele posterioare cu 2 dințișori mici de mărime inegală. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență argintie. L = 7-11 mm.

♂ Cei 2 dințișori de la femurele posterioare sunt mari și ascuțiți.

♀ Dințișorii femurali sunt mai mici, cel interior fiind minuscul.

-ab. *chrysochlora* Westh. Coloritul corpului verde-aprins sau verde-auriu.

-ab. *autumnalis* Westh. Corpul albastru-verzui.

-ab. *diabolus* Westh. Partea dorsală a corpului neagră cu reflexe metalice violacee.

Specie relativ rară, întâlnită în lunile iunie-august pe *Sagittaria sagittifolia* și pe specii de *Alisma*, *Sparganium* și *Nymphaea*.

6 *Donacia vulgaris* Zschach (*typhae* Ahr.) Suprafața corpului este verde-aurie, cu elitrele unicolor verzi-aurii, arămii sau verzi-albastrii. Interstriile 2-5 ale elitrelor prezintă o bandă longitudinală purpurie sau galben-arămie. Antenele negre-unicolore sau baza articolelor 2-11 poate fi roșcată. Picioarele de nuanță verde-metalică, cu baza femurelor și a tibiilor galben-roșcată. Fața superioară a vârfurilor femurelor uneori cu reflexe albastrii. Partea ventrală a corpului cu o pubescență argintie. Fruntea este înălțată. La ♂ antenele depășesc jumătate din lungimea corpului, la ♀ ele sunt mai scurte. Pronotul puțin mai lung decât lat, cu tuberculi laterali bine conturați. Unghiurile anterioare ale pronotului obtuze. Marginile laterale ale elitrelor paralele, ușor îngustate în treimea lor apicală, iar vârful elitrelor este concav spre interior. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate. Femurele posterioare sunt lipsite de dințișori vizibili. L = 6-9 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal trunchiată, prevăzută cu o impresiune adâncită.

♀ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal prezintă un vârf mic și ascuțit.

-ab. *viridula* Sahlb. Elitrele în totalitate verzi-aurii, roșcat-arămii sau verzi albastrii, fiind lipsite de o dungă purpurie sau galben-arămie.

Trăiește pe frunzele plantelor acvatice *Carex* sp., *Typha* sp., *Sparganium* sp., *Scirpus* sp. și *Acorus* sp., fiind răspândită în zonele colinare în lunile aprilie-iunie.

7 *Donacia simplex* Fabricius Partea dorsală a corpului verde-metalică, întunecată sau verde-bronzată, mai rar purpurie sau verde-albăstruie. Pubescența părții ventrală a corpului de nuanță întunecată. Picioarele de culoare verde-metalică, cu baza femurelor și cu tibiile parțial sau în totalitate roșcat-maronii. Șanțulețele frontale, îndeosebi cele laterale sunt superficiale. Ochii mici și neproeminenți. Spațiul dintre punctele pronotului este fin striat, din această cauză el apare mai puțin lucios. Punctele ce formează rândurile longitudinale ale elitrelor sunt dispuse neuniform, adesea la nivelul elitrelor este vizibilă o punctuație dublă. Interstriurile elitrelor de regulă cu granulații transversale dese. Epipleurele elitrelor sunt mult mai înguste decât interstriul de la marginea exterioară a elitrelor. Marginea apicală a elitrelor este ușor convexă, iar unghiul apical extern poate fi obtuz sau rotunjit. L = 7-9 mm.

-**ab. *aurichalcea* Westh.** Pronotul și elitrele arămiu-închise.

-**ab. *sanguinea* Westh.** Partea dorsală a corpului roșcat-purpurie, de nuanță închisă.

-**ab. *pulcherrima* Humm.** De culoare albastru-închisă cu reflexe violacee, rară.

Este frecvent răspândită, hrănindu-se cu specii de *Gliceria*, *Carex*, *Sparganium* și *Typha*, din aprilie până în iulie.

8 *Donacia sparganii* Ahrens Partea dorsală a corpului de culoare verde-arămie închisă ori violacee, rar numai verde, cu marginile laterale verzi sau verzi-aurii. Antenele negre, articolele bazale prezintă irizații verzui. Picioarele unicolore de nuanță verde-metalică. Partea ventrală a corpului cu o pubescență deasă, galben-cenușie. Antenele aproximativ la fel de lungi cât jumătatea corpului cu articolele subțiri. Fruntea cu 3 șanțulețe accentuate, dintre care cel median este mai adâncit. Pronotul de formă pătrată, cu tuberculi și cu șanțulețul median longitudinal slab conturate. Suprafața pronotului este acoperită cu o punctuație fină și deasă, spre margini sunt vizibile rugozități transversale mate. Elitrele lucioase, primul interstriu de lângă sutură este îngust și prezintă două impresiuni netede. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, spre vârf ele se îngustează. Vârful elitrelor trunchiat, iar unghiul apical extern al elitrei este rotunjit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, mai adâncite spre vârf și în dreptul scutului. Interstriurile elitrelor netede, nepunctate, ori prevăzute cu granulații extrem de fine, ceva mai accentuate la ♂. Femurele posterioare sunt puțin îngroșate, prevăzute cu 2 dințișori, rareori sunt puternic îngroșate, dar atunci ele au 3 dinți. L = 7-9 mm.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal trunchiat, prevăzut cu o gropiță mediană superficială (fig.267a).

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă vârful rotunjit, neted, lipsit de o gropiță vizibilă (fig.267b).

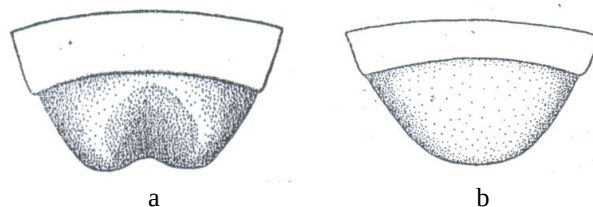

Fig. 267

Ultimul sternit abdominal la *Donacia sparganii* (după A. Warchalowski)

a-*Donacia sparganii* (♂), b-*D. sparganii* (♀)

-ab. coelestis Ws. Corpul unicolor, verde sau verde-auriu.

Specie rară, întâlnită în iunie-iulie pe *Sparganium simplex* și pe *Butomus umbellatum*.

9 *Donacia aquatica* Linnaeus (*dentipes* F.) Corpul oval-alungit. Pronotul de culoare galben-arămie, violacee sau albastru-lucios. Elitrele verzi sau galben-verzui, pe elitre lângă sutură, la nivelul interstriurilor 2 și 3 se găsește o bandă purpurie sau roșcat-maronie, care este mărginită de o zonă gălbuie. Marginile laterale ale elitrelor cu o tivitură galben-aurie ce se lățește până la nivelul celei de-al 7 lea interstriu. Mai rar elitrele pot avea reflexe albăstrii sau pot fi unicolore, lipsite de benzi longitudinale. Picioarele unicolore de nuanță verde-metalică. Primele 3-4 articole antenale au luciu metalic și sunt acoperite cu o pubescență gălbuie, în rest antenele sunt negricioase, prevăzute cu o pubescență albicioasă. Capul prezintă o punctuație deasă, ± accentuată și o pubescență galben-aurie. Fruntea plană, între ochi cu o brazdă mediană longitudinală. Antenele ating jumătate din lungimea corpului. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale drepte. Tuberculi de pe pronot sunt ușor alungiți, de regulă slab delimitați spre interior, iar șanțulețul median longitudinal al pronotului este ușor adâncit. Discul pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată, spre marginile pronotului sunt vizibile rugozități transversale. Elitrele cu marginile laterale puternic îngustate în treimea apicală, iar vârful elitrelor este trunchiat. Adesea este vizibilă o adâncitură oblică situată între sutură și tuberculul humeral. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, ± șterse spre vârf. Baza elitrelor cu o punctuație neuniformă, interstriurile elitrelor au granulații fine și dese. Coxele mediane puternic depărtate între ele. Femurele posterioare ating vârful abdomenului, având în porțiunea lor mediană un dinte ascuțit. Partea ventrală a corpului este acoperită cu peri galben-aurii. L = 6-10 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal trunchiată, prevăzută cu o impresiune superficială.

♀ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal rotunjită.

-ab. cyanicollis Olsoufieff Discul pronotului albastru-închis, iar elitrele sunt purpurii.

-ab. waldaica Olsoufieff Elitrele albastru-închise sau negre-unicolare.

Trăiește pe *Sparganium simplex*, *Carex acuta* și pe *Glyceria aquatica* în lunile aprilie-august. Larvele se dezvoltă în frunzele de *Ranunculus lingua*.

10 *Donacia marginata* Hoppe (*limbata* Panz., *lemnae* F.) Corpul de culoare bronzat-închisă cu luciu verzui sau gălbui. Pe interstriurile 7 și 8 se găsește o bandă roșcat-aurie sau roșcat-purpurie, iar în jurul bordurii laterale a elitrei este prezentă o dungă violacee. Capul prezintă pe vertex o punctuație accentuată și inegală. Primele 5 articole de la baza antenelor sunt negre. Picioarele negricioase cu luciu metalic. Capul, picioarele și partea ventrală a corpului sunt acoperite cu o pubescență albicioasă ori galben-cenușie, cu un luciu mătăsos. La ♂ antenele sunt la fel de lungi cât jumătatea corpului, iar la ♀ sunt ceva mai scurte. Capul prezintă o punctuație deasă și accentuată. Pronotul pătrat, ușor îngustat posterior, prevăzut cu tuberculi slab conturați. Discul pronotului lucios, cu o punctuație relativ rară, spre marginile pronotului punctuația este mai deasă, fiind vizibile și rugozități transversale. Fiecare elită prezintă câte 4 impresiuni: una lângă scutel, una între tuberculul humeral și sutură, una postmediană și una anteapicală. Primul interstriu al elitrelor de lângă sutură cu încrețituri transversale foarte fine. Șirurile de puncte sunt mai accentuate în adâncitura din prima treime a elitrelor. Spre vârf, punctele de pe primul striu sutural sunt mai mici. Interstriurile elitrelor de aproximativ 4 ori mai late decât striurile, fiind

prevăzute cu granulații extrem de fine. Femurele posterioare prezintă un dințișor extrem de mic, la ♀ el poate lipsi. L = 8-11 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal trunchiată, cu o impresiune adâncită.

♀ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal cu un vârf median scurt și ascuțit.

-ab. unicolor Westh. Dunga purpuriu-roșcată de pe interstriurile 7 și 8 lipsește. Elitrele unicolore, de nuanță roșcată cu reflexe metalice.

-ab. vittata Panz. Elitrele au câte o pată purpurie sau purpuriu-aurie alungită, situată între scutel și foseta humerală.

-ab. chlamydata Balth. Atât pronotul cât și elitrele sunt roșii, numai marginile laterale ale elitrelor rămân arămii-aurii. Această varietate este mai rară.

Frecvent răspândită în zonele de șes și în zonele umede colinare, unde se hrănește cu *Sparganium* sp. și cu speciile genului *Carex*. Larvele sunt întâlnite între rădăcinile și frunzele de *Sparganium ramosum*.

11 *Donacia impressa* Paykull Partea dorsală a corpului cu luciu de bronz întunecat sau arămie, mai rar arămiu-negricioasă, albastru-verzuie, roșcat-arămie ori verde-metalică. Ventral corpul este acoperit cu o pubescență deasă, de culoare galben-aurie. Primele 5 articole de la baza antenelor au o culoare verde-metalică, în rest antenele sunt negre. La ♂ antenele ating aproximativ jumătate din lungimea corpului, la ♀ ele sunt ceva mai scurte. Fruntea lătită, iar ochii sunt proeminenți. Lungimea și lățimea pronotului au dimensiuni aproximativ egale, iar marginile laterale ale pronotului sunt drepte, ușor îngustate posterior. Marginea anterioară a pronotului ușor lătită, unghiurile anterioare ale pronotului fiind denticulate. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată, ușor încrețită la nivelul marginilor laterale. Șănțulețul median longitudinal al pronotului este superficial, fiind ceva mai adâncit spre bază. De o parte și de alta a suturii elitrelor se află câte 4 impresiuni longitudinale puțin adâncite. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate, primul interstriu al elitrelor cu încrețituri transversale pe toată lungimea lui. Femurele posterioare prezintă un dințișor mic, uneori el poate lipsi. Lobii celui de-al 3-lea articol al tarselor mediane și posterioare trec de jumătatea articolului 4. Tarsele posterioare puternic arcuite, cu câte un dinte mic și neproeminent. L = 6-10 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal trunchiată, ușor rotunjită, prevăzută cu o impresiune adâncită.

♀ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal ascuțită, de formă triunghiulară.

Se hrănește cu frunzele de *Scirpus lacustris* și cu specii din genul *Carex* (îndeosebi *C. acuta* și *C. paludosa*), fiind întâlnită în lunile aprilie-iunie.

12 *Donacia brevicornis* Ahrens Culoarea corpului arămiu-întunecată, uneori lucioasă sau complet verzuie. Picioarele au un luciu arămiu accentuat. Pronotul cu o punctuație accentuată, dispusă neuniform. Elitrele au o punctuație deasă și accentuată, lângă sutură ele prezintă câte două impresiuni postscutelare. Femurele posterioare au un dinte mic. L = 8-10 mm.

În lunile mai-iunie pe specii de *Carex*, *Scirpus* și *Juncus*.

13 *Donacia antiqua* Kunze Corpul relativ lătit cu luciu metalic, având un colorit uniform, bronzat-închis sau arămiu. Al 2-lea articol antenal este îngustat. Șănțulețul longitudinal al frunții este puțin adâncit, uneori abia vizibil. Unghiurile

anterioare ale pronotului relativ drepte. Punctuația pronotului deasă și accentuată, neuniformă, iar spațiul dintre puncte este lucios. La nivelul marginii anterioare și a celor laterale suprafața pronotului este ridată. Elitrele cu 3 depresiuni suturale și una laterală. Striile de puncte de pe elitre, mai ales cele interioare sunt mai fine în porțiunea postmediană. L = 7-9 mm.

Rară, întâlnită pe specii de *Carex*, din aprilie până în iulie.

14 *Donacia bicolora* Zschach (*sagittariae* F.) Partea dorsală a corpului de culoare verde-aurie cu irizații mătasoase, mai rar de culoare arămie sau albăstrie. Antenele negre, acoperite cu peri cenușii, primele 5 articole antenale prezintă luciu metalic. Picioarele de culoare verde-metalică, tarsele albastre cu reflexe argintii. Capul prezintă o punctuație fină și deasă. Lobii frontali sunt proeminenți, șanțul frontal puțin adâncit, în mijloc cu o gropiță mică, punctiformă. Pronotul de formă pătrată cu marginile laterale drepte. Suprafața pronotului are o punctuație deasă și accentuată. Șanțulețul median longitudinal de pe discul pronotului este superficial. Sinuozitățile elitrelor sunt de culoare verzuie, intensă. Elitrele aplatizate, pe fiecare elită sunt prezente 7 impresiuni (4 lângă sutură, două de-a lungul marginii laterale și una la umăr dispusă oblic). Uneori depresiunile se unesc câte două formând sinuozități mai mari, puțin adâncite. Intervalele dintre rândurile de puncte de la extremitatea elitrelor prezintă încrețituri fine. Partea ventrală a corpului cu perișori lungi, galben-aurii. Primul sternit abdominal prezintă o linie longitudinală ușor înălțată, mai alungită și mai accentuată la ♀ decât la ♂. La ambele sexe femurele posterioare au câte un dințișor ascuțit. L = 8,5-11 mm.

-ab. *collaris* Panz. Capul și pronotul sunt albastre, iar elitrele de culoare verde-aurie.

Specie relativ frecventă, întâlnită în lunile mai-iulie pe *Sagittaria* sp., *Glyceria* sp. și *Carex* sp. Larvele acestei specii se întâlnesc între tulpinile și tecile de *Spartanium* sp.

15 *Donacia obscura* Gyllenhal Coloritul corpului arămiu-închis cu luciu mătăsos, mai rar albastru-verzui, de nuanță întunecată. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt proeminente, denticulate, iar linia sa mediană puțin distinctă. Spațiile dintre punctele de pe pronot sunt fin încrețite, din acest motiv suprafața pronotului apare mătăsoasă. Elitrele au o punctuație deasă și accentuată, rândurile de puncte de la baza elitrelor sunt regulate iar la nivelul umerilor elitrei este o punctuație neregulată. Vârful elitrelor (luat izolat) rotunjit, prevăzut cu strii dese. Tarsele sunt lungi și subțiri, al 2-lea articol al tarselor anterioare este mai lung decât lat. L = 8,0-10,5 mm.

Plantele gazdă sunt diferite specii de *Carex*, *Scirpus* și *Schoenoplectus*. Adulții apar în lunile mai-iulie.

16 *Donacia thalassina* Germar Corpul verde-auriu, verde-arămiu, arămiu-roșcat sau roșu-purpuriu. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt proeminente, dar nu denticulate, iar linia mediană a pronotului este slab imprimată. Elitrele relativ lucioase, cu striuri punctate accentuate, interstriurile prezintă încrețituri rare. Există doar două impresiuni pe elitre situate lângă sutură, ușor adâncite, iar rândurile de puncte sunt bine vizibile în partea apicală a elitrei. Vârful elitrelor trunchiat. Femurele posterioare au un dinte mare și ascuțit. L = 7-9 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal prezintă vârful teșit (fig.268a, pag.353).

♀ Ultimul sternit abdominal cu un vârf ascuțit (fig.268b, pag.353).

Pe diferite specii de *Scirpus*, *Schoenoplectus* și *Glyceria*, numai în ape stagnante, fiind relativ frecventă din mai până în iulie.

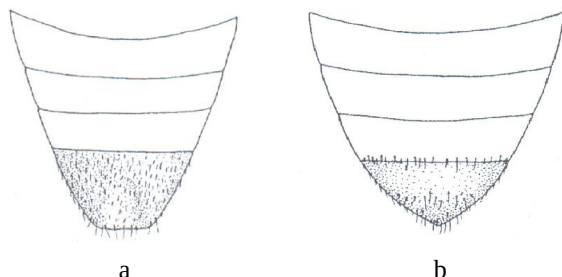

Fig. 268

Ultimul sternit abdominal la *Donacia thalassina* (după A. Warchalowski)

a-*Donacia thalassina* (♂), b-*D. thalassina* (♀).

17 *Donacia tomentosa* Ahrens De culoare verde, uneori arămie sau albăstruie. Partea dorsală a corpului este acoperită cu perișori galbeni, ventral corpul prezintă o pubescență gri-argintie. Baza ultimelor articole antenale, baza femurelor și a tibiilor galben-roșcate, la fel și baza articolelor tarsale. Uneori baza tuturor articolelor antenale precum și picioarele aproape în întregime de culoare galben-roșcată. Părțile întunecate ale antenelor și cea mai mare parte a picioarelor sunt negre, coxele pot avea irizații metalice. Pronotul îngust, sinuat median, prevăzut cu câte un tubercul rotunjit. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt proeminente dar nu ascuțite. Partea dorsală a corpului este acoperită cu perișori galbeni, ventral corpul prezintă o pubescență gri-argintie. L = 7,0-9,5 mm.

În lunile mai-iulie, plantele gazdă sunt *Butomus umbellatus*, *Typha latifolia*, *Glyceria spectabilis* și *Carex acuta*.

18 *Donacia cinerea* Herbst (*hydrocharis* F.) Corpul alungit, ușor bombat dorsal. Suprafața corpului de culoare arămie, cu luciu verde sau roșcat. Antenele negre cu baza articolelor 2-11 roșcată. Picioarele roșcat-maronii, cu baza femurelor și a tibiilor, precum și cu baza articolelor tarsale de culoare galben-roșcată. Femurele au luciu metalic. Marginea externă a tibiilor și fața superioară a tarselor verde-metalică, de nuanță închisă. Șanțulețele frontale îndeosebi cel median sunt adâncite. Pronotul lat, de formă pătrată sau puțin mai lung decât lat, la mijloc ușor sinuat. Suprafața pronotului fin striată. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele în prima lor treime, ușor lățite în a 2-a treime, fiind îngustate în treimea lor apicală. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit sau ușor trunchiat. Fiecare elitră prezintă câte două impresiuni adâncite, dintre care una lângă sutură pe interstriurile 2-4, cealaltă la nivelul interstriurilor 6-8. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile sunt plane, cu granulații neuniforme. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului este acoperită cu perișori argintii. Vârful tibiilor puțin lățit, prevăzut cu un dințișor apical mic. L = 7,5-11 mm.

♂ Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal ușor știrbită.

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă marginea posterioară rotunjită.

Este frecventă în stufărișurile de la șes și din zonele colinare, în lunile aprilie-iulie. Plantele gazdă sunt *Typha angustifolia* și *T. latifolia*, dar coleopterele s-au găsit și pe specii de *Sparganium*, *Phragmites* și *Carex*. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Typha* sp.

3 Genul *Plateumaris* Thomson

Corpul alungit și bombat, elitrele nu sunt plane, iar partea ventrală a capului și de multe ori pronotul acoperite cu o pilozitate fină. Capul lat, fruntea este plană, de cele mai multe ori prevăzută cu un șanțuleț puțin adâncit. Lobii frontali de la baza antenelor sunt de obicei plani, iar lângă ochi nu există un șanțuleț vizibil. Mandibulele puternice și curbate cu vârful despicat, fiind neacoperite de labrum. Antenele sunt lungi și filiforme. Vârful elitrelor (luate izolat) rotunjit sau trunchiat. Muchia superioară a suturii elitrei se lățește posterior (fig.259c, pag.340). Punctuația elitrelor se prezintă sub forma unor șiruri de puncte. Picioarele dezvoltate, cu femurele posterioare îngroșate, prevăzute înaintea capătului distal cu un pinten ± alungit. Marginea externă a tibiilor anterioare prezintă spre vârf un dinte accentuat. Articolele tarselor late, al 3-lea fiind bisinuat, despicat până la bază, sinuozitatea sa fiind mai lungă decât jumătatea ultimului articol tarsal. Ghearele simple, nedenticulate. Primul sternit abdominal este mai scurt sau cel mult la fel de lung cât restul sternitelor luate împreună.

Larvele trăiesc deasupra rădăcinilor plantelor acvatice ajunse pe uscat sau a plantelor de pe terenurile inundabile. Adulții se găsesc pe frunzele plantelor din locurile inundabile, mlăștinoase. În arealul nostru faunistic există mai multe specii.

1. Pronotul glabru. Picioarele subțiri, tibiile prezintă o muchie completă la nivelul marginii exterioare și o alta mai scurtă la nivelul marginii interne. La ambele sexe femurele posterioare prezintă un dinte apical ascuțit. Prosternul este divizat de un șanțuleț adâncit care se prelungește până la coxele anterioare.....**2**
- Suprafața pronotului are o pilozitate fină. Tibiile cu 3 muchii ascuțite, una situată la nivelul marginii anterioare, alte două fiind dispuse pe marginile laterale. Femurele posterioare prezintă la ♂ un dinte ascuțit, iar la ♀ este vizibil un vârf teșit, care uneori poate fi absent. Prosternul nu este divizat sau dis prezintă un șanțuleț superficial.....**3**
2. Articolele antenale 3 și 4 (luate izolat) sunt puțin mai lungi decât articolul 2 (fig.269a, pag.355). Discul pronotului de-a lungul zonei mediane prezintă o punctuație accentuată și rugozități oblice. Partea ventrală a corpului are o pubescență deasă și accentuată, de nuanță galben-cenușie.....**1 P. discolor Panz.**
- Articolul 3 de 1,5 ori mai lung, iar articolul 4 este de două ori mai lung comparativ cu articolul 2 (fig.269b, pag.355). Discul pronotului are o punctuație uniformă și microsculpturi extrem de fine. Ventral cu o pubescență deasă de nuanță gălbuie.....**2 P. sericea L.**
3. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite și lățite după unghiurile anterioare (fig.270c, pag.355).....**3 P. braccata Scop.**
- Pronotul cu marginile laterale drepte sau ușor rotunjite.....**4**
4. Antenele scurte de nuanță roșcată. Pronotul pătrat, cu marginile laterale ușor îngustate spre bază (fig.270d, pag.355). Femurele posterioare la ♂ prezintă un spin lung și îngust (fig.271b, pag.355).....**4 P. affinis Kunze**
- Antenele mai alungite, parțial sau total negricioase. Marginile laterale ale pronotului oblic-trunchiate și ușor îngustate spre bază (fig.270d, pag.355). Femurele posterioare ale ♂ au un dinte lățit și scurt, de formă triunghiulară (fig.271c, pag.355).....**5 P. rustica Kunze**

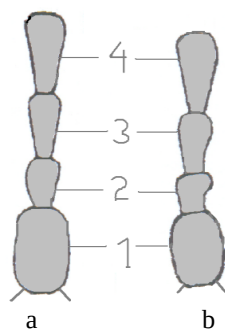

Fig. 269
Antenomerele bazale la *Plateumaris*
a-*Plateumaris discolor*, b-*P. sericea*.

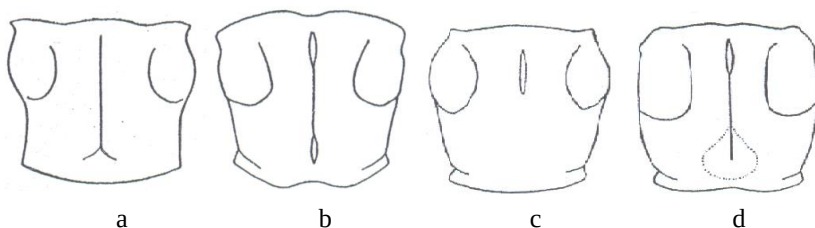

Fig. 270
Pronotul la *Plateumaris* (după A. Warchalowski)
a-*Plateumaris sericea*, b-*P. rustica*, c-*P. braccata*, d-*P. affinis*.

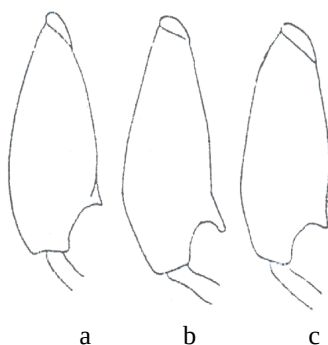

Fig. 271
Femurele posterioare la *Plateumaris* (după A. Warchalowski)
a-*Plateumaris braccata*, b-*P. affinis*, c-*P. rustica*.

1 *Plateumaris discolor* Panzer Suprafața corpului de culoare arămiu-închisă, verde sau albastru-verzuie, violetă, rar neagră. Baza articolelor antenale de cele mai multe ori galben-roșcată, mai rar numai baza ultimelor articole poate fi roșcată. Baza tibiilor și tarsele roșcate, uneori picioarele pot fi unicolore. Pronotul de formă pătrată sau puțin mai lung decât lat. Unghiurile anterioare ale pronotului nu sunt proeminente, iar lobii din vecinătatea lor sunt slab conturați. Elitrele au marginile laterale paralele pe $\frac{3}{4}$ din lungimea lor. Picioarele de regulă scurte cu femurele îngroșate. Partea

ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență deasă, tomentoasă, galben-cenușie. L = 6,5-9 mm.

-ab. lacordairei Perris Pronotul și elitrele de culoare aurie.

-ab. tartrica Balth. Pronotul de culoare purpurie, elitrele violet-închise.

-ab. nigrita Schils. Partea dorsală a corpului negru-unicoloră.

În locuri umede pe specii de *Eriophorum*, *Trichospermum* și *Carex*, în lunile iunie-iulie, fiind frecventă.

2 *Plateumaris sericea* Linnaeus Dorsal puternic lucios, albastru-verzui, albastru, violet sau arămiu-metalic. Partea ventrală a corpului cu o pubescență deasă, de nuanță aurie. Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului, scapul fiind ușor îngroșat. Ele sunt subțiri și lungi de culoare neagră, primele 5 articole de la bază au un luciu metalic, iar uneori baza ultimelor articole antenale poate fi galben-roșcată. Picioarele de culoare verde-metalică. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență deasă de culoare albicioasă ori galben-aurie. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu un șanțuleț longitudinal accentuat și cu câte o tuberozitate laterală anterioară puternică (fig.270a, pag.355). Marginile laterale ale pronotului paralele, prevăzute cu o bordură fină la nivelul tuberozităților laterale. Unghiurile anterioare ale pronotului prezintă un vârf mic și ascuțit orientat spre exterior, prevăzut cu un por setiger. Discul pronotului cu un șanțuleț median longitudinal care poate fi uneori superficial, alteori ușor adâncit, acesta se lățește spre bază sub forma unei impresiuni ± accentuate. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și deasă, spre margini fiind prezente granulații transversale fine. Elitrele lățite în dreptul umerilor, marginile lor laterale se îngustează treptat în primele 2/3. Suprafața elitrelor prezintă strii longitudinale punctate și accentuate. Picioarele robuste, la ♂ cu femurele posterioare puternic îngroșate, prevăzute cu un dinte apical mare și ascuțit. L = 7-10 mm.

♂ Primul sternit abdominal prezintă o impresiune bazală mediană ușor adâncită, iar ultimul sternit are vârful știrbit.

♀ Suprafața primului sternit abdominal puțin bombată, iar vârful sternitului 5 este rotunjit.

-ab. micans Panz. Pronotul și elitrele de culoare verde.

-ab. festucae F. Partea dorsală a corpului albastră sau albastru-violetă.

-ab. armata Payk. Coloritul corpului arămiu cu nuanțe mai închise sau mai deschise. Este forma cea mai frecventă.

-ab. nymphae F. Culoarea corpului purpuriu-aprinsă.

-ab. tenebricosa Westh. Corpul negru, formă rară.

-ab. violacea Gyll. Coloritul corpului variabil. Striile elitrelor spre deosebire de forma de bază sunt plane și de aceea ele apar mult mai lucioase.

-ab. intermedia Apfb. Culoarea de asemenea variabilă. Pronotul lipsit de rugozități punctate, ci prezintă o punctuație fină cu un luciu mătăsos.

Trăiește pe diverse plante acvatice *Iris pseudacorum*, *Alisma plantago*, *Carex* sp. și pe graminee de apă, în lunile mai-iulie.

3 *Plateumaris braccata* Scopoli Corpul este puternic alungit, cu suprafața albastră, albastru-închisă sau albastru-negricioasă. Pronotul de culoare albastră sau verzuie. Antenele, picioarele și ultimele 4 sternite abdominale roșcate, uneori cu reflexe arămii. Mai rar vârful antenelor poate avea o nuanță închisă. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență gălbuie sau cenușie. Fruntea între ochi prezintă un șanțuleț alungit și adâncit. Antenele depășesc cu puțin jumătate din lungimea corpului. Unghiurile anterioare ale pronotului rotunjite, puțin proeminente, iar marginile sale laterale înainte de mijlocul lor au un tubercul mare, neascuțit.

La ♂ tuberculii pot uneori lipsi. Discul pronotului este fin și rar punctat, cu spațiile dintre puncte lucioase, iar lângă marginile pronotului punctuația este mai deasă. Elitrele cu marginile laterale paralele, la nivelul ultimei pătrimi apicale ele sunt îngustate și rotunjite. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile sunt ușor convexe, puțin lucioase. Femurele posterioare prezintă un vârf ascuțit (fig.271a, pag.355). L = 9-12 mm.

♂ Metasternul și primul sternit abdominal au o impresiune mediană alungită, iar marginea posterioară a ultimului sternit abdominal este știrbită. Pronotul prezintă o punctuație fină și rară. Zimțișorii femurelor posterioare ascuțiți.

♀ Metasternul și primul sternit abdominal netede, iar marginea posterioară a ultimului sternit abdominal este trunchiată. Suprafața pronotului cu o punctuație uniformă, fină și deasă. Zimțișorii femurelor posterioare sunt teșiți sau pot lipsi.

-ab. *fairmairei* Le Grand Ultimele 4 sternite abdominale sunt negre-unicolore.

Plantele gazdă sunt *Phragmites communis* și diferite specii de *Carex*.

4 *Plateumaris affinis* Kunze Culoarea părții dorsale a corpului variabilă, la ♂ este diferită față de ♀. Picioarele și abdomenul galben-roșcate sau roșcat-maronii. Antenele relativ scurte, cu articolele mai îngroșate, uniform galben-roșcate, numai vârful antenelor poate fi uneori de culoare închisă. Pronotul aproximativ dreptunghiular, cu marginile laterale ± paralele. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și deasă, iar unghiurile lui posterioare prezintă o adâncitură accentuată. Vârful elitrelor rotunjit. L = 5-9 mm.

♂ Coloritul negru cu violet, albastru cu reflexe verzui sau albastru-violaceu. Dintele femurului posterior spiniform ascuțit, dispus în afara liniei femurului (fig. , pag.).

♀ Suprafața corpului cu luciu de bronz.. Dintele femurului este foarte mic, însă ascuțit.

Pe *Carex* sp., fiind frecventă, întâlnită atât la șes cât și la munte în mai-iunie.

5 *Plateumaris rustica* Kunze Suprafața corpului este de cele mai multe ori albastru-negricioasă, uneori arămie sau verzuie. Antenele mai lungi și mai subțiri, cu articolele negre, baza articolelor fiind roșcată. Pronotul se îngustează ușor postmedian, iar unghiurile sale posterioare prezintă o adâncitură mică, puțin accentuată. L = 6-9,5 mm.

♂ Dintele femurului posterior este mare și triunghiular, vârful lui nu iese în afara liniei femurului (fig.271c, pag.355).

♀ Dintele femurului posterior este mic și neascuțit.

-ab. *planicollis* Kunze Corpul albastru, cu antenele, picioarele și ultimele 4 sternite abdominale roșcate.

Este răspândită pe *Cladium mariscus* și pe diferite specii de *Carex*, mai mult la șes și în regiunile colinare. Relativ comună în lunile aprilie-iunie.

2 Subfamilia Clythrinae

Capul mare și lățit cu fruntea verticală. Ochii mari, retrași spre pronot, cu marginile lor interioare sinuate. Antenele serate, ele se inseră în fața ochilor, adesea mai dezvoltate la ♂. Ele sunt scurte și de regulă nu depășesc baza pronotului. Mandibulele bine dezvoltate și ies în afara labrumului. Pronotul aproximativ la fel de lat cât baza elitrelor, prezintă o bordură pe marginile sale laterale. Capul și pronotul la unele specii (*Clytra*, *Labidostomis*) au o culoare albastru-metalică închisă, contrastând

cu coloritul mai deschis al elitrelor. Scutul este înclinat, vârful său ridicându-se peste nivelul suturii. Elitrele convexe, cu marginile laterale $\pm$ paralele și cu vârful rotunjit. Ele pot fi unicolore sau maculate, cu pete punctiforme sau benzi de culoare mai închisă. Picioarele sunt scurte cu tarsele aplatizate. Picioarele anterioare la ♂ sunt de cele mai multe ori mai lungi, fiind utilizate în timpul acuplării. Ghearele sunt simple. Primul sternit abdominal este cel mai lung, iar sternitele abdominale 4 și 5 sunt concrescute. Pigidiul mare, îndoit în jos, el poate fi neacoperit de elitre. Corpul este robust, cilindric, trunchiat anterior sau posterior. Lungimea corpului este cuprinsă între 3-12 mm.

Larvele clitrinelor sunt mirmecofile și trăiesc în furnicare sau în imediata apropiere a acestora. Ele nu sunt dăunătoare plantelor cultivate, hrănindu-se cu resturi vegetale aduse de furnici. Pentru fauna României au fost semnalate 7 genuri.

Cheia genurilor

1. Unghiurile posterioare ale pronotului ascuțite, ele se arcuiesc deasupra bazei elitrei (fig.272 a-b). Marginea anterioară a clipeului ascuțită și denticulată, îndeosebi la ♂**4 *Labidostomis* Redt.**
- Pronotul cu unghiurile posterioare rotunjite, ele nu se arcuiesc deasupra bazei elitrei (fig.272 c-d). Clipeul este dreptunghiular sau rotunjit.....**2**
2. Pronotul pubescent. Corpul este acoperit cu peri lungi.....**5 *Lachnaia* Redt.**
- Pronotul glabru, corpul este acoperit cu o pilozitate scurtă.....**3**
3. Pronotul trapeziform, cu marginea anterioară dreaptă (fig.272c). Tibiile anterioare scurte și drepte. Coxele anterioare sunt separate de o apofiză prosternală.....**6 *Clytra* Laich.**
- Marginea anterioară a pronotului concavă (272d). Tibiile mai ales la ♂ sunt lungi și arcuite spre interior. Coxele anterioare apropiate sau cotangente, iar apofiza prosternului este absentă.....**7 *Tituboea* Lac.**

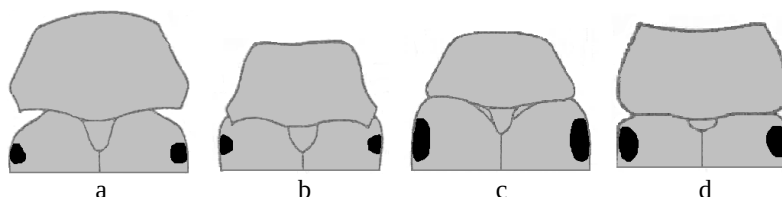

Fig. 272

Jumătatea anterioară a corpului la Clythrinae

a-*Labidostomis* sp. (♂), b-*Labidostomis* sp. (♀), c-*Clytra* sp., d-*Tituboea* sp.

4 Genul *Labidostomis* Redtenbacher

Capul lat cu ochii rotunzi sau ovali, $\pm$ proeminenți și ușor sinuați. Fruntea adâncită sau plană, clipeul carenat ce se termină lateral cu câte un dinte ascuțit. Antenele sunt lățite și serate începând cu articolul 4 sau 5. Mandibulele puternic dezvoltate la ♂ sau mai puțin dezvoltate la ♀, ele se termină cu 2 sau 3 vârfuri, iar marginea lor superioară este de obicei prevăzută cu o muchie ascuțită. Pronotul transvers, cu marginile laterale ascuțite, unghiurile sale posterioare depășesc nivelul bazei elitrelor. Elitrele late, cu marginile laterale paralele, glabre, prevăzute cu o punctuație neuniformă. Culoarea elitrelor este galben-maronie, uneori cu pete negre pe umeri. Bordura elitrelor prezintă uneori perișori rari. Picioarele lungi, cele anterioare sunt mai lungi decât cele mediane. Corpul de talie medie (sub 15 mm), de

culoare albastră, albastru-verzuie sau verde. Partea ventrală a corpului, capul, uneori și pronotul cu o pilozitate rară.

♂ Picioarele anterioare mai lungi și mai robuste, cu tarsele ușor îndoite. Mandibulele proeminente, ele sunt vizibile atunci când exemplarul studiat este privit de sus. Ultimul sternit abdominal este drept și plan.

♀ Picioarele anterioare mai subțiri și mai scurte. Mandibulele au o dezvoltare mai redusă. Ultimul sternit abdominal este sinuat și adâncit.

Adulții se găsesc pe lăstarii tineri, mai ales pe sălcii, pe graminee și pe alte plante erbacee. Speciile din România nu produc pagube. În fauna noastră sunt întâlnite 8 specii (Maican, 2006).

1. Unghiurile posterioare la ♂ sunt lățite și orientate în spate.....**1 L. propinqua Fald.**
- Unghiurile posterioare la ♂ nu sunt orientate în spate..... **2**
2. Labrumul și baza antenelor gălbui. Elitrele sunt lipsite de un punct negru situat la nivelul umerilor.....**2 L. pallidipennis Gebl.**
- Labrumul maroniu-negricios, numai marginea sa anterioară poate avea o nuanță roșcată. Elitrele cu sau fără un punct humeral.....**3**
3. Pronotul cu o punctuație fină și uniformă, iar spațiul dintre puncte este lucios. Marginea internă a mandibulelor cu o concavitate mediană accentuată, bine vizibilă atunci când mandibula este privită lateral (fig.273).....**3 L. lucida axillaris Lac.**
- Pronotul prezintă o punctuație uniformă, accentuată, spațiul dintre puncte fiind de regulă striat. Marginea internă a mandibulelor (privită lateral) fără concavitate mediană.....**4**

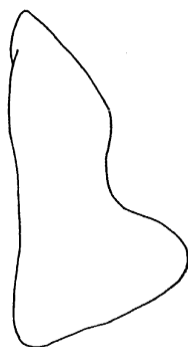

Fig. 273
Mandibula la *Labidostomis lucida axillaris* (după A. Warchalowski)

4. Talia redusă (6,4-9,0 mm). Antenele cu articolul 4 lățit, puțin mai lung decât articolul 3 (fig.274a, pag.360). Umerii elitrelor sunt lipsiți de un punct negru. Clipeul lățit la ♂, prevăzut cu un dinte median.....**4 L. tridentata L.**
- Lungimea corpului mai mare (7,5-10 mm). Articolele 3-4 ale antenelor de dimensiuni aproximativ egale (fig.274b, pag.360). Umerii elitrelor au câte un punct negru. Clipeul la ♂ este îngust și puternic adâncit, fără un dinte median.....**5 L. humeralis Schneid.**

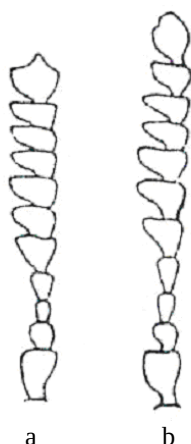

Fig. 274

Antenele la *Labidostomis* (după Z. Kaszab)

a-*Labidostomis tridentata*, b-*L. humeralis*.

1 *Labidostomis propinqua* Faldermann Capul și pronotul au o nuanță întunecată, elitrele galbene, prevăzute cu un punct sau cu o pată humerală mică, ceva mai dezvoltată la ♂. Primele 2-3 articole de la baza antenelor galben-roșcate, în rest antenele sunt maroniu-negricioase, iar ochii roșcat-maronii. Picioarele negricioase. Capul bine dezvoltat la ♂, cu mandibulele proeminente, iar tâmpile sunt bine vizibile în spatele ochilor. Lungimea capului, pronotului și a scutului la ♂ este aproximativ egală cu lungimea elitrelor. L = 7,0-10,7 mm.

♂ Pronotul cu marginea anterioară ușor concavă, cu marginile laterale îngustate anterior și cu baza dublu-ondulată.

♀ Pronotul trapeziform cu toate marginile relativ drepte.

Specie semnalată în partea de sud-est a țării noastre.

2 *Labidostomis pallidipennis* Gebler Capul și pronotul albastru-verzui cu peri lungi, orientați perpendicular. Suprafața capului și discul pronotului au o punctuație fină și ștearsă. Elitrele de culoare deschisă, galben-maronie, iar umerii elitrelor sunt lipsiți de un punct negru. Partea ventrală a corpului cu o pubescentă deasă. Fruntea la ♂ adâncită cu o punctuație accentuată. Marginea anterioară a clipeului prezintă o tăietură adâncă, semicirculară sau dreptunghiulară, iar porțiunea sa mediană este dreaptă ori prezintă un lob mic rotunjit. Carena laterală a mandibulelor nu este înălțată. L = 5,5-9,5 mm.

Trăiește pe specii de *Salix* și *Populus* în lunile mai-iunie.

3 *Labidostomis lucida axillaris* Lacordaire Capul și pronotul de culoare verde, verde-ărmie, uneori albastru-verzuie cu un luciu neaccentuat. Elitrele mate, cu câte o pată humerală mică de culoare neagră, foarte rar ea poate lipsi. Atât pronotul cât și elitrele prezintă o punctuație deasă și accentuată. Fruntea ușor adâncită transversal, bine conturată și aproape netedă. Antenele ating marginea posterioară a pronotului. Primele 4 articole antenale galben-maronii. Articolele antenale 3 și 4 sunt lungi, aproape identice. Baza mandibulelor arcuită în sus, iar în mijloc adânc crestată, creștătura este bine vizibilă văzută lateral. L = 6-8,5 mm.

♂ Clipeul este lat și adâncit, în mijloc cu o proeminență lipsită de un vârf ascuțit.

Pe graminee, fiind frecventă în locuri uscate, pe pante sudice în lunile mai-iunie.

4 *Labidostomis tridentata* Linnaeus Capul și pronotul albastru-verzui, acesta din urmă prezintă o punctuație accentuată. Elitrele galben-maronii, unicolore, ele sunt lipsite de o pată humerală. Capul puțin mărit. Mandibulele la ♂ scurte, prevăzute cu un dinte ascuțit la bază și cu marginile laterale drepte și plane, spre vârf ele se curbează în unghi drept. Clipeul lat la ♂, prevăzut cu un dinte. Antenele scurte și subțiri, al 4-lea articol antenal este mai lat, dar numai cu puțin mai lung decât articolul 3. L = 6,4-9,0 mm.

♂ Al 3-lea articol antenal roșcat.

♀ Articolele 2 și 3 ale antenelor roșcate.

O întâlnim pe specii de *Corylus*, *Betula*, *Salix*, *Spiraea*, în lunile mai-iunie.

5 *Labidostomis humeralis* Schneider Capul și pronotul albastrui. Elitrele au o pată humerală neagră și dezvoltată. Clipeul îngust și puternic adâncit, lipsit de un dinte median, în zona sa centrală el prezintă o gropiță adâncă trapezoidală. Mandibulele sunt mai lungi, marginea lor laterală este uniform curbată, fără un dinte bazal. Privite de sus mandibulele sunt mult curbate. Antenele unicolore de nuanță închisă, ele ating baza pronotului. Al 4-lea articol antenal este la fel de lung cât articolele 2 și 3 luate împreună. Pronotul prezintă o punctuație deasă. L = 9,1-11,0 mm.

În regiunile colinare și montane în lunile mai-iunie. Specie polifagă, plantele gazdă sunt *Corylus avellana*, *Salix* sp., *Vincetoxicum officinale*, *Holosteum umbellatum*, *Euphorbia* sp., *Potentilla* sp. și *Dorycnium* sp.

5 Genul *Lachnaia* Redtenbacher

Corpul masiv și cilindric, negru, cu capul și pronotul pubescente. Capul este turtit, iar la mijloc ușor concav. Mandibulele sunt mai mult curbate la ♂ și mai puțin curbate la ♀. Antenele scurte, cu articolele 2 și 3 foarte mici, începând cu articolul 4 ele sunt puternic serate. Al 4-lea articol antenal evident mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. Pronotul transvers, prevăzut cu borduri laterale late și ridicate, unghiurile pronotului sunt rotunjite, iar cele posterioare nu se ridică peste elitre. Suprafața elitrelor glabră, de culoare galbenă cu pete negre. Picioarele lungi, tarcele anterioare la ♂ sunt foarte lungi. Toate pretarsele subțiri și scurte, depășind cu puțin lobii penultimului articol tarsal (fig.275, pag.362).

În fauna noastră o singură specie.

***Lachnaia sexpunctata* Scopoli (*longipes* F.)** Capul și pronotul albastru-negricioase, uneori cu irizații verzui. Elitrele de culoare galben-deschisă, cu câte 3 pete, dintre care una humerală și alte două postmediane rotunjite, de culoare neagră. Vertexul bombat, prevăzut cu o punctuație fină și deasă și cu un șanțuleț median șters în partea sa posterioară. Pronotul îngustat în partea sa anterioară, de două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale rotunjite. Unghiurile posterioare ale pronotului proeminente. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și este acoperit cu perișori moi și deși, ± erecți. L = 9-14 mm.

♂ Elitrele mate.

♀ Suprafața elitrelor lucioasă.

Este întâlnită de la sfârșitul lunii aprilie până la mijlocul lunii iulie, în regiunile deluroase și montane pe frunze de *Quercus sp.*, *Salix sp.* și *Corylus sp.*

Fig. 275

Aspectul tarselor la *Lachnaia sexpunctata* (după Z. Kaszab)

6 Genul *Clytra* Laicharting

Capul pubescent. Vertexul ușor concav anterior. Baza mandibulelor pe ambele laturi colțuroasă și crestată. Fruntea plană. Ochii mari și aproape tot atât de lungi cât lățimea frunții. Antenele serate începând cu articolul 4, articolele antenale 2 și 3 sunt foarte mici. Pronotul este glabru, cu unghiurile posterioare rotunjite, ele nu se ridică peste nivelul elitrelor. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație neuniformă. Picioarele scurte și robuste, de lungime egală, iar tarsele nu sunt mai lungi decât tibiile. Partea ventrală a corpului pubescentă. Corpul cilindric, capul și pronotul de culoare închisă, elitrele glabre și lucioase, de nuanță galben-roșcată cu pete negre.

♂ Ultimul sternit abdominal este plan, cu marginile înclinate în jos, mijlocul sternitului fiind glabru.

♀ Ultimul sternit abdominal este sinuat la vârf, prevăzut cu o fosetă adâncită.

În România sunt cunoscute 5 specii. Larvele acestor coleoptere trăiesc în furnicare.

Cheia subgenurilor și a speciilor

1. Vârful scutului (privit lateral) este situat într-un plan mai ridicat decât suprafața elitrelor (fig.276b, pag.363). Porțiunea apicală a elitrelor pubescentă.....**1 Subgenul *Clytraria* Sem.**
- Vârful scutului nu este mai înălțat decât suprafața elitrelor (fig.276a, pag.363). Apexul elitrelor glabru.....**2 Subgenul *Clytra* s. str.**

1 Subgenul *Clytraria* Semenov

1. Pronotul galben-roșcat, prevăzut cu 3 pete negre dispuse în triunghi sau pronotul are o pată bazală neagră, de dimensiuni mari și puternic arcuită (fig.277, pag.364).....**1 C. *atraxidis* Pall.**
 - Pronotul prevăzut cu două pete discale mici ori întreaga suprafață a pronotului are o nuanță întunecată.....**2 C. *valeriana* Mén.**
- Alte specii: *Clytra novempunctata* Olivier L = 6-9 mm.**

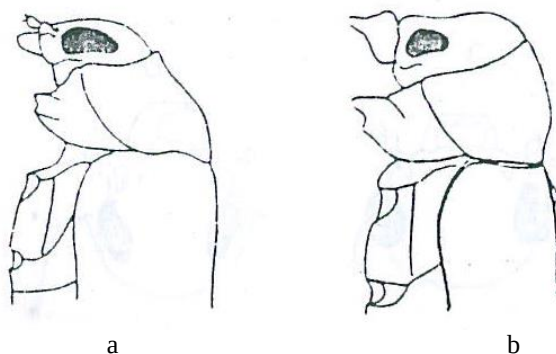

Fig. 276

Jumătatea anterioară a corpului văzută din profil la *Clytra* (după Z. Kaszab)

a-*Clytra atraphaxidis*, b-*C. laeviuscula*.

2 Subgenul *Clytra* s. str.

2. Elitrele galben-roșcate, fiecare elită prezintă câte o bandă transversală postmediană lată de culoare neagră, continuă sau întreruptă în dreptul suturii (fig. 278, pag. 364)..... **3 *C. laeviuscula* Ratz.**
- Elitrele galbene, cu câte o pată transversală neagră, postmediană, îngustă și scurtă (fig. 279, pag. 365)..... **3**
3. Pronotul puternic bombat dorsal și fin punctat. Marginile laterale ale pronotului au o bordură lată și înălțată, iar lângă bordură nu se găsește o impresiune longitudinală..... **4a *C. quadripunctata appendicina* Lac.**
- Pronotul relativ bombat, suprafața lui prezintă o punctuație accentuată. Bordura laterală a pronotului plană, ea nu este ridicată, fiind delimitată de pronot printr-o impresiune plană ± încrețită..... **4b *C. quadripunctata quadripunctata* L.**

1 *Clytra atraphaxidis* Pallas Pronotul galben-roșcat cu 3 (rar 4-5) pete negre. Elitrele de culoare mai deschisă cu 4 pete: una humerală, una lângă sutură situată antemedian și două postmediane, adesea unite în forma unei benzi (fig. 277, pag. 364). Femurele și tarsele galben-roșcate. Partea ventrală a corpului neagră. L = 6-11 mm.

În zonele stepice pe *Kochia* sp. și *Echinopsilon* sp.

2 *Clytra valeriana* Ménétériés Capul negricios sau maroniu-negricios, cu articolele de la baza antenelor roșcat-maronii. Pronotul portocaliu cu două pete discale mici, ± depărtate între ele. La baza pronotului ♂ prezintă o pată ștearsă de forma literei "V". Uneori pronotul poate fi negru-unicolor. Scutелul negricios, pătrat sau trapezoidal. Elitrele portocalii sau galben-roșcate, cu câte o pată neagră posthumerală de formă alungită și alte două pete postmediane, dintre care una exterioară de dimensiuni reduse și una interioară bine dezvoltată. Uneori cele două pete sunt contopite. Capul puternic transvers, înfundat în pronot până la nivelul ochilor, vizibil privit de deasupra atât la ♂ cât și la ♀. Pronotul cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Baza pronotului și cea a elitelor au dimensiuni aproximativ egale. Marginile laterale ale elitelor ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, spre vârf ele sunt îngustate și rotunjite. Picioarele robuste. L = 8,5-12,5 mm.

-ab. *tetragma* Schmidt Pronotul negru-unicolor, iar cele două pete postmediane ale elitelor sunt contopite.

Este întâlnită în partea de sud-est a României.

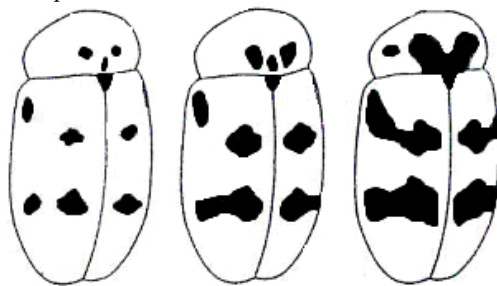

Fig. 277

Desenul pronotului și al elitrelor la *Clytra atraphaxidis* (după A. Warchalowski)

3 *Clytra laeviuscula* Ratzeburg Corpul oval-alungit, puternic lucios. Capul, pronotul, picioarele și partea ventrală a corpului de culoare neagră. Suprafața capului prezintă o pubescență cenușiu-albicioasă fină. Articolele antenale 2-3 roșcate. Scapul cu vârful curbat, prevăzut cu un smoc de peri albicioși. Ochii mari și ușor convecși. Pronotul cilindric, acoperit cu o punctuație foarte fină, aproape neaparentă, ceva mai accentuată pe marginea sa anterioară și înaintea bazei. Marginile laterale ale pronotului sunt înguste și arcuite în sus, cu unghiurile posterioare rotunjite. Unghiurile anterioare ale pronotului ușor rotunjite. De-a lungul marginii anterioare și a marginilor laterale sunt prezente câteva puncte adâncite. Elitrele portocalii, prevăzute cu o punctuație fină și uniformă. Este vizibilă o pată humerală de formă ovală, iar postmedian prezintă o bandă lată transversală, de culoare neagră, care este întreruptă la sutură și nu atinge marginea laterală a elitrei (fig.278a). Epipleurele elitrelor ajung până la nivelul coxelor posterioare, iar unghiul sutural al elitrei este rotunjit. Sternitele abdominale lucioase, cu puncte adâncite relativ dese. Pigidiul prezintă o tuberozitate înălțată. L = 7-11 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu o impresiune puternic adâncită și netedă, iar marginea sa posterioară are o știrbitură mediană.

♀ Impresiunea ultimului sternit abdominal este superficială, mai îngustă. Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal are o concavitate lată.

-ab. *connexa* Frick. Dunga transversală neagră nu este întreruptă la sutură (fig.278b).

Apare în lunile mai-iunie, fiind frecventă mai ales pe *Salix* sp., dar poate fi găsită și pe specii de *Prunus*, *Dorycnium*. Larvele și pupele se dezvoltă în furnicarele de *Formica rufa*.

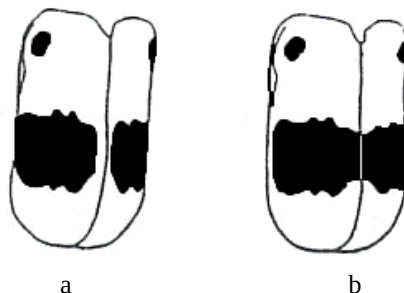

Fig. 278

Desenul elitrelor la *Clytra laeviuscula* (după Z. Kaszab)

a-forma *typica*, b-ab. *connexa*.

4a *Clytra quadripunctata appendicina* Lacordaire Pronotul este puternic convex și foarte fin punctat. Bordura marginilor laterale ale pronotului lată și uniform ridicată, lângă bordura laterală nu se află o impresiune longitudinală. Lângă marginile laterale ale pronotului punctuația este ceva mai accentuată, dar suprafața pronotului nu este încrețită. Pata humerală este mică, pata neagră postmediană este de obicei pătrată, fiind formată prin contopirea unei pete interioare cu una exterioară mai mică (fig.279 f-g). Varietate ceva mai alungită și mai mică. L = 8-10 mm.

Comună, întâlnită frecvent pe frunze de *Salix* sp. din mai până în iulie.

4b *Clytra quadripunctata quadripunctata* Linnaeus (*quadrisignata* Mark.)

Capul, pronotul, picioarele și partea ventrală a corpului negre. Articolele antenale 2-3 parțial sau în totalitate de culoare roșcată. Elitrele galben-roșcate prevăzute cu pete negre. Pata neagră humerală este mică, iar pata neagră postmediană are de asemenea dimensiuni mai reduse, ea nu ajunge la nivelul suturii sau a marginilor laterale (fig.279 a-e). Primul articol de la baza antenelor puternic alungit și pubescent. Ochii mari și convecși. Pronotul dreptunghiular, ușor transvers, cu marginile laterale evident îngustate anterior. Bordura marginilor laterale ale pronotului lată și plană, delimitată de pronot printr-o impresiune longitudinală ± încrețită. Discul pronotului este bombat și punctat. Epipleurele elitrelor bine dezvoltate, ele ajung pînă la nivelul ultimului sternit abdominal. Unghiul sutural al elitrelor este obtuz. Abdomenul mat, prevăzut cu rugozități granulate dese. Pigidiul lipsit de o tuberozitate vizibilă. L = 8-12 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu o impresiune adâncită de dimensiuni mai mari, netedă, nepunctată. Marginea posterioară a ultimului sternit abdominal uniform rotunjită.

♀ Impresiunea adâncită a ultimului sternit abdominal este mai mică, iar marginea sa posterioară prezintă o știrbitură mediană.

Plantele gazdă sunt specii din genurile *Crataegus*, *Quercus*, *Betula*, *Salix*. Larvele se dezvoltă în furnicare ce aparțin speciei *Formica rufa*, *F. pratensis* și *F. exsecta*.

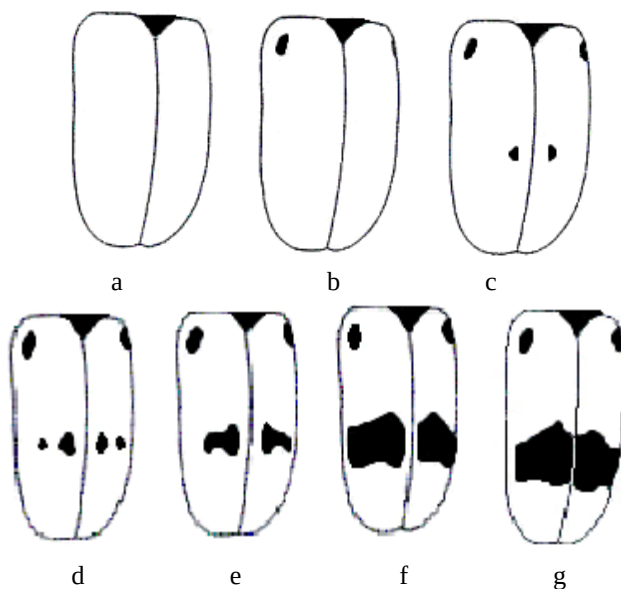

Fig. 279

Desenul elitrelor la *Clytra quadripunctata* (după A. Warchalowski)

7 Genul *Tituboea* Lacordaire

(*Antipa Deg.*)

Capul are dimensiuni mai reduse decât pronotul. Ochii sunt ovali, iar marginea anterioară a labrumului este concavă. Vertexul convex. Antenele serate și aplatizate începând cu articolul 4, cele mijlocii fiind extrem de lățite. Articolele antenale 2 și 3 au dimensiuni aproximativ egale. Pronotul convex cu unghiurile posterioare rotunjite. Bordura bazei pronotului nu se ridică peste nivelul elitrelor. Scutelul este triunghiular, lățit, cu vârful puțin mai ridicat decât baza elitrelor. Suprafața pronotului și elitrelor prezintă o punctuație neuniformă. Picioarele anterioare sunt lungi, ♂ au picioarele anterioare de aproape două ori mai lungi decât ♀ și au de asemenea tibiile curbate. Toate tarsele mai scurte decât tibiile, iar metatarsele sunt lungi și subțiri.

În fauna României este prezentă o singură specie.

***Tituboea macropus* Illiger** Pronotul și elitrele galben-roșcate. Suprafața elitrelor prezintă câte 3 pete negre: o pată humerală mică și alte două pete postmediane care adesea se pot contopi. Partea ventrală a corpului, scutelul și tarsele negre. Picioarele în cea mai mare parte galbene. Tibiile și baza articolelor tarsale la ♂ galbene sau femurele, trohanterele, coxele și tarsele la ♂ negre. Primele 3 articole antenale sunt complet galbene, al 4-lea este parțial galben, începând cu articolul 5 ele sunt negre. Capul prezintă după ochi câte o gropiță mică, iar între locul de inserție al antenelor există o carenă alungită. L = 6,5-11 mm.

♂ Picioarele anterioare sunt foarte lungi, cu tibiile anterioare de asemenea foarte lungi și puternic curbate. Capul este mai lățit, iar pronotul este aproximativ la fel de lat cât elitrele.

♀ Picioarele anterioare sunt de două ori mai scurte decât ale ♂. Capul are dimensiuni mai reduse. Baza pronotului este mai îngustă decât marginea anterioară a elitrelor.

O întâlnim în regiunile montane și pe dealuri pe pante uscate cu expoziție sudică. La șes se găsește pe soluri nisipoase cu dune, pe ierburi de stepă. Plantele gazdă sunt *Anthyllus vulneraria* și *Dorycnium germanicum*.

3 Subfamilia Chrysomelinae

Corpul poate fi emisferic, eliptic, oval sau alungit, ± convex dorsal. Partea dorsală a corpului glabră, iar cea ventrală poate avea rareori o pilozitate fină. Capul rotunjit anterior, înfundat în pronot până la nivelul ochilor, cu tâmpilele absente. Privit de sus capul este greu vizibil. Fruntea ușor convexă, cu un șanțuleț longitudinal median, situat între inserția antenelor. Clipeul transvers, de dimensiuni reduse, separat de frunte. Mandibulele scurte și lățite, prevăzute în partea anterioară cu zimțișori mici. Ochii alungiți și înguști, cu marginea internă ușor știrbită. Antenele sunt depărtate între ele la bază, ele ating $\frac{1}{2}$ sau $\frac{3}{4}$ din lungimea corpului. Ultimele 5 articole antenale sunt puțin lățite și ușor comprimate. Pronotul cilindric, aproximativ la fel de lat cât elitrele, transvers, mai rar pătrat. Elitrele cu umerii ± proeminenți, epipleurele elitrelor lățite, ele ajung până la apex sau până la nivelul treimii posterioare. Coxele anterioare transverse, ± proeminente. Picioarele scurte și robuste cu femurele de obicei măciucate. Tibiile au vârful rotunjit sau porțiunea apicală a tibiilor poate fi lățită și denticulată. Primele 3 articole tarsale ușor lățite. Al 2-lea articol tarsal este scurt, articolul 3 nu este evident bilobat, iar articolul terminal alungit. Ghearele de regulă simple și nedenticulate.

În fauna României există 18 genuri cu mai multe specii.

Cheia genurilor

1. Epipleurele elitrelor lăţite, ele se prelungesc până în zona apicală (fig.280a).....**8 *Timarcha* Latr.**
- Epipleurele elitrelor mai înguste, ele nu depăşesc jumătatea postmediană a elitrei (fig.280b).....**2**

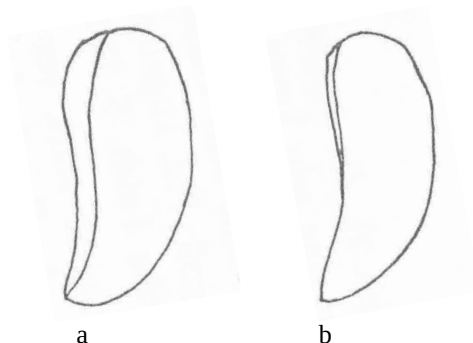

Fig. 280

Elitrele (văzute din profil) la Chrysomelinae (după H. Freude)

a-*Timarcha* sp., b-*Chrysolina* sp.

2. Apexul elitrelor prezintă perişori extrem de fini (fig.281a).....**3**
- Elitrele cu apexul glabru (fig.281b).....**5**

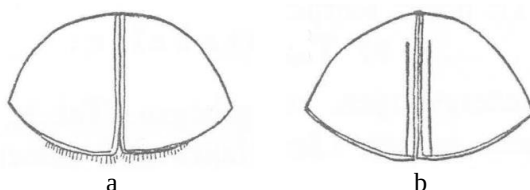

Fig. 281

Apexul elitrelor la Chrysomelinae (după H. Freude)

a-*Chrysolina* sp., b-*Gastrophysa* sp.

3. Articolul terminal al palpiilor maxilari este mai îngust şi mai scurt decât penultimul articol (fig.282a). Elitrele albe sau alb-gălbui cu dungi negre.....**9 *Leptinotarsa* Chevr.**
- Ultimul articol al palpiilor maxilari cel puţin la fel de lung cât articolul precedent (fig.282b). Elitrele prezintă un alt colorit.....**4**

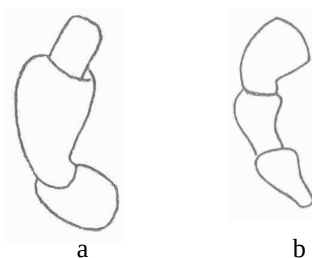

Fig. 282

Palpii maxilari la Chrysomelinae (după H. Freude)

a-*Leptinotarsa* sp., b-*Chrysolina* sp.

4. Corpul scurt, rotunjit sau oval, convex dorsal. Umerii elitrelor slab conturați. Metasternul (măsurat la mijloc) este mai scurt sau cel mult la fel de lung cât primul sternit abdominal (fig.283a).....**10 *Chrysolina* Motsch.**
- Corpul alungit, ± aplatizat. Umerii elitrelor proeminenți. Metasternul (măsurat la mijloc) este mai lung decât primul sternit abdominal (fig.283b)....**11 *Oreina* Chevr.**

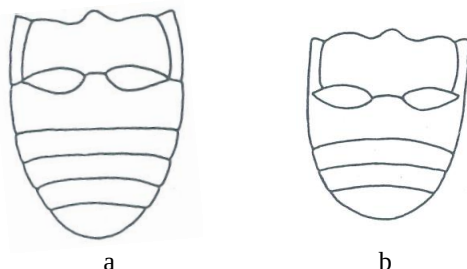

Fig. 283

Metasternul și sternitele abdominale la Chrysomelinae (după A. Warchalowski)

a-*Chrysolina* sp., b-*Oreina* sp.

5. Pronotul la fel de lat sau puțin mai îngust decât elitrele. Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de o umflătură bombată de forma unui lob alungit.....**12 *Entomoscelis* Chevr.**
- Pronotul evident mai îngust decât elitrele, prevăzut de regulă cu un lob bombat, situat la nivelul marginilor laterale.....**6**
6. Marginile laterale ale pronotului fără o umflătură alungită. Marginea anterioară a metasternului prezintă o bordură accentuată la nivelul coxelor posterioare.....**13 *Plagiosterna* Motsch.**
- Pronotul are la nivelul marginilor laterale câte un lob umflat și alungit, bine delimitat printr-un șanțuleț sau printr-o impresiune adâncită, paralelă cu marginea laterală. Marginea anterioară a metasternului fără o bordură vizibilă.....**14 *Chrysomela* L.**

8 Genul *Timarcha* Latreille

Corpul puternic convex, negru sau negru-albăstrui, uneori de culoare verde cu reflexe violacee. Capul lățit și ușor turtit. Marginea anterioară a capului dreaptă cu labrumul puternic arcuit. Ochii înguști, ușor convecși. Mandibulele scurte și lățite. Labiumul puternic sinuat median. Antenele moniliforme, ele depășesc unghiurile posterioare ale pronotului, acesta din urmă prezintă de jur împrejur o bordură fină. Marginile laterale ale pronotului sunt arcuite în partea lor anterioară. Scutелul mic și lat, de formă triunghiulară. Elitrele lățite, lipsite de tuberculi humerali, sutura elitrelor fiind concrescută cu toracele și abdomenul. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Suprafața elitrelor granulată sau prevăzută cu o punctuație neuniformă. Epipleurele elitrelor late, dar ele nu ajung până la vârful elitrei. Pigidiul liber, neacoperit de elitre. Picioarele robuste cu femurele îngroșate, iar vârful femurelor posterioare depășește cu mult marginea elitrelor. Extremitatea apicală a tibiilor cu un șanțuleț mic pentru adăpostirea tarselor, ele sunt extrem de late, la ♀ articolele tarselor sunt lipsite de perișori fini, având o linie mediană lucioasă.

Adulții sunt întâlniți pe sol, sub pietre, între smocurile de iarbă, pe pășuni sau la liziera pădurilor. Larvele se dezvoltă în rădăcini și sub frunze. În fauna României sunt prezente 7 specii.

Cheia subgenurilor și a speciilor

1. Marginile pronotului prezintă o bordură bine conturată (fig.284a). Tarsele anterioare la ♂ puțin mai lățe decât tarsele ♀.....

.....1 Subgenul *Metallotimarcha* Motsch.

- Pronotul cu marginile lipsite de o bordură vizibilă (fig.284b). Tarsele anterioare ale ♂ puternic lățite, fiind mai late decât tarsele ♀.....2

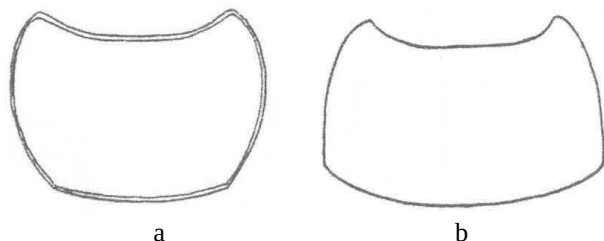

Fig. 284

Pronotul la *Timarcha* (după H. Freude)

a-*Timarcha tenebricosa*, b-*T. metallica*.

2. Carena de lângă marginile laterale ale elitrelor fină, ea nu ajunge până la vârful elitrei (fig.285a). Tarsele posterioare la ♂ complet acoperite cu o pilozitate alcătuită din peri țepoși, uneori articolele 1 și 2 pot avea o linie mediană glabră.....

..... 2 Subgenul *Timarcha* s. str.

- Carena de lângă marginile laterale ale elitrelor bine conturată, complet dezvoltată pe toată lungimea elitrei (fig.285b). Toate articolele tarselor posterioare ale ♀ prezintă o linie mediană glabră..... 3 Subgenul *Timarchostoma* Motsch.

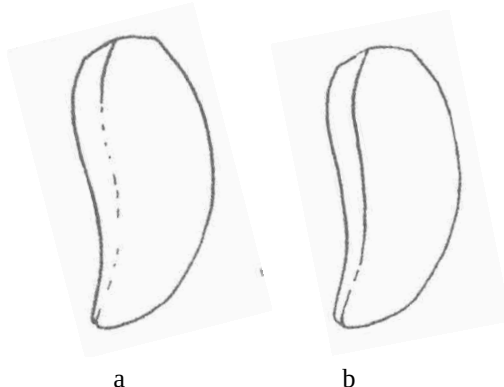

Fig. 285

Elitrele văzute din profil la *Timarcha* (după H. Freude)

a-*Timarcha rugulosa*, b-*T. goettingensis*.

1 Subgenul *Metallotimarcha* Motschulsky

1. Antenele scurte. Marginile laterale ale pronotului ușor îngustate spre bază, pronotul având cea mai mare lățime în partea sa mediană.....1 *T. metallica* Laich.

- Antenele sunt mai lungi. Pronotul trapeziform, având cea mai mare lățime la baza sa..... 2 *T. gibba* Hagenbach

2 Subgenul *Timarcha* s. str.

1. Marginile laterale ale pronotului $\pm$ paralele în jumătatea lor postmediană.....**3 *T. corinthia* Fairm.**
- Pronotul cu marginile laterale rotunjite.....**2**
2. Talia redusă (8-11 mm). Suprafața pronotului prezintă o punctuație dublă. Elitrele au rugozități granulate mari. Mezosternul lățit și trunchiat la bază (fig.286a).....**4 *T. rugulosa* Schaef.**
- Este cea mai mare specie a genului (12-18 mm). Pronotul cordiform cu o punctuație simplă. Elitrele relativ lucioase, prevăzute cu puncte dese și accentuate. Mezosternul mai lung decât lat, el prezintă o formațiune bazală triunghiulară (fig.286b).....**5 *T. tenebricosa* F.**

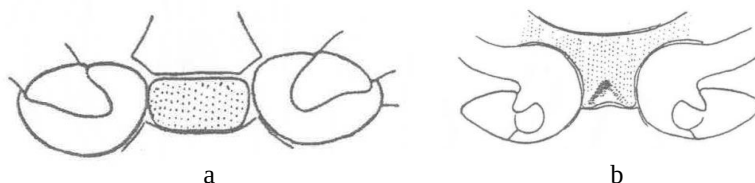

Fig. 286

Mezosternul la *Timarcha* (după H. Freude)

a-*Timarcha rugulosa*, b-*T. tenebricosa*.

3 Subgenul *Timarchostoma* Motschulsky

4. Corpul albastru sau violet, extrem de rar negru-unicolor, iar lungimea corpului este mai redusă (8-11 mm). Elitrele prezintă o punctuație deasă, relativ accentuată, interstriurile elitrelor fiind lipsite de rugozități înălțate. Epipleurele elitrelor cu microsculpturi fine.....**6 *T. goettingensis* L.**
- Corpul întotdeauna negru-unicolor, ♀ au o lungime mai mare (12-14 mm). Elitrele cu o punctuație grosieră și accentuată, între punctele accentuate se află granulații ușor înălțate. Epipleurele elitrelor prezintă microsculpturi grosiere.....**7 *T. pratensis* Duft.**

1 *Timarcha metallica* Laichartig Corpul oval-lățit, maroniu sau negru-maroniu, cu un luciu bronzat. Palpii, antenele și picioarele au un colorit variabil de la roșcat-maroniu la negru. Capul dezvoltat, prevăzut cu o punctuație rară, impresiunile frontale sunt scurte și superficiale. Primele 5 articole de la baza antenelor glabre, în rest antenele sunt acoperite cu o pubescență galben-maronie. Pronotul dreptunghiular, de aproximativ două ori mai lat decât lung, puternic convex dorsal. Suprafața pronotului cu o punctuație accentuată, iar baza pronotului prezintă o tivitură pe toată lungimea ei și are puncte mai fine. Marginile laterale ale pronotului arcuite, lipsite de o bordură vizibilă, având cea mai mare lățime în partea sa antemediană, mai rar marginile laterale pot fi paralele. Elitrele nu sunt sudate în dreptul suturii. Discul elitrelor cu o punctuație deasă, $\pm$ accentuată. Interstriurile elitrelor netede ori prevăzute cu o punctuație rară. Uneori întreaga suprafață a elitrelor prezintă microgranulații, iar punctele se contopesc sub forma unor linii fine. Prosternul lățit, fin granulat. Mezosternul scurt, transvers, cu marginea posterioară de la nivelul coxelor mediane dreaptă. L = 6-10 mm.

♂ Elitrele sferice. Primele 3 articole ale tarselor anterioare mai late decât la ♀.

♀ Elitrele oval-lățite.

-ab. *splendens* Matzek Coloritul corpului cu un luciu accentuat violet, roșietic sau maroniu.

-ab. *wendleri* Fleisch. Corpul cu un luciu albastru-verzui, ± negricios, iar antenele și picioarele au un luciu bronzat-maroniu, cu reflexe roșcate.

2 *Timarcha gibba* Hagenbach Partea dorsală a corpului neagră, prevăzută cu o punctuație fină și deasă. Marginile laterale ale pronotului ± paralele postmedian, antemedian ele se îngustează spre partea anterioară. L = 8-11 mm.

În zona montană și subalpină.

3 *Timarcha corinthia* Fairmaire (*violaceonigra* Deg.) Corpul mat, negru-unicolor, dorsal uneori violaceu cu reflexe albastre sau verzui. Partea ventrală a corpului și picioarele de culoare violetă sau verzuie și lucioasă. Capul prezintă o punctuație deasă, mai rar el poate fi neted, nepunctat. Scapul voluminos, iar ultimele 5 articole antenale distale sunt ușor dilatate și mate. Pronotul puternic transvers, dreptunghiular, de aproximativ 2-2,5 ori mai lat decât lung. Marginea anterioară a pronotului dreaptă, unghiurile anterioare ale pronotului fiind rotunjite, marginile laterale puțin rotunjite, iar unghiurile posterioare drepte sau ușor obtuze. Suprafața pronotului prezintă o punctuație uniformă, deasă și accentuată, dar de-a lungul discului pronotului și pe toate marginile pot fi vizibile puncte fine și dese. Elitrele ating cea mai mare lățime în treimea lor postmediană. Suprafața elitrelor cu puncte rare, dispuse neuniform, dar mai accentuate decât cele de pe pronot. Interstriurile elitrelor plane, prevăzute cu puncte fine și izolate, uneori cu granulații fine. Mezosternul puțin mai lat decât prosternul, marginea posterioară a mezosternului de regulă adânc despicată. L = 10-13 mm.

♂ Antenele ating jumătate din lungimea corpului. Tarsele anterioare lățite.

♀ Antenele sunt mai scurte.

-ab. *aerea* Fairm. Elitrele arămii sau roșcat-arămii.

-ab. *purpurascens* Mars. Elitrele purpurii.

-ab. *rugosa* Duft. Suprafața elitrelor prezintă rugozități granulate.

Specie răspândită numai în Banat. Preferă terenurile calcaroase.

4 *Timarcha rugulosa* Schaeffer Corpul oval-lățit și convex, negru-albăstrui cu irizații violacee, violet, albastru sau albastru-verzui. Marginile laterale ale pronotului arcuite, cu o tivitură fină pe toată lungimea lor. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă, alcătuită din puncte accentuate, printre care se află intercalate puncte mai fine. Marginea anterioară a mezosternului dreaptă. Elitrele prezintă o punctuație neuniformă și accentuată. L = 8-13 mm.

-ab. *lomnickii* Mill. Tivitura de pe marginile laterale ale pronotului nu atinge baza, ștergându-se în fața unghiurilor posterioare.

Răspândită de-a lungul lanțului carpatic din Moravia până în România.

5 *Timarcha tenebricosa* Fabricius Partea dorsală a corpului de culoare negru-mată, uneori cu reflexe metalice albăstrui sau verzui. Mai rar coloritul poate fi uneori violet, albastru, verzui sau arămiu. Antenele scurte, cu primele 6 articole bazale albastre. Pronotul lățit antemedian. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație uniformă dar rară, iar intervalele dintre puncte au rugozități extrem de fine. Este cea mai mare specie a genului. Marginea posterioară a mezosternului despicată între coxele mediane. L = 13-18 mm.

În zona colinară sub pietre sau printre firele de iarbă.

6 *Timarcha goettingensis* Linnaeus (*coriaria* Laich., *violaceonigra* Ws.)

Dorsal negru și mat, albastru-violet sau verzui-lucios. Picioarele și partea ventrală a corpului violet-aprinsă sau verde-lucioasă. Pronotul dreptunghiular, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Elitrele cu puncte accentuate, intervalele dintre puncte fără sau numai pe alocuri cu rizuri fine. Epipleurele elitrelor fin punctate, ele nu sunt încrețite. L = 8-12 mm.

♂ Tarsele picioarelor anterioare, mediane și posterioare puternic lățite.

-ab. *caerulescens* Cs. Corpul în întregime albastru, albastru-violet sau alămiu.

7 *Timarcha pratensis* Duftschmidt

Corpul de regulă negru-unicolor. Pronotul transvers, dreptunghiular, cu unghiurile anterioare ascuțite și cele posterioare lățit-rotunjite. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Elitrele cu puncte accentuate, între rândurile de puncte fiind prezente rizuri extrem de fine. Epipleurele elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, posterior ele sunt încrețite. L = 10-14 mm.

♂ Tarsele picioarelor anterioare, mediane și posterioare puternic lățite.

-ab. *Paul-Meyeri* Stiller Spațiul dintre rândurile de puncte este neted și lucios.

Specie montană.

9 Genul *Leptinotarsa* Chevrolat

Corpul oval-lățit, puternic convex dorsal. Ultimul articol al palpiilor labiali este mult mai scurt și mai îngust decât penultimul (fig.282a, pag.367). Pronotul dreptunghiular, cu marginile laterale anterior arcuite și îngustate, prevăzute cu o bordură accentuată. Elitrele scurte cu tuberculii humerali proeminenți. Suprafața elitrelor cu rânduri longitudinale de puncte, epipleurele elitrelor au spre vârf perișori fini. Aripile membranoase bine dezvoltate. Picioarele îngroșate, cu tibiile lățite apical, articolele tarsale sunt late, prevăzute cu perișori pe partea ventrală. Ultimul sternit abdominal sinuat.

În fauna României o singură specie.

***Leptinotarsa decemlineata* Say** Adultul are corpul de formă ovală, bombat dorsal. Capul galben, cu marginea posterioară neagră, având pe frunte o pată de formă variabilă. Antenele sunt alcătuite din 11 articole și ajung până la baza pronotului. Sutura elitrelor cu o tivitură fină, fiecare elită prezintă câte 5 dungi longitudinale negre, dunga a 2-a și a 3-a se unesc spre vârf. Picioarele roșcat-maronii, cu articolele tarsale de culoare neagră. Partea ventrală a corpului alb-gălbuie, printre care se află intercalate puncte negre. L = 5,5-12 mm.

-ab. *paulojuncta* Pic Benzile longitudinale negre 2 și 3 se contopesc la mijloc (fig.287b, pag.373).

-ab. *externejuncta* Pic Benzile 3 și 4 de pe elitre contopite posthumeral (fig.287c, pag.373).

-ab. *bijuncta* Pic Benzile negre 3 și 4 de pe elitre sunt contopite atât posthumeral cât și antemedian (fig.287d, pag.373).

-ab. *mediosignata* Pic Benzile negre 3 și 4 se unesc numai la mijloc (fig.287e, pag.373).

-ab. *basijuncta* Pic Benzile negre de pe elitre 2 și 3 se unesc la bază (fig.287f, pag.373).

-ab. *atrocephala* Pic Capul de culoare neagră, cel mult cu o pată galbenă.

-ab. unidivisa Pic A 4-a bandă neagră de pe elitre este întreruptă la mijloc (fig.287g).

-ab. nigra Machatschke Corpul negru-unicolor. Varietate extrem de rară. Dăunător la cartof și la tomate.

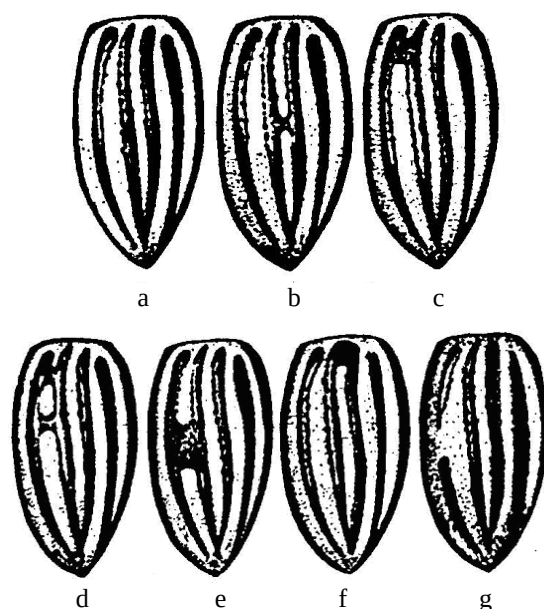

Fig. 287

Variabilitatea elitrelor la *Leptinotarsa* (după Z. Kaszab)

a-forma *typica*, b-ab. *paulojuncta* Pic, c-ab. *externejuncta* Pic, d-ab. *bijuncta* Pic, e-ab. *mediosignata* Pic, f-ab. *basijuncta* Pic, g-ab. *unidivisa* Pic.

10 Genul *Chrysolina* Motschulsky (*Chrysomela* L.)

Corpul eliptic, de multe ori emisferic, puternic convex. Capul este retras în pronot până la nivelul marginii posterioare a ochilor, aceștia din urmă fiind alungiți, orientați vertical. Marginea anterioară a labrumului dreaptă sau ușor sinuată. Antenele lungi, puțin lățite începând cu articolul 6. Pronotul transvers, marginea sa anterioară și marginile laterale prezintă o bordură pronunțată. Baza pronotului cu o bordură fină sau este lipsită de o bordură vizibilă. Lobul lateral al pronotului de regulă umflat și separat de discul pronotului printr-un șanțuleț neted sau punctat. Elitrele scurte, cu marginile laterale paralele sau ușor lățite posterior, suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă, care uneori este dispusă sub forma unor șiruri regulate sau neregulate de puncte. La unele specii elitrele prezintă câte 10 rânduri longitudinale de puncte (fig.288, pag.374). Epipleurele elitrelor cu perișori fini, clar vizibili. Proeminența prosternului se prelungește cu excavația mezosternului. Picioarele robuste, cu articolele tarsale late și pubescente pe fața lor ventrală. La ♂ articolele tarsale sunt ceva mai lățite.

O parte din speciile acestui gen le găsim pe plantele erbacee, altele între rădăcinile ierburilor, sub pietre sau pe sol. Sunt întâlnite din zona de șes până în etajul alpin. Unele specii sunt lipsite de aripi membranoase sau cu rudimente de aripi, acestea având o răspândire mai restrânsă.

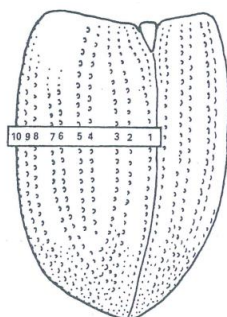

Fig. 288
Numerotarea rândurilor de puncte ale elitrei la *Chrysolina*
(după A. Warchalowski)

Cheia speciilor

1. Marginile laterale ale elitrelor prezintă o bordură gălbuie sau roșcată, iar coloritul părții dorsale a corpului este negru, albastru-negricios, violet sau bronzat-arămiu..2
- Elitrele sunt lipsite de o bordură laterală de nuanță deschisă, uneori ele pot fi roșii unicolore.....7
2. Suprafața elitrelor cu striuri sau cu rânduri de puncte.....1 *C. carnifex* F.
- Elitrele prezintă o punctuație neuniformă.....3
3. Umflătura de la nivelul marginilor laterale ale pronotului netedă, puternic bombată, separată de discul pronotului printr-o impresiune adâncită. Elitrele ± emisferice, luate împreună ele sunt puțin mai lungi decât late. (fig.289a). Epimerele prosternului nu sunt carenate sau convexe.....2 *C. fimbrialis* Küst.
- Umflătura marginilor laterale ale pronotului prezintă câteva puncte izolate. Elitrele mai lungi, (luate împreună) de 1,5-2 ori mai lungi decât late. (fig.289b). Epimerele prosternului carenate ori convexe.....4

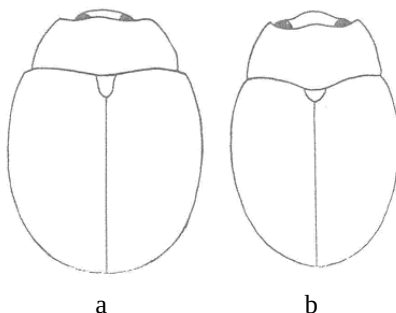

Fig. 289
Partea dorsală a corpului la *Chrysolina* (după H. Freude)
a-*Chrysolina fimbrialis*, b-*C. sanguinolenta*.

4. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație fină și deasă, iar baza elitrelor are o bordură roșcată. Articolul terminal al palpilor maxilari este mai îngroșat la ♂ decât la ♀.....3 *C. limbata* F.
- Elitrele au o punctuație accentuată. Baza elitrelor prezintă extrem de rar o bordură roșcată. La ambele sexe ultimul articol al palpilor maxilari are dimensiuni egale...5

5. Pronotul trapezoidal, cu marginile laterale drepte (fig.290a, pag.376). Elitrele scurte.....**4 C. rossia Ill.**
- Marginile laterale ale pronotului rotunjite. Elitrele luate împreună sunt de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât late.....**6**
6. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, marginea sa anterioară este ușor arcuită, iar unghiurile sale anterioare sunt ușor proeminente (fig.290b, pag.376).....**5 C. sanguinolenta L.**
- Pronotul cu marginile laterale ușor rotunjite, îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului dreaptă, iar unghiurile sale anterioare sunt evident proeminente (fig.290c, pag.376).....**6 C. gypsophilae Küst.**
7. Pronotul neted, cu microsculpturi fine sau cu o punctuație omogenă extrem de fină, umflătura marginilor lui laterale este delimitată printr-o linie dreaptă (fig.290d, pag.376).....**7 C. oricalcia Müll.**
- Marginile laterale ale pronotului cu un rând de puncte accentuate situat în prelungirea șanțulețului bazal.....**8**
8. Suprafața elitrelor cu rânduri longitudinale de puncte.....**8 C. susterai Bech.**
- Elitrele au o punctuație neuniformă.....**9**
9. Partea ventrală a corpului și epipleurele elitrelor roșcat-maronii sau negre-maronii, adesea cu reflexe metalice. Antenele și picioarele roșcat-maronii sau maroniu-negricioase.....**10**
- Corpul cu partea ventrală neagră, albastră, violetă sau verde, mai rar roșcat-maronie, dar în acest caz ea prezintă un luciu metalic bronzat. Antenele și picioarele negre-maronii sau ele prezintă un alt colorit cu reflexe metalice vii.....**16**
10. Aripile membranoase sunt prezente.....**9 C. staphylaea L.**
- Aripile membranoase lipsesc.....**11**
11. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, adesea ușor îngustate anterior.....**12**
- Pronotul tronconic, cu marginile laterale drepte, îngustate de la bază spre vârf.....**14**
12. Umflătura marginilor laterale ale pronotului lipsește sau ea este rudimentară.....**10a C. rufa frieseri Bechyné**
- Marginile laterale ale pronotului prezintă o umflătură accentuată.....**13**
13. Umflătura marginilor laterale ale pronotului este delimitată printr-un șanțuleț adâncit numai în jumătatea sa postmediană.....**11 C. marcasitica Germ.**
- Umflătura marginilor laterale ale pronotului este delimitată pe toată lungimea sa.....**12 C. purpurascens Germ.**
14. Ultimul articol al palpiilor maxilari la ♂ este puternic lățit, de două ori mai lat decât lung.....**10b C. rufa crassicollis Suffr.**
- Articolul terminal al palpiilor maxilari la ♂ este ușor lățit.....**15**
15. Talia redusă (5,5-9,5 mm). Corpul ± emisferic, purpuriu sau arămiu. Primul articol al tarselor anterioare la ♂ este mai îngust decât articolul 3.....**13 C. globosa Panz.**
- Corpul de dimensiuni mai mari (7,5-10 mm), ușor alungit, negru cu reflexe arămii slabe. Varietățile de colorit pot fi verzi, măslinii sau verzi-arămii. La ♂ primul articol al tarselor anterioare este la fel de lat sau mai lat comparativ cu articolul 3.....**14 C. umbratilis Ws.**
16. Pronotul tronconic, cu marginile laterale drepte, îngustate de la bază spre vârf.....**15 C. haemoptera L.**
- Marginile laterale ale pronotului rotunjite sau ± paralele.....**17**
17. Palpii maronii, iar tarsele sunt roșcate de nuanță deschisă. Atât palpii cât și tarsele sunt lipsite de luciu metalic.....**16 C. sturmi Westh.**
- Palpii și tarsele albastru-închise ori negre, uneori ele pot avea o nuanță întunecată cu reflexe metalice.....**18**

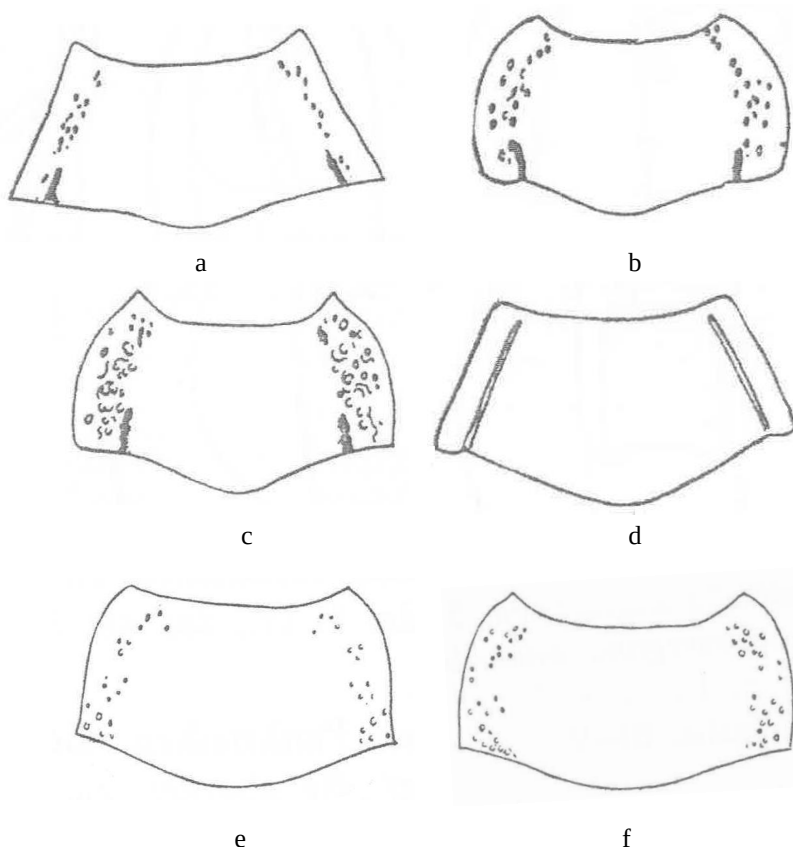

Fig. 290

Pronotul la *Chrysolina* (după H. Freude)

a-*Chrysolina rossia*, b-*C. sanguinolenta*, c-*C. gypsophylae*, d-*C. oricalcia*, e-*C. graminis*, f-*C. herbacea*.

18. Copul albastru, verde sau bronzat, cu elitrele roșcat-maronii.....**17 *C. polita* L.**
— Partea dorsală a corpului unicoloră de nuanță închisă, adesea verde-metalică sau albastră, mai rar neagră.....**19**
19. Baza elitrei este lipsită de o depresiune transversală situată în vecinătatea marginii laterale. Tuberculii humerali sunt absenți.....**20**
— Elitrele cu o depresiune bazală situată lângă marginile laterale, iar tuberculii humerali sunt bine conturați.....**21**
20. Talia redusă (6,5-9 mm). Impresiunea adâncită ce delimitează umflătura marginii laterale a pronotului prezintă puncte accentuate. Corpul lucios cu reflexe metalice. Suprafața capului prezintă o punctuație ștearsă.....**18 *C. globipennis* Suffr.**
— Corpul de dimensiuni mai mari (8-13 mm). Elitrele mate. Capul și pronotul cu o punctuație accentuată.....**19 *C. olivieri* Bed.**
21. Umflătura marginilor laterale ale pronotului este delimitată de o brazdă adâncită, punctată în partea sa posterioară.....**20 *C. cerealis* L.**
— Umflătura marginilor laterale ale pronotului este delimitată de disc prin câteva puncte accentuate, fiind lipsită de o brazdă adâncită.....**22**

22. Marginile laterale ale pronotului $\pm$ paralele postmedian, antemedian ele sunt rotunjite și îngustate (fig.290e, pag.376). Epipleurele se întind pe toată lungimea elitrei. Suprafața pronotului prezintă o punctuație dublă, alcătuită din puncte accentuate și din puncte mai fine.....**21 C. graminis L.**
- Pronotul cu marginile laterale rotunjite și îngustate de la bază spre vârf (fig.290f, pag.376). Epipleurele sunt prezente numai în jumătatea antemediană a elitrei. Discul pronotului are o punctuație simplă.....**23**
23. Marginile laterale ale prosternului prezintă o tivitură fină (fig.291a), iar suprafața prosternului are rugozități transversale accentuate.....**22 C. herbacea Duft.**
- Bordura marginilor laterale ale prosternului este lățită (fig.291b), suprafața prosternului netedă, lucioasă, lipsită de rugozități transversale.....**23 C. coerulans Scriba**

Alte specii: *Chrysolina kuesteri* Heliessen L = 7-9 mm.

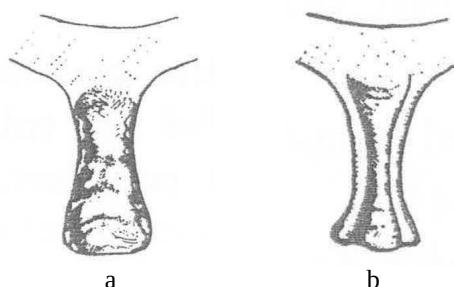

Fig. 291

Prosternul la *Chrysolina* (după H. Freude)

a-*Chrysolina herbacea*, b-*C. coerulans*.

1 *Chrysolina carnifex* Fabricius Corpul negru cu un luciu brun-arămiu. Suprafața pronotului prezintă o punctuație accentuată. Lobul de la nivelul marginilor laterale ale pronotului este delimitat spre interior prin puncte accentuate sau printr-o impresiune ușor adâncită. Suprafața elitrelor cu șiruri accentuate de puncte grupate două câte două. Interstriurile plane, prevăzute cu o punctuație fină. Dunga galben-roșcată de la nivelul marginilor laterale ale elitrelor este vizibilă uneori numai la capătul elitrelor, fiind $\pm$ ștearsă anterior. L = 5,5-9 mm, (de regulă 7-8 mm).

-forma tipica Dunga roșcată laterală a elitrelor este bine vizibilă, cu marginile laterale paralele.

-ab. *coerulescens* Suffr. Marginile laterale ale elitrelor sunt lipsite de o dungă roșcată.

-ab. *planitiae* Kasz. Dunga roșcată laterală a elitrelor este ștearsă antemedian, pe margini ea se contopește cu culoarea de bază.

-ab. *konowi* Ws. Elitrele predominant roșii, cu o dungă suturală slab conturată de culoare închisă.

Planta gazdă: *Artemisia campestris*.

2 *Chrysolina fimbrialis* Küster Discul pronotului fin punctat, cu spațiile dintre puncte striate, iar șanțul lateral al pronotului are puncte mari, dezordonate. Elitrele maroniu-negricioase, fără luciu metalic. Punctuația elitrelor accentuată, mai fină și mai deasă spre apex. L = 8-12 mm.

În zona montană și colinară pe *Salvia glutinosa*.

Cheia varietăților

1. Bordura și părțile laterale ale elitrelor sunt de culoare roșcat-maronie sau galben-maronie.....2
- Elitrele negre sau maroniu-negricioase, marginile lor laterale fiind lipsite de o dungă roșcată de nuanță mai deschisă.....3
2. Punctuația elitrelor mai fină și mai rară, punctuația secundară fină și pe alocuri deasă, dar lângă bază punctuația este relativ accentuată. Bordura laterală a elitrelor mai lată și se extinde la nivelul marginii anterioare până la scutel. De culoare albastru-negricioasă cu un luciu bronzat.....*ssp. avulsa* Bechyné
- Punctuația elitrelor accentuată, iar spațiile dintre punctele mari sunt lipsite de o punctuație de fond fină. Bordura marginilor laterale ale elitrelor de culoare deschisă, este mai îngustă și nu se prelungește la nivelul marginii anterioare.....*ab. redtenbacheri* Bechyné
3. Coloritul corpului albastru-negricios.....*ab. hungarica* Fuss
- De culoare albastru-intensă.....*ab. manicata* Bechyné

3 *Chrysolina limbata* Fabricius Corpul oval, cu marginile laterale uniform rotunjite. De culoare neagră cu un luciu mătăsos. Partea dorsală a corpului cu reflexe metalice gălbui, verzui sau albastre, ventral coloritul este albăstriu. Fața ventrală a primelor două articole antenale, o bordură lată la nivelul marginii anterioare și marginilor laterale ale elitrelor de nuanță roșcată. La exemplarele din colecții bordura elitrelor este gălbuie. Suprafața capului cu o punctuație fină și rară. Pronotul transvers, de peste două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale paralele de la bază până în zona mediană, la ♂ acestea pot fi ușor lățite și rotunjite. Marginile laterale ale pronotului sunt puternic îngustate antemedian. Unghiurile pronotului lipsite de peri sau pori setigeri. Lobul lateral al pronotului este delimitat anterior printr-un șanțuleț adânc și îngust. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație fină și uniformă, interstriurile pot fi punctate sau striate, însă ele sunt lipsite de rugozități vizibile. Articolele tarsale atât la ♂ cât și la ♀ fără o linie mediană glabră. L = 6-8,5 mm.

— *ssp. findeli* Suffr. Corpul mare și lățit (7,5-10 mm). Bordura roșie de la nivelul marginilor laterale ale elitrelor atinge 1/3 din lungimea elitrei. ♂ lucioși, ♀ mate.

Relativ frecventă în regiunea de șes și colinară, pe *Plantago* sp.

4 *Chrysolina rossia* Illiger Partea dorsală a corpului albastru-negricioasă, uneori negru-violacee, iar cea ventrală albastră de nuanță albastru-deschisă cu reflexe violacee. Marginile laterale ale elitrelor prezintă câte o bordură lată, de nuanță roșcată. Pronotul plan, prevăzut cu o punctuație fină și cu câte o impresiune laterală, mai adâncită la bază. Lobul lateral al pronotului este bombat, paralel cu marginile laterale. Suprafața elitrelor cu o punctuație neuniformă și accentuată, lângă marginile laterale punctele sunt dispuse în șiruri. L = 7-9 mm.

♂ Partea dorsală a corpului lucioasă.

♀ Corpul mat dorsal.

Specie răspândită în zona de câmpie.

5 *Chrysolina sanguinolenta* Linnaeus (*marginalis* Duft.) Corpul albastru sau negru-violaceu. Antenele scurte cu articolele 3-5 ușor îngroșate spre vârf, iar marginea externă a articolului terminal este oblic-trunchiată. Dunga laterală roșcată a elitrelor este lată și bine conturată, ea se extinde până la nivelul șirurilor de puncte. Pronotul cu marginile laterale ± paralele, ușor îngustate antemedian. Lobul lateral al

pronotului puțin bombat, prevăzut cu reticulații și cu o punctuație extrem de fină, fiind delimitat de disc printr-o impresiune adâncită. Jumătatea antemediană a elitrelor cu o punctuație accentuată, uneori fiind vizibile rugozități granulate. Lângă marginile laterale ale elitrelor se găsesc cel puțin două șiruri de puncte, intervalul dintre cele două șiruri este cât jumătate din lățimea primului șir de la marginea elitrei. L = 7-9 mm.

-ab. richteri Roub. Se deosebește de forma tipică prin dispariția parțială a dungii roșcate de lângă marginile laterale ale elitrelor, numai baza elitrelor și o pată humerală rămân roșii.

Planta gazdă este *Linaria vulgaris*, dar mai poate fi întâlnită pe *Urtica urens*, *Verbascum* sp. și *Lychnis* sp. Coleopterele au două generații pe an.

6 *Chrysolina gypsophilae* Küster Corpul oval-alungit, eliptic, albastru cu luciu metalic, albastru-negricios sau violet-închis, mai rar negru. Epipleurele elitrelor și o bordură îngustă pe marginile laterale cărămizii, la exemplarele preparate culoarea devine galben-roșcată. Bordura roșcată se continuă anterior spre tuberculi humerali ajungând până la cel de-al 2 lea rând de puncte de lângă sutură. Antenele subțiri, fața ventrală a primelor două articole antenale roșcată, iar articolele 3-5 sunt ușor îngroșate spre vârf. Marginile laterale ale pronotului se îngustează de la bază spre marginea anterioară, iar discul pronotului prezintă o punctuație slabă. Lobii laterali ai pronotului voluminoși, delimitați de discul pronotului printr-un șanțuleț adâncit. Marginile laterale și unghiurile pronotului sunt lipsite de pori și peri setigeri. Suprafața elitrelor cu o punctuație accentuată, la nivelul marginii laterale ale elitrelor este prezent un singur șir de puncte, lângă care se află puncte mari și adânci. Aripile membranoase sunt prezente. L = 8-11 mm.

-ab. lucidicollis Küst. Discul pronotului neted și lucios.

-ab. gaubili Luc Marginile laterale ale elitrelor cu o bordură lată de nuanță roșcată.

Rară în zona de șes și colinară, pe *Linaria* sp. și *Salvia* sp.

7 *Chrysolina oricalcia* O. F. Müller Corpul oval-lățit, eliptic, uniform îngustat anterior și posterior, dorsal convex și neted. Coloritul părții dorsale a corpului variabil: maroniu și lucios, verde, albastru, roșcat-arămiu sau negru. Ventral verde-negricios ori albastru-negricios, cu reflexe metalice arămii. Antenele și tarsele negre, primele două articole de la baza antenelor și ghearele sunt gălbui. Pronotul trapeziform, cu suprafața extrem de lucioasă. Marginile laterale ale pronotului sunt ușor rotunjite, iar toate unghiurile pronotului sunt ascuțite, prevăzute cu pori setigeri. Lobul lateral umflat al pronotului lățit, delimitat spre interior de un șanțuleț mai adâncit anterior și posterior, superficial în partea sa mediană. Elitrele prezintă câte 9 rânduri de puncte rare și adâncite. La baza elitrei, spre vârf și lângă sutură punctele pot fi uneori mai superficiale. Intervalele dintre rândurile de puncte netede, prevăzute cu o punctuație de fond extrem de fină. Aripile membranoase sunt prezente. L = 6,6-8,5 mm.

La ♂ tarsele mai lățite comparativ cu tarsele de la ♀.

-ab. lamina F. Corpul de culoare verde-metalică, de nuanță închisă.

-ab. laevicollis Ol. Capul și pronotul verzui-negricioase cu luciu metalic. Elitrele albastru-verzui, albastre sau violete.

-ab. roscida Bechyné Corpul roșcat-arămiu.

-ab. protrusa Bechyné De culoare roșie-aprinsă.

-ab. pagana Bechyné Pronotul albastru, iar elitrele au o nuanță violacee.

-**ab. dieneri Merk.** Pronotul albastru sau albastru-verzui, elitrele maronii cu reflexe slabe albastre sau verzui.

-**ab. nigricollis Ws.** Pronotul negru, elitrele maronii cu luciu metalic.

-**ab. atrocoerulea Depoli** Corpul unicolor albastru-azuriu.

-**ab. vieta Bechyné** În întregime negru, cu un luciu foarte slab.

Este răspândită în zona montană și colinară pe *Anthriscus silvestris*, *Chaerophyllum aureum* și *Populus nigra*.

8 *Chrysolina susterai* Bechyné (morio Kry.) Corpul masiv, puternic convex, de culoare maronie cu luciu metalic sau negru cu luciu arămiu. Suprafața pronotului prezintă o punctuație fină și uniformă, iar linia adâncită de lângă marginile sale laterale este lipsită de puncte adâncite. Șirurile de puncte de pe elitre sunt accentuate, punctele fiind distanțate între ele. Suprafața pronotului și elitrelor cu o punctuație fină. L = 7-10 mm.

Pe pantele line cu ierburi de stepă.

9 *Chrysolina staphylaea* Linnaeus Corpul lucios, oval-scurtat, puternic bombat. De culoare roșcată, partea dorsală a corpului cu un luciu metalic gălbui, verzui sau verde-măsliniu de nuanță închisă, mai rar poate fi lipsit de luciu metalic. Pronotul puternic transvers, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Lobul din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului este delimitat spre interior mai puternic spre bază, dar impresiunea ajunge până aproape de marginea anterioară. Discul pronotului are o punctuație fină, iar lobii umflați de lângă marginile laterale prezintă puncte abia vizibile. Suprafața elitrelor cu puncte fine dispuse neuniform, uneori punctele se pot alinia sub forma unor rânduri grupate două câte două. Interstriile elitrelor cu puncte și cu reticulații extrem de fine, la ♂ interstriile pot fi netede, nepunctate. Aripile membranoase sunt prezente. L = 6-9 mm.

-**ab. sharpi Fowl.** Partea dorsală a corpului brun-arămie, de nuanță închisă.

-**ab. subferruginea Suffr.** Dorsal roșcat cu elitrele lucioase, prevăzute cu o punctuație extrem de fină.

În fânețe umede de la începutul primăverii până la sfârșitul toamnei, pe specii de *Mentha*, *Melissa* și *Ocimum*. Coleopterele au două generații pe an.

10a *Chrysolina rufa frieseri* Bechyné Prezintă de asemenea un colorit extrem de variabil. Corpul roșcat-maroniu cu un luciu accentuat, de nuanță bronzată. Ultimul articol al palpiilor maxilari lățit. Baza pronotului la fel de lată sau puțin mai îngustă decât baza elitrelor, iar suprafața pronotului prezintă de regulă o punctuație fină și deasă. Elitrele mai lucioase decât pronotul, prevăzute cu puncte rare și accentuate, spațiile dintre rândurile de puncte fiind ușor punctate. L = 7-10 mm.

♂ Ultimul articol al palpiilor maxilari ușor lățit (fig.292a, pag.381).

♀ Ultimul articol al palpiilor maxilari este lățit în formă de secure (fig.292b, pag.381).

Specie montană ce trăiește pe *Petasites* sp., fiind răspândită în Europa Centrală și de sud-est.

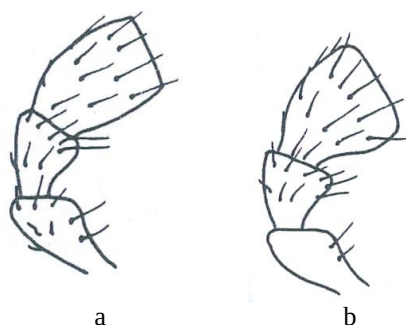

Fig. 292

Palpii maxilari la *Chrysolina rufa frieseri* (după A. Warchalowski)
a-*Chrysolina rufa frieseri* (♂), b-*Chrysolina rufa frieseri* (♀).

10b *Chrysolina rufa crassicollis* Suffrian Corpul roșcat-maroniu cu un luciu violaceu sau arămiu, ventral cu reflexe metalice. Pronotul cu marginile laterale paralele, ușor curbate anterior. Punctuația pronotului fină și deasă, cu puncte mai accentuate la nivelul șanțulețelor laterale. Punctele de pe elitre sunt aranjate pe alocuri în șiruri neregulate. L ♂ = 7,0-8,5 mm ; ♀ = 8,5-10 mm.

În fauna noastră este răspândită în Banat și în vestul Transilvaniei.

11 *Chrysolina marcasitica* Germar Corpul oval-lățit și puțin bombat, brun-arămiu, roșcat-arămiu, verde-măsliniu sau albastru-negricios și lucios. Partea ventrală a corpului arămiu-mată. Marginile laterale ale pronotului ± paralele în prima treime bazală, apoi ele se arcuiesc și se îngustează spre vârf. Lobul umflat din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului bine dezvoltat, delimitat de disc numai în jumătatea lui posterioară, printr-o brazdă adâncită. Elitrele lucioase, prevăzute cu o punctuație accentuată și cu o punctuație de fond extrem de fină. L = 7,0-9,5 mm.

-ssp. ***turgida* Ws.** Dorsal brun-arămiu, cu pronotul mai puțin lucios. Suprafața pronotului prezintă o punctuație mai accentuată, uneori între puncte pot fi prezente strii fine.

-ab. ***gerhardii* Ws.** Corpul roșcat-arămiu cu reflexe purpurii.

-ab. ***pannonica* Ws.** Verde-măsliniu, de nuanță închisă. Palpii și picioarele maroniu-negricioase.

-ab. ***bokori* Cs.** Coloritul albastru-negricios, uneori cu reflexe metalice slabe violacee.

În Europa două subspecii dintre care una este prezentă și în fauna României. Plantele gazdă sunt *Chaerophyllum hirsutum* și *C. aromaticum*.

12 *Chrysolina purpurascens* Germar Corpul oval, la ♀ lățit și rotunjit, dorsal albastru-negricios cu reflexe purpurii, castaniu-închise cu reflexe arămii, mai rar neagru-mat sau verde-negricios. La exemplarele vii este adesea vizibil un luciu metalic arămiu. Partea ventrală a corpului are o culoare castaniu-închisă cu luciu metalic. Antenele, palpii și picioarele roșcat-maronii sau maroniu-negricioase, în ultimul caz scapul este roșcat. Capul lucios, prevăzut cu o punctuație fină și rară, cu clipeul scurtat și cu fruntea ușor bombată. Antenele scurte, cu ultimele 5 atricole terminale ușor lățite, articolul 3 atinge jumătate din lungimea articolului 2. Pronotul transvers, discul pronotului prezintă o punctuație fină și rară, iar lobii de la nivelul

marginilor laterale au puncte extrem de fine. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, $\pm$ paralele în prima treime bazală. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte. Lobul lateral al pronotului este lățit, delimitat de disc pe toată lungimea lui printr-un șanțuleț adâncit postmedian și printr-o impresiune antemediană superficială, ușor cutată. Elitrele convexe, puțin mai late decât baza pronotului cu umerii rotunjiți. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, mai rar punctele sunt dispuse neuniform. Adesea în jumătatea antemediană a elitrelor, lângă marginile laterale pot fi prezente 3 perechi de rânduri de puncte și încă un rând lângă sutură la nivelul ultimii pătrimi posterioare a elitrei. Interstriurile elitrelor prezintă o punctuație fină și rară. Metasternul cu o punctuație accentuată, iar partea discală a sternitelor abdominale este nepunctată și lucioasă. L = 6-9 mm.

-ab. picea Ws. Partea dorsală a corpului verde-negricioasă cu reflexe arămii.

-ab. avia Ws. Dorsal maroniu-închis ori negru-mat, numai marginile laterale ale corpului pot avea o bordură albastru-negricioasă.

În zona montană, sub pietre și mușchi. Adulții pot fi prezenți pe *Stellaria nemorum*.

13 *Chrysolina globosa* Panzer Corpul de culoare roșcat-arămie, lucios, uneori cu un luciu arămiu de nuanță mai deschisă. Ventral de obicei maroniu, fără luciu metalic. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și rară. Elitrele au o punctuație neuniformă, spațiile dintre punctele mari prezintă o punctuație de fond extrem de fină. L = 5,5-8,5 mm.

Planta gazdă este *Salvia glutinosa*.

14 *Chrysolina umbratilis* Weise Corpul negru-unicolor. Lobul lateral al pronotului aplatizat, iar limitele lobului sunt șterse chiar la bază. Elitrele cu o punctuație neuniformă, relativ accentuată, spațiile dintre puncte au o punctuație similară cu cea de pe pronot. Pretarsul picioarelor anterioare mai lat decât articolul 3. L = 7-10 mm.

-ab. olivicolor Ws. De culoare verde-măslinie, $\pm$ negricioasă.

-ab. olivaceocuprea Bechyné Corpul verde-măsliniu cu un luciu arămiu.

Specie răspândită în zona montană, planta gazdă este *Senecio nemorensis*.

15 *Chrysolina haemoptera* Linnaeus Corpul oval și convex, albastru-negricios cu luciu metalic, negru-violet sau purpuriu, mai rar verde sau cu reflexe metalice arămii. Uneori coloritul corpului poate fi negru-metalic ori negru cu reflexe bronzate. Partea ventrală a corpului are de regulă o nuanță întunecată. Antenele negre, acoperite cu o pilozitate gălbuie, partea ventrală a primelor articole antenale poate avea o nuanță mai deschisă. Suprafața pronotului fin punctată, numai clipeul are o punctuație mai accentuată. Pronotul trapeziform, prevăzut cu o punctuație fină și deasă, numai lângă marginile sale laterale sunt prezente câteva puncte mai accentuate. Umflătura marginilor laterale ale pronotului este slab delimitată. Elitrele în dreptul umerilor puțin mai late decât baza pronotului. Suprafața elitrelor cu o punctuație accentuată și neuniformă, pe alocuri punctele sunt dispuse în șiruri, iar spațiile dintre puncte sunt lucioase, prevăzute cu o punctuație fină și neuniformă. Aripile membranoase sunt prezente. L = 5,5-9 mm.

În zona de șes și colinară prin iarbă și sub pietre. Adulții mai pot fi prezenți pe specii de *Plantago*, *Achillea* și *Tanacetum*.

16 *Chrysolina sturmi* Westhoff (*goettingensis* L., *violacea* Ws.) Corpul oval, dorsal violet-închis. Partea ventrală a corpului, antenele și picioarele violet sau albastre, de nuanță deschisă. Palpii și tarsele roșcate. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și rară, numai la nivelul clipeului punctuația este mai accentuată și relativ deasă. Palpii bine dezvoltati. Pronotul ușor convex, cu marginile laterale rotunjite de la bază spre mijloc. Discul pronotului are o punctuație fină și deasă, spre margini punctuația devine mai accentuată. Elitrele au puncte mai accentuate comparativ cu punctele de pe pronot, uneori punctele formează rânduri incomplete. L = 6-10 mm.

♂ Marginile laterale ale pronotului sunt ± paralele antemedian.

♀ Pronotul cu marginile laterale îngustate și rotunjite în partea lor antemediană.

-**ab. *sturmi* Westh.** Partea dorsală a corpului neagră cu luciu metalic.

-**ab. *polonica* Ws.** Partea dorsală uneori și cea ventrală a corpului cu excepția bazei antenelor, palpilor și tarselor albastră-verzuie sau verde-gălbuie de nuanță deschisă.

O întâlnim pe vegetația din zonele aride sau sub pietre, din aprilie până în septembrie. Coleopterele au două generații pe an.

17 *Chrysolina polita* Linnaeus Partea dorsală a corpului netedă și lucioasă, puternic convexă. Capul și pronotul de culoare verde-aurie, elitrele brun-roșcate. Uneori discul pronotului poate avea reflexe alămii sau bronzate. Partea ventrală a corpului albastru-verzuie. Pronotul pătrat cu marginile laterale ± paralele, ușor îngustate și rotunjite anterior. Discul pronotului prezintă o punctuație bine vizibilă, la nivelul lobilor laterali punctuația este mai accentuată. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă. L = 6,5-8,5 mm.

-**ab. *kafcana* Rtt.** Pronotul alămiu, elitrele negre cu luciu metalic.

Frecventă în locuri umede, la marginea stufărișurilor, atât în zonele de șes cât și în cele colinare. Specie polifagă întâlnită pe *Mentha aquatica*, *Lycopus europaeus*, *Nepeta cataria*, *Glaucoma hederacea*, *Salvia pratensis*, mai rar pe *Melissa* sp., *Origanum* sp., *Salix* sp. și *Populus* sp.

18 *Chrysolina globipennis* Suffrian Corpul violet-roșcat, uneori cu nuanțe verzui, cu luciu metalic. Suprafața capului cu puncte ± șterse. Punctuația pronotului fină și rară, elitrele au puncte dese. Impresiunea adâncită ce delimitează umflătura marginilor laterale ale pronotului prezintă puncte adâncite. L ♂ = 6,5-9 mm; ♀ = 9-11 mm.

♀ Vârful articolului terminal al palpilor maxilari puternic trunchiat (fig.293c, pag.384).

-**ab. *marmarosensis* Suffr.** La fel ca forma tipică, însă corpul are o culoare măslinie, fără reflexe violacee.

-**ab. *styriaca* Bechyné** La fel ca forma tipică, însă corpul este albastru-violet sau albastru, fără nuanțe roșii.

Specie montană, răspândită în Carpații Meridionali și Munții Apuseni. Plantele gazdă sunt *Salvia glutinosa* și diferite specii de *Mentha*.

19 *Chrysolina olivieri* Bedel (*coerulea* Ol.) Corpul scurt și lățit, puternic convex dorsal. Unicolor albastru-metalic sau albastru-violaceu, mai rar negru sau negru-albăstrui. Capul nu este vizibil când pronotul este privit de sus. Pronotul puternic transvers, de peste două ori mai lat decât lung, la ♀ discul pronotului fiind convex. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină. L = 8,5-13 mm.

♂ Ultimul articol al palpilor maxilari ușor lățit, cu unghiul interior lateral ușor ascuțit (fig.293a).

♀ Articolul terminal al palpilor maxilari mai lat, cu vârfuri rotunjite (fig.293b).

-**ssp. caerulea Cs.** Corpul de culoare albastru-violacee, mai rar cu un luciu verzui. Adâncitura pronotului este puternică și ajunge cel puțin până la 1/3 din lungimea pronotului. Punctuația pronotului fină și ștearsă, spațiul dintre puncte mai puțin lucios decât elitrele.

-**ssp. montanella Bechyné** La fel ca varietatea precedentă, dar culoarea este albastru-verzuie, iar adâncitura de la baza pronotului scurtă.

-**ssp. slovakia Bechyné** Mai mică decât forma tipică, pronotul mai lucios, iar punctuația elitrelor mai fină și mai rară.

-**ssp. subalpina Cs.** Mai mică decât forma tipică, de culoare albastru-negricioasă sau albastru-verzuie de nuanță întunecată. Pronotul mai lat în treimea sa anterioară, spre unghiurile posterioare îngustându-se ușor. Suprafața elitrelor cu strii dese, mai puțin lucioasă.

-**ssp. colina Cs.** Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului de culoare verde-negricioasă, numai picioarele sunt albastru-violete. De talie mică, suprafața corpului puțin lucioasă, cu o punctuație fină.

Răspândită în Munții Alpi și Carpați, în regiunile montane și submontane, pe *Salvia glutinosa*.

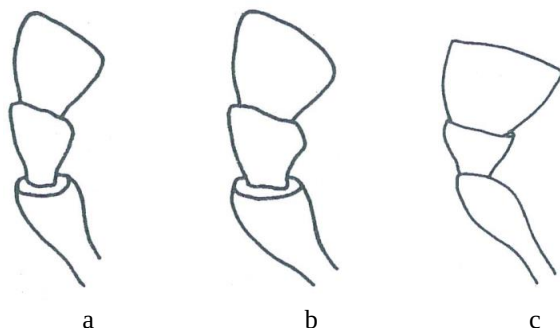

Fig. 293

Palpii maxilari la *Chrysolina olivieri* și *C. globipennis* (după A. Warchalowski)

a-*Chrysolina olivieri* (♂), b-*C. olivieri* (♀), c-*C. globipennis* (♀).

20 *Chrysolina cerealis* Linnaeus Corpul oval-alungit, lucios, la ♀ lățit postmedian, cu un colorit extrem de variabil: albastru, albastru-violaceu, verde sau galben-arămiu. Pronotul și elitrele adesea cu 3 dungi longitudinale violete, mai rar albastru-verzui sau verzi. Uneori elitrele pot avea o culoare roșie-aprinsă. Partea ventrală a corpului de nuanță violet-închisă, mai rar verde-metalică ori verde-arămie. Pronotul transvers, dreptunghiular de două ori mai lat decât lung. Punctuația pronotului dublă, cu o linie mediană netedă. Marginile laterale ale pronotului ± paralele postmedian, antemedian ele sunt arcuite și convergente anterior. Lobul lateral al pronotului lat și bombat, delimitat posterior de o gropiță adâncită. Fiecare elită prezintă câte 9 rânduri de puncte, grupate în perechi. Punctuația dintre rândurile de puncte de pe elitre este fină și rară. L = 5,5-11 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal este lipsit de o impresiune vizibilă, iar articolele tarsale sunt mai înguste decât vârful tibiilor.

Cheia subspeciilor

1. În jurul apexului elitrei este prezentă o punctuație fină și uniformă, lipsită de rugozități vizibile.....*ssp. cerealis* L.
— În jurul apexului elitrei există rugozități fine.....*ssp. bivittata* Schr.

-forma typica Capul roșcat-arămiu cu vertexul albastru. Pronotul roșcat-arămiu, cu o linie mediană și cu una sau două pete lângă marginile laterale de culoare violet-închisă. Pe elitre intervalele 2, 4 și 6 dintre rândurile de puncte precum și cele două spații laterale prezintă o nuanță roșu-aprinsă sau roșcat-arămie. Restul intervalelor de pe elitre sunt violete. Picioarele și partea ventrală a corpului roșu-violacee.

-ab. fulgens Duft. Elitrele de culoare roșie-aprinsă, cu linii longitudinale înălțate de culoare ceva mai închisă. Sutura elitrelor, bordura marginilor laterale și epipleurele elitrelor verzi. Intervalele 2 și 3 după umăr sunt verzi-unicolore sau verzui-violete.

-ab. alternans Panz. Dorsal predominant albastru, albastru-violet, uneori cu reflexe metalice roșcat-arămii, partea ventrală a corpului este negricioasă ori violetă. Benzile de pe partea dorsală a corpului sunt verzi sau albaste, ± șterse, uneori ele lipsesc.

-ab. ornata Ahr. Partea dorsală a corpului de culoare verde-intensă, două pete mediane pe pronot și striul sutural parțial galben-roșcate. Benzile longitudinale violete de pe intervalele 2-3 ale elitrelor se pot contopi.

-ab. octovittata Schr. Corpul albastru-unicolor ori violet cu reflexe arămii sau purpurii. Benzile longitudinale de pe elitre violet-negricioase, iar partea ventrală a corpului parțial cu un luciu metalic verzui.

-ab. livonica Motsch. Dorsal violet-închis, elitrele prezintă una sau mai multe benzi longitudinale negre.

-ab. melanaria Suffr. Partea dorsală a corpului negru-unicoloră.

-ab. fastidiata Bechyné Corpul predominant galben-auriu cu un luciu brun-arămiu.

-ab. hibernacea Bechyné Corpul albastru-violaceu cu un luciu albăstrui.

În regiunile montane și deluroase pe *Mentha longifolia*, *Thymus serpyllum*, *Crataegus* sp., *Sarothamnus* sp., *Artemisia* sp. și pe alte plante aromatice.

21 Chrysolina graminis Linnaeus Corpul lucios, uniform lățit și convex, de regulă verde-metalic, însă clipeul și o bordură lată la nivelul marginilor laterale ale elitrelor de culoare aurie sau arămie. Sutura elitrelor albastră. În unele cazuri pronotul, sutura și o dungă discală de pe elitre sunt verzi. Primele 6 articole de la baza antenelor de culoare verde-metalică, în rest antenele sunt albastru-negricioase. Uneori articolele 1-3 pot fi parțial roșcate. Pronotul transvers, lățit antemedian. Suprafața pronotului cu puncte rare dar accentuate, lobi de lângă marginile laterale ale pronotului sunt delimitați de puncte adâncite. Elitrele lățite posterior cu umerii rotunjiți și cu un tubercul humeral proeminent. Suprafața elitrelor are o punctuație accentuată, mai fină spre apex unde punctele sunt unite între ele prin strii fine. Rândurile de puncte sunt dispuse în șiruri regulate. Lângă marginea laterală a elitrei este vizibilă o impresiune subhumerală. L = 7-11 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit (fig.294a, pag.386).

♀ Ultimul sternit abdominal prezintă o știrbitură apicală (fig.294b, pag.386).

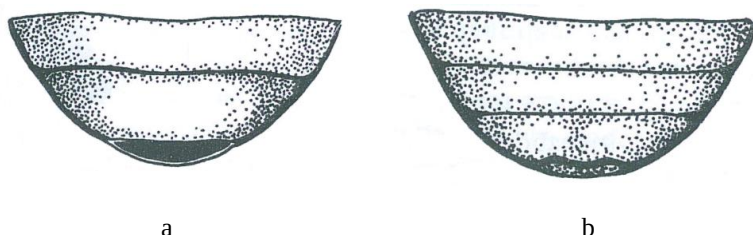

Fig. 294

Ultimele 3 sternite abdominale la *Chrysolina graminis* (după A. Warchalowski)
a-*Chrysolina graminis* (♂), b-*C. graminis* (♀).

-ab. semiviolacea Mallet Capul, pronotul, sutura elitrelor și o dungă mediană longitudinală pe elitre au o culoare albastru-violetă, în rest corpul este verde.

-ab. fulgida F. De culoare arămie sau roșu-aprinsă, dar sutura și o dungă longitudinală pe elitre au o culoare verde, uneori violetă.

-ab. nigrocuprea Mallet Corpul verde-arămiu de nuanță închisă, uneori capul și pronotul sunt alămii.

-ab. taupini Mallet Pronotul verde cu reflexe arămii, elitrele roșcat-arămii cu un luciu verzui.

Este relativ frecventă în pădurile de lângă luncile inundabile și în locuri umede, atât la șes cât și în zona colinară. Plantele gazdă sunt *Chrysanthemum vulgare* și diferite specii de *Tanacetum*.

22 *Chrysolina herbacea* Duftschmidt (*menthastri* Suffr.) Corpul lucios, verde sau albastru, mai rar negru, cu nuanțe verzi-aurii, albastru-verzui, verzi-măslinii și albastru-vioacee. Fața ventrală a primelor două articole de la baza antenelor adesea roșcată. Discul pronotului neted și nepunctat, prevăzut cu puncte extrem de fine sau el poate avea o punctuație relativ accentuată. Punctuația elitrelor este ceva mai accentuată decât punctuația pronotului, în zona preapicală punctele sunt legate între ele prin striuri fine. L = 6-11 mm.

♂ Corpul ușor alungit.

♀ Conturul corpului oval-lățit.

-ab. solistima Bechyné Corpul lucios, cu un colorit verde-olivaceu.

-ab. resplendens Suffr. De culoare verde-metalică cu luciu auriu.

-ab. thoracica Bechyné Capul și pronotul alămii, elitrele albastru-verzui.

-ab. cupreopurpurea Costa De culoare arămie, cu reflexe roșcate.

-ab. rugicollis Weidenb. Capul și pronotul albastre, elitrele verzi.

-ab. durabilis Bechyné De culoare albastră-închisă.

-ab. expectata Bechyné Corpul albastru-violet.

-ab. paveli Kasz. De culoare neagră cu reflexe slabe albastrii.

-ab. tollossana Buyss. Elitrele fin striate, lipsite de luciu metalic, de nuanță arămie.

-ab. cyaneonigra Joliv. Corpul negru cu reflexe albastrii, fără luciu metalic.

-ab. elaverensis Buyss. Corpul negru-mat, cu o tentă verzuie.

-ab. croatica Ws. Corpul verde-olivaceu, lipsit de luciu.

De la șes până în zona montană, în păduri de luncă sau pe lângă malurile apelor. Pe specii de *Mentha* și pe alte labiate aromatice.

23 *Chrysolina coerulans* Scriba (*violacea* Panz.) Corpul oval-alungit, convex dorsal și lucios. De culoare albastru-închisă ori albastru-verzuie, ventral violet. Fața ventrală a articolelor antenale și picioarele au o nuanță violacee. Marginile laterale și baza pronotului, o bandă longitudinală discală pe pronot, sutura și o dungă alungită de pe discul elitrelor violete. Unele exemplare au o culoare verde-metalică, cu palpii, fața anterioară a articolelor antenale, dunga longitudinală mediană de pe pronot, baza pronotului, sutura, o impresiune posthumerală de pe elitre și sternul albastre. Pronotul relativ convex cu marginile laterale îngustate anterior. Discul pronotului prezintă o punctuație fină și rară, iar lângă marginile laterale ale pronotului punctele sunt mai dese și mai accentuate. Lobul umflat din vecinătatea marginilor laterale ale pronotului este delimitat prin puncte foarte accentuate, uneori contopite sub forma unor rugozități. Punctuația elitrelor este mult mai fină, ea dispare spre apex, în acest loc fiind vizibile striuri fine. L = 7-8,5 mm.

♂ Primele 3 articole ale tarselor anterioare sunt mai late decât la ♀.

-**ab. *starhoni* Rtt.** Corpul verde, baza pronotului, marginile laterale, sutura și o dungă mediană longitudinală pe elitre au o culoare albastru-violetă.

-**ab. *adameki* Bechyné** Dorsal cu reflexe aurii, baza pronotului și sutura elitrelor au o culoare violetă.

-**ab. *evittata* Bechyné** Pronotul multicolor, elitrele verzi-aurii cu reflexe metalice albastrii.

În regiunile deluroase și montane, din mai până în iulie, pe *Mentha aquatica* și pe diferite specii de *Salix*.

11 Genul *Oreina* Chevrolat

(*Chrysochloa* Hope)

Corpul alungit, cu marginile laterale ± paralele, uneori elitrele sunt lățite spre vârf. Suprafața corpului prezintă de regulă reflexe metalice. Antenele lungi și subțiri. Toate marginile pronotului prezintă o bordură fină. Elitrele alungite, marginile lor laterale au câte o tivitură îngustă spre partea lor posterioară. Punctuația elitrelor nu este dispusă sub forma unor șiruri longitudinale. Primul sternit abdominal este mai lung decât metasternul. Epipleurele elitrelor nu sunt vizibile privite de sus sau din profil.

În fauna României au fost semnalate 12 specii.

1. Ultimul articol al palpiilor maxilari cu vârful rotunjit (fig. 295c).....2
— Articolul terminal al palpiilor maxilari prezintă vârful trunchiat (fig. 295 a-b).....3

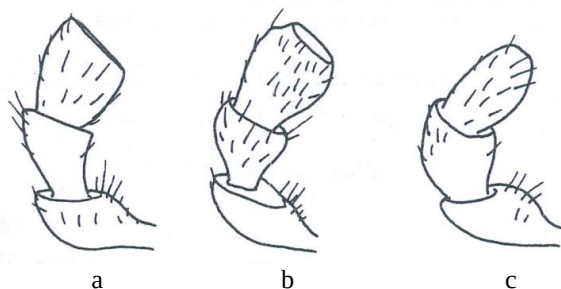

Fig. 295

Palpii maxilari la *Oreina* (după A. Warchalovski)

a-*Oreina intricata*, b-*O. plagiata*, c-*O. cacaliae senecionis*.

2. Corpul mai îngust, cu marginile laterale ale elitrelor $\pm$ paralele. Lobul marginilor laterale ale pronotului punctat, parțial sau în totalitate.....
1 *O. cacaliae senecionis* Schumm.
- Corpul masiv, lătit posterior, cu elitrele oval-alungite. Lobul marginilor laterale ale pronotului neted, nepunctat.....2 *O. speciosissima* Scop.
3. Epipleurele elitrelor lățite, ele se prelungesc până la nivelul celui de-al 2 lea sternit abdominal (fig.296a).....3 *O. caerulea* Ol.
- Epipleurele elitrelor mai înguste și mai scurte, prelungindu-se până în vecinătatea marginii posterioare a primului sternit abdominal (fig.296b).....4
4. Ultimul articol al palpiilor maxilari tronconic, cu vârful retezat (fig.295a, pag.387).....5
- Articolul terminal al palpiilor maxilari piriform, cu vârful ușor trunchiat (fig.295b, pag.387).....9
5. Vârful apofizei prosternului ușor sinuat median (fig.297a).....
4 *O. intricata* Germ.
- Apofiza prosternului fără o sinuozitate mediană (fig.297b).....6

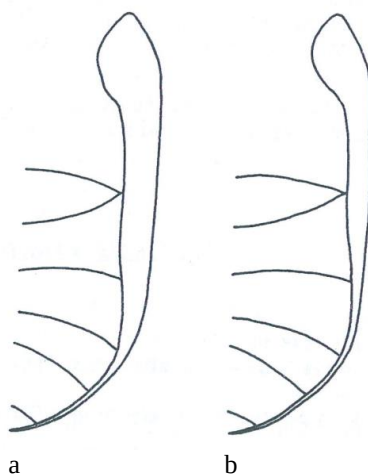

Fig. 296
Epipleurele elitrelor la *Oreina* (după A. Warchalovski)
 a-*Oreina rugulosa*, b-*O. cacaliae senecionis*.

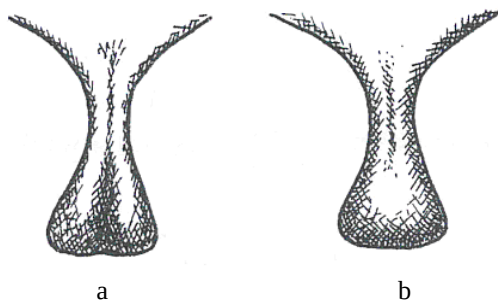

Fig. 297
Prosternul la *Oreina* (după A. Warchalovski)
 a-*Oreina intricata*, b-*O. alpestris*.

6. Intervalele dintre rândurile de puncte ale elitrelor lucioase, lipsite de reticulații vizibile.....7
- Intervalele dintre rândurile de puncte mate, prevăzute cu granulații bine conturate 8
7. Lobii marginilor laterale ale pronotului aplatizați, delimitați de câte o impresiune laterală ușor adâncită. Discul pronotului cu puncte adâncite, spre margini punctuația este mai accentuată. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, lângă marginile laterale și spre partea posterioară a elitrelor sunt prezente rugozități fine.....5 ***O. alpestris* Schumm.**
- Marginile laterale ale pronotului cu lobi mai înălțați spre bază, delimitați de către un șanțuleț mai adâncit. Discul pronotului prezintă o punctuație fină și rară sau este prevăzut cu rugozități granulate. Punctuația de lângă sutura elitrelor este mai fină și mai rară.....6 ***O. bifrons* F.**
8. Lobii marginilor laterale ale pronotului bombați uniform. Elitrele la ♂ sunt lucioase, iar la ♀ sunt mate, adesea punctele de pe elite pot fi ± șterse.....7 ***O. viridis* Duft.**
- Lobii marginilor laterale ale pronotului sunt mai puternic bombați în partea lor anterioară. La ambele sexe elitrele sunt lucioase, cu puncte accentuate, între aceste puncte fiind prezente rugozități fine.....8 ***O. gloriosa pseudoliturata* Müll.**
9. Pronotul fără un șanțuleț median bine conturat, de regulă albastru-închis, verde, albastru-verzui, mai rar roșu-metalic sau arămiu.....9 ***O. virgulata* Germ.**
- Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un lob umflat, bine delimitat de un șanțuleț adâncit. Suprafața pronotului roșcată sau neagră.....10 ***O. plagiata* Suffr.**
- Alte specii: *Oreina tristis* Fabricius** L = 9-12 mm, ***O. variabilis* Weise** L = 9-11 mm.

1 *Oreina cacaliae senecionis* Schummel Partea dorsală a corpului albastru-lucioasă de nuanță deschisă, adesea cu reflexe metalice verzui, iar partea ventrală și îndeosebi picioarele de regulă albastre, albastru-verzui sau verzi-aurii. Uneori capul și pronotul sunt verzi cu reflexe metalice arămii. Elitrele sunt lipsite de o bandă longitudinală de nuanță întunecată. Palpii maxilari subțiri cu articolul terminal conic. Pronotul dreptunghiular, de aproximativ 1,3 ori mai lat decât lung, cu marginile laterale paralele în jumătatea postmediană, ușor ondulate înaintea unghiurilor posterioare. Unghiurile anterioare ascuțite, iar cele posterioare sunt obtuze, prevăzute cu un vârful mic și ascuțit. Discul pronotului ușor bombat, cu puncte rare dispuse neuniform. Convexitatea de la nivelul marginilor laterale ale pronotului este delimitată spre interior pe toată lungimea sa de o brazdă adâncită. Elitrele cu puncte rare dar accentuate, lângă marginile laterale ale elitrelor și spre vârful lor există rugozități fine. Primul articol de la baza tarselor mai lung decât articolele 2-3 luate împreună. L = 8-11 mm.

-ab. *cyanipennis* Ws. Suprafața corpului de culoare violetă, uneori discul pronotului poate fi albastru-verzui.

-ab. *janaceki* Ws. Corpul negru, uneori cu un luciu verde-olivaceu.

-ab. *tristicula* Ws. De culoare verde-măslinie.

-ab. *lissahorensis* Ws. Corpul verde-gălbui, cu excepția bazei pronotului și a suturii elitrelor care sunt verzi.

-ab. *fraudulenta* Ws. Corpul unicolor, verde sau galben-verzui.

-ab. *violaceicollis* Dep. Baza și marginile laterale ale elitrelor verzi, în rest este de culoare violetă.

-ab. *gabrielis* Dep. Corpul violet, cu baza și marginile laterale ale elitrelor verzi-aurii.

-ab. violacea Dep. Elitrele violetă sau de culoare albastru-închisă, prevăzute cu benzi negre.

Specie răspândită în zona colinară și montană. Plantele gazdă sunt *Senecio sp.*, *Eupatorium sp.*, *Petasites sp.* și *Tussilago sp.*

2 *Oreina speciosissima Scopoli* Conturul corpului oval și lățit postmedian, dorsal verde-lucios sau verde-auriu. Baza pronotului, sutura și o bandă longitudinală discală pe elitre de nuanță violaceu-negricioasă ori albastră. Partea ventrală a corpului albastru-verzuie cu reflexe metalice, în unele cazuri marginile laterale ale sternului și abdomenului au o culoare violetă. Pronotul puternic transvers, cu marginile laterale puternic îngustate în prima treime anterioară. Unghiurile posterioare ale pronotului drepte, lipsite de un vârf ascuțit. Discul pronotului puternic bombat anterior, lucios, cu o punctuație fină și rară. Convexitatea de lângă marginile laterale ale pronotului netedă, nepunctată, fiind delimitată la bază de o brazdă adâncită. Elitrele prezintă o punctuație deasă și uniformă, fără rugozități fine. Adesea pe suprafața elitrelor pot fi vizibile dungi mediane longitudinale netede și lucioase. L = 6,5-10 mm.

♂ Vârful ultimului sternit abdominal trunchiat, prevăzut cu o linie mediană fină, slab conturată.

-ssp. *juncorum Suffr.* Corpul îngustat, de dimensiuni mai reduse, verde-unicolor. Cele două brazde situate la baza convexităților laterale ale pronotului sunt mai superficiale. Tuberculi humerali ai elitrelor mai accentuați. Este răspândită în Ardeal și de-a lungul lanțului carpatic.

-ab. *stilleri Cs.* Marginile pronotului și cea mai mare parte a elitrelor de culoare roșcat-arămie. O bandă suturală longitudinală și una pe mijlocul elitrelor au o culoare albastră sau verde.

-ab. *schummeli Ws.* Coloritul de bază este verde-albăstrui, însă dunga de pe mijlocul elitrelor și sutura sunt negre.

-ab. *carpathica Kr.* De culoare albastră sau albastru-negricioasă.

-ab. *nigrescens Letzn.* Corpul aproape în totalitate negru-unicolor.

-ab. *herculis Kasz.* De culoare verde-intensă, sutura și o bandă mediană longitudinală pe elitre de culoare albastră sau violetă.

-ab. *letzneri Ws.* Prezintă un colorit roșu-aprins, uneori marginile pronotului, sutura și o bandă discală longitudinală pe elitre de nuanță verde sau albastră.

-ab. *violacea Letzn.* Corpul predominant violet-negricios.

-ab. *fuscaenea Schumm.* De nuanță maroniu-închisă cu reflexe arămii.

Din mai până în septembrie pe *Senecio nemorensis* și *Adenostyles albifrons*.

3 *Oreina caerulea Olivier (rugulosa Suffr.)* De culoare violet-închisă, albastră sau albastru-negricioasă, relativ lucioasă. Pronotul puternic transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale ușor ondulate înaintea unghiurilor posterioare. Discul pronotului puțin lucios, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată. Suprafața elitrelor cu puncte dese, lângă marginile elitrelor sunt prezente rugozități fine. L = 9-12 mm.

-ab. *gaertneri Letzn.* Suprafața corpului verde-metalică sau verde-aurie.

-ab. *nigritula Ws.* Corpul negru, ușor lucios.

Planta gazdă este *Centaurea jacea*.

4 *Oreina intricata Germar* Corpul masiv, oval-scurtat, dorsal albastru-închis, albastru-deschis ori roșcat-violet, mai rar negru. Partea ventrală a corpului de culoare albastru-deschisă ori verzuie. Antenele, piesele bucale și picioarele albastru-verzui. Vârful primelor 2-3 articole antenale de la baza antenelor cu o nuanță roșcată.

Suprafața capului puternic punctată, prevăzută pe laturi cu rugozități fine. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung și lățit la bază. Suprafața pronotului are o punctuație neuniformă. Marginile laterale ale pronotului puternic arcuite, ușor ondulate înaintea unghiurilor posterioare. Discul pronotului plat, iar convexitatea de lângă marginile laterale ale pronotului este plană, prevăzută cu o punctuație accentuată. Unghiurile posterioare ale pronotului proeminează spre exterior sub forma unui vârf ascuțit. Elitrele lățite posterior, prevăzute cu o punctuație deasă și accentuată, uneori pe întreaga suprafață a elitrelor sunt prezente rugozități granulate. L = 7-10 mm.

-ab. intricata Germ. Partea dorsală a corpului albastru-negricioasă, violetă sau neagră, relativ lucioasă.

-ab. anderschi Duft. Corpul lucios, verde-metalic sau verde-auriu. Antenele și picioarele de culoare verde-metalică, iar sternul și abdomenul sunt predominant albastru-verzui. Brazdele care delimitează lobi laterali ai pronotului sunt mai adâncite la bază. Microgranulațiile elitrelor mai fine, iar lângă sutură sunt vizibile puncte ± șterse.

-ab. amethystina Ws. De culoare violet-deschisă ori albastru-verzuie.

-ab. seminigra Ws. Corpul aproape în totalitate negru, numai marginile laterale ale corpului au o culoare albastră sau violetă.

Frecventă în regiunile colinare pe *Senecio nemoralis*, *Adenostyles* sp. și *Mulgedium* sp.

5 *Oreina alpestris* Schummel Corpul oval-alungit și lucios, cu un colorit extrem de variabil. Capul, pronotul, palpii, antenele, picioarele și partea ventrală a corpului de nuanță verzuie. Elitrele albastru-închise, relativ lucioase. Uneori partea dorsală a corpului poate prezenta reflexe metalice, verzi, albastre sau arămii. Vârful scapului roșcat, iar fața ventrală a celui de-al 2 lea articol antenal este parțial sau în totalitate roșcată. Ultimele 6 articole antenale ușor îngroșate. Pronotul puțin mai lung decât lat, având cea mai mare lățime în prima treime antemediană. Suprafața pronotului ușor bombată, prevăzută cu o punctuație dublă, neuniformă. Convexitatea de lângă marginile laterale ale pronotului este puternic bombată, la bază fiind mai îngustă și slab conturată. Suprafața ei prezintă o punctuație deasă și accentuată, iar spre bază sunt vizibile microgranulații fine. Marginile laterale ale pronotului ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, anterior ele sunt îngustate și arcuite, uneori ele pot fi îngustate și la bază. Elitrele prezintă o punctuație deasă, de-a lungul suturii punctele sunt mai fine. La nivelul marginilor laterale ale elitrelor sunt vizibile rugozități granulate. L = 8-12 mm.

♂ Marginile laterale ale corpului ± paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Vârful ultimului sternit abdominal ușor mucronat (fig.298a)

♀ Corpul este puternic lățit postmedian. Ultimul sternit abdominal cu vârful rotunjit (fig.298b).

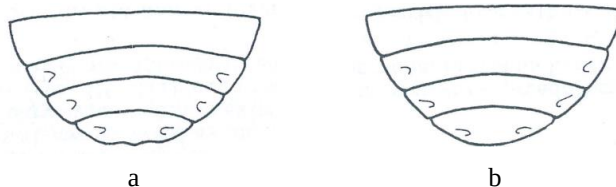

Fig. 298

Sternitele abdominale la *Oreina alpestris* (după A. Warchalovski)

a-*Oreina alpestris* (♂), b-*O. alpestris* (♀).

5a *Oreina alpestris anthrisci* Ws. Corpul violet-închis cu un luciu arămiu, discul pronotului poate fi uneori verde-arămiu. O întâlnim numai în Carpații Apuseni.

5b *Oreina alpestris banatica* Ws. Coloritul de fond al elitrelor este verde, albastru-verzui sau violet-verzui, iar sutura și o linie longitudinală ce ajunge până la mijlocul discului sunt violete sau negre. Este răspândită doar în Banat.

-ab. *bicolora* Ws. Pronotul albastru-verzui, verde-auriu, albastru ori violet, iar elitrele sunt negre-albăstrui, albastre sau violete.

-ab. *moesta* Ws. Partea dorsală a corpului negru-unicoloră.

-ab. *rivularis* Ws. De culoare roșcat-arămie cu reflexe metalice arămii sau verzui.

-ab. *umbrosa* Ws. Violet-unicolor, albastru-oțelii, albastru-negricios ori verde-închis, iar dunga longitudinală de la nivelul elitrelor este slab conturată sau absentă.

-ab. *olivacea* Ws. Verde-măsliniu de nuanță închisă.

-ab. *fontinalis* Ws. Corpul verde-metalic, albastru-verzui cu reflexe olivacee sau verde-auriu, uneori elitrele sunt verzi cu marginile laterale albastre.

-ab. *vinariensis* Ws. Coloritul corpului este roșcat-arămiu.

-ab. *bodemeyeri* Ws. De culoare galben-verzuie.

O întâlnim la șes în lunile mai-iunie, iar în zone colinare și submontane în iulie-august. Specie polifagă, plantele gazdă sunt *Chaerophyllum aromaticum* și *C. cicutaria*, precum și *Anthriscus silvestris*, *Heracleum* sp., *Cardamine* sp., *Aconitum* sp., *Tussilago* sp., *Doronicum* sp.

6 *Oreina bifrons* Fabricius Partea dorsală a corpului de culoare verde-metalică, uneori cu reflexe slabe arămii, albastră ori albastru-verzuie ± întunecată. Ventral albastru-negricios sau verde-metalic. Bordura marginilor laterale ale pronotului, sutura și o dungă discală pe elitre negricioase, uneori dunga discală este ± ștearsă. Mai rar și baza pronotului poate avea o tivitură îngustă, de culoare violetă. Fața ventrală, uneori și vârful primelor 2-4 articole antenale de nuanță roșcată, iar ultimele 6 articole terminale sunt negricioase. Pronotul puternic transvers, prevăzut cu o strie mediană longitudinală superficială. Discul pronotului ușor bombat, iar convexitatea marginilor laterale ale pronotului este bine delimitată la bază. Elitrele cu șiruri de puncte accentuate, între intervalele șirurilor de puncte de pe elitre sunt prezente granulații fine. Porțiunea apicală a elitrelor ± aplatizată. L = 8-11 mm.

♂ Conturul corpului oval, ușor alungit. Vârful antenelor depășește cu puțin jumătate din lungimea corpului. Ultimul sternit abdominal prezintă un șanțuleț longitudinal adâncit.

♀ Corpul oval, extrem de lățit. Antenele sunt mai scurte.

-ab. *aenescens* Suffr. De culoare neagră-verzuie sau maronie cu luciu metalic.

-ab. *aerosa* Ws. Corpul roșcat-arămiu, de nuanță mai deschisă ori mai închisă, iar ventral este negru-albăstrui.

-ab. *cyanescens* Ws. Negru-albăstrui sau violet-închis, pe elitre există câte o bandă longitudinală negricioasă.

-ab. *aurata* Ws. Corpul galben-verzui sau verde cu luciu arămiu, uneori la baza pronotului sau pe discul elitrelor este prezentă câte o bandă verde sau albastră.

-ab. *stussineri* Ws. Fiecare elită prezintă câte dungă îngustă de-a lungul suturii de culoare violetă.

Este răspândită în zona montană până la jumătatea lunii iulie. Se hrănește cu *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum aromaticum* și *C. hirsutum*.

7 *Oreina viridis* Duftschmidt Coloritul corpului este de regulă verde-metalic, uneori verde-arămiu, albastru sau albastru-verzui. Pronotul puternic bombat, numai la bază pe ambele părți el este puțin plat. Convexitatea marginilor laterale ale pronotului este slab delimitată spre interior, suprafața ei având o punctuație mai accentuată spre margini. L = 9-11 mm.

♂ Elitrele lucioase.

♀ Suprafața elitrelor mată.

-ab. *ignita* Com. Coloritul corpului arămiu cu reflexe metalice verzui, ori coloritul poate fi roșu-aprins cu reflexe violacee slabe.

-ab. *lugubris* Ws. Corpul negru, cu discul pronotului negru-albăstrui sau verde-albăstrui.

-ab. *merkli* Ws. De culoare albastră sau albastru-verzuie, uneori albastru-violacee.

-ab. *heeri* Suffr. Capul și pronotul albastre cu elitrele verzi. Uneori doar marginile laterale ale pronotului sunt albastre.

-ab. *splendens* Suffr. Corpul verde-maroniu.

În zonele colinare pe *Alnus viridis*.

8 *Oreina gloriosa pseudoliturata* Müller Corpul verde sau albastru-închis, unicolor, uneori cu un luciu verzui. Partea posterioară a convexității marginilor laterale ale pronotului este mai lată și mai bombată. Brazda ce delimitează convexitatea laterală a pronotului este la fel de adâncită atât anterior cât și posterior. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație deasă și uniformă, iar intervalele de puncte de pe elitre au rugozități fine. L = 9-13 mm.

-ab. *divisivittis* Dep. Corpul verde sau albastru-verzui, sutura și o dungă mediană longitudinală la nivelul elitrelor de culoare violet-închisă, mijlocul dungii fiind negru.

-ab. *padewiethi* Dep. Corpul verde-olivaceu cu reflexe arămii.

Specie răspândită în zona montană.

9 *Oreina virgulata* Germar Corpul oval-alungit, negru-albăstrui sau negru-violaceu, mai rar albastru sau negru-metalic. Convexitatea marginilor laterale ale pronotului slab delimitată, prevăzută cu o punctuație rară, iar discul pronotului are tot o punctuație rară, ± ștearsă. Elitrele puternic convexe, lângă sutură au puncte asemănătoare cu cele de pe discul pronotului, în rest punctele sunt mai accentuate. La nivelul elitrelor nu sunt vizibile rugozități granulate. L = 7-8,5 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal este extrem de scurt.

-ab. *praefica* Ws. Corpul negru-verzui cu reflexe metalice violet-purpurii sau albastru-negricios cu reflexe violete.

-ab. *cuprea* Cs. Coloritul corpului arămiu de nuanță închisă.

-ab. *candens* Ws. Corpul de regulă roșu-aprins ori galben-auriu. O dungă lată mediană pe pronot, sutura și o bandă laterală pe elitre sunt verzi. Baza și mijlocul pronotului precum și discul elitrelor de culoare verde.

-ab. *serena* Ws. De culoare albastru-verzuie, verde-metalică sau arămie. O dungă mediană longitudinală pe pronot, sutura și o strie longitudinală la nivelul elitrelor albastre ori violete.

-ab. *orientalis* Ws. Baza pronotului violet-arămie, iar elitrele sunt arămii sau verzi-aurii. Sutura și o dungă mediană longitudinală pe elitre violet-arămii.

În regiunile de dealuri înalte și montane pe specii de *Cirsium*.

10 *Oreina plagiata* Suffrian Corpul oval-alungit, cu capul și pronotul negre, lipsite de luciu metalic, iar elitrele sunt predominant galben-roșcate. Mai rar pronotul, elitrele și ultimul sternit abdominal pot fi de culoare roșcat-deschisă. Sutura elitrelor cu o bandă neagră comună ambelor elitre, ușor lățită posterior, de regulă ea nu atinge nici scutелul și nici vârful elitrei. Ultimul sternit abdominal de culoare roșu-deschisă, la exempele conservate coloritul este galben-roșcat. Pronotul turtit la bază, iar discul pronotului are o punctuație accentuată. Marginile laterale ale pronotului ușor rotunjite. Suprafața elitrelor cu puncte accentuate, printre puncte fiind vizibile rugozități fine. L = 8-10 mm.

-**ab. *dorsalis* Ws.** Banda neagră de pe sutura elitrelor este mai lată, ea atinge scutелul și uneori baza pronotului.

-**ab. *distinctissima* Ulan.** Sutura elitrelor este lipsită de o bandă neagră.

-**ab. *rufipes* Ws.** Elitrele lipsite de o bandă neagră, dar capul este predominant galben-roșcat, iar picioarele sunt în cea mai mare parte de culoare deschisă.

În regiunea colinară și submontană, pe *Doronicum austriacum*.

12 Genul *Entomoscelis* Chevrolat

Corpul bombat, oval-alungit, uneori cu marginile laterale ± paralele. Dorsal roșu, cu puncte sau benzi longitudinale de culoare neagră, ventral negru. Capul lățit, cu ochii dezvoltati, aplatizați sau ușor ieșiți în relief. Clipeul este despărțit de frunte printr-o linie de separație adâncită. Ultimul articol al palpilor labiali mai îngust decât celelalte. Antenele ușor îngroșate spre vârf, ele depășesc baza pronotului. Marginile laterale ale pronotului sunt lipsite de o bordură vizibilă, iar baza pronotului prezintă o bordură accentuată. Scutелul mare, semicircular. Elitrele alungite cu umerii bine conturați. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație neuniformă. Epipleurele elitrelor îngustate posterior. Picioarele scurte, extremitatea femurelor posterioare depășește cu puțin marginea elitrelor. Spațiul dintre coxale mediane și cele posterioare este mai lung decât lat. Elitrele acoperă în întregime abdomenul, pigidiul nu rămâne liber. Sutura elitrelor cu o tivitură accentuată în partea sa posterioară.

În fauna României sunt prezente două specii cu mai multe varietăți.

1. Corpul alungit, adesea lățit posterior. Elitrele au rugozități granulate.....

.....**1 *E. adonidis* Pall.**

— Oval-scurtat, suprafața elitrelor fără rugozități granulate.....**2 *E. sacra* L.**

1 *Entomoscelis adonidis* Pallas Dorsal negru cu dungi roșcat-maronii. Pe sutura elitrelor la mijloc este prezentă o bandă neagră, dar uneori ea se poate reduce sub forma unei urme șterse sau poate lipsi. La nivelul elitrelor mai este prezentă o dungă mediană longitudinală de culoare neagră. Vertexul, mandibulele, tâmplele, clipeul și piesele bucale de culoare neagră. Prosternul roșcat. Primele două articole de la baza antenelor, uneori doar partea ventrală sau vârful lor au o culoare maronie. Coxale parțial roșcate. Capul ușor convex, prevăzut cu o punctuație accentuată la nivelul clipeului. Antenele subțiri cu articolele 2-5 ușor comprimate. Pronotul puternic bombat, de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale puțin rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului cu o punctuație fină, mai rar punctuația poate fi relativ accentuată. Elitrele de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late, cu vârful truncat. Suprafața elitrelor cu o punctuație deasă și accentuată, neuniformă, dar pot fi prezente și rânduri de puncte grupate două câte două. Punctele

din jumătatea postmediană a elitrelor se pot contopi sub forma unei linii fine. Interstriile elitrelor ușor convexe, prevăzute cu granulații fine. L = 7-10 mm.

♂ Marginile laterale ale elitrelor uniform lățite.

♀ Marginile laterale ale elitrelor lățite postmedian.

-ab. dorsalis F. Dunga neagră de pe mijlocul elitrelor este absentă.

Apare la șes și în regiunile colinare primăvara și la începutul verii, în locuri uscate cu pante înșorite. Plantele gazdă sunt *Adonis vernalis*, *Diploaxis angustifolia*, *Cochlearia draba*, *Erysimum cheiranthoides* și *Petasites officinalis*. Dăunător în culturile de muștar și de rapiță.

2 *Entomoscelis sacra* Linnaeus Corpul are aproximativ același colorit ca și la specia precedentă, dar lipsesc dungile mediane negre de pe elite. Sutura elitrelor prezintă o bandă neagră. Spațiul dintre rândurile de puncte de pe elite este plan și prevăzut cu granulații fine. L = 6,5-9 mm.

-ab. berytensis Reiche Discul elitrelor prezintă câte o bandă neagră, uneori ± ștersă.

Mai rară comparativ cu specia precedentă, planta gazdă este *Adonis vernalis*.

13 Genul *Plagiosterna* Motschulsky (*Linnaeidea* Motsch.)

În fauna României este prezentă o singură specie, în zonele colinare pe specii de arini.

***Plagiosterna aenea* Linnaeus** Corpul oval-alungit, cu un colorit variabil: dorsal verde-deschis cu luciu metalic, galben-auriu sau albastru-verzui, verde-măsliniu, negru cu reflexe metalice verzui, albastru, albastru-cenușiu, violet-roșcat, violet-închis ori negru cu slabe irizații violacee. Partea ventrală a corpului este verde-negricioasă. Palpii, antenele și articolele tarselor de culoare neagră. Fața ventrală a scapului și parțial vârful articolelor 3-5 de nuanță roșcată. Marginile laterale ale primelor două sternite abdominale roșcat-maronii, iar marginea ultimului sternit abdominal este maronie. Pronotul de cel puțin două ori mai lat decât lung, având cea mai mare lățime în partea mediană sau antemediană. Suprafața pronotului ușor bombată până la margini, fiind lipsită de un șanțuleț lateral longitudinal. Marginile laterale ale pronotului arcuite și îngustate antemedian, postmedian ele sunt ± paralele. Discul pronotului prezintă o punctuație fină, spre marginile pronotului punctuația devine ceva mai accentuată. Elitrele au puncte împrăștiate și rare, dispuse neuniform. Tuberculi humerali sunt delimitați spre interior de o gropiță ușor adâncită. Prosternul are o strie de puncte fine până la nivelul coxelor mediane. Tibiile bine dezvoltate, cele anterioare sunt îngustate de la bază spre vârf. Vârful celui de-al 3 lea articol tarsal ușor concav, iar articolul 4 are la vârful feței ventrale un dințișor ascuțit. L = 6,5-8,5 mm.

-ab. cuprarium Ws. De culoare galben-aurie cu luciu metalic.

-ab. purpureotinctum Pic Corpul verde-auriu cu pete roșcat-arămii.

-ab. bicolor Schils. Capul și pronotul verzi, elitrele albastre sau capul și pronotul sunt albastre, iar elitrele albastru-verzui.

-ab. coeruleviolaceum Deg. Corpul unicolor, negru sau albastru-închis, cu irizații metalice.

-ab. haemorrhoidalis L. Corpul violet-roșcat sau violet-închis, cu reflexe violacee.

Este întâlnită în regiunile de câmpie și colinare pe specii de arini. La șes apare pe *Alnus glutinosa*, iar în zonele deluroase și submontane pe *Alnus incana*. Coleopterele au două generații pe an, prima se dezvoltă în lunile mai-iunie, a 2-a în august-septembrie.

14 Genul *Chrysomela* Linnaeus (*Melasoma* Steph.)

Corpul oval-alungit, ușor bombat, în unele cazuri puternic bombat dorsal. Capul lat, de dimensiuni reduse, cu ochii mari, reniformi și cu fruntea triunghiulară. Între frunte și labrum există o piele transparentă. Antenele scurte, de regulă ele depășesc cu puțin baza pronotului. Articolele antenale ușor îngroșate spre vârf, cele terminale fiind puțin lățite și turtite. Mandibulele foarte late cu vârful bifurcat. Pronotul scurt și lățit, lângă marginile lui laterale este prezentă câte o convexitate longitudinală sub forma unui lob, delimitată printr-un șanțuleț fin. Elitrele late, cu umerii bine conturați și cu marginile laterale îndoit în jos. Epipleurele elitrelor sunt orizontale fiind prevăzute cu o carenă evidentă. Spațiul dintre coxe este îngust, iar cavitățile de articulație coxale sunt deschise în partea lor posterioară. Picioarele scurte, tibiile prezintă pe marginea lor posterioară câte o strie longitudinală.

Coleopterele sunt întâlnite pe *Salix sp.*, *Populus sp.* și *Alnus sp.* Larvele consumă frunzele arborilor, corpul lor fiind ornamentat cu multe puncte negre. Larvele din ultimul stadiu se lipesc cu abdomenul de frunze, apoi ele se împupeză. În fauna României sunt prezente 6 specii.

1. Tibiile au câte un șanțuleț adâncit numai în partea lor anteapicală. Elitrele galbene sau roșcate, fiecare elită prezintă sutura și 10 pete de culoare neagră (fig.299)
.....1 *C. vigintipunctata* Scop.
- Tibiile prezintă pe toată lungimea marginii lor externe un șanțuleț adâncit, delimitat la bază de două carene. Elitrele prezintă un alt colorit.....2

Fig. 299

Elitra la *Chrysomela vigintipunctata* (după H. Freude)

2. Elitrele arâmii sau violete prevăzute parțial sau total cu luciu metalic.....2 *C. cuprea* F.
- Elitrele roșcate (rar negre), lipsite de reflexe metalice.....3
3. Talia mare (10-12 mm). Lângă marginile laterale ale elitrelor este prezentă o punctuație simplă, iar unghiul sutural al elitrei este negricios.....3 *C. populi* L.

- Corpul de dimensiuni mai reduse (6-10 mm). Lângă marginile laterale ale elitrelor există o punctuație dublă, iar unghiul sutural al elitrei nu are o culoare neagră.....4
- 4. Pronotul puternic transvers, cu marginile laterale rotunjite, îngustat anterior și cu unghiurile anterioare ușor înălțate (fig.300a). Vârful pretarselor nu este denticulat (fig.301a). Toate sternitele abdominale au o nuanță negricioasă.....4 *C. saliceti* Ws.
- Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale ± paralele și cu unghiurile anterioare proeminente (fig.300b). Vârful pretarselor cu un dinte mic (fig.301b). Sternitul anal este de regulă roșcat.....5 *C. tremulae* F.

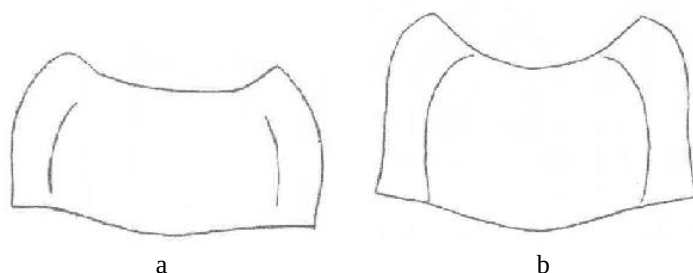

Fig. 300
Pronotul la *Chrysomela* (după H. Freude)
 a-*Chrysomela saliceti*, b-*C. tremulae*.

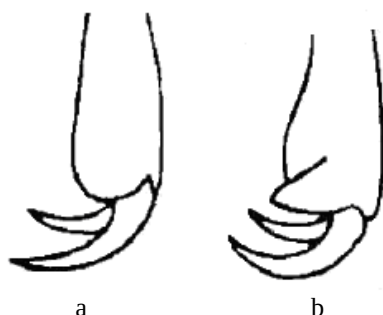

Fig. 301
Pretarsele la *Chrysomela* (după Z. Kaszab)
 a-*Chrysomela saliceti*, b-*C. tremulae*.

1 *Chrysomela vigintipunctata* Scopoli Corpul alungit și îngust, predominant verde-negricios ori negru-metalic. Marginile laterale ale pronotului și cea mai mare parte din suprafața elitrelor de culoare galbenă ori galben-cărmizie. Fiecare elită prezintă câte 10 pete negre, verzui sau violete, dispuse sub forma a 3 linii longitudinale. Uneori numărul petelor fi mai redus prin contopirea lor. Primele 4-6 articole antenale negre, cu fața ventrală sau cu vârful lor galben-roșcate. Baza femurelor, jumătatea antemediană a tibiilor și marginea posterioară a sternitelor abdominale roșcată sau galben-roșcată. În unele cazuri pronotul și picioarele pot fi negre-unicolore. Marginile laterale ale pronotului îngustate anterior, unghiurile sale posterioare sunt ascuțite și orientate spre exterior. Discul pronotului cu o punctuație fină și ștearsă, iar adânciturile din vecinătatea marginilor laterale au puncte dese și accentuate. Convexitatea marginală laterală a elitrelor este bine conturată, suprafața elitrelor prezintă o punctuație uniformă dar rară. Vârful apofizei prosternului trunchiat

la nivelul coxelor anterioare, cu sau fără o bordură vizibilă. Cel de-al 3 lea articol al tarselor este bilobat. L = 6,5-8,5 mm.

-ab. incontaminata Heyd. Elitrele unicolore, lipsite de pete vizibile.

-ab. diluta Marsh. Fiecare elită prezintă câte o pată humerală.

-ab. quadripunctata Schultze Pe fiecare elită sunt prezente numai două pete.

-ab. pustulata Ws. Dintre cele 10 pete de pe fiecare elită două sau mai multe se unesc.

Pe *Salix fragilis*, mai rar pe *S. purpurea* și *S. babylonica*, în lunile mai-iunie.

2 *Chrysomela cuprea* Fabricius Negru-metalic sau negru-verzui, lucios, cu elitrele roșcat-arāmii. Uneori elitrele pot fi negre cu irizații violacee, verzi-arāmii albastru-cenușii ori maronii cu reflexe bronzate. Impresiunea de lângă umărul elitrei este de regulă roșcat-violetă. Primele articole de la baza antenelor (în totalitate sau parțial) și marginile laterale ale abdomenului de culoare galbenă. Pronotul scurt și lățit, îngustat anterior. Discul pronotului neted și aplatizat, prevăzut cu o punctuație ± ștearsă, mai rar cu o carenă mediană longitudinală. Marginile laterale ale elitelor lățite postmedian. Umerii elitelor proeminenți, iar discul elitelor bombat, umerii fiind delimitați spre interior de o adâncitură bine conturată. Al 3-lea articol tarsal bilobat, iar marginea internă a articolului 4 este ușor înălțată. L = 7-10 mm.

-ab. ruficauda Deg. Prezintă același colorit cu forma tipică, dar ultimul sternit abdominal este galben-roșcat.

-ab. cuprobrunneum Cs. Elitrele maronii, de nuanță mai deschisă sau închisă, cu irizații metalice. Uneori partea dorsală a corpului este neagră, cu reflexe bronzate.

-ab. sarmaticum Ws. Corpul arāmiu-întunecat, cu elitrele predominant maronii. Marginile laterale ale elitelor arāmii sau roșcat-maronii.

-ab. coeruleovirens Gabriel Elitrele verzi-albăstrui.

O întâlnim de-a lungul lanțului carpatic, în regiunile deluroase și colinare, din iunie până în iulie pe frunzele de plop și sălcii (îndeosebi pe *Salix fragilis* și *S. triandra*).

3 *Chrysomela populi* Linnaeus Corpul oval-lățit și masiv. Capul și pronotul de culoare verde-închisă, parțial cu reflexe galben-bronzate, mai rar negre sau albastru-negricioase. Elitrele cărămizii cu vârful negru, la exemplarele din colecții elitrele sunt galben-roșcate, în mod excepțional elitrele pot fi negre-unicolore. Antenele și palpii negre. Partea ventrală a corpului albastru-negricioasă, mai rar verde-negricioasă. Marginea ultimului sternit abdominal de culoare galbenă. Pronotul de dimensiuni reduse, mai puternic îngustat anterior decât la bază. Marginile laterale ale pronotului ± paralele posterior, îngustate și rotunjite în prima treime, uneori ele pot fi uniform rotunjite pe întreaga lor lungime. Discul pronotului ușor aplatizat, cu o punctuație fină și ștearsă, lângă marginile pronotului sunt prezente puncte accentuate. Lobul lateral al pronotului este delimitat printr-o impresiune adâncită. Elitrele mate cu umerii slab conturați, suprafața lor prezintă rugozități punctate. Al 3-lea articol al tarselor este bilobat. L = 10-12 mm.

-ab. janaceki Rtt. Elitrele negre-unicolore.

Frecventă din aprilie până în august, pe specii de *Salix* și *Populus*.

4 *Chrysomela saliceti* Weise Capul și pronotul de nuanță verde-bronzată, mai rar albastru-închisă ori neagră cu reflexe metalice verzui, iar elitrele sunt cărămizii. Antenele și picioarele unicolore, negre sau albastru-negricioase. Partea ventrală a corpului albastru-negricioasă. Capul prezintă o gropiță frontală adâncită, iar suprafața lui prezintă o punctuație fină. Scapul voluminos, articolele 2 și 5-6 sunt ± sferice,

articolele 3-4 alungite, iar ultimele 4 articole distale sunt ușor lățite, cu vârful trunchiat. Pronotul transvers, cu unghiurile anterioare ușor proeminente, orientate în față și cu unghiurile posterioare drepte. Marginea anterioară a pronotului concavă, marginile laterale sunt drepte, $\pm$ paralele, iar baza pronotului ușor convexă în dreptul scutului. Convexitatea laterală longitudinală a pronotului aplatizată, $\pm$ paralelă, ea nu se lățește anterior. Discul pronotului cu o punctuație fină, la nivelul marginilor laterale punctuația este mai accentuată. Scutelul negru, de formă triunghiulară, cu vârful ușor rotunjit. Sutura elitrelor prezintă o bordură fină, care se lățește spre vârf, iar bordura marginilor laterale este nepunctată. Suprafața elitrelor lucioasă, cu o punctuație neuniformă relativ accentuată, pe alocuri sunt vizibile uneori șiruri incomplete de puncte. Primul sternit abdominal aproximativ la fel de lat cât sternitele 2-3 luate împreună. Femurele și tibiile au o lungime aproximativ egală, iar zona apicală a tibiilor are o pubescență gălbuie. Fața ventrală a articolelor tarsale 1 și 3 prezintă o păslă de peri scurți și țepoși. Pretarsele alungite, ele se termină cu două gheare egal dezvoltate. $L = 7,5-9$ mm.

Pe sălciile din zona luncilor.

-ab. nigripennnis Rtt. Elitrele negre-unicolore.

5 *Chrysomela tremulae* Fabricius Capul și pronotul de culoare albastră-închisă cu reflexe metalice verzui, ventral albastru-negricios cu ultimul sternit abdominal roșcat. Mai rar partea ventrală a corpului poate avea reflexe metalice verzui. Elitrele cărămizii, la fel ca la specia precedentă dar vârful lor nu sunt negre. Palpii și antenele negre, al 2-lea articol de la baza antenelor prezintă vârful roșcat. Pronotul masiv, cu unghiurile posterioare proeminente, orientate spre exterior. Marginile laterale ale pronotului arcuite și îngustate antemedian și $\pm$ paralele în partea lor postmediană. Lobul lateral al pronotului este bombat și se lățește în partea sa anterioară, fiind delimitat de o impresiune puternic adâncită. Discul pronotului prezintă o punctuație rară, dar accentuată. Elitrele sunt lipsite de luciu metalic, ele au o punctuație deasă și accentuată. Lângă marginea laterală a elitrei de regulă sunt vizibile două rânduri longitudinale de puncte. Al 3-lea articol al tarselor nu este bilobat, el prezintă vârful ușor concav. Marginea internă a pretarselor are un dințișor apical bine dezvoltat. $L = 7,5-10$ mm.

Apare pe diferite specii de *Populus*, dar uneori și pe specii de *Salix*. Coleopterele au 1-2 generații anuale, fiind întâlnite în lunile iulie-august, uneori în septembrie-octombrie.

4 Subfamilia Eumolpinae

Corpul alungit, neted și lucios. Suprafața corpului glabră având culori vii, mai rar ea poate fi pubescentă ori acoperită cu solzi. Capul de regulă înfundat în pronot până la nivelul ochilor, cu piesele bucale orientate posterior. Fruntea plană sau ușor convexă. Mandibulele scurte, prevăzute la vârf cu 2 zimțișori mici. Antenele cu articolele 5-6 lățite, ele se pot adăposti parțial într-un șanțuleț îngust al prosternului. Ochii alungiți cu marginea internă ușor ondulată. Pronotul mai îngust decât elitrele, acestea din urmă sunt cilindrice sau oval-lățite. Umerii elitrelor de regulă dezvoltate, delimitați de o impresiune adâncită. Coxele anterioare sferice. Episternitele prosternului sunt situate la nivelul unghiurilor anterioare ale pronotului. Primul articol al tarselor la fel de lung sau mai lung decât următoarele două articole luate împreună, iar articolul 3 este puternic bilobat. Ghearele denticulate sau ele pot fi despicate până la bază.

În fauna României sunt prezente 5 genuri.

15 Genul *Eumolpus* Illiger (*Chrysochus* Chevr.)

Corpul alungit, cilindric, cu luciu metalic și cu suprafața netedă. Capul lat, cu ochii convecși, reniformi, înfundat în pronot până la nivelul marginii posterioare a ochilor. Clipeul cu marginea anterioară ușor sinuată. Fruntea are o brazdă adâncită dar scurtă. Antenele nu ating jumătatea lungimii corpului, scapul sferic, al 2-lea articol antenal este scurt, al 3-lea alungit, iar articolele terminale sunt ușor îngroșate. Pronotul convex, toate marginile lui prezintă o bordură fină. Scutelul mare și plan de formă semicirculară. Elitrele cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Umerii elitrelor proeminente, iar suprafața elitrelor are o punctuație neuniformă. Epipleurele elitrelor înguste. Picioarele robuste, cu tibiile lățite spre vârf, prevăzute cu o excavație fină pentru adăpostirea tarselor. Articolele tarsale lățite, vârful ghearelor este despiciat.

În fauna noastră o singură specie.

***Eumolpus asclepiadeus* Pallas (*pretiosus* Schneid.)** Corpul oval-alungit, albastru-violet, de nuanță închisă, uneori cu irizații verzui. Antenele și tarsele negre, femurele și tibiile negre cu reflexe metalice violacee, iar ghearele sunt roșcate. Capul are o punctuație deasă și accentuată, mai fină spre margini. Pronotul puternic bombat de formă globulară, privit de sus are de regulă un contur circular, iar capul nu este vizibil. Baza pronotului ușor convexă în dreptul scutului, acesta din urmă este nepunctat și are marginile rotunjite. Elitrele prezintă o punctuație rară, uneori punctele se adună în șiruri duble, iar înainte de vârf punctuația devine accentuată și neuniformă. Marginile laterale ale elitrelor au o bordură fină. Femurele fusiforme, îngroșate median, iar treimea apicală a tibiilor este lățită, prevăzută cu peri țepoși. Fața ventrală a primelor 3 articole tarsale cu o pubescență păsloasă. Pretarsele lungi și arcuite, ghearele despicate, cu vârful exterior mai dezvoltat. L = 8,0-10,5 mm.

♂ Pronotul ± semicircular. Primul articol al tarselor anterioare lățit.

♀ Pronotul ușor alungit, îngustat anterior.

-ab. *bicolor* Fleisch. Capul și pronotul verzi cu elitrele negricioase.

În regiunile colinare, la liziera pădurilor pe *Cynanchum vincetoxicum*, în lunile iunie-iulie. Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantei gazdă.

5 Subfamilia Galerucinae

Corpul oval-alungit. Capul de regulă mai îngust decât marginea anterioară a pronotului, uneori el este înfundat în pronot până la nivelul ochilor. Fruntea convexă, prevăzută cu o adâncitură lată, care se extinde până la clipeu. Labrumul concav la mijloc. Articolele palpiilor maxilari au o lungime aproximativ egală, ultimul articol fiind mai îngust decât penultimul. Ochii ușor convecși, de formă ovală sau rotunjiți. Antenele se inseră lângă marginea anterioară a ochilor, lângă baza antenelor se află un tubercul. Pronotul dreptunghiular, de regulă transvers, toate marginile pronotului sunt prevăzute cu o bordură, iar unghiurile anterioare sunt proeminente. Atât unghiurile anterioare cât și cele posterioare prezintă pori setigeri. Elitrele cu marginile laterale ± paralele sau ele sunt lățite posterior. Suprafața elitrelor prezintă o punctuație neuniformă, în unele cazuri elitrele au carene accentuate. Sternul îngustat între coxe, iar cavitățile de articulație ale coxelor anterioare pot fi deschise sau închise posterior. Coxele mediane sunt cotangente. Tibiile cilindrice sau cu marginea exterioară ascuțită. Ghearele simple, denticulate la bază ori crestate.

În fauna României sunt prezente 12 genuri.

16 Genul *Galeruca* Fourcroy

Corpul evident lătit posterior, ușor lucios, prevăzut cu o punctuație neuniformă, acoperit uneori cu perișori fini. Capul bine dezvoltat, de regulă ortognat sau aplecat în jos. Ochii mici, proeminenți, de formă oval-alungită. Tuberculul transversal al clipeului înalt și proeminent, iar tuberculii frontali sunt turtiți. Antenele îngroșate, ele nu ating jumătatea lungimii corpului. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung, cu marginile laterale îndoite în sus. Elitrele late cu umerii rotunjiți. Suprafața elitrelor de cele mai multe ori prezintă o punctuație accentuată. La nivelul elitrelor sunt vizibile 4 striuri principale și de regulă 3-5 striuri secundare. Vârfurile elitrelor rotunjite. Epipleurele elitrelor late la bază, apoi ele se îngustează posterior. Cavitațiile de articulație ale coxelor posterioare închise. La ♂ ultimul sternit abdominal are o creștătură adâncită, la ♀ acesta prezintă vârful rotunjit. Picioarele bine dezvoltate, marginea exterioară a tibiilor cu o muchie ascuțită, delimitată pe ambele laturi de un șanțuleț adâncit. Ghearele crestate.

Speciile de *Galeruca* trăiesc pe vegetația joasă, pe frunzele bazale ale plantelor sau la nivelul solului, ascunzându-se uneori sub pietre. Abdomenul la ♀ înainte de depunerea ouălor se umflă extrem de mult. În fauna noastră sunt prezente 5 specii.

1. Unghiurile anterioare ale pronotului bine delimitate de o carenă care este mai înălțată la bază. Elitrele au câte o brazdă lătită și adâncită în vecinătatea marginilor laterale.....2
- Carenă de lângă unghiurile anterioare ale pronotului este mai îngustă și mai slab conturată. Brazda de la nivelul marginilor laterale ale elitrelor este superficială.....3
2. Corpul negru-unicolor cu luciu metalic. Elitrele sunt lipsite de carene longitudinale vizibile. Unghiurile anterioare ale pronotului teșite sau rotunjite. Șanțulețul marginii laterale a elitrei delimitează baza tuberculului humeral.....1 ***G. tanacetii* L.**
- Coloritul corpului variabil de la maroniu spre negru. Fiecare elită prezintă câte 3-4 carene bine conturate. Unghiurile anterioare ale pronotului proeminente. Șanțulețul marginii laterale a elitrei nu înconjoară baza tuberculului humeral.....2 ***G. pomonae* Scop.**
3. Tuberculul humeral al elitrei slab conturat, iar suprafața elitrei are carene fine. Porțiunea apicală a femurelor anterioare prezintă un vârf ascuțit (fig.302a).....3 ***G. interrupta* Ol.**
- Tuberculul humeral al elitrei bine conturat, iar elitrele nu sunt carenate. Partea apicală a femurelor anterioare este rotunjită (fig.302b).....4 ***G. dahlii* Joann.**

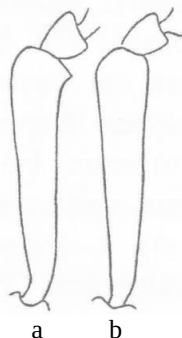

Fig. 302

Femurele anterioare la *Galeruca* (după H. Freude)

a-*Galeruca interrupta*, b-*G. dahlii*.

1 *Galeruca tanacetii* Linnaeus Corpul negru-unicolor, parțial lucios, uneori vertexul poate fi maroniu-negricios. Ultimul sternit abdominal cu pete maroniu-negricioase. Suprafața capului și a pronotului cu o pilozitate fină, alcătuită din perișori scurți. Antenele ating jumătate din lungimea corpului. Pronotul scurt și lățit, ușor îngustat anterior, cu marginile laterale rotunjite, ridicate în sus. Unghiurile anterioare ale pronotului au câte o gropiță adâncită, iar lângă marginile laterale ale pronotului există o punctuație accentuată. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt rotunjite, iar baza pronotului este dreaptă. Discul pronotului prezintă un șanțuleț median lățit și aplatizat. Elitrele sunt lățite spre vârf, prevăzute cu o punctuație deasă și accentuată, ceva mai fină spre apex. Suprafața elitrelor este lipsită de carene longitudinale înălțate. Epipleurele elitrelor late și îndoite în sus, ele înconjoară umerii și se extind spre bordura bazală. Interstriurile elitrelor prezintă rizuri transversale fine. Aripile membranoase sunt bine dezvoltate. Marginile laterale ale mezosternului glabre. L = 6-12 mm.

-ab. *rufifrons* Labois. Vertexul, uneori și tuberculul frontal, precum și două pete situate la capătul ultimului sternit abdominal de culoare roșie-cărmizie.

Plantele gazdă sunt *Achilea millefolium*, *Chrysanthemum vulgare*, precum și specii de *Taraxacum*, *Cirsium*, *Stellaria* și *Cardamine*. Coleopterele au două generații anuale, prima se dezvoltă în aprilie-iunie, a 2-a în lunile iulie-septembrie.

2 *Galeruca pomonae* Scopoli (*rustica* Schall., *rugosa* Joann.) Conturul corpului oval-lățit, dorsal de nuanță maronie sau galben-maronie, uneori adânciturile pronotului de culoare mai închisă. Partea ventrală a corpului este neagră. Pronotul puternic transvers, de peste două ori mai lat decât lung. Marginea anterioară a pronotului este puțin mai îngustă decât baza sa. Unghiurile anterioare ale pronotului sunt ascuțite. Porțiunile mai ridicate ale pronotului au o punctuație rară, iar suprafața pronotului prezintă rugozități granulate. Elitrele cu 3-4 carene bine conturate și cu 2-3 striuri secundare. Suprafața elitrelor prezintă rugozități punctate și accentuate. Bordura marginilor laterale ale elitrelor se îngustează în dreptul umerilor. Sternitele abdominale au o pubescență albicioasă. L = 7-11 mm.

-ab. *anthracina* Ws. Atât partea dorsală cât și cea ventrală a corpului prezintă o culoare neagră.

Frecventă pe *Centaurea jacea*, *Knautia arvensis* și *Cirsium palustre*. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Achilea* sp. și *Leontodon* sp.

3 *Galeruca interrupta* Illiger Corpul maroniu-negricios sau negru, cu pronotul și elitrele roșcat-maronii. Suprafața corpului prezintă o punctuație accentuată. Pronotul transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung. Elitrele au carene longitudinale ± întrerupte. L = 6-8,5 mm.

-ssp. *interrupta* Ill. Corpul maroniu-negricios, iar striile elitrelor sunt întrerupte. Pe *Artemisia campestris*.

-ssp. *circumdata* Duft. Corpul maroniu-negricios, toate marginile pronotului prezintă o bordură de culoare mai deschisă. Pronotul puternic turtit pe ambele laturi, cu rugozități granulate. Elitrele lungi și înguste, fiecare elită este de peste două ori mai lungă decât lată. Suprafața elitrelor mată, prevăzută cu rugozități fine. Pe pantele acoperite cu ierburi de stepă.

-ssp. *hungarica* J. Friv. Corpul maroniu-negricios sau negru, uneori vertexul poate fi roșcat-maroniu. Pronotul turtit, cu adâncituri mai superficiale. Elitrele evident mai scurte și mai late. Striile elitrelor complete, intervalele dintre striuri au o punctuație fină și rară, fiind lipsite de rugozități granulate. Răspândită în Banat.

Pe *Artemisia campestris*.

4 *Galeruca dahlia* Joannis Dorsal galben-spălăcit, cea mai mare parte a capului prezintă o nuanță deschisă, adesea capul are o culoare roșcată. Pronotul lățit, cu unghiurile anterioare accentuate, uneori $\pm$ ascuțite. Marginea anterioară a pronotului este mai îngustă decât baza sa. Marginile laterale ale elitrelor puternic lățite postmedian. L = 5,5-9 mm.

Specie rară.

6 Subfamilia Cassidinae

Partea dorsală a corpului lățită în formă de disc, cu un contur circular, oval sau eliptic. Capul mic, el nu este vizibil privit de sus, fiind acoperit de marginea anterioară a pronotului. Fruntea cu o strie mediană și adesea cu tuberculi frontali bine delimitați, situați lângă locul de inserție al antenelor. Ochii alungiți, fin fațetați, ușor divergenți posterior. Primele 5 articole antenale sunt de regulă ușor comprimate. Marginile laterale ale pronotului puternic lățite, iar baza lui este rotunjită, ușor ondulată, mai rar dreaptă. Elitrele sunt înălțate sub formă de acoperiș cu marginile laterale lățite. Apexul elitrelor (luate împreună) este lățit-rotunjit, mai rar trunchiat ori ascuțit. Discul elitrelor cu rânduri de puncte sau prevăzut cu o punctuație neuniformă. Partea ventrală a corpului plană. Prosternul înălțat anterior, cu o apofiză lățită situată între coxele anterioare. Coxele mediane sunt $\pm$ depărtate între ele. Metasternul bine dezvoltat. Picioarele scurte, cu femurele subțiri și cu tibiile drepte, ușor îngroșate apical. Vârful tibiilor concav, adăpostind parțial primul articol de la baza tarsului. Metatarsale au dimensiuni reduse, iar al 3-lea articol tarsal este puternic despicat.

În entomofauna României sunt prezente 3 genuri.

17 Genul *Cassida* Linnaeus

Corpul oval-scurtat ori oval-alungit, uneori $\pm$ circular, dorsal aplatizat sau ușor convex. Capul este acoperit de marginea anterioară a pronotului. Antenele puțin îngroșate spre vârf, al 3-lea articol antenal fiind mai lung comparativ cu articolul 2. Partea ventrală a pronotului lipsită de șanțuri pentru adăpostirea antenelor, cel mult poate fi prezentă o cută slab conturată. Pronotul la fel de lat sau mai îngust decât elitrele cu unghiurile posterioare ascuțite ori rotunjite. Elitrele au rânduri regulate de puncte sau ele prezintă o punctuație neuniformă. Interstriurile plane ori convexe, prevăzute uneori cu carene longitudinale. Ghearele simple sau denticulate.

În România sunt prezente 28 de specii cu mai multe varietăți. Atât adulții cât și larvele trăiesc pe tulpinile și frunzele plantelor erbacee.

1. Baza ghearelor nu este denticulată (fig. 303a).....1 *C. murraea* L.
— Ghearele prezintă un dinte bazal (fig. 303b).....2

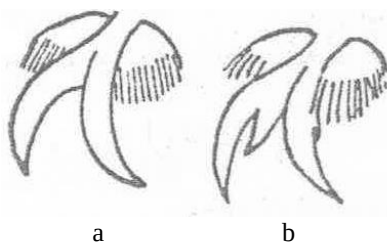

Fig. 303

Ghearele la *Cassida* (după H. Freude)

a-*Cassida murraea*, b-*C. viridis*.

2. Corpul roșcat-marونیu cu puncte și pete negre. Dintele de la baza ghearei este mic **2 C. canaliculata Laich.**
 — Corpul verde-unicolor. Dintele de la baza ghearelor normal dezvoltat..... **3 C. viridis L.**

1 Cassida murraea Linnaeus Corpul oval-alungit, eliptic, dorsal roșcat-cărămiziu, elitrele cu puncte și pete negre. Scutелul negru. Articolele antenale 2-5 sau 2-6 de culoare galbenă ori galben-roșcată, în rest antenele sunt negricioase. Partea ventrală a corpului neagră, epipleurele elitrelor la bază sunt roșii. Clipeul este delimitat printr-o linie fină, adesea greu vizibilă. Pronotul semicircular, cu discul ușor bombat, marginile lui laterale prezintă o bordură îndoită. Suprafața pronotului cu rugozități granulate, spre bază punctuația este mai fină. Baza elitrelor dreaptă, ondulată în dreptul scutелului. Suprafața elitrelor cu rânduri regulate de puncte, interstiriile elitrelor sunt plane, iar marginea bazală prezintă puncte mici negre. Coxele anterioare și mediane ușor depărtate între ele. L = 3,8-8,5 mm.

♂ Marginile laterale ale corpului paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor.

♀ Marginile laterale ale corpului ± rotunjite.

-**ab. inundata Ws.** Elitrele negre, cu câteva pete roșcate de dimensiuni reduse.

-**ab. maculata L.** Coloritul corpului nu este roșu-cărămiziu, ci verde-șters ori galben-marونیu, iar elitrele au câteva pete negre.

-**ab. immaculata Desbr.** Punctele negre de pe elitre sunt absente, numai pe sutură și după umeri rămâne câte un punct mic, negru.

Pe pajiștile umede din regiunile colinare, din aprilie până în iulie pe *Pulicaria dysenterica*, *Inula salicina*, *I. britannica*, *Verbascum thlaspus* și *Mentha sp.*

2 Cassida canaliculata Laichartig (austriaca F.) Corpul oval-lățit, ușor bombat dorsal, roșcat-marونیu de nuanță închisă. Exemplarele vii prezintă un luciu auriu. Pe suprafața corpului sunt prezente pete mici maronii. Ventral negru, vârful femurelor și tarsele de culoare roșcat-maronie. Marginile pronotului și ale elitrelor sunt ridicate. Suprafața elitrelor prezintă rânduri incomplete de puncte. La baza ghearelor se află un dințișor mic. L = 6-10,5 mm.

-**ab. graminis Suffr.** Suprafața corpului verde-gălbuie sau galben-roșcată, la nivelul elitrelor fiind prezente numeroase pete punctiforme maronii.

În zonele colinare din mai până în iulie, pe *Salvia pratensis*.

3 Cassida viridis Linnaeus (equestris F.) De culoare verde-mată fără luciu metalic, iar elitrele au la bază o linie argintie. Exemplarele conservate prezintă o culoare galbenă ori galben-maronie. Abdomenul și coxele negre, picioarele și marginea sternitelor abdominale au o culoare galben-verzuie. Pronotul mai îngust decât elitrele, cu unghiurile posterioare rotunjite. Discul pronotului ușor convex, cu o punctuație ștearsă, spre marginile pronotului punctuația este mai accentuată. Unghiurile posterioare ale pronotului rotunjite. Elitrele plane, de forma unui triunghi rotunjit, cu o punctuație neregulată și cu impresiuni longitudinale slabe. Umerii elitrelor sunt lipsiți de un vârful ascuțit. Coxele anterioare și mediane evident depărtate între ele. Ghearele au un dinte mare cu vârful teșit. L = 6,5-10 mm.

Specie comună, polifagă, întâlnită în lunile aprilie-septembrie pe *Cirsium sp.*, *Salvia sp.*, *Stachys sp.*, *Mentha sp.*, *Galeopsis sp.* și *Lycopus sp.*

VI Suprafamilia CURCULIONOIDEA

Capul este prelungit anterior sub forma unui rostru, în vârful căruia sunt dispuse piesele bucale. Antenele în general geniculate, cu scapul lung și cu o măciucă alungită, de regulă triarticulată. Palpii scurți și rigizi, adesea fixați pe rostru. Toate tarcele sunt tetramere, alcătuite din 4 articole, penultimul fiind în general bilobat.

În entomofauna României au fost semnalate 12 familii, 6 dintre acestea fiind tratate în acest volum: Rhynchitidae, Brachyceridae, Anthribidae, Dryophthoridae, Eirrhinidae și Curculionidae.

Cheia familiilor

1. Antenele nu sunt geniculate (fig.304a).....2
- Antenele de regulă geniculate, între scap și funicul există un unghi bine vizibil (fig.304b).....4
2. Rostrul lung și îngust (fig.304a).....49 Rhynchitidae
- Rostrul scurt și îngroșat (fig.304 d-e).....3
3. Suprafața elitrelor prezintă tuberculi proeminenți (fig.304e).....50 Brachyceridae
- Elitrele cu suprafața netedă (fig.304c).....51 Anthribidae

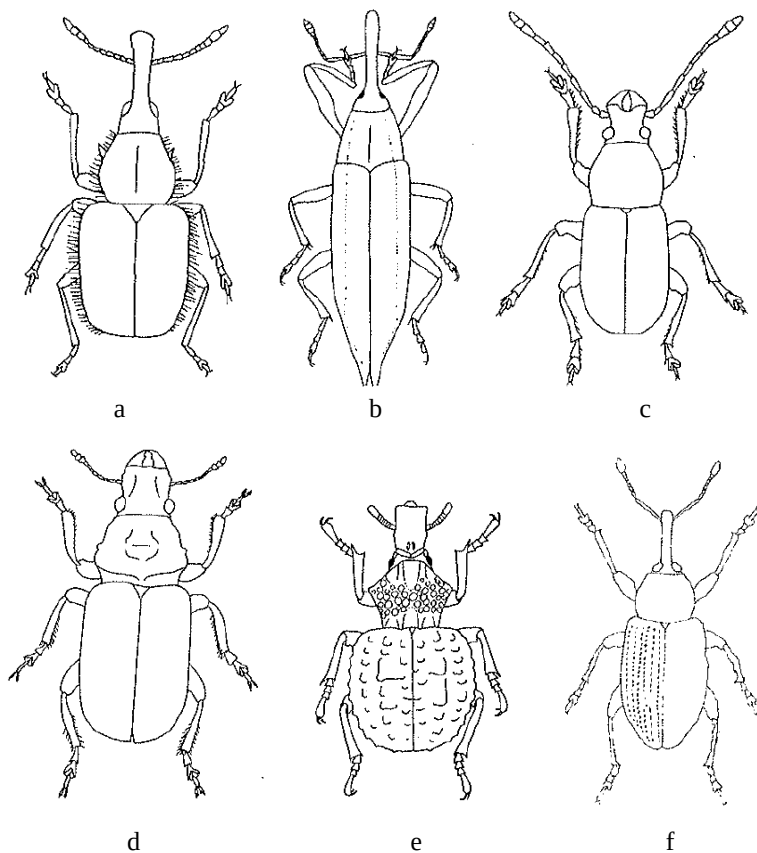

Fig. 304

Partea dorsală a corpului la Curculionoidea (după H. Freude)

a-Rhynchites sp., b-Lixus sp., c-Anthribus sp., d-Platyrhinus sp., e-Brachycerus sp., f-Notaris sp.

4. Tibiile punctate și prevăzute cu carene longitudinale fine.....52 **Dryophthoridae**
 — Tibiile au alte caracteristici.....5
 5. Pronotul disciform, cu marginile laterale evident rotunjite (fig.304f, pag.405).....**53 Eirirhinidae**
 — Pronotul de regulă trapeziform, având marginile laterale îngustate anterior (fig.304b, pag.405).....**54 Curculionidae**

49 Familia RHYNCHITIDAE

Palpii maxilari rudimentari, iar labrumul nu este vizibil. Antenele nu sunt geniculate, ultimele 3 articole antenale formează o măciucă alungită, articolul terminal fiind ușor inelat. Elitrele mai late decât pronotul, cu umerii proeminenți. Partea dorsală a corpului neagră sau cu reflexe metalice aproape întotdeauna pubescentă. Suprafața elitrelor cu o punctuație neuniformă ori cu rânduri longitudinale de puncte, striul sutural fiind în general bine conturat postmedian. Coxele mediane alungite, trohanterele mici, tibiile anterioare au marginea internă netedă, iar femurele posterioare sunt rar îngroșate. Ghearele nu sunt sudate la bază, marginea lor internă fiind denticulată.

În fauna României au fost semnalate 7 genuri cu mai multe specii, unele dintre ele fiind dăunătoare în silvicultură.

Genul *Rhynchites* Schneider

Corpul ușor alungit, neîngustat posterior, cu ochii puțin convecși. Rostrul filiform, extrem de lung, adesea ușor lățit și comprimat la extremitatea distală. Antenele drepte, cu scapul scurt, puțin diferențiat de următoarele 4 articole, funiculul este format din 7 articole, urmate de o măciucă triarticulată. Pronotul nu este transvers, cu marginile laterale rotunjite și ușor îngustate antemedian. Scutелul este bine vizibil. Elitrele mai late decât baza pronotului, ele nu acoperă complet pigidiumul. Epipleurele elitrelor bine conturate. Picioarele cu tibiile drepte sau puțin arcuite, iar ghearele sunt denticulate. Coxele posterioare transverse, ele ating episternitele metasternului.

În arealul nostru faunistic există 8 specii.

1. Pubescența elitrelor este mai scurtă, relativ erectă. Punctele de pe striurile elitrelor sunt alungite și ± confluențe. La ♂ prosternul lângă coxele anterioare este lipsit de un spin sau un tubercul ascuțit.....**1 R. giganteus Kryn.**
 — Elitrele acoperite de o pubescență lungă și erectă, iar punctele de pe striuri nu sunt nici alungite, nici confluențe. Prosternul la ♂ lângă coxele posterioare prezintă un tubercul sau un spin ascuțit.....**2 R. auratus Scop.**

1 *Rhynchites giganteus* Krynicky (versicolor Costa) Corpul de culoare verde-închisă, cu reflexe metalice bronzate, arâmii sau purpurii. Picioarele, antenele și rostrul au aceeași culoare ca și restul corpului, ultimul cu partea anterioară roșcată. Tot corpul este acoperit cu o pubescență scurtă și albicioasă. Rostrul lung, ușor lățit spre vârf, prevăzut cu o carenă mediană longitudinală accentuată. De o parte și de alta a rostrului există de regulă câte o strie punctată. Articolele funiculului antenelor aproximativ la fel de lungi și de late, cu excepția articolului 7 care la ♂ este ușor transvers. Măciuca antenelor alungită și triarticulată. Capul tronconic, convex, cu tâmplele mai lungi decât diametrul ochilor, baza capului fiind puțin mai lată decât marginea anterioară a pronotului. Suprafața rostrului și a capului prezintă rugozități punctate accentuate. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, având cea mai mare

lățime în jumătatea anterioară. Suprafața pronotului cu un striu median longitudinal și cu o punctuație accentuată. Elitrele prezintă striuri longitudinale accentuate. L = 6,5-10 mm.

♂ Rostrul ușor arcuit, mai lung decât capul și pronotul luate împreună. Antenele se inseră în partea antemediană a rostrului.

♀ Rostrul drept, la fel de lung cât capul și pronotul luate împreună. Antenele se inseră în partea mediană a rostrului.

În lunile aprilie-mai și iulie-august pe diferite *Rosaceae*: *Pyrus communis*, *P. sylvaticus*, *Crataegus monogyna*, *C. oxyacanthoides*, *Mespilus germanicus*.

2 *Rhynchites auratus* Scopoli (bacchus Ol.) Partea dorsală a corpului arămiu-aurie sau verde-aurie. Uneori corpul este purpuriu cu luciu metalic, mai rar cu irizații metalice violacee. Antenele, tarsele și parțial rostrul cu reflexe metalice bronzat-arămii. Suprafața corpului este acoperită cu o pubescență albicioasă mai accentuată. Rostrul ceva mai scurt și mai îngroșat, carena rostrului este lipsită de striuri punctate. Ochii ușor convecși. Pronotul la fel de lung și de lat, prevăzut cu o linie mediană longitudinală, care uneori poate fi absentă. L = 5,5-9 mm.

♂ Marginile laterale ale pronotului prezintă câte un spin lateral orientat anterior. Numai vârful rostrului este negru.

♀ Pronotul normal conformat, lipsit de un spin vizibil. Jumătatea antemediană a rostrului de culoare neagră.

În lunile mai-iunie pe *Prunus spinosa*, *P. domestica*, *P. padus*, *Pyrus malus*, *Crataegus monogyna* și *C. oxyacantha*.

50 Familia BRACHYCERIDAE

Suprafața corpului prezintă tuberculi, carene și microsculpturi accentuate. Capul de dimensiuni reduse, iar rostrul este scurt și îngroșat. Marginile laterale ale pronotului formează un unghi ascuțit. Antenele scurte și îngroșate, scapul nu este prelungit în formă de mâner, fiind puțin mai lung comparativ cu articolul 2. Elitrele dreptunghiulare, luate împreună ele sunt ceva mai lungi decât late. Picioarele îngroșate, al 3-lea articol tarsal nu este lobat, iar pretarsele sunt alungite, adesea ceva mai lungi decât primele 3 articole luate împreună. Ghearele lungi și ascuțite, nesudate la bază și de mărime inegală.

În Europa centrală există un singur gen monotipic, prezent și în fauna noastră.

Genul *Brachycerus* Olivier

Caracterele genului sunt similare cu caracterele familiei.

***Brachycerus foveicollis* Gyllenhal** Corpul masiv, de dimensiuni medii, negru sau maroniu-negricios. Capul evident mai scurt decât pronotul, cu rostrul scurt, aproximativ la fel de lat cât marginea anterioară a capului. Antenele extrem de scurte, ele nu sunt geniculate, fiind prevăzute cu o măciucă slab conturată. Pronotul cordiform, puternic transvers, de aproximativ două ori mai lat decât lung. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, având cea mai mare lățime în partea antemediană, unde ele se prelungesc sub forma unui lob rotunjit. Suprafața pronotului cu gropițe adâncite și cu granule fine. Elitrele scurte și late, prevăzute cu 3-4 rânduri longitudinale formate din granule mari și colțuroase. Picioarele robuste, fața internă a tibiilor dispune de peri țepoși. Pretarsele la fel lungi sau mai lungi decât restul articolelor tarsale luate împreună. L = 6-12 mm.

Element sud-est european răspândit în stepele aride. Larvele se dezvoltă în specii de *Ornithogalum*.

51 Familia ANTHRIBIDAE

Corpul cilindric, cu capul transvers, de dimensiuni reduse. Ochii mari, rareori sinuați. Rostrul scurt și aplatizat, cu marginile laterale paralele, ușor lățit apical. Palpii filiformi, mandibulele bine dezvoltate. Antenele alcătuite de regulă din 11 articole, ele nu sunt geniculate, ultimele 3-5 articole antenale formează o măciucă alungită. Baza pronotului prezintă un striu transversal, uneori el este absent, iar marginile laterale ale pronotului se îngustează de la bază spre marginea anterioară. Scutелul bine conturat, iar pigidiul este vizibil, neacoperit de elitre. Coxele anterioare și mediane sferice, cele anterioare fiind ușor depărtate între ele, iar coxele posterioare sunt puternic transverse. Cavitățile de articulație ale coxelor deschise. Tibiile sunt lipsite de spini sau piteni apicali. Tarsele tetramere, ghearele nu sunt sudate la bază, având marginea internă denticulată. Partea dorsală a corpului este acoperită de regulă cu o pubescență tomentoasă.

În fauna României au fost găsite 14 genuri.

Cheia genurilor

1. Baza pronotului prezintă o strie bine conturată (fig. 304d, pag. 405).....

.....1 ***Platyrhinus* Clairv.**

— Pronotul este lipsit de o strie bazală vizibilă (fig. 304c, pag. 405).....2 ***Anthribus* F.**

1 Genul *Platyrhinus* Clairville

Cuprinde o specie central europeană, răspândită în pădurile din zona colinară și montană.

***Platyrhinus resinosus* Scopoli** Corpul oval-alungit, negru, acoperit cu perișori negri, cenușii ori maronii. Rostrul, fruntea, vârful elitrelor, pigidiul, sternul și abdomenul prezintă o pubescență albă sau alb-gălbuie deasă. Fruntea cu două pete tomentoase mari, negre, iar partea ventrală a corpului dispune de pete negre. Antenele și picioarele negre, acestea din urmă au pete albicioase. Capul transvers, rostrul și fruntea fiind situate în același plan. Antenele scurte, ele ajung la jumătatea pronotului, articolele antenale 9-11 formează o măciucă oval-alungită. Ochii mici, convecși, ușor reniformi. Pronotul transvers, marginile lui laterale formează câte un unghi ascuțit, iar suprafața pronotului prezintă sculpturi accentuate. Elitrele puțin mai late decât pronotul, cu marginile laterale paralele, luate împreună ele sunt ceva mai lungi decât late. Umerii elitrelor neproeminenți. Femurele măciucate, iar tibiile posterioare sunt la fel de lungi cât sternitele abdominale. L = 8-15 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul putred de *Fagus* sp., mai rar în cel de *Populus* sp.

2 Genul *Anthribus* Fabricius

În fauna noastră este prezentă o singură specie.

***Anthribus albinus* Linnaeus** Corpul oblong, ± convex, cu capul mai lung decât lat. Coloritul corpului este extrem de variabil, de la cenușiu-deschis până la negru. Rostrul la fel de lung cât capul, ușor lățit antemedian, marginea lui anterioară prezintă o știrbitură de formă triunghiulară. Partea dorsală a corpului este acoperită de perișori deși, de culoare maronie și cenușie. Capul, rostrul, o bordură în formă de "T" la nivelul marginii anterioare a pronotului, câte o pată mică antemediană și o bandă apicală lată pe elitre, cât și partea ventrală a corpului prezintă 3-4 tuberculi prevăzuți cu smocuri de peri negri, dispuși într-un rând transversal. Elitrele cu rânduri de puncte slab conturate, a 3-a interstrie a elitrelor cu 4 smocuri de perișori negri. Picioarele negre, acoperite cu o pubescență albă ori galben-deschisă. Antenele se inseră înaintea ochilor, ele sunt extrem de lungi, ultimele 3 articole distale alcătuiesc o măciucă

filiformă alungită. Ochii fin granulați, mici, ± convecși și ușor sinuați. Pronotul convex, la fel de lung și de lat, cu marginile laterale rotunjite, puternic îngustate antemedian. Elitrele convexe, ± alungite, vârful elitrelor (luate împreună) este lățit-rotunjit. Baza elitrelor puțin mai lată comparativ cu baza pronotului. Toate cele 3 perechi de picioare au o lungime aproximativ egală, femurele fiind măciucate. Pigidiumul lat, de formă triunghiulară cu vârful rotunjit. L = 6-12 mm.

♂ Antenele ating vârful elitrelor, ultimele 3 articole antenale formează o măciucă filiformă.

♀ Antenele depășesc cu puțin baza pronotului, iar ultimele 3 articole antenale sunt ușor serate.

-ab. desertus Schyls. Pata dorsală de pe elitre este lată, ea se prelungește până la nivelul suturii.

-ab. uniformis Rtt. Coloritul corpului are o nuanță deschisă, iar pata dorsală de pe elitre are dimensiuni reduse, ori ea este absentă.

-ab. thierriati Vit. Coloritul de fond al corpului este negru sau maroniu-închis.

Larvele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Fagus sp.*, *Ulmus sp.*, *Betula sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.*). Adulții sunt activi din mai până în iulie.

52 Familia DRYOPHTHORIDAE

Corpul oval-alungit sau cilindric, negru ori roșcat-maroniu. Capul mic, cu rostrul lung și îngust, cilindric și dilatat la bază. Pronotul mai lung decât lat, puțin mai îngust decât elitrele, cu marginile laterale ușor rotunjite și îngustate anterior. Elitrele cu umerii rotunjiți, oval-alungite și îngustate postmedian, ele nu acoperă în totalitate pigidiumul. Tibiile prezintă carene longitudinale fine.

Cuprinde coleoptere răspândite în locuri umede pe vegetație. Specia *Sitophilus oryzae* este un dăunător important în depozite.

Genul *Sphenophorus* Schönherr

Oval-alungit, relativ convex, glabru, de culoare neagră, în mod excepțional roșcat-maroniu. Rostrul lung, cilindric în jumătatea antemediană, spre bază el este lățit, tot aici se inseră și antenele. Scapul conic, alungit în formă de mâner, articolele din componența funiculului sunt de dimensiuni reduse, iar articolul terminal este măciucat. Pronotul mai lung decât lat, lățit spre bază, discul pronotului prezintă un striu longitudinal fin și o punctuație relativ accentuată. Elitrele oval-alungite, puțin mai late decât pronotul, cu marginile laterale rotunjite și îngustate de la bază spre vârf. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale fine și 2-3 rânduri de puncte accentuate, dispuse neuniform. Pigidiumul privit de sus este bine vizibil, având o punctuație deasă și accentuată. Coxele anterioare nu sunt cotangente.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor din zonele mlăștinoase. În fauna României au fost semnalate 3 specii.

1. Talia redusă (6,5-9 mm). Al 2-lea articol antenal nu este mai lung decât lat.

Cavitățile de articulație ale antenelor nu sunt însoțite de un dinte teșit.....

.....1 *S. striatopunctatus* Gze.

— Corpul de dimensiuni mai mari (10-15 mm). Al 2-lea articol antenal mai lung decât lat. Cavitățile de articulație ale antenelor prezintă un dinte teșit.....2

2. Fiecare punct de pe interstriile elitrelor este însoțit de un solz gălbui dispus central (solz cu un perișor fin de culoare deschisă).....2 *S. abbreviatus* F.

— Punctuația interstriilor elitrelor normal conformată, fiind lipsită de solzi galbeni....

.....3 *S. piceus* Pallas

1 *Sphenophorus striatopunctatus* Goeze Corpul negru-unicolor, suprafața elitrelor cu peri setacei gălbui. Antenele și picioarele negre, uneori elitrele, măciuca antenelor și tarsele pot avea o nuanță roșcată. Rostrul bine dezvoltat, antenele se inseră la baza rostrului fiind prevăzute cu o măciucă butonată. Al 2-lea articol al funiculului antenelor aproximativ la fel de lung și de lat. Suprafața capului și a rostrului prezintă o punctuație fină. Pronotul mai lung decât lat, cu marginea anterioară dreaptă și cu baza evident arcuită. Suprafața pronotului cu o punctuație accentuată, dispusă uniform. Elitrele carenate, cu strii longitudinale punctate, iar interstriile sunt înguste. Fiecare punct prezintă câte un solz mic și galben situat central. Fața internă a femurelor posterioare cu o impresiune mediană fină, care uneori poate fi absentă. L = 6,5-9 mm.

♂ Metasternul și baza abdomenului prezintă o impresiune longitudinală alungită. Rostrul mai lățit la bază decât la ♀.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Scirpus palustris*, iar adulții apar la începutul primăverii.

2 *Sphenophorus abbreviatus* Fabricius Corpul negru sau maroniu-negricios, glabru, cu un luciu mățos. Antenele și picioarele negricioase. Capul scurt, cu ochii plani și rotunzi, prevăzut cu puncte fine și rare. Rostrul ceva mai scurt decât pronotul, cilindric de la bază până la locul de inserție al antenelor și ușor lățit spre vârf. Jumătatea bazală a pronotului prezintă o linie mediană fină și un șanțuleț adâncit, care se prelungește spre frunte sub forma unei impresiuni adâncite. Suprafața rostrului cu o punctuație relativ deasă și accentuată, de la locul de inserție al antenelor spre vârf sunt prezente puncte fine, dispuse neuniform. Antenele lungi, scapul atinge prima treime a pronotului. Primele două articole ale funiculului antenelor de lungime egală, însă articolul 1 este ceva mai lat comparativ cu articolul 2, acesta din urmă fiind de aproximativ 1,5 ori mai lung decât lat. Articolele 3-4 egale ca lungime, articolul 5 la fel de lung și de lat, articolul 6 fiind transvers. Măciuca antenelor în formă de cupă. Pronotul de aproximativ 1,3 ori mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului prezintă puncte ombilicate mari și plane. Discul pronotului cu o carenă superficială netedă, nepunctată. Lângă marginea anterioară a pronotului există o porțiune netedă, lipsită de puncte. Elitrele oval-alungite, cu tuberculi humerali relativ accentuați, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, spre apex ele sunt lățit-rotunjite. Unghiul sutural al elitrelor proeminent și ascuțit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, ± accentuate, fiecare punct de pe interstriurile elitrelor prezintă câte un solz mic central de nuanță deschisă. Femurele au o punctuație deasă și accentuată, marginea lor internă dispune de un rând de peri țepoși lungi, de culoare gălbuie. Tarsele și tibiile au o lungime aproximativ egală, metatarsul fiind de 1,5 ori mai lung comparativ cu articolul 2. Articolele tarsale 2-3 de lungime egală, iar pretarsul este la fel de lung cât articolele 2-3 luate împreună. Ghearele lungi și subțiri. L = 10-15 mm.

În zonele mășinoase pe *Phragmites* sp.

3 *Sphenophorus piceus* Pallas Corpul oval-alungit, negru și ușor convex, mai rar elitrele pot avea o nuanță roșcată. Dorsal glabru, mat sau puțin lucios. Antenele și picioarele negre-unicolore. Suprafața pronotului cu puncte accentuate, mai rare decât la speciile precedente. Al 2-lea articol al funiculului antenelor ceva mai lung decât lat. Elitrele cu striuri longitudinale accentuate, iar interstriurile au o punctuație neuniformă. L = 10-14 mm.

Specie montană răspândită în locuri umede. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Arundo donax*, iar adulții devin activi la începutul lunii mai.

53 Familia ERIRHINIDAE

Capul cu rostrul lung și îngust, acesta din urmă este arcuit și prezintă marginile laterale paralele. Ochii plani, iar antenele sunt geniculate și se inseră la extremitatea apicală a rostrului. Scapul alungit în formă de mâner, fiind mai lung sau la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. Funiculul este format din 6-7 articole, iar articolul terminal al antenelor este întotdeauna dilatat. Pronotul disciform, cu marginile laterale rotunjite, marginea anterioară și baza pronotului sunt drepte. Tibiile de regulă puțin arcuite, ele sunt lipsite de carene sau rânduri de puncte, marginea lor internă prezintă câte un dinte apical. Marginile femurelor simple ori zimțate, iar femurele posterioare nu sunt evident măciucate. Al 3-lea articol al tarselor evident bilobat, iar ghearele nu sunt denticulate. Vârful elitrelor (luate împreună) lățit-rotunjit. Epimerele mezosternului nu sunt vizibile privite de sus. Marginea posterioară a primelor două sternite abdominale dreaptă.

În arealul nostru faunistic există 8 genuri.

Cheia genurilor

1. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte o bandă longitudinală bine conturată formată din solzi gălbui..... **1 Notaris Germ.**
— Pronotul fără o bandă gălbuie la nivelul marginilor laterale sau cu o bordură fină **2 Tournotaris Hampe**

1 Genul *Notaris* Germar

Șanțulețul de inserție al antenelor de pe rostru se prelungește până la nivelul marginii anterioare a ochilor. Rostrul arcuit, cilindric, cu marginile laterale paralele. Corpul negru sau castaniu-închis, dorsal acoperit cu o pilozitate fină sau cu solzi alungiți. Suprafața elitrelor adesea cu pete pubescente mici, de nuanță deschisă. Femurele nu sunt denticulate.

În fauna noastră mai multe specii.

***Notaris bimaculatus* Fabricius** Corpul negru sau maroniu-negricios, cu solzi gălbui deși. Fiecare elită prezintă pete postmediană formate din solzi rotunjiți. Antenele și parțial tibiile roșcat-maronii de nuanță deschisă. Capul des punctat, prevăzut cu un rostru lung și cilindric, ușor îngroșat apical și evident arcuit. Antenele lungi și subțiri, scapul nu atinge marginea anterioară a ochilor, articolul 2 este de aproximativ două ori mai lung decât articolul 3, iar articolul terminal este dilatat și oval-alungit. Pronotul transvers, cu marginile laterale evident rotunjite și îngustate antemedian. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese, precum și puncte ușor ombilicate. Striul longitudinal median al pronotului este superficial. Elitrele oval-alungite, îngustate spre vârf, cu rânduri longitudinale de puncte fine. Interstriile elitrelor plane și lățite, prevăzute cu granulații fine. Scutелul triunghiular. Picioarele subțiri cu tibiile ușor ondulate în forma literei "S". Marginea internă a tibiilor cu zimțișori fini, extremitatea apicală a tibiilor prezintă un spin curbat. L = 6-10 mm.

În regiunile mlăștinoase, din mai până în iunie pe *Phragmites communis*, *Typha* sp. și pe alte plante acvatic.

2 Genul *Tournotaris* Hampe

Cuprinde o singură specie.

***Tournotaris granulipennis* Tournier** Corpul oval-alungit și convex, negru, dorsal acoperit cu o pilozitate fină, gălbuie sau cenușie. Antenele și picioarele maronii sau roșcat-maronii. Lângă marginile laterale ale pronotului sunt vizibili perișori deși ce formează o bordură îngustă, slab conturată. Pe suprafața elitrelor sunt prezente marmoratii superficiale. Rostrul negru, arcuit (văzut din profil) și ușor lățit spre vârf. Suprafața rostrului punctată și carenată de la bază până la locul de inserție al antenelor, glabră sau cu câțiva perișori fini. Antenele se inseră în porțiunea anteapicală a rostrului, funiculului cu primele două articole alungite, articolul 2 fiind ceva mai scurt comparativ cu articolul 1, iar articolul 7 este mai lat comparativ cu articolul 6. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale evident arcuite, mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului dreaptă, baza sa fiind arcuită. Suprafața pronotului cu rugozități punctate și accentuate, numai discul pronotului prezintă o linie mediană longitudinală netedă. Elitrele cu marginile laterale $\pm$ paralele la nivelul primelor 2/3, după care ele sunt îngustate și rotunjite. Umerii elitrelor proeminente. Suprafața elitrelor cu puncte ombilicate șterse, însoțite de rugozități fine. Femurele îngroșate, tibiile subțiri cu fața internă ondulată și prevăzută cu un vârf ascuțit. Tarsele mai scurte decât tibiile, al 3-lea articol tarsal este puternic bilobat. L = 6-10 mm.

În locuri mlăștinoase. Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Typha latifolia*, adulții apar în lunile mai-iunie pe *Phalaris arundinacea*.

54 Familia CURCULIONIDAE

Capul este prelungit anterior sub forma unui rostru, care poate fi drept, arcuit sau îndoit sub forma unui unghi. Uneori spre vârful rostrului de o parte și de alta a marginilor lui laterale este vizibil câte un lob lateral numit pterigiu (fig.305a). Labrumul este absent, iar mandibulele au dimensiuni reduse. Palpii sunt foarte scurți, fiind greu vizibili. Ochii sunt situați pe părțile laterale ale capului și pot fi rotunzi, ovali sau în formă de picătură. Antenele geniculate, alcătuite din 10-12 articole, cu scapul mai îngroșat, urmat de 5-7 articole subțiri care formează funiculul, iar la partea distală există 3-4 articole îngroșate, care formează o măciucă compactă de formă ovoidă sau fusiformă. Antenele se inseră pe rostru la baza sa, la vârful sau într-o poziție intermediară. Înaintea locului de inserție al antenelor se află un striu scurt numit striu rostral, care uneori poate fi redus la o fosetă. Acest striu poate fi paralel cu axa rostrului sau poate fi $\pm$ înclinat. Pronotul normal conformat, cu unghiurile anterioare și posterioare rotunjite sau ascuțite. În unele cazuri pronotul prezintă spre ochi prelungiri sub forma unor lobi numite lobi oculari. Scutelul de regulă prezent, dar el are de cele mai multe ori dimensiuni reduse. Elitrele acoperă complet abdomenul, uneori vârful pigidiului poate fi parțial descoperit. Suprafața elitrelor prezintă de regulă linii de puncte, strii sau solzi, ultimii sunt bine vizibili la exemplarele proaspete, după care dispar rapid. Aripile membranoase sunt prezente sau pot lipsi. Abdomenul este alcătuit din 7 tergite și 5 sternite bine diferențiate. Tarsele tetramere, cu al 3-lea articol puternic bilobat, adăpostind între lobi săi articolul 4 numit onychium. Ghearele despicate sau sudate la bază.

Specii în exclusivitate fitofage, larvele se hrănesc cu diferite organe ale plantelor. Unele specii prezintă fenomenul de partenogeneză, însoțit de micșorarea numărului ♂, uneori de dispariția lor.

Cheia subfamiliilor

1. Antenele nu sunt geniculate sau ele pot fi ușor geniculate.....2
- Antenele evident geniculate.....3
2. Partea dorsală a corpului parțial sau total este acoperită cu solzi setacei de culoare galben-verzuie.....1 **Tanymecinae (*Chlorophanus*)**
- Corpul nu este acoperit cu solzi galben-verzui.....**Cleoninae (*Pachycerus*)**
3. Locul de inserție al antenelor este bine vizibil atunci când rostrul este privit de sus (fig.305a).....4
- Locul de inserție al antenelor acoperit parțial sau total de marginile rostrului, astfel el nu este bine vizibil privit de sus (fig.305b).....6

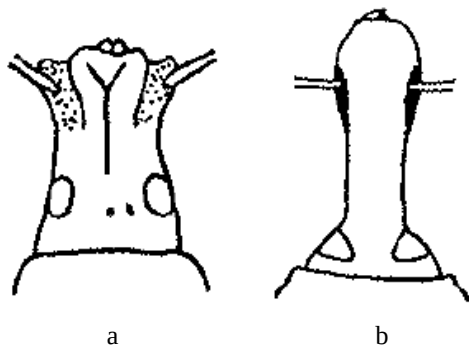

Fig. 305

Rostrul la Curculionidae (după H. Freude)

a-*Otiorrhynchus* sp., b-*Hylobius* sp.

4. Ghearele nu sunt sudate la bază (fig.306a).....2 **Otiorrhynchinae (part)**
 — Ghearele sudate la bază (fig.306b).....5

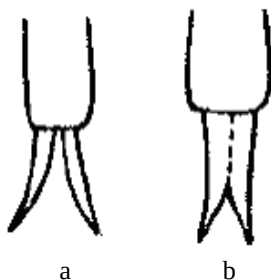

Fig. 306
Ghearele la Curculionidae (după H. Freude)
 a-Otiorrhynchidae, b-Brachyderinae.

5. La ♂ umerii elitrelor sunt proeminenți (fig.307b).....**Otiorrhynchinae (Phyllobius)**
 — Umerii elitrelor la ♂ sunt rotunjiți și neproeminenți (fig.307c).....**Brachyderinae (Brachyderes)**

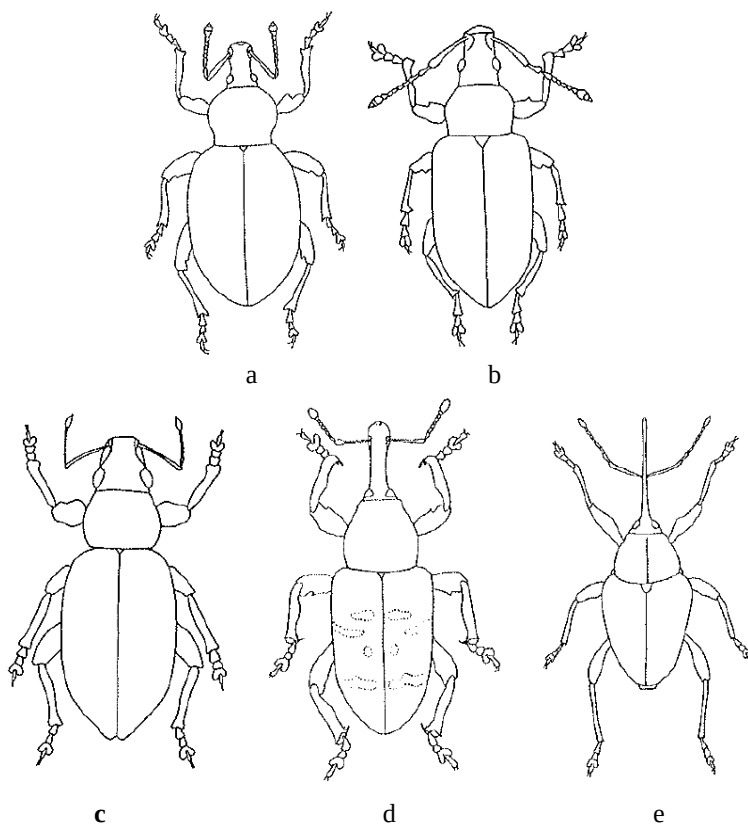

Fig. 307
Partea dorsală a corpului la Curculionidae (după H. Freude)
 a-Otiorrhynchus sp., b-Phyllobius sp., c-Brachyderes sp., d-Hylobius sp.,
 e-Curculio sp.

6. Extremitatea apicală a tibiilor anterioare prezintă un spin ascuțit sau un dinte îndoit în formă de cârlig.....7
- Extremitatea apicală a tibiilor anterioare normal conformată, lipsită de un spin sau un dinte îndoit în formă de cârlig. Uneori marginea internă a tibiilor poate avea un dinte apical neascuțit.....8
7. Rostrul este adăpostit într-un șanțuleț al prosternului.....3 **Cryptorhynchinae**
- Rostrul neadăpostit într-un șanțuleț al prosternului.....4 **Pissodinae**
8. Rostrul (privit de sus) scurt și lățit, de aproximativ 1,5 ori mai lung decât lat.....9
- Rostrul lung și îngust, de peste 1,5 ori mai lung decât lat.....11
9. Marginea anterioară a pronotului cu franjuri pe peri lungi ce ating aproximativ jumătate din diametrul ochilor.....**Tanymecinae (Tanymecus)**
- Marginea anterioară a pronotului lipsită de peri sau cel mult prevăzută cu câțiva perișori scurți.....10
10. Ochii (văzuți din profil) ating sau ajung foarte aproape de șanțulețul de inserție al antenelor (fig.308c). Aspectul ochilor este reniform, în formă de picătură sau triunghiular cu marginile rotunjite.....5 **Cleoninae (part)**
- Ochii sunt depărtați de șanțulețul de inserție al antenelor la o distanță de cel puțin jumătate din diametrul ochilor (fig.308b). Forma ochilor este rotunjită sau ovală.....6 **Brachyderinae (part)**

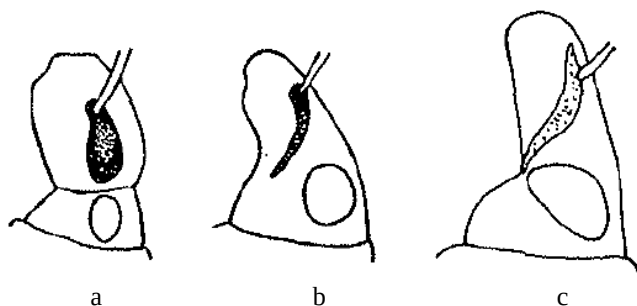

Fig. 308
Capul văzut din profil la Tanymecinae (după H. Freude)
 a-*Tanymecus* sp., b-*Bothynoderes* sp., c-*Psolidium* sp.

11. Rostrul mai scurt și mai lat, ușor lățit antemedian (fig.307d, pag.414).....7 **Hylobiinae**
- Rostrul extrem de lung și de îngust (fig.307e, pag.414).....8 **Curculioninae**

1 Subfamilia Tanymecinae

Rostrul scurt, de cel mult două ori mai lung decât lat. Marginea anterioară a pronotului prezintă pe părțile laterale franjuri de peri. Pronotul evident mai îngust decât elitrele, acestea din urmă sunt alungite, cu marginile laterale paralele sau oval-rotunjite. Partea dorsală a corpului este de regulă acoperită parțial cu solzi. Vârful tibiilor cu o coroană de peri. Ghearele nu sunt sudate între ele.

În fauna României sunt prezente 3 genuri, două dintre ele fiind incluse în cheia subfamiliilor.

1 Genul *Chlorophanus* Germar

Partea dorsală a corpului verde, cenușie ori maronie, elitrele sunt acoperite parțial sau în totalitate de solzi galben-verzui. Capul cu ochii mici, $\pm$ convecși, de aproximativ două ori mai lung decât lat, prevăzut la nivelul marginii anterioare cu o știrbitură triunghiulară. Antenele ușor geniculate, cu scapul de 3 ori mai lung decât următoarele 3 articole luate împreună. Pronotul trapeziform, puțin mai lung decât lat. Elitrele alungite, cu umerii proeminenți și cu vârful ascuțit, baza elitrei fiind dublu-ondulată. Tibiile evident arcuite, având la marginea lor apicală internă câte un spin îndoit în formă de cârlig. Al 3-lea articol tarsal evident bilobat.

Coleopterele se dezvoltă în lemnul esențelor foioase (*Alnus* sp., *Salix* sp.). În fauna noastră sunt prezente 4 specii.

1. Suprafața rostrului și a frunții este acoperită de perișori deși, orientați spre exterior, galbeni sau maronii, lipsiți de luciu metallic. Antenele și tarsele de culoare galben-deschisă ori roșcat-maronie.....**1 *C. excisus* F.**
- Perișorii de pe rostru și frunte parțial sau în totalitate culcați, de regulă verzi, cenușii sau maronii, prevăzuți cu luciu metallic.....**2**
2. Baza elitrei uniform rotunjită, lipsită de o depresiune laterală (fig.309a).....**2 *C. gibbosus* Payk.**
- Baza elitrei prezintă câte o depresiune laterală (fig.309b).....**3**
3. Apexul elitrei ușor mucronat (fig.310a). Interstriurile interioare ale elitrei numai cu o pilozitate verzuie sau numai cu solzi verzi ori arămii.....**3 *C. viridis* L.**
- Elitrele cu apexul evident mucronat (fig.310b). Interstriurile interioare ale elitrei cu perișori cenușii ori maronii, iar solzii au o nuanță cărămizie sau roșcat-maronie.....**4 *C. graminicola* Schönh.**

Fig. 309

Baza elitrei la *Chlorophanus* (după H. Freude)

a-*Chlorophanus gibbosus*, b-*C. viridis*.

Fig. 310

Apexul elitrei la *Chlorophanus* (după H. Freude)

a- *Chlorophanus viridis*, b-*C. graminicola*.

1 *Chlorophanus excisus* Fabricius Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi deși de formă rotunjită, galben-verzui și cenușiu-verzui. Interstriul sutural al elitrelor cu solzi de culoare verde-negricioasă, în rest striurile sunt superficiale. Baza elitrelor dublu-ondulată, iar apexul elitrelor (luate împreună) este ascuțit. L = 7-13 mm.

2 *Chlorophanus gibbosus* Paykull Corpul este acoperit cu solzi galben-verzui printre care sunt intercalați perișori cenușii fini. Uneori solzii gălbui de pe marginile laterale ale corpului sunt slab conturați. Antenele scurte, ele nu sunt geniculate, iar măciuca antenelor nu atinge baza pronotului. Marginile laterale ale pronotului ușor îngustate anterior, prevăzute cu o bordură galben-verzuie îngustă. Coloritul de fond al elitrelor este galben-cenușiu, lucios, printre care se intercalează solzi setacei de culoare verde-deschisă și roșcat-maronii. Marginile laterale ale elitrelor cu o bandă longitudinală galben-verzuie ce începe de la cea de-al 6 lea interstriu. Apexul elitrelor cu o prelungire mucronată alungită. L = 7,5-11 mm.

Plantele gazdă sunt *Hippophaes rhamnii*, *Salix sp.* și *Alnus sp.*

3 *Chlorophanus viridis* Linnaeus Corpul negru, acoperit cu solzi verzi și cenușiu-verzui. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor, precum și partea ventrală a corpului de nuanță verde-gălbui. Rostrul cu o linie mediană longitudinală slab conturată. Bordura gălbui laterală a elitrelor are marginea internă zimțată. Baza pronotului dublu-ondulată. Tuberculi humerali ai elitrelor nu sunt acoperiți cu solzi. Interstriile interioare ale elitrelor cu solzi verzi sau arâmii și cu perișori verzui. Apexul elitrelor are forma unui vârful mucronat (fig.310a, pag.416). L = 8-11 mm.

-ab. *salicicola* Germ. Dorsal cu solzi roșcat-maronii, marginile laterale și partea ventrală a corpului sunt acoperite cu solzi verzui.

Pe coronamentul unor arbori și arbuști (*Salix sp.*, *Corylus sp.*, *Alnus sp.*), cât și pe unele plante erbacee (*Cirsium sp.*, *Carduus sp.*, *Urtica sp.*). Adulții sunt activi în lunile mai-august.

4 *Chlorophanus graminicola* Schönherr Dorsal negru, elitrele parțial acoperite cu solzi roșcat-maronii, marginile laterale și partea ventrală a corpului fiind acoperite cu solzi galben-verzui. Striul median al rostrului ajunge până la locul de inserție al antenelor, la nivelul ochilor el se îngustează și devine foarte fin. Scutелul rudimentar, acoperit cu solzi de culoare gălbui. L = 9-13 mm.

Specie răspândită pe *Salix sp.*, *Alnus sp.*, *Rosa sp.*, cât și pe *Urtica dioica*.

2 Genul *Tanymecus* Schönherr

Rostrul scurt și lățit, cu vârful ușor concav. Antenele geniculate, scapul fiind de peste 3 ori mai lung decât articolele 2-5 luate împreună. Pronotul cu marginile laterale ± rotunjite, îngustate posterior, iar baza pronotului este dreaptă. Elitrele alungite, cu umerii bine conturați, baza elitrelor fiind concavă, iar marginile laterale paralele la nivelul primelor 2/3. Marginea internă a tibiilor lipsită de un pinten apical. Al 3-lea articol al tarselor bilobat, iar ghearele nu sunt sudate la bază.

În fauna României 3-4 specii, una dintre ele fiind dăunătoare în agricultură.

***Tanymecus palliatus* Fabricius** Corpul negru, dorsal acoperit cu solzi maroniu-cenușii, marginile laterale și partea ventrală a corpului prezintă solzi de culoare deschisă, cordiformi sau rotunjiți. Rostrul lățit și applatizat, ceva mai lung decât lat, iar ochii sunt bine vizibili priviți de sus. Pronotul mai lung decât lat, evident

mai îngust decât elitrele. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate. Femurele nu sunt denticulate, iar tibiile dispun de o pilozitate aspră, formată din peri țepoși negri. L = 8-12 mm.

Pe vegetația terenurilor nisipoase și însorite. Specie dăunătoare la sfeclă, porumb și floarea-soarelui.

2 Subfamilia Otiorrhynchinae

Rostul scurt și îngroșat, de aproximativ două ori mai lung decât lat, ușor lățit spre vârf, drept ori curbat. Spre vârf de o parte și de alta a marginilor laterale ale rostrului există câte un lob lateral numit pterigiu, situat în imediata apropiere a locului de inserție al antenelor. Scapul lung, iar antenele sunt geniculate. Pronotul cu marginile laterale puternic rotunjite, marginea anterioară și baza pronotului fiind drepte. Elitrele convexe, mai late decât pronotul, cu marginile laterale rotunjite. Aripile membranoase sunt absente.

Cuprinde mai multe genuri, în cheia subfamiliilor fiind inclus și genul *Phyllobius*.

Cheia genurilor

1. Tibiile anterioare lățite spre vârf (fig. 311a).....3 ***Arammichnus* Gze.**
- Vârful tibiilor anterioare nu este lățit, având marginea internă ascuțită sau dreaptă (fig. 311b).....2

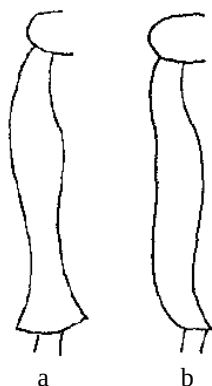

Fig. 311

Tibiile anterioare la Otiorrhynchinae (după H. Freude)

a-*Arammichnus* sp., b-*Otiorrhynchus* sp.

2. Marginea internă a femurelor este lipsită de dinți ascuțiți.....3
- Toate femurele au marginea internă denticulată.....6
3. Suprafața elitrelor prezintă câte 12 striuri longitudinale punctate.....
- 4 ***Dodecastichus* Stierl.**
- Fiecare elită are numai 10 striuri longitudinale punctate.....4
4. Corpul îngust și alungit, cu marginile laterale paralele. Al 7-lea interstriu al elitrelor înălțat și carenat spre vârf.....5 ***Thalycrychnus* Rtt.**
- Corpul scurt, oval-lățit sau eliptic. Al 7-lea interstriu al elitrelor necarenat, mai rar el poate fi ușor înălțat.....5

5. Primul interstriu al elitrelor cu un șanțuleț scurt, dispus anteapical. Partea dorsală a corpului cu reflexe metalice, fiind acoperită cu solzi rotunzi ori alungiți. Marginea internă a tibiilor posterioare la ♂ este prevăzută cu franjuri de peri.....**6 *Cyrrorhynchus* Apfb.**
- Primul interstriu al elitrelor normal conformat. Partea dorsală a corpului de regulă este acoperită cu o pubescență fină. La ♂ tibiile posterioare sunt lipsite de franjuri de peri.....**7 *Otiorrhynchus* Germ.**
6. Femurele anterioare au pe marginea internă un dinte simplu (fig. 312a).....**8 *Dorymerus* Seidl.**
- Dintele anteapical al femurelor anterioare este însoțit de mai mulți zimțișori mici (fig. 312b).....**9 *Elechranus* Rtt.**
- Din această subfamilie mai face parte și genul **10 *Phyllobius* Germ.** inclus în cheia subfamiliilor.

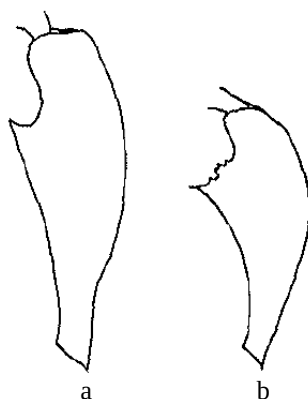

Fig. 312

Femurele anterioare la Otiorrhynchinae (după H. Freude)

a-*Dorymerus* sp., b-*Elechranus* sp.

3 Genul *Arammichnus* Goeze

Fiecare elită prezintă câte 10 striuri longitudinale complete. Tibiile simple sau denticulate, iar porțiunea apicală a tibiilor anterioare este lățită.

În fauna României mai multe specii.

1. Cea mai mare parte a discului pronotului cu o punctuație accentuată și neuniformă.....**1 *A. chrysochomus* Germ.**
- Suprafața pronotului acoperită în totalitate cu tuberculi sau cu puncte ombilicate...**2**
2. Marginea internă a femurelor nu este denticulată.....**3**
- Femurele au marginea internă denticulată.....**4**
3. Talia mare (10-12 mm). Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi ce au reflexe metalice, printre care sunt intercalați tuberculi lucioși. Ochii aplatizați.....**2 *A. conspersus* Hbst.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (6-10 mm). Ochii convecși.....**3 *A. orbicularis* Hbst.**
4. Dorsal glabru, negru și lucios. Ochii aplatizați.....**4 *A. anthracinus* Scop.**
- Partea dorsală a corpului pubescentă sau prevăzută cu solzi.....**5**

5. Corpul este acoperit cu o pilozitate deasă, dispusă uneori sub forma unor pete cu irizații metalice slabe. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale accentuate

..... **5 A. tristis Scop.**

— Dorsal prevăzut cu solzi ovali, de nuanță cenușiu-albicioasă. Elitrele cu strii longitudinale fine, ± șterse..... **6 A. ligustici L.**

1 Arammichnus chrysochomus Germar Corpul convex, negru și lucios, pronotul și elitrele cu perișori lungi și culcați, ce formează pete galben-roșcate sau galben-verzui. Antenele maroniu-negricioase, cu scapul de nuanță mai deschisă, iar picioarele sunt roșcat-maronii. Vârful rostrului cu o suprafață netedă, nepunctată, ce coboară sub forma unei pante oblice. L = 7-10 mm.

Specie montană răspândită pe conifere.

2 Arammichnus conspersus Herbst Corpul negru, cu elitrele oval-lățite și puternic convexe. Măciuca antenelor și uneori tarzele au o nuanță roșcată. Capul cu ochii mari și plani, tâmplele fiind de regulă absente. Baza capului prezintă o suprafață netedă și lucioasă. Rostrul cu două carene ascuțite, delimitate de un șanțuleț longitudinal. Scapul ceva mai scurt decât funiculul și măciuca antenelor luate împreună. Pronotul transvers, cu marginea anterioară și baza drepte, marginile laterale fiind puternic rotunjite. Suprafața pronotului prezintă granulații fine. Elitrele și parțial pronotul cu numeroase pete solziforme mici, albicioase, prevăzute cu reflexe metalice slabe. Uneori petele solziforme de pe elitre se pot grupa sub forma unor benzi transversale cu un contur neregulat. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale neaccentuate, interstriurile elitrelor prezintă rugozități granulate. L = 6-10 mm.

În zonele aride pe *Echium* sp.

3 Arammichnus orbicularis Herbst Corpul negru, glabru dorsal și lucios, mai rar poate fi vizibilă o pilozitate fină, însă întotdeauna sunt absente petele pubescente solziforme. Rostrul punctat, prevăzut cu o carenă mediană longitudinală. Pronotul puternic transvers, cu marginile laterale evident rotunjite și cu reticulații fine. Elitrele oval-lățite, cu discul plan, nestriate sau prevăzute cu strii longitudinale fine. Interstriurile elitrelor plane și mate, cu reticulații dese. Tibile anterioare și mediane ușor aplatizate, cu unghiul apical extern rotunjit. L = 9-12 mm.

În zona montană pe conifere.

4 Arammichnus anthracinus Scopoli Corpul negru și glabru, cu luciu metalic. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu granule mari, neascuțite. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale accentuate, interstriurile prezintă rânduri longitudinale de granule fine. Fața internă a femurelor anterioare cu un dinte median ascuțit. L = 10-12 mm.

Specie răspândită în zona montană pe vegetația din preajma apelor.

5 Arammichnus tristis Scopoli Partea dorsală a corpului acoperită cu solzi, fiind prevăzută și cu o pilozitate cenușie, fină și deasă. Elitrele glabre cu luciu metalic sau cu pete pubescente cenușii. Rostrul cu rugozități punctate și cu o carenă mediană longitudinală fină. Pronotul transvers sau la fel de lung și de lat, cu marginile laterale ușor rotunjite antemedian. Suprafața pronotului prezintă granule netede și plane. Elitrele cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile elitrelor sunt convexe prevăzute cu granule plane. Marginea internă a femurelor cu un dinte ascuțit. L = 7-10 mm.

♂ Pronotul este aproximativ la fel de lung și de lat.

♀ Pronotul transvers, mai lat decât lung.

În zona de stepă pe terenuri mlăștinoase. Dăunător la vița de vie și la puietii pomilor fructiferi.

6 *Arammichnus ligustici* Linnaeus Corpul masiv, negru, acoperit în totalitate de solzi alungiți deși, galben-cenușii. Uneori acești solzi formează pete de nuanță mai deschisă dispuse neuniform, iar pe alocuri petele au reflexe metalice. Printre solzi sunt intercalați perișori culcați fini, galben-maronii sau cenușii. Rostrul mai lung decât lat și puțin mai lung decât capul, prevăzut cu rugozități punctate și cu o carenă mediană longitudinală fină. Antenele subțiri, cu articolele funiculului rotunjite. Pronotul transvers și convex, cu marginile laterale puternic rotunjite, ușor îngustate spre bază. Suprafața pronotului cu granule mici și lucioase, precum și cu solzi deși, printre care sunt intercalați perișori fini și rari. Elitrele oval-lățite și convexe, cu marginile laterale uniform rotunjite. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale fine și cu interstriuri ușor granulate. Adesea pe elitre sunt vizibile pete pubescente. Marginea internă a femurelor prezintă câte un dinte mic, ceva mai dezvoltat la femurele anterioare. Marginea tibiilor cu peri deși, țepoși și rigizi. L = 8-13 mm.

-ab. *collaris* F. Partea dorsală a corpului prezintă pete pubescente pestrițe.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Rosa* sp. și în rădăcinile de *Onobrychis sativa*. Dăunător la lucernă.

4 Genul *Dodecastichus* Stierlin

Partea dorsală a corpului neagră, prevăzută uneori cu pete pubescente formate din perișori culcați. Elitrele prezintă 12 striuri longitudinale punctate. Femurele nu sunt denticulate. Numai marginea internă a tibiilor anterioare este lățită spre apex. Al 3-lea interstriu al elitrelor nu este puternic bombat, uneori cel de-al 6 lea interstriu poate fi carenat postmedian. Primul interstriu al elitrelor de lângă sutură de regulă lățit și ușor înălțat spre vârf.

1. Elitrele negre-unicolore. Articolele antenale 3-7 alungite, articolul 3 fiind de aproximativ două ori mai lung decât lat. **1 *D. pulverulentus* Germ.**

— Elitrele negre, cu pete galbene mici formate din solzi setacei. Articolele antenale 3-7 scurte, ± sferice, iar articolul 3 este de cel mult 1,5 ori mai lung decât lat. **2 *D. geniculatus* Germ.**

1 *Dodecastichus pulverulentus* Germar Partea dorsală a corpului neagră, acoperită cu o pubescență uniformă, mai rar pot fi prezente pete negre slab conturate. Antenele negre-unicolore. Picioarele negre cu femurele parțial roșcate, numai vârful femurelor este negricios. Mai rar tibiile pot avea o nuanță roșcată. Rostrul scurt și îngroșat, lățit anterior, prevăzut cu o linie mediană fină. Vârful rostrului prezintă o concavitate mediană bine vizibilă. Antenele lungi, geniculate, ele se inseră anteapical pe rostru. Scapul lung, fin măciucat spre vârf, la fel de lung sau puțin mai scurt decât restul articolelor luate împreună. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale puternic rotunjite, având cea mai mare lățime în jumătatea sa anterioară. Atât marginea anterioară cât și baza pronotului sunt drepte. Suprafața pronotului cu granule accentuate, zona din vecinătatea marginii anterioare netedă și nepunctată sau prevăzută cu o punctuație fină. Elitrele oval-alungite, cu marginile laterale evident rotunjite și puternic îngustate postmedian. Suprafața elitrelor cu strii longitudinale slab conturate, interstriurile fiind convexe și granulate. Al 6-lea

interstriu al elitrelor ușor carenat. Vârful elitrelor $\pm$ ascuțit, lipsit de o prelungire mucronată. Picioarele robuste cu femurele dilatate. Tibiile în formă de "cârjă" cu marginea internă arcuită. L = 7-13 mm.

-ab. adumbratus Stierl. Picioarele negre-unicolore.

În zona montană pe *Rumex sp.*, cât și pe frunzele de *Salix sp.*, *Corylus sp.*, *Alnus sp.*

2 *Dodecastichus geniculatus* Germar Corpul masiv, mai scurt și mai lat comparativ cu specia precedentă. Picioarele roșcate cu articulația coxo-femurală și tarselle negre. Partea dorsală a corpului prezintă granule $\pm$ accentuate. Antenele lungi, măciuca antenelor depășește cu puțin baza pronotului. Articolele 3-7 din componența funiculului antenelor sunt mai lungi decât late. Marginile laterale ale pronotului evident rotunjite și mai puternic îngustate anterior, pronotul având cea mai mare lățime în partea sa mediană. Elitrele oval-scurtate. Suprafața elitrelor și uneori unghiurile posterioare ale pronotului cu pete galbene mici, alcătuite din solzi setacei. L = 6-9 mm.

♂ Al 6-lea interstrie al elitrelor puternic carenată.

♀ Al 6-lea interstrie al elitrelor prezintă o carenă fină.

-ab. eppelsheimi Apfb. Picioarele negre.

Specie polifagă, răspândită în zona subalpină și montană, atât pe conifere cât și pe esențe foioase.

5 Genul *Thalycrynychus* Reitter

Cuprinde o singură specie europeană răspândită și în fauna României.

***Thalycrynychus perdis* Olivier** Corpul alungit, cu marginile laterale $\pm$ paralele, negru, uneori cu elitrele maroniu-negricioase. Capul îngust cu rostrul subțire. Scapul aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună. Pronotul la fel de lung și de lat, cu marginile laterale rotunjite, mai îngust decât elitrele. Suprafața pronotului cu rugozități late, discul pronotului prezintă puncte rare. Elitrele de două ori mai lungi decât late, al 7-lea interstriu al elitrelor carenat în ultima treime distală. Suprafața elitrelor prezintă pete pubescente dese, alcătuite din solzi setacei care au reflexe metalice slabe. Marginea internă a tibiilor prezintă un dinte apical. L = 8-12 mm.

6 Genul *Cyrrhynchus* Apfelbeck

Corpul negru, cu picioarele în general roșcat-închise, dorsal acoperit cu solzi rotunzi sau oval-alungiți de nuanță metalică. Vârful elitrelor prezintă un șanțuleț scurt și ușor adâncit. Suprafața pronotului cu tuberculi deși, iar elitrele dispun de strii uniforme.

În arealul nostru faunistic există 4 specii.

1. Gropițele de inserție ale antenelor extrem de scurte, ele nu ajung până la nivelul marginii anterioare a ochilor.....2
- Gropițele de inserție ale antenelor mai lungi, ele ating marginea anterioară a ochilor.....3
2. Striurile longitudinale ale elitrelor sunt alcătuite din puncte accentuate interstriurile sunt mai late și prevăzute cu tuberculi aplatizați. Suprafața elitrelor este acoperită cu solzi rotunjiți.....1 ***C. valachiae* Fuss**
- Elitrele cu striuri longitudinale fine, interstriurile fiind mai înguste, iar tuberculii nu sunt aplatizați. Solzii de pe elitre au o formă oval-alungită.....2 ***C. kelecenyii* Friv.**

3. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat.....**3 C. crinipes Mill.**
 — Pronotul puternic transvers.....**4 C. argenteus Stierl.**

7 Genul *Otiorrhynchus* Germar

Capul scurt și lățit, cu rostrul ceva mai lung decât lat, acesta din urmă fiind îngustat median și prevăzut cu două pterigii bine dezvoltate. Marginea anterioară a rostrului prezintă o concavitate sau o știrbitură adâncită de formă triunghiulară. Scapul aproximativ la fel de lung cât funiculul, spre vârf ultimele 2-3 articole antenale formează o măciucă compactă. Ochii rotunjiți, plani sau ușor convecși. Pronotul convex, cu suprafața punctată sau prevăzută cu rugozități ori cu granule accentuate. Scutelul în general de dimensiuni reduse. Elitrele oval-scurtate, cu umerii rotunjiți, de regulă prevăzute cu striuri longitudinale punctate. Interstriurile elitrelor punctate sau granulate. Coxele posterioare depărtate între ele, iar femurele sunt măciucate și îngroșate spre vârf.

În fauna României mai multe specii.

1. Întreaga suprafață a elitrelor este acoperită de o pubescență deasă, de culoare galben-pai sau maronie.....**1 O. raucus F.**
- Elitrele lipsite de o pubescență deasă completă, cel mult există perișori fini, ce se diferențiază de coloritul de fond.....**2**
2. Pronotul neted sau prevăzut cu granulații punctate, uneori ± șterse, în unele cazuri suprafața de lângă marginea anterioară a pronotului poate fi punctată.....**3**
- Toată suprafața pronotului este granulată, iar zona din vecinătatea marginii anterioare nu este punctată.....**5**
3. Suprafața elitrelor prezintă gropițe longitudinale de puncte adâncite, interstriurile fiind mai înguste decât rândurile de puncte.....**2 O. coecus Germ.**
- Elitrele dispun de striuri longitudinale punctate mai fine, atât striurile cât și interstriurile au o lățime aproximativ egală.....**4**
4. Ultimul articol antenal scurt și rotunjit. Discul pronotului are o punctuație fină și rară, uneori pot fi vizibile granulații bazale șterse. Picioarele negre-unicolore.....**3 O. morio F.**
- Articolul terminal al antenelor evident alungit. Suprafața pronotului granulată sau prevăzută cu o punctuație deasă. Picioarele roșcat-maronii cu femurele negricioase.....**4 O. tenebricosus Hbst.**
5. Elitrele cu striuri longitudinale accentuate, acoperite cu o pubescență ce prezintă reflexe metalice.....**5 O. multipunctatus F.**
- Suprafața elitrelor cu striuri fine sau accentuate, însă în acest din urmă caz pubescența elitrelor este cenușie și mată.....**6**
6. Antenele extrem de lungi, al 3-lea articol al funiculului este de aproximativ 4 ori mai lung decât lat, următoarele articole fiind de 2,5 ori mai lungi decât late. Marginile laterale ale pronotului ondulate înaintea unghiurilor posterioare.....**6 O. armadillo Rossi**
- Antenele mai scurte, cu al 3-lea articol al funiculului de 2,5 ori mai lung decât lat, iar următoarele articole sunt de 1,5-2 ori mai lungi decât late. Marginile laterale ale pronotului uniform rotunjite.....**7 O. bisulcatus F.**

Alte specii: *Otiorrhynchus hungaricus* Germar L = 11-14 mm.

1 *Otiorrhynchus raucus* Fabricius Corpul maroniu-negricios, convex dorsal, prevăzut cu pete pubescente solziforme galbene sau maronii. Antenele și picioarele roșcate, galben-roșcate sau maronii. Capul conic-îngustat, cu ochii rotunzi și plani.

Rostrul aproximativ la fel de lung și de lat, prevăzut cu o carenă mediană accentuată. Fruntea prezintă o impresiune mediană adâncă. Suprafața capului are o punctuație deasă și accentuată. Antenele lungi și subțiri, scapul fiind la fel de lung cât funiculul. Primele două articole ale funiculului antenelor au o lungime aproximativ egală, următoarele articole de formă rotunjită, iar articolul terminal al funiculului este ușor transvers. Măciuca antenelor oval-alungită. Pronotul convex, emisferic, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior, discul pronotului dispune de o carenă mediană netedă și scurtă. Suprafața pronotului cu granule ombilicate (prevăzute cu un punct mic central însoțit de un perișor fin). Elitrele ovale, mai late la ♀ decât la ♂, cu rânduri de gropițe punctate, spre vârf punctele devin mai fine ori ± șterse. Sutura elitrelor convexă și carenată. Suprafața elitrelor este acoperită cu solzi care formează pete mici de culoare deschisă sau închisă, dispuse neuniform. Femurele evident măciucate și nedenticulate. L = 5-10 mm.

-ab. fulvus F. Corpul roșcat-marونیu de nuanță închisă cu picioarele negricioase.

-ab. tristis F. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pubescență cenușie, în rest prezintă o pilozitate gălbuie fină.

Adulții sunt activi în lunile iunie-sptembrie, fiind întâlniți pe arbuști, culturi de sfeclă, în mușchii de copac sau sub pietre.

2 *Otiorrhynchus coecus* Germar (niger F.) Corpul oval-alungit, negru, cu un luciu accentuat. Picioarele roșcat-maronii, de nuanță deschisă ori închisă, cu genunchii și tarsele negricioase. Partea dorsală a corpului este acoperită cu o pilozitate cenușie fină. La exemplarele proaspete sunt prezenți perișori setacei solziformi de nuanță deschisă. Rostrul puțin mai lung decât lat, ușor lățit spre vârf, evident mai lung decât capul. Antenele lungi și subțiri, primul articol al funiculului antenelor este mai scurt decât articolul 2. Lungimea și lățimea pronotului de dimensiuni aproximativ egale sau pronotul este ceva mai lung decât lat. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite, de regulă pronotul are cea mai mare lățime în partea sa antemediană. Suprafața pronotului cu rugozități granulate plane. Elitrele oval-alungite, la ♂ mai înguste decât la ♀, discul elitrelor fiind applatizat. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile sunt mai înguste decât rândurile de puncte și prezintă reticulații transversale ± confluențe. Toate tibiile sunt nedenticulate, iar sternitul anal la ♂ prezintă strii longitudinale dese. L = 10-12 mm.

-forma typica Partea dorsală a corpului dispune de o pilozitate fină și rară.

-ab. villosopunctatus Gyll. Corpul este acoperit cu pete pubescente de culoare cenușiu-deschisă.

În zona montană și subalpină pe conifere, mai rar pe esențe foioase (*Acer sp.*, *Fraxinus sp.*).

3 *Otiorrhynchus morio* Fabricius Partea dorsală a corpului neagră, glabră și lucioasă. Picioarele negre-unicolore. La ♂ partea ventrală este prevăzută cu o pubescență tomentoasă, lungă, de culoare galbenă. Rostrul prezintă o carenă mediană longitudinală. Primul articol al funiculului antenelor la fel de lung sau puțin mai scurt comparativ cu articolul 2. Suprafața pronotului punctată, lipsită de granule vizibile. Elitrele cu striuri longitudinale punctate slab conturate, iar interstriurile sunt de regulă convexe. Femurele măciucate la bază, la ♂ acoperite cu peri galbeni lungi. L = 10-15 mm.

♂ Sternitul anal este punctat.

♀ Sternitul anal neted, nepunctat.

-var. *ebenus* Gyll. Elitrele prezintă striuri longitudinale accentuate.
Specie răspândită de la șes până în zona subalpină.

4 *Otiorrhynchus tenebricosus* Herbst (*sanguinipes* Boh.) Corpul negru, relativ lucios, la exemplarele proaspete acoperit cu o pilozitate fină. Elitrele cu pete pubescente albicioase mici, dispuse meuniform. Picioarele predominant roșcat-maronii de nuanță închisă, cu excepția femurelor care sunt negricioase. Rostrul ceva mai lung decât capul, lătit în dreptul pterigiumului, prevăzut cu o carenă mediană fină. Suprafața capului prezintă o punctuație fină și deasă, rostrul având puncte ceva mai accentuate. Antenele lungi și subțiri, articolele 4-7 ale funiculului antenelor de formă rotunjită. Scapul de aproximativ 3 ori mai lung decât lat, articolul 2 fiind de 1,3 ori mai lung comparativ cu articolul 1. Măciuca antenelor slab conturată de aspect fusiform. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite și puternic îngustate la nivelul primei treimi anterioare. Marginea anterioară a pronotului nu este evident mai îngustă decât baza sa. Suprafața pronotului prezintă granulații plane, fine și dese. Elitrele convexe, de formă ovală, mai late la ♀ decât la ♂, iar apexul elitrelor este ușor trunchiat. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, punctele fiind ceva mai accentuate spre apex. Picioarele cu femurele măciucate și nedenticulate. L = 8-12 mm.

♂ Ultimul sternit abdominal cu striuri dese, iar marginea sa posterioară prezintă o bordură galbenă.

În zona montană pe conifere, îndeosebi pe molizi.

5 *Otiorrhynchus multipunctatus* Fabricius (*irritans* Hbst.) Corpul negru, elitrele cu pete pubescente dese, cenușii sau cenușiu-verzui, uneori pot fi prezente pete galben-aurii cu reflexe metalice. Picioarele negre. Primul articol al funiculului antenelor aproximativ la fel de lung cât articolul 2. Pronotul cu marginile laterale puternic rotunjite, între granulele de pe suprafața pronotului sunt prezente puncte ± accentuate. La ♂ elitrele au o formă oval-alungită. Vârful tibiilor cu peri țepoși de culoare neagră. L = 7-9 mm.

Comună în zona montană pe conifere.

6 *Otiorrhynchus armadillo* Rossi Dorsal negru, elitrele acoperite cu pete pubescente dese, cenușii ori verzi-cenușii. Antenele și picioarele negre sau de nuanță roșcat-deschisă. Capul cu ochii circulari și ușor convecși. Rostrul cu o linie mediană longitudinală netedă, de o parte și de alta a ei sunt prezenți perișori fini. Antenele lungi, cu scapul măciucat spre apex. Funiculul și măciuca antenelor sunt mai lungi decât scapul. Pronotul cu marginile laterale paralele sau ușor rotunjite de la bază până în treimea anterioară, după care se îngustează brusc. Suprafața pronotului prezintă rugozități granulate dese. Elitrele oval-lățite, cu marginile laterale puternic rotunjite și cu umerii slab conturați. Suprafața elitrelor cu granule mici, striurile elitrelor fiind neaccentuate. Carenă mediană a sternitului anal are la ♂ aceeași lățime pe toată lungimea ei. L = 7-12 mm.

-forma tipica Picioarele negre-unicolore.

-ab. *obsilus* Gyll. Picioarele de nuanță roșcat-deschisă.

În zona montană pe inflorescențele coniferelor.

7 *Otiorrhynchus bisulcatus* Fabricius Corpul negru-unicolor, pronotul și elitrele sunt acoperite cu o pubescență cenușie uniformă, uneori mai pot fi prezente pete cu reflexe metalice. Capul cu ochii ușor convecși, rostrul cu o linie mediană netedă. Pronotul prezintă marginile laterale puțin rotunjite și ușor îngustate în prima

treime anterioară. Scutelul este absent. Elitrele oval-alungite cu baza dreaptă, apexul elitrelor fiind oblic-trunchiat (fig.313, pag.426). L = 10-15 mm.

-ab. bisulcatoides Rtt. Suprafața corpului prezintă pete cu luciu metalic.

De-a lungul râurilor și pâraielor din zona montană, pe diferite plante și sub pietre.

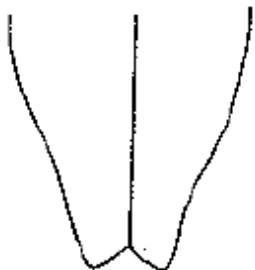

Fig. 313

Apexul elitrelor la *Otiorrhynchus bisulcatus* (după H. Freude)

8 Genul *Dorymerus* Seidlitz

Pronotul în general mai lung decât lat. Dintele de la marginea internă a femurelor anterioare simplu, el nu este însoțit de zimțișori mici. Fiecare elită prezintă câte 10 striuri longitudinale complete.

În fauna României mai multe specii.

1. Interstriul de lângă sutura elitrelor este mai înălțat și adesea carenat.....2
- Toate interstriurile au o înălțime egală.....5
2. Suprafața interstriilor este granulată.....1 *D. equestris* Richt.
- Numai interstriul sutural înălțat al elitrelor este granulat.....3
3. Suprafața rostrului netedă, nepunctată, uneori fin granulată.....2 *D. austriacus* F.
- Suprafața rostrului evident punctată.....4
4. Ochii convecși, situați pe niște proeminențe laterale ale capului. Rostrul prezintă o carenă mediană accentuată.....3 *D. kollari* Germ.
- Ochii nu sunt convecși. Rostrul necarenat sau prevăzut cu o carenă mediană fină...
.....4 *D. deubeli* Ganglb.
5. Talia redusă (6-8,5 mm). Suprafața elitrelor (văzută din profil) cu perișori erecți....
.....5 *D. squamosus* Mill.
- Corpul de dimensiuni mai mari (7-12 mm). Suprafața elitrelor prezintă perișori culcați.....6
6. Suprafața pronotului are granule înălțate dese. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele în partea lor mediană.....6 *D. corruptor* Host
- Suprafața pronotului cu tuberculi aplatizați. Elitrele cu marginile laterale puternic rotunjite.....7 *D. gemmatus* F.

Alte specii: *Dorymerus populeti* Boheman L = 7-10 mm, *D. aurocapillus* Germar L = 8-10 mm, *D. longiventris* Küster L = 9-12 mm, *D. riessi* Fuss L = 8-10 mm, *D. fussianus* Csiki L = 8-10 mm, *D. alpigradus* Müller L = 8-10 mm, *D. granicollis* L = 9-12 mm, *D. rugosus kratteri* Boheman L = 9-11 mm, *D. corvus* Boheman L = 7-11 mm, *D. sulcatus* Fabricius L = 8-10,5 mm.

1 *Dorymerus equestris* Richter Partea dorsală a corpului convexă, acoperită cu solzi roșcat-maronii și cenușii, mici și rotunjiți. Antenele negre cu măciuca roșcat-

maronie, iar picioarele au o nuanță roșcată cu excepția genunchilor care sunt negri. Vârful antenelor depășește baza pronotului. Rostrul lat și necarenat sau prevăzut cu o carenă fină. Suprafața pronotului prezintă tuberculi rotunjiți. Elitrele convexe, oval-scurtate, prevăzute cu granule accentuate și cu carene ± șterse. L = 6-9 mm.

-forma tipica Femurele au câte un dinte mic și ascuțit, dispus pe marginea internă în ultima pătrime distală.

-var. mehelyi Stierl. Dintele femurelor este mai mare.

-var. regularis Stierl. Granulele de pe interstriile interioare ale elitrelor sunt mici și rare.

În zona montană pe *Asplenium sp.*

2 *Dorymerus austriacus* Fabricius Corpul negru sau maroniu-închis, de regulă cu antenele și picioarele roșcat-maronii. Suprafața corpului mată și granulată. Pronotul transvers, prevăzut cu granule mari. Elitrele oval-lățite, cu solzi mici și deși de formă alungită, ce au o culoare roșcată cu luciu metalic. În general solzii formează pete slab conturate. Suprafața elitrelor cu carene longitudinale accentuate, între care se află rânduri de gropițe adâncite. L = 6-10 mm.

-forma tipica Suprafața rostrului încrețită și necarenată.

-var. carinatus Stierl. Rostrul neted, neîncrețit, lipsit de o carenă mediană longitudinală.

-var. carinirostris Cs. Rostrul prezintă o carenă mediană fină.

În zona montană și subalpină.

3 *Dorymerus kollari* Germar Partea dorsală a corpului cu pete rare, formate din solzi ce prezintă reflexe metalice. Picioarele roșcat-maronii cu femurele de nuanță mai închisă. Rostrul dispune de o carenă mediană longitudinală accentuată. Al 2-lea articol al funiculului antenelor de 1,3 ori mai lung comparativ cu articolul 1. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat ori ușor transvers, prevăzut cu granule mari. Elitrele oval-alungite, la mijloc cu marginile laterale paralele. Suprafața elitrelor cu două categorii de interstriuri alternative, unele carenate și granulate, altele plane, lipsite de granule vizibile. Dintele de pe marginea internă a femurelor posterioare este mai mare, cel al femurelor mediane de mărime medie, iar cel de pe femurele anterioare este mic. L = 8-12 mm.

-forma tipica Partea dorsală a corpului cu solzi roșcat-maronii ce prezintă reflexe metalice.

-var. parcegranulatus Endr. Rostrul prezintă o carenă mediană fină.

-ab. bieltzi Stierl. Dorsal cu solzi metalici verzi sau cenușii.

Specie răspândită în zona montană.

4 *Dorymerus deubeli* Ganglbauer Partea dorsală a corpului cu o pilozitate fină și rară, printre care sunt intercalați solzi mici și lucioși. Antenele subțiri. Interstriurile alternative ale elitrelor ușor carenate și plane, extrem de înguste. Femurele anterioare fin denticulate, cele mediane și posterioare au un dinte mare și ascuțit. L = 8-10 mm.

Este întâlnită în regiunile muntoase.

5 *Dorymerus squamosus* Müller Corpul negru, cu antenele și tarsele negre, iar picioarele sunt roșii. Elitrele oval-alungite, acoperite cu pete solziforme dese de culoare verde-aurie. Printre solzii elitrelor sunt prezenți perișori scurți, culcați și curbați. L = 6-8,5 mm.

♂ Dintele anteapical al femurelor anterioare este proeminent (fig.314a).
 ♀ Dintele anteapical al femurelor anterioare se prezintă sub forma unui vârful ascuțit (fig.314b).

-ab. *squamulatus* Stierl. Picioarele negre-unicolore.
 În zona montană și subalpină pe conifere.

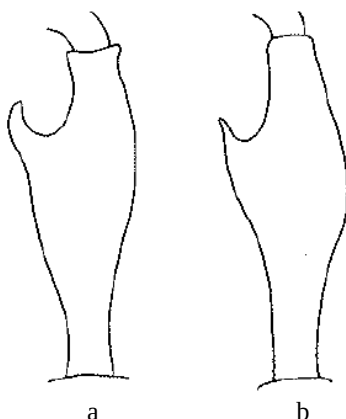

Fig. 314

Femurele anterioare la *Dorymerus squamosus* (după H. Freude)

a-*Dorymerus squamosus* (♂), b-*D. squamosus* (♀).

6 *Dorymerus corruptor* Host Partea dorsală a corpului neagră și lucioasă. Antenele și picioarele negre-unicolore. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite, acoperit cu solzi alb-gălbui. Discul pronotului cu o dungă mediană longitudinală neagră, neacoperită cu solzi. Elitrele oval-alungite, ușor ascuțite spre vârf, acoperite cu pete pestrițe alb-gălbui, mai dese lângă marginile laterale. Antenele lungi, ele depășesc baza pronotului. Femurele evident denticulate, exemplarele de dimensiuni reduse au dințele femurelor anterioare mic și ascuțit. L = 7-11 mm.

7 *Dorymerus gemmatus* Fabricius Corpul negru, convex și lucios, numai elitrele prezintă pete verzi-aurii formate din solzi mici și rotunjiți cu luciu metalic, mai rar pot fi prezenți câțiva solzi izolați la nivelul pronotului. Capul scurt și lățit cu ochii ușor convecși. Rostrul evident mai lung decât lat, ușor îngustat de la bază spre vârf și lățit la nivelul pterigiumului, prevăzut cu o linie longitudinală mediană. Șanțulețul de inserție al antenelor pe rostru este carenat în partea sa antemediană și atinge marginea ochiului, postmedian el este mai superficial. Antenele lungi și subțiri, articolele 3-7 ale funiculului fiind mai lungi decât late. Pronotul ușor transvers, ceva mai lat decât lung, cu marginile laterale rotunjite, puțin mai lățite antemedian. Suprafața pronotului cu granule dese, între granule sunt intercalați solzi setacei de nuanță gălbuie. Solzii gălbui sunt uneori mai bine vizibili pe marginile laterale ale pronotului. Elitrele cu striuri longitudinale punctate și neaccentuate, interstriurile elitrelor au rugozități granulate. Suprafața elitrelor cu o pilozitate superficială sau elitrele sunt glabre, însă uneori sunt vizibile pete solziforme cu luciu metalic bine conturate, îndeosebi pe apexul elitrelor. Toate femurele au un dințișor mic și ascuțit, tibiile anterioare cu un dinte fin, iar cele mediane și posterioare prezintă câte un dinte ascuțit de dimensiuni ceva mai mari. L = 6-12 mm.

♂ Elitrele oval-alungite.

♀ Elitrele mai scurte, de formă lătit-rotunjită.

În zona montană și subalpină pe *Cirsium oleraceum*, *Veratrum album* și *Aconitum* sp.

9 Genul *Elechranus* Reitter

Genul cuprinde o singură specie.

***Elechranus ormayi* Stierlin** Capul cu ochii mari și aplatizați. Antenele subțiri, articolele antenale 3-4 sunt mai lungi decât late. Pronotul transvers. L = 8-10 mm.

10 Genul *Phyllobius* Germar

De culoare verde-metalică, mai rar maronie sau cenușie. Partea dorsală a corpului este acoperită în general cu solzi. Capul cu un rostru lat și cu ochii convecși. Antenele lungi și subțiri, scapul atinge întotdeauna ochii, uneori el se prelungește până la baza elitrelor. Pronotul transvers, cu marginea anterioară și baza drepte, iar marginile sale laterale sunt ± rotunjite și îngustate anterior. Marginea anterioară este mai îngustă decât baza pronotului. Elitrele alungite, de formă ovală sau eliptică, umerii elitrelor fiind bine conturați. Scutелul bine vizibil, triunghiular sau de formă rotunjită. Aripile membranoase sunt prezente. Picioarele cu femurele denticulate, iar tibiile sunt de regulă ușor lățite și arcuite antemedian. Ghearele sudate la bază.

Larvele se dezvoltă în sol și în rădăcinile arborilor, iar adulții sunt întâlniți pe flori și pe arbuști. În fauna României sunt prezente mai multe specii.

1. Antenele lungi și subțiri, atât scapul cât și articolul 2 antenal au o lungime aproximativ egală..... **1 *P. pilicornis* Desbr.**
- Antenele scurte, iar scapul are o lungime mai redusă comparativ cu articolul 2..... **2**
2. Elitrele sunt acoperite cu o pilozitate fină, culcată sau cu peri solziformi lungi, ascuțiți la capăt de culoare verde ori cenușie. Rostrul prezintă un șanțuleț longitudinal, adesea ± șters. Scapul ușor arcuit..... **2 *P. glaucus* Scop.**
- Elitrele acoperite cu solzi mici și deși, verzi sau verzi-aurii de formă ovală. Rostrul este lipsit de un șanțuleț longitudinal alungit. Scapul drept..... **3 *P. urticae* Deg.**

1 *Phyllobius pilicornis* Desbrochers Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi setacei deși, de nuanță verde-cenușie. Rostrul scurt și lat, antenele se inseră în partea apicală a rostrului. Ochii convecși, circulari, situați lângă marginea anterioară a capului, iar tâmpilele sunt lungi. În vecinătatea ochilor sunt vizibili perișori mai lungi, dispuși oblic. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, îngustat atât anterior cât și posterior. Marginea anterioară și baza pronotului sunt drepte, unghiurile anterioare și cele posterioare ale pronotului fiind obtuze. Scutелul este absent. Elitrele alungite, evident mai late decât baza pronotului, cu umerii bine conturați. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele în jumătatea lor antemediană, după care ele se îngustează treptat spre vârf. Toate femurele prezintă o pubescență culcată, iar femurele anterioare au un dinte mare și ascuțit. La ♂ tibiile anterioare au la nivelul marginii interne o tivitură formată din perișori lungi, iar tibiile posterioare prezintă un dinte ascuțit (fig.315, pag.430). L = 7-9 mm.

Fig. 315

Tibia posterioară la *Phyllobius pilicornis* (după H. Freude)

2 *Phyllobius glaucus* Scopoli (*calcaratus* F.) Coloritul corpului extrem de variabil. Elitrele de regulă sunt acoperite cu o pilozitate culcată fină sau cu solzi setacei de culoare verzuie. Antenele roșcat-maronii, cu jumătatea distală a funiculului și cu măciuca negricioase. Picioarele roșcate cu tarzele negre. Rostrul cu un șanțuleț longitudinal care este adesea ușor lățit postmedian, uneori șanțulețul poate fi $\pm$ șters. Antenele subțiri cu scapul ușor arcuit, al 2-lea articol al funiculului este de 1,5 ori mai lung decât articolul 1. Carenă femurelor posterioare se întinde de la bază până la dinte apical, fiind mărginită cu peri țepoși. L = 7-12 mm.

-forma tipica Corpul negru, acoperit cu o pilozitate fină, culcată sau suprafața corpului este glabră. Picioarele roșcate ori roșcat-maronii.

-ab. *fuscofumosus* Rtt. La fel cu forma tipică, însă elitrele prezintă câteva pete pubescente izolate, verzi-cenușii. Picioarele negre.

-ab. *pseudodensatus* Rtt. Suprafața elitrelor este acoperită cu o pubescentă uniformă, verde sau verde-cenușie, iar femurele sunt negre.

-ab. *nigrofemoratus* Gabr. Elitrele verzi cu pete pubescente maronii, verzi sau negre. Picioarele negre.

-ab. *tibialis* Schils. Picioarele negre cu femurelor roșcat-maronii.

-ab. *artovirens* Gyll. Picioarele roșcate sau galben-roșcate cu tarzele negricioase.

În zona montană pe *Betula* sp. și *Alnus* sp.

3 *Phyllobius urticae* De Geer Corpul negru, acoperit cu solzi verzi și deși, mai rar verzi-arāmii. Picioarele negre-unicolore, scapul și baza articolelor antenale din componența funiculului roșcate, rareori antenele pot fi roșii-unicolore sau măciuca antenelor și vârful scapului pot fi negricioase. Capul dreptunghiular, ceva mai lat decât lung, cu ochii convecși și circulari, fruntea cu o impresiune adâncită. Rostrul puțin mai lung decât capul, dorsal aplatizat, lipsit de o carenă mediană longitudinală, doar baza lui poate avea o carenă scurtă. Suprafața rostrului prezintă rugozități punctate dese. Antenele lungi și subțiri, cu scapul drept ce atinge marginea anterioară a pronotului. Al 2-lea articol al funiculului antenelor este de cel puțin 1,5 ori mai lung decât articolul 1, iar articolele 3-6 au o lungime aproximativ egală, fiind de 1,3 ori mai lungi decât late. Măciuca antenelor fusiformă, slab conturată. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite, fiind ușor ondulate înaintea unghiurilor anterioare și puternic îngustate spre bază. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate fine și dese, iar discul pronotului dispune de o carenă fină. Scutelul alungit,

de formă triunghiulară. Elitrele ovale cu umerii rotunjiți, suprafața elitrelor prezintă strii punctate fine. Interstriile elitrelor netede și plane, acoperite cu solzi oval-alunșiți, ascuțiți la vârf. Femurele măciucate, prevăzute cu câte un dinte anteapical mare și ascuțit. Carenă de la marginea internă a femurelor se prelungește de la bază până la dinte anteapical și este mărginită de peri țepoși. L = 7-10,5 mm.

♂ Elitrele alungite, cu marginile laterale ± paralele.

♀ Elitrele cu marginile laterale evident rotunjite.

-forma tipica Corpul verde-metalic, cu antenele și picioarele negre.

-ab. caesius Steph. Antenele și picioarele roșii.

Larvele se dezvoltă pe *Urtica dioica*, adulții sunt întâlniți pe arbuști și pe plantele erbacee.

3 Subfamilia Cryptorhynchinae

Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi printre care sunt intercalați peri solziformi sub forma unor smocuri. Antenele geniculate cu un funicul alcătuit din 7 articole. Unghiul apical extern al tibiilor anterioare prezintă un dinte în formă de cârlig.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate 5 genuri.

Cheia genurilor

1. Rostrul spatulat, drept și aplatizat, mai lat decât tibiile anterioare. Pronotul aproximativ la fel de lat cât baza elitrelor (fig. 316a)..... **11 Gasterocerus Lap.**
- Rostrul arcuit, mai îngust comparativ cu tibiile anterioare. Pronotul este mai îngust decât baza elitrelor (fig. 316 b-c)..... **2**
2. Corpul alungit, de peste 3 ori mai lung decât lat (fig. 316b). Femurele posterioare ating sau depășesc apexul elitrelor..... **12 Camptorrhinus Schönh.**
- Corpul mai scurt, de aproximativ două ori mai lung decât lat (fig. 316c). Femurele posterioare nu ating apexul elitrelor..... **13 Cryptorrhynchus Ill.**

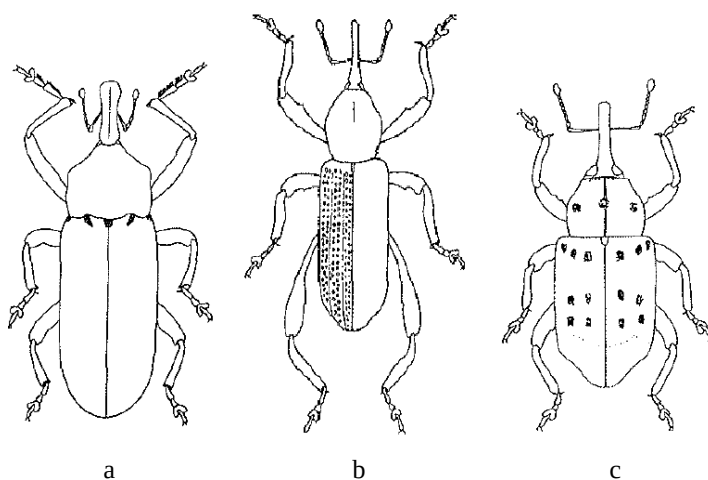

Fig. 316

Paretea dorsală a corpului la Cryptorhynchinae (după H. Freude)

a-*Gasterocerus* sp., b-*Camptorrhinus* sp., c-*Cryptorrhynchus* sp.

11 Genul *Gasterocerus* Laporte & Brullé

Genul cuprinde o singură specie.

***Gasterocerus depressirostris* Fabricius** Corpul cilindric, negru, cu rostrul castaniu-negricios. Antenele și tarsele roșcat-maronii, întreaga suprafață a capului fiind acoperită cu solzi rotunjiți. Capul cu ochii mari și aplatizați, cu rostrul spatulat, ușor lățit anterior și prevăzut cu o carenă mediană fină. Baza rostrului acoperită cu solzi, în timp ce treimea apicală prezintă o punctuație deasă și accentuată. Scapul alungit în formă de mâner, el nu atinge marginea anterioară a ochilor, iar articolul terminal al antenelor este măciucat. Pronotul trapeziform, puțin mai lung decât lat, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, antemedian ele sunt puternic îngustate. De o parte și de alta a marginilor laterale ale pronotului sunt prezente puncte ombilicate dese, fiecare punct având câte un perișor fin. Baza pronotului este dublu-ondulată. Suprafața pronotului cu solzi cenușii de nuanță închisă ori deschisă, printre care se intercalează solzi negricioși izolați. Scutелul mic, semicircular, dar bine vizibil. Elitrele alungite, cu marginile laterale paralele, apexul elitrelor (luate împreună) este lat-rotunjit. Pe elitre sunt vizibile striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriile fiind puternic convexe. Al 2-lea și al 3-lea interstriu al elitrelor prezintă câte un tubercul înălțat care se prelungește spre baza elitrelor. Interstriurile elitrelor puternic convexe, interstriurile 5-6 au un tubercul anteapical, iar interstriul al 9-lea este carenat spre vârf. Suprafața elitrelor cu solzi ce formează pete galbene de nuanță închisă și deschisă sau cenușiu-maronii. Picioarele cu femurele ușor ondulate, având aceeași lățime de la bază spre vârf, iar marginea exterioară a femurelor prezintă un dinte teșit, dispus la nivelul treimii apicale. Tibiile scurte și îngroșate, având la unghiul apical extern un vârf ascuțit și îndoit în formă de cârlig. Unghiul apical al tibiilor dispune de un smoc de peri. Tarsele ceva mai lungi decât tibiile, al 2-lea articol tarsal alungit, iar articolul 3 este evident lobat. Ghearele lungi și ascuțite. L = 4-11 mm.

Larvele se dezvoltă în lemnul de *Quercus* sp., mai rar în cel de *Fagus* sp. O generație apare o dată la 2 ani. Adulții sunt nocturni, fiind activi în lunile iunie-iulie.

12 Genul *Camptorrhinus* Schönherr

În fauna noastră o singură specie.

***Camptorrhinus statua* Rossi** Corpul negru, cu treimea apicală a rostrului, antenele și tarsele roșcat-maronii. Partea dorsală a corpului este acoperită în totalitate cu solzi maroniu-cenușii și maroniu-negricioși, pe pronot și la baza elitrelor sunt intercalați câțiva solzi de nuanță deschisă. Scutелul rotunjit și bombat, fiind acoperit cu solzi gălbui. La nivelul treimii apicale a elitrelor sunt prezenți solzi albicioși și galben-maronii, dispuși sub forma unei benzi transversale. Femurele cu solzi albicioși și maronii intercalați uniform între ei, iar jumătatea bazală a tibiilor prezintă solzi negri, în timp ce jumătatea anterioară dispune de solzi albicioși. Suprafața pronotului și a elitrelor mai prezintă perișori deși. Capul convex, semicircular, cu ochii neproeminenți. Rostrul aproximativ la fel de lung cât pronotul, puternic arcuit și ușor lățit la bază, glabru în prima treime anterioară, în rest cu o punctuație fină și rară. Antenele geniculate, primul articol al funiculului fiind aproximativ la fel de lung cât următoarele două articole luate împreună. Pronotul puțin mai lung decât lat, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. În jumătatea anterioară a pronotului este prezentă o linie mediană punctată sau o carenă mediană fină. Elitrele alungite, (luate împreună) de aproximativ 2,5 ori mai lungi decât late. Baza elitrelor dreaptă cu umerii bine reliefați, iar marginile laterale ale elitrelor sunt paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Suprafața elitrelor cu carene longitudinale între care

se află rânduri longitudinale de gropițe punctate. Femurele lungi, cu marginea internă denticulată, tibiile sunt scurte și lățițe, iar tarsele puțin mai scurte decât tibiile. Primul articol tarsal de două ori mai lung decât lat, articolul 2 este ceva mai lung decât lat, iar articolul 3 este evident bilobat. Ghearele lungi și ascuțite. L = 4,5-9,5 mm.

Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Quercus sp.*

13 Genul *Cryptorrhynchus* Illiger

În arealul nostru faunistic este prezentă o singură specie.

***Cryptorrhynchus lapathi* Linnaeus** Corpul negru acoperit cu solzi deși. Marginile laterale ale pronotului, baza femurelor și treimea apicală a elitrelor prezintă solzi albicioși, ori de nuanță maroniu-deschisă. Capul rotunjit, fruntea de o parte și de alta a ochilor prezintă peri solziformi. Rostrul cilindric și puternic arcuit, la fel de lung sau puțin mai lung decât capul și pronotul luate împreună. Este vizibilă o carenă a rostrului ce ajunge până la locul de inserție al antenelor. Scapul nu atinge marginea anterioară a ochilor. Al 2-lea articol al funiculului antenal de aproximativ două ori mai lung decât lat, articolul 3 are lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale, articolul 7 este rotunjit și ușor transvers, iar articolul terminal este măciucat. Pronotul puțin mai îngust decât elitrele, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului ușor convexă, prevăzută median cu peri solziformi. Discul pronotului are o carenă mediană înălțată, de o parte și de alta a ei fiind prezent câte un tubercul proeminent. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată. Elitrele scurte și late, cu umerii bine reliefați și cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Primele 2/3 ale elitrelor au striuri longitudinale punctate, în treimea apicală punctuația devine ± ștearsă. Interstriurile convexe, jumătatea bazală a interstriilor 1, 3, 5 și 7 fiind ușor carenată. Pe elitre sunt vizibili smocuri de peri solziformi. Femurele cu marginea internă zimțată, iar tibiile sunt ceva mai scurte decât femurele, ele prezintă la unghiul apical extern câte un vârf ascuțit, iar la unghiul apical intern câte un smoc de peri alungiți. Metatarsul puțin mai lung decât articolul 2, acesta din urmă fiind aproximativ la fel de lung și de lat, articolul 3 este evident bilobat, iar pretarsul alungit. Ghearele lungi și ascuțite. L = 5-8,5 mm.

Coleopterele au două generații anuale. Larvele se dezvoltă sub scoarța de *Salix sp.* și *Alnus sp.*, mai rar în lemnul de *Quercus sp.* și *Fagus sp.*

4 Subfamilia *Pissodinae*

Șânțulețul de pe marginile laterale ale rostrului pentru inserția antenelor nu este vizibil privit de sus. Antenele geniculate, scapul ajunge până la nivelul marginii interne a ochilor, iar funiculul este alcătuit din 7 articole antenale. Prosternul este lipsit de un șânțuleț pentru adăpostirea rostrului în stare de repaus. Unghiul apical exterior al tibiilor prezintă un dinte îndoit înapoi în formă de cârlig. Femurele posterioare nu sunt îngroșate. Al 3-lea articol al tarselor lățit și adesea bilobat. Ghearele nu sunt sudate la bază.

În fauna României au fost semnalate mai multe genuri.

14 Genul *Pissodes* Germar

Capul cu ochii alungiți și aplatizați. Rostrul lung, cilindric, ± arcuit, scapul atinge marginea internă a ochilor. Pronotul de regulă transvers, cu marginile laterale puternic îngustate în jumătatea antemediană. Marginea anterioară a pronotului convexă, iar baza sa este dublu-ondulată. Suprafața pronotului punctată, discul

pronotului prezintă o carenă mediană longitudinală fină. De o parte și de alta a carenei mediane a pronotului există câte o gropiță adâncită. Elitrele prezintă striuri longitudinale punctate prevăzute cu câte un tubercul anteapical. Scutelul în general puțin înălțat, de formă triunghiulară ori rotunjită. Aripile membranoase sunt prezente. Picioarele robuste, cu femurele îngroșate și nedenticulate. Tarsele lățe cu pretarsul alungit.

Larvele se dezvoltă sub scoarța coniferelor. În fauna noastră există 6 specii.

1. Baza pronotului evident dublu-ondulată, iar unghiurile posterioare sunt ascuțite și bine reliefate (fig. 317a). Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate..... **1 P. piceae Ill.**
- Pronotul cu baza fin ondulată, iar unghiurile sale posterioare sunt obtuze (fig. 317b). Elitrele cu striuri longitudinale fine..... **2 P. pini L.**

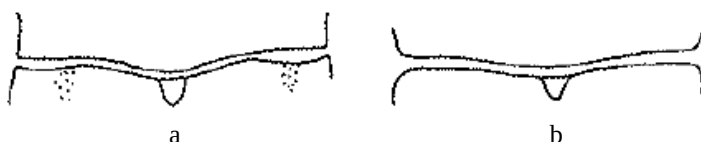

Fig. 317

Baza pronotului la *Pissodes* (după H. Freude)

a-*Pissodes piceae*, b-*P. pini*.

1 *Pissodes piceae* Illiger Corpul roșcat-marونیu sau marونیu-negricios, acoperit cu solzi albicioși sau alb-gălbui. Pronotul cu 4 pete pubescente mici și rotunde dispuse transversal, iar în jumătatea postmediană a elitrelor este prezentă o bandă transversală lată, formată din solzi alb-gălbui. De regulă discul elitrelor poate avea o pată pubescentă de dimensiuni mari. Banda postmediană a elitrelor poate fi confluentă (comună ambelor elitre) sau întreruptă în dreptul suturii. Capul cu ochii plani, acoperit cu o punctuație fină și deasă. Rostrul lung, cilindric, puțin arcuit, prevăzut cu puncte fine și dese. Pronotul ușor transvers, cu baza dublu-ondulată, îngustat de la bază spre marginea anterioară. Unghiurile posterioare ale pronotului sunt ascuțite și orientate lateral. Suprafața pronotului cu o punctuație aspră, deasă și accentuată, discul pronotului dispune de o carenă mediană longitudinală fină. Scutelul rotunjit, acoperit cu o pubescentă albicioasă deasă. Fiecare elită prezintă câte o tuberozitate anteapicală bine conturată. Striurile longitudinale ale elitrelor cu o punctuație inegală, fiind alcătuite atât din puncte accentuate cât și din puncte fine. Interstriurile impare ale elitrelor (1, 3, 5 și 7) sunt mai late și ușor convexe, interstriurile 3 și 5 fiind carenate. Elitrele sunt acoperite cu solzi înguști și ascuțiți la vârf. Femurele nu sunt denticulate. L = 7-10 mm.

Specie răspândită în zona colinară și montană, fiind absentă la șes. Din iunie până în august pe conifere.

2 *Pissodes pini* Linnaeus Se diferențiază de specia precedentă prin forma diferită a pronotului, prin microsculptura elitrelor și prin desenul de pe pronot și elitre. Partea dorsală a corpului roșcat-marونیu, de nuanță deschisă ori închisă, uneori marونیu-negriciosă. Pronotul și elitrele cu câteva pete alcătuite din solzi alb-gălbui. Banda formată din solzi de culoare deschisă din jumătatea antemediană a elitrelor este dispusă oblic. Pronotul ceva mai îngust decât elitrele, cu marginile laterale ușor rotunjite și evident îngustate în prima treime anterioară. Marginea anterioară a pronotului de aproximativ două ori mai îngustă decât baza sa. Suprafața pronotului cu

rugozităţi accentuate, discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală fină. De o parte şi de alta a carenei mediane a pronotului se află câte o gropiţă plană şi uşor adâncită. Baza pronotului dublu-ondulată, în faţa scutelui fiind prezentă o impresiune superficială rotunjită. Scutulul rotunjit, acoperit cu solzi alb-gălbui. Elitrele oval-alungite, plane de-a lungul suturii, prevăzute cu striuri longitudinale punctate şi accentuate formate din gropiţe adâncite. Interstriurile elitrelor cu rugozităţi punctate, iar interstriurile înălţate alternează cu interstriuri plane, interstriurile 2 şi 4 fiind mai înguste comparativ cu interstriurile 1 şi 3. L = 6,2-8,5 mm.

Pe diferite conifere: *Abies alba*, *Picea excelsa*, *Larix sp.*, *Junniperus sp.*

5 Subfamilia Cleoninae

Capul cu rostrul cilindric sau aplatizat, cu marginile laterale crenate. Scapul alungit în formă de mâner, funiculul este alcătuit din 7 articole, ultimele articole formează de regulă o măciucă compactă. Pronotul ceva mai îngust decât elitrele, cu baza lăţită, marginile laterale ale pronotului fiind uşor îngustate de la bază spre vârf. Discul pronotului adesea cu o carenă longitudinală mediană. Elitrele alungite, apexul elitrelor fiind rotunjit sau ascuţit.

În fauna României mai multe genuri.

Cheia genurilor

1. Rostrul cilindric, cu marginile laterale necrenate, porţiunea mediană a rostrului netedă sau cu o strie mediană fină.....**2**
- Rostrul aplatizat, cu o carenă mediană accentuată sau cu marginile laterale crenate.....**3**
2. Corpul alungit, cu elitrele (luate împreună) de cel puţin două ori mai lungi decât late. Pronotul de regulă mai lung decât lat. Apexul elitrelor (luate izolat) ascuţit sau rotunjit.....**15 Lixus F.**
- Corpul mai lat, elitrele (luate împreună) de 1,5-1,7 ori mai lungi decât late. Pronotul transvers cu marginile laterale îngustate anterior. Apexul elitrelor (luate împreună) întotdeauna rotunjit.....**16 Larinus Germ.**
3. Primele două articole ale tarselor posterioare alungite, al 2-lea articol tarsal fiind mai lung decât lat (fig.318a).....**4**
- Primele două articole ale tarselor posterioare mai scurte, iar articolul 2 este transvers (fig.318b).....**5**

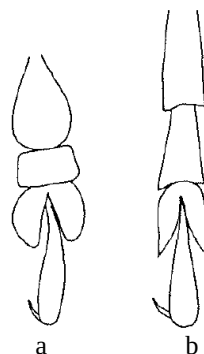

Fig. 318

Tarsele posterioare la Cleoninae (după H. Freude)

a-*Coniocleonus sp.*, b-*Chromoderus sp.*

4. Al 2-lea articol al funiculului antenei este mai scurt decât articolul 1. Solzii ce acoperă partea dorsală a corpului au un singur vârf ascuțit.....**17 Coniocleonus Motsch.**
- Al 2-lea articol al funiculului antenei mai lung decât articolul 1. Solzii de pe partea dorsală a corpului sunt bifizi sau trifizi (prezintă 3 vârfuri ascuțite).....**18 Asproparthenis Gozis**
5. Al 2-lea articol al funiculului antenei este mai lung decât articolul 1.....**19 Bothynoderes Schönh.**
- Al 2-lea articol al funiculului la fel de lung sau mai scurt comparativ cu articolul 1.....**6**
6. Pronotul și baza elitrelor nu sunt granulate.....**7**
- Pronotul întotdeauna și adesea baza elitrelor prezintă granule lucioase și accentuate.....**9**
7. Capul văzut din profil prezintă la nivelul șanțulețului de inserție al antenelor lângă ochi un vârf ascuțit (fig.319a). Baza pronotului dreaptă, iar elitrele sunt oval-lățite (fig.320a, pag.437).....**20 Leucophyes Marsh.**
- Șanțulețul de inserție al antenelor este lipsit de un vârf ascuțit (fig.319 b-c). Baza pronotului se prelungește spre scutel sub forma unui lob lat (fig.320 b-c, pag.437).....**8**

Fig. 319
Capul văzut din profil la Cleoninae (după H. Freude)
 a-*Leucophyes* sp., b-*Cyphocleonus* sp., c-*Cleonis* sp.

8. Elitrele mai late decât baza pronotului cu umerii bine conturați (fig.320b, pag.437). Scutelul sub forma unui triunghi ascuțit, bine vizibil.....**21 Mecaspis Schönh.**
- Baza pronotului și a elitrelor de dimensiuni aproximativ egale, umerii elitrelor fiind slab conturați (fig.320c, pag.437).....**22 Pseudocleonus Schönh.**
9. Marginea anterioară a pronotului dreaptă (fig.319b).....**23 Cyphocleonus Motsch.**
- Pronotul cu marginea anterioară ondulată sub forma unui lob ocular (fig.319c)....**10**
10. Fața superioară a rostrului prezintă 4 carene longitudinale (fig.320d, pag.437).....**24 Cleonis Dej.**
- Rostrul prezintă o carenă mediană scurtă, carenele laterale fiind absente.....**25 Adosomus Faust**

În această subfamilie a fost inclus și genul **26 Pachycerus Schönh.** (fig.320e, pag.437), încadrat în cheia subfamiliilor.

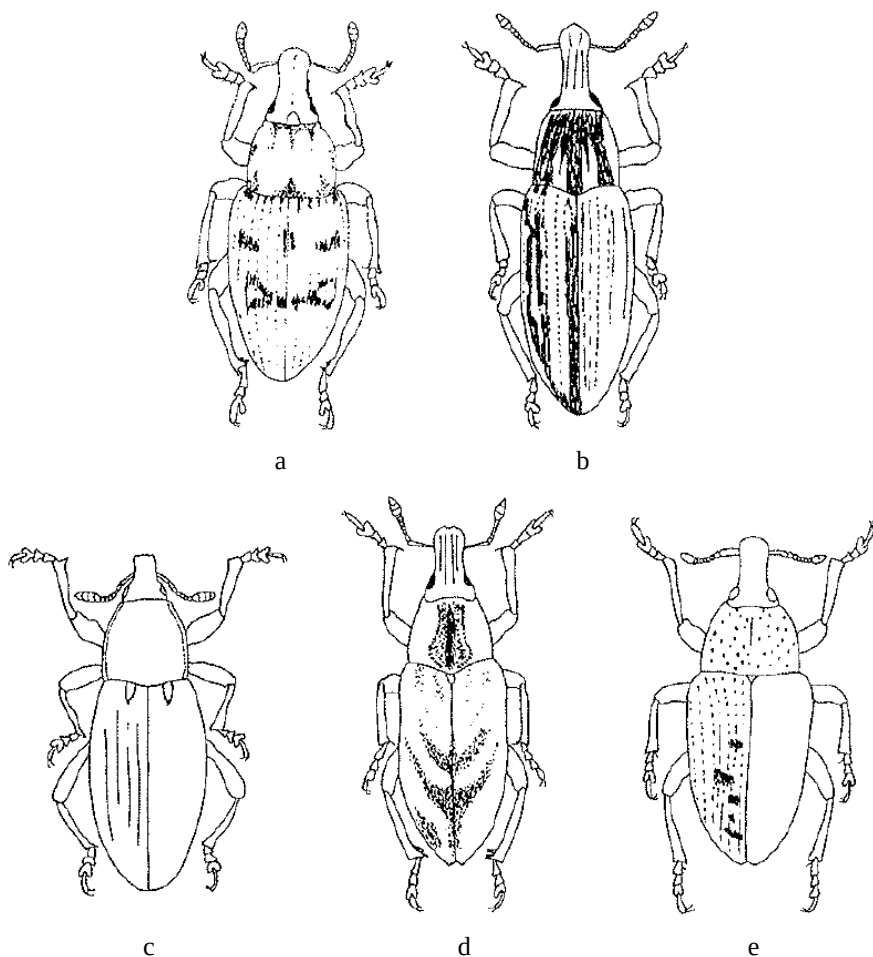

Fig. 320

Partea dorsală a corpului la Cleoninae (după H. Freude)

a-*Leucophyes pedestris*, b-*Mecaspis alternans*, c-*Pseudocleonus grammicus*, d-*Cleonis pigra*, e-*Pachycerus cordiger*.

15 Genul *Lixus* Fabricius

Corpul cilindric-alungit și îngustat la ambele capete, dorsal pubescent sau acoperit cu solzi setacei. La exemplarele vii partea dorsală a corpului este acoperită cu o secreție pulverulentă (pulbere) de culoare gălbuie, cenușie sau roșcată. Capul cu ochii plani sau ușor convecși, numai la *L. paraplecticus* ei sunt proeminenți, de formă ovală, rareori rotunjiți. Bordura laterală a ochilor este ciliată în partea sa anterioară. Rostrul alungit, cilindric, mai rar comprimat la nivelul marginilor laterale, drept sau arcuit. Antenele geniculate cu scapul lung, cu un funicul alcătuit din 7 articole dintre care primele două sunt mai alungite. Ultimele 3-4 articole antenale formează o măciucă compactă. Pronotul aproximativ la fel de lat cât elitrele, de regulă mai lung decât lat, rareori ușor transvers, cu marginile laterale îngustate anterior. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă, mai rar cu o punctuație simplă sau cu rugozități fine.

Elitrele (luate împreună) de peste două ori mai lungi decât late, cu umerii bine reliefați. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate fine. Apexul elitrelor (luate izolat) ascuțit, mai rar rotunjit. Picioarele robuste cu tarsele alungite.

Coleoptere polifage, larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile unor plante erbacee, iar adulții sunt întâlniți pe inflorescențele de Asteraceae și Apiaceae. În fauna României au fost semnalate mai multe specii.

1. Corpul extrem de lung și îngust, vârfurile elitrelor fiind lungi, ascuțite și divergente (fig.321a).....**1 L. paraplecticus L.**
- Corpul ceva mai lățit, vârfurile elitrelor mai scurte, ascuțite, rotunjite sau mucronate (fig.321 b-c).....**2**
2. Fiecare elită prezintă câte o bandă suturală longitudinală lată de nuanță deschisă și o altă bandă transversală longitudinală postmediană, de asemenea deschisă la culoare.....**2 L. cylindricus F.**
- Elitrele sunt lipsite de benzi transversale de nuanță deschisă.....**3**
3. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor au câte o bandă longitudinală de culoare alb-gălbuie, bine conturată.....**4**
- Pronotul și elitrele fără benzi longitudinale deschise la culoare pe marginile laterale, uneori aici sunt vizibili solzi de nuanță ceva mai deschisă, slab diferențiați de coloritul de fond.....**5**
4. Benzile longitudinale de pe marginile laterale ale pronotului lățite în partea lor mediană, fiind prevăzute cu puncte glabre și lucioase de dimensiuni reduse.....**3 L. ochraceus Boh.**
- Benzile longitudinale laterale ale pronotului uniform lățite pe toată lungimea lor, lipsite de puncte glabre și lucioase.....**4 L. albomarginatus Boh.**
5. Scapul scurt, aproximativ la fel de lung cât următoarele două articole luate împreună. Suprafața pronotului prezintă o punctuație simplă sau ea este fin granulată.....**6**
- Scapul este mai alungit. Pronotul cu o punctuație dublă, printre punctuația fină de fond sunt intercalate puncte mai adâncite. Mai pot fi prezente rânduri de puncte accentuate, spațiile dintre rânduri având o punctuație extrem de fină.....**7**
6. Pronotul prezintă o punctuație fină și deasă.....**5 L. elongatus Gze.**
- Suprafața pronotului fin granulată.....**6 L. cardui Ol.**
7. Vârful elitrelor ascuțit, divergent și ușor arcuit (fig.321b).....**7 L. iridis Ol.**
- Vârful elitrelor (luate izolat sau împreună) rotunjit ori fiecare elită prezintă câte un vârf mucronat (fig.321c).....**8**

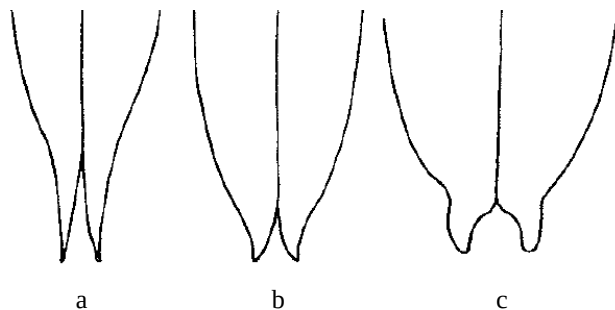

Fig. 321
Apexul elitrelor la Lixus (după H. Freude)
a-*Lixus paraplecticus*, b-*L. iridis*, c-*L. cylindricus*.

8. Al 3-lea interstriu al elitrelor prezintă la bază o proeminență bine vizibilă. Al 2-lea articol al tarselor posterioare evident mai lung decât lat..... **8 *L. rubicundus* Zubk.**
- Al 3-lea interstriu al elitrelor normal conformat, fără o proeminență vizibilă. Al 2-lea articol al tarselor posterioare aproximativ la fel de lung și de lat..... **9**
9. Interstriile elitrelor cu undulații transversale fine. Marginea anterioară a pronotului prezintă un lob ocular (fig.322a)..... **9 *L. algirus* L.**
- Interstriile elitrelor fără microsculpturi ondulate vizibile. Pronotul cu marginea anterioară ușor ondulată (fig.322 b-c)..... **10**
10. Rostrul (privit din profil) cu șanțulețul de inserție al antenelor dispus oblic (fig.322c). Vârful elitrelor (luate izolat) ușor ascuțit..... **11**
- Rostrul cu șanțulețul de inserție al antenelor drept (fig.322b). Vârful elitrelor (luate izolat) evident rotunjit..... **14**

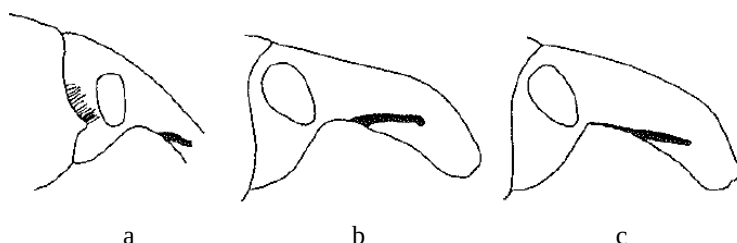

Fig. 322

**Capul și marginea anterioară a pronotului văzute din profil la *Lixus*
(după H. Freude)**

a-*Lixus algirus*, b-*L. punctiventris*, c-*L. myagri*.

11. Rostrul, capul și pronotul lucioase..... **10 *L. subtilis* Boh.**
- Partea dorsală a corpului pubescentă sau prevăzută cu rugozități mate..... **12**
12. Banda marginilor laterale ale pronotului lată, bine conturată, formată din perișori albicioși dispuși oblic..... **11 *L. lateralis* Panz.**
- Marginile laterale ale pronotului cu o bandă slab conturată..... **13**
13. Discul pronotului cu o punctuație de fond, alcătuită din puncte fine și dese, printre care se intercalează puncte adâncite mai rare. Baza rostrului cu puncte fine..... **12 *L. myagri* Ol.**
- Discul pronotului cu rugozități punctate fine, printre care se intercalează puncte mai adâncite. La baza rostrului sunt prezente puncte adâncite dese..... **13 *L. punctirostris* Boh.**
14. Apexul elitrelor (luate izolat) rotunjite. Sternitele abdominale prezintă puncte lucioase și glabre..... **15**
- Fiecare elitră are câte un vârf ascuțit scurt. Sternitele abdominale fără puncte lucioase glabre..... **17**
15. Capul văzut din profil cu rostrul drept, nearcuit, prevăzut cu o linie mediană completă. Pronotul ușor transvers, cu o carenă mediană accentuată, dispusă în jumătatea anterioară..... **14 *L. vilis* Rossi**
- Rostrul ușor arcuit, lipsit de o linie vizibilă. Pronotul evident transvers, fără o carenă mediană..... **16**
16. Marginea externă a tibiilor anterioare dreaptă, iar marginea internă a femurelor anterioare este ușor arcuită. Discul pronotului prezintă o bandă mediană scurtă, adesea neevidentă. Elitrele au câte o pată pubescentă postscutelară de nuanță mai deschisă..... **15 *L. punctiventris* Boh.**

- Marginea externă a tibiilor anterioare puțin dilatată, femurele anterioare au marginea internă evident ondulată. Pronotul este lipsit de o bandă mediană de nuanță deschisă, iar elitrele nu prezintă pete pubescente postscutulare deschise la culoare.....**16 L. linearis Ol.**
- 17. Rostrul prezintă o punctuație fină și deasă, carenat la bază. Ochii aplatizați. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite.....**17 L. angustus Hbst.**
- Suprafața rostrului cu o punctuație dublă, relativ deasă. Ochii ușor convecși. Pronotul conic, la fel de lung și de lat.....**18 L. elegantulus Schönh.**

1 Lixus paraplecticus Linnaeus Corpul ușor convex, alungit și îngust, acoperit cu o pubescență cenușie, culcată, fină și extrem de scurtă. Pe corp este prezentă o pulverulență de nuanță gălbuie, mai accentuată pe marginile laterale și pe partea ventrală. Funiculul antenei roșcat, iar măciuca maronie. Capul tronconic, cu o impresiune frontală fină. Rostrul cilindric și drept, pubescent, prevăzut cu o carenă mediană fină. Ochii rotunzi, ± convecși. Măciuca antenei fusiformă, cu vârful ascuțit, fiind aproximativ la fel de lungă cât funiculul. Pronotul conic, mai lung decât lat, prevăzut cu un lob bazal de dimensiuni reduse. Baza elitrelor are aproximativ aceeași lățime cu pronotul, iar umerii elitrelor sunt neproeminenți. Marginile laterale ale elitrelor paralele, vârful elitrelor fiind ascuțit și divergent. Suprafața elitrelor prezintă striuri punctate fine. Tibiile drepte, iar tarsele sunt mai lungi decât tibiile. Abdomenul este acoperit cu o pubescență scurtă, fiind lipsit de porțiuni glabre. L = 10-17 mm.

♂ Rostrul este mai scurt decât pronotul.

♀ Rostrul aproximativ la fel de lung cât pronotul.

Larvele se dezvoltă în tulpinile umbeliferelor acvatice (*Sium latifolium*, *Phellandrium aquaticum*), adulții sunt întâlniți pe plantele gazdă, din iunie până în septembrie.

2 Lixus cylindricus Fabricius Corpul cilindric, negru, acoperit cu o pilozitate cenușie fină. O bordură la nivelul marginilor laterale ale pronotului, o bandă postmediană transversală pe elitre și o bandă lată de-a lungul suturii sunt alcătuite dintr-o pubescență tomentoasă deasă, de nuanță albicioasă. Cele două benzi de pe elitre se pot contopi spre vârf sau banda suturală este mai scurtă și nu atinge banda postmediană. Tot pe elitre mai sunt prezente câte o pată pubescentă albicioasă anteapicală și o altă pată lângă marginile laterale. Femurele prezintă un inel albicios. Fruntea cu gropițe punctate adâncite. Pronotul de formă pătrată, ușor îngustat anterior, cu rugozități punctate dese. Vârful elitrelor mucronat și arcuit spre interior (fig.321c, pag.438). L = 7-15 mm.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Laserpitium gallicum*, iar adulții sunt întâlniți pe *Rumex sp.*, *Laserpitium sp.* și *Artemisia sp.*

3 Lixus ochraceus Boheman (ascanii L.) Partea dorsală a corpului roșcat-maronie cu puncte negre mici, marginile laterale ale pronotului și elitrelor prezintă o bordură albicioasă lată. Antenele negre, iar picioarele sunt galben-roșcate. Ventral cu o pubescență relativ deasă și cu numeroase puncte negre glabre, bine conturate. Fruntea cu o gropiță punctiformă, care uneori poate fi absentă. Primul interstriu al elitrelor nu este carenat spre apex. L = 6-13 mm.

♂ Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat.

♀ Pronotul este transvers.

Din mai până în septembrie, pe terenuri mlăștinoase și înierbate.

4 *Lixus albomarginatus* Boheman Corpul negru, dorsal acoperit cu o pilozitate cenușie fină, care se grupează uneori sub forma unor pete pubescente. Partea ventrală a corpului acoperită cu o pubescență deasă, printre care sunt intercalate numeroase puncte glabre. Elitrele lungi și înguste cu vârful ascuțit. L = 6-13 mm.

Pe diferite *Brassicaceae*, îndeosebi pe *Reseda* sp.

5 *Lixus elongatus* Goeze Partea dorsală a corpului cu o pilozitate gălbuie fină, care formează pe elitre numeroase pete mici, iar pe pronot 4 benzi longitudinale, dintre care cele două discale sunt mai bine conturate și convergente anterior. La exemplarele proaspete este vizibilă o pulverulență albicioasă. Antenele și tarsel ruginii sau roșcat-deschise. Ventral corpul este acoperit cu o pubescență relativ alungită, abdomenul fiind lipsit de puncte glabre și lucioase. Rostrul arcuit și cilindric, puțin mai lung decât pronotul, prevăzut cu rugozități dese, mai fine la ♀. Fruntea este lipsită de o impresiune vizibilă. Ochii ovali și ușor convecși. Scapul la fel de lung cât primele două articole luate împreună, articolele 3 și 4 aproximativ la fel de lungi și de late, iar articolele 5-7 sunt transverse. Pronotul ușor tronconic, cu marginile laterale puțin arcuite. Lobii oculari sunt absenți, iar baza pronotului dublu-ondulată cu lobul median lat-rotunjit. Suprafața pronotului prezintă o punctuație uniformă, fină și deasă, lipsită de rugozități vizibile. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, îngustat-rotunjite în ultima treime distală. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, interstriurile sunt plane, prevăzute cu rugozități transversale fine. Fața ventrală a femurelor este acoperită cu perișori ciliați. L = 4-9,5 mm.

6 *Lixus cardui* Olivier Corpul mai lat și mai scurt comparativ cu *L. elongatus*, dorsal acoperit cu o pubescență cenușie sau gălbuie mai deasă. Pronotul cu două benzi longitudinale discale bine vizibile formate din perișori galbeni. Rostrul puțin mai îngust decât femurele anterioare, prevăzut cu o carenă longitudinală fină, adesea prelungită până la nivelul frunții. Al 2-lea articol al funiculului antenelor la fel de lung sau puțin mai lung comparativ cu articolul 1. Suprafața pronotului are o granulație fină și deasă, ceva mai accentuată lângă marginea anterioară. Elitrele cu marginile laterale paralele până la nivelul ultimei treimi distale. Suprafața elitrelor cu o pubescență relativ accentuată și cu striuri longitudinale punctate, punctele de pe striurile laterale sunt mai dese. Interstriurile elitrelor au granulații fine. L = 6,5-11 mm.

Larvele trăiesc în tulpinile de *Onopordum acanthium*, iar adulții apar pe *Onopordum* sp. și *Cirsium* sp.

7 *Lixus iridis* Olivier Corpul alungit, acoperit cu o pubescență extrem de scurtă, de culoare cenușie sau gălbuie. Uneori pe elitre pot fi vizibile benzi slab conturate. Pronotul cu 3 benzi de nuanță mai întunecată. La exemplarele vii partea dorsală a corpului este acoperită cu o pulverulență gălbuie, ± accentuată. Partea ventrală a corpului prezintă o pilozitate fină, primele 3 sternite abdominale au puncte negre, slab conturate. Capul are o impresiune frontală. Ochii plani, neproeminenți. Rostrul cilindric și pubescent, ușor arcuit, prevăzut cu o carenă mediană fină. Antenele se inseră spre treimea bazală a rostrului. Primele două articole ale funiculului antenelor au dimensiuni aproximativ egale, următoarele sunt transverse, iar măciuca este oval-alungită. Pronotul tronconic, aproximativ la fel de lat cât elitrele. Striul median al pronotului ușor carenat anterior. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese. Elitrele tăiate oblic în dreptul umerilor, cu marginile

laterale $\pm$ paralele până în treimea lor posterioară. Vârfurile elitrelor ascuțite și ușor divergente. L = 11-17 mm.

♂ Rostrul este aproximativ la fel de lung cât pronotul.

Larvele se dezvoltă în tulpinile unor umbelifere (*Heracleum* sp., *Cicuta* sp.), iar adulții sunt răspândiți pe diferite specii de umbelifere (*Conium maculatum*, *Sium latifolium*, *Chaerophyllum* sp.), în lunile iulie-august.

8 *Lixus rubicundus* Zoubkoff Capul cu ochii ușor convecși, articolele 3-7 ale funiculului transverse, scurte și late. La ambele sexe rostrul este mai îngust decât pronotul, la ♀ fiind puternic lucios. Pronotul ușor transvers, cu lobii oculari bine conturați. Suprafața pronotului cu rugozități punctate și cu o pilozitate fină. Elitrele $\pm$ pubescente, pe marginile laterale pubescența are o nuanță deschisă și accentuată. Sternitele abdominale prezintă o pubescență uniformă, fără puncte glabre și lucioase. L = 5,5-9,5 mm.

Pe *Atriplex* sp. și pe alte *Chenopodiaceae*.

9 *Lixus algirus* Linnaeus (*pulverulentus* Scop.) Corpul negru și alungit, acoperit cu o pubescență gălbuie și o pulverulență deasă, uniformă. Antenele și tarsele roșcate. Partea ventrală a corpului cu o pubescență deasă, printre care se intercalează puncte glabre negre, rare și bine conturate. Capul are o impresiune frontală mică. Marginea posterioară a ochilor ciliată (fig.322a, pag.439). Rostrul cilindric, ușor arcuit, fin punctat, fără o carenă vizibilă. Articolul de la baza funiculului antenelor puțin mai îngust și mai lung decât articolul 2, iar măciuca antenei este oval-alungită. Pronotul conic, transvers, cu marginile laterale drepte sau ușor arcuite. Baza pronotului este dublu-sinuată, prevăzută cu o impresiune mediană profundă. Striul median longitudinal al pronotului se poate prelungi uneori anterior cu o carenă fină. Suprafața pronotului cu rugozități punctate printre care se află puncte mai fine. Elitrele aproximativ la fel de late cât pronotul, cu marginile laterale $\pm$ paralele, ușor sinuate median. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate, mai accentuate în partea antemediană. Interstriurile plane cu rizuri transversale, îndeosebi în partea lor anterioară. L = 11-17 mm.

♂ Rostrul este de 1,25 ori mai lung decât pronotul.

♀ Rostrul de 1,5 ori mai lung decât pronotul.

-**forma tipica** Pulverulența ce acoperă corpul are o culoare gălbuie.

-**ab. ferrugatus** F. Pulverulența corpului de nuanță roșcat-maronie.

-**ab. varicolor** Boh. Pulverulența corpului albicioasă.

Larvele trăiesc în tulpinile plantelor din fam. *Malvaceae*, iar adulții sunt polifagi, fiind întâlniți pe specii de *Cirsium*, *Centaurea*, *Vicia*, din aprilie până în septembrie.

10 *Lixus subtilis* Boheman Rostrul, capul și pronotul lucioase, elitrele de asemenea lucioase, prevăzute cu o pilozitate culcată fină. Partea ventrală a corpului pubescentă, fără puncte glabre lucioase. Rostrul cel mult cu o carenă fină și scurtă. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor au o bandă pubescentă de culoare mai deschisă. Discul pronotului cu puncte mari, izolate, iar interstriurile elitrelor prezintă o punctuație fină. Picioarele cu tibiile subțiri. L = 7-9 mm.

11 *Lixus lateralis* Panzer Corpul oblong, ușor convex, negru-mat, dorsal acoperit cu o pubescență cenușie. La exemplarele proaspete este vizibilă o pulverulență de nuanță ruginie. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bordură pubescentă albicioasă, mai lată în partea sa mediană. Fiecare elită are mai multe pete

pubescente albicioase: una humerală, alta mediană rotunjită, lângă care se mai află 3-4 pete mici, care uneori pot fi absente. Antenele și tarsele maronii sau roșcat-închise. Sternitele abdominale pubescente, prevăzute cu numeroase puncte glabre și lucioase. Rostrul ceva mai îngust decât femurele anterioare, ușor arcuit și mai scurt decât pronotul. Suprafața rostrului mată, cu rugozități punctate și cu o carenă mediană longitudinală. Fruntea convexă, lipsită de o impresiune vizibilă. Primul articol al funiculului antenelor puțin mai lung decât articolul 2, restul articolelor fiind transverse, iar articolul 7 este ușor lățit. Măciuca antenelor oval-alungită. Pronotul $\pm$ transvers, cu marginile laterale puțin rotunjite și îngustate anterior. Baza pronotului este dublu-ondulată. Discul pronotului prezintă o carenă mediană longitudinală fină, completă, sau ea se continuă spre bază cu puncte superficiale mari. Suprafața pronotului cu o punctuație relativ deasă, printre puncte fiind intercalate rugozități fine. Elitrele puțin mai late decât pronotul, oblic-îngustate după umeri, cu marginile laterale paralele până la nivelul treimii posterioare. Vârful elitrelor (luate izolat) au forma unui spin acuminat. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, ceva mai accentuate la bază. L = 8-13 mm.

12 *Lixus myagri* Olivier Corpul oval-alungit, convex, acoperit dorsal cu o pubescență cenușie, deasă și uniformă. De regulă pe elitre sunt prezente numeroase pete pubescente mici și marmorate, albicioase, mai bine vizibile lângă marginile laterale. Pronotul prezintă pe marginile laterale o bordură pubescentă, albicioasă ori gălbuie. Lângă bordura marginilor laterale ale pronotului este prezentă uneori o dungă longitudinală de culoare închisă. Există situații când atât marginile laterale ale pronotului și elitrelor prezintă o bordură pubescentă completă, albicioasă ori gălbuie. La exemplarele proaspete toată partea dorsală a corpului este acoperită cu o pulverulență gălbuie. Antenele au o culoare roșcat-închisă. Partea ventrală a corpului și îndeosebi primele două sternite abdominale prezintă pete glabre și lucioase. Rostrul arcuit, aproximativ la fel de lat cât femurele anterioare și puțin mai lung decât pronotul. Suprafața capului cu o pubescență roșcat-deschisă, cu rugozități punctate dese și cu o carenă mediană neagră și glabră. Capul convex, cu ochii ovali și plani, fruntea dispune de o impresiune superficială, care uneori poate fi absentă. Antenele scurte, primul articol al funiculului este ceva mai scurt decât articolul 2, măciuca antenelor fiind oblungă și acuminată. Pronotul ușor transvers, $\pm$ tronconic, cu marginile laterale puțin arcuite. Baza pronotului dublu-ondulată, prevăzută cu o depresiune antescutelară relativ adâncită. Lobii oculari sunt bine vizibili. Discul pronotului dispune de o carenă mediană longitudinală fină, care uneori poate lipsi. Suprafața pronotului cu puncte superficiale printre care sunt intercalate rugozități punctate fine. Elitrele ceva mai late decât baza pronotului, cu umerii rotunjiți și cu marginile laterale paralele până la nivelul ultimei treimi sau ultimei pătrimi distale. Apexul elitrelor (luate izolat) se termină sub forma unui vârf ascuțit lat. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, al 3-lea interstriu al elitrelor ușor înălțat spre apex. Picioarele robuste cu tarsele scurte. L = 7-14 mm.

Larvele rod interiorul tulpinilor unor plante din fam. *Cruciferae*. Adulții sunt întâlniți pe vegetația locurilor umede sau pe plantele din preajma apelor: *Roripa amphibia*, *Barbarea vulgaris*, *Carduus crispus*, *Brassica oleracea*, *Sisymbrium sp.*, *Erysimum sp.*

13 *Lixus punctirostris* Boheman Se diferențiază de *L. myagri* prin prezența unor puncte mari și adâncite situate la baza rostrului, de o parte și de alta a marginilor laterale. Corpul îngust, iar capul prezintă ochii oval-alunșiți. Suprafața pronotului cu o pilozitate albicioasă și cu o punctuație deasă, printre care se intercalează rugozități

punctate fine și dese. Elitrele ceva mai late decât pronotul în dreptul umerilor, la ♂ marginile lor laterale se îngustează ușor de la bază spre vârf, iar la ♀ ele sunt paralele în jumătatea antemediană. L = 9-11 mm.

14 *Lixus vilis* Rossi Corpul negru, mai rar roșcat, dorsal acoperit cu o pilozitate fină, cenușie, gălbuie ori roșcată. Marginile laterale ale pronotului și elitrelor cu o bandă albicioasă de nuanță deschisă. Antenele roșcat-maronii cu măciuca negricioasă. Capul cu ochii plani și cu rostrul drept, puțin mai lung decât pronotul. Baza rostrului aplatizată și fin carenată, suprafața rostrului prezintă o punctuație accentuată, relativ deasă. Articolele 3-6 ale funiculului antenelor sunt transverse. Pronotul trapeziform, puțin mai îngust decât elitrele, cu marginile laterale ușor ondulate postmedian. Suprafața pronotului cu puncte accentuate relativ dese, printre care se intercalează o punctuație de fond fină. Tot la nivelul pronotului este vizibilă o pilozitate culcată, fină și rară, din loc în loc fiind prezenți peri mai lungi dispuși oblic. Discul pronotului cu o carenă antemediană fină. Elitrele cilindrice, cu umerii proeminenți, vârful elitrelor (luate împreună) este rotunjit. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale fine, interstriurile plane, ușor granulate, cu o pubescență culcată, fină și deasă. Femurele anterioare ceva mai late decât rostrul. L = 8-12 mm.

Specie meridională, atât adulții cât și larvele se dezvoltă pe *Erodium cicutarium*. O mai întâlnim pe *Quercus robur* și pe specii de *Senecio* și *Genista*.

15 *Lixus punciventris* Boheman Corpul cilindric, convex, dorsal acoperit cu o pilozitate fină, cenușie sau gălbuie. La exemplarele proaspete partea dorsală a corpului prezintă o pulverulență galbenă sau portocalie. Marginile laterale ale pronotului cu o bandă pubescentă albicioasă slab conturată. Elitrele cu câte o pată pubescentă bazală situată la nivelul celei de-al 2 lea interstriu și cu numeroase pete mici grupate de-a lungul striurilor. Antenele și tarsele de nuanță roșcată. Partea ventrală a corpului cu o pubescență cenușiu-deschisă deasă și cu numeroase puncte glabre și lucioase, bine conturate. Rostrul fin arcuit, cilindric și carenat, aproximativ la fel de lat cât femurele anterioare. Suprafața rostrului pubescentă, cu rugozități punctate dese, printre care se intercalează puncte mai rare și mai accentuate. Capul cu ochii oblongi și plani, fruntea prezintă o gropiță punctiformă. Primele două articole ale funiculului antenelor ceva mai lungi decât late, articolul 1 fiind puțin mai lung comparativ cu articolul 2, restul articolelor (cu excepția articolului 7) sunt transverse. Măciuca antenelor oblongă cu vârful acuminat. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale ± drepte până la nivelul primei treimi anterioare, după care ele se îngustează treptat. Lobii anteoculari ai pronotului sunt absenți. Impresiunea antescutelară a pronotului scurtă. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă, printre punctuația de fond fină și deasă lipsită de rugozități vizibile sunt intercalate puncte mai accentuate. Elitrele mai late decât baza pronotului cu umerii neproeminenți. Marginile laterale ale elitrelor paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor, vârful elitrelor (luate izolat) se termină sub forma unui unghi obtuz scurt. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, interstriurile fiind plane. L = 10-14 mm.

Pe terenuri aride și nisipoase. Larvele se dezvoltă în interiorul tulpinilor unor plante din Fam. Asteraceae, îndeosebi pe *Crepis biennis* și *Senecio* sp.

16 *Lixus linearis* Olivier (*cribricollis* Boh.) Capul cu ochii plani, rostrul ușor arcuit, la ambele sexe mai lung decât pronotul, dar mai îngust comparativ cu femurele anterioare. Suprafața rostrului cu o punctuație fină și deasă, cu câteva puncte mai adâncite. Pronotul îngustat, anterior cu marginile laterale ușor rotunjite și cu lobii oculari slab conturați. Discul pronotului cu puncte mai adâncite și cu o linie

longitudinală mediană netedă, spre marginile pronotului punctele devin $\pm$ confluențe. Elitrele lipsite de o pată pubescentă bazală situată la nivelul celei de-al 2 lea interstriu, iar striurile 9 și 10 sunt mai accentuate spre bază. Femurele măciucate spre vârf, marginea internă a femurelor anterioare cu un dințișor mic, adesea greu vizibil. Uneori marginea internă a femurelor prezintă un dinte median tocit. Sternitele abdominale cu numeroase puncte lucioase glabre. L = 8-14 mm.

Larvele se dezvoltă în tulpinile diferitelor specii de *Rumex*, îndeosebi pe *Rumex acetosa*. Adulții sunt activi în lunile iunie-august, fiind prezenți pe *Vicia faba* și *Rumex acetosa*.

17 *Lixus angustus* Herbst (*sanguineus* Rossi) Corpul scurt, convex, elitrele (luate împreună) de numai 2-2,5 ori mai lungi decât late. Dorsal negru-mat, acoperit cu o pubescentă cenușie fină și cu o pulverulență roșcată. Marginile laterale ale pronotului și elitelor de regulă cu o bordură gălbuie. Antenele (inclusiv măciuca) și tarsele roșcate. Partea ventrală a corpului pubescentă, lipsită de puncte glabre și lucioase. Capul cu ochii plani, iar fruntea prezintă o fosetă punctiformă slab conturată. Rostrul mat, arcuit, mai scurt decât pronotul, puțin mai îngust decât femurele anterioare, prevăzut cu o carenă fină postmediană, care uneori poate lipsi. Suprafața pronotului pubescentă, cu puncte fine și dese. Antenele se inseră în partea mediană a rostrului. Primul articol al funiculului antenelor ceva mai lung decât lat, articolele 3-7 sunt transverse, iar măciuca antenelor este ovală. Pronotul transvers, cu marginile laterale ușor îngustate și rotunjite la ♂, la ♀ ele sunt puternic rotunjite. Lobii oculari ai pronotului absenți, iar discul pronotului dispune de un striu postmedian fin. Suprafața pronotului cu puncte mari dar superficiale, printre care se află rugozități punctate fine. Adesea pe pronot sunt prezente microsculpturi ce formează o secreție roșcată. Elitrele puțin mai late decât pronotul, baza elitelor fiind ușor arcuită, iar marginile laterale $\pm$ paralele și îngustate la nivelul ultimei treimi. Unghiul sutural de la baza elitelor bine conturat. Suprafața elitelor cu striuri longitudinale punctate fine, iar interstriurile sunt plane. L = 6,5-8,5 mm.

Larvele se dezvoltă pe *Leontodon autumnalis*, iar adulții sunt întâlniți pe *Erodium cicutarium*, *Beta vulgaris*, *Chenopodium album* și *C. polyspermum*.

18 *Lixus elegantulus* Schönherr Corpul alungit, cu marginile laterale ale elitelor $\pm$ paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Dorsal acoperit cu o pilozitate cenușie fină și cu o pulverulență gălbuie sau roșcată, zona de lângă marginile laterale ale pronotului cu o pubescentă mai deasă de nuanță deschisă. Elitrele unicolore sau prevăzute cu pete pubescente marmorate slab conturate. Antenele $\pm$ roșcate la bază, iar tarsele sunt ruginii. Partea ventrală a corpului cu o pubescentă deschisă la culoare, ultimele 3 sternite abdominale au pete glabre slab conturate. Capul cu ochii convecși, cu antenele subțiri și cu fruntea prevăzută cu o fosetă punctiformă. Rostrul arcuit, cu puncte rare și cu o linie mediană netedă și lucioasă. Pronotul mai lung decât lat, ușor îngustat anterior, cu baza dublu-ondulată. Suprafața pronotului cu puncte dese și accentuate, printre care este intercalată o punctuație de fond fină și deasă, lipsită de rugozități. Elitrele aproximativ la fel de late cât baza pronotului cu marginile laterale paralele până în ultima pătrime distală. Vârful elitelor (luate izolat) se prezintă sub forma unui unghi obtuz. Unghiul sutural de la baza elitelor este bine conturat. Suprafața elitelor lucioasă cu microsculpturi terse. L = 5,5-10 mm.

16 Genul *Larinus* Germar

Corpul negru și oval-lățit, uneori baza antenelor și tarsele au o nuanță mai deschisă. Rostrul cilindric, drept sau curbat, mai scurt sau la fel de lung cât pronotul (în mod excepțional la ♀ unor specii rostrul poate fi mai lung decât pronotul). Mai rar rostrul poate fi aplatizat și carenat. Locul de inserție al antenelor este situat lateral și ± median pe rostru. Ochii aplatizați sau ușor convecși. Pronotul transvers, cu marginile laterale îngustate anterior, iar baza pronotului este de regulă ondulată. Suprafața pronotului prezintă o punctuație dublă. Elitrele scurte, (luate împreună) de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât late, cu apexul rotunjit. Umerii elitrelor sunt bine conturați. Suprafața elitrelor cu puncte fine, care însă nu se grupează sub forma unor striuri longitudinale. Picioarele scurte și robuste, al 2-lea articol al tarselor posterioare este transvers, mai rar la fel de lung și de lat. Exemplarele proaspete au pe corp o pulveruleță de culoare gălbuie.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile plantelor erbacee, îndeosebi pe *Asteraceae*. În fauna noastră mai multe specii.

1. Rostrul (văzut din profil) conic, drept și ușor îngustat de la bază spre vârf, fără o carenă mediană sau prevăzut cu un striu median scurt, ± șters.....**1 *L. turbinatus* Gyll.**
- Rostrul cilindric sau lățit spre vârf, carenat ori necarenat.....**2**
2. Capul cu rostrul cilindric, prevăzut cu o carenă longitudinală fină situată în jumătatea bazală. Baza rostrului fără impresiuni adâncite.....**2 *L. sturnus* Schall.**
- Rostrul nu este cilindric, carena mediană a rostrului bine vizibilă cel puțin la bază, de o parte și de alta a ei fiind vizibilă câte o impresiune ușor adâncită.....**3**
3. Talia mare (12-20 mm). Corpul alungit, cu marginile laterale ale elitrelor paralele sau ușor rotunjite median. Rostrul este acoperit cu o pubescență lungă.....**3 *L. latus* Hbst.**
- Corpul de dimensiuni mai reduse (5-12 mm). Conturul corpului oval sau eliptic. Rostrul prezintă o pubescență scurtă și culcată.....**4**
4. Rostrul cu marginile paralele, nelățite spre vârf.....**4 *L. vulpes* Ol.**
- Rostrul este lățit spre vârf.....**5**
5. Al 2-lea articol al tarselor posterioare transvers. Carenă rostrului lățită. Suprafața rostrului cu rugozități punctate dese, punctele adâncite nu sunt bine delimitate între ele. La ambele sexe rostrul este mai scurt decât pronotul.....**5 *L. brevis* Hbst.**
- Al 2-lea articol al tarselor posterioare este la fel de lung și de lat. Rostrul prezintă o carenă îngustă. Pronotul cu o punctuație dublă, punctele mai adâncite fiind bine delimitate. La ♂ rostrul este mai scurt comparativ cu pronotul, iar la ♀ atât rostrul cât și pronotul au o lungime aproximativ egală.....**6 *L. carinirostris* Gyll.**

1 *Larinus turbinatus* Gyllenhal Corpul oval-lățit și convex, negru, marginile laterale ale pronotului cu o bordură longitudinală slab conturată. Elitrele cu pete pubescente mici, galbene, galben-verzui sau cenușii, formate din perișori culcați. Antenele (cu excepția măciucii) ruginii, iar baza scapului are o culoare roșie. Tarsele maronii. Rostrul drept, treptat îngustat de la bază spre vârf, prevăzut cu o carenă mediană superficială, care uneori poate fi absentă. Fruntea cu o impresiune mică și adâncită de formă rotundă. Al 2-lea articol al funiculului antenelor mai scurt comparativ cu articolul 1. Pronotul transvers, tronconic, cu marginile laterale ușor arcuite și îngustate anterior. Discul pronotului cu o linie mediană longitudinală care uneori poate lipsi, iar suprafața pronotului dispune de rugozități punctate fine. Elitrele oval-scurtate, cu marginile laterale paralele în jumătatea lor anterioară, puțin sinuate după umeri. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, interstriurile

elitelor plane, cu rugozități punctate fine și cu rizuri transversale superficiale în jumătatea lor anterioară. Fața ventrală a femurelor cu perișori ciliați fini. L = 4-9 mm.

♂ Rostrul mai scurt decât pronotul, prevăzut cu microsculpturi mai accentuate.

♂ Rostrul aproximativ la fel de lat cât pronotul.

Larvele se dezvoltă în receptaculele de *Cirsium oleraceum*, *C. arvense* și *Carduus nutans*. Adulții sunt întâlniți în lunile iunie-septembrie pe *Cirsium lanceolatum*, *C. bulbosum*, *Onopordon acanthium*.

2 *Larinus sturnus* Schaller Rostrul cilindric, ușor arcuit și puțin lățit spre vârf. Suprafața rostrului relativ lucioasă, cu puncte dese și cu rizuri bazale, iar jumătatea postmediană a rostrului este prevăzută cu o carenă mediană fină. Al 2-lea articol al funiculului la fel de lung sau mai lung decât articolul 1. Pronotul transvers, cu marginile laterale ușor rotunjite și convergente anterior. Baza pronotului cu un lob median, deasupra căruia este vizibilă o impresiune adâncită, care se prelungește anterior cu un șanțuleț median longitudinal fin. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă, printre punctele mai accentuate sunt vizibile rugozități punctate fine și dese. Al 3-lea interstriu al elitrelor cu o pată bazală pubescentă tomentoasă, de nuanță deschisă, în rest de regulă elitrele sunt lipsite de pete pubescente. L = 8-12 mm.

♂ Rostrul aproximativ la fel de lung cât pronotul. Abdomenul prezintă o impresiune bazală adâncită.

♀ Rostrul este mai lung decât pronotul. Abdomenul fără o impresiune bazală.

Pe pajiștile însorite din preajma apelor. Adulții sunt întâlniți pe *Carlina acaulis*, *Centaurea scabiosa* și *Cirsium* sp.

3 *Larinus latus* Herbst (cardui Rossi) Partea ventrală a rostrului este prevăzută cu peri lungi. Pronotul are o carenă mediană longitudinală bine dezvoltată și unghiurile posterioare ascuțite. Elitrele cu pete mici, pubescente, formate din perișori cenușii și culcați. Interstriurile 3 și 5 ale elitrelor sunt plane, iar interstriul al 4-lea este convex în partea lui posterioară. L = 12-20 mm.

-**ab. costirostris** Gyll. Baza rostrului cu 3 carene fine.

-**ab. teretrirostris** Gyll. Carenă mediană a rostrului este rudimentară.

Specie răspândită pe scaieți.

4 *Larinus vulpes* Olivier Corpul oval-scurtat, convex, galben-verzui, mai rar cenușiu. La baza primului striu al elitrelor o dungă pubescentă scurtă, lângă marginile laterale ale elitrelor sunt vizibile pete pubescente ± confluențe. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte o bandă pubescentă relativ lățită. Antenele sunt maronii, iar picioarele au o nuanță negricioasă. Partea ventrală a corpului dispune de o pubescentă gălbuie, mai deasă la nivelul marginilor laterale ale sternitelor abdominale. Rostrul drept, cu marginile laterale ± paralele, ușor îngustat spre apex. Suprafața rostrului tricarenată, cu striuri profunde și cu rugozități punctate, numai vârful rostrului prezintă o punctuație fină. Fruntea convexă, intervalul dintre ochi atinge jumătate din lățimea bazei rostrului. Al 2-lea articol al funiculului antenelor evident mai scurt comparativ cu articolul 1, iar articolele 3-7 sunt transverse. Pronotul transvers, cu marginile laterale ușor rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală fină, iar suprafața pronotului dispune de rugozități punctate dese. Elitrele ovale cu marginile laterale puțin rotunjite, prevăzute cu câte o tuberozitate anteapicală, însoțită de o impresiune lată. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile elitrelor fiind plane. L = 9-12 mm.

Adulții apar în lunile iulie-septembrie pe *Cirsium* sp.

5 *Larinus brevis* Herbst Corpul oval-lățit și convex, negru sau maroniu, dorsal cu o pulverulență fină galben-maronie. Bordura marginilor laterale ale pronotului este formată dintr-o pubescență gălbuie deasă. Pe pronot mai este vizibilă o bandă mediană fină, mai rar bordura marginilor laterale poate fi scurtată. Fiecare elită prezintă câte o pată pubescentă bine conturată, situată la baza interstriurilor 2-3 și mai multe pete mici, dispuse neuniform. Antenele și picioarele de nuanță închisă. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență gălbuie. Rostrul drept, mai scurt decât pronotul, ușor lățit spre vârf și tricarenat anterior. Baza rostrului cu o carenă ascuțită, de o parte și de alta a ei se află câte un șanțuleț longitudinal. Primul articol al funiculului antenelor puțin mai lung comparativ cu articolul 2. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală fină, adesea incompletă. Suprafața pronotului prezintă rugozități ondulate fine, printre care sunt intercalate puncte ± vizibile. Elitrele ovale, cu marginile laterale ușor sinuate după umeri. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, interstriurile sunt plane, prevăzute cu granulații fine. Picioarele robuste, fața ventrală a femurelor fără perișori ciliați. L = 8-12 mm.

♂ Metasternul și primul sternit abdominal cu o impresiune longitudinală ușor adâncită.

♀ Metasternul și primul sternit abdominal fără o impresiune vizibilă.

În zona montană pe *Carlina acaulis*, *C. acanthifolia* și *C. vulgaris*.

6 *Larinus carinirostris* Gyllenhal Corpul ceva mai lat comparativ cu *C. brevis*. Carenă mediană a rostrului fină, adesea prelungită printr-o linie fină. Suprafața elitrelor cu puncte și rugozități ondulate accentuate. L = 8-11 mm.

17 Genul *Conoicleonus* Motschusky

Rostrul lat, prevăzut cu două carene superficiale laterale și o carenă mediană accentuată. Pronotul aproximativ le fel de lung și de lat sau ușor transvers, marginile lui laterale pot fi paralele sau ușor îngustate anterior. Baza pronotului lobată în dreptul scutului. Discul pronotului prezintă o carenă mediană longitudinală accentuată, care se prelungește uneori spre bază cu o gropiță mediană alungită. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, prevăzute cu benzi transversale negre. Apexul elitrelor (luate izolat) ascuțit. Tarsele subțiri, al 2-lea articol al tarselor este evident mai lung comparativ cu articolul 3. Partea ventrală a corpului cu mai multe puncte glabre și lucioase.

Pentru fauna României au fost semnalate 5 specii răspândite pe vegetația din zonele nisipoase.

1. Striul sutural al elitrelor prezintă un șanțuleț bazal lat. Porțiunea cuprinsă între benzile negre oblice de pe elitre este netedă, nepunctată. Banda exterioară de culoare deschisă este completă și bine conturată, iar banda interioară este uneori mai scurtă.....2
- Striul sutural plan, normal conformată la bază. Zona cuprinsă între benzile negre de pe elitre parțial cu o punctuație accentuată. Banda exterioară a marginilor laterale ale pronotului slab conturată sau absentă.....4
2. Fața anterioară a rostrului pe lângă carena mediană accentuată mai prezintă alte carene fine. Marginile laterale ale pronotului au câte două benzi paralele de culoare deschisă, complet dezvoltate și ușor ondulate. Banda neagră anteapicală se prelungește până la vârful elitrelor.....1 *C. nigrosuturatus* Gze.

- Fața anterioară a rostrului cu o singură carenă mediană. Benzile deschise la culoare de pe marginile laterale ale pronotului sunt șterse în jumătatea postmediană. Banda antepicală a elitrelor este mai scurtă și mai lată.....3
- 3. Carenă mediană a pronotului se prelungește spre bază printr-o gropiță ușor adâncită. Banda interioară de lângă marginile laterale ale pronotului este scurtă și dezvoltată numai în jumătatea antemediană. Al 5-lea interstriu al elitrelor prezintă un tubercul ascuțit.....2 **C. cicatricosus Hope**
- Carenă mediană a pronotului nu se prelungește în jumătatea postmediană sub forma unei gropițe longitudinale. Marginile laterale ale pronotului cu o bandă interioară de nuanță deschisă completă. Al 5-lea interstriu al elitrelor cu un tubercul teșit.....3 **C. excoriatus Gyll.**
- 4. Corpul îngust, benzile negre din jumătatea antemediană a elitrelor se prezintă sub forma literei "V". Baza primelor 3 interstrii ale elitrelor cu o porțiune înălțată. Prosternul între coxele anterioare (văzut din profil) prezintă un tubercul proeminent și ascuțit.....4 **C. nebulosus L.**
- Corpul mai lat, desenul negru al elitrelor are o altă configurație. Baza elitrelor este lipsită de o porțiune înălțată. Prosternul între coxele anterioare fără un tubercul ascuțit.....5 **C. glaucus F.**

1 Coniocleonus nigrosuturatus Goeze Corpul alungit și îngust, negru, acoperit cu o pubescență culcată, galben-deschisă și parțial cenușiu-albicioasă, mai deasă pe discul elitrelor. Pronotul cu 4 benzi longitudinale galben-roșcate, ce delimitează o adâncitură romboidală gălbuie. Elitrele cu sutura negricioasă, fiecare elită prezintă câte două benzi negre oblice și divergente. L = 10-14 mm.

Planta gazdă este *Thymus officinalis*.

2 Coniocleonus cicatricosus Hope Carenă mediană a rostrului se prelungește spre bază printr-o gropiță adâncită dispusă median. Al 5-lea interstriu al elitrelor evident înălțat antepical. L = 8-11 mm.

Specie rară.

3 Coniocleonus excoriatus Gyllenhal Banda longitudinală interioară a pronotului completă, dreaptă de la bază până la mijloc, apoi ea devine oblică, prelungindu-se de la mijloc până la marginea anterioară. Al 5-lea interstriu al elitrelor prezintă un tubercul postmedian neascuțit. Elitrele cu umerii bine conturați. L = 10-14,5 mm.

4 Coniocleonus nebulosus Linnaeus Pronotul cu două benzi laterale albicioase contopite în partea lor mediană. Elitrele alungite, cu marginile laterale ± paralele antemedian, fiecare elită prezintă câte două benzi negre dispuse oblic. Picioarele sunt acoperite cu puncte lucioase și glabre. Elitrele îngustate după umeri, interstriurile 3 și 7 nu sunt mai înguste. Prosternul prezintă lângă fiecare coxă anterioară câte un tubercul ascuțit, bine vizibil când exemplarul studiat este privit din profil. L = 12-14 mm.

Larvele se dezvoltă pe diferite plante din Fam. Ericaceae, adulții sunt întâlniți îndeosebi pe *Calluna sp.*

5 Coniocleonus glaucus Fabricius Corpul negru, acoperit cu solzi cenușiu-albicioși și negru-cenușii. Pronotul prezintă o carenă mediană accentuată, la nivelul frunții între ochi ea se prelungește sub forma unei gropițe rotunjite și adâncite. Suprafața rostrului este acoperită cu o pubescență deasă, cenușie ori gălbuie.

Sternitele abdominale și picioarele cu puncte glabre și lucioase. Pronotul cu marginile paralele în prima treime bazală, apoi ele sunt evident îngustate anterior. Discul pronotului carenat antemedian, de o parte și de alta a carenei mediane se află câte o impresiune lată. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate fine și dese. Elitrele oval-alungite cu umerii bine conturați. Fiecare elită are la nivelul ultimei treimi distale câte un tubercul proeminent. Suprafața elitelor cu striuri longitudinale punctate fine. Prosternul prezintă lângă fiecare coxă posterioară câte un tubercul mic. Picioarele subțiri cu tarsele alungite. L = 9-14 mm.

-forma tipica Elitrele sunt acoperite cu o pubescență albicioasă uniformă.

-ab. turbatus Desbr. Fiecare elită prezintă câte două benzi transversale negre dispuse oblic.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Pinus sylvestris*.

18 Genul *Asproparthenis* Gozis

Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi trifizi. Al 2-lea articol al funiculului antenelor este mai lung decât articolul 1 (tot al funiculului). Baza pronotului rotunjită median, ea nu se prelungește spre scutel sub forma unui vârful ascuțit. Ghearele tarselor sudate la bază.

În fauna noastră două specii.

1. Talia mare (10,5-13,5 mm). Baza antenelor roșcată. Pronotul prezintă o carenă mediană longitudinală, de o parte și de alta a ei se află câte o impresiune alungită. Suprafața elitelor cu puncte fine și adâncite, printre care apar rugozități superficiale..... **1 A. punctiventris Germ.**

— Corpul de dimensiuni mai reduse (9-10,5 mm). Antenele negre-unicolore. Pronotul uniform bombat, lipsit de o carenă mediană longitudinală, baza pronotului lângă scutel prezintă o impresiune ușor adâncită. Suprafața elitelor cu microsculpturi fine, lipsită de rugozități vizibile..... **2 A. albicans Gyll.**

1 *Asproparthenis punctiventris* Germar Corpul este acoperit cu solzi cenușiu-albicioși ori gălbui, dorsal cu un desen negru caracteristic. Partea ventrală a corpului este acoperită cu solzi, printre care sunt intercalate pete negre, glabre și lucioase. Fiecare elită prezintă câte o pată mediană neagră cu marginile ± zimțate. Sutura elitelor albicioasă pe cea mai mare parte din lungimea ei. Rostrul scurt și lățit, dorsal aplatizat, prevăzut cu o carenă mediană longitudinală. Suprafața rostrului cu rugozități punctate, porțiunea cuprinsă între ochi și marginea anterioară a capului prezintă rugozități alungite. Pronotul cu marginile laterale ușor rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Discul pronotului cu o carenă longitudinală mediană, ce se prelungește spre bază printr-o impresiune bazală plană. Suprafața pronotului dispune de gropițe adâncite și rugozități accentuate, printre care este vizibilă o punctuație de fond fină și deasă. Elitrele oval-alungite cu umerii neproeminenți. Suprafața elitelor cu striuri longitudinale punctate fine, la baza primelor 5 interstriuri este prezentă câte o gropiță adâncită. Interstriurile elitelor plane, iar vârful elitelor (luate împreună) este rotunjit. L = 10-13,5 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Chenopodium* sp. și *Atriplex* sp. Dăunător la sfecla de zahăr.

2 *Asproparthenis albicans* Gyllenhal Se diferențiază de *A. punctiventris* prin lungimea mai mică a corpului, prin coloritul antenelor și prin caracteristicile pronotului și ale elitelor. L = 9-10,5 mm

19 Genul *Bothynoderes* Schönherr (*Chromoderus* Motsch.)

În arealul nostru faunistic au fost semnalate două specii.

***Bothynoderes fasciatus* Müller** Corpul oblong și convex dorsal. Marginile laterale ale pronotului prezintă o pubescență culcată și deasă de culoare albă, în rest este vizibilă o pată neagră ce se îngustează anterior. Elitrele sunt acoperite cu o pubescență albicioasă, fiecare elită prezintă mai multe pete negre și glabre: o pată mare bazală, o bandă mediană transversală lată și mai multe pete apicale de dimensiuni reduse. Partea dorsală a corpului acoperită cu solzi ce prezintă un singur vârf ascuțit. Rostrul scurt și lat, ușor îngustat spre vârf, prevăzut cu o strie mediană bifurcată anterior. Baza rostrului și fruntea au rugozități granulate alungite. Pronotul ușor îngustat anterior, baza pronotului se prelungește spre scutel sub forma unui lob median scurt. Suprafața elitrelor cu striuri punctate și accentuate. Al 2-lea articol al funiculului antenelor mai lung decât articolul 1. Tarsele scurte, al 2-lea articol tarsal nu este mai lung comparativ cu articolul 3. Ghearele tarselor sunt sudate la bază. L = 6-11 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile și tulpinile de *Chenopodium* sp. și *Atriplex* sp. Adulții apar în lunile iulie-august pe arbuști și pe plantele erbacee (*Achillea millefolium*).

20 Genul *Leucophyes* Marsham (*Leucosomus* Motsch.)

Pentru fauna României a fost semnalată o singură specie.

***Leucophyes pedestris* Poda** Corpul masiv, oval-alungit și puternic convex. Rostrul prezintă o carenă mediană, mărginită de două striuri lățite. Pronotul transvers, dreptunghiular, puțin mai îngust decât elitrele. Baza pronotului dreaptă cu un rudiment de striu longitudinal, iar marginile lui laterale sunt ușor îngustate anterior. La suprafața pronotului sunt vizibile linii ondulate de peri albi. Elitrele cu striuri punctate fine, fiecare striu pleacă dintr-o gropiță bazală alungită și adâncită. Pe fiecare elită se află câte o pată albicioasă postmediană și o alta mai mică, dispusă anteapical. Petele sunt înconjurată de o zonă neagră. Partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență deasă, formată din peri alungiți. Baza sternitelor abdominale glabră. L = 10-16 mm (fără rostru).

Pe vegetația terenurilor mlăștinoase.

21 Genul *Mecaspis* Schönherr

Rostrul ușor lățit spre vârf, prevăzut cu o carenă longitudinală mediană, însoțită de regulă de două carene laterale superficiale. Suprafața pronotului și a elitrelor este granulată. Baza pronotului lângă scutel cu o gropiță alungită, în rest pronotul are o punctuație dublă (printre punctuația fină de fond sunt intercalate puncte mai accentuate). Discul pronotului dispune de un striu median longitudinal. Elitrele oval-alungite, îngustate spre vârf, ele nu sunt prevăzute cu câte un tubercul apical. Ghearele tarselor sudate la bază.

În fauna noastră au fost semnalate 3 specii.

1. Corpul scurt și lățit. Picioarele și sternitele abdominale au o pilozitate rară, picioarele fiind lipsite de puncte glabre și lucioase.....1 ***M. striatellus* F.**

- Corpul mai lung, elitrele fiind de două ori mai lungi decât late. Picioarele și sternitele abdominale sunt acoperite cu o pubescență deasă de nuanță deschisă, printre care sunt intercalate puncte glabre și lucioase.....**2**
- 2. Marginile laterale ale elitrelor drepte, văzute din profil ele sunt plane spre vârf. Striurile elitrelor sunt alcătuite din puncte fine și dese, primele 3 interstriuri interioare prezintă o pubescență deasă de nuanță deschisă. Zona din jurul scutului, interstriul al 4-lea și al 6-lea ale elitrelor glabre.....**2 M. alternans Hbst.**
- Marginile laterale ale elitrelor ușor rotunjite, văzute din profil elitrele se termină sub forma unei pante abrupte. Striurile elitrelor cu puncte mai accentuate, iar primele 3 interstriuri ale elitrelor au o pubescență mai rară. Întreaga suprafață a elitrelor este acoperită cu o pubescență marmorată.....**3 M. caesus Gyll.**

1 Mecaspis striatellus Fabricius Suprafața elitrelor este acoperită cu perișori fini, de nuanță închisă. Elitrele scurte (luate împreună) de cel mult 2,5 ori mai lungi decât late, iar apexul elitrelor este rotunjit. Al 5-lea interstrie a elitrelor cu 2-3 pete pubescente alungite, deschise la culoare. Abdomenul este acoperit cu o pubescență de nuanță închisă, iar punctele glabre lucioase sunt slab conturate. L = 8-11 mm.

2 Mecaspis alternans Herbst Corpul oval-alungit, pronotul cu benzi longitudinale late, formate din perișori culcați de culoare albicioasă. Primele 3 interstriuri interioare ale elitrelor sunt acoperite cu peri de nuanță deschisă, în rest elitrele prezintă pete pubescente albicioase. Abdomenul cu pete negre glabre și lucioase. L = 7-14 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Daucus carota*, adulții apar pe *Picris hieracioides*.

3 Mecaspis caesus Gyllenhal Elitrele cu striuri longitudinale formate din puncte accentuate, dar rare. Fiecare elită are câte o dungă oblică negricioasă. Marginile laterale ale elitrelor glabre și prevăzute cu un tubercul anteapical pubescent, care uneori poate fi absent. L = 9-13 mm.

22 Genul *Pseudocleonus* Schönherr

Corpul oval-alungit și lățit median. Rostrul scurt, ușor lățit anterior, atât rostrul cât și pronotul prezintă o carenă mediană. Pronotul aproximativ la fel de lat cât baza elitrelor. Umerii elitrelor rotunjiți, neproeminenți, iar tuberculul anteapical al elitrelor este absent. Ghearele tarselor sudate la bază.

Pentru arealul nostru faunistic au fost semnalate două specii.

- 1. Marginile laterale ale pronotului cu o singură bandă pubescență formată din perișori albicioși. Discul pronotului prezintă o carenă fină, uneori ± ștersă. Sternitele abdominale sunt lipsite de puncte glabre lucioase.....**1 P. grammicus Panz.**
- Pronotul cu o bordură laterală și cu două benzi dorsale, parțial contopite sau cu o singură bandă lată, toate de culoare deschisă. Pronotul prezintă o carenă mediană accentuată. Sternitele abdominale au mai multe puncte glabre și lucioase.....**2 P. cinereus Schönh.**

1 Pseudocleonus grammicus Panzer Corpul negru, dorsal acoperit cu o pubescență pestriță, cenușiu-negricioasă. Elitrele au câteva pete pubescente cenușii. Adesea baza celei de-a 3-a interstrie a elitrelor are o pată de nuanță deschisă. Rostrul

scurt și îngroșat. Elitrele cu striuri longitudinale punctate fine. Sternitele abdominale fără puncte glabre și lucioase. L = 9-10,5 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Centaurea jacea*.

2 *Pseudocleonus cinereus* Schönherr Corpul negru cu pete pubescente cenușiu-deschise. Rostrul carenat cu vârful ușor lățit. Pronotul cu două benzi longitudinale mediane și alte două benzi dispuse pe marginile laterale, toate formate dintr-o pubescență albicioasă culcată. Discul pronotului dispune de o carenă mediană longitudinală. Elitrele acoperite cu o pubescență uniformă albicioasă sau petele pubescente albicioase alternează cu pete glabre și negre. Suprafața elitrelor cu strii longitudinale punctate fine. Abdomenul pubescent, format din pete mici glabre și lucioase. L = 7-14 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor din Fam. Apiaceae.

23 Genul *Cyphocleonus* Motschulsky

Corpul negru, dorsal acoperit cu solzi cenușii ce alcătuiesc o pubescență marmorată, printre care apar puncte mici, negre și glabre. Rostrul scurt și lățit, ușor dilatat anterior. Carenă mediană a rostrului este lată, de o parte și de alta a ei se află câte un striu longitudinal. Antenele ușor geniculate cu scapul scurt. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, acoperit cu granulații fine. Marginea anterioară a pronotului este lipsită de un lob ocular. Întreaga suprafață a elitrelor sau numai jumătatea lor anterioară prezintă granulații fine.

În fauna noastră 4 specii.

1. Carenă mediană a rostrului este bifurcată în partea anterioară.....**1 *C. trisulcatus* Hbst.**
- Carenă mediană a rostrului simplă.....**2**
2. Capul după ochi prezintă un șanțuleț transversal îngust. Pronotul cu marginile laterale paralele, puternic îngustate în prima treime anterioară...**2 *C. tigrinus* Panz.**
- Capul fără un șanțuleț transversal lângă ochi. Marginile laterale ale pronotului rotunjite sau drepte și îngustate de la bază spre marginea anterioară.....**3**
3. Corpul îngust. Pronotul nu este transvers, cu marginile laterale drepte și îngustate de la bază spre marginea anterioară. Șanțulețele de lângă carena mediană a rostrului sunt superficiale și uniform adâncite.....**3 *C. morbillosus* F.**
- Corpul mai lat. Pronotul transvers, puțin mai lat decât lung, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Șanțulețele de lângă carena mediană a rostrului accentuate și mai adâncite la partea lor anterioară.....**4 *C. achates* Fahr.**

1 *Cyphocleonus trisulcatus* Herbst Corpul negru, pronotul de regulă cu 3 linii pubescente discale slab conturate, iar elitrele sunt acoperite cu pete pubescente mici de culoare cenușie. Carenă mediană a rostrului este înălțată de la mijloc spre vârf sub forma unei creste. Pronotul cu marginile laterale ușor rotunjite și îngustate de la bază spre marginea anterioară. Umerii elitrelor rotunjiți. L = 8-12 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Leucanthemum vulgare*.

2 *Cyphocleonus tigrinus* Panzer Corpul convex, elitrele cu pete pubescente marmorate albe și negre. Pronotul cu marginile laterale ± paralele, îngustate până la nivelul primei treimi anterioare. Discul pronotului cu o bandă pubescentă longitudinală albicioasă care uneori poate lipsi, o bandă scurtă orizontală și o linie laterală oblică formată din perișori fini. Capul după ochi cu o linie transversală fină.

Suprafața pronotului acoperită cu granule circulare mari, plane și lucioase, printre care se află rugozități fine. Elitrele ușor lățite antemedian, postmedian cu marginile rotunjite și îngustate. Jumătatea anterioară a elitrelor prezintă granule lucioase. L = 8-11,5 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor din Fam. Asteraceae.

3 *Cyphocleonus morbillosus* Fabricius Corpul ± îngustat, elitrele au marginile laterale paralele în jumătatea lor antemediană. Capul după ochi este lipsit de un șanțuleț transversal. Pronotul alungit, prevăzut cu granule plane și lucioase de culoare neagră. Elitrele de regulă marmorate, cu perișori solziformi ce formează de regulă benzi oblice de culoare maronie, bine conturate. Suprafața elitrelor granulată pe toată întinderea ei. L = 10-17 mm.

Pe *Centaurea* sp. și *Achilea* sp.

4 *Cyphocleonus achates* Fahraeus Corpul mai robust, elitrele prezintă marmoratii cenușiu-albicioase. L = 9-16 mm.

24 Genul *Cleonis* Schönherr

În arealul nostru faunistic a fost semnalată o singură specie.

***Cleonis pigra* Scopoli (*sulcirostris* L.)** Corpul negru, convex, acoperit cu zone pubescente cenușii, de nuanță închisă sau mai întunecată ori cu pete pubescente galben-cenușii. Fiecare elită prezintă câte 2-3 benzi oblice negricioase, uneori ele sunt slab conturate. Rostrul ± îngroșat, prevăzut cu 4 carene longitudinale. Vertexul are o pubescență deasă. Pronotul ceva mai lung decât lat, cu marginile laterale puțin rotunjite și ușor îngustate anterior. Discul pronotului dispune de un șanțuleț longitudinal întrerupt, mărginit de o bandă longitudinală lată, de nuanță întunecată. Scutelul alungit, bine vizibil. Elitrele alungite, cu marginile laterale rotunjite și cu umerii bine conturați. Suprafața pronotului și elitrelor au granulații punctate. L = 10-16 mm.

Pe terenuri nisipoase și pe pajiști. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Carduus acanthoides* și *Cirsium arvense*. Uneori poate fi dăunător la sfeclă.

25 Genul *Adosomus* Faust

În fauna României există o singură specie.

***Adosomus roridus* Palliardi** Corpul negru, pronotul și elitrele au un desen albicios, alcătuit din perișori culcați. Suprafața pronotului și elitrelor prezintă rugozități granulate. Pe fiecare elită există câte 3 benzi transversale mari și numeroase pete de dimensiuni mai reduse. Rostrul cilindric și îngroșat, prevăzut în partea sa mediană cu rudimente de carene fine. Lobii oculari ai pronotului slab conturați. L = 9,5-16 mm.

26 Genul *Pachycerus* Schönherr

În fauna noastră o singură specie.

***Pachycerus cordiger* Germar** Corpul negru, dorsal acoperit cu solzi pubescenti cenușii bifizi. Marginile laterale ale pronotului au câte o bandă pubescentă formată din perișori albi și culcați. Fiecare elită prezintă câte două benzi transversale glabre de nuanță închisă. Primele două sternite abdominale au câteva puncte glabre și

lucioase. Rostrul lat, prevăzut cu o carenă mediană fină. Antenele scurte și îngroșate, ele nu sunt geniculate, iar ochii sunt extrem de alungiți. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Suprafața pronotului prezintă o punctuație de fond fină și deasă, printre care sunt intercalate granule lucioase. Elitrele oval-alungite cu umerii rotunjiți, baza elitrei cu rugozități fine. Partea ventrală a corpului este acoperită cu solzi pubescenti albicioși. Ghearele tarselor sudate la bază. L = 8-14 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de Boraginaceae, adulții apar pe *Betta vulgaris*.

6 Subfamilia Brachyderinae

Rostrul scurt și îngroșat, de regulă carenat. Șanțulețul de inserție al antenelor de pe marginile laterale ale rostrului îngust, cu marginile laterale paralele.

În arealul nostru faunistic mai multe genuri.

Cheia genurilor

1. Ghearele nu sunt sudate la bază.....2
- Ghearele sudate la bază.....4
2. Mandibulele proeminente, arcuite în formă de seceră. Fruntea cu un șanțuleț transversal adâncit situat între ochi.....27 *Psallidium* Hbst.
- Mandibulele normal conformate, iar fruntea este lipsită de un șanțuleț adâncit.....3
3. Mandibulele sunt acoperite cu solzi ce prezintă reflexe metalice. Elitrele evident mai late decât baza pronotului, umerii elitrei fiind bine conturați. Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi ovali sau alungiți, mai rar ea este pubescentă.....28 *Charagmus* Schönh.
- Suprafața mandibulelor fără solzi de nuanță metalică, fiind vizibilă doar o pilozitate cenușie. Elitrele puțin mai late decât baza pronotului, umerii elitrei fiind rotunjiți și neproeminenți. Dorsal corpul este acoperit cu solzi dreptunghiulari de culoare maronie sau cenușie.....29 *Barynotus* Germ.
4. Talia mare (7-11 mm). Solzii ce acoperă suprafața corpului sunt maronii sau cenușii, cu irizații metalice slabe.....30 *Liophloeus* Germ.
- Corpul de dimensiuni mai reduse (6-8,5 mm), acoperit cu solzi ce prezintă reflexe metalice accentuate.....31 *Polydrusus* Germ.

Aici este încadrat și genul 32 *Brachyderes* Schönh. inclus în cheia subfamiliilor.

27 Genul *Psallidium* Fabricius

Cuprinde o singură specie.

***Psallidium maxillosum* Fabricius** Corpul convex, predominant negru, cu antenele și tarsale roșcat-maronii. Dorsal neted, prevăzut cu o pilozitate fină și rară, acoperit cu solzi rotunjiți. Pronotul este mai lucios decât elitrele. Solzii au de regulă aceeași culoare cu coloritul de fond. Rostrul scurt și îngroșat. Antenele scurte, vârful scapului depășește marginea posterioară a ochilor. Mandibulele sunt proeminente. Fruntea prezintă un striu anterior transversal accentuat. Pronotul oviform, prevăzut cu o punctuație rară dar accentuată, printre care se intercalează solzi rotunjiți fini. Elitrele cu umerii rotunjiți, aripile membranoase fiind absente. Suprafața elitrei cu solzi deși, printre care sunt vizibile granule mici și plane. Striurile longitudinale ale elitrei au puncte mai accentuate în partea anterioară și mai fine spre vârf. Picioarele scurte, iar femurele nu sunt denticulate. Ghearele tarselor nu sunt sudate la bază. L = 6-9 mm.

28 Genul *Charagmus* Schönherr

(*Sitona* Germ.)

Corpul pubescent sau acoperit cu solzi. Rostrul scurt și lățit, de regulă carenat. Șanțulețul de inserție al antenelor îngust și îndoit în jos. Antenele scurte și subțiri. Ochiul rotunjit, ± convecși. Pronotul punctat, lipsit de granulații vizibile. Elitrele oval-alungite, cu umerii proeminenți, la bază uneori ușor concave. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate. Aripile membranoase sunt prezente. Scutелul bine vizibil. Picioarele scurte și îngroșate, femurele nu sunt denticulate. Ghearele tarselor nesudate la bază.

Adulții sunt întâlniți pe vegetația de pe pajiști și terenuri cultivate. În fauna României există mai multe specii.

***Charagmus griseus* Fabricius** Corpul negru cu elitrele maroniu-negricioase, picioarele roșcat-maronii sau maroniu-negricioase, de nuanță deschisă ori închisă. Suprafața corpului este acoperită cu solzi deși. Solzii de pe marginea anterioară și marginile laterale ale pronotului, precum și cei de pe sternitele abdominale au o nuanță albicioasă. O bandă mediană longitudinală a pronotului și o bandă suturală lată la nivelul elitrelor sunt alcătuite din solzi de nuanță deschisă, în rest coloritul solzilor este variabil de la cenușiu-deschis la maroniu-lucios. Scutелul este acoperit cu solzi lucioși. Capul cu ochii mari și convecși, iar rostrul este ușor lățit anterior, prevăzut cu o carenă mediană netedă și lucioasă. Fruntea este plană între ochi. Pronotul transvers, lățit postmedian, evident mai lat decât capul și ochii luate împreună. Marginile laterale ale pronotului puternic rotunjite și îngustate anterior, suprafața pronotului dispune de o punctuație accentuată. Elitrele oval-alungite, mai late decât pronotul și ușor ascuțite spre vârf. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile elitrelor (privite din profil) cu o pilozitate albicioasă, formată din perișori scurți și culcați, mai bine vizibili spre apex. L = 5,5-10 mm.

Plantele gazdă sunt *Lupinus* sp. și *Sarothamnus scoparius*.

29 Genul *Barynotus* Germar

Capul cu rostrul lung, lipsit de carene laterale, cu antenele lungi și subțiri, vârful scapului atinge jumătatea diametrului ochilor. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginea anterioară și baza drepte, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Discul pronotului prezintă un șanțuleț longitudinal median. Elitrele oval-alungite, convexe și ușor concave la bază. Suprafața elitrelor cu strii longitudinale punctate, interstriurile elitrelor au o pilozitate fină. Tibiile anterioare au la extremitatea apicală internă un dinte îndoit în formă de cârlig. Metasternul prezintă după coxele posterioare 2 tuberculi proeminenți. Aripile membranoase sunt prezente. Suprafața corpului este acoperită cu solzi rotunjiți, lucioși și deși.

În fauna noastră mai multe specii.

***Barynotus obscurus* Fabricius** Corpul negru sau maroniu-negricios, cu antenele și tarsele roșcat-maronii. Suprafața corpului este acoperită cu solzi deși, maroniu-lucioși sau cenușiu-închiși, pe elitre solzii formează o pată cu un contur neregulat. Rostrul lung și ușor lățit anterior, prevăzut cu un șanțuleț median accentuat, fiind lipsit de carene laterale. Suprafața rostrului prezintă rugozități punctate. Antenele subțiri, primele două articole ale funiculului au o lungime dublă decât lățimea lor, în rest articolele antenale sunt ceva mai lungi decât late. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite și puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului dispune de granule plane, printre care se află puncte accentuate relativ

dese. Discul pronotului prezintă un șanțuleț median longitudinal adâncit. Elitrele cu striuri longitudinale neaccentuate, interstriurile elitrelor sunt convexe, prevăzute cu perișori solziformi dispuși oblic. $L = 8-9,5$ mm.

În păduri pe diferite plante erbacee (*Allium ursinum*) sau pe vegetația din luncile râurilor.

30 Genul *Liophloeus* Germar

Corpul lățit postmedian, de regulă cu umerii elitrelor slab conturați, acoperit cu pete formate din perișori solziformi. Capul cu ochii mari și convecși, cu rostrul ceva mai lung decât lat, prevăzut cu o carenă mediană longitudinală. Antenele se inseră în porțiunea apicală a rostrului, vârful scapului depășește marginea posterioară a ochilor. Articolele ce intră în componența funiculului alungite, măciuca antenelor fiind ovală cu vârful ascuțit. Pronotul transvers cu marginile laterale rotunjite. Elitrele oval-alungite, convexe, evident mai late decât baza pronotului, cu marginile laterale lățite postmedian și cu umerii $\pm$ dezvoltati. Aripile membranoase sunt rudimentare sau absente. Partea externă a marginii apicale a tibiilor posterioare este dublă, având o margine exterioară prevăzută cu un rând de perișori fini și o margine interioară netedă și glabră. Suprafața delimitată între cele două margini este lucioasă și neacoperită cu solzi. Femurele denticulate, iar ghearele sunt sudate la bază. Marginea posterioară a sternitelor abdominale 2-4 au câte o membrană coriacee (de consistența pielii) de nuanță gălbuie.

Coleopterele trăiesc în locuri umede, îndeosebi pe terenurile nisipoase din preajma apelor, pe diferite buruieni, îndeosebi pe *Tussilago farfara*.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate mai multe specii.

1. Corpul ușor îngustat postmedian. Baza elitrelor dreaptă cu umerii proeminenți. Interstriile elitrelor cu rugozități punctate, fiind prevăzute și cu granule fine. Aripile membranoase rudimentare.....**1 *L. tessulatus* Müll.**
- Corpul evident îngustat postmedian. Elitrele cu baza rotunjită și cu umerii neproeminenți. Suprafața elitrelor cu rugozități punctate, lipsite de granule fine. Aripile membranoase sunt absente.....**2 *L. lentus* Germ.**

1 *Liophloeus tessulatus* O. F. Müller Partea dorsală a corpului este acoperită cu pete formate din solzi setacei cenușii, maronii sau arâmii. Uneori perișorii setacei sunt absenți, iar corpul este glabru sau cu o pilozitate negricioasă extrem de fină. Capul cu ochii ușor convecși, iar fruntea prezintă o gropiță rotunjită ori alungită. Rostrul puțin mai lung decât lat, puțin lățit anterior, dorsal cu 3 carene fine convergente posterior, delimitat de frunte printr-o impresiune superficială. Suprafața rostrului și a capului cu rugozități punctate dese. Antenele subțiri cu articolele funiculului 1 și 3 mai scurte decât articolul 2, acesta din urmă fiind de 3 ori mai lung decât lat. Articolele antenale 4-6 mai lungi decât late, iar articolul 7 are lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale. Măciuca antenelor ovală cu vârful ascuțit. Pronotul transvers, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Discul pronotului adesea cu o carenă mediană superficială netedă și scurtă. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese și accentuate. Elitrele oval-alungite, puternic convexe, cu umerii bine conturați. Suprafața elitrelor prezintă strii longitudinale punctate fine. Scutелul de culoare deschisă. Femurele mediane și posterioare cu dințișori mici și neascuțiți, iar femurele posterioare sunt de regulă nedenticulate. Marginea apicală a tibiilor cu peri țepoși negri. $L = 7-14$ mm.

-ab. *maurus* Marsh. Partea dorsală a corpului cu pete formate din solzi negri.

-ab. *aquisgranensis* Först. Corpul este acoperit cu perișori solziformi fini de nuanță închisă, cenușiu-maronie.

Pe arbuști și pe plantele erbacee, îndeosebi pe *Hedera sp.* Adulții sunt activi în lunile mai-iunie.

2 *Liophloeus lentus* Germar Rostrul cilindric sau ușor aplatizat în jumătatea bazală, fără o carenă mediană sau cu un rudiment de striu slab conturat. Femurele anterioare cu dințișori fini, cele mediane și posterioare nu sunt denticulate. Marginea apicală a tibiilor cu perișori galbeni sau galben-maronii. L = 7-9 mm.

31 Genul *Polydrusus* Germar

Corpul pubescent sau acoperit cu solzi. Rostrul scurt și îngroșat, șanțulețul de inserție al antenelor ajunge până la nivelul ochilor. Antenele se inseră apical și lateral pe rostru, ele sunt lungi și subțiri, scapul depășește întotdeauna marginea ochilor. Pronotul mai îngust decât elitrele, acestea din urmă prezintă umerii proeminenți. Scutелul mic, dar bine vizibil. Picioarele subțiri cu femurele simple sau denticulate. Ghearele tarselor sudate la bază.

Pentru fauna României au fost semnalate mai multe specii.

***Polydrusus mollis* Ström** Corpul negru sau maroniu-negricios, cu antenele și picioarele roșcate. Măciuca antenelor și femurele au o nuanță negricioasă. Partea dorsală a corpului este acoperită cu perișori solziformi alungiți, de culoare verde-metalică, albastră, arămie sau galben-aurie cu luciu metalic. Partea ventrală a corpului, picioarele și interstria suturală a elitrelor au perișori de nuanță închisă. Capul cu ochii rotunzi și convecși, rostrul este puțin mai lung decât lat, carenat în partea anterioară și prevăzut cu o punctuație deasă. Antenele alungite, cu scapul ușor îngroșat anterior ce depășește marginea ochilor. Primele două articole ale funiculului antenelor au o lungime aproximativ egală, articolul 2 fiind mai subțire decât primul, restul articolelor sunt transverse, ceva mai late decât lungi. Pronotul transvers, cu marginile laterale ușor rotunjite, marginea anterioară a pronotului fiind ceva mai scurtă decât baza sa. Suprafața capului și a pronotului prezintă o punctuație fină și deasă. La nivelul pronotului sunt vizibili peri solziformi dispuși radial în formă de stea ce pornesc dintr-un punct central. Elitrele oval-alungite, cu baza dreaptă și cu umerii proeminenți, cu marginile laterale paralele pe cea mai mare parte din lungimea lor. Apexul elitrelor apare sub forma a două vârfuri ascuțite mici, ușor întredeschise. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate, interstriurile sunt late și plane, prevăzute cu o punctuație de fond fină și deasă. Punctele ce intră în componența striurilor elitrelor cu un contur pătrat, fiind mai accentuate în partea anterioară a elitrelor, spre vârf ele devin mai fine. Pe elite sunt prezenți solzi negri, sau verzi-arămii cu luciu metalic. Scutелul triunghiular. Marginea externă a tibiilor anterioare se prezintă sub forma unei lamele scurte. Femurele anterioare și mediane nedenticulate, cele posterioare au un dinte mic. L = 6-9 mm.

-ab. *chlorophanus* Westh. Partea dorsală a corpului prezintă peri solziformi verzi-cenușii cu un luciu slab.

Din iunie până în august în zona montană pe molizi tineri, adesea în număr mare.

32 Genul *Brachyderes* Schönherr

Corpul este acoperit cu o pilozitate fină, printre care sunt intercalați solzi ce prezintă luciu metalic. Rostrul scurt și lățit, conic și îngustat spre vârf, la bază la fel de lat cât fruntea între ochi. Antenele lungi și subțiri, la fel de lungi sau mai lungi decât marginea anterioară a pronotului. Sănțulețul rostral de inserție al antenelor adâncit și parțial carenat. Tâmpurile scurte, iar ochii sunt rotunjiți. Pronotul transvers, la fel de lat sau puțin mai îngust decât capul. Elitrele oval-alungite, la ♂ ele sunt aproximativ la fel de late cât baza pronotului, iar la ♀ evident mai late comparativ cu baza pronotului. Baza elitrelor ușor concavă, adesea prevăzută cu o bordură fină, umerii elitrelor fiind neproeminenți. Fiecare elită prezintă anteapical câte o gropiță ușor adâncită. Picioarele cu femurele nedenticulate, apexul tibiilor posterioare oblic-trunchiat, iar unghiul apical extern prezintă peri lungi și țepoși de culoare neagră. Ghearele sunt sudate la bază.

Specii răspândite în zona montană pe conifere.

1. Pronotul cu o punctuație deasă și uniformă, la ♀ discul pronotului dispune de o zonă îngustă netedă și lucioasă. Suprafața elitrelor cu o pilozitate culcată..... **1 B. incanus L.**
- Pronotul cu rugozități punctate printre care sunt intercalate puncte fine. Suprafața elitrelor (văzută din profil) cu o pilozitate oblică..... **2 B. pubescens Boh.**

1 *Brachyderes incanus* Linnaeus Corpul oval-alungit, negru, acoperit cu peri setacei deși, arămii și albicioși, printre care sunt intercalați perișori culcați fini, de culoare gălbuie. Antenele roșcat-maronii. Capul cu ochii mai puternic convecși la ♂ decât la ♀, iar fruntea prezintă puncte accentuate, relativ dese. Rostrul scurt și lățit, baza rostrului fiind la fel de lată cât porțiunea frunții cuprinsă între cei doi ochi. Suprafața capului și a rostrului prezintă o punctuație uniformă. Antenele lungi și subțiri, cu primele două articole ale funiculului ceva mai lungi decât late, articolele 3-4 fiind de 2,5 ori mai lungi decât late, iar articolele 5-7 sunt de două ori mai lungi decât late. Măciuca antenelor lungă, fusiformă, slab conturată. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic rotunjite, ± îngustate anterior. Suprafața pronotului cu o punctuație accentuată, relativ deasă și acoperită cu perișori dispuși oblic. Elitrele cu striuri punctate fine, adesea neevidente, interstriurile elitrelor fiind late și netede. La ♂ ultimul sternit abdominal prezintă o impresiune ușor adâncită, delimitată pe laturi de o carenă scurtă și netedă. Aripile membranoase sunt absente. L = 7-11 mm.

♂ Elitrele mai înguste, de aproximativ 1,5 ori mai lungi decât late.

♀ Elitrele sunt de două ori mai lungi decât late.

Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iunie pe conurile de *Abies sp.* și *Picea sp.* Larvele se dezvoltă în rădăcinile arborilor gazdă.

2 *Brachyderes pubescens* Boheman Pronotul cu rugozități punctate dese, la ♀ cu un șanțuleț median scurt. Elitrele (văzute din profil) au pilozitate fină, alcătuită din perișori dispuși oblic. L = 6-11 mm.

7 Subfamilia Hylobiinae

Rostrul bine dezvoltat, ușor arcuit și îngroșat spre vârf. Șanțulețul rostrului pentru inserția antenelor este bine vizibil privit de sus. Ochii alungiți sau reniformi. Tibiile sunt prevăzute cu câte un pinten apical extern. Ghearele nu sunt sudate la bază. Partea dorsală a corpului este pubescentă, acoperită cu solzi, mai rar glabră.

1. Coxele anterioare sunt mai apropiate de marginea posterioară a prosternului (fig.323a). Solzii nu sunt bifizi.....2
- Coxele anterioare egal depărtate atât de marginea anterioară cât și de cea posterioară a prosternului văzut din profil (fig.323b). Solzii de pe elitre bifizi (cu două vârfuri ascuțite).....8

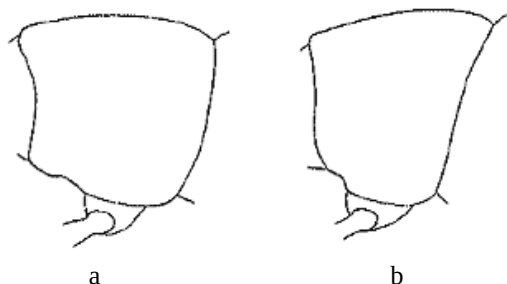

Fig. 323

Prosternul văzut din profil la Hylobiinae (după H. Freude)

a-*Hylobius* sp., b-*Donus* sp.

2. Al 3-lea articol al tarselor posterioare despicat cel mult până la jumătatea sa.....**33 *Minyops* Schönh.**
- Al 3-lea articol al tarselor posterioare cu lobi lați și puternic despicat până aproape de bază.....**3**
3. Dintele apical intern al tibiilor este mic și neproeminent (fig.324a).....**34 *Graptus* Schönh.**
- Dintele apical intern al tibiilor mare, dispus transversal, prelungindu-se la bază sub forma unei muchii ascuțite (fig.324b).....**4**

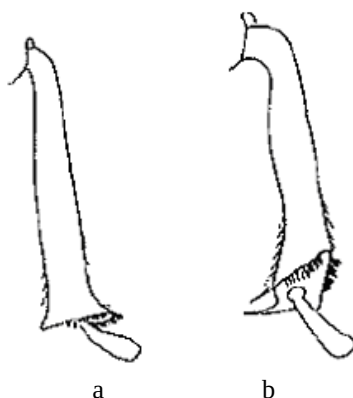

Fig. 324

Tibiile la Hylobiinae (după H. Freude)

a-*Graptus* sp., b-*Hylobius* sp.

4. Primul articol al măciucii antenelor este mai scurt decât restul articolelor din componența măciucii luate împreună. Interstriurile elitrelor plane sau ușor convexe 5
- Primul articol al măciucii antenelor la fel de lung sau mai lung comparativ cu restul articolelor luate împreună. Elitrele cu interstriuri ± carenate.....7
5. Marginea internă a mandibulelor cu 3 dințișori mici. Punctele ce alcătuiesc striurile longitudinale ale elitrelor sunt slab conturate sau absente. Umerii elitrelor rotunjiți. Corpul negru cu pete formate din solzi gălbui.....35 **Liparus Ol.**
- Mandibulele prezintă pe marginea lor internă 2 dințișori mici. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate accentuate, umerii elitrelor fiind de regulă bine conturați. Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi cenușiu-maronii.....6
6. Ochii convecși, circulari sau oval-rotunjiți. Marginea externă a mandibulelor cu smocuri de peri. Marginile laterale ale pronotului prezintă o bandă longitudinală de nuanță deschisă. Marginea anterioară a prosternului ușor sinuată.....36 **Lepyryus Germ.**
- Ochii plani, alungiți, ± reniformi. Marginea anterioară a mandibulelor cu 1-3 peri țepoși. Pronotul prezintă la nivelul marginilor laterale cel mult pete galbene. Prosternul cu marginea anterioară adânc sinuată.....37 **Hylobius Germ.**
7. Corpul scurt și lățit cu pronotul transvers. Elitrele cu peri solziformi, de regulă cu o pată sau cu o bandă apicală de nuanță deschisă.....38 **Plinthus Germ.**
- Corpul mai lung și mai îngust, de regulă aplatizat, pronotul fiind mai lung decât lat. Elitrele sunt lipsite de peri solziformi.....39 **Neoplinthus Bed.**
8. Elitrele cu umerii slab conturați, iar aripile membranoase sunt absente. Marginile laterale ale elitrelor evident rotunjite.....40 **Neoglanis Zarag.**
- Elitrele cu umerii bine conturați, aripile membranoase fiind de regulă prezente. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele.....41 **Donus Jek.**

33 Genul *Minyops* Schönherr

În arealul nostru faunistic o singură specie.

***Minyops carinatus* Linnaeus** Corpul negru, adesea cu incrustații de pământ uscat. Capul scurt și lat, cu ochii mici, ovali și plani. Rostrul îngroșat, aproximativ la fel lat cât pronotul, cilindric, ușor lățit anterior și puțin curbat. Carenă longitudinală mediană a rostrului este prezentă sau poate lipsi, iar marginile laterale ale rostrului au câte o muchie fină. Mandibulele lobate, primele două articole ale funiculului antenelor relativ alungite, articolul 1 este de aproximativ 1,3 ori mai lung decât lat, articolul 2 are lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale, iar articolele 3-7 sunt transverse. Pronotul puternic transvers, ± cordiform, convex, prevăzut cu o carenă longitudinală mediană. Suprafața pronotului prezintă o punctuație grosieră, neuniformă. Elitrele scurte și late, cu umerii bine conturați. Marginile laterale ale elitrelor sunt ușor ondulate anteapical. Suprafața elitrelor carenată, prevăzută cu interstriuri puțin convexe. La nivelul elitrelor sunt vizibile granule cu o mărime variabilă, situate îndeosebi pe interstriile convexe. Proțiunea anteapicală a elitrelor este lipsită de tuberculi proeminenți. Aripile membranoase sunt rudimentare sau absente. Interstriurile 7 și 8 ale elitrelor sunt sudate în zona umerilor. Marginea anterioară a prosternului puternic sinuată. Vârful ascuțit al tibiilor, mic și nu este dispus transversal, iar femurele anterioare nu sunt denticulate. Al 3-lea articol al tarselor aproximativ la fel de lung cât articolul 2, fiind lipsit pe fața ventrală de perișori dispuși sub forma unei perii. Pretarsul aproximativ la fel de lung cât restul articolelor luate împreună (articolele 1-3). L = 7-11 mm.

Specie întâlnită în zona montană pe sol și sub pietre.

34 Genul *Graptus* Schönherr

(*Alophus* Schönh.)

Corpul este acoperit cu solzi rotunjiți, printre care sunt intercalați perișori fini dispuși oblic. Elitrele cu două dungi pubescente oblice de culoare deschisă, ce au o mărime variabilă. Rostrul lung, ușor lățit anterior, prevăzut cu un șanțuleț median superficial dispus în jumătatea anterioară, postmedian el se prelungește sub forma unei impresiuni adâncite. Șanțulețul lateral de inserție al antenelor se continuă până în imediata vecinătate a ochilor. Fruntea de regulă cu o impresiune superficială ușor adâncită. Antenele lungi și subțiri, prevăzute cu o măciucă ovală. Ochii mari și ovali, de regulă plani. Pronotul ușor transvers ori aproximativ la fel de lung și de lat, cu marginile laterale rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului cu lobi oculari bine conturați. Discul pronotului prezintă de regulă o carenă mediană longitudinală. Elitrele oval-alungite, cu striuri longitudinale punctate și cu interstriuri plane sau convexe. Coxele anterioare depărtate între ele. Femurele nu sunt denticulate, iar tibiile au pe marginea apicală internă un dințișor mic. Al 3-lea articol al tarselor bilobat și puternic lățit. Ghearele nu sunt sudate la bază.

În zona montană și subalpină pe vegetația din preajma apelor.

1. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și uniformă, pe marginile laterale ale pronotului sunt prezente rugozități fine sau puncte mai accentuate. Șanțulețul median longitudinal al pronotului superficial sau $\pm$ șters.. **1 *G. triguttatus* vau Schr.**
— Pronotul cu rugozități punctate accentuate, printre care sunt intercalate adesea granule alungite. Șanțulețul median longitudinal al pronotului bine conturat și puternic lățit antemedian..... **2 *G. kaufmanni* Stierl.**

1 *Graptus triguttatus* Fabricius Corpul negru, pronotul prezintă solzi cu luciu metalic. Elitrele cu solzi cafenii de nuanță metalică, fiecare elită dispune de câte două pete albe, dintre care una antemediană de dimensiuni reduse, alta de forma unei benzi late oblice, prelungite până la sutură. Uneori petele albe antemediane de pe elitre pot fi absente. Între petele albe solziforme sunt prezenți perișori fini, dispuși oblic, de nuanță maronie. Rostrul cilindric, puțin mai scurt decât pronotul, ușor lățit anterior și prevăzut cu o carenă mediană longitudinală fină. Primele două articole ale funiculului antenelor aproximativ la fel de lungi cât articolele 3-7 luate împreună. Pronotul are cea mai mare lățime în partea sa antemediană, la ♂ el este aproximativ la fel de lung și de lat, la ♀ ușor transvers. Discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală care uneori poate lipsi. Suprafața pronotului cu rugozități punctate, mai accentuate spre marginile laterale, cu solzi lungi și înguști, mai rar cu solzi oval-scurtați și cu o pilozitate culcată fină. Baza pronotului lângă scutel cu un tubercul neproeminent. Scutelul bine conturat, acoperit cu solzi setacei deși. Elitrele oval-scurtate cu umerii rotunjiți. Suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate și solzi circulari sau oval-alunghiți. Marginile laterale ale metasternului au de asemenea solzi setacei. L = 5,7-10 mm.

-ab. *uniformis* Rtt. Elitrele sunt acoperite cu solzi cenușii uniformi, fără pete albicioase.

În lunile mai-iulie sub pietre.

2 *Graptus kaufmanni* Stierlin Rostrul carenat. Pronotul transvers atât la ♂ cât și la ♀, cu rugozități punctate și accentuate, îndeosebi lângă marginile laterale. Bordura marginilor laterale ale pronotului este îngustată antemedian. Discul pronotului prezintă un șanțuleț median longitudinal adâncit. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă și cu rugozități alungite. Scutelul de dimensiuni reduse, pubescent și

acoperit cu solzi. Fiecare elită are câte o pată antemediană albicioasă mică, adesea punctiformă și o pată postmediană oblică. Solzii de pe discul elitelor eliptici, oval-scurtați. L = 6-9 mm.

35 Genul *Liparus* Olivier

Rostrul aproximativ la fel de lung cât pronotul, puțin arcuit, cilindric la bază cu marginile laterale ușor comprimate. În fața ochilor este vizibil un striu ± alungit. Antenele se inseră la nivelul treimii anterioare a rostrului, ele fiind prevăzute cu o măciucă clavată, fin pubescentă. Funiculul este alcătuit din 7 articole, dintre care primele două sunt mai alungite, de formă conică, iar următoarele sunt scurte și rotunjite. Ochii mari și alungiți. Pronotul oval, trunchiat la bază. Scutelul mic, de formă triunghiulară. Elitrele ovale și convexe, arcuite la bază, puțin mai late decât pronotul, cu umerii rotunjiți. Picioarele robuste cu femurele netede sau denticulate, iar tibiile prezintă o lamelă arcuită, cu smocuri apicale de peri gălbui. Tarsele lățite, ghearele fiind slab dezvoltate. Al 2-lea sternit abdominal aproximativ la fel de lat cât sternitele 3-4 luate împreună, având marginea anterioară arcuită. Aripile membranoase sunt absente. Corpul negru, de regulă pronotul și elitrele au pete pubescente gălbui.

În fauna României 5 specii.

1. Corpul negru-mat, mai rar ușor lucios, lipsit de pete gălbui.....1 *L. dirus* Hbst.
- Partea dorsală a corpului cu pete sau dungi gălbui.....2
2. Tibiile anterioare sunt lipsite pe marginea lor internă de zimțișori fini, cel mult în această zonă pot fi prezenți perișori scurți (fig.325a).....2 *L. transsylvanicus* Petri
- Marginea internă a tibiilor anterioare prezintă zimțișori mici și ascuțiți (fig.325b).....3

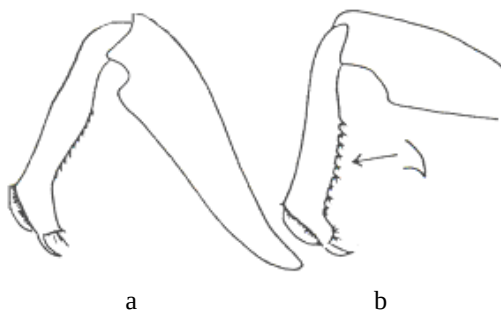

Fig. 325

Femurele și tibiile anterioare la *Liparus* (după H. Freude)

a-*L. transsylvanicus*, b-*L. germanus*.

3. Articolele 3-6 din componența funiculului antenelor puternic transverse. Pronotul prezintă o punctuație uniformă fină și deasă. Dintele de la nivelul marginii apicale interne a tibiilor este ascuțit.....3 *L. coronatus* Gze.
- Articolele 3-6 antenale la fel de lungi sau mai lungi decât late. Suprafața pronotului cu o punctuație dublă, printre punctuația fină de fond sunt prezente puncte mai accentuate, dispuse neuniform. Marginea internă a tibiilor nedenticulată sau prevăzută cu un dinte neascuțit.....4

4. Marginile laterale ale pronotului au câte o bandă întreruptă în partea sa antemediană (fig. 326a). Femurele normal conformate, ele nu sunt denticulate.....

..... **4 L. glabrirostris Küst.**

— Benzile de pe marginile laterale ale pronotului sunt reduse sub forma unor pete rotunjite (fig. 326b). Femurele măciucate sau denticulate..... **5 L. germanus L.**

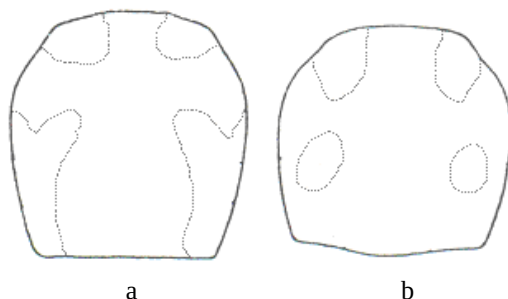

Fig. 326
Pronotul la *Liparus* (după H. Freude)
a-*L. glabrirostris*, b-*L. germanus*.

1 *Liparus dirus* Herbst (*glabratus* F.) Corpul unicolor, glabru, lipsit de pete gălbui. Antenele și picioarele au o nuanță întunecată. Rostrul arcuit, prevăzut cu o carenă laterală accentuată și are o punctuație ceva mai accentuată comparativ cu punctuația capului. Capul cu o impresiune frontală care uneori poate lipsi. Articolul 2 al funiculului antenelor conic, mai scurt decât articolul 1, iar articolele 3-6 sunt puternic transverse. Pronotul are cea mai mare lățime în treimea lui anterioară și este prevăzut cu o linie longitudinală mediană netedă. Discul pronotului prezintă o punctuație uniformă, iar marginile pronotului sunt granulate. Marginea anterioară a pronotului cu franjuri ciliate gălbui. Elitrele ovale, fin punctate. Femurele au 3 muchii ascuțite și zimțisori mici, iar marginea internă a tibiilor este prevăzută cu perișori scurți. Partea ventrală a corpului prezintă o punctuație fină și rară. L = 16-20 mm.

♂ Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat. Elitrele au cea mai mare lățime în partea lor antemediană. Primul sternit abdominal prezintă o impresiune adâncită. Al 6-lea sternit abdominal este vizibil, pe marginile lui fiind prezentă o zonă pubescentă galben-maronie.

♀ Pronotul ușor transvers. Elitrele au cea mai mare lățime în partea lor mediană. Primul sternit abdominal are o impresiune fină, iar sternitul 6 nu este vizibil.

-**var. *punctatostriatus* Berth.** Suprafața elitrelor cu striuri punctate bine conturate.

În locurile uscate și pietroase din zona colinară și montană pe umbeliferele din genul *Laserpitium*.

2 *Liparus transsylvanicus* Petri Elitrele mate sau lucioase, netede, cu rudimente de strii, iar petele galbene sunt rare. Articolele antenale 4-5 evident transverse. L = 16-19 mm.

Plantele gazdă sunt: *Laserpitium latifolium* și *Falcaria vulgaris*.

3 *Liparus coronatus* Goeze Marginea anterioară a pronotului fără pete pubescente laterale, iar baza pronotului are o bordură îngustă formată din perișori solziformi gălbui. Sunt vizibile 1-2 pete pubescente mediane dispuse lângă marginile laterale ale pronotului. Discul pronotului prezintă o punctuație uniformă. Al 2-lea

articol al funiculului antenelor cel mult la fel de lung și de lat, iar articolele 3-6 sunt transverse. Scutelul absent sau greu vizibil. Elitrele ușor lucioase, glabre, la exemplarele proaspete sunt vizibile numeroase pete pubescente mici. Suprafața elitrelor cu granulații punctate fine și dese. Femurele puternic denticulate, iar baza tibîilor prezintă un vârf lung și ascuțit. L = 8,5-13 mm.

Pe diferite *Apiaceae* (*Anthriscus sylvestris*, *Pastinaca sp.*, *Chaerophyllum sp.*). Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor gazdă.

4 *Liparus glabriorstris* Küster Corpul negru, lucios, elitrele cu pete gălbui care acoperă mici impresiuni transversale. Petele de la baza elitrelor sunt dispuse sub forma unei benzi transversale întrerupte. Rostrul carenat median, prevăzut cu un striu lateral adâncit, fiind lățit apical. Între locul de inserție al antenelor este prezentă un striu scurt. Capul cu o foseță frontală punctiformă. Funiculul antenelor cu articolul 2 conic, aproximativ la fel de lung cât articolul 1 și 3, articolele 4-5 sunt ovoide, iar articolul 6 este sferic, ușor transvers. La ambele sexe pronotul este aproximativ la fel de lung și de lat, având cea mai mare lățime în partea sa antemediană. La nivelul pronotului este vizibilă o linie mediană fină. Discul pronotului cu o punctuație fină, lângă marginile lui sunt prezente granulații punctate. Suprafața elitrelor fin granulată. Partea ventrală a corpului are o punctuație fină. Apofizele pro și mezosternului, metasternul, marginile sternitelor abdominale și sternitul anal în totalitate sunt acoperite cu o pubescență fină. L = 14-19 mm.

♂ Primul sternit abdominal prezintă o impresiune adâncită.

În zona montană pe specii de *Petasites*, *Heracleum* și *Angelica*. Larvele se dezvoltă în rizomii de *Petasites sp.*

5 *Liparus germanus* Linnaeus Partea dorsală a corpului ușor lucioasă. Bordura bazală a pronotului cu o tivitură îngustă, întreruptă la mijloc, alcătuită din peri gălbui. Suprafața elitrelor cu pete gălbui, distribuite neuniform. Antenele și picioarele de nuanță întunecată. Partea ventrală a corpului prezintă o pubescență rară, ceva mai accentuată pe marginile primelor două sternite abdominale. Marginea anterioară și cea posterioară a prosternului prevăzută cu cili gălbui. Rostrul necarenat, drept, cu un striu longitudinal profund și cu rugozități punctate. Primul articol de la baza funiculului antenelor mai lung decât articolul 2, articolele 3-6 sunt sferice, iar articolul 7 conic. Pronotul are o linie mediană netedă și câte o impresiune laterală dispusă median, acoperită cu o pubescență gălbuie. Discul pronotului cu o punctuație dublă, formată din puncte ombilicate mari, printre care se află puncte mai fine, iar pe marginile pronotului există rugozități granulate. Suprafața elitrelor prezintă granulații fine. Partea ventrală a corpului cu o punctuație accentuată, aspră la nivelul metasternului. L = 12-16 mm.

♂ Primele două sternite abdominale au o impresiune adâncită comună.

Coleopterele sunt întâlnite în zona montană, din mai până în iulie, pe specii de *Petasites*, *Heracleum* și *Angelica*. Larvele se dezvoltă în rădăcinile plantelor gazdă.

36 Genul *Lepyrus* Germar

Corpul negru, acoperit cu perișori solziformi cenușii, maronii sau albicioși. Capul cu ochii circulari și ușor convecși. Rostrul relativ arcuit, aproximativ la fel de lat cât pronotul, ușor lățit anterior și prevăzut cu o carenă fină. Șanțulețul de inserție al antenelor vizibil privit de sus, ușor șters la extremități, el ajunge până în imediata vecinătate a marginii ochilor. Antenele alungite, scapul nu atinge marginea ochilor, iar primele două articole ce intră în componența funiculului sunt alungite. Marginea

anterioară a mandibulelor cu peri țepoși. Pronotul trapeziform, îngustat de la bază spre marginea anterioară, prevăzut cu o carenă longitudinală mediană. Marginile laterale ale pronotului prezintă câte o bandă longitudinală de culoare albă. Marginea anterioară a pronotului dreaptă, lipsită de un lob ocular, iar discul pronotului este de regulă carenat. Scutелul mic de formă triunghiulară. Elitrele ovale cu umerii bine conturați. Fiecare elită prezintă de regulă câte o pată centrală și una anteapicală. Suprafața elitrelor dispune de striuri longitudinale punctate și accentuate, pe alocuri punctele devin fine. Femurele denticulate, iar dintele apical al tibiilor este lung, dispus transversal și înconjurat de un smoc de peri de nuanță deschisă. Ghearele tarselor nu sunt sudate la bază.

În locuri umede pe *Salix sp.*, arbuști și plante erbacee.

1. Dintele anteapical de pe marginea internă a tibiilor anterioare este mic și ascuțit. Marginile laterale ale pronotului ușor rotunjite..... **1 L. *palustris* Scop.**
 — Marginea internă a tibiilor anterioare prezintă un dinte mare și obtuz. Pronotul cu marginile laterale puternic rotunjite..... **2 L. *capucinus* Schall.**

1 *Lepyrus palustris* Scopoli Corpul oval-alungit și convex, negru sau maroniu-negricios. Elitrele acoperite cu pete solziforme mici, de culoare albicioasă. Marginile laterale ale pronotului cu o bordură de culoare deschisă, lată și dreaptă. Jumătatea antemediană a elitrelor cu o pată rotundă sau cu o bandă transversală ± întreruptă și de regulă cu o pată anteapicală de dimensiuni reduse, ambele formate din solzi albicioși. Antenele și picioarele maronii, femurele prezintă adesea un inel de nuanță mai deschisă. Marginile laterale ale sternitelor abdominale au câte o pată pubescentă gălbuie. Rostrul puțin arcuit, pubescent, cu rugozități punctate, necarenat sau prevăzut cu o carenă fină. Ochii ușor convecși, fruntea cu o impresiune slab conturată. Pronotul tronconic, aproximativ la fel de lung și de lat, suprafața pronotului dispune de rugozități granulate. Carenă mediană longitudinală a pronotului slab conturată, adesea vizibilă numai în jumătatea anterioară. Elitrele ușor arcuite până în ultima treime distală, după care se îngustează brusc spre apex. Vârful elitrelor (luate izolat) se prezintă sub forma unui unghi ascuțit. Umerii elitrelor sunt bine conturați. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale fine, iar interstriurile sunt plane. Picioarele subțiri cu tibiile anterioare drepte. Femurele au câte un dinte mic, marginea anterioară a femurelor cu o pilozitate fină. L = 8-13 mm.

-ab. *asperatus* Schaef. Pronotul cu benzi pubescente oblice de culoare deschisă.

-ab. *immaculata* Zumpt. Banda pubescentă antemediană a elitrelor este absentă.

-ab. *canus* Gyll. Petele pubescente albicioase ale elitrelor lipsesc.

În locuri umede sau pe malurile apelor din zona colinară și montană. Adulții sunt întâlniți pe *Salix fragilis*, *S. pentandra*, *S. triandra* și pe diferite plante erbacee (*Tussilago sp.*, *Adenostylus sp.*, *Lysimachia sp.*).

2 *Lepyrus capucinus* Schaller Corpul negru, dorsal cu o pubescentă marmorată culcată și deasă, de culoare gălbuie. Pronotul cu dungi laterale de nuanță deschisă, iar elitrele prezintă adesea pete neregulate deschise la culoare și o pată anteapicală albicioasă, care uneori poate fi absentă. Capul cu ochii plani, prevăzut cu rugozități punctate dese. Fruntea cu o gropiță adâncită de dimensiuni reduse. Rostrul aproximativ la fel de lung cât capul și pronotul luate împreună, puțin arcuit și ușor lățit spre vârf. Suprafața rostrului prezintă rugozități punctate dese și o carenă mediană longitudinală netedă. Antenele lungi, primele două articole ale funiculului

antelenor de două ori mai lungi decât late, articolele 3-7 au lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale, iar măciuca antelenor este ovală cu vârful ascuțit. Pronotul transvers, cu marginile laterale drepte sau ușor rotunjite până la nivelul primei treimi anterioare. Discul pronotului cu o linie mediană fină, iar suprafața pronotului dispune de rugozități punctate și accentuate. Scutелul mic de formă triunghiulară. Elitrele ovale, ceva mai late decât pronotul, cu umerii neproeminenți și cu marginile laterale ușor rotunjite. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, interstriurile elitrelor au rugozități punctate fine și dese. Aripile membranoase sunt absente. Femurele au câte un dinte mare, obtuz, dintele femurelor anterioare este neascuțit. L = 8-12 mm.

-ab. *terrestris* Motsch. Elitrele au câte o dungă longitudinală de nuanță mai deschisă situată pe interstriile 3-5.

Specie întâlnită în preajma apelor și pe pajiștile umede. Polifagă, adesea pe *Salix* sp.

37 Genul *Hylobius* Schönherr

Se diferențiază de *Lepyrus* prin ochii plani și alungiți și prin absența benzilor de culoare deschisă de pe marginile laterale ale pronotului. Capul scurt și lat, cu rostrul ușor arcuit, aproximativ la fel de lat cât pronotul. Șanțulețul rostral pentru inserția antelenor lung și adâncit, parțial vizibil privit de sus. Antenele lungi și subțiri, scapul atinge marginea ochilor. Funiculul este alcătuit din 7 articole, primele două articole sunt alungite, iar articolul 7 este mai lat comparativ cu articolul 6 și bine delimitat de următorul articol ce intră în componența măciucii antenei. Marginea exterioară a mandibulelor lipsită de perișori alungiți. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Marginea anterioară a pronotului formează un lob ocular slab conturat. Suprafața pronotului granulată sau prevăzută cu rugozități punctate, uneori cu impresiuni ușor adâncite pe disc. Scutелul triunghiular. Elitrele oval-alungite, mai late decât pronotul, cu umerii bine conturați. Marginile laterale ale elitrelor ± paralele în primele 2/3, îngustate și rotunjite în prima treime distală. Suprafața elitrelor cu pete și benzi transversale gălbui și cu striuri longitudinale punctate ± dezvoltate. Aripile membranoase sunt prezente. Prosternul cu marginea anterioară evident sinuată, delimitată de o bordură pubescentă galbenă. Marginea apicală a tibiilor cu un dinte cornos ascuțit sau cu vârful rotunjit.

Coleoptere întâlnite pe conifere, pentru fauna României au fost semnalate 4 specii.

1. De o parte și de alta a carenei mediane a pronotului sunt prezente impresiuni adâncite. Scutелul cu puncte și rugozități fine, glabru și lucios. Dintele de pe marginea internă a femurelor de dimensiuni reduse.....**1 *H. excavatus* Laich.**
- Discul pronotului este lipsit de impresiuni. Scutелul pubescent sau acoperit cu solzi, prevăzut cu puncte accentuate. Dintele de pe marginea internă a femurelor mare cu vârful ascuțit.....**2**
2. Scutелul cel mult cu o pilozitate fină, fără peri solziformi de culoare galbenă. Striurile punctate de la nivelul jumătății anterioare ale elitrelor sunt mai înguste decât lățimea interstriilor. Picioarele maroniu-negricioase.....**2 *H. abietis* L.**
- Scutелul este acoperit cu peri solziformi galbeni. În jumătatea antemediană a elitrelor atât striurile cât și interstriurile au o lățime aproximativ egală. Picioarele roșcat-maronii de nuanță mai deschisă.....**3**
3. Corpul negru. Al 2-lea articol al funiculului antelenor este mai scurt decât articolul 1. Pronotul prezintă o punctuație deasă și uniformă, fiind lipsit de puncte mai accentuate.....**3 *H. pinastri* Gyll.**

- Corpul roșcat sau roșcat-marونی. Primele două articole ale funiculului antenelor au o lățime aproximativ egală. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă, pe disc sunt prezente puncte mai accentuate.....**4 H. transversovittatus Gze.**

1 *Hylobius excavatus* Laichartig (*piceus* Dej.) Corpul mare și convex, negru sau marونی. Antenele și picioarele au o nuanță întunecată. Al 7-lea articol antenal ușor transvers, el se continuă cu o măciucă alungită. Rostrul cu strii fine, iar stria oculară este accentuată. Pronotul aproximativ la fel de lung și de lat, convex, prevăzut cu două impresiuni laterale accentuate, delimitate de o carenă mediană înălțată, ștersă spre extremități. Suprafața pronotului prezintă mai multe depresiuni neregulate. Scutelul lucios. Elitrele sunt presărate cu numeroase pete mici, formate din solzi gălbui. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, iar interstriurile sunt plane, ceva mai late decât striurile, prevăzute cu rugozități granulate dese. Picioarele fin pubescente. Partea ventrală a corpului lucioasă, puternic punctată, cu o pilozitate fină și rară. L = 12-16 mm.

♂ Primele două sternite abdominale prezintă o impresiune comună, puternic adâncită. Pigidiul punctat, prevăzut cu câte o știrbitură laterală fină.

♀ Primele două sternite abdominale au o impresiune superficială. Pigidiul normal conform.

Specie montană răspândită pe *Larix sp.* și *Pinus sp.*

2 *Hylobius abietis* Linnaeus Corpul negru ori marونی-închis, dorsal mat. Elitrele sunt acoperite cu pete formate din solzi setacei gălbui, ce se dispun sub forma unor benzi transversale. Picioarele negricioase. Capul semicircular cu ochii plani, iar fruntea prezintă o gropiță ± adâncită. Rostrul la fel de lung sau puțin mai lung decât pronotul și ușor arcuit. Suprafața capului și a rostrului cu rugozități punctate dese și accentuate. Primul articol al funiculului antenelor puțin mai lung decât articolul 2, acesta din urmă fiind de aproximativ două ori mai lung decât lat, în rest articolele funiculului sunt transverse, articolul 7 este de două ori mai lat decât lung. Pronotul cu lungimea și lățimea de dimensiuni aproximativ egale, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior, iar baza pronotului este dublu-ondulată. Discul pronotului prezintă o carenă mediană longitudinală fină. Suprafața pronotului cu o punctuație deasă și accentuată, pe discul pronotului sunt vizibile rugozități longitudinale ± șterse. Elitrele cu umerii proeminenți, marginile lor laterale fiind paralele la nivelul primelor 2/3. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile elitrelor cu granulații fine, mai bine conturate în zona apexului. Femurele puternic denticulate. Marginea posterioară a metasternului cu o depresiune mediană alungită și netedă. Fiecare sternit abdominal prezintă câte o pată laterală formată din solzi gălbui. L = 7,5-13 mm.

3 *Hylobius pinastri* Gyllenhal Se deosebește de specia precedentă prin talia mai redusă și prin desenul diferit al elitrelor, care prezintă o culoare mai deschisă. Fruntea lângă ochi cu o pată mică. Picioarele roșcat-maronii, iar partea ventrală a corpului este acoperită cu o pubescență uniformă, mai rar pot fi vizibile pete pubescente slab conturate. Primul articol al funiculului antenelor puțin mai lung comparativ cu articolul 2, iar articolul 7 este de 1,5-2 ori mai lat decât lung. Pronotul ușor convex, prevăzut cu o punctuație deasă și accentuată, alcătuită din puncte circulare ce nu formează rugozități transversale. Discul pronotului cu o carenă superficială, vizibilă numai în partea mediană. Striurile elitrelor sunt alcătuite din puncte mai accentuate la bază, spre apex punctele devin mai fine. L = 6,2-9,5 mm.

♂ Marginea posterioară a metasternului cu o depresiune rotunjită și superficială.

♀ Marginea posterioară a metasternului are o depresiune adâncită și lucioasă.

Larvele se dezvoltă în tulpinile de *Pinus sylvestris*, adulții apar pe *P. sylvestris* și *Picea excelsa*.

4 *Hylobius transversovittatus* Goeze Corpul roșcat ori maroniu, elitrele cu două benzi: una antemediană, alta postmediană formată din solzi gălbui, întrerupte la nivelul primei interstirii. Antenele și picioarele roșcate. Capul prezintă o pată supraoculară bine conturată. Primele două articole ale funiculului antenelor sunt rotunjite. Suprafața pronotului convexă și lucioasă, cu puncte ± confluențe. Scutелul este acoperit cu o pubescență gălbuie deasă. Elitrele cu striuri longitudinale punctate, mai fine în jumătatea postmediană. Interstriurile plane, puțin mai late decât striurile, prevăzute cu rugozități granulate fine și dese. Femurele puternic denticulate. Marginea posterioară a metasternului netedă și lucioasă. L = 7,5-11 mm.

Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Lythrum salicaria*, iar adulții apar în lunile iunie-septembrie.

38 Genul *Plinthus* Germar

Corpul maroniu sau negru, mat ori cu luciu slab, acoperit cu perișori solziformi maronii, cenușii sau de nuanță deschisă. Capul cu ochii plani și cu rostrul cilindric, aproximativ la fel de lat cât pronotul, ușor lătit spre vârf. Șanțulețul de inserție al antenelor mai adâncit anterior. Antenele lungi și subțiri, scapul nu atinge marginea ochilor. Primele două articole din componența funiculului antenelor alungite, următoarele articole au o formă rotunjită, iar articolul 7 este întotdeauna bine delimitat de măciuca antenei. Pronotul transvers, cu marginile laterale ± rotunjite și îngustate anterior, discul pronotului prezintă o carenă mediană accentuată sau o linie longitudinală mediană de puncte adâncite. Suprafața pronotului granulată, uneori cu puncte ombilicate, mai rar prevăzută cu puncte fine. Aripile membranoase sunt absente. Scutелul nu este vizibil. Elitrele ovale sau oval-alungite, mai late decât pronotul, cu marginile laterale rotunjite și îngustate de la bază spre vârf. Umerii elitrelor proeminente, iar cea de-al 5 lea interstriu al elitrelor prezintă un tubercul anteapical. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale formate din puncte accentuate mai fine, interstriurile elitrelor convexe, acoperite cu granule dispuse neuniform. Tibiile cu marginea apicală oblic-trunchiată, prevăzute cu câte un dinte cornos. Al 3-lea articol al tarselor posterioare mai lat decât articolul 2 și prezintă pe fața ventrală o "perie" formată din perișori fini și deși.

Coleoptere întâlnite în zona montană pe vegetație sau sub pietre. În fauna noastră 6 specii.

1. Suprafața pronotului cu rugozități punctate printre care sunt intercalate granule lucioase. În jumătatea anterioară a pronotului de o parte și de alta a carenei mediane se află câte o impresiune superficială.....2
- Printre rugozitățile punctate ale pronotului nu sunt prezente granule lucioase, uneori apar totuși granule fine, însă în acest caz carena mediană a pronotului este lipsită de impresiuni laterale.....5
2. Primele două sternite abdominale cu o punctuație aproximativ egală, al 2-lea sternit abdominal cu o punctuație dublă (printre punctuația fină de fond există puncte mai accentuate). Marginea anterioară a punctelor adâncite este mai înălțată comparativ cu marginea posterioară.....3
- Punctele de pe cel de-al 2 lea sternit abdominal sunt mai rare comparativ cu cele de pe sternitul 1. Marginea anterioară a punctelor adâncite nu este mai înălțată.....4

3. Dintele de pe marginea internă a femurelor anterioare are forma unui vârf ascuțit (fig.327a). Petele pubescente de nuanță deschisă din jumătatea antemediană a elitrelor lipsesc sau sunt slab conturate, mai rar ele pot fi bine diferențiate, însă în acest caz banda apicală este lată de formă simetrică.....**1 P. findeli Boh.**
- Femurele anterioare prezintă pe marginea internă un dinte obtuz (fig.327b). Petele pubescente de la nivelul jumătății anterioare ale elitrelor sunt bine conturate, iar banda apicală prezintă un contur neregulat.....**2 P. megerlei Panz.**

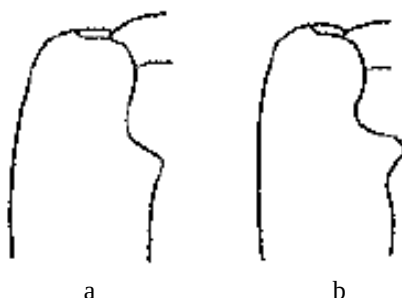

Fig. 327
Femurele anterioare la *Plinthus* (după H. Freude)
 a-*Plinthus findeli*, b-*P. megerlei*.

4. Punctele adâncite al celui de-al 3 lea interstriu al elitrelor cuprins între bază și tuberculul anteapical sunt mai fine iar numărul lor este mai mic de 15. Interstriurile sunt mai late comparativ cu striile de pe elitre.....**3 P. tischeri Germ.**
- Al 3-lea interstriu al elitrelor este format din puncte mai mari și mai accentuate, iar numărul lor depășește cifra 15. Atât striile cât și interstriile elitrelor au o lățime aproximativ egală.....**4 P. illigeri Germ.**
5. Suprafața pronotului cu o punctuație fină și deasă. Striurile longitudinale ale elitrelor extrem de fine.....**5 P. squalidus parreyssi Gyll.**
- Pronotul prezintă o punctuație neuniformă, alcătuită din puncte mai accentuate și câteva gropițe adâncite. Elitrele cu striuri formate din puncte de mărime medie sau ele sunt îngroșate.....**6 P. sturmi Germ.**

1 *Plinthus findeli* Boheman Corpul ușor convex, de culoare maroniu-închisă, acoperit cu pete scvamoase mici, galbene ori maronii, de formă oval-alungită. Interstriurile impare ale elitrelor cu perișori solziformi fini, bine vizibili când elitrele sunt privite din profil. Pronotul prezintă o linie mediană longitudinală dreaptă și câte o bandă laterală arcuită, toate de nuanță gălbuie. Elitrele au o bandă transversală lată comună, dispusă anteapical, uneori mai este vizibilă și câte o dungă transversală scurtă, situată în partea mediană a marginilor laterale. Antenele și tarsele roșcate, iar femurele și tibiile sunt maronii. Rostrul scurt, ușor lățit anterior, cu o carenă mediană accentuată și cu rugozități punctate dese. Fruntea cu o impresiune punctiformă fină. Pronotul ușor transvers, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior, având cea mai mare lățime în partea sa mediană. Discul pronotului cu o carenă mediană longitudinală înălțată. Suprafața pronotului cu rugozități granulate fine și dese, acoperite de solzi setacei. Elitrele cu umerii proeminenți și cu marginile laterale ± paralele pe toată lungimea lor. Interstriurile pare ale elitrelor plane, iar interstriurile impare sunt crenate. Baza elitrelor ușor concavă, unghiul sutural al elitrelor la ♀

fiind ascuțit. Femurele denticulate, acoperite cu o pilozitate fină. Metasternul și primele două sternite abdominale roșcate. L = 8-13 mm.

♂ Primul sternit abdominal prezintă o impresiune adâncită.

♂ Primul sternit abdominal neted, fără o impresiune vizibilă.

În zona montană și subalpină pe *Rumex sp.*

2 *Plinthus megerlei* Panzer Baza elitrelor dublu-ondulată, iar suprafața elitrelor prezintă striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile sunt ceva mai late decât rândurile de puncte. Interstriurile 3, 5 și 7 ale elitrelor puternic înălțate. La ambele sexe unghiul sutural al elitrelor este rotunjit. L = 10-12 mm.

Specie răspândită în zona subalpină și montană, larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Rumex alpinus*.

3 *Plinthus tischeri* Germar Coloritul corpului variabil, cenușiu, roșcat-marونیu sau galben-marونیu. Jumătatea postmediană a elitrelor cu o bandă de nuanță deschisă ce poate fi uneori absentă și cu un tubercul anteapical pubescent. Benzile și petele pubescente de pe elite sunt mai late comparativ cu benzile de la speciile înrudite. Banda anteapicală a elitrelor are marginile zimțate. Elitrele convexe, interstriurile impare ale elitrelor fiind înălțate și carenate. Pronotul convex cu marginile laterale rotunjite. Suprafața pronotului cu granulații punctate accentuate. Baza elitrelor dreaptă, iar interstriurile elitrelor sunt mai late decât rândurile de puncte. Femurele ușor denticulate. Al 2-lea sternit abdominal neted, nepunctat. L = 8-12 mm.

Pe vegetația de lângă malurile apelor, mai rar sub pietre. Adulții se întâlnesc pe *Polygonum bistorta*, *Petasites sp.*, *Tussilago sp.*

4 *Plinthus illigeri* Germar Corpul acoperit cu o pilozitate fină și cu pete solziforme. Desenul elitrelor este format din câteva elemente de dimensiuni reduse. L = 8-9,5 mm.

Specie răspândită în zona montană.

5 *Plinthus squalidus parreyssi* Gyllenhal Suprafața pronotului este prevăzută cu puncte mari de formă rotunjită, marginile laterale ale pronotului cu o bordură îngustă neuniformă. Elitrele cu umerii proeminenți și cu o bandă anteapicală transversală de nuanță albicioasă, care este bine conturată. Discul elitrelor prezintă câteva pete mici maronii și negre. Interstriurile elitrelor înguste, de lățime uniformă, cele impare fiind ușor înălțate. Primele două sternite abdominale dispun de o pubescență păsloasă. L = 8-14 mm.

În zona montană și subalpină.

6 *Plinthus sturmi* Germar Partea dorsală a corpului prezintă o pilozitate fină. Rostrul fin carenat. Discul pronotului cu gropițe punctiforme accentuate. Baza elitrelor evident arcuită, iar sutura elitrelor are o tivitură și o pubescență galbenă, formată din perișori dispuși oblic. Primul interstriu al elitrelor plan, numai spre vârf el este ușor înălțat. Toate interstriurile înălțate ale elitrelor sunt granulate. L = 7,5-11 mm.

În regiunile muntoase pe *Cirsium sp.*, *Plantago sp.* și *Lathraea sp.*

39 Genul *Neoplinthus* Bedel

În fauna României o singură specie.

***Neoplinthus tigratus porcatus* Panzer** Se diferențiază de gen. *Plinthus* prin conturul corpului care este mai lung și mai îngust, cât și prin existența unei apofize înguste la nivelul prosternului care separă coxele anterioare. Corpul maroniu-negricios, cu antenele și tarsele roșcat-maronii, acoperit cu solzi de culoare ocru-maronie de nuanță deschisă ori închisă, mai deși pe marginile laterale ale pronotului și elitrelor. Interstriurile elitrelor prezintă perișori solziformi dispuși oblic. Capul cu ochii ușor convecși, prevăzut cu rugozități punctate dese. Rostrul puțin mai scurt decât pronotul, lățit și aplatizat, prevăzut cu 3 sau mai multe linii longitudinale fine. Antenele se inseră la vârful rostrului, iar scapul atinge marginea anterioară a ochilor. Primele două articole din componența funiculului antenelor au o lungime egală, fiind de aproximativ două ori mai lungi decât late, următoarele articole sunt rotunjite, iar măciuca antenelor este scurtă și lată. Pronotul mai lung decât lat, prevăzut cu o carenă accentuată lungă ce se întinde de la marginea anterioară până la baza pronotului. De o parte și de alta a carenei pronotului se află câte o impresiune superficială alungită. Marginile laterale ale pronotului rotunjite, mai puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului prezintă rugozități granulate. Baza pronotului puternic rotunjită, iar baza elitrelor (luate împreună) este concavă. Elitrele oval-alungite cu umerii bine conturați. Marginile lor laterale sunt rotunjite și îngustate spre apex. Suprafața elitrelor granulată, fără striuri longitudinale punctate și accentuate, uneori sunt prezente striuri superficiale ± șterse, la nivelul interstriurilor 5-7 este vizibil un tubercul anteapical. Atunci când sunt prezente, interstriurile plane ale elitrelor alternează cu interstriuri convexe și fin carenate. Femurele late cu un dinte mic, iar tibiile anterioare sunt arcuite, prevăzute pe marginea internă cu un dinte tocit. L = 11-15 mm.

Specie răspândită îndeosebi în zona montană.

40 Genul *Neoglanis* Alonso-Zarazaga & Lyal

Corpul negru-mat, acoperit cu solzi și perișori dispuși oblic. Rostrul arcuit, cilindric, puțin mai scurt decât pronotul, suprafața rostrului este punctată și pubescentă, cu excepția vârfului care este glabru și lucios. Antenele se inseră la vârful rostrului. Pronotul transvers, convex, cu marginea anterioară și cele laterale evident rotunjite. Marginea anterioară a pronotului fără lobi oculari, iar suprafața pronotului dispune de o punctuație deasă și uniformă. Scutelul de regulă este absent. Elitrele oval-alungite, cu umerii neproeminenți, iar interstriurile elitrelor sunt parțial convexe. Femurele nu sunt denticulate. Fața ventrală a tarselor acoperită cu perișori fini și deși.

În arealul nostru faunistic au fost semnalate mai multe specii.

1. Interstriurile elitrelor sunt lipsite de granule lucioase, iar primul interstriu nu este îngustat spre vârf. Elitrele ușor întredeschise spre apex (fig.328 a-b, pag.473).....2
- Interstriurile elitrelor cu granule mici, uneori slab conturate. Primul interstriu al elitrelor îngustat spre vârf. Elitrele nu sunt întredeschise spre apex (fig.328 c-d, pag.473).....3
2. Primul interstriu al elitrelor ± convex spre vârf. Marginile laterale ale pronotului drepte și îngustate spre bază.....1 ***N. comatus* Boh.**
- Primul interstriu al elitrelor prezintă spre vârf o umflătură proeminentă. Pronotul cu marginile laterale ondulate înaintea unghiurilor posterioare..2 ***N. velutinus* Boh.**

3. Granulele de pe suprafața elitrelor sunt mai fine. Striurile 1 și 3 ale elitrelor nu se unesc spre apex cu striurile 9 și 10 (fig.328c).....**3 N. oxalidis Hbst.**
 — Granulele de pe suprafața elitrelor ± accentuate. Striurile 1 și 3 se unesc cu striurile 9 și 10 spre apexul elitrei (fig.328d).....**4 N. ovalis Boh.**

1 Neoglanis comatus Boheman Pronotul transvers, iar elitrele sunt lățite median. L = 6,5-9 mm.

În zona montană și subalpină. Larvele se dezvoltă în rădăcinile de *Polygonum bistorta*, *Chaerophyllum* sp. și *Geranium* sp., iar adulții apar pe specii de *Chaerophyllum*, *Anthriscus* și *Aruncus*.

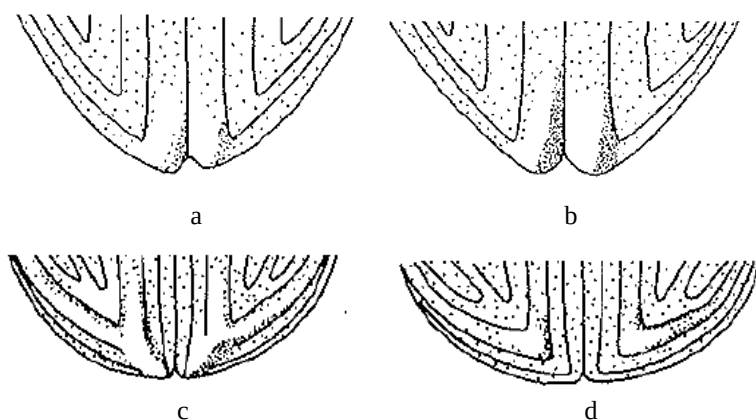

Fig. 328

Apexul elitrelor la *Neoglanis* (după H. Freude)

a-*Neoglanis comatus*, b-*N. velutinus*, c-*N. oxalidis*, d-*N. ovalis*.

2 Neoglanis velutinus Boheman Capul cu ochii ușor convecși, iar fruntea prezintă o impresiune mediană îngustă și alungită. Suprafața rostrului cu o punctuație fină. Marginile laterale ale pronotului ușor ondulate înaintea unghiurilor posterioare, iar discul pronotului adesea cu un șanțuleț longitudinal superficial. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate fine și dese. Antenele au o măciucă îngroșată. Cel puțin porțiunea de lângă marginile laterale ale elitrelor este de culoare mai închisă, mai rar elitrele pot fi roșcat-maronii unicolore. Apexul elitrelor cu o tivitură negricioasă fină. Interstriurile elitrelor convexe, cele impare fiind ușor înălțate. L = 7-10 mm.

Specie montană. Plantele gazdă sunt *Aconitum napellum*, *Doronicum austriacum* și *Rumex alpinus*.

3 Neoglanis oxalidis Herbst Striurile 1 și 2 ale elitrelor se unesc cu striurile 9 și 10. L = 8-11 mm.

În zona montană pe *Chaerophyllum aromaticum*, *Adenostyles alpina* și *Geranium phaeum*.

4 Neoglanis ovalis Boheman Corpul oval, convex, acoperit cu o pubescență păsloasă cenușiu-verzuie, uneori maronie sau gălbuie, cu sau fără reflexe metalice. Interstriile impare ale elitrelor cu câteva pete mici maronii de nuanță deschisă, slab conturate. Antenele roșcate cu excepția măciucii care are o culoare negricioasă, iar

picioarele sunt maronii. Rostrul arcuit, el atinge $\frac{3}{4}$ din lungimea pronotului, fiind aproximativ la fel de lat cât femurele anterioare. Suprafața rostrului pubescentă, prevăzută cu rugozități punctate. Al 2-lea articol al funiculului antenelor evident mai lung decât articolul 1. Capul cu ochii plani. Pronotul transvers, având cea mai mare lățime în partea sa antemediană. Marginile laterale ale pronotului drepte, îngustate anterior și ușor sinuate înaintea unghiurilor posterioare. Suprafața pronotului cu rugozități punctate fine și dese, iar discul pronotului prezintă un striu longitudinal median fin. Elitrele alungite cu marginile laterale evident rotunjite. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate fine, primele două interstriuri de lângă sutură sunt plane, restul ușor convexe. L = 6,5-10 mm.

Specie montană întâlnită pe terenuri umede. Plantele gazdă sunt *Adenostyles alpina*, *A. albifrons*, *Petasites* sp., *Senecio* sp. și *Chaerophyllum* sp.

41 Genul *Donus* Jekel (*Hypera* Germ.)

Corpul pubescent sau acoperit cu solzi. Capul cu rostrul cilindric, ceva mai scurt decât pronotul și cu ochii plani, dispuși transversal. Vârful scapului nu depășește marginea posterioară a ochiului, iar funiculul antenelor este alcătuit din 7 articole. Elitrele cu umerii rotunjiți și proeminenți, suprafața elitrelor cu un desen în formă de rețea de nuanță închisă ori deschisă. La ♂ elitrele sunt în general mai lungi și mai înguste, la ♀ elitrele fiind ceva mai late. Solzii de pe suprafața corpului sunt bifizi ori cu vârful rotunjit. Tibiile anterioare arcuite, la unele specii marginea internă a tibiilor prezintă un dinte median, dintele apical fiind absent.

Coleoptere întâlnite pe diferite plante din Fam. Fabaceae, Apiaceae, uneori pe *Plantaginaceae* și *Caryophyllaceae*. În fauna României mai multe specii.

***Donus zoilus* Scopoli (*punctatus* F.)** Corpul negru cu elitrele roșcat-maronii și cu măciuca antenelor de culoare negricioasă. Suprafața corpului este acoperită cu perișori solziformi deși, ± alungiți. Solzii de pe discul pronotului și al elitrelor sunt castanii, iar cei de pe marginile laterale ale pronotului, elitrelor și de pe partea ventrală a corpului au o nuanță ocru-maronie, cu un luciu metalic arămiu. O linie mediană ± conturată la nivelul pronotului, câte o linie laterală pe elitre, ultima treime apicală a suturii elitrelor, o pată anteapicală la nivelul celei de-al 5 lea interstriu sunt alcătuite din solzi deschiși la culoare. Capul cu ochii plani, rostrul fiind scurt și îngroșat, ceva mai scurt decât pronotul, ușor arcuit și prevăzut cu rugozități punctate dese. Antenele se inseră la vârful rostrului. Scapul măciucat, el atinge mijlocul ochilor, primele două articole ale funiculului antenelor sunt de aproximativ două ori mai lungi decât late, următoarele articole fiind ușor alungite, articolul terminal al funiculului (de lângă măciuca antenei) este transvers. Măciuca antenelor fusiformă. Pronotul transvers, îngustat de la bază până în treimea sa anterioară. Suprafața pronotului prezintă o punctuație deasă și accentuată și o linie longitudinală mediană plană. Elitrele oval-scurtate cu umerii bine conturați, marginile laterale ale elitrelor sunt ± paralele până în ultima treime distală, după care ele se îngustează și se rotunjesc spre apex. Suprafața elitrelor cu striuri longitudinale punctate și accentuate, interstriurile 3 și 5 sunt mai puternic convexe comparativ cu interstriurile 2 și 4. Picioarele cu tarsele scurte și late. L = 6-9 mm.

Pe specii de *Trifolium*, *Medicago*, *Ononis*.

8 Subfamilia Curculioninae

Rostrul cilindric, de cel puțin 3-4 ori mai lung decât lat, adesea mai lung decât capul și pronotul luate împreună. Sănțulețul de inserție al antenelor de pe marginile laterale ale rostrului nu este vizibil atunci când exemplarul studiat este privit de sus. Antenele geniculate, scapul nu atinge marginea anterioară a ochilor. Marginea apicală a tibiilor lipsită de un dinte vizibil, dar uneori este prezent câte un dinte la nivelul marginii interne. Femurele posterioare nu sunt îngroșate. Articolul 3 al tarselor evident bilobat, iar pretarsul este alungit. Ghearele nu sunt sudate la bază, nedenticulate sau prevăzute cu un dințișor mic.

42 Genul *Curculio* Linnaeus

(*Balaninus* Sam.)

Partea dorsală a corpului este acoperită cu solzi alungiți sau cu perișori fini. Capul cu ochii plani și cu rostrul lung, subțire și evident arcuit. La ♂ rostrul este mai lung decât pronotul, iar la ♀ la fel de lung sau mai lung comparativ cu elitrele. Pronotul puternic convex, cu marginile laterale rotunjite și îngustate de la bază spre vârf. Elitrele de formă triunghiulară, puțin mai late decât pronotul, îngustate de la bază spre vârf. Pigidiul nu este acoperit complet de elitre. Picioarele lungi, cel puțin femurele posterioare sunt denticulate. Ghearele tarselor cu un dințișor bazal mic.

Larvele se dezvoltă în ghindele de *Corylus avellana* și *Quercus* sp. Împuparea se realizează în sol. În arealul nostru faunistic au fost semnalate mai multe specii.

1. Elitrele alungite (luate împreună) de 1,5 ori mai lungi decât late.....2
- Elitrele mai scurte, de cel mult 1,3 ori mai lungi decât late.....3
2. Rostrul lung și subțire, la ♂ el atinge jumătate din lungimea corpului, iar la ♀ el este aproximativ la fel de lung cât corpul. Funiculul antenelor lung și subțire. Scutелul mic, lățit-rotunjit spre vârf, prevăzut cu două linii laterale fine.....
.....1 *C. elephas* Gyll.
- Rostrul mai scurt și ceva mai îngroșat, la ♂ măsoară o treime din lungimea corpului, iar la ♀ atinge 2/3 din lungimea corpului. Funiculul antenelor ceva mai îngroșat, îndeosebi la ♀. Scutелul mai mare, cu vârful ascuțit, fără linii laterale.....
.....2 *C. propinquus* Desbr.
3. Solzii de pe suprafața scutелului de formă pătrată sau dreptunghiulară. Elitrele nu sunt întredeschise spre apex (fig.329a).....3 *C. nucum* L.
- Scutелul prezintă solzi alungiți. Elitrele întredeschise spre apex (fig.329b).....4

Fig. 329

Apexul elitrelor la *Curculio* (după H. Freude)

a-*Curculio nucum*, b-*C. venosus*.

4. Marginea internă a femurelor posterioare prezintă un dinte ascuțit, iar porțiunea cuprinsă între dinte și vârful femurului este concavă (fig.330, pag.477). Striul sutural ușor înălțat în treimea apicală și prevăzut cu perișori solziformi dispuși oblic. Carena mediană a rostrului ajunge până în imediata vecinătate a locului de inserție al antenelor.....4 *C. venosus* Grav.

- La nivelul marginii interne a femurelor posterioare este vizibil un dinte triunghiular lat, porțiunea cuprinsă între dinte și vârful femurului fiind dreaptă. Striul sutural al elitrelor plan, lipsit de perișori solziformi. Carena mediană longitudinală a rostrului este mai scurtă, ea se oprește la o anumită distanță de locul de inserție al antenelor.....5 *C. pellitus* Gyll.

1 *Curculio elephas* Gyllenhal Partea dorsală a corpului este acoperită cu perișori solziformi albicioși sau de culoare galben-pai. Interstriurile elitrelor prezintă scvame pubescente alungite de culoare albicioasă. Rostrul roșcat, iar antenele și picioarele sunt roșii sau roșcat-maronii. Capul cu ochii plani, rostrul aproximativ la fel de lung cât elitrele, la ♂ el este de două ori mai lung decât la ♀. Antenele lungi, puternic geniculate, ele se inseră la nivelul treimii bazale a rostrului. Articolele ce intră în componența funiculului sunt extrem de lungi, al 7-lea articol fiind mai alungit comparativ cu articolul 6. Măciuca antenelor îngustă. Pronotul ușor transvers, puțin convex dorsal, cu marginile laterale rotunjite și îngustate anterior. Scutелul mai lung decât lat. Elitrele lungi, cordiforme, cu umerii bine conturați. Marginile laterale ale elitrelor rotunjite și îngustate de la bază spre apex. Porțiunea apicală a suturii elitrelor este lipsită de o perie de peri. Suprafața elitrelor dispune de striuri longitudinale punctate și interstriuri plane. Picioarele lungi și subțiri, acoperite cu o pilozitate fină. Femurele anterioare și mediane au câte un dinte mic, femurele posterioare sunt puternic denticulate. Primele două articole ale tarselor mai lungi decât late. L = 6-9 mm.

Larvele se dezvoltă în semințele de castan și în ghindele de stejar, iar adulții sunt activi în lunile mai-septembrie.

2 *Curculio propinquus* Desbrochers Fruntea este lățită. Scutелul cu vârful rotunjit. Dințișorul femurelor mediane rudimentar sau absent. L = 6-9 mm.

♂ Primele două articole ale funiculului antenelor la fel de lungi cât articolele 4-7 luate împreună.

♀ Primele două articole ale funiculului antenelor sunt puțin mai scurte comparativ cu articolele 4-7 luate împreună.

3 *Curculio nucum* Linnaeus Corpul maroniu sau galben-maroniu, dorsal prevăzut cu solzi măslinii și cu perișori culcați de nuanță gălbuie sau roșcată, ce formează uneori pete sau benzi transversale difuze. Măciuca antenelor roșcată. Rostrul lung și puternic arcuit, la ♀ aproximativ la fel de lung cât elitrele, acoperit cu o pubescență deasă. Primul articol al funiculului antenelor este puțin mai lung comparativ cu articolul 2, articolele 4-7 au dimensiuni egale, fiind de două ori mai lungi decât late. Pronotul trapeziform, cu marginile laterale evident îngustate anterior. Scutелul de formă pătrată. Elitrele scurte, sutura elitrelor prezintă spre apex o perie deasă de peri erecți. Toate femurele au câte un dinte proeminent. L = 6-8,5 mm.

În lunile iulie-august pe *Alnus* sp., *Quercus* sp., mai rar pe *Fagus* sp.

4 *Curculio venosus* Gravenhorst Corpul negru cu rostrul roșcat-maroniu de nuanță închisă, vârful rostrului fiind roșcat-deschis, mai rar rostrul poate fi roșcat-unicolor. Antenele, tibiile și tarsele roșcat-maronii. Pronotul și elitrele sunt acoperite cu o pubescență pestriță galbenă sau maronie, iar partea ventrală a corpului dispune de o pubescență uniformă gălbuie de nuanță deschisă. Rostrul lung, subțire și arcuit, la ♂ ceva mai lung decât capul și pronotul luate împreună, la ♀ puțin mai scurt. Carena mediană a rostrului ajunge până la locul de inserție al antenelor. Funiculul antenelor scurtat, primele două articole luate împreună au aproximativ aceeași lungime cât

articolele 3-5, iar articolul 6 este puțin mai scurt comparativ cu articolele 5 și 7. Pronotul transvers, cu marginile laterale puternic îngustate anterior. Suprafața pronotului prezintă rugozități punctate dese. Discul pronotului are o dungă mediană longitudinală de nuanță deschisă. Elitrele cu striuri longitudinale punctate fine și acoperite cu solzi. Interstriurile elitrelor plane și lățite, prevăzute cu rugozități fine și dese. Toate femurele sunt denticulate, femurele posterioare prezintă un dinte mare și ascuțit, lângă care marginea internă are o porțiune concavă (fig.330, pag.477). L = 7-9 mm.

Coleopterele sunt active în lunile mai-iunie, fiind întâlnite pe *Quercus* sp., *Corylus* sp., *Castanea* sp.

Fig. 330
Femurul posterior la *Curculio venosus* (după H. Freude)

5 *Curculio pellitus* Gyllenhal Partea dorsală a corpului gălbuie, prevăzută cu pete de nuanță întunecată, mai rar poate fi roșcat-maronie, unicoloră. Striurile bazale ale rostrului nu ajung până la locul de inserție al antenelor. Scvamele de pe elitre acoperă punctuația lor. Sutura elitrelor nu este înălțată spre apex. Femurele posterioare cu un dinte mare în forma unui unghi drept, lângă acest dinte porțiunea învecinată nu este concavă. L = 7-9 mm.

În zona de câmpie pe *Quercus sessilifolia* și *Q. pedunculata*. Adulții sunt întâlniți în lunile mai-iulie.

VI INDEXUL FAMILIILOR, SUBFAMILIILOR GENURILOR ȘI SUBGENURILOR

- I: Abax 123, 128
 I: Abemus 255, 270
 I: Ablattaria 236, 246
 I: (Absidia) 427
 II: Acanthocinus 157, 164
 II: (Acanthoderes) 171
 I: Achenium 297, 299
 I: Acilius 215, 220
 I: Acinopus 89, 98
 I: *Acinopus* 98, 99
 I: Aclypea 236, 244
 II: Acmaeodera 8, 13
 II: Acmaeoderella 8, 13
 II: Acmaeops 209, 227
 I: Acrossus 337, 340
 I: Actenicerus 470, 476
 I: (Adelocera) 450
 I: *Adelosia* 139, 141
 II: Adosomus 436, 454
 I: **Adrastinae** 444, 455
 II: Aegomorphus 156, 171
 I: **Agabinae** 199
 I: Agabus 200, 205
 II: Agapanthia 158, 179
 II: Agapanthiola 158, 178
 I: Agonum 166, 172
 I: *Agostenus* 180, 182
 II: **Agrilinae** 8,9
 II: Agrilus 9, 17
 I: Agriotes 484, 486
 I: **Agriotinae** 445, 483
 I: **Agrypninae** 443, 449
 I: Agrypnus 449
 II: Akimerus 208, 222
 I: Aleochara 252
 I: **Aleocharinae** 250, 252
 II: Allecula 65, 67
 II: **Alleculinae** 62, 63
 II: Allosterna 211, 242
 I: Alocoderus 336, 339
 II: (Alophus) 462
 II: Alosimus 110, 124
 I: Amara 34, 150, 152
 I: *Amara* 153, 156
 I: *Amathidis* 153, 156
 I: **Ampedinae** 444, 457
 I: Ampedus 457, 458
 I: Amphimallon 347, 348
 I: (Amphicoma) 391
 II: Anaesthetis 160, 197
 II: Anaglyptus 280, 319
 II: Anastrangalia 280, 319
 II: Anatis 413, 414
 I: (Anchastus) 469
 I: *Ancholeus* 131, 132
 I: Ancistronycha 425, 430
 II: (Ancylocheira) 37
 II: Anisarthron 271, 272
 I: Anisodactylus 89, 93
 I: Anisoplia 361, 366
 I: *Anisoplia* 366
 II: Anisorus 209, 223
 II: **Anobiidae** 50
 II: Anogcodes 134, 137
 I: Anomala 361, 371
 II: Anoplodera 214, 266
 I: Anoplotrupes 315, 319
 I: Anostirus 470, 473
 I: Anoxia 347, 352
 II: Anthaxia 11, 44
 II: (Antipa) 366
 II: **Anthribidae** 405, 408
 II: Anthribus 408
 I: **Aphodiidae** 303, 336
 I: Aphodius 337, 343
 I: Aplatopterus 420, 422
 I: Aplotarsus 470, 483
 I: Aptinus 196, 197
 II: Arammichnus 418, 419
 I: Archicarabus 59, 61
 I: *Argutor* 137, 140
 II: Arhopalus 271, 274
 II: Aromia 278, 290
 II: **Aseminae** 153, 271
 II: Asemum 271, 275
 II: Asida 77, 78
 II: Asproparthenis 436, 450
 I: Astrapaes 255, 278
 I: **Athoinae** 445, 493
 I: Athous 493, 495

- I: *Autanisoplia* 366
 II: *Axinopalpis* 279, 303

 II: (*Balaninus*) 474
 II: *Barynotus* 455, 456
 II: *Blaps* 80, 83
 I: *Blethisa* 81
 I: *Blitopertha* 362, 376
 I: (*Blitophaga*) 244
 I: *Bodilus* 337, 342
 I: *Bolbelasmus* 314, 316
 I: *Bolboceras* 313, 315
 I: *Bolitobius* 292, 294
 I: *Boreonebria* 76, 77
 II: **Boridae** 59, 95
 II: *Boros* 95
 II: **Bostrychidae** 55
 II: *Bostrychus* 56, 57
 II: *Bothynoderes* 436, 451
 I: *Bothryopterus* 139, 141
 II: **Brachyceridae** 405, 407
 II: *Brachycerus* 407
 II: **Brachyderinae** 415
 II: *Brachyderes* 414, 459
 I: **Brachyninae** 32, 196
 I: *Brachynus* 196
 II: *Brachyta* 209, 226
 I: *Bradytus* 153, 155
 I: **Broscinae** 32, 83
 I: *Broscus* 83
 II: **Buprestidae** 7
 II: **Buprestinae** 8, 9
 II: *Buprestis* 11, 37
 I: **Byrrhidae** 410
 I: *Byrrhus* 410

 I: *Cafius* 254, 257
 I: *Calambus* 470, 476
 II: *Calamobius* 157, 178
 II: *Calchaenestes* 278, 294
 I: *Calathus* 166, 168
 II: *Calopus* 133, 134
 II: *Callidium* 282, 230
 II: *Callimonyx* 277, 284
 II: *Callimus* 278, 287
 I: *Callopterus* 139, 141
 I: *Calomera* 35, 36
 I: (*Calosirus*) 473
 I: *Calosoma* 50, 53
 I: *Calytis* 408
 II: *Camptorrhinus* 431, 432

 I: **Cantharidae** 418, 423
 I: *Cantharis* 425, 431
 II: *Capnodis* 10, 27
 I: **Carabidae** 29
 I: **Carabinae** 31, 50
 I: *Carabus* 50, 55
 I: *Carabus* 57, 60
 I: **Cardiophorinae** 443, 445
 I: *Cardiophorus* 445
 II: *Cardoria* 159, 190
 II: *Carinatodorcadion* 156, 166
 I: *Carterus* 88, 91
 II: *Cassida* 403
 II: **Cassidinae** 338, 403
 I: *Celia* 153, 157
 I: *Cephaloophonus* 90, 100
 I: *Cephalota* 36, 47
 II: **Cerambycidae** 150
 II: **Cerambycinae** 153, 276
 II: *Cerambyx* 278, 291
 II: *Cercoma* 108, 112
 I: *Ceruchus* 306, 309
 I: *Cetonia* 378, 380
 I: **Cetoniidae** 304, 377
 I: **Cetoniinae** 304, 305, 377
 I: *Chaetocarabus* 59, 61
 I: *Chaetopterophila* 361, 365
 II: *Chalcophora* 10, 26
 II: *Charagmus* 455, 456
 I: *Cheironitis* 320, 324
 I: *Cheporus* 137, 138, 141
 I: *Chlaeniellus* 179, 180, 182
 I: **Chlaeniinae** 35, 179
 I: *Chlaenius* 179
 I: *Chlaenius* 179, 181
 II: *Chlorophanus* 413, 416
 II: *Chlorophorus* 280, 320
 II: (*Chromoderus*) 451
 II: *Chrysanthia* 134, 146
 II: **Chrysobothrinae** 8, 9
 II: *Chrysobothris* 9, 23
 I: *Chrysocarabus* 56, 60
 II: (*Chrysochloa*) 387
 II: (*Chrysocus*) 400
 II: *Chrysolina* 368, 373
 II: *Chrysomela* 368, 396
 II: **Chrysomelidae** 150, 336
 II: **Chrysomelinae** 338, 366
 I: **Cicindelinae** 29, 35
 I: *Cicindela* 36, 37
 I: *Cidnopus* 493, 494

II: **Cleoninae** 414, 435
 II: Cleonis 436, 454
 I: **Cleridae** 394
 I: **Clerinae** 395
 I: Clerus 395, 404
 II: (Clytanthus) 320
 II: **Clythrinae**
 II: Clytra 358, 362
 II: *Clytra* 362, 363
 II: Clytraria 362
 II: Clytus 280, 308
 I: **Coccinelidae** 27, 413
 I: Coccinella 414
 I: Colobopterus 336, 338
 I: **Colymbetinae** 199, 209
 I: Colymbetes 209
 II: Coniocleonus 436, 448
 I: *Cophosus* 137, 140
 I: Coprimorphus 336, 339
 I: Copris 320, 327
 II: Coraebus 9, 15
 II: Cornumutilla 210, 229
 II: Cortodera 210, 230
 I: (Corymbites) 470
 II: (Cratomerus) 44
 I: (Cratonychus) 452
 I: Creophilus 254, 264
 I: *Cryobius* 139, 141
 II: **Cryptorhynchinae** 415, 431
 II: Cryptorrhynchus 431, 433
 I: Ctenicera 470
 I: **Ctenicerinae** 445, 469
 II: Cteniopus 65, 73
 I: (Ctenonychus) 455
 I: **Cucujidae** 27, 416
 I: Cucujus 416
 II: Curculio 474
 II: **Curculionidae** 406, 413
 II: **Curculioninae** 415, 474
 I: *Curtonotus* 152, 154
 I: Cybister 215, 225
 I: Cychrus 50, 51
 I: Cylindera 36, 45
 II: (Cylindronotus) 94
 I: Cymindis 192
 I: *Cymindis* 192
 II: Cyphocleonus 436, 453
 II: Cyrrorhynchus 419, 422
 II: Cyrtoclytus 280, 307
 II: (Cyttaroecus) 107
 I: Danosoma 449, 450
 I: Daptus 89, 95
 II: **Dascillidae** 58
 II: Dascillus 58
 I: **Dasytidae** 394, 407
 II: Deilus 279, 303
 I: Deleaster 296
 I: Deltomerus 84, 86
 I: Dendroxena 235, 242
 I: Denops 395, 396
 I: **Denticollinae** 445, 491
 I: Denticollis 491
 II: Dermestes 51
 II: *Dermestes* 51, 52
 II: **Dermestidae** 51
 II: *Dermestinus* 51, 52
 I: Dermestoides 395, 396
 II: Deroplia 157, 173
 I: Diacanthous 493, 503
 I: (Diacanthus) 478
 I: Diachromus 89, 92
 II: Dicerca 10, 30
 I: Dicronychus 445, 447
 I: Dictyoptera 421, 423
 I: Dima 469
 I: **Dimiinae** 445, 469
 I: *Dinodes* 180, 182
 II: Dinoptera 209, 227
 I: Dinothenarus 225, 268
 II: Dircaea 97, 100
 I: *Distichalius* 279, 280
 I: (Ditomus) 91
 I: Dixus 88, 91
 II: Dodecastichus 418, 421
 I: Dolichus 165, 167
 II: Donacia 340, 341
 II: *Donacia* 342
 II: Donaciella 342, 345
 II: **Donaciinae** 337, 339
 II: Donus 461, 474
 II: (Dorcatypus) 160
 I: Dorcus 306, 308
 II: Dorymerus 419, 426
 I: **Drilidae** 419, 442
 I: Drilus 442
 II: **Dryophthridae** 406, 408
 I: **Dryptinae** 32, 194
 I: Drypta 194, 195
 I: **Dynastidae** 304, 345
 I: **Dytiscidae** 29, 198

- I: **Dytiscinae** 198, 214
 I: Dytiscus 215, 221
- I: Ectinus 484, 485
 I: **Elaphrinae** 31, 81
 I: Elaphrus 81
 I: Elater 456
 I: **Elateridae** 419, 442
 I: **Elaterinae** 444, 456
 I: (Elateroides) 392
 II: Elechranus 419, 429
 I: Emus 254, 264
 I: Enicopus 407
 I: **Enopliinae** 394, 395
 II: Enoplopus 81, 92
 II: Entomoscelis 368, 394
 I: *Eosteropus* 137, 140
 II: Epicauta 109, 114
 I: *Epicometis* 378
 I: *Epomis* 179, 181
 I: Eretes 214, 216
 II: **Erirhinidae** 406, 411
 II: (Erix) 66
 I: *Eucarabus* 60, 61
 I: **Eucnemidae** 419, 505
 II: **Eumolpinae** 338, 399
 II: Eumolpus 340
 I: *Eunebria* 76
 I: Euoniticellus 320, 325
 I: Euonthophagus 321, 328
 I: Euryporus 255, 277
 II: Eurythyrea 11, 42
 II: (Evaniocera) 106
 II: Evodinus 209, 225
 II: Euzonitis 111, 127
 I: Exomala 362, 376
- I: (Farsus) 506
 I: *Feronidius* 138, 141
- II: Galeruca 401
 II: **Galerucinae** 338, 400
 II: Gasterocerus 431, 432
 I: Gauropterus 256, 287
 II: Gaurotes 207, 219
 I: Geotrupes 315, 317
 I: **Geotrupidae** 302, 313
 I: **Glaphrydae** 305, 391
 II: Glaphyra 276, 283
 II: Gnaptor 80, 83
 I: Gnorimus 378, 386
- II: Gonodera 65, 69
 II: Grammoptera 210, 234
 I: Graphoderus 215, 218
 II: Graptus 460, 462
 I: (Gryptocarus) 495
 I: Gymnopleurus 320, 322
 I: Gynandromorphus 89, 93
 I: Gyrohypnus 256, 287
- I: *Haptoderus* 139, 141
 I: (Harminius) 503
 I: **Harpalinae** 34, 87
 I: Harpalus 90, 106
 II: Helladia 159, 190
 II: Helops 82, 92
 I: *Hemicarabus* 55, 60
 I: Hemicrepidius 493, 502
 II: Herophila 156, 160
 I: *Hesperophonus* 100, 102
 I: Hesperus 254, 257
 I: Hister 230, 232
 I: **Histeridae** 26, 230
 I: Holochelus 347, 350
 I: Hololepta 230, 231
 I: Homaliscus 420
 I: Hoplia 361, 362
 I: **Hopliinae** 351
 II: Hoshihananomia 103, 105
 I: **Hybosoridae** 303, 335
 I: Hybosorus 336
 II: Hycleus 110, 121
 I: Hydaticus 215, 216
 I: Hydrobius 226, 227
 I: Hydrochara 226, 228
 I: **Hydrophylidae** 26, 226
 I: Hydrophylus 226, 229
 I: (Hydrous) 229
 I: *Hygrocarabus* 56, 60
 I: Hylecoetus 392
 II: **Hylobiinae** 415, 460
 II: Hylobius 461, 467
 I: Hylochaes 505, 506
 II: Hylotrupes 280, 325
 II: Hymenalia 64, 66
 II: (Hypera) 474
 I: Hypoganus 470, 482
- I: Ilybius 199, 200
 I: Ischnodes 457
 II: Ischnomera 134, 145
 I: Isorhipis 505, 506

- II: Isotomus 280, 320
- II: Judolia 211, 236
- II: Kisanthobia 10, 37
- II: Labidostomis 358
- II: Lachnaia 358, 361
- I: Lacon 449, 450
- II: Lamia 156, 161
- I: Laemostenus 165, 166
- II: Lagria 76
- II: **Lagriinae** 62, 76
- II: **Lamiinae** 151, 155
- I: Lamprohiza 438, 439, 440
- II: Lampropterus 278, 287
- I: **Lampyridae** 419, 438
- I: Lampyris 438, 439, 441
- II: Larinus 435, 446
- I: Lathrobium 297, 299
- I: **Lebiinae** 32, 191
- II: Leioderes 282, 329
- II: Leiopus 157, 176
- I: Leistus 74
- II: Leptinotarsa 367, 372
- I: Leptophius 256, 288
- II: Leptura 213, 253
- II: Lepturalia 211, 242
- II: Lepturinae 152, 205
- II: Lepturobosca 213, 259
- I: (Lepturoides) 491
- II: Lepyrus 461, 465
- I: Lethrus 314, 316
- II: Leucophyes 436, 451
- II: (Leucosomus) 451
- II: Lichenophanes 56, 57
- I: **Licininae** 34, 188
- I: Licinus 188
- I: *Licinus* 188
- I: *Limnocarabus* 56, 60
- I: Limnoxenus 226, 228
- I: Limodromus 166, 177
- I: Limoniscus 493, 494
- II: (Linaeida) 395
- II: Liophloeus 455, 457
- I: Liotrichus 470, 477
- II: Liparus 461, 463
- II: Lixus 435, 437
- I: Lordithon 291, 294
- I: **Lucanidae** 302, 305
- I: Lucanus 305, 308
- I: Luciola 438, 440
- I: **Lycidae** 418, 420
- II: Lydus 110, 123
- I: Lygistopterus 420, 421
- I: **Lymexylidae** 392
- I: Lymexylon 392, 393
- II: Lytta 110, 124
- II: Macroleptura 213, 253
- II: Macroplea 339, 340
- II: Macrosiagon 105, 107
- I: Maladera 348, 358
- I: *Matidus* 270, 272
- II: Mecaspis 436, 451
- I: Megapenthes 457, 458
- II: Megischina 65, 75
- I: *Megodontus* 57, 60
- II: (Megopis) 154
- II: Melandrya 98, 101
- II: **Melandryidae** 59, 95
- I: *Melanius* 139, 141
- II: Melanophila 12, 49
- I: **Melanotinae** 444, 452
- I: Melanotus 452
- II: (Melasia) 89
- I: Melasis 505
- II: (Melasoma) 396
- II: Meloe 109, 114
- II: **Meloidae** 60, 108
- I: Melolontha 347, 354
- I: **Melolonthidae** 303, 304, 346
- I: **Melolonthinae** 304, 347
- I: (**Melyridae**) 407
- I: *Menas* 192
- II: Menesia 159, 196
- II: Menephilus 81, 90
- I: *Mesocarabus* 59, 61
- II: Mesosa 157, 176
- I: Metacantharis 424, 429
- II: *Melallotimarcha* 369
- I: Metanomus 470, 477
- II: Metoecus 106, 107
- I: *Metophonus* 100
- I: (Microderes) 106
- I: *Microsaurus* 279, 280
- I: Mimela 361, 370
- II: Miniops 460, 461
- I: Molops 123, 126
- II: Molorchus 276, 283
- II: Monochamus 156, 162
- I: Monotropus 347, 348

- II: **Mordelidae** 59, 103
 II: Mordella 103, 104
 II: Morimus 156, 161
 I: *Morphnosoma* 138, 141
 I: *Morphocarabus* 60, 61
 II: Musaria 159, 191
 I: Myas 123, 126
 II: Mycetochara 65, 68
 II: Mycteridae 60, 148
 II: Mycterus 148
 II: Mylabris 110, 119
 I: Myzia 414, 416
- II: Nacerdes 134, 136
 II: Nalasus 82, 94
 I: *Nartus* 210
 II: Neatus 81, 92
 I: Nebria 74, 76
 I: *Nebria* 76
 I: **Nebriinae** 31, 73
 I: Necrodes 236, 243
 II: *Necydalinae* 152, 203
 II: Necydalis 203
 II: Neoclytus 280, 308
 II: Neodorcadion 156, 165
 II: Neoglanis 461, 472
 I: (Neomysia) 409
 II: Neoplinthus 461, 471
 I: Neopristilophus 470, 478
 I: *Neorescius* 188
 I: Nicrophorus 235, 237
 II: Nivellia 210, 235
 I: (Nosodes) 408
 II: Notaris 411
- II: Oberea 158, 183
 II: Obrium 279, 303
 I: Ocypus 255, 270
 I: *Ocypus* 270, 271
 I: (Odontaeus) 315
 I: (Oeceptoma) 242
 II: Oedemera 134, 139
 II: Oedemeridae 60, 132
 II: Oenas 110, 125
 I: Oiceoptoma 235, 242
 II: **Omalisidae** 418, 419
 II: Omophlus 65, 70
 I: Onitis 320, 325
 I: Ontholestes 254, 265
 I: Onthophagus 321, 328
 I: *Onychophylonthus* 258
- I: Oodes 186
 I: **Oodinae** 35, 186
 II: Opatrum 81, 88
 I: Ophonus 90, 100
 I: *Ophonus* 100, 102
 I: Opilo 395, 398
 II: Oplosia 157, 173
 II: Opsilia 159, 187
 II: Oreina 368, 387
 I: *Oreocarabus* 59, 61
 I: *Oreophilus* 139, 140, 142
 I: *Orinocarabus* 60, 61
 I: (Orthopleura) 396
 I: *Osimus* 98, 99
 I: Osmoderma 378, 385
 II: Osphya 96, 98
 I: Ostoma 408, 409
 I: **(Ostomidae)** 407
 I: Oryctes 345
 I: Othius 256, 290
 II: Otiorrhynchus 419, 423
 II: **Otiorrhynchinae** 414, 418
 II: Ovalisia 10, 33
 II: Ovalisia 10, 33
 II: Oxymirus 208, 211
 I: **Oxyporinae** 251, 295
 I: Oxyporus 295
 I: **Oxytelinae** 251, 296
 I: Oxythyrea 377, 379
- II: Pachycerus 413, 454
 I: Pachylister 230, 232
 I: *Pachystus* 56, 60
 II: Pachyta 209, 223
 II: Pachytodes 211, 238
 I: Paederidus 297, 298
 I: **Paederinae** 251, 297
 I: Paederus 297, 298
 I: Panagaeus 191
 I: **Panageinae** 33, 191
 I: Pangus 90, 106
 I: Parabolitobius 292, 295
 I: *Paracelia* 152, 154
 II: Paracorymbia 214, 264
 I: *Parahaptoderus* 139, 141
 I: Parallelomorphus 82
 I: Paranchus 166, 179
 I: *Paranebria* 76, 77
 II: Parmena 156, 164
 I: Parophonus 89, 96
 I: **Patrobinae** 33, 84

I: Patrobus 84
 II: Pedestredorcadion 156, 167
 II: Pedinus 81, 86
 I: *Pedius* 139, 141
 II: Pedostrangalia 212, 244
 I: (**Peltidae**) 407
 I: **Peltinae** 407, 408
 I: Peltis 408, 409
 I: Penthus 88, 90
 I: Pentodon 345, 346
 I: *Percosia* 152, 153
 II: Perotis 10, 27
 I: *Petrophilus* 137, 138, 140
 II: Phaenops 11, 47
 I: (Phausis) 440
 I: Philonthus 254, 257
 I: *Philonthus* 258
 II: Phloiотrya 97, 100
 I: Phosphaenus 439, 441
 I: Phosphuga 237, 246
 II: Phryganophilus 98, 102
 II: Phyllobius 414, 429
 I: Phyllopertha 362, 375
 II: Phymatodes 282, 331
 I: **Physorrhinae** 444, 468
 II: Phytoecia 159, 192
 II: Pidonia 209, 226
 II: Pilemia 159, 189
 II: Pimelia 77, 79
 II: **Pimeliinae** 62, 77
 II: Pissodes 433
 II: **Pissodinae** 415, 433
 II: Plagionotus 280, 312
 II: Plagiosterna 368, 395
 I: Platambus 200, 204
 II: Plateumaris 340, 354
 II: Platirrhinus 408
 I: *Platycarabus* 58, 61
 I: Platycerus 305, 306
 I: Platycis 421, 422
 I: Platyderus 166, 170
 I: Platydracus 254, 267
 I: **Platyninae** 34, 164
 I: Platynus 166, 170
 I: (Platynychus) 447
 II: Platyscelis 79, 83
 I: *Platysma* 139, 141
 II: Plinthus 461, 469
 I: Podabrus 424, 425
 I: Podeonius 469
 I: Podistra 424, 427
 II: Podonta 65, 74
 II: Poecilium 282, 332
 II: Poecilonota 10, 36
 I: Poecilus 124, 131
 I: *Poecilus* 132
 II: Pogonocherus 157, 172
 I: Polistichus 194, 195
 II: **Polycestinae** 7
 II: Polydrusus 455, 458
 I: Polyphylla 347, 357
 I: (Porphyrus) 416
 I: (Potosia) 381
 II: **Prioninae** 151, 153
 II: Prionus 154
 II: Prionychus 65, 66
 I: (Pristionychus) 166
 II: Probaticus 82, 93
 I: *Procerus* 56, 60
 I: Procraerus 457
 I: *Procutes* 56, 60
 II: Pronocera 282, 329
 I: Prosternon 470, 483
 I: Protaetia 378, 381
 II: Psalidium 455
 I: (Pseudoathous) 502
 II: Pseudocistela 65, 69
 II: Pseudocleonus 436, 452
 I: (Pseudoclerops) 404
 I: *Pseudocypus* 270, 271
 II: Pseudogaurotina 207, 219
 I: *Pseudomaseus* 139, 140, 142
 I: Pseudophonus 90, 120
 II: Pseudovadonia 214, 268
 II: Psoa 56
 I: **Pterostichinae** 34, 122
 I: Pterostichus 124, 136
 I: *Pterostichus* 140, 142
 II: Ptilophorus 105, 106
 II: Ptosima 8, 12
 II: Purpuricenrus 278, 295
 I: Pygopleurus 391
 II: Pyrochroa 130, 131
 II: (Pyrochroella) 132
 II: **Pyrochroidae** 60, 130
 I: Pyropterus 420, 422
 II: Pyrrhidium 278, 298
 II: **Pythidae** 60, 147
 II: Pytho 147
 I: *Quedionuchus* 279, 280
 I: Quedius 255, 279

- I: *Quedius* 279, 281
- I: *Raphirus* 279, 281
- II: *Rhagium* 205, 215
- I: *Rhagonycha* 424, 426
- II: *Rhamnusium* 206, 218
- I: *Rhantus* 209, 210
- I: *Rhantus* 210
- II: **Rhipiphoridae** 60, 105
- I: *Rhizotrogus* 347, 352
- I: (*Rhombonyx*) 370
- II: *Rhynchites* 406
- II: **Rhynchitidae** 405, 406
- II: *Ropalopus* 278, 299
- II: *Rosalia* 278, 287
- II: *Ruptella* 211, 242
- I: **Rutelidae** 304, 360
- I: **Rutelinae** 361
- II: *Saperda* 160, 197
- II: *Saphanus* 271, 272
- I: *Saprinus* 230, 232
- I: **Scarabaeidae** 303, 320
- I: *Scarabaeus* 320, 321
- I: (*Scarites*) 82
- I: **Scaritinae** 31, 82
- II: *Schyzotus* 130, 132
- I: *Scymbalium* 297, 299
- I: *Selatosomus* 470, 478
- II: *Semanotus* 282, 327
- I: *Serica* 348, 359
- I: **Sericinae** 303, 348
- I: (*Sericosomus*) 484
- I: *Sericus* 484
- II: *Serropalpus* 96, 99
- I: *Silpha* 237, 247
- I: **Silphidae** 235
- I: *Sinodendron* 306, 310
- I: *Sisyphus* 320, 324
- II: *Sitaris* 111, 128
- II: (*Sitona*) 456
- I: *Sogines* 132
- II: *Sparedrus* 133, 135
- II: *Sphenophorus* 409
- II: *Sphenoptera* 10, 28
- I: *Sphodrus* 166, 170
- II: **Spondylinae** 151, 153
- II: *Spondylus* 153
- I: **Staphylinidae** 235, 249
- I: **Staphylininae** 250, 252
- I: *Staphylinus* 255, 269
- I: *Stenagostus* 493, 504
- II: (*Stenidea*) 173
- II: *Stenocorus* 209, 222
- II: *Stenodera* 111, 125
- II: *Stenomax* 82, 94
- II: *Stenopterus* 278, 284
- II: *Stenoria* 111, 129
- II: *Stenostola* 158, 183
- II: *Stenurella* 213, 249
- II: *Stictoleptura* 213, 261
- I: *Stomis* 123, 124
- II: *Strangalia* 212, 247
- II: *Stromatium* 281, 385
- I: *Synaptus* 455
- I: *Synuchus* 166, 167
- I: (*Systemocerus*) 306
- I: *Tachinus* 291, 292
- I: **Tachyporinae** 250, 291
- I: *Tachypus* 56, 60
- II: **Tanymecinae** 413, 415
- II: *Tanymecus* 415, 417
- I: *Tapinopterus* 123, 126
- I: *Tasgius* 255, 275
- II: *Tenebrio* 81, 90
- II: **Tenebrionidae** 59, 61
- II: **Tenebrioninae** 63, 79
- I: *Tenebroides* 407, 408
- II: *Teophilea* 158, 178
- II: *Teratolytta* 110, 124
- II: *Tetropium* 271, 273
- I: *Teuchestes* 336, 337
- II: *Thalycrynchus* 418, 422
- I: *Thanasimus* 395, 405
- I: *Thanatophilus* 236, 243
- I: **Tiliinae** 394, 395
- I: *Tillus* 395, 397
- II: *Timarcha* 367, 368
- II: *Timarcha* 369, 370
- II: *Timarchostoma* 369, 370
- II: *Tituboea* 358, 366
- I: *Tomocarabus* 59, 61
- II: *Tomoxia* 103
- II: *Tournotaris* 411, 412
- I: *Trachycarabus* 60, 61
- II: *Trachypteris* 12, 48
- I: **Trichiinae** 305, 378
- I: *Trichius* 378, 387
- I: (*Trichoderma*) 268
- I: *Trichodes* 395, 401
- II: *Trichoferus* 281, 326

I: Trichotichnus 89, 96
I: **Trogidae** 302, 311
I: **Trogositidae** 28, 394, 407
I: **Trogositinae** 407, 408
I: Tropinota 377, 378
I: *Tropinota* 378
I: Trox 311
I: Trypocopris 315, 319
I: Typhaeus 314, 316

II: Uloma 81, 89

II: Vadonia 214, 269
I: **Valginae** 304, 378
I: Valgus 378, 385
II: Variimorda 103, 104
I: Velleius 255, 278

II: Xanthrochroa 134, 135
I: Xantholinus 256, 288
I: Xenion 123, 126
I: *Xenocelia* 153, 157
II: Xestobium 50
II: Xylita 97, 100
I: (Xylodrepa) 242
II: Xylosteus 207, 220
II: Xylotrechus 279, 304

I: **Zabrinae** 34, 35, 150
I: Zabrus 35, 150
I: *Zezea* 152, 154
II: Zilora 96, 99
I: (Zimiona) 409
II: Zonitis 111, 126

VIII INDEXUL SPECIILOR ȘI AL VARIETĂȚILOR

- I: *abasiaticus* 492
 II: **abbreviata** 85, 86
 II: *abbreviata* (Jud.) 237
 II: *abbreviata* (Lep.) 257
 II: **abbreviatus** 409, 410
 II: *abchastica* 266
 I: **abdominalis** (Anc.) 430
 II: **abdominalis** (Gra.) 234, 235
 I: *abdominalis* (Aga.) 207
 II: *abdominalis* (Poe.) 335
 II: *abdominalis* 108
 II: **abieticola** 148
 II: **abietis** 467, 468
 II: *abrupta* (Jud.) 237
 II: *abrupta* (Lep.) 257
 II: *abruptus* 318
 II: *acaciae* 14
 I: *aceris* 356
 II: **achates** 453, 454
 I: **acrogonus** 141, 146
 II: **acuminata** 49
 II: *acuminata* 31
 II: **acuminatus** 308
 I: **acutiformis** 469
 I: *acutus* 477
 II: *adaliae* 247
 I: *adamantina* 161
 II: *adameki* (Chr.) 387
 II: *adameki* (Lep.) 258
 II: *adameki* (Str.) 247
 I: **addendus** 259, 261
 I: *adjecta* 370
 II: **adonidis** 394
 I: *adspersa* 383
 I: *adspersus* 213
 I: *adumbratus* (Amp.) 463
 II: *adumbratus* (Dod.)
 II: *adusta* 138
 II: *aegagra* 312
 II: **aedilis** 174, 175
 I: **aenea** (Ama.) 157, 163
 II: **aenea** (Dic.) 31, 32
 II: **aenea** (Pla.) 395
 I: *aenea* 372
 I: *aeneicollis* 472
 II: *aeneipenne* 331
 I: *aeneithorax* 503
 I: **aeneocephalus** (Chl.) 181, 183
 I: **aeneocephalus** (Ocy.) 271, 273
 II: *aenescens* (Agr.) 19
 II: *aenescens* (Ore.) 392
 II: **aeneum** 330
 I: **aeneus** (Sel.) 479, 481
 II: **aeneus** (Ste.)
 I: *aeneus* (Har.) 114
 I: *aeneus* (Phi.) 261
 II: *aequalis* 49
 I: **aequinoctialis** 351
 I: *aeratus* (Ily.) 203
 I: *aeratus* (Phi.) 261
 II: *aerea* 371
 I: *aericeps* 266
 II: *aerosa* 392
 I: *aeruginea* 382
 I: **aeruginosa** 382, 383
 II: *aeruginosa* 35
 II: *aeruginosa* (Chr.) 25
 I: *aeruginosa* (Cte.) 472
 II: *aeruginosa* (Ops.) 188
 I: **aeruginosus** 494, 495
 I: *aestivalis* 344
 I: **aestivus** 352
 II: *aetherensis* 297
 II: **aethiops** (Lep.) 254, 258
 I: **aethiops** (Pte.) 140, 143
 I: *aethiops* 461
 I: *aetolicus* 285
 II: **affinis** (Chr.) 23, 25
 I: **affinis** (Har.) 108, 114
 I: **affinis** (Lio.) 477
 II: **affinis** (Mus.) 191, 192
 II: **affinis** (Pla.) 354, 357
 I: **affinis** (Pro.) 382, 384
 I: *affinis* (Pyr.) 422
 I: *affinis* (Sca.) 321
 I: *affinis* (Xan.) 289
 I: *affinis* (Cic.) 42
 I: *affinis* (Poe.) 135
 II: *affinis* (Pur.) 296
 I: *afrum* 177
 I: *agilis* 213
 I: *agilis* 422
 II: *agreste* 275
 I: **agricola** 367, 369
 I: *agricola* 190
 II: *akbesiana* 240

I: **albanicus** 113, 120
 II: *albarraciana* 250, 251
 II: *albella* 201
 I: **alberti** 259, 263
 II: **albicans** 450
 I: *albida* 357
 II: **albinus** 408
 I: **albipes** 179
 I: *alboapicalis* 398
 I: **albofasciatus** 396
 II: *albofasciatus* (Ana.) 319
 II: *albofasciatus* (Cyr.) 308
 II: **albomarginatus** 438, 441
 II: *albopubescens* 200
 II: *albopunctata* 40
 I: *albopunctatus* 411
 II: *algerica* (Lep.) 255
 II: *algerica* (Sap.) 201
 II: *algerinus* 316
 II: **algius** 439, 442
 II: *alni* 31, 33
 II: **alpestris** (Chr.) 389, 391
 I: **alpestris** (Mol.) 127, 128
 I: **alpestris** (Sil.) 247
 II: *alpestris* (Acm.) 228
 II: *alpestris* (Jud.) 237
 II: *alpha* (Myl.) 120
 II: *alpha* (Str.) 247
 I: *alpicola* 246
 I: *alpigrada* 80
 II: **alpigradus** 426
 II: **alpina** 287
 I: **alpinus** 425
 II: *alsatica* 186
 II: *altaica* (Nec.) 204
 I: **altaicum** 349
 II: *altajense* 218
 II: **alternans** 452
 II: *alternans* 385
 I: *alternatus* (Act.) 477
 I: *alternatus* (Ont.) 330
 I: *alticollis* 506
 I: *amasicola* 381
 II: *amasinus* 329
 I: *ambigua* 368
 I: **ambiguus** 168, 169
 I: **ambulans** 157, 164
 I: *ambulans* 397
 II: *ambustum* 219
 II: *amethystina* 391
 I: **ammophilus** 99
 I: *amoenus* 263
 I: *amoethystinus* 319
 I: **amplicollis** 479
 II: *ampullae* 123
 I: **amynthas** 328
 I: **anale** 299
 I: *analis* (Ath.) 499
 I: *analis* (Bol.) 294
 I: *analis* (Can.) 437
 II: *analis* 74
 I: *anchenia* 328
 II: *ancoroides* 126
 II: *anda* 289
 II: *anderschi* 391
 I: *andrzejuscii* 65
 I: *angularis* 429
 I: *angularis* (Ath.) 499
 I: *angularis* (Oxy.) 296
 II: **angulatus** 287
 I: *angulatus* 339
 II: **angusta** 329
 I: **angustatum** 174, 177
 I: *angustatus* 148
 I: *angustefasciatus* 344
 I: *angusticollis* 103
 I: *angusticolor* 403
 II: **angustus** 440, 445
 I: **annularis** 432, 434
 I: *annularis* 255
 II: **annulata** 142, 144
 I: *annulatus* 425
 I: **antennatus** 238, 240
 II: *anthracina* 402
 II: **anthracinus** (Ara.) 419, 420
 I: *anthrax* 415
 II: *anthrisci* 392
 II: *anticebimaculata* 240
 II: *anticeconjunctus* 320
 II: *anticedissectus* 319
 II: *anticedivisa* (Pac.) 240
 II: *anticedivisa* (Str.) 248
 II: *anticeinterrupta* (Lep.) 258
 II: *anticeamaculata* 247
 II: *anticereducta* (Pac.) 239
 II: *anticereducta* (Str.) 248
 II: *anticereductus* (Cly.) 310
 II: *anticereductus* (Pla.) 315
 II: *anticeundulata* 239
 II: **antilopae** 304, 305
 II: **antiqua** (Don.) 344, 345
 I: **antiqua** (Sph.) 28, 29

I: *antiqua* 440
 I: **apiarius** 401, 402
 I: *apiaroides* 403
 II: **apicalis** 129
 I: *apicalis* (Acr.) 341
 II: *apicalis* (Ani.) 223
 I: *apicalis* (Cyl.) 45
 II: *apicalis* (Mol.) 239
 II: *apicalis* (Met.) 108
 I: *apicalis* (Nic.) 239
 II: *apicalis* (Pla.) 316
 II: *apicebimaculatus* 315
 II: *apiceconfluens* 317
 II: *apicefasciatum* 217
 II: *apicemaculata* 225
 II: *apicemediopunctata* 252
 II: *apiceniger* 297
 II: *apicenigroconjugata* 120
 II: *apicenotatus* 306, 307
 II: *apicenottata* 232
 II: *apicenudum* 165
 II: *apiceocelatus* 307
 II: *apicepreustum* 219
 II: *apicevittatum* 168
 I: *apicida* 403
 II: *appendicina* 363
 II: *appendiculata* 341
 II: **appendiculata** 49
 I: **aprica** 366, 367
 I: **apricaria** 156, 160
 I: *apricaria* 47
 I: *aprilinus* 350
 I: **apterus** 316
 II: **aquatica** 344, 345
 II: *aquisgranensis* 458
 I: *arachnoides* 324
 I: **arcensis** 61, 70
 II: **arietis** 309, 311
 II: **arcuata** 254, 255
 II: **arcuatus** 313, 314
 I: *arcuatus* 403
 I: *ardesiacus* 405
 I: **ardosiacus** 102, 105
 I: **arenaria** 45
 I: *arenosa* 44
 I: **argentea** 362, 363
 II: **argenteus** 422
 II: **argus** 191, 192
 II: **arias** 37
 II: **armadillo** 423, 425
 II: *armata* 356
 II: *armeniaca* 290
 I: **armiger** 315
 II: **armillata** 75
 II: **arvicola** 304, 305
 II: *ascanii* 440
 II: **asclepiadeus** 400
 I: **asellus** 446, 447
 I: **asiatica** 353
 I: *asiatica* 383
 I: *asiaticus* 313
 II: **asper** 161
 II: *asperatus* 466
 II: *asperipennis* 334
 II: **asphodeli** 179, 182
 I: **assimile** 349, 350
 I: **assimilis** 178
 I: *assimilis* (Can.) 437
 I: *assimilis* (Que.) 284
 I: *assimilis* 477
 II: *astrabadensis* 267
 II: *atanassovi* 240
 II: **ater** (Agr.) 17, 19
 II: **ater** (Der.) 53, 55
 I: **ater** (Eni.) 407
 I: **ater** (Ily.) 201, 203
 II: **ater** (Pri.) 66, 67
 II: **ater** (Ste.) 285
 I: *ater* (Aba.) 130
 I: *ater* (Byr.) 411
 II: *ater* (Agr.) 23
 I: *ater* 282
 II: **aterrima** 67
 II: *aterrima* 240
 I: **aterrimus** (Ect.) 485
 I: **aterrimus** (Hyd.) 229
 I: **aterrimus** (Pte.) 141, 147
 I: *aterrimus* 458
 I: *aterrimus* 204
 I: *atomaria* 415
 I: *atomarius* 451
 II: *atra* 267
 I: *atramentarius* 342
 II: **atraphaxidis** 362, 363
 I: **atrata** 246
 II: *atrata* 268
 I: **atratus** (Har.) 110, 117
 I: **atratus** (Phi.) 259, 262
 II: *atricornis* 287
 II: *atripenne* 219
 II: **atripes** 76
 II: *atripes* (Lei.) 329

- II: *atripes* (Zon.) 126
 II: *atroapicalis* 240
 II: *atrocephala* 372
 II: *atrocoerulea* 380
 I: **atropilosus** 474
 I: *atropilosus* 475
 I: **atrorufus** 85
 II: *atrorufus* 286
 II: *atrosuturalis* 252
 II: *atrovirens* 430
 II: **attenuata** 247
 I: **attenuatus** (Cyc.) 51, 52
 I: **attenuatus** (Har.) 111, 118
 II: *aubei* 218
 II: *auctumnalis* 291
 I: **aulica** 154, 158
 I: *auraniensis* 60, 64
 I: **aurata** (Cet.) 380
 II: **aurata** (Eur.) 42, 43
 I: **aurata** (Mim.) 370
 II: *aurata* (Ore.) 392
 II: *aurata* (Sap.) 202
 I: *auratopunctatus* 411
 II: **auratus** 406, 407
 I: *aureocuprea* 383
 II: *aureopubescens* 223
 I: *auriceps* 183
 I: *auricollis* 370
 II: *auricollis* 264
 II: *auricolor* 46
 II: *auriflua* 246
 I: *aurileguloides* 465
 I: *aurilegulus* 465
 II: *auripennis* 20
 II: *auripubescens* 298
 II: **aurocapillus** 426
 I: **auronitens** 60, 62
 I: **auropunctatum** 53, 54
 I: **aurora** 423
 II: **aurulenta** (Lep.) 253, 254
 II: *aurulenta* (Ano.) 138
 II: *aurulenta* (Ant.) 46
 II: *aurulenta* (Eur.) 43
 II: *australis* 422
 I: **austriaca** (Ani.) 366, 367
 II: **austriaca** (Eur.) 41, 42
 II: *austriaca* (Cas.) 404
 II: *austriaca* (Dic.) 32
 II: **austriacum** 50
 I: *austriacum* (Ago.) 175
 II: *austriacum* (Ped.) 168
 II: **austriacus** (Alo.) 125
 I: **austriacus** (Ath.) 496, 500
 I: **austriacus** (Dor.) 426, 427
 I: **austriacus** (Gra.) 218, 220
 I: *austriacus* (Amp.) 467
 I: *austriacus* ((Ont.) 332
 I: **autumnalis** (Har.) 111, 118
 II: **autumnalis** (Mel.) 115, 116
 I: *autumnalis* 349
 I: *autumnalis* 320
 II: *avia* 382
 II: *avulsa* 378
 II: **axillare** 168
 I: **axillaris** (Cym.) 193
 II: **axillaris** (Myc.) 68
 I: *axillaris* 359
 I: *azurescens* 374
 I: **azureus** 103, 105
 I: *azureus* 307
 II: *bacchus* 407
 II: *baccueti* 195
 I: *badeni* 204
 I: *badius* 490
 II: **bajulus** 325
 II: *balatonica* 123
 I: *balbii* 81
 II: **balcanica** 226
 I: *balcanica* 367
 II: *balcanica* 248
 II: *balcanicum* 166
 II: *balearica* 252
 II: *baltasari* 257
 I: **balteatus** 461, 468
 II: **banatica** 78
 II: *banatica* 392
 I: *banatica* (Ani.) 367
 I: *banatica* (Rha.) 426
 I: **banaticum** 171
 II: *barbara* 29
 II: **barbarica** 28, 29
 II: **barbata** 102
 II: **barbatus** 99
 II: **barbipes** 72
 II: *barrosi* 235
 II: *barthei* 199
 I: *basalis* 335
 II: *basicollis* 129
 II: *basifasciatus* 306
 II: *basijuncta* 372
 II: *basinotata* 261

II: *basinotatus* 306
 II: *basioculata* 258
 II: *basipunctata* 246
 II: *baumerti* 247
 II: *bechynei* 264
 II: *bella* 290
 II: *benedicta* 256
 II: *bequaerti* 319
 II: *berladense* 169
 II: **beroliensis** 31, 32
 II: *berytensis* 395
 II: *bescidica* 239
 II: *bessarabica* 240
 I: **besseri** (Car.) 61, 62
 I: **besseri** (Cep.) 47, 49
 II: *beta* 247
 II: *betta* 247
 II: *bicarinatoides* 269
 II: *bickardti* 201
 I: **bicolor** (Agr.) 19
 II: **bicolor** (Ath.) 497, 501
 II: **bicolor** (Der.) 53, 54
 I: **bicolor** (Lor.) 294
 II: **bicolor** (Rha.) 218
 I: *bicolor* (Aph.) 344
 I: *bicolor* (Can.) 438
 II: *bicolor* (Eur.) 43
 II: *bicolor* (Rha.) 216
 II: *bicolor* (Sph.) 29
 I: *bicolor* (Ana.) 414
 I: *bicolor* (Ano.) 373
 I: *bicolor* (Can.) 438
 II: *bicolor* (Eum.) 400
 I: *bicolor* (Iso.) 507
 I: *bicolor* (Mel.) 454
 II: *bicolor* (Pla.) 395
 II: **bicolora** 344, 352
 II: *bicolora* 392
 II: *bicoloraticeps* 245
 II: *bicolorellus* 344
 II: *bicoloricollis* 221
 I: **bidens** 346
 II: *bidens* 347
 II: *bidisjunctus* (Lep.) 255
 II: *bidisjunctus* (Pla.) 316
 II: *bidivisa* (Lep.) 255, 256
 II: *bidivisa* (Str.) 247
 I: **bielzii** 141, 146
 II: *bieltzi* 427
 II: **bifasciata** 249, 250
 II: *bifasciata* 290
 II: **bifasciatum** 215, 216
 II: *bifasciatus* 16
 II: *biformis* 500
 II: **bifrons** 389, 392
 II: *bigeminatus* 322
 II: *bigeminata* 290
 II: *biguttata* 103
 II: *biguttata* 268
 I: **biguttatus** (Aga.) 206, 207
 II: **biguttatus** (Agr.) 17, 19
 I: **biharicus** 272, 275
 I: *biharicus* 84
 II: *biinterruptus* 328
 II: *bijuncta* 372
 II: **bilineatum** 165
 I: **bilineatus** 219, 220
 II: *bilineatus* 297
 II: *billisensis* 296
 II: *bilocolata* 177
 II: *bilunata* 225
 II: *bilunatus* 328
 II: *bimaculata* (Bup.) 40
 II: *bimaculata* (Lep.) 258
 II: *bimaculatoides* 186
 II: *bimaculatum* 107
 II: *bimaculatum* 217
 II: **bimaculatus** 129
 I: *bimaculatus* 352
 II: *bimaculatus* (Mac.) 107
 I: *bimaculatus* 398
 I: *bimarginatus* 218
 II: *binotata* 243
 I: **binotatus** 94, 95
 II: *bipartitus* 319
 II: *biprolongata* 290
 II: **bipunctata** (Men.) 196
 II: **bipunctata** (Ops.) 98
 II: *bipunctata* 128
 II: *bipunctata* (Jud.) 237
 II: *bipunctata* (Ste.) 129
 II: *bipunctata* (Ros.) 288
 II: **bipunctatus** 129
 I: *bipunctatus* (Nic.) 239
 II: *bipunctatus* (Pur.) 297
 II: *bipunctatus* (Xyl.) 306
 I: **bipustulatus** 206, 207
 I: *bipustulatus* 476
 II: *bireducta* 248
 II: *birnbacheri* 234
 I: *bisbinterruptus* 403
 II: *bisbistigma* 239

I: **bischoffi** 157, 164
 II: *bisignata* (Pac.) 225
 II: *bisignata* (Par.) 266
 I: *biskrenica* 286
 II: *bisornata* 40
 II: *bisquadristigma* 239
 I: *bissenica* 79
 II: *bistriata* 46
 I: **bistriatus** 210, 213
 II: *bistriatus* 223
 I: *bistrimaculatus* 241
 II: *bistrinotatum* 216
 II: *bisulcatoides* 425
 II: **bisulcatus** 423, 425
 II: *bivittata* 385
 I: *bivittata* (Ana.) 414
 II: *bivittata* (Cor.) 230
 I: *blapoides* 151
 II: **bobelayei** 313, 314
 II: *bodemayeri* 329
 II: *bodemayeri* (Ore.) 392
 I: *bodemayeri* (Tri.) 404
 II: *bohémica* (Ana.) 261
 II: *bohémica* (Pac.) 240
 II: *bokori* 381
 I: **bombarda** 197
 I: *bonei* 370
 II: *bonnairei* 35
 I: *boops* 427
 II: *bottcheri* 240
 II: *bourdilloni* 311
 I: *boreale* 301
 II: *brabanti* 245
 II: *brachialis* 233
 II: **braccata** 354, 356
 II: *brachysticta* 257
 II: *brancsiki* 290
 II: *bravardi* 194
 I: **brenskai** 366
 II: *breuningi* 320
 II: *breveabrupta* 123
 II: *brevesubapicalis* 261
 II: **brevicollis** (Mel.) 116, 118
 I: **brevicollis** (Neb.) 76, 77
 II: *brevicollis* 73
 I: *brevicollis* 406
 II: **brevicornis** (Don.) 344, 351
 I: **brevicornis** (Que.) 281, 283
 II: *brevinotata* (Phy.) 194
 II: *brevinotata* (Pto.) 13
 II: *brevinotaticollis* 245
 I: *brevipennis* 287
 I: **brevis** (Agr.) 487, 489
 II: **brevis** (Lar.) 446, 448
 I: **brevis** (Pte.) 141, 146
 I: **bromicola** 366, 367
 I: *bruneipennis* 484
 I: **brunnea** 359
 I: *brunnea* 372
 II: *brunnescens* (Gav.) 220
 II: *brunnescens* (Str.) 247
 II: *brunneicorne* 167
 II: *brunneonottata* 257
 I: **brunneus** (His.) 233, 234
 I: **brunneus** (Ser.) 484
 I: *brunneus* 317
 I: *brunnicornis* 461
 I: **brunnipes** (Lat.) 300
 I: **brunnipes** (Mel.) 452, 453
 I: *brunnipes* (Cop.) 339
 II: *brunnipes* (Evo.) 226
 I: *brunnipes* (Ser.) 485
 II: **bucephala** 103
 II: **budensis** 295
 II: *budensis* 296
 II: *bugacensis* 120
 I: **bulgarica** 366
 I: *bulgaricus* 70
 I: **buprestoides** (Mel.) 505
 II: **buprestoides** (Spo.) 153
 II: *buprestoides* 100
 I: *burdigalensis* 465
 I: **burmeisteri** 137, 141, 144
 I: *buyssoni* (Agr.) 489
 II: *buyssoni* (Pla.) 316
 II: **cacaliae** 388
 I: **cadaverinus** 311, 312
 II: *cadaverinus* (Der.) 55
 I: *cadaverinus* (His.) 234
 II: **caerulea** (Isc.) 146
 II: **caerulea** (Ore.) 388, 390
 I: *caerulea* 384
 I: **caerulescens** (Phi.) 259, 262
 I: **caerulescens** (Sap.) 232
 II: *caerulescens* 372
 I: **caesareus** 269
 II: *caesius* 431
 II: **caesus** 452
 II: *calcarata* 32
 II: *calcaratus* 430
 I: **calceatus** 120, 121

II: *calopiodes* 142
 I: **calvitorsis** 140, 144
 I: *camelus* 331
 I: *caminarius* 342
 I: **campestris** 38, 41
 II: **canaliculata** 404
 I: **canaliculatus** 221
 I: **cancellatus** 60, 64
 II: *candens* 393
 II: **cantharinum** 303
 II: *cantharinus* 223
 I: *cantharoides* 493
 II: *canus* 466
 II: *capitale* 219
 I: *capitatus* 340
 II: **capra** 307
 I: *capra* 330
 I: **caprea** 307
 I: *capreolus* 308
 II: **capucinus** (Bos.) 57
 II: **capucinus** (Lep.) 466
 I: **caraboides** (Cyc.) 51, 52
 I: **caraboides** (Hyd.) 228
 II: **caraboides** (Mel.) 102
 I: **caraboides** (Pla.) 307
 II: *caraboides* (Eno.) 92
 II: *caraboides* (Nal.) 94
 I: *caraboides* (Ten.) 408
 I: *carbonarius* 451
 I: *carbonarius* 297
 II: **carcharias** 197, 198
 II: **cardui** (Aga.) 179, 181
 II: **cardui** (Lix.) 438, 440
 II: *cardui* 447
 I: **carinata** 247, 248
 I: **carinatus** (Aba.) 129, 130
 II: **carinatus** (Min.)
 I: *carinatus* 427
 II: **carinirostris** 446, 448
 II: *carinirostris* 427
 II: *carinthiaca* 246
 II: **cariosa** 27
 II: **carnicola** 136
 II: **carnifex** 374, 377
 II: *carniolica* 43
 I: **carpathica** 77, 79
 II: *carpathica* (Jud.) 237
 II: *carpathica* (Lep.) 256
 II: *carpathica* (Ore.) 390
 II: *carpathica* (Pse.) 219
 II: *carpathica* (Ros.) 290
 I: **carpathicus** (Ath.) 497
 I: **carpathicus** (Del.) 86
 I: *carpathicus* (Car.) 61, 70, 71
 I: *carpathicus* (Tri.) 96
 II: *carpelani* 311
 I: **caspicus** 108, 115
 I: **cassideus** 189, 190
 II: *castanea* 70
 II: **castaneum** 273
 I: **castaneus** 473, 474
 II: *castaneus* 334
 II: *castaneus* 148
 I: **castanipes** 453, 454
 II: **caucasica** 125
 I: **caucasicus** 351
 II: *caucasicus* 296
 II: *cavalairensis* 287
 II: *cejikai* (Chl.) 322
 II: *cejikai* (Lep.) 257
 I: *centrimaculatus* 241
 II: *centrisculpta* 237
 II: *cepelaki* 237
 I: **cephalotes** 100
 II: *cephalotes* 118
 I: **cephalotus** 83
 II: **ceramboides** 69
 II: **cerambyciformis** 238
 II: **cerdo** 292, 293
 I: *cerdo* 277
 II: **cerealis** 376, 384
 I: *cerealis* (Ano.) 353
 I: *cerealis* (Chr.) 385
 II: **cervinus** 58
 I: **cervus** 308
 I: *chalceus* 262
 I: **chalcocephalus** 267
 I: **chalconatus** 201, 202
 I: *chalconotus* 227
 I: *chalusi* 463
 II: *chalybaea* 48
 II: **chalybaeus** (Alo.) 125
 I: **chalybaeus** (Mya.) 126
 I: *chalybaeus* 307
 I: *chalybeatus* 204
 II: *chamomillae* 260
 II: *chapmanni* 311
 I: **chaudoiri** 155, 159
 II: *chevolati* 341
 I: **chiloleuca** 47, 49
 II: *chlamydata* 351
 I: *chlorizans* 307

I: *chlorophanus* (Geo.) 318
 I: *chlorophanus* (Pol.) 458
 I: **chloropterus** 270
 II: *chryseis* 21
 II: **chrysochomus** 419, 420
 II: *chrysogaster* 222
 I: **chrysomelinus** 309
 II: **chrysostigma** 23, 24
 II: **cicatricosus** (Con.) 449
 II: **cicatricosus** (Mel.) 115, 117
 II: *cichorei* 120
 I: *ciliaris* 264
 I: *ciliaris* 264
 I: **cinctella** 380
 I: **cinctus** (Agr.) 19, 21
 I: **cinctus** (Que.) 280, 282
 I: *cinctus* (Hyp.) 482
 I: *cinctus* (Tac.) 293
 II: *cinctus* 297
 II: *cinerarium* 169
 II: **cinerascens** (Isc.) 146
 I: **cinerascens** (Mel.) 453
 II: **cinerea** (Don.) 345, 353
 II: **cinerea** (Opl.) 173
 I: *cinerea* 354
 I: **cinereus** (Dic.) 448
 I: **cinereus** (Gra.) 219, 220
 I: **cinereus** (Pse.) 452, 453
 II: *cinereus* (Das.) 58
 I: *cinereus* (Syn.) 455
 I: **cingulata** 193, 194
 I: **cingulatus** 294
 I: **cinnaberinus** (Amp.) 460, 465
 I: **cinnaberinus** (Cuc.) 417
 I: *cinnamomeus* 490
 I: **circumcinctus** 223, 224
 I: **circumdata** 48, 50
 II: *circumdata* 402
 I: **circumflexus** 223, 224
 I: *circumlineatus* 342
 I: **circumscriptus** 182, 184
 I: *circumscriptus* 500
 I: *claripes* 478
 I: **clathratus** (Car.) 60, 64
 II: **clathratus** (Evo.) 225
 II: **clavipes** (Aeg.) 171
 II: **clavipes** (Don.) 342, 347
 II: **clavipes** (Rop.) 300, 302
 II: *clermonti* (Chl.) 322
 II: *clermonti* (Pla.) 318
 II: *clopi* 242
 II: *cloueti* 311
 I: **clypeata** 429, 430
 I: **clypeatus** 91, 92
 I: *coccinatus* (Amp.) 464
 I: *coccinatus* (Dic.) 423
 II: **coccinea** 131
 II: *coccineus* 297, 298
 II: *coccii* 232
 II: *coecus* 423, 424
 I: **coenobita** 329, 333
 II: **coerulans** 377, 386
 II: *coerulata* 193
 II: **coerulea** (Phy.) 193, 195
 II: *coerulea* (Chr.) 383
 II: *coerulea* (Oed.) 144
 I: *coeruleipennis* 358
 II: *coeruleoviolaceum* 395
 II: *coeruleovirens* 398
 II: **coerulescens** 187, 188
 I: *coerulescens* 135
 I: *coerulescens* (Ago.) 177
 II: *coerulescens* (Agr.) 19
 I: *coerulescens* (Ano.) 373
 II: *coerulescens* (Chr.) 377
 I: *coeruleum* 54
 I: *coeruleus* 481
 I: **cognatus** 260, 264
 II: *colbeani* 316
 II: **collaris** 227
 I: *collaris* 214
 II: *collaris* 421
 II: *colina* 384
 I: *coloratus* 339
 II: **comatus** 472
 II: *combinatus* 322
 II: *communimaculata* 129
 II: *communis* 123
 II: *compacta* 192
 I: *complanatus* 97
 I: *compressus* 276
 I: **comptus** 62, 72
 I: **concinna** 155, 159
 I: *concinus* 202
 I: **concolor** 442
 II: *concoloripennis* 196
 I: *confinis* (Aga.) 208
 I: *confinis* (Ocy.) 273
 II: *confluentium* 170
 I: *conformis* 224
 I: *confusa* (Coc.) 415
 II: *confusa* (Pto.) 13

II: *confusum* 115
 I: *confusus* (Ocy.) 273
 II: *confusus* (Xyl.) 306
 I: **congener** 206, 208
 II: *congener* 25
 I: *conjugata* 435
 I: **conjugatus** 343
 I: *conjuncta* (Can.) 434
 I: *conjuncta* (Cic.) 42
 II: *conjunctomaculata* 237
 II: *conjunctus* 322
 I: *conicicollis* 499
 II: *conlineata* 290
 I: *connata* 42
 II: *connatus* 316
 I: *connexa* 368
 II: *connexa* 364
 I: **connexus** 195
 I: *connexus* 341
 I: *consanguineus* 207
 II: *conspersa* 35
 II: **conspersus** 419, 420
 I: *conspersus* 212
 II: *consobrina* 181
 I: *conspicua* 415
 I: **consputus** 211, 214
 I: **consularis** 155, 159
 I: **continentalis** 217, 218
 I: **contorta** 45, 46
 II: *convexicolle* 171
 I: **convexior** 156, 163
 I: **convexiuscula** 154, 158
 I: **convexus** 61, 67
 I: *cophosoides* 143
 II: *corcirica* 252
 I: **cordatus** 101, 103
 II: **cordiger** 454
 II: **cordigera** 262, 263
 II: **coriaceum** 330, 331
 I: **coriaceus** 60, 63
 II: *coriaceus* 117
 II: *coriacipenne* 166
 II: *coriaria* 372
 II: **coriariarius** 154
 II: **corinthia** 370, 371
 I: *coronata* 355
 II: **coronatus** 463, 464
 II: **corruptor** 426, 428
 II: *costirostris* 447
 II: **corvina** 74
 II: *corvina* 249, 251
 I: *corvinum* 54
 II: **corvus** 426
 II: *coryli* 20
 I: **crassicollis** 453
 II: *crassicollis* 375, 381
 II: **crassipes** 342, 345
 I: *crebrepunctatus* 268
 I: **crenata** 156, 160
 I: **crepitans** 196
 I: *cribratus* 307
 I: **cribricollis** 103, 105
 II: *cribricollis* 444
 II: **crinipes** 422
 I: *crinita* 379
 II: *croatica* 386
 II: **crocata** 119, 121
 I: *croccatus* 467
 II: **croceicollis** 140, 143
 I: *croissandeau* 497
 II: *cruciata* 250
 I: **cruciatus** 479, 480
 I: *crucifera* 369
 I: **cruentus** 281, 285
 I: **cruralis** 182, 184
 I: **crux-major** 191
 II: *csepelensis* 120
 II: **culinaris** 89
 II: **cuprea** (Chr.) 396, 398
 I: **cuprea** (Cte.) 471, 472
 I: **cuprea** (Pro.) 382, 384
 II: *cuprea* 32
 II: *cuprea* 393
 I: *cupreicollis* 386
 II: *cupreomicans* (Cal.) 287
 II: *cupreomicans* (Oed.) 145
 I: *cupreonigra* 384
 I: *cupreonitens* 374
 II: *cupreopurpurea* 386
 I: **cupreus** (Ela.) 82
 I: **cupreus** (Har.) 109, 116
 I: **cupreus** (Poe.) 132, 134
 I: *cupreus* (Ocy.) 273
 I: *cupreus* (Ont.) 266
 II: *cupricollis* 291
 II: *cuprobrunneum* 398
 I: *cuprinus* 183
 II: **curculioides** 149
 II: **curculionides** 176, 177
 II: *curculionides* 149
 I: **cursitans** 157, 164
 II: **cursor** (Oxy.) 221

I: **cursor (Pte.)** 140, 143
 I: **cursorius** 133, 135
 II: *curta* 37
 II: *curvatofasciatus* 315
 II: *curvipes* 90
 II: **cuspidata** 49
 II: **cyanea** 47, 48
 II: *cyanea* 181
 II: *cyaneicollis* 350
 II: *cyanella* 178
 II: *cyaneonigra* 386
 II: *cyanescens* (Agr.) 20
 I: *cyanescens* (Cid.) 494
 II: *cyanescens* (Ore.) 392
 I: *cyaneus* (Agr.) 21
 II: *cyaneus* (Sel.) 481
 II: *cyanicollis* 374
 I: **cyanipennis** 259, 263
 I: *cyanipennis* (Anc.) 431
 I: *cyanipennis* (Can.) 433
 I: *cyanipennis* (Anc.) 431
 II: *cyanipennis* (Ore.) 389
 I: *cyancephala* 375
 I: *cyathigera* 369
 II: *cylindraceum* 272
 II: **cylindrica** 193, 196
 I: **cylindricum** 310
 II: **cylindricus** (Lix.) 438, 440
 II: **cylindricus** (Men.) 90
 I: **cylindricus** (Pte.) 140, 143
 I: *cylindricus* 495

 II: **daghestanica** 74, 75
 II: **dahli** 180, 182
 II: **dahlii** 401, 403
 II: **dalmatica** 74, 75
 I: **dama** 91
 II: *damascensis* 322
 I: **damoetas** 325
 II: *dayremi* 14
 II: *deadurata* 26
 II: **deaurata** 45, 46
 I: *debreiciensis* 398
 II: **decemlineata** 372
 II: *decemmaculata* 34
 II: *decempunctata* (Pac.) 239
 II: *decempunctata* (Str.) 248
 II: *decemsignata* (Jud.) 237
 II: *decemsignata* (Lep.) 257
 I: **decipiens** (Chl.) 182, 184
 I: **decipiens** (Ped.) 168, 169

 II: *decoloripes* 178
 II: *decorata* 13
 II: *decoratus* 308
 II: **decorus** (Mel.) 115, 118
 I: **decorus** (Phi.) 259, 262
 I: **decorus** (Xan.) 288, 289
 II: *deficiens* 201
 I: *deflexus* 503
 II: **degener** 14
 I: *degeneratus* 218
 II: *degradatus* 306
 I: **dejeanii** (Chl.) 181, 183
 I: **dejeanii** (Par.) 97
 II: *dejeanii* 266
 II: *delahoni* (Opl.) 173
 I: *delahoni* (Que.) 283
 I: *delahoni* (Rha.) 427
 I: *deleta* 368
 II: *delta* 247
 I: *denigrator* 499
 I: *denny* 411
 II: *denominata* 288
 II: **dentata** (Don.) 343, 348
 I: **dentata (Dry.)** 195
 I: *dentata* 408
 I: *dentatum* 300
 I: **denticolle** 53
 II: *denticornis* 69
 II: **dentipes** 92, 93
 II: *dentipes* 350
 I: *denudatus* 286
 I: *depauperatus* 285
 II: *depolii* 243
 II: **depressirostris** 432
 I: **depressum** 299
 I: **depressus** (Acr.) 340, 341
 I: **depressus** (Lic.) 189, 190
 II: **depressus** (Pyt.) 148
 I: *depressus* 478
 II: *dereensis* 261
 I: **dermestoides** (Hyl.) 392
 II: **dermestoides** (Nal.) 94, 95
 I: **deserticola** 366
 I: *desertorum* 372
 II: *desertus* 409
 II: *desiderii* 255
 I: *destituta* 42
 II: **detritus** 313
 II: **deubeli** 426
 I: *deuteros* 42
 II: *deyrollei* 216

I: *diabolus* 307
 I: *dichroa* (Ano.) 374
 II: *dichroa* (Lep.) 256
 I: **dichrous** 296
 II: *dieneri* (Chr.) 380
 II: *dieneri* (Hyr.) 123
 II: **differens** 231
 I: **diffinis** 102, 105
 II: *digoniensis* 239
 II: *dilatatum* 330
 I: **dilatatus** 278
 II: *diluta* 398
 I: *dilutimembris* 461
 I: **dilutipes** 362, 365
 I: **dimidiatus** (Dyt.) 223, 224
 I: **dimidiatus** (Har.) 108, 115
 I: *dimidiatus* 498
 II: **dirus** 463, 464
 I: *disapicalis* 37
 II: *discalis* 241
 I: *discicollis* (Alo.) 339
 I: *discicollis* (Mel.) 357
 II: *discicollis* (Ped.) 245
 II: *discoidalis* (Cor.) 232
 I: *discoidalis* 356
 II: *discobiinterrupta* 243
 I: **discoidea** 429
 II: *discoidea* 14
 II: **discolor** 354, 355
 II: *discolor* 100
 II: *discomaculata* 186
 II: *disconotata* 243
 I: *discreta* 429
 II: *disjunctus* 316
 I: **dispar** 367, 369
 II: *dispar* 242
 II: *dissimilis* 176
 I: *distincta* 415
 II: *distincta* 260
 II: *distinctevittatum* 170
 II: *distinctissima* 394
 I: **distinguendus** 110, 116
 I: *divaricata* 415
 I: *diversa* 318
 II: *diversepubescens* 319
 II: *diversesignata* 237
 II: *diversipennis* 245
 II: *diversipes* 284
 II: *diversitarse* 218
 I: *diversus* 116
 II: **dives** 34, 35
 II: *divisa* (Lep.) 257
 II: *divisa* (Par.) 165
 II: *divisa* (Ste.) 252
 II: *divisivittus* 393
 II: *divisus* 160
 II: *dobiachi* 252
 I: **domesticus** 398, 400
 II: *dorsalis* (Ent.) 395
 II: *dorsalis* (Ore.) 394
 II: *dorsata* 28
 I: *dostali* 398
 II: *dreheri* 288
 II: *dromensis* 243
 II: **dryadophilus** 94
 II: **dubia** (Ana.) 259, 260
 I: **dubia** (Ano.) 372
 II: **dubia** (Mel.) 101, 102
 II: **dubia** (Ste.) 183
 I: **dubius** 506
 I: *dubius* 225
 II: **dufouri** 106
 II: *dufouri* 57
 II: *duodecimguttatus* 318
 II: *durabilis* 386
 II: *dzeta* 247
 I: **ebeninus** 260, 264
 II: *ebeninus* 424
 II: *efasciata* 239
 II: *eibessana* 241
 II: *eibessensis* 257
 I: **ejaculans** 196
 I: **elateroides** 469
 I: *elateroides* 505
 I: **elatus** 127, 128
 I: *elatus* 220
 II: *elaverensis* 386
 I: **elegans** 48, 49
 I: *elegans* 289
 I: **elegantulus** (Amp.) 461, 467
 I: **elegantulus** (Lix.) 440, 445
 II: **elephas** 475
 II: *elisae* (Pac.) 241
 II: *elisae* (Ste.) 252
 II: *elongata* 243
 II: *elongatula* 46
 I: **elongatum** 300, 301
 II: **elongatus** (Lix.) 438, 440
 I: **elongatus** (Pte.) 141, 147
 I: **elongatus** (Tac.) 292
 I: **elongatus** (Til.) 397

II: *elongatus* (Agr.) 20
 I: *elongatus* (Amp.) 468
 I: **emarginatum** 174, 177
 I: *emarginatum* 346
 I: *emarginatus* 343
 I: *ephippium* (Amp.) 466
 II: *ephippium* (Phy.) 194
 I: *ephippium* 229
 II: *epipleuralis* 263
 II: *eppelsheimi* 422
 II: *epsilon* 120
 II: *epsylon* 247
 II: **equestre** 168
 I: **equestris** (Ama.) 153, 157
 II: **equestris** (Dor.) 426
 II: *equestris* 404
 I: **equiseti** 448
 II: *equiseti* 341
 I: **eremita** (Dix.) 91
 I: **eremita** (Osm.) 385
 I: *eremita* 437
 I: *erichsoni* 297
 I: **erichsonii** 430
 II: *erivanica* (Aga.) 182
 II: *erivanica* (Obe.) 186
 I: *erivanus* 456
 I: **errans** 371, 372
 II: **erratica** 238, 240
 I: **erraticus** 338
 I: **erratus** 168, 169
 II: **erythrocephala** (Epi.) 114
 II: **erythrocephala** (Obe.) 184, 186
 I: *erythrocephala* 77
 II: **erythrocnemus** 116
 II: **erythroptera** 261, 262
 I: **erythropterus** 269
 I: *erythropterus* 135
 I: *escheri* 60, 62
 II: *escudei* 244
 II: *eta* 247
 I: *etelkae* 144
 I: **etruscus** 93
 II: **eugeniae** 172
 II: *eugeniae* 99
 II: *eumelas* 15
 II: **euphorbiae** 184, 187
 I: **eurynota** 156, 161
 II: *evittata* 387
 II: **excavatus** 467, 468
 I: **excellens** (Car.) 62, 71
 II: **excellens** (Pse.) 219
 II: **excisus** 416, 417
 II: **excoriatus** 449
 II: **exornatum** 165, 166
 II: *expectata* 386
 I: *exscutellata* 368
 I: **exsoletus** 211, 214
 I: *exsuturalis* 42
 II: *extellae* 200
 I: *extensus* (Car.) 68
 II: *extensus* (Niv.) 236
 II: *externejuncta* 372
 I: *externepunctata* 415
 II: *externopunctata* 243
 I: *extorris* 356
 II: *extrema* 243
 I: *fabriciana* 383
 I: **fabricii** 58, 66
 I: *fabricii* 37
 I: *faeculentus* 497
 I: *fageti* 284
 II: *fagi* 23
 II: *fagniezi* 44
 II: *fairmairei* 357
 I: *falaciosus* 274
 II: **fallax** 86, 87
 I: *fallax* 98
 II: *fallax* 374
 I: **falcifer** 275, 277
 I: *faldermanii* 342
 I: **famelica** 157, 163
 I: **fasciata** 450
 II: *fasciata* 104
 I: *fasciata* 368
 I: *fasciaticollis* 220
 II: **fasciatum** 332, 334
 II: **fasciatus** (Bot.) 452
 I: **fasciatus** (Tri.) 388
 I: *fasciatus* (Aph.) 343
 I: *fasciatus* (Cor.) 16
 II: **fasciculatus** 326, 327
 I: *fascifer* 239
 II: *fastidiana* 385
 I: *fastuosa* 383
 I: *fastuosus* (Car.) 71
 I: *fastuosus* (Har.) 109, 116
 II: *fauconeti* 306
 I: *fauconetti* (Ano.) 319
 II: *fauconetti* (Pac.) 239
 I: **favarius** 401, 402
 II: **femoralis** (Oed.) 140, 142

II: **femoralis** (Ped.) 86, 87
 I: *femoralis* (Mel.) 357
 II: *femoralis* (Oed.) 143
 II: **femorata** (Cor.) 230
 II: **femorata** (Oed.) 142, 144
 II: *femorata* 45
 II: **femoratus** (Lam.) 287
 II: **femoratus** (Rop.) 300, 302
 II: *fenestrata* 237
 I: **fenestratus** 201, 203
 I: *fenestratus* 207
 II: *fenestratus* (Oxy.) 221
 I: *fenestratus* (Que.) 286
 II: *fennica* 173
 II: **ferea** 183
 I: *ferrugatulus* 463
 I: *ferrugatus* 463
 I: *ferrugatus* (Amp.) 463
 II: *ferrugatus* (Lix.) 442
 I: **ferruginea** (Ost.) 409
 II: **ferruginea** (Ulo.) 89
 II: *ferruginea* (Gon.) 70
 II: *ferruginea* (Ste.) 251
 II: **ferrugineus** (Ano.) 137, 138
 I: **ferrugineus** (Ela.) 456
 I: *ferrugineus* (Chl.) 325
 I: *ferrugineus* (Cid.) 494
 II: *ferruginipes* (Cly.) 310
 II: *ferruginipes* (Tet.) 273
 II: **ferus** 274, 275
 I: *festinans* 146
 II: **festiva** (Myl.) 119, 121
 II: **festiva** (Ova.) 34
 I: **festivus** 181, 183
 II: *festivus* 148
 II: *festucae* 356
 I: **fieberi** 382, 383
 II: **figuratus** (Chl.) 321, 323
 I: *filicti* 498
 I: **filiformis** 455
 I: *filiformis* 143
 II: **filum** 178
 II: **fimbrialis** 374, 377
 I: **fimetarius** 343, 344
 I: *fimicola* 318
 II: **findeli** 469, 470
 II: *findeli* 378
 I: **findelii** 140, 144
 I: **fischeri** 36
 I: **fissicornis** 329, 334
 II: **flava** 126
 II: *flava* 126
 I: **flavescens** 107, 113
 I: *flavescens* 476
 II: *flavescens* (Cor.) 230
 I: *flavescens* (Iso.) 507
 II: *flaviana* 188
 II: *flavicollis* 341
 I: **flavicornis** (Har.) 112, 119
 II: **flavicornis** (Ste.) 285, 286
 II: *flavicornis* 102
 I: *flavicornis* 488
 II: *flavicus* 143
 II: *flavidovittatum* 171
 II: **flavimana** 231, 232
 I: **flavipennis** (Ani.) 367, 370
 II: **flavipennis** (Omo.) 71
 I: **flavipes** (Chl.) 182, 185
 I: **flavipes** (Hyd.) 228
 II: **flavipes** (Oed.) 140, 143
 I: *flavipes* 326
 II: *flavipes* 285
 I: **flavocinctus** 288
 I: *flavocinctus* 224
 II: **flavofasciata** 13
 II: *flavoguttata* 12
 II: *flavoinclusa* 243
 II: *flavopunctata* 41
 I: *flavothrix* 403
 II: *flavum* 237
 II: **flavus** 73
 I: *flavus* 475
 II: **floralis** 313, 318
 II: *floralis* 121
 II: **florentinus** 15, 16
 I: *floricola* 415
 I: **foetens** 343, 344
 II: *fontanae* 322
 II: *fontinalis* 392
 I: **fontisbellaquei** 420
 II: **formaneki** 47, 48
 I: **formicarius** 406
 I: **fossor** 337
 I: *fossor* 241
 II: **foveicollis** 407
 I: **foveolatus** 140, 144
 I: *foveolatus* 318
 II: *foudrasi* 173
 I: *fracta* 40
 I: **fracticornis** (Gyr.) 288
 I: **fracticornis** (Ont.) 329, 333
 II: *fraudulenta* 389

II: *fraudulentum* 301
 II: *freyi* 315
 II: *frieseri* 375, 380
 I: *frigidus* 208
 II: *frigidus* 72
 II: **frischii** 52, 56
 I: *frischii* 372
 I: *fritschi* 374
 I: *frivaldskyanus* 63
 II: *frivaldszky* 122
 I: **froelichii** 107, 114
 I: **frontalis** 211, 213
 I: *fruticola* (Ani.) 367
 I: *fruticola* (Cha.) 365
 II: **fugax** 303
 I: *fugax* 484
 II: *fulgens* 385
 II: *fulgida* 326
 I: **fulgidus** (Gau.) 287
 I: **fulgidus** (Que.) 281, 284
 I: **fuliginosus** (Ily.) 201, 203
 I: **fuliginosus** (Que.) 281, 285
 I: **fullo** 357
 I: **fulva** (Ama.) 155, 160
 I: **fulva** (Rha.) 426
 II: *fulva* 127
 II: **fulvicollis** 137, 138
 II: *fulvicollis* (Chl.) 324
 I: *fulvicollis* (Evo.) 326
 II: *fulvilabris* 245
 I: **fulvipenne** 300, 301
 I: *fulvipenne* 290
 II: **fulvipennis** (Euz.) 127, 128
 I: **fulvipennis** (Ocy.) 271, 273
 II: *fulvipenne* 171
 II: *fulvipennis* (Cor.) 232
 I: *fulvipennis* (Hyl.) 393
 I: **fulvipes** (Ama.) 155, 159
 I: **fulvipes** (Pla.) 267
 I: *fulvipes* 454
 I: *fulvipillis* 277
 I: *fulvipterus* 326
 I: *fulviregulus* 463
 II: *fulvopilosa* 250
 II: **fulvum** 166
 II: *fulvum* 325
 I: **fulvus** 326
 II: *fulvus* 424
 I: **fumarius** 260, 264
 I: **fumatus** 281, 286
 I: *fumigatus* 338
 I: *funebri* 353
 II: **funereus** 161
 I: **funesta** 380
 II: **furcata** 30, 31
 II: **furcifer** 324, 325
 I: **fusca** (Ama.) 157, 164
 I: **fusca** (Can.) 432, 434
 II: *fusca* 66
 I: *fusca* (Cyl.) 47
 I: *fusca* (Mal.) 359
 I: *fusca* (Mel.) 350
 I: **fuscatus** 271, 273
 I: **fusciceps** 453
 I: *fuscicollis* 356
 I: *fuscicornis* 426
 I: **fuscipalpis** 112, 119
 II: *fuscipenne* 168
 I: *fuscipennis* 264
 I: *fuscipennis* 330
 I: **fuscipes** (Cal.) 168
 I: **fuscipes** (Hyd.) 227, 228
 I: **fuscipes** (Mel.) 453
 I: **fuscipes** (Neb.) 77, 79
 I: *fuscipes* 272
 I: *fuscipes* 227
 II: *fuscoaenea* 390
 I: *fuscofemoratus* 268
 II: *fuscofumosus* 430
 II: **fuscum** 273
 I: **fuscus** 209
 II: **fussianus** 426
 II: *gabilloti* 246
 II: *gabrieli* 324
 I: *gabrieli* 449
 II: *gabrielis* 389
 II: *gaertneri* 390
 I: *gagates* (Acr.) 341
 I: *gagates* (His.) 234
 II: **gages** 83
 II: *gallica* 201
 II: *gallicus* (Lic.) 57
 I: *gallicus* (Tri.) 390
 II: *gallicus* 20
 II: **galloprovincialis** 163, 164
 II: *gamma* (Myl.) 120
 II: *gamma* (Str.) 247
 I: *gammeli* 40
 I: **ganglbaueri** 196
 I: *ganglbaueri* 328
 II: *ganglbaueri* (Iso.) 320

II: *ganglbaueri* (Pur.) 296
 II: *gasaturica* 252
 II: *gaubili* 379
 II: *gazella* 310
 II: *gazella* 311
 I: *gebieni* 42
 I: **gebleri** 154, 158
 I: *gebleri* 184
 II: *geminata* 290
 II: *gennadii* 160
 II: **geniculatus** 426, 428
 II: *geniculatus* (Pac.) 235
 II: *geniculatus* (Ste.) 286
 I: **geminum** 300, 301
 II: **gemmatus** 426, 428
 I: **geoffroyi** 322
 II: *georgiana* 251
 I: *gerardi* 467
 II: *gerhardii* 381
 I: **germanica** 45, 46
 I: **germanicus** 237, 238
 I: **germanus** (Dia.) 92
 II: **germanus** (Lix.) 464, 465
 I: *germanus* (Alo.) 340
 I: *germanus* (Sel.) 481
 II: **gibba** 369, 371
 II: **gibbosus** (Chl.) 416
 I: **gibbosus** (Euo.) 328
 I: *gibbosus* 68
 I: **gibbulus** 329, 332
 I: *gibbus* 151
 II: *gigantea* 32
 II: **giganteus** 406
 I: **gigas** 60, 63
 II: *gilvimana* 196
 II: *giraudi* 250
 I: *gisellae* 177
 I: **glabratus** (Byr.) 411, 412
 I: **glabratus** (Car.) 61, 68
 II: **glabratus** (Poe.) 333, 334
 II: **glabrirostris** 464, 465
 I: **glacialis** 171, 172
 I: *glauca* 353
 II: *glaucopterum* 219
 II: **glaucus** (Con.) 449
 II: **glaucus** (Phy.) 429, 430
 I: **globicollis** 479, 482
 II: **globipennis** 376
 II: **globosa** 375
 II: **globulicollis** 295, 297
 I: **globulifer** 276, 277
 II: **gloriosa** 389, 393
 I: **glycerus** 461, 468
 II: **goettingensis** 370, 372
 I: **gracilicollis** 474, 475
 II: *gracilicorne* 218
 I: *gracilior* 68
 I: **gracilipes** 173, 174
 II: **gracilis** (Axi.) 303
 II: **gracilis** (Cal.) 284
 I: **gracilis** (Ood.) 186, 187
 I: **gracilis** (Pte.) 142, 149
 II: **gracilis** (Xan.) 136
 II: *gracilis* 178
 I: *gracilis* 502
 II: *graeca* 246
 I: **graecus** 60, 63
 I: **gramineus** 446
 II: **graminicola** 416, 417
 I: *graminicola* 489
 II: **graminis** 377, 385
 II: *graminis* 404
 II: **granicollis** 426
 I: *graniger* 64
 I: *granulatus* 190
 II: **granulipennis** 412
 I: *granulipennis* 285
 I: **grapii** 210, 212
 II: *gravei* 216
 I: *gravidus* 479
 II: *grenieri* 248
 II: *grisea* (Phy.) 194
 II: *grisea* (Sap.) 202
 II: *griseipes* 232
 I: *griseola* 364
 I: *grisescens* (Agr.) 450
 II: *grisescens* (Ops.) 188
 II: *grisescens* (Sap.) 199
 II: **griseus** (Aca.) 174, 175
 II: **griseus** (Cha.) 456
 I: **griseus** (Pse.) 121, 122
 II: **griseus** (Tri.) 326, 327
 I: *griseus* 216
 I: *guerini* 400
 II: *guillemonti* 256, 257
 II: *gullo* 55
 I: **gurgistanus** 487
 II: *guttata* 268
 I: **guttatus** 205, 207
 I: **guttiger** 202, 203
 II: *gyllenhali* (Hyc.) 122
 I: *gyllenhali* (Neb.) 81

II: *gyorffyi* 123
 II: **gypsophilae** 375, 379

 I: **haematodes** 417
 I: *haematodes* 475
 I: **haemipterus** 441
 II: **haemoptera** 375, 382
 I: **haemorrhoidalis** (Ath.) 496, 497
 II: **haemorrhoidalis** (Bup.) 38, 40
 II: **haemorrhoidalis** (Der.) 53, 55
 I: *haemorrhoidalis* 430
 II: *haemorrhoidalis* 395
 II: *hajnyi* 289
 I: **halensis** 167
 II: **halophila** 84, 85
 I: **hampei** 62, 72
 I: **haroldi** 265, 266
 I: *hassani* 42
 I: *havelkai* 398
 I: *hebraea* 414
 II: *heeri* 393
 II: **helopioides** (Ood.) 186, 187
 II: **helopioides** (Ped.) 86, 87
 II: *helvetica* 237
 I: **hemipterus** 385
 II: *henoni* 316
 II: **herbacea** 377, 386
 II: **herbsti** 321, 323
 II: *herculus* 390
 II: *heroicus* 306
 II: *heros* 306
 I: *heydeni* (Gno.) 386
 I: *heydeni* (Pte.) 149
 I: **heyeri** 473
 II: *heyrovskyana* (Jud.) 237
 II: *heyrovskyana* (Lep.) 256
 II: *heyrovskyana* (Pac.) 239
 II: *heyrovskyella* 258
 II: *heyrovskiyi* (Cly.) 311
 II: *heyrovskiyi* (Cyr.) 308
 II: *heyrovskiyi* (Pac.) 241
 II: *heyrovskiyi* (Pla.) 315
 II: *heyrovskiyi* (Ros.) 288
 II: *heyrovskiyi* (Xyl.) 306
 II: *hibernacea* 385
 II: *hilleri* 341
 I: **hippocastani** 354, 355
 II: **hirsuta** 269, 270
 II: **hirsutula** 189
 I: **hirsutulus** 96, 97
 II: **hirta** (Lag.) 76

 II: **hirta** (Tro.) 378, 379
 I: **hirtella** 376
 I: *hirtella* 379
 I: **hirtipes** 107, 114
 I: **hirtus** (Emu.) 264
 I: **hirtus** (Hem.) 502
 I: *hirtus* 407
 I: **hispanus** 327
 I: **hispidus** 312
 II: *histrionis* 187
 I: **hoffmansegi** 188, 189
 II: *hlarvkai* 256
 I: *holdhausi* 61, 67
 II: **holosericea** (Cor.) 231
 I: **holosericea** (Mal.) 358
 II: **holosericea** (Pil.) 189
 II.: **holosericeum** 167, 168
 II: *holtzi* 252
 I: **honestus** 111, 118
 I: **horticola** 375
 I: **hospes** 106, 113
 II: *hoverlana* 239
 II: *hubentali* 225
 II: *huguesi* 45
 I: **humator** 237, 238
 II: **humeralis** (Cor.) 230, 231
 I: **humeralis** (Cym.) 192, 193
 II: **humeralis** (Lab.) 359, 361
 I: **humeralis** (Tac.) 292, 293
 I: *humeralis* (Met.) 429
 I: *humeralis* (Poe.) 335
 I: *humeralis* (Ano.) 373
 I: *humeralis* (Cte.) 472
 I: *humeralis* (Mel.) 357
 II: *humeralis* (Pla.) 316
 II: *humeralis* (Rha.) 219
 II: *humerifera* 239
 II: *humerodisjuncta* 258
 II: *humerolateralis* 323
 II: *humeronudum* 166
 I: *humerosignatus* 489
 I: **hungarica** (Ant.) 45
 I: **hungarica** (Hop.) 362, 364
 I: **hungarica** (Pro.) 382
 II: *hungarica* 402
 I: *hungarica* (Ani.) 368
 II: *hungarica* (Chr.) 378
 I: *hungarica* (Cic.) 40
 II: *hungarica* (Obe.) 186
 II: *hungarica* (Pac.) 241
 I: **hungaricus** (Car.) 60, 63

I: **hungaricus** (Che.) 324, 325
 I: **hungaricus** (Chl.) 322
 II: **hungaricus** (Mel.) 115, 117
 II: **hungaricus** (Oti.) 423
 I: **hungaricus** (Pte.) 141, 145
 I: *hungaricus* 239
 I: *hyalinus* 398
 I: *hybneri* 217
 I: **hybrida** 39, 43
 II: *hydrocharis* 353
 I: **hydrochoeris** 339
 I: **hypocrita** 173, 177
 I: *hypopigidialis* 344

 II: **icterica** 193, 194
 II: *ictericum* 217
 I: **idiota** 346
 I: *igne* 383
 II: *ignita* 393
 I: **ignitum** 126
 II: *igniventris* 25
 I: *ignoscus* 73
 I: **illigeri** (His.) 233
 I: **illigeri** (Hyb.) 336
 II: **illigeri** (Pli.) 470, 471
 I: *illyrica* 434
 I: **illyricus** 329, 330
 I: *ilsia* 356
 II: **immaculata** 126, 127
 II: *immaculata* (Cas.) 404
 II: *immaculata* (Lep.) 466
 II: *immaculata* (Pac.) 239
 II: *immaculata* (Ste.) 251
 II: *immaculata* (Sti.) 263
 I: *immaculatus* (Amp.) 466
 I: *immaculatus* (Can.) 434
 I: *immaculatus* (Gno.) 386
 I: *immaculatus* (Ont.) 335
 II: *immaculatus* (Ova.) 35
 I: *immaculicollis* 434
 I: *immarginata* 368
 I: *immunis* 203
 I: *impalens* 499
 II: *imperfecta* 248
 II: *implagiata* 190
 II: *impunctata* 243
 II: **impressa** 344, 345
 I: **impressum** 173, 175
 I: **impressus** 479, 480
 I: *impressus* (His.) 234
 I: *impressus* (Que.) 282

 I: *impressus* 482
 II: *impunctata* (Ops.) 99
 II: *impunctata* (Par.) 266
 II: *inaequalis* 29
 I: *inaequalis* 472
 I: *inapicalis* 430
 II: *inapicale* 218
 II: *inbasalis* (Cly.) 310
 II: *inbasalis* (Cyr.) 308
 II: *inbasalis* (Pla.) 315
 II: *inbasalis* (Xyl.) 306
 I: **incanus** 483
 I: *incerta* (Ano.) 373
 II: *incerta* (Oed.) 143
 I: **inclinans** 295
 II: *inclusopunctata* 243
 I: *incognita* 155, 159
 I: *incola* 455
 I: *incompsus* 72
 II: *inconstans* (Ste.) 311
 II: *incontaminata* 398
 II: *incredibilis* 289
 I: *indecorus* 343
 II: *inermis* 326
 I: *indistinctus* 323
 I: *infidelis* 161
 II: *infensis* 324
 II: *inframaculata* 40
 II: *infrecvens* (Jud.) 237
 II: *infrecvens* (Lep.) 257
 II: *infuscatum* 216
 I: **infuscatus** 478
 I: *infuscatus* 213
 I: *infuscatus* 332
 I: **ingenua** 157, 163
 II: *inhastata* 263
 II: *inhumeralis* 232
 II: *inlateralis* 320
 II: *inoculata* 185
 I: *inopinatus* 498
 II: *inoptata* 99
 II: *inovescens* 290
 II: *inovescensis* 243
 I: **inquinatus** 141, 146
 I: **inquisitor** (Cal.) 53
 II: **inquisitor** (Rha.) 215, 217
 II: *inscripta* 192
 II: *inscriptus* 319
 I: *insignaticollis* 435
 I: *insolatus* 214
 II: *insolita* 14

- I: **instivus** 478
 II: **insubricus** 299, 301
 I: *insularis* 313
 II: *intercapilatus* 296
 II: **intermedia** 26
 II: *intermedia* (Ant.) 46
 II: *intermedia* (Lep.) 258
 II: *intermedia* (Obe.) 187
 II: *intermedia* (Pla.) 356
 I: **intermedius** 258, 261
 I: *intermedius* (Gra.) 220
 I: *intermedius* (Hyd.) 228
 I: *intermedius* (Nic.) 242
 II: *intermedius* (Ste.) 286
 II: *intermixta* 247, 248
 I: *internepunctata* 415
 I: *interpositus* 497
 II: **interrupta** 401, 402
 II: *interrupta* 402
 I: *interrupta* 368
 II: *interrupteconnatus* 316
 I: *interruptefasciatus* 404
 I: *interruptestriatus* 144
 I: **interruptus** 238, 241
 I: *interruptus* (Aph.) 344
 II: *interruptus* (Chl.) 323
 II: *interruptus* (Cly.) 310
 II: *interruptus* (Her.) 160
 I: *interruptus* (Tri.) 403
 II: *intersedens* 252
 II: **intricata** 388, 390
 II: *intricata* 391
 I: **intricatus** 61, 62
 I: *intricatus* 292
 I: **inunctus** 482
 II: *inundata* 404
 II: *inustus* 286
 I: **investigator** 238, 241
 I: **irregularis** 58, 66
 II: **iridis** 438, 440
 II: *irritans* 425
 II: *italica* 240

 II: *jakovlevi* 307
 II: *janaceki* (Chr.) 398
 II: *janaceki* (Ore.) 389
 I: *janneri* 283
 II: *janthina* 181
 I: *janthina* 374
 I: *jaqueti* 403
 I: *javorinae* 400

 I: **jeannei** 271, 272
 I: **jejunus** 497, 501
 II: *jesatkoi* (Lep.) 257
 II: *jesatkoi* (Sti.) 264
 I: **jockischi** 76, 77
 I: *johanni* 42
 II: *jota* 248
 I: *jucundus* 485
 I: *jugoslavicus* 401
 II: *juncorum* 390
 I: **jurinei** 140, 142, 148
 I: *juvenilis* (Acr.) 341
 I: *juvenilis* (Acr.) 341

 II: **kaehlereri** 295
 II: *kafcana* 383
 I: *kafcanus* 500
 II: *kalavritata* 240
 II: *kannabei* 315
 II: *kappa* 248
 I: *karamani* (Hop.) 364
 II: *karamani* (Pur.) 296
 II: *karpathica* 123
 I: **kaszabi** 86
 I: **kaufmani** 126
 II: **kaufmanni** 462
 II: *kavani* 201
 II: *kelchi* 310
 II: *keili* 181
 II: **kelecsenyii** 422
 I: **kervillei** 433, 437
 I: *kiesenwetteri* 287
 I: *kiessenwetteri* 203
 I: **kindermanni** 329, 330
 II: **kirby** 179
 II: *klenkai* 218
 II: **knoketi** 47
 I: **kokeilii** 138, 140, 145
 II: *kodymi* 247
 I: *kolbeanus* 342
 I: **kollari** (Car.) 62, 73
 II: **kollari** (Dor.) 426, 427
 II: **kollari** (Lei.) 329
 II: *kolosovi* 257
 I: *koltzei* 37
 II: *komareki* 241
 I: *komineki* 95
 II: *konowi* 377
 I: *korbeli* (Col.) 338
 II: *korbeli* (Pse.) 219
 II: *korbeli* (Ros.) 290

I: *kotulae* 221
 I: **koyi** 133, 136
 II: *kozlovsky* 311
 I: *kraatzi* (Cic.) 40
 II: *kraatzi* (Ste.) 286
 II: *kratteri* 26
 II: *kruperi* 37
 II: *krupkai* 311
 I: **krinickii** 178
 II: *ksi* 248
 II: *kubanica* 249
 II: *kudlai* (Car.) 167
 II: *kudlai* (Xyl.) 307
 II: **kuesteri** 377
 I: **kulti** 155, 159
 II: *kulti* 240
 II: *kulzeri* 315
 I: *kuntzei* 47
 I: **kuntzeni** 272, 275

 II: *labiata* 245
 I: *labiatus* 232
 I: *lacoï* (Cic.) 42
 II: *lacoï* (Ros.) 290
 II: *lacordairei* 356
 I: *lacustris* 203
 I: *laesus* 503
 I: *laeticeps* 289
 I: *laetipes* 406
 II: *laeetomentosum* 167
 I: **laeviceps** 97, 98
 I: **laevicollis** (Phi.) 258, 261
 I: **laevicollis** (Tri.) 96
 I: *laevicollis* 261
 II: *laevicollis* (Aro.) 290
 II: *laevicollis* (Cer.) 293
 II: *laevicollis* (Chr.) 379
 II: **laevicostriatus** 94
 I: **laevigata** (Abl.) 246
 II: **laevigata** (Xyl.) 100
 I: **laevigatus** (Aci.) 99
 I: **laevigatus** (Par.) 83
 I: *laevigatus* 282
 I: **laevipes** 110, 117
 II: *laevis* 67
 II: *laevis* 222
 II: **laeviuscula** 363, 364
 I: *laeviuscula* 323
 I: *laevus* 232
 II: **lama** 309, 311
 II: *lamda* 249

 II: **lamed** 224
 II: *lamina* 379
 I: **laminatus** 258, 260
 II: *lanceolata* 250, 251
 II: *landoisi* 268
 II: *lapaensis* 324
 II: **lapathi** 433
 II: **laportei** 28, 29
 II: **lardarius** 52, 54
 II: *larvata* 107
 I: **lata** (Ale.) 252
 I: **lata** (Ani.) 367, 370
 II: *latealbovittatum* 167
 I: **latebricola** 267
 II: *latefasciatum* 216, 217
 I: *latemarginatus* 339
 II: *lateniger* 329
 II: *latenotata* 258
 I: *lateraliconjugata* 37
 I: **lateralimarginalis** 225
 II: **lateralis** (Lix.) 429, 442
 II: **lateralis** (Oed.) 141, 144
 I: **lateralis** (Que.) 280, 282
 I: *lateralis* (Neb.) 80
 I: *lateralis* (Pod.) 425
 II: *latereductus* 323
 I: *laterimarginalis* 225
 I: *latestriatus* 73
 II: *latesuturata* 251
 I: **laticollis** 100, 103
 I: *laticornis* 332
 II: *latifasciata* 256
 II: *latefasciatus* 323
 I: **latissimus** 222, 223
 I: **latitans** 211, 214
 I: **latus** (Har.) 110, 118
 II: **latus** (Lar.) 446, 447
 I: **latus** (Sel.) 479
 I: *latus* 207
 I: *latus* 131
 I: *leachi* 297
 II: *lectoria* 245
 II: *lederi* 311
 II: *lehasi* 256
 II: *lehotensis* 252
 II: *lekesi* 308
 II: **lentus** 457, 458
 II: *lemnæ* 350
 II: **leonhardi** 24
 I: *lepaigei* 506
 I: **lepidopterus** 451

I: **lepidus** 133, 135
 II: *leprieuri* 13
 II: **lepturoides** 70, 71
 I: *letzneri* (Lat.) 301
 II: *letzneri* (Lep.) 258
 I: *letzneri* (Ore.) 390
 II: **lethifera** 84, 85
 II: **leucaspis** (Aga.) 178
 II: **leucaspis** (Mor.) 104
 I: *leucophaenus* 497
 I: *leucophaeus* 500
 I: *leucophaeus* 497
 I: **leucophthalmus** 170
 I: **levicollis** 281, 285
 II: *libidinosa* 237
 II: *lichteneckerti* 120
 I: *liebei* 288
 II: **ligustici** 420, 421
 II: **limbata** 374, 378
 II: *limbata* 350
 II: *limbata* (Ana.) 261
 II: *limbata* (Cor.) 233
 II: *limbatipennis* 275
 II: *limbatum* 218
 II: *limbopunctatus* 114
 I: *limitinus* 338
 I: **linearis** (Den.) 491, 492
 II: **linearis** (Lix.) 440, 444
 II: **linearis** (Obe.) 184, 185
 I: **linearis** (Xan.) 288, 290
 II: *linearis* (Agr.) 22
 I: *linearis* (Ath.) 499
 II: *linearis* 23
 I: **lineata** (Bli.) 376
 I: **lineata** (Cym.) 193, 194
 II: *lineata* (Mac.) 341
 I: *lineata* (Met.) 430
 II: *lineata* (Ros.) 290
 II: *lineatum* 171
 I: **lineatus** (Agr.) 487, 491
 I: **lineatus** (Byr.) 411, 412
 II: **lineola** 18, 21
 II: *lineola* 193
 I: *lineola* 194
 I: **linnaei** 61, 69
 I: *lippii* 70
 II: *lissahorensis* 389
 II: *litigiosa* 29
 II: *litigiosa* 269
 II: **litigiosum** 168
 I: **litigiosus** (Agr.) 487, 488
 I: **litigiosus** (Har.) 110, 117
 I: **littoralis** (Cal.) 36, 37
 I: **littoralis** (Nec.) 243
 I: **littoralis** (Pae.) 298
 II: *littoralis* 297
 I: *liturata* 438
 II: *laturatum* 216
 I: **livens** 171
 I: *livens* 492
 I: **livida** (Can.) 432, 437
 I: **livida** (Neb.) 77, 80
 II: **livida** (Pse.) 268
 I: *lividibasis* 341
 I: *lividipennis* (Que.) 282
 II: *lividipennis* (Ste.) 286
 II: *lividipennis* (Xyl.) 100
 II: **lividum** 332, 334
 II: *livonica* 385
 II: *lomnickii* 371
 II: *longevitta* 123
 I: *longiceps* 290
 I: *longiceps* 290
 I: **longicollis** 431, 433
 I: *longicollis* 501
 I: *longicollis* 397
 I: **longicornis** 280, 283
 I: *longipennis* 454
 II: *longipes* 361
 II: **longiventris** (Dor.) 426
 I: **longiventris** (Lim.) 178
 I: **longiventris** (Xan.) 288, 290
 I: *longula* 380
 II: *longulus* 164
 I: *lucens* 264
 II: **lucida** 39, 360
 I: *lucida* 415
 I: **lucidus** 329, 334
 I: *luctuosa* 379
 II: *luctuosus* 57
 I: *luetgensii* 42
 II: *luganensis* 54
 I: **lugens** (Ago.) 173, 176
 I: **lugens** (Bod.) 342
 I: **lugens** (Meg.) 458
 II: *lugens* 28
 II: **lugubris** (Per.) 27
 I: **lugubris** (Pro.) 381, 382
 II: *lugubris* (Lep.) 257
 II: *lugubris* (Mel.) 357
 II: *lugubris* (Ore.) 393
 II: *lugudensis* 255

I: **lunaris** 327
 I: *lunatus* 234
 I: **lunicollis** 156, 162
 I: *luniger* 415
 II: **luperus** 69
 I: *luridipes* 448
 II: *lurida* (Oed.) 142, 144
 II: *lurida* (Pid.) 226
 I: **luridus** 340, 341
 II: *luristanicus* 314, 317
 I: **lusitanica** 440
 II: *lusitanica* 348
 I: **lutea** 426
 II: *lutabasal* 317
 I: *luteiceps* 437
 I: *luteipes* (Can.) 434
 I: *luteipes* (Lat.) 300
 II: *luteointerrupta* 120
 II: *luteonotatus* 186
 II: *lutetianum* 219
 II: **lutosa** 78
 I: *lythropterus* 465

 II: *macedonica* (Pac.) 241
 II: *macedonica* (Phy.) 194
 II: *macedonicus* 335
 I: **macer** 141, 147
 II: *machulkai* 243
 I: *macilata* 375
 I: **macrocephalus** 272, 274
 II: **macropus** (Rop.) 300, 302
 II: **macropus** (Tit.) 366
 II: *macularis* 108
 II: **maculata** 242
 II: *maculata* (Bup.) 41
 II: *maculata* (Cas.) 404
 II: **maculatus** (Der.) 52, 53
 I: **maculatus** (Pla.) 204
 I: *maculatus* (Euo.) 326
 I: *maculatus* (Ont.) 332
 I: *maculicollis* (Rha.) 213
 I: *maculicollis* (Str.) 249
 II: **maculicornis** (Aga.) 179, 181
 II: **maculicornis** (Par.) 265
 I: *maculicornis* 170
 I: *maculithorax* 431
 I: *maculosa* (Coc.) 415
 II: *maculosa* (Sap.) 200
 II: *magdalenae* 223
 I: *magdolnae* 398
 II: *magica* 41

 I: **magnicollis** 75
 I: **magnifica** 415
 I: *magnificus* 73
 I: *magyarica* 44
 II: **major** 203, 204
 I: *major* 487
 I: **majuscula** 155, 160
 I: *malachiticus* 61, 65
 II: *maltiarensis* 237
 II: **manca** 45, 46
 II: *manicata* 378
 I: *maninae* 42
 I: **mannerheimi** 260, 264
 II: *marani* (Pac.) 239
 II: *marani* (Sti.) 264
 II: **marcasitica** 375, 381
 I: *marci* 393
 I: **marginalis** (Car.) 61, 68
 I: **marginalis** (Dyt.) 223, 224
 II: *marginalis* (Chr.) 378
 I: *marginalis* (Poe.) 135
 II: **marginata** 344, 350
 I: *marginata* (Amp.) 350
 II: *marginata* (Eur.) 44
 II: *marginata* (Oed.) 144
 I: *marginata* (Ano.) 373
 I: *marginata* (Mel.) 357
 II: *marginata* (Pac.) 225
 I: **marginatum** 173, 174
 I: **marginatus** 258, 260
 II: *marginatus* (Ani.) 223
 I: *marginatus* (Ont.) 333
 II: *marginellus* 178
 I: *marginellus* 494
 II: *margineprolongatus* 308
 II: *marginicollis* 227
 I: *markeli* 426
 II: *mariae* 297
 II: **mariana** 26
 II: *mariana* 33
 I: *mariannae* 398
 II: *mariei* 120
 I: **maritima** 38, 43
 II: *maritimus* 312
 II: *marmarosensis* 383
 I: *marmorata* 382
 II: *marrocana* 187
 II: *marthae* 188
 II: *martialis* (Pac.) 239
 II: *martialis* (Pla.) 316
 II: *massiliensis* 324

II: *matejkai* 239
 I: *matinai* 283
 I: *maura* 368
 I: **mauritanicus** 408
 I: **maurus** 281, 284
 II: *maurus* 457
 II: **maxillosum** 455
 I: **maxillosus** (Cre.) 264
 I: **maxillosus** (Oxy.) 296
 I: *maxillosus* 274
 II: *medea* 267
 I: *medioconjugata* 37
 II: *mediodisjuncta* (Lep.) 258
 II: *mediodisjuncta* (Str.) 249
 II: *medioexterneconjugata* 120
 II: *mediofasciata* 239
 II: *mediofasciatum* 218
 II: *medioluteoabrupta* 120
 II: *medioluteobipunctata* 258
 II: *medioluteotripunctata* 120
 II: *mediomaculata* 258
 II: *medionotatum* 216
 II: *mediosignata* (Lepti.) 372
 II: *mediosignata* (Leptu.) 258
 II: *mediosignata* (Str.) 372
 II: *medius* 138
 I: *medius* 335
 I: **medvedevi** 487, 490
 I: **megerlei** (Amp.) 459, 462
 II: **megerlei** (Pli.) 470, 471
 I: *mehadiensis* 128
 II: *meheli* 427
 II: *melanaria* 385
 I: **melanarius** (Aga.) 206, 208
 I: **melanarius** (Pri.) 66, 67
 I: **melanarius** (Pte.) 141, 145
 I: **melanarius** (Tas.) 276, 277
 I: **melancholicus** (Har.) 108, 115
 I: **melancholicus** (Sel.) 479, 481
 II: *melanocephala* 138
 I: **melanocephalus** 168, 170
 I: *melanocephalus* 489
 II: *melanota* 261
 II: **melanura** (Nac.) 136
 II: **melanura** (Ste.) 249, 251
 I: *melanura* 426
 II: *melanura* 251
 I: **melas** 141, 145
 I: **melasoides** 506
 I: *meles* 503
 II: *melgunovi* 257
 II: *melitana*
 I: **melolontha** 354, 356
 I: **mendax** 97
 I: *menetriesii* 330
 II: *menianthidis* 347
 II: *menthastri* 386
 II: **meridianus** 222
 I: **meridiocarpaticus** 281, 285
 II: *meridionalis* (Ano.) 138
 II: *meridionalis* (Ant.) 45
 II: *meridionalis* (Cym.) 194
 II: *meridionalis* (Ste.) 286
 I: *merkli* (Cic.) 44
 II: *merkli* (Ore.) 393
 II: *mesmini* (Chl.) 322
 II: *mesmini* (Lep.) 255
 II: *mesmini* (Sap.) 201
 I: *mesomelas* 493
 I: **mesomelinus** 281, 283
 I: *messlereri* 356
 II: **metallica** 369, 370
 II: *metallica* 29
 I: **metallicus** 168, 169
 I: *metallicus* 480
 II: *mi* 248
 II: *micani* 218
 II: **micans** 42, 44
 I: *micans* (Act.) 477
 I: *micans* (Ano.) 374
 I: *micans* (Pla.) 356
 I: **micropterus** 168, 169
 II: **miles** 92, 293
 I: **miliaris** 192, 193
 II: *millati* 316
 II: *milliati* 192
 II: *mimica* 258
 II: *mimoseparata* 243
 II: *mincoviana* 252
 I: **mingrelia** 440
 I: *miniatus* 466
 II: **minor** (Mol.) 283
 I: **minor** (Pte.) 139, 142, 150
 I: **minutus** 422
 I: *miribella* 383
 II: **mirifica** 34, 36
 I: *mirifica* 384
 I: *mniszeki* 49
 I: *mobilicornis* 315
 I: *mocquerysi* 425
 I: *moczari* 40
 II: *modesta* 36

I: **modestus** 487, 490
 II: *moei* 307
 II: **moesiaca** 269
 II: **moesta** 30, 31
 II: *moesta* 392
 I: *moestus* 492
 II: **molitor** 90, 91
 I: **mollis** (Ath.) 496, 500
 I: **mollis** (Cal.) 168, 170
 I: **mollis** (Opi.) 398, 399
 II: **mollis** (Pol.) 458
 I: *molochinicolor* 285
 I: **molochinus** 281, 285
 I: *molochorus* 420
 II: **molybdaena** 187, 188
 I: **monachum** 173, 176
 I: *monodon* 346
 I: *montana* 437
 II: *montanella* 384
 II: *montandoni* 186
 I: *montandoni* (Car.) 61, 66
 II: *montandoni* (Ste.) 252
 I: *montanum* 175
 I: *montanus* 202
 II: *montanus* 117
 II: *monteriensis* 422
 I: **monticola** (Cic.) 39, 43
 I: **monticola** (Mel.) 453
 I: *monticola* 286
 I: *monticola* (Aph.) 344
 II: *monticola* (Cor.) 232
 I: **montivaga** 156, 162
 I: **montivagus** (Car.) 61, 68
 I: **montivagus** (Phi.) 258, 261
 I: *montivagus* 477
 II: *moravicus* 319
 II: **morbillosus** 453, 454
 II: **mordax** 216, 217
 II: *mordaciscolor* 226
 I: **mopsus** 322, 323
 II: **morio** (Ant.) 45
 II: **morio** (Oti.) 423, 424
 I: **morio** (Pte.) 139, 142, 148
 II: *morio* (Mel.) 49
 I: *morio* (Ont.) 330
 I: *morio* (Ani.) 370
 I: *morio* (Car.) 60, 63
 I: *morio* (Ela.) 456
 I: *morio* (Hyl.) 393
 II: *morio* (Myc.) 69
 II: **moschata** 290
 II: **mortisaga** 84, 85
 I: **morsitans** 275, 276
 II: *morvandica* 256
 II: *morvadicum* 218
 II: *mosquensis* 257
 II: *mouzafferi* 317
 II: **mucronata** 85, 86
 II: **muehlfeldi** 112, 113
 I: **muelleri** 173, 176
 I: *muelleri* 437
 II: *muelleri* 201
 II: *mulsanti* (Aga.) 181
 I: *mulsanti* (Myz.) 416
 II: *mulsanti* (Obe.) 186
 II: *multidivisa* 256
 II: *multiinterrupta* (Pac.) 239
 II: *multiinterrupta* (Ros.) 290
 II: *multiinterrupta* (Str.) 258
 II: *multiinterruptus* 316
 I: **multipunctata** 81
 II: **multipunctatus** 423, 425
 II: *multireducta* 248
 II: *multisignata* 237
 I: **murinus** (Agr.) 449
 I: **murinus** (Der.) 52, 53
 I: **murinus** (Ont.) 265, 266
 II: *murinus* 74
 II: **murraea** 404
 II: **murrayi** 168, 169
 I: **mus** 271, 272
 II: *mutabilis* 120
 II: **mutator** 317, 318
 II: *mutica* 127
 I: *muticus* 340
 I: **mutillarius** 404
 II: **myagri** 439, 443
 II: **mysticus** 319
 I: *mysticus* 404
 II: *naevia* 27
 II: **nana** 126, 127
 I: **nasicornis** 345
 I: **navale** 393
 II: **nebulosa** 176, 177
 I: **nebulosus** (Aga.) 206, 208
 II: **nebulosus** (Con.) 449
 I: **nebulosus** (Lei.) 176
 II: *nebulosus* 16
 I: *nebulosus* 338
 I: *negatus* 489
 I: **neglectus** 112, 119

I: **negligens** 141, 145
 I: *nemoralis* 36, 37
 I: **nemorivagus** 94, 95
 I: nero 275
 II: *nicodi* 244
 II: *nicolasi* 232
 II: *niedleri* 240
 I: **niger** (Hem.) 502, 503
 I: **niger** (Lim) 228
 I: **niger** (Pte.) 141, 147
 I: niger (Ect.) 485
 I: niger (Mel.) 455
 II: niger (Pyt.) 148
 I: *niger* (Oxy.) 221
 II: *niger* (Que.) 282
 I: **nigerrimus** (Amp.) 459, 461
 I: **nigerrimus** (Car.) 446, 447
 II: **nigra** (Ste.) 249, 250
 I: *nigra* (Ama.) 161
 I: *nigra* (Cic.) 40
 II: *nigra* (Jud.) 237
 II: *nigra* (Lep.) 373
 II: *nigra* (Ros.) 291
 I: *nigrescens* (Ano.) 373
 II: *nigrescens* (Cor.) 230
 II: *nigrescens* (Evo.) 226
 II: *nigrescens* (Gra.) 235
 II: *nigrescens* (Met.) 108
 II: *nigrescens* (Ore.) 390
 I: **nigricans** 432, 433
 II: *nigricans* 33
 I: **nigriceps** 426, 427
 I: *nigriceps* 494
 I: *nigricollis* (Aga.) 207
 II: *nigricollis* (Chl.) 380
 I: *nigricollis* (Cop.) 339
 II: *nigricollis* (Din.) 227
 II: *nigricollis* (Hel.) 190
 II: *nigricollis* (Mac.) 107
 I: *nigricollis* (Mel.) 355
 II: *nigricollis* (Oxy.) 221
 I: **nigricornis** (Chl.) 182, 185
 II: **nigricornis** (Phy.) 193, 195
 I: **nigricornis** (Sel.) 479, 480
 II: *nigricornis* 244
 II: *nigrina* (Mus.) 192
 II: *nigrina* (Pac.) 225
 I: *nigrinus* 485
 II: *nigrinus* (Aki.) 222
 I: *nigrinus* (Ano.) 319
 II: *nigrinus* (Dei.) 304
 II: *nigrinus* (Oxy.) 221
 II: *nigripenne* (Car.) 166
 II: *nigripenne* (Rha.) 219
 II: *nigripennis* (Chr.) 399
 II: *nigripennis* (Zon.) 126
 I: *nigripes* (Acr.) 341
 II: *nigripes* (Mus.) 192
 II: *nigripes* (Ste.) 183
 II: *nigripes* (Dei.) 304
 I: *nigripes* (Mel.) 355
 I: *nigripes* (Oph.) 104
 I: *nigripes* (Ste.) 286
 I: *nigripes* (Zon.) 126
 II: **nigrita** (Pod.) 74, 75
 I: **nigrita** (Pte.) 142, 149
 II: *nigrita* (Cor.) 233
 II: *nigrita* (Pla.) 356
 I: *nigrita* (Sil.) 248
 II: *nigritarse* 168
 II: *nigrithorax* (Mac.) 107
 II: *nigrithorax* (Ste.) 251
 II: *nigitula* 390
 II: *nigritus* 226
 I: *nigriventris* 213
 I: *nigriventris* (Amp.) 463
 II: *nigriventris* (Bos.) 57
 II: *nigriventris* (Met.) 108
 II: *nigriventris* (Ste.) 251
 II: *nigroaenea* 181
 II: *nigroapicalis* 246
 II: *nigrobasale* 167
 II: *nigroclavatus* 98
 I: *nigrocoeruleum* 284
 I: *nigrocoeruleus* 116
 II: *nigrocuprea* 386
 II: *nigrocyanea* 291
 II: *nigrofemuratus* 430
 II: **nigroflava** 266, 267
 I: **nigroflavus** 460, 467
 II: *nigrolaevigata* 291
 II: *nigrolineatus* 287
 II: *nigronotata* 177
 II: *nigronotatus* 296
 II: *nigronotaticollis* 220
 II: *nigropicta* 229
 II: *nigropilosa* 104
 II: *nigroplagiata* 129
 I: **nigroruber** 422
 II: *nigrosignatus* (Cal.) 284
 II: *nigrosignatus* (Evo.) 226
 I: *nigrosulcatus* 341

II: **nigrosuturatus** 448, 449
 I: *nigrovirescens* 330
 I: **nigrum** 173, 176
 I: *nigrum* 54
 I: **nitens** (Car.) 60, 62
 I: **nitens** (Ocy.) 272, 275
 I: **nitida** 156, 161
 I: *nitidicollis* 326
 I: **nitidulus** 182, 185
 I: **nitidus** 259, 263
 I: *nitidus* 283
 I: *nitidus* 206, 207
 I: **nivalis** 167
 I: **nobilis** (Gno.) 386
 I: **nobilis** (Oed.) 142, 144
 II: *nocivus* 23
 I: **noctiluca** 441
 I: *nodifrons* 344
 II: **nodulosus** 292, 294
 I: **nordmanni** 348
 II: *notata* 239
 I: **notaticollis** 210, 213
 II: *notaticollis* (Gav.) 220
 II: *notaticollis* (Pid.) 227
 II: *notaticollis* (Ste.) 252
 II: *notatipennis* 256
 I: *notatus* 213
 II: *nova* 256
 II: **novemmaculata** 38, 41
 II: *novemsignata* 241
 II: *nubila* 177
 I: *nubila* 426
 I: **nuchicornis** 330, 334
 II: **nucum** 475, 476
 I: *nutans* 332
 II: *ny* 248
 II: *nyilasi* 243
 II: *nymphaeae* 356

 II: *obenbergeri* 290
 II: *obliquefasciatus* 305
 II: *obliquesignata* 266
 II: *obliquetrunchiata* 173
 II: *obliterata* 289
 II: *obliteratus* 160
 I: **oblitus** 109, 116
 I: **oblonga** 372, 374
 I: **oblongoguttata** 416
 II: **oblongomaculatus** 294
 I: **oblongopunctatus** 141, 148
 I: *oblongus* 228

 I: *oblongus* 411
 I: **obscura** (Can.) 432, 436
 II: **obscura** (Don.) 344, 352
 I: **obscura** (Sil.) 247, 248
 II: **obscura** (Zil.) 99
 II: *obscura* (Bup.) 40
 I: *obscura* (Cyl.) 47
 II: *obscura* (Dic.) 33
 II: *obscura* (Oed.) 143
 II: *obscura* (Ops.) 188
 I: *obscura* (Pro.) 385
 II: *obscurata* (Nec.) 204
 II: *obscurata* (Pac.) 237
 I: *obscuratus* 320
 II: *obscrebasalis* 315
 II: *obscuricolor* 190
 II: *obscuripenne* 303
 II: *obscuripennis* (Acm.) 229
 II: *obscuripennis* (Osp.) 99
 II: *obscuripes* (Car.) 166
 II: *obscuripes* (Phy.) 193
 II: *obscuriscapus* 166
 II: *obscuriventris* 249
 I: *obscurum* 177
 I: **obscurus** (Agr.) 487, 490
 II: **obscurus** (Bar.) 456
 I: **obscurus** (Dix.) 91, 92
 II: **obscurus** (Ten.) 90, 91
 I: *obscurus* (Ily.) 203
 I: *obscurus* (Oph.) 105
 I: *obscurus* (Amp.) 350
 I: *obscurus* (Que.) 285
 I: *obsidianus* 461
 II: *obsilus* 425
 II: *obsoletum* 168
 I: **obsoletus** 62, 70
 I: *occidentalis* 220
 II: *occipitale* 218
 I: *occipitalis* (Ani.) 431
 II: *occipitalis* (Gav.) 220
 II: *occipitalis* (Sti.) 264
 I: *occitaneus* 456
 I: **ocellata** 414
 II: *ocellatus* 322
 II: *ochracea* 263
 II: *ochraceipennis* 263
 II: **ochraceus** 438, 440
 I: **ochripennis** 281, 284
 I: **ochropterus** 282, 287
 I: *ochropterus* 288
 I: *ochropterus* 483

I: *ocskayi* 499
 II: *octodecimmaculata* 14
 II: **octoguttata** 38, 40
 II: **octopunctata** 198, 202
 I: *octopunctatus* 386
 II: *octosignata* 247
 II: *octovittata* 385
 II: **oculata** 184, 185
 I: *oculatus* 214
 I: **olens** 271, 274
 II: *olgae* 258
 II: *olivacea* 392
 II: *olivaceocuprea* 382
 II: *olivicolor* 382
 II: **olivieri** (Chr.) 376, 383
 II: **olivieri** (Myl.) 119
 II: *olympica* 233
 II: *omicron* 248
 I: **opaca** 245
 I: *opaca* 436
 II: **opacus** 90
 I: **ophthalmicus** 271, 274
 II: **orbicularis** 419, 420
 II: **oricalcia** 375, 379
 I: **orientalis** 352, 353
 II: *orientalis* 393
 I: **ormayi** (Ele.) 429
 II: **ormayi** (Ocy.) 272, 275
 I: *ormayi* 80
 II: *ornata* 385
 II: *ornatum* 322
 I: *ornatus* 412
 II: *ornatus* 315
 I: *orophilus* 344
 I: *orthogonus* 128
 II: **osmanlis** 179, 180
 II: *ottoi* 246
 I: **ovalis** (Aba.) 129, 131
 II: **ovalis** (Neo.) 472, 473
 I: **ovata** 156, 161
 I: **ovipennis** 127, 128
 II: **oxalidis** 472, 473

 II: *pacifica* 243
 II: *padewiethi* 393
 II: *pagana* 379
 I: *pagensis* 350
 II: *pagnioni* 316
 II: **pallens** 265, 266
 I: *palliata* 194
 II: **palliatus** 417

 I: **pallida** 433, 438
 II: *pallidicolor* 252
 I: **pallidipenne** 300
 II: **pallidipennis** (Lab.) 359, 360
 I: **pallidipennis** (Til.) 397, 398
 II: *pallidipes* 201
 II: *pallidipes* 201
 I: *pallidor* 204
 I: **pallidus** (Opi.) 398, 399
 II: **pallidus** (Tri.) 326
 I: **pallipes** 326
 II: *palpalis* 74
 II: **palustris** 466
 II: *pannini* (Pac.) 240, 241
 II: *pannini* (Ste.) 252
 II: **pannonica** 119, 121
 II: *pannonica* (Chr.) 381
 I: *pannonica* (Cic.) 38, 40
 II: *pannonica* (Phy.) 196
 II: *pannonica* (Rup.) 243
 II: *pannonicus* 19
 II: **pantherinus** 305, 306
 I: **paradisianus** 281, 286
 II: **paradoxus** 107
 I: **parallelipipedus** (Aba.) 129, 130
 I: **parallelipipedus** (Dor.) 308
 I: **parallelus** 129, 131
 II: **paraplecticus** 438, 440
 II: *parcegranulatus* 427
 II: *parnasica* 252
 I: *paroecus* 73
 II: *parreyssi* 470, 471
 II: *parroudi* 291
 II: *parterufoabdominalis* 193
 II: *parumnotata* 241
 II: *parumpunctata* 241
 I: *parumpunctatus* 475
 II: *parumsignata* 240
 I: **parvicollis** 156, 160
 II: *parvimaculata* 194
 II: *parvipunctata* 25
 II: *parvonotata* 289
 I: *pasqueti* 241
 II: *paulojuncta* 372
 II: *paulojunctus* 322
 I: *pauper* 207
 II: *pausa* 289
 II: *paveli* 386
 I: *pectinator* 283
 I: **pectinicornis** (Cte.) 471, 473
 II: **pectinicornis** (Sch.) 132

I: **pectoralis** 354, 356
 II: *pectoralis* 178
 I: **pedator** 275, 276
 II: **pedemontana** 184, 186
 I: *pedemontana* 247
 II: *pedemontanus* 226
 II: **pedestre** 167, 168
 II: **pedestris** 452
 II: **pellitus** 475, 477
 I: *pellitus* 341
 I: **pellucida** 432, 435
 I: *peltatus* 286
 II: **penicillata** 142
 I: *pentaphilus* 308
 II: **perdix** 422
 II: **perforata** 198, 201
 II: **perlata** 105
 I: **permoestum** 174, 177
 II: *perobscura* 246
 II: *peroudi* 89
 II: *perrisi* (Men.) 196
 I: *perrisi* (Phy.) 375
 I: *personatus* 396
 II: *perversus* 296
 II: *pflegeri* 241
 II: *pfuhlii* 269
 I: **philanthus** 362, 363
 II: *picea* (Chr.) 382
 II: *picea* (Cor.) 233
 II: **piceae** 434
 I: **piceus** (Hyd.) 229
 I: **piceus** (Lei.) 74, 75
 I: **piceus** (Mol.) 127, 128
 II: **piceus** (Sap.) 272
 II: **piceus** (Sph.) 409, 410
 II: *piceus* 468
 II: *pici* (Pac.) 240
 II: *pici* (Rha.) 218
 II: *pivicollis* 129
 I: **pivicornis** 76, 77
 I: **picipennis** 271, 273
 I: *picipennis* 285
 I: **picipes** (Aci.) 99
 I: **picipes** (Eur.) 277
 II: **picipes** (Nea.) 92
 I: **picipes** (Que.) 281, 287
 I: *picipes* 263
 II: *picipes* 291
 II: **picta** 48
 II: *picta* 36
 I: *pictavinnensis* 466
 I: *picticornis* 454
 II: *pignetensis* 243
 II: **pigra** 454
 I: **pilicornis** (Hol.) 351
 II: **pilicornis** (Phy.) 429, 430
 I: **pilosa** 353, 354
 I: *pilosa* 429
 II: *pilosa* 234
 II: **pilosellae** 14
 I: **pilosellus** 486, 488
 I: **pilosus** (Cid.) 494
 I: **pilosus** (Pte.) 141, 146
 I: *pilosus* (Eni.) 407
 I: *pilosus* (Lic.) 190
 I: **pilula** 410, 411
 I: *pilularius* 323
 II: **pinastri** 467, 468
 I: *pindica* 162
 II: **pini** 434
 II: *pini* 25
 II: *pinicola* 72
 I: **pius** 321
 II: **plagiata** 389, 393
 I: **plagiatus** 280, 282
 I: **plana** 231
 II: *planeti* 187
 I: *planicolle* 299
 I: **planicollis** 61, 66
 I: *planicollis* 98
 II: *planicollis* 357
 II: *planitiae* 377
 II: *plavilscikovi* (Lep.) 256
 II: *plavilscikovi* (Pla.) 316
 II: *plavilscikovi* (Ros.) 290
 II: *plebeium* 323
 I: *plumbea* (Can.) 433
 II: *plumbea* (Ste.) 183
 II: *plurijuncta* 123
 II: **podagrariae** 141, 143
 II: *podany* 256
 I: *podolicus* 316
 I: *podolicus* 467
 I: **poeciloides** 93, 94
 II: *polisticta* 13
 II: **polymorphus** 121
 II: **polita** (Chr.) 376, 383
 II: **polita** (Pla.) 83
 I: **politus** (Har.) 112, 119
 I: **politus** (Phi.) 259, 261
 I: *politus* 273
 I: *polonicus* 499

I: *pommonaeformis* 467
 I: **pomona** (Amp.) 460, 466
 I: **pomona** (Gal.) 401, 402
 I: **pomorum** 460, 463
 I: *ponticus* 104
 II: **populeti** 426
 II: **populi** 396, 398
 II: **populnea** 198, 200
 II: *populneus* 22
 II: *porcatus* 471
 I: *porcatus* 131
 II: *postdijuncta* 169
 II: *posticalis* 160
 II: *posticeabruptus* 310
 II: *posticeconfluens* 257
 II: *posticeconjugatus* 310
 II: *posticeconnexum* 170
 II: *posticedisjuncta* 248
 II: *posticedivisus* (Cly.) 310
 II: *posticedivisus* (Pla.) 316
 II: *posticemaculata* 256
 II: *posticemaculatus* 317
 II: *posticeplagiata* 257
 II: *posticereductus* (Cly.) 310
 II: *posticereductus* (Pla.) 317
 II: *postsignatus* 223
 II: *praefica* 393
 II: *praescutellaris* 310
 II: **praetextata** 190
 II: *praeusta* (Osp.) 98
 II: *praeusta* (Zon.) 126
 I: **praeustus** 460, 464
 II: *pragensis* (Agr.) 21
 II: *pragensis* (Pac.) 241
 II: **pratensis** (Acm.) 228, 229
 II: **pratensis** (Tim.) 370, 372
 I: *pratensis* 208
 I: **praticola** 362, 363
 I: *praticola* 372
 II: *preapicalis* 201
 II: *pretiosus* 400
 I: *pribramensis* 241
 I: **problematicus** 61, 67
 I: **procerus** 288, 289
 II: *prochazkyi* 21
 II: *productissimus* 296
 II: *productus* 296
 II: *progressivus* 324
 II: *proksi* (Mus.) 192
 II: *proksi* (Pac.) 240
 I: **prolixa** 428
 II: *prolongata* 289, 290
 I: **propinqua** (Ama.) 154, 159
 II: **propinqua** (Lab.) 359
 II: **propinquus** 475, 476
 II: **proscarabaeus** 115, 116
 II: **proteus** 71, 72
 I: *protos* (Cic.) 42
 I: *protos* (Cyl.) 47
 II: *protrusa* 379
 I: **proxima** 156, 162
 I: *proximus* 262
 II: *prozhighai* 316
 II: *pruinosis* 318
 II: *prunneri* 14
 I: *prunneri* 71
 II: *prunni* 16
 I: *prussicus* 319
 I: *pseudoaffinis* 42
 II: *pseudoalsatica* 243
 II: *pseudocyngulatus* 295
 II: *pseudodensatus* 430
 II: *pseudodimidatus* 115
 II: *pseudointerrupta* 289
 II: *pseudoliturata* 389
 II: *pseudomultidivisa* 256
 I: *pseudonitidus* 260
 I: *pseudopalustris* 42
 I: *pseudotransversalis* 217
 II: **pthysica** 142
 II: **pubescens** (Bra.) 459
 II: **pubescens** (Ped.) 245, 246
 II: **pubescens** (Omo.) 71, 72
 I: **pubescens** (Din.) 268
 II: *puellus* 325
 I: *pulcherrima* 357
 I: *pulchripes* 145
 I: **pulicaria** 432, 436
 II: *pulsator* 50
 I: *pulverosus* 212
 I: *pulverulenta* 363
 II: **pulverulentus** 421
 II: *pulverulentus* 442
 I: **pumicatus** 124, 125
 II: **punctata** 198, 201
 II: *punctata* 258
 II: *punctatostriatus* 464
 I: *punctatum* 300
 I: **punctatus** (Lac.) 451
 I: **punctatus** (Lae.) 166, 167
 II: *punctatus* (Don.) 474
 I: *punctatus* (Rha.) 213

- I: **puncticeps** 101, 103
 II: **puncticollis** 333, 335
 I: **puncticollis** (Geo.) 317, 318
 I: **puncticollis** (Oph.) 101, 103
 I: **puncticollis** (Poe.) 132, 134
 II: *punctiger* 296
 I: *punctipennis* 217
 II: **punctirostris** 439, 443
 II: **punctiventris** (Asp.) 450
 II: **punctiventris** (Lix.) 439, 444
 I: **punctolineatus** 453, 454
 I: **punctulatus** (Lic.) 189, 190
 I: **punctulatus** (Oth.) 290
 I: **punctulatus** (Poe.) 132, 134
 I: *punctulatus* 103
 I: *punctulatus* 344
 I: *puniceus* 417
 II: **pupilata** 184, 185
 II: **purpurascens** 375, 381
 I: *purpurascens* (Geo.) 318
 II: *purpurascens* (Tim.) 371
 II: *purpurata* 131
 I: *purpurata* 381
 I: *purpureoauratum* 54
 II: *purpureotinctum* 395
 I: **purpureus** 474
 II: **pusillum** (Ped.) 168, 169
 II: **pusillum** (Poe.) 333, 335
 II: **pustulata** 192, 193
 II: *pustulata* 398
 II: *pustulae* 123
 II: *py* 248
 I: *pygidialis* 373
 I: *pygmaeus* 52
 II: *pyrenaica* 268
 I: *pyrochroa* 384
 I: *pyrodera* 384
 I: *pyropterus* 284
 I: *pyrrhopterus* 491

 I: *quadricatenatus* 73
 I: **quadricollis** 85, 86
 II: **quadrifasciata** 253
 II: *quadrifasciata* 14
 I: **quadrifoveolatus** 142, 148
 II: **quadriguttata** 100
 II: *quadriguttata* 231
 I: **quadriguttatus** (Ily.) 202, 203
 I: **quadriguttatus** (Tri.) 401, 402
 II: *quadrilineata* 31
 II: *quadrilunatus* 328

 I: **quadrinotata** 289
 I: **quadrinotata** (Den.) 242
 II: **quadrinotata** (Euz.) 127, 128
 II: **quadrinotata** (Pac.) 224
 II: *quadrinotata* 100
 I: *quadrinotata* (Ani.) 368
 I: *quadrinotata* (Cic.) 42
 II: *quadrinotata* (Obe.) 185
 II: *quadrinotata* (Ros.) 288
 I: **quadrinotatus** 233, 234
 II: *quadrinotatus* 315
 II: *quadrinotata* 289
 I: **quadrinotata** (Can.) 433, 437
 II: **quadrinotata** (Cly.) 363, 364
 II: **quadrinotata** (Myl.) 119, 121
 I: *quadrinotata* (Den.) 242
 II: *quadrinotata* (Euz.) 128
 II: *quadrinotata* (Chr.) 398
 II: *quadrinotata* (Sap.) 201
 I: *quadrinotatus* (Har.) 117
 I: *quadrinotatus* (Tri.) 402
 II: *quadrinotatus* 311
 II: *quadrinotata* (Lep.) 257
 II: *quadrinotata* (Men.) 196
 II: *quadrinotata* 252
 I: **quadrinotatus** 460, 463
 II: *quadrinotata* 237
 II: **quadrinotata** 229
 II: *quadrinotata* 252
 I: **quenseli** 154, 158
 I: **quercetus** 450, 451
 I: **quercicola** 460, 467
 II: **quercus** (Ani.) 223
 II: **quercus** (Eur.) 42, 43
 I: *quercus* 483
 I: *quinedecimpunctata* 414
 I: *quinedecimpunctata* (Cic.) 42
 II: *quinedecimpunctata* (Ros.) 289
 II: *quinedecimpunctata* 241
 I: *quinedecimpunctatus* 403
 II: *quinedecimpunctata* 240
 II: *quinedecimpunctata* 252
 II: *quinedecimpunctatus* 95

 I: *radnaensis* 79
 I: *radnensis* 136
 II: *ragusi* 240
 II: *rambursesi* 249
 II: **raucus** 423
 I: *rauterbergeri* (Can.) 435
 I: *rauterbergeri* (Nic.) 240
 I: *rectangularis* 37

I: **rectangulus** 260, 264
 II: *recurvata* 289
 II: *redtenbacheri* 378
 II: *reducta* 243
 II: *reductesignatus* 310
 II: *reductissima* 248
 I: *reductus* 403
 II: *regalis* 49
 II: *regularis* 427
 II: *reichei* (Obe.) 186
 II: *reichei* (Pla.) 316
 I: **reichii** 76, 78
 II: *reithofferi* 315
 I: **reitteri** 77, 79
 II: **reyi** 259, 261
 I: *relucens* 288
 I: *reniformis* 234
 II: **resinosus** 408
 II: *resplendens* (Chr.) 386
 I: *resplendens* (Que.) 282
 I: *reticulata* 245
 II: **reticulatus** 175, 176
 I: *retrodivisus* 403
 II: **revesita** 244, 245
 II: *revyi* 123
 I: *rex* 355
 II: *reyi* 261
 II: **rhamni** 309, 310
 II: **rhenana** 67, 68
 I: *rhenana* 356
 I: *rhilensis* 71
 I: **rhombeus** 503
 I: *rhombus* 502
 II: *richteri* (Chr.) 379
 II: *richteri* (Obe.) 186
 II: *richteri* (Rup.) 243
 II: *riedli* 256
 II: **riessi** 426
 II: **riparium** 88
 I: *ripicola* 300
 II: *ro* 249
 II: *roberti* 252
 I: **robustus** 127
 I: *robustus* 481
 I: *robustus* 505
 II: *romanicum* 169
 I: *rorida* 364
 II: **roridus** 454
 II: *rosacea* 22
 II: *roscida* 379
 II: *rosinac* 241
 II: **rossia** 375, 378
 II: **rossii** 92
 II: *rosti* 103
 I: **rostratus** 124, 125
 I: *rostratus* 52
 I: **rothi** 62, 72
 I: *rottenbergeri* 228
 I: *rotundatus* 227
 I: **rotundicollis** 259, 263
 I: **roubali** 85
 I: *roubali* 115
 II: *roubali* (Lep.) 256
 II: *roubali* (Pla.) 315
 I: *roubali* (Tha.) 406
 I: **rubens** (Apl.) 422
 I: **rubens** (Den.) 491
 II: *rubens* 131
 I: *rubens* 425
 II: *ruber* 297
 II: **rubi** 15, 16
 I: *rubicundum* 409
 II: **rubicundus** 439, 442
 II: *rubidiventris* 233
 I: *rubidus* (Cal.) 476
 I: *rubidus* (Tas.) 277
 II: **rubra** 262, 264
 II: *rubra* 245
 I: *rubripenne* 229
 I: **rubripes** 109, 115
 II: *rubripes* (Cor.) 234
 I: *rubripes* (Ont.) 335
 II: *rubriventris* 57
 I: *rubrocuprea* 373
 I: *rubrocupreus* 387
 I: *rubrofemoratus* 148
 II: *rubronotata* 252
 I: **rubrothoracicus** 298
 II: *rudolphi* 201
 I: **rufa** (Can.) 433, 437
 II: **rufa** (Chr.) 375, 380, 381
 II: **rufa** (Ulo.) 89
 II: **rufus** 285, 286
 I: **rufescens** 77, 80
 I: *rufescens* 427
 II: *rufescens* (Ana.) 197
 II: *rufescens* (Cer.) 293
 I: *rufescens* (Mel.) 454
 II: *rufescens* (Mol.) 293
 I: **rufibarbis** 101, 104
 II: *ruffi* 123
 II: *ruficauda* 398

II: *ruficaudus* 497
 I: *ruficeps* (Can.) 437
 II: *ruficeps* (Chl.) 324
 I: *ruficeps* (Mel.) 357
 I: *ruficeps* (Pod.) 425
 II: **ruficollis** (Ano.) 137, 138
 II: **ruficollis** (Phr.) 103
 I: *ruficollis* 397
 I: *ruficollis* (Mel.) 357
 II: *ruficollis* (Ste.) 286
 I: **ruficorne** 349, 350
 II: *ruficorne* 168
 II: *ruficornis* 319
 II: *ruficrus* 222
 II: **rufidorsum** 114
 II: *rufifrons* 402
 II: *rufimana* 195
 II: *rufimarginata* 245
 II: *rufinipes* 171
 I: **rufipalpis** 111, 118
 I: **rufipennis** (Amp.) 460, 464
 I: **rufipennis** (Hes.) 257
 I: *rufipennis* 278
 I: *rufipennis* 282
 I: **rufipes** (Acr.) 340
 II: **rufipes** (Ano.) 266, 267
 I: **rufipes** (Car.) 446
 II: **rufipes** (Hym.) 66
 II: **rufipes** (Phl.) 101
 I: **rufipes** (Pse.) 121
 I: *rufipes* 454
 I: *rufipes* (Can.) 432, 437
 II: *rufipes* (Cor.) 233
 II: *rufipes* (Nec.) 204
 I: *rufipes* (Ont.) 330
 II: *rufipes* (Ore.) 394
 I: *rufipes* (Phy.) 375
 I: *rufipes* (Pla.) 307
 II: *rufipes* (Sap.) 272
 I: *rufipes* (Sel.) 480
 I: **rufitarsis** 140, 143
 I: *rufitarsis* (Acr.) 334
 I: *rufitarsis* (Har.) 118
 II: *rufitarsis* (Omo.) 72
 I: *rufitarsis* (Que.) 284
 II: **rufiventris** (Ano.) 138
 II: **rufiventris** (Mel.) 117
 I: *rufiventris* (Nec.) 204
 I: *rufiventris* (Phy.) 375
 II: *rufopicalis* 241
 II: *rufofemoratus* 286
 I: **rufomarginatus** 75, 76
 II: *rufonotata* (Pac.) 241
 II: *rufonotata* (Ped.) 245
 I: *rufonotatus* 341
 I: **rufotestacea** 428, 429
 II: *rufotestaceum* 219
 II: **rufovillosum** 50
 I: *rufulus* 489
 II: *rufum* 217
 I: **rufus** (Oxy.) 296
 I: **rufus** (Pla.) 170
 I: **rufus** (Ste.) 504
 II: *rugicollis* 73
 II: *rugicollis* 386
 II: *rugosa* 402
 II: *rugosa* 371
 II: **rugosicollis** 71, 73
 II: **rugosus** (Dor.) 426
 II: **rugosus** (Mel.) 116, 118
 I: **rugosus** (Tha.) 244
 II: **rugulosa** 370, 371
 I: *rumelica* 39, 43
 I: **rupicola** 100, 103
 II: *russica* 241
 II: **russicus** 328
 II: **rustica** (Bup.) 38, 39
 I: **rustica** (Can.) 432, 435
 II: **rustica** (Pla.) 354, 357
 II: *rustica* (Gal.) 402
 II: *rustica* (Ova.) 35
 II: *rustica* (Poe.) 36
 II: **rusticus** (Arh.) 274
 II: **rusticus** (Xyl.) 305, 306
 II: *ruthena* 256
 II: **rutilans** 34, 35
 II: *rybinskii* 237
 I: **sabulicola** 102, 104
 II: **sabulosa** 78
 II: **sabulosum** 88
 I: **sabulosus** 311, 312
 I: **sacheri** 142, 150
 II: **sacra** 394, 395
 I: *saginatus* 479
 II: *sagittariae* 352
 II: *sahlbachi* 239
 II: *sahlbbergi* 307
 II: *salessei* 331
 II: **saliceti** 397, 398
 II: *salicicola* 417
 II: *salioclitina* 13

II: **saltuarius** 163
 II: **saltzmanni** 264
 II: *sanguinaria* (Gau.) 220
 I: **sanguineus** (Amp.) 460, 465
 I: **sanguineus** (Lyg.) 421
 II: **sanguineus** (Pyr.) 298
 II: *sanguineus* 445
 I: **sanguinicollis** (Der.) 396
 I: **sanguinicollis** (Ischnod.) 457
 II: **sanguinicollis** (Ischnom.) 145
 I: *sanguinicollis* 298
 II: *sanguinipes* 424
 II: **sanguinolenta** (Ana.) 259, 260
 II: **sanguinolenta** (Chr.) 375
 I: **sanguinolentus** 461, 466
 I: *sanguinolentus* 417
 II: **sanguinosa** 235
 I: **saphyrea** 156, 161
 II: *sarmaticum* 398
 II: **sartor** (Chl.) 321, 324
 II: **sartor** (Mon.) 162, 163
 I: *satema* 356
 II: *sattleri* 264
 II: *savenius* 307
 I: **saxicola** (Ama.) 154, 158
 I: **saxicola** (Har.) 110, 116
 II: **scabiosae** 121, 122
 I: **scabra** 408
 II: *scabra* 101
 II: **scabricorne** 154
 I: **scabriusculus** 61, 69
 I: *scabrosus* 63
 II: **scalaris** 198, 200
 I: **scapularis** 193, 194
 I: *scapularis* (Can.) 437
 I: *scapularis* (Mel.) 357
 I: *scarabaeoides* 227
 I: **scaritides** 106
 II: **schaefferi** (Aki.) 222
 II: **schaefferi** (Cer.) 112, 113
 I: **schaefferi** (Sis.) 324
 I: **schaubergianus** 101, 104
 I: *schaumi* (Hem.) 503
 I: *schaumi* (Pan.) 191
 II: *schleicheri* 246
 I: **schimper** 156, 162
 II: *schmidtii* 143
 I: **schneebergi** 470
 II: **schneideri** 95
 I: *schneideri* 81
 I: **schoenherri** 428, 429
 I: *schoenherri* 296
 II: **schreberi** 112, 113
 I: *schreiberi* 395
 I: **schueppeli** 129, 130
 I: *schwarzi* 355
 II: *scintilla* 46
 II: **scopolii** (Cer.) 292, 293
 II: **scopolii** (Ped.) 168
 I: **scrobiculatum** 171, 172
 I: **scrofa** 459, 461
 I: **scrutator** 339
 I: *scrutator* 503
 I: *scutatus* 263
 II: *scutellaris* 43
 II: *scutellaris* (Anisor.) 223
 I: *scutellaris* (Anisop.) 368
 II: *scutellaris* (Chl.) 322
 II: *scutellaris* (Zon.) 126
 II: **scutellata** (Car.) 190
 II: **scutellata** (Sti.) 262
 II: *scutifer* 325
 I: *sedakovi* (Coc.) 416
 II: *sedakovi* (Ste.) 250, 251
 I: *segetis* 490
 I: **segetum** 365
 I: *sejunctus* 73
 II: *sekerai* (Lep.) 256
 II: *sekerai* (Pac.) 237
 II: *sekerai* (Ste.) 252
 I: *seladon* 104
 I: *semiazurea* 384
 II: *semibrunea* 256
 I: *semicastaneus* 506
 II: *semicoerulea* 124
 II: *semiconfluens* 316
 II: **semicuprea** 342, 346
 II: *semifasciata* (Pac.) 237
 II: *semifasciata* (Str.) 247
 I: *semifasciatus* 406
 I: *semiflavus* (Cal.) 476
 II: *semiflavus* (Met.) 108
 I: *semiflavus* (Ont.) 333
 I: **semigranosus** 51, 52
 I: **seminiger** 216, 217
 II: *seminigra* 391
 II: *semiobscurus* 221
 I: *semipallens* 498
 I: *semipunctatum* 114
 I: *semipunctatus* 232
 II: *semireducta* (Sem.) 328
 II: *semireducta* (Ste.) 252

- II: *semireducta* (Str.) 248
 I: *semiruber* 465
 II: *semirufescens* 235
 I: *semirufum* (Osm.) 386
 I: *semirufum* (Pro.) 483
 I: *semirufus* (Hem.) 503
 I: *semirufus* (Tha.) 406
 I: *semisanguineus* 465
 II: *semisignata* 225
 I: **semistriatus** 83
 II: *semitestacea* (Cor.) 234
 II: *semitestacea* (Ros.) 291
 I: *semitestaceus* 482
 II: *semiviola* 386
 II: *senecionis* 388
 II: *senex* 54
 II: *senicula* (Ant.) 46
 I: *senicula* (Tro.) 379
 II: *separata* (Pac.) 240
 II: *separata* (Ros.) 289
 II: *separata* (Rup.) 243
 I: *septembris* 42
 I: **septempunctata** (Coc.) 415
 II: **septempunctata** (Ste.) 250
 II: **septentrionis** 228
 I: *serbicum* 172
 I: **serdicana** 154, 158
 II: *serena* 393
 II: *serica* 99
 II: *sericanus* 143
 II: **sericea** 354, 356
 I: **sericeus** 133, 135
 I: **serotinus** 271, 273
 II: *serrata* 69
 II: **serraticornis** (Cal.) 134
 II: **serraticornis** (Pyr.) 131
 I: *serraticornis* 278
 I: **serripes** 113, 120
 I: **servus** 113, 119
 I: *severum* 54
 II: *sexdecimmaculata* 14
 II: *sexdecimpunctata* 14
 II: **sexguttata** 268
 II: *sexguttatus* 19
 II: *sexlitrata* 288
 II: **sexmaculata** (Euz.) 127
 II: **sexmaculata** (Jud.) 236
 II: *sexmaculata* (Pac.) 225
 II: *sexmaculata* (Pto.) 13
 II: *sexmaculata* (Ros.) 289
 II: *sexmaculatus* (Cal.) 294
 II: *sexmaculatus* (Opi.) 400
 II: *sexnotata* 237
 II: **sexpunctata** 361
 II: *sexpunctata* (Lep.) 257
 II: *sexpunctata* (Pac.) 239
 II: *sexpunctata* (Sap.) 202
 I: **sexpunctatum** 173, 175
 I: *sexpunctatus* 217
 II: *sexsignata* 248
 I: **sexualis** 388, 390
 II: *sharpi* 380
 II: *shushenicae* 248
 I: **siaelandicus** 476
 I: *sibiricus* 417
 II: *sibiricus* 54
 I: *sicardi* 497
 I: *sicula* 368
 II: *sicula* 240
 I: *sideropterus* 261
 II: *sigma* 249
 I: *signata* 429
 II: *signaticeps* 40
 II: *signatofasciata* 248
 I: **signatus** 94, 95
 I: *signatus* 472
 I: *silesiaca* 42
 I: **silphoides** 188, 190
 I: *silvaticus* 319
 I: *silvaticus* 337
 I: **similata** 156, 161
 II: **similis** 197, 199
 I: *similis* (Ant.) 45
 II: *similis* (Ocy.) 275
 I: *similis* 105
 II: *simoni* 217
 II: **simplex** 343, 349
 II: *simplithorax* 45
 II: *simplonica* 265
 II: *simplonicus* (Acm.) 228
 I: *simplonicus* (Sel.) 481
 I: *simulator* (Agr.) 489
 I: *simulator* (Gra.) 220
 II: *sinuatemarginata* 187
 II: *sinuatocollis* 21
 II: **sinuatus** (Agr.) 18, 21
 I: **sinuatus** (Amp.) 459, 462
 I: **sinuatus** (Tha.) 243, 244
 I: *sinuatus* (Gym.) 322
 I: *sinuatus* (His.) 233
 II: *sittoides* 45
 II: *slamai* 252

II: *slovaca* 384
 II: *slovenica* (Cor.) 230
 II: *slovenica* (Lep.) 258
 II: *slovenica* (Ste.) 252
 I: *smaragdinum* 54
 I: **smaragdinus** 110, 116
 I: *smaragdinus* 228
 II: *smetanai* 256
 I: *sobrina* 47
 I: *sol* 42
 I: **solida** 372, 374
 II: *solidaginis* 195
 II: **solieri** 23, 25
 I: *solieri* (Aga.) 206, 207
 I: *solieri* (Har.) 109
 II: *solistigma* 386
 I: **sollicita** 157, 164
 I: **solstitiale** 348, 349
 I: **soluta** 38, 40
 I: *sonni* 42
 I: *soror* 356
 I: **souverbii** 245, 246
 II: *spaceki* (Oxy.) 221
 II: *spaceki* (Pla.) 315
 II: **sparganii** 344, 349
 II: *spartii* 422
 II: **speciosissima** 388, 390
 I: *speciosissima* 383
 II: **speciosus** (Iso.) 320
 I: **speciosus** (Lor.) 294
 II: *speciosus* 314
 I: *speciosus* 239
 I: *sphaerotherax* 482
 II: *spenicornis* 301
 I: *spiniger* 318
 II: **spinimanus** 83
 I: **spinipes** 151
 II: **spinolae** 220
 II: **splendens** (Bup.) 38, 39
 I: **splendens** (Phi.) 258, 261
 II: *spendens* (Ore.) 393
 II: *spendens* (Tim.) 371
 I: **splendidula** 440
 I: **spoliatus** 181, 182
 II: **sponsa** 45
 I: **spreta** 157, 163
 I: *spurcaticornis* 95
 I: **sputator** 487, 489
 I: **squalida** 378, 379
 II: **squalidus** 470, 471
 II: **squamosus** 426, 427
 II: *squamulatus* 428
 I: *stagnalis* 218
 II: **staphylaea** 375, 380
 II: *starhoni* 387
 I: *starki* 348
 II: **statua** 432
 II: *stauropolicus* 316
 I: *stephensi* 498
 I: **stercorarius** (Geo.) 317, 318
 I: **stercorarius** (Pla.) 267, 268
 I: **stercorosus** 319
 II: **steveni** 269
 I: *stevenii* 325
 II: *stichai* (Ros.) 290
 II: *stichai* (Sti.) 263
 I: *stictica* 380
 I: **sticticus** 216
 I: **stictus** 102, 104
 I: *stigmatophora* 48, 49
 II: *stilleri* 390
 I: *straminea* 366
 I: **stramineipennis** 474
 II: **striatellus** 452, 453
 I: **striatopunctatus** (Poe.) 132, 134
 II: **striatopunctatus** (Sph.) 409, 410
 II: **striatum** 275
 I: *striatus* (Byr.) 412
 I: *striatus* (Col.) 209
 II: *striatus* (Der.) 54
 II: *striatus* (Nal.) 94
 II: *strigillata* 229
 I: *strigosus* 341
 I: *striolatus* 338
 II: **sturmi** (Chr.) 375, 383
 II: **sturmi** (Pli.) 470, 471
 II: *sturmi* (Chr.) 383
 I: *sturmi* (Har.) 113
 I: **sturmii** (Aga.) 206, 208
 I: **sturmii** (Gym.) 322, 323
 II: **sturnus** 446, 447
 II: *styleri* 123
 II: *styriaca* 383
 I: **styriacus** 85
 I: **subaeneus** (Ily.) 202, 204
 I: **subaeneus** (Ser.) 485
 II: *subalpina* 384
 II: *subapicalis* 240
 I: *subaquilus* 207
 II: *subaurata* 192
 II: **subauratus** 18, 20
 II: *subazurescens* 145

II: *subbijuncta* 422
 II: *subbistigma* 239
 I: *subcarinatus* 457
 II: *subcarpathica* 249
 II: **subcilindricollis** 178
 II: *subcompletelineatum* 166
 I: *subdeletus* 326
 I: *subdeletus* 401
 II: *subdilatatum* 218
 I: *subfasciata* 414
 II: *subferruginea* 380
 I: *subfuscatus* 239
 I: **subfuscus** 496, 499
 II: **subglobosa** 79
 II: *subhumeralis* 219
 II: *subhumeralis* 286
 II: *subhumerifera* 258
 I: *sublateralis* 285
 I: *subluteus* 344
 II: *submaculata* 237
 II: *subnotata* 204
 II: *suboculata* 258
 I: *subpuberulus* 481
 I: **subquadratus** 103, 105
 II: *subreducta* 255
 I: *subrufus* 454
 I: *subrugicollis* 482
 II: **subrugosus** 93
 II: *subsinnuata* 243
 I: *subsinnuatus* 117
 II: *substauiopolicus* 316
 II: *subsulcatus* 67
 II: *subsuturale* 166
 II: **subtilis** 439, 442
 I: *subtrifasciatus* 403
 II: *subulata* 144
 II: *subuniformis* 306
 I: *subvirescens* 262
 II: *subvittatus* (Ani.) 223
 II: *subvittatus* (Oxy.) 221
 I: **succicola** 259, 262
 I: *sudetica* 436
 II: *suffriani* 348
 I: **sulcatus** (Aci.) 221
 II: **sulcatus** (Dor.) 426
 II: **sulcicollis** (Agr.) 18, 20
 I: **sulcicollis** (Chl.) 182, 184
 I: *sulcifrons* 428
 I: *sulcifrons* 437
 II: *sulcirostris* 454
 II: *sulfureus* 323
 II: *sulfuricollis* 248
 II: *sulphuratus* 328
 II: *sulphuratus* 74
 II: *sulphureus* 73
 I: **sulphuripennis** 473, 474
 I: *sumavica* 432
 II: **susterai** 375, 380
 II: **sutor** 163, 164
 I: **suturalis** 210
 II: *suturalis* (Aga.) 181
 I: *suturalis* (Hom.) 420
 II: *suturalis* (Phy.) 195
 II: *suturalis* (Acm.) 229
 I: *suturalis* (Cic.) 42
 II: *suturalis* (Cor.) 232
 I: *suturalis* (Den.) 493
 II: *suturalis* (Mac.) 107
 I: *suturalis* (Mel.) 356
 I: *suturalis* (Phy.) 375
 II: *suturalis* (Pid.) 227
 II: *suturata* 252
 II: *suturifera* 232
 II: **suvorovi** 19, 22
 I: *suworzevi* 349
 II: *suzellae* 264
 I: **sycophantha** (Cal.) 53, 54
 II: **sycophantha** (Rha.) 216, 217
 I: **sylvatica** 37, 39
 I: **sylvestris** 61, 69
 II: *sylvestris* 268
 I: **sylvicola** 38, 41
 II: *symetricum* 219
 II: **syriacus** 125
 II: *syriacus* (Hyl.) 325
 II: *syriacus* (Ste.) 287
 II: *szekeli* 315
 I: **szepligeti** 133, 136
 II: **tabacicolor** 242
 II: *taeniata* 13
 II: *taeniata* 232
 I: **taeniatus** 398, 399
 I: *taeniatus* 220
 I: *tages* 328
 II: *tagietana* 247
 II: **tanaceti** 401, 402
 II: *tarda* 48
 I: **tardus** 112, 119
 II: **tarsatus** 93
 II: *tartricha* 356
 II: *tatrica* (Cor.) 356

II: *tatrica* (Jud.) 237
 II: *tau* 249
 II: *taupini* 386
 II: **tauricum** 167, 168
 II: **tauricus** 86
 I: **taurus** 329, 330
 I: *taygetanus* 403
 I: *teberdensis* 403
 II: *temesiensis* 310
 I: **tempesta** 366, 368
 II: *tenebrans* 347
 I: *tenebricans* 476
 II: **tenebricosa** (Cap.) 27, 28
 II: **tenebricosa** (Tim.) 370, 371
 II: *tenebricosa* 356
 II: **tenebricosus** (Oti.) 423, 424
 II: **tenebricosus** (Pro.) 93
 I: **tenebrioides** 90
 II: **tenebrionis** 27
 I: **tenebrionides** 151
 I: **tenebrosus** (Har.) 110, 117
 I: **tenebrosus** (Mel.) 453, 455
 II: **tenerus** 121, 122
 I: *tenuelvittatus* 499
 I: **tenuimarginatus** 140, 143
 II: **tenuis** 101
 II: *teplicensis* 252
 II: *teretirostris* 447
 I: **terminata** (Can.) 432, 436
 II: **terminata** (Euz.) 127
 II: *terrestris* 467
 I: **terricola** (Lae.) 166, 167
 I: **terricola** (Par.) 83
 II: *terricola* 123
 I: **tesquorum** 329, 331
 I: **tesselatum** 483
 II: *tesselatum* 50
 I: **tesselatus** 265, 266
 I: *tesselatus* 476
 II: **tesserula** 265
 II: **tessulatus** 457
 II: **testacea** 197
 II: *testaceicolor* 187
 I: *testaceipennis* 474
 I: *testaceipes* 119
 II: *testaceithorax* 98
 II: **testaceus** (Phy.) 331
 II: **testaceus** (Spa.) 135
 I: *testaceus* (Bol.) 315
 I: *testaceus* (Dic.) 449
 II: *tetrastigma* 363
 II: **thalassina** 345, 352
 II: *thalassina* 220
 II: *theophilei* 186
 II: *theresa* 325
 II: *theresae* (Agr.) 20
 II: *theresae* (Pla.) 315
 II: *therriati* 409
 II: *theryi* 286
 I: **thessalica** 366
 II: *thomsoni* 307
 II: **thoracica** (Mac.) 253
 I: **thoracica** (Oic.) 242
 II: *thoracica* (Chr.) 386
 II: *thoracica* (Zon.) 126
 I: *thoracicus* 446
 II: *thurnheeri* 249
 I: *tibiale* 177
 II: **tibialis** (Bla.) 85
 II: **tibialis** (Myc.) 149
 I: **tibialis** (Pro.) 457
 I: *tibialis* (Chl.) 185
 II: *tibialis* (Gra.) 235
 II: *tibialis* (Melan.) 102
 I: *tibialis* (Melol.) 356
 I: *tibialis* (Ser.) 485
 I: *tibiscinus* 64
 II: **tigratus** 471
 II: **tigrina** 189
 II: **tigrinus** 453
 II: *tigurina* 431
 II: **tischeri** 470, 471
 II: *tocatensis* 177
 II: *tolossana* 386
 II: **tomentosa** 345, 353
 I: *tomentosa* 245
 II: *tomentosum* 167
 II: *tourneri* 221
 I: *transdanubialis* (Cic.) 44
 II: *transdanubialis* (Hyc.) 123
 I: **translucida** 426, 427
 I: **transversalis** (Hyd.) 217
 I: **transversalis** (Pte.) 141, 144
 I: *transversalis* (Cic.) 44
 II: *transversalis* (Pur.) 297, 298
 II: *transversefasciatus* 328
 I: *transversostriatus* 209
 II: **transversovittatus** 467, 469
 I: **transylvanica** 77, 80
 II: *transsylvanica* 239
 II: **transylvanicus** (Lip.) 463, 464
 I: **transylvanicus** (Que.) 281, 286

I: *transylvanicus* (Car.) 61, 69
 I: *transylvanicus* (Tap.) 126
 I: *trellai* 403
 II: **tremulae** 397, 399
 I: *triangulatus* 167
 II: *triangulifera* 260
 I: **tricolor** 288, 289
 I: **tricuspidata** 155, 159
 I: **tricuspidatum** 107
 II: **tridentata** 359, 361
 II: *tridivisa* 256
 II: *tridivisus* 316
 II: **trifasciatus** 322, 325
 I: *trifasciatus* 503
 II: *triflava* 240
 II: *triformis* 288
 II: *trilineata* 181
 II: *trimaculata* (Pac.) 240
 II: *trimaculata* (Ros.) 240
 II: **trimaculatus** 123
 I: *trimaculatus* (Nic.) 240
 I: *trimaculatus* (Pan.) 191
 II: *trinotata* 240
 II: *trinotaticollis* 244
 II: *trinotatus* 296
 I: **trisignata** 45, 46
 II: *trisignata* 252
 II: *trisignatus* 323
 II: *tripartitus* 319
 II: *tristricula* (Ore.) 389
 II: *tristricula* (Ste.) 129
 I: **tristis** (Amp.) 459, 462
 II: **tristis** (Ara.) 420
 I: **tristis** (Can.) 432, 435
 I: **tristis** (Chl.) 182, 185
 II: **tristis** (Her.) 160
 II: **tristis** (Oed.) 142, 144
 II: **tristis** (Ore.) 389
 I: **tristis** (Sil.) 247, 248
 II: *tristis* (Ase.) 275
 I: *tristis* (Mel.) 453
 I: *tristis* (Que.) 285
 II: *tristis* (Acm.) 13
 I: *tristis* (Cic.) 41
 II: *tristis* (Bup.) 42
 I: *tristis* (Nic.) 239
 I: *tristis* (Ocy.) 274
 II: *tristis* (Oti.) 424
 II: *tristis* (Poe.) 334
 II: **trisulcatus** 453
 II: *trivittata* 181
 II: **tropicus** 309
 I: **truncicola** 280, 282
 II: **tuccicus** 115, 117
 I: *tumulorum* 44
 I: *tunicata* 381
 II: *turbatus* 450
 II: **turbinatus** 446
 I: *turcicus* 308
 II: *turgida* 381
 II: *tusnadensis* 136
 II: *tyli* 35
 II: *typhae* 348
 I: **typhoeus** 316
 I: **typhon** 321
 I: **tyrolensis** 247, 248
 I: *tyrolensis* (Cic.) 42
 II: *tyrolensis* (Jud.) 237
 II: *tyrolensis* (Str.) 248
 II: *ujhelyii* 120
 I: **uliginosus** 82
 I: *uliginosus* 203
 I: **ullrichii** 62, 71
 I: **ulmi** (Ast.) 278
 I: **ulmi** (Nec.) 203, 204
 II: **umbellatarum** 283
 II: **umbratilis** 375, 382
 II: *umbriventris* 233
 II: *umbrosa* 392
 II: **uncinata** 187, 188
 I: **undata** 245
 II: **undatus** (Cor.) 15, 16
 II: **undatus** (Sem.) 328
 I: *undatus* 503
 II: **undecimmaculata** 12
 I: *undulata* 381
 I: **undulatus** 503
 II: **ungaricus** 299, 300
 I: *ungensis* 41
 I: *ungularis* 203
 I: **unicolor** (His.) 233, 234
 II: **unicolor** (Str.) 325
 I: *unicolor* 506
 II: *unicolor* (Alo.) 242
 II: *unicolor* (Ani.) 223
 I: *unicolor* (Ath.) 502
 II: *unicolor* (Don.) 351
 II: *unicolor* (Kis.) 37
 II: *unicolor* (Neo.) 165
 II: *unicolor* (Ros.) 289
 I: **unicornis** 316

II: *unidivisa* 373
 II: **unifasciata** 164
 II: *unifasciata* 13
 II: *unifasciatum* 216
 II: *unifasciatus* 334
 I: *unifasciatus* (Opi.) 401
 II: *unifasciatus* (Sem.) 328
 II: *unifasciatus* (Tri.) 403
 II: *uniformis* (Ant.) 409
 II: *uniformis* (Der.) 54
 II: *uniformis* (Gra.) 462
 II: *uniformis* (Xyl.) 306
 II: *uniformisbrunea* 173
 II: *uniformisgrisea* 173
 II: **unipunctata** 269
 I: *unipunctata* 368
 II: *upertomentosus* 322
 II: **uralensis** 115, 118
 II: **urticae** 429, 430
 I: *urus* 330
 I: *usta* 420
 II: **ustulata** 234
 II: *ustulata* 139
 I: *ustulata* (Can.) 438
 II: *ustulata* (Ste.) 286
 I: **ustulatus** (Agr.) 486, 488
 II: **ustulatus** (Ano.) 138, 139
 I: *ustulatipennis* 375

 II: *v notata* 289
 I: **vacca** 330, 335
 I: *vagans* 273
 II: **valachiae** 422
 II: *valensiaca* 239
 II: **valeriana** 362, 363
 I: *varendorffi* 437
 II: *variabile* 330
 I: **variabilis** (Gno.) 386
 II: **variabilis** (Myl.) 119
 II: **variabilis** (Ore.) 389
 I: *variabilis* (Agr.) 490
 I: *variabilis* (Mal.) 358
 I: *variabilis* (Que.) 284
 I: *variabilis* 493
 I: *varians* 264
 I: *varians* (Ano.) 373
 I: *varians* (Cal.) 54
 II: *variegata* (Cap.) 27
 II: *variegata* (Gra.) 235
 II: **variegatus** 115, 117
 II: *varicolor* 442

 II: *variicollis* 250
 I: *variicolor* 287
 II: **varini** 300, 301
 II: **variolosa** 36
 I: **variolosus** 60, 63
 I: *varistriatus* 73
 II: **varius** (Chl.) 321, 322
 II: **varius** (Lic.) 57
 I: *varius* 451
 II: *varnanum* 171
 II: *varva* 308
 II: *vastatorum* 268
 II: *vau* 462
 II: *vaudoueri* 101
 II: *vavrai* 322
 II: *velebitica* 252
 II: *velikensis* 92
 I: *velox* 233
 I: *velutina* 365
 II: *velutina* 234
 I: **velutinus** (Chl.) 181, 183
 II: **velutinus** (Neo.) 472, 473
 II: *velutinus* 293
 I: *venatoria* 37
 II: **venosus** 475, 476
 I: *ventralis* 282
 II: *ventralis* 267
 I: **venustus** 166
 I: *verae* 66
 II: *verbasci* 322
 I: **vernalis** 319
 II: *verneuli* 221
 I: **vernus** 351, 352
 I: **versicolor** 132, 135
 II: *versicolor* 406
 II: *versicolor* 291
 II: **versicolorea** 342, 347
 II: **verticalis** 245, 246
 II: *verticenigra* 246
 I: **verticicornis** 329, 332
 I: **versutum** 173, 177
 II: *veselyi* 243
 I: **vespillo** 237, 239
 I: **vespilloides** 237, 239
 I: **vestigator** 238, 240
 I: *vestigialis* 446
 I: **vestitus** 179, 182, 186
 II: *vesubiensis* (Cly.) 311
 II: *vesubiensis* (Pac.) 239
 II: *vicina* 241
 I: **vidua** 382, 383

II: *vidua* 220
 I: **viduum** 173, 177
 II: **viennensis** 56
 I: *viennensis* 45
 II: *viertli* 98
 II: *vieta* 380
 II: **vigintipunctata** 396, 397
 II: *vihorlatensis* 256
 II: **vilis** 439, 444
 I: **villosa** (Ano.) 353
 II: **villosa** (Cor.) 231, 233
 II: **villosa** (Var.) 104
 II: *villosopunctatus* 424
 II: **villosoviridescens** 180, 182
 I: **villosus** 453, 454
 I: *villosus* 504
 II: *vinariensis* 392
 II: **violacea** (Aga.) 179, 181
 II: **violacea** (Anc.) 430, 431
 II: *violacea* 386
 II: *violacea* (Bup.) 40
 I: *violacea* (Cic.) 40
 II: *violacea* (Gau.) 220
 II: *violacea* (Ore.) 390
 II: *violacea* (Pla.) 356
 II: *violaceicollis* 389
 II: *violaceonigra* 371, 372
 II: **violaceum** 330, 331
 I: **violaceus** (Car.) 60, 65
 I: **violaceus** (Lim.) 494
 II: **violaceus** (Mel.) 115, 117
 I: *violaceus* 318
 I: **virens** (Cte.) 471, 472
 II: **virens** (Lep.) 259
 I: *virens* 285
 II: **virescens** 142, 144
 II: *virescens* (Cal.) 331
 I: *virescens* (Pla.) 307
 II: **virginea** 219
 II: **virgula** 193, 194
 I: *virgulatus* 213
 I: *viridana* 382
 I: *viridescens* 54
 I: *viridiaeneus* 307
 II: *viridicollis* 322
 I: *viridicuprea* 373
 I: **viridicupreum** 173, 175
 I: *viridimarginatum* 54
 I: *viridinitens* 481
 II: *viridipennis* 301
 II: **viridis** (Agr.) 19, 22
 II: **viridis** (Cas.) 404
 II: **viridis** (Chl.) 416, 417
 II: **viridis** (Ore.) 389, 393
 II: *viridis* (Chr.) 146
 I: *viridis* (Pro.) 382
 I: *viridis* (Act.) 477
 I: *viridis* (Ano.) 373
 I: *viridis* (Pla.) 307
 II: **viridissima** 146
 I: *viridulus* 114
 II: **virgulata** 389, 393
 I: *vitiosus* 72
 I: **vitis** 372, 374
 II: *vittata* 351
 I: **vittatus** (Ath.) 496, 498
 I: **vittatus** (Dap.) 95
 I: *vittatus* 401
 II: *vitticollis* (Ped.) 245
 II: *vitticollis* (Ste.) 129
 I: *vittiger* 207
 I: **vitulus** 329, 331
 II: *vituralis* 306
 I: *viturati* (Ano.) 319
 II: *viturati* (Lep.) 355
 II: *viturati* (Pto.) 13
 II: *vogti* 301
 I: *volgense* 301
 I: *volgensis* 240
 II: **vulgaris** 343, 348
 I: *vulgaris* 356
 I: *vulneratus* 335
 II: **vulpes** (Lar.) 446, 447
 I: **vulpes** (Pyg.) 391
 II: *vulpinus* 53
 I: *w album* 406
 II: *wachsmanni* 120
 II: *wadasi* 237
 II: *wadasiana* 241
 II: *waldaica* 350
 II: *weisei* 230
 II: **wellensii** 292, 293
 I: *wellensii* 141, 146
 II: *wendleri* 371
 I: *wolfii* 65
 II: *wunschi* 243
 II: *x nigrum* 225
 I: **xantholoma** 257
 I: *xanthopus* 281, 284

I: **zabroides** 107, 114
I: *zabroides* 158
I: *zapluta* 415
II: *zdenkae* 288
I: *zea* 375
I: **zebei** 496, 500
I: **zenkeri** 441
II: *zimmermanni* 177
II: **zoilus** 474
I: **zonatus** (Gra.) 219, 220
I: **zonatus** (Tri.) 388, 390
I: **zwicki** 367, 370

GUIDE TO COLEOPTERA OF ROMANIA

-VOLUME TWO-

SUMMARY

The main scope of this guide is to be a useful instrument for introducing students in studying Coleoptera but can be used by anyone who has some interest on the beetles' area. The second volume contains in more than 500 pages data and keys for identification for approximate 800 species of Coleoptera from Romania's fauna. In the present work only species with more than 8 mm lengths were considered. Maybe this is not a scientific point of view for selecting species, but we try to make a useful book especially for the field expeditions of students, when they come for the first time in contact with the world of insects and collect for identification usually the bigger species.

The main part of the book contains keys and descriptions for identifications of the families, subfamilies, genera, species and varieties of six superfamilies: Buprestoidea, Bostrichoidea, Dascilloidea, Tenebrionoidea, Chrysomeloidea and Curculionoidea. Considered species belongs to 23 families and 271 genera. This part also includes more than 300 drawings.

The book ends with a useful index. The bibliography considered was extremely selective, was listed just major books and some articles that can be helpful for identifications of Coleoptera species.

The work will comprise three volumes. The first two include the text for keys, determination and description of taxa, being presented species of beetles with more than 8 mm long presented in the Romanian fauna. The third volume will contain pictures of as many as possible of these species, this third volume can be used as a photo album to work in the field quickly. For those who want to enter in any detail can use the first two volumes. An intermediate way is to use the already appeared "Guide for Coleoptera Studying" (2009, 420 pp) which contains in one volume text and illustration for larger than 15 mm length Coleoptera species from fauna of Romania.

BIBLIOGRAFIE

1 BENSE U. 1995 –Longhorn Beetles. Illustrated key to the Cerambycidae and Vesperidae of Europe, Margraf Verlag, 512 pp.

2 DASCĂLU M. M. 2003 – *Anastrangalia reyi* Heiden, 1876 (Coleoptera: Creambycidae) specie nouă pentru fauna României, Studii și comunicări, Compl. Muz. Șt. Nat. "Ion Borcea" Bacău, 18: 159-160.

3 DASCĂLU M. M. 2005 –*Teophilea subcylindricollis* Hladil, 1988 (Coleoptera: Creambycidae) a new genus and a new species for Romania' s fauna, An. Șt. Univ. "Al. I. Cuza" Iași, s. Biologie animală, LI: 19-22.

4 DASCĂLU M. M. 2007 –*Cortodera villosa* Heyden, 1876 (Coleoptera: Creambycidae) specie nouă pentru fauna României, Bul. inf. Soc. lepid. rom., 18: 5-8.

5 DASCĂLU M. M. 2013 –New species of Cerambycidae (Coleoptera) for the Romanian fauna, An. Șt. Univ. "Al. I. Cuza" Iași, s. Biologie animală, LVII: 63-67.

6 ENDRŐDI S. –Fauna Hungariae, 59, Rhyncophora, Ed. Akadémiai Kiadó, Budapest, 24 pp.

7 FREUDE H. & HARDE K. L., LOHSE G. A. 1966/1983 –Die Käfer Mitteleuropas, Band 6, 8-11, Goecke & Evers Verlag, Krefeld.

8 HEYROVSKY L. 1955 –Fauna ČSR, tom 5, Tesařikoviti-*Cerambycidae*, Praha.

9 HOFFMANN A. 1945 –Faune de France, 44, Coléoptères Bruchides et Anthribides, Ed. Paul Lechevalier, Paris, 184 pp.

10 HOFFMANN A. 1950/1958 –Faune de France, 52, 59, 62, Tome 1-III, Coléoptères Curculionides, Ed. Paul Lechevalier, Paris, 1837 pp.

11 IENIȘTEA M. A. & NEGRU ȘT. 1959–Specii de coleoptere noi sau rare pentru fauna R. P. R., Analele Univ. "C. I. Parhon", Sect. Șt. Nat. 21:89-91

12 KASZAB Z. 1956 –Fauna Hungariae, 15, Heteromera III, Ed. Akadémiai Kiadó, Budapest, 108 pp.

13 KASZAB Z. 1957 –Fauna Hungariae, 17, Heteromera I, Ed. Akadémiai Kiadó, Budapest, 126 pp.

14 KASZAB Z. 1962 –Fauna Hungariae, 62, Coleoptera Chrysomelidae, Ed. Akadémiai Kiadó, Budapest, 416 pp.

15 KUHNT P. 1912 –Käfer Deutschlands, Illustrierte Bestimmungstabellen, E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung Nägele & Dr. Sproesser, Stuttgart, 1138 pp.

- 16 MANCI C. O. 2005 –*Neoclytus acuminatus* Fabricius, 1775 gen și specie nouă pentru fauna României (Coleoptera: Creambycidae), Bul. Inf. Entomol, 16: 75-77.
- 17 MAICAN S. 2005 –Checklist of Chrysomelidae (Coleoptera) of Romania, Trav. Mus. Hist. Nat. "Gr. Antipa", 58: 119-136, București.
- 18 MAICAN S. 2006 –Clytrins (Coleoptera: Chrysomelidae: Clytrinae) from the collections of the "Grigore Antipa" National Museum of Natural History Bucharest, Trav. Mus. Hist. Nat. "Gr. Antipa", 59: 239-257, București.
- 19 NEGRU ȘT. 1968 –L' entomofaune de L' Ile de Letea Ord. Coleoptera (pars), Trav. Mus. Hist. Nat. "Gr. Antipa", București, IX: 81-93.
- 20 PANIN S. 1948 –Supplément à la connaissance des coléoptères Roumains (3-me Supplément), București, 30(6): 1-8.
- 21 PANIN S. & SĂVULESCU N. 1961 –Fauna R. P. R., vol. X, fasc. 5, (Coleoptera: Creambycidae), Ed. Acad. R. P. R., București, 523 pp.
- 22 REITTER E. 1911/1916 –Fauna Germanica (Die Käfer des Deutschen Reiches), Band 3-5, K. G. Lutz Verlag, Stuttgart.
- 23 RUICĂNESCU A. 1996 –Specii noi sau puțin cunoscute de Buprestoidea pentru fauna României din colecția Dr. N. Săvulescu de la Muzeul de Istorie Naturală "Grigore Antipa" din București (Coleoptera: Buprestoidea), Entomol. rom.1: 69-76.
- 24 RUICĂNESCU A. 1996 –*Anthaxia (Cratomerus) sponsa* Kiesenwetter, 1857 in the Romanian fauna (Coleoptera: Buprestidae), Bul. inf. Soc. lepid. rom., 7(1-2): 145-146.
- 25 RUICĂNESCU A. 2002 –*Dicerca* (s. str.) *furcata* Thunberg, 1787 (Coleoptera: Buprestidae) a certain presence in the Romanian fauna, Entomol. rom. 7: 35-37.
- 26 RUICĂNESCU A. 2007 –Current state of the Buprestid (Coleoptera: Buprestidae) study in Romania, Entomol. rom. 12: 207-212.
- 27 RUICĂNESCU A. 2013 –The jewel beetles of Romania, Pensoft, Sofia-Moscow, 201 pp.
- 28 SĂVULESCU N. 1959 –Contribution a l' étude de la faune des coléoptères du sud-ouest de la Dobrogea, Univ. "Al. I. Cuza" Iași, Lucr. Ses. Șt. (15-17 sept. 1956) St. Zool. Marină "Prof. I. Borcea" Agigea, 503-511.
- 29 SĂVULESCU N. 1972 –*Stromatium fulvum* et *Tetrops starki* Chevr. longicornes nouveaux pour la faune roumaine (Coleoptera: Cerambycidae), Trav. Mus. Hist. Nat. "Gr. Antipa", București, XII: 245-251.

30 SCHAUFUSS C. 1916 –Calwer's Käferbuch, Band II, E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung Nägele & Dr. Sproesser, Stuttgart, p.709-1029.

31 THERY A. 1942 –Faune de France, 41, Coléoptères Buprestides, Ed. Librairies de la Faculte des Sciences, Paris, 221 pp.

32 WARCHALOWSKI A. 1985/1993 –Fauna Poloniae, 10, 13, 15, Chrysomelidae (Insecta: Coleoptera), Polska Akademia Nauk, Warszawa.

PRINTED IN ROMANIA

Tipar digital realizat la:

EDITURA ȘI TIPOGRAFIA PIM

Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 4, Iași – 700497

Tel.: 0730.086.676; Fax: 0332.440.730

E-mail: editura@pimcopy.ro

www.pimcopy.ro

9 17 8 6 0 6 1 1 3 2 0 8 9 9 1